OPERE I

Gellu Naum

Poezii

POLIROM

Table of Contents

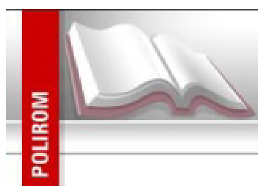
Gellu Naum

Opere I

Poezii

Ediţie îngrijită şi prefaţă de
Simona Popescu

Editura Polirom
2011

www.polirom.ro

Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;

sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN ePub: 978-973-46-2215-3

ISBN PDF: 978-973-46-2333-4

ISBN print: 978-973-46-1819-4

ISBN print: 978-973-46-1818-7 (Vol. I-IV)

elefant.ro

Gellu Naum. O biografie[1]

1875 18 august. Se naşte Andrei Naum, poet, traducător, tatăl viitorului scriitor Gellu Naum. Familia Naum este de origine aromână (din Ohrida), fiind strămutată din Macedonia în România, în secolul al XIX-lea. Într-un interviu, Gellu Naum avea să mărturisească: „Familia lui [a lui Andrei Naum] venise încoace cu oile, pe jos, demult, pe când turcii vroiau să-i omoare în Macedonia. Ei sunt români macedoneni. Armâni, cum zic ei. M-am dus şi eu acolo. Este splendoarea pe lume, dacă te duci unde trebuie". Bunicul lui Gellu Naum a murit pe front când Andrei Naum avea 8 ani. Despre Andrei Naum, Gellu Naum avea să vorbească de mai multe ori: „Tata era poet. Nu l-am cunoscut, aveam doi ani când a murit la Mărăşeşti. Era un poet bun. Era un om de treabă, îşi făcea poezia lui. Nu a publicat, cât era în viaţă, decât în reviste. Dar, după moarte, i s-a publicat o carte de către Casa Şcoalelor. Era o poezie cuminte. Cum n-am fost eu"[2]. Placheta *Poezii postume* a lui Andrei Naum, apărută în 1921, prin bunăvoinţa unor prieteni devotaţi, a fost retipărită cu adăugiri şi cu o prefaţă de Ion Petrovici în 1944.

1915 1 august. Se naşte în Bucureşti Gellu Naum, cel mai mic dintre cei şase copii ai lui Andrei şi ai Mariei Naum. Ceilalţi cinci: Zoe-Olga (care va fi pomenită în volumul *Copacul animal*), Virginia (un fel de a doua mamă, care se ocupă de educaţia celor mai mici), Andrei, Maria Silvia (confidenta lui Gellu) şi Eliana.

1917 18 august. Moare în război Andrei Naum, la Mărăşeşti, la vârsta de 42 de ani, pe când Gellu avea doar 2 ani. Tragedia îl va marca toată viaţa. „Umbra" tatălui este resimţită, mai târziu, ca ocrotitoare.

1922-1926 După moartea lui Andrei Naum, familia o duce greu şi e obligată să se mute dintr-o casă în

alta. Copilul nu dă atenţie lipsurilor, îşi vede de treabă în lumea lui, trăind fericirea de a fi membru „într-o fraternitate amplă şi luminoasă“ în sala de cinematograf, unde citeşte pentru galerie – durii cartierelor mărginaşe – titlurile filmelor şi inserturile de text (e epoca filmului mut), primind, în schimb, biletul de intrare gratuit şi bomboane. Era vremea lui Tom Mix, de care poetul îşi va aminti amuzat şi nostalgic. În 1922 se înscrie la Şcoala primară Tunari, unde e primul în clasă (în 1923 îi apare chiar, în calitate de premiant, poza la ziar!). E coleg cu Miticuţă, fiul lui Perpessicius. Despre editorul lui Eminescu, spre sfârşitul vieţii, Gellu Naum va vorbi cu simpatie şi recunoştinţă: „Cred că a fost cel mai curat şi mai necesar critic din epocă, adică nu ca Georgescu-Cocoş sau mai ştiu eu cum“. În clasa întâi el este cel care îi va cumpăra băiatului fără tată şi fără posibilităţi materiale ghiozdan. Invitat acasă la Perpessicius, Gellu (de 7 ani) e întrebat dacă are ghiozdan. „M-a întrebat aşa, într-o doară: «Ţi-ai cumpărat ghiozdan, ai ghiozdan?». «N-am», am răspuns eu. Şi mi-a cumpărat un ghiozdan. Nu mi-a spus, i l-a dat lui Miticuţă şi el mi l-a adus la şcoală. «De la tata – zice –, e cadou». Şi-atuncea am avut şi eu ghiozdan“[3].

1926 Se înscrie la Liceul „Cantemir Vodă“ din Bucureşti, pe care îl va absolvi în anul 1933. Va fi căpitanul echipei de oină şi căpitanul echipei de rugby. „Şcoala primară am făcut-o la şcoala Tunari. Şi şcoala ailaltă era la Cantemir-Vodă, din Bucureşti. Era un liceu foarte bun. Era un liceu pentru o familie, familia Brătienilor, iar băieţii erau foarte bine îngrijiţi şi trimişi pe urmă în străinătate, la alte studii. Şi veneau înapoi“[4]. La liceu începe să scrie poezie în urma unui pariu: „Am făcut pariu cu băieţii din clasă că eu sunt poet, că scriu foarte frumoase poezii. Nu credea nici unul. Ziceau: «Ce crezi? Nu te publică nimeni»“[5].

1931 Debutează în revista *Cuvântul liber* (publicaţie de stânga), semnând cu pseudonimul Ion Pavel. Ţine

un jurnal de vise şi îi descoperă pe Bakunin şi Kropotkin.
1933 Se pare că gustul pentru mister îl face să se înscrie la Facultatea de Litere şi Filozofie din Bucureşti („destul de ternă“, cum va mărturisi mai târziu), pe care o va termina în 1937, cu licenţă luată în filozofie. În facultate constată derapaje antisemite care îl dezgustă. Legionarii erau violent anticomunişti, antioccidentali, antiliberali. În 1933 participă la întâlnirile clandestine ale tinerilor de stânga. Aderă la Uniunea Tineretului Comunist. În primăvara anului 1935 este arestat pentru prima dată, împreună cu membrii Comitetului Naţional Antifascist, după ce semnase o petiţie contra disoluţiei acestei organizaţii. La 27 decembrie 1935 studentul Naum din anul III este percheziţionat şi arestat după ce fusese surprins scriind „cuvinte cu caracter subversiv“ pe zidurile caselor din străzile Dr. Sergiu şi Dr. Felix şi de pe Bulevardul Cuza. De altfel, cum s-a descoperit recent, Gellu Naum (alături de alţi avangardişti precum Geo Bogza, Victor Brauner, Gherasim Luca, Eugen Ionescu) a fost urmărit de Siguranţă.
1934 Îi întâlneşte pentru prima dată pe Gherasim Luca, Paul Păun şi Virgil Teodorescu, pe care-i invită să publice la *Cuvântul liber* (doar Virgil Teodorescu îi va da două poezii).
1935 Redactează împreună cu Virgil Teodorescu revista *Tânăra generaţie*. Îl cunoaşte pe Victor Brauner, care îi va deveni cel mai bun prieten. Din 7 în 26 aprilie este deschisă (la galeria Mozart) o expoziţie. „Intrasem pe strada aia, unde era ziarul *Universul*, şi era un afiş afară. Expusese Victor Brauner pictură. Nu ştiam ce este şi am zis: Hai, să văd şi eu. De obicei, nu intram, nu puteam să sufăr pictura românească deloc şi nici cea din multe alte ţări, nu numai de-aici. Îmi plăcea modernismul, atâta cât puteam să-l cunosc dintr-o revistă, dintr-un ziar, în orice caz, de-aici, ce-a fost avangardă nu mi-a plăcut niciodată. Şi atunci, acolo, am intrat şi nu era nimeni. Era pustiu. Un singur om, într-un colţ. Ca un

suedez, aşa, blond, foarte drăguţ băiat. Nu-l cunoşteam. Şi a venit tânărul ăsta la mine, era cu opt ani mai mare, şi m-a întrebat: Îţi place? Extraordinar, am spus eu. Aveam 18 ani. Eu am rămas trăznit când am văzut-o, mai văzusem eu Picasso, nu ştiu ce, dar nu poţi să-ţi dai seama, când le vezi aşa, făcute şi puse acolo. Şi m-a zăpăcit complet. Mă uitam aşa şi el m-a întrebat: Cum e, îţi place? Şi eu i-am spus: Asta scriu eu. Asta vreau să scriu eu."[6]

1936 Debutează cu volumul *Drumeţul incendiar*, poeme, cu trei calcuri de Victor Brauner. Volumul apare în 150 de exemplare. Într-o „cronică de întâmpinare", „criticul literar" Georgescu-Cocoş va scrie: „Pregătiţi-vă borcanele cu spirt, a apărut un nou monstru. Îl cheamă Gellu Naum". La sfârşitul anului, după stagiul militar, se căsătoreşte cu Mariana, prima lui soţie, de care se va separa destul de repede.

1937 Îi apare al doilea volum, *Libertatea de a dormi pe o frunte*, poeme, cu un desen de Victor Brauner.

1938 La sfârşitul verii, la îndemnul lui Victor Brauner, pleacă la Paris, împreună cu Mariana, pentru a-şi continua studiile la Sorbona. Va pregăti un doctorat în filozofie cu tema: *Studiile lui Abélard* (nefinalizat însă). Aici îi va reîntâlni pe Brauner şi pe Gherasim Luca. Va locui pe rue de Volontaires, nu departe de Brauner, care îl va şi introduce în lumea suprarealiştilor francezi. Îi cunoaşte pe prietenul acestuia, Jacques Hérold, născut în România, apoi pe Benjamin Péret, Remedios Varo Uranga, Roger Gilbert-Lecomte, Pierre Mabille şi chiar pe André Breton însuşi, căruia, împreună cu Brauner, îi face două vizite în apartamentul de pe rue Fontaine nr. 42. Breton îi invită să publice în celebra revistă *Minotaure*. Gellu Naum are ideea unui eseu legat de demonologia obiectului, cu un desen de Brauner. Din păcate, un proiect nerealizat... Mariana va părăsi Parisul după câteva luni şi, practic, va ieşi, astfel, din viaţa lui Gellu Naum.

1939 Parisul se goleşte, trupele germane înaintează spre Franţa. Gellu Naum se întoarce în ţară, unde va fi mobilizat şi trimis pe frontul de Răsărit.
1940 Publică volumul *Vasco de Gama*, poeme, cu un desen de Jacques Hérold.
1941 Se constituie grupul suprarealist român. Din el fac parte Gellu Naum, Gherasim Luca, Dolfi Trost, Virgil Teodorescu şi Paul Păun, la care se adaugă Nadine Krainik. Va fi mai degrabă o iniţiativă clandestină, cu aer conspirativ, căci vremurile sunt cum sunt – legionare – şi, în afară de Naum şi Teodorescu, toţi ceilalţi sunt evrei, cu interdicţie de a se întâlni în grup. În plus, toţi frecventaseră Partidul Comunist sau Uniunea Tineretului Comunist – un motiv în plus de a fi interpelaţi de Siguranţa militară de la acea vreme. Grupul cunoaşte de la început ceea ce Gellu Naum va numi cândva „lupte fratricide“.
1942 Este retras de pe frontul de Est şi trimis la Şcoala de ofiţeri în rezervă de la Sibiu, unde, din cauza prezenţei ofiţerilor germani, domină o disciplină de fier – prilej de continuu coşmar pentru Naum, care, din cauza legăturilor cu stânga comunistă, ar fi putut fi oricând considerat spion şi executat.
1943 Întors în Bucureşti, o cunoaşte pe 1 ianuarie pe Lygia Alexandrescu, cu care se va căsători în 1946. În februarie este trimis, ca ofiţer, la Constanţa. În august este trimis pe front, dar, cu două zile înainte de plecare, se îmbolnăveşte (în urma bolii pierde în greutate 30 de kilograme).
1944 Publică volumul *Culoarul Somnului*, poeme, cu un portret de Victor Brauner.
1945 Îi apar volumele: *Medium*, proză; *Critica mizeriei*, manifest, în colaborare cu Paul Păun şi Virgil Teodorescu; *Teribilul interzis*, proză, cu un frontispiciu de Paul Păun.
1946 Se căsătoreşte cu Lygia Alexandrescu. Publică volumele: *Castelul orbilor*, proză, şi *Spectrul longevităţii. 122 de cadavre*, poezie, în colaborare cu Virgil Teodorescu. Se creează o legătură a grupului bucureştean cu grupul suprarealist din

Praga, mai ales cu Ludvik Kundera. Din 29 septembrie până în 18 octombrie se deschide la Bucureşti, la Căminul Artelor, expoziţia *Infra-noir*. Cu această ocazie, membrii grupului bucureştean semnează manifestul *Infra-noir*. Textul se încheie cu *O întrebare* adresată suprarealiştilor de pretutindeni. Activitatea grupului îl va face pe André Breton să afirme: „Centrul lumii s-a mutat la Bucureşti".
1947 Pe 25 mai apare *Éloge de Malombra* (un manifest de cinci pagini) şi, puţin mai târziu, *Le sable nocturne* (manifest scris de Naum împreună cu Gherasim Luca, Paul Păun şi Dolfi Trost, ca urmare a invitaţiei lui André Breton la Expoziţia suprarealistă de la Paris). După decembrie 1947, din cauza condiţiilor politice, grupul se destramă. După un pamflet împotriva suprarealiştilor apărut în revista *Secolul XX*, era clar că, în România, suprarealismul nu mai are nici o şansă. Pentru Gellu Naum începe o lungă perioadă de privaţiuni şi tăcere. În 1948, Luca şi Trost pleacă în Israel, iar în 1961 Paul Păun îi urmează (primii doi vor ajunge ulterior în Franţa, de unde Trost va traversa Oceanul, stabilindu-se în Statele Unite ale Americii). Virgil Teodorescu devine o figură oficială (ajunge în anii '70 chiar preşedintele Uniunii Scriitorilor). Despre grup Gellu Naum va spune într-o convorbire de la începutul anilor '70: „Pentru Dolfi [Trost] am şi acum, aveam şi în timpul «luptei fratricide» – când se aliniase alături de Luca – o reală simpatie... Pe Vergi (Virgil Teodorescu) şi pe Zola (Gherasim Luca) i-am iubit. Pe Vergi de cum l-am cunoscut (prin 1933), pe Zola mai greu şi mai târziu... Şi închipuie-ţi, îi iubesc şi acum, deşi n-aş mai face «grup» cu ei..."[7]. Începe să scrie un straniu poem iniţiatic, de factură ezoterică, fără titlu (manuscrisul va fi publicat postum, sub titlul *Calea Şearpelui*).
1949 E foarte bolnav, dar, neavând nici o slujbă, nu poate fi spitalizat. Un prieten îl ajută să devină profesor de filozofie la Poarta Albă, sat de pescari aflat la gurile Dunării, dar postul, de fapt, nu există.

Totuşi, certificatul de muncă îi permite internarea în spital.
1950 I se propune postul de asistent la Catedra de pedagogie a Institutului de Agronomie din Bucureşti. După un an, fără să fie întrebat, e promovat lector la Catedra de economie politică a Institutului, iar după doi ani „e cerut“ la Ministerul Învăţământului Superior. Refuză. Din 1953 decide să trăiască doar din traduceri. În deceniile următoare va traduce peste 30 de titluri din autori precum Samuel Beckett, Alejo Carpentier, René Char, Diderot, Dumas, Darwin, Théophile Gautier, Julien Gracq, Victor Hugo, Kafka, Gérard de Nerval, Prévert, Stendhal, Jules Verne.
1952 Publică volumele *Filonul* şi *Tabăra din munţi*, proză pentru tineret de factură proletcultistă. Le va renega ulterior.
1955-1959 Scrie şi publică poezii pentru copii: *Aşa-i Sanda*, 1956, *Cel mai mare Gulliver*, 1958, şi *Cartea cu Apolodor*, 1959, cu ilustraţii de Jules Perahim. Cu toate acestea, continuă să scrie, pentru el, şi poeme suprarealiste (de exemplu, *Heraclit*, în 1958).
1960-1961 Publică volumele de versuri *Poem despre tinereţea noastră* şi *Soarele calm*, şi ele renegate ulterior, căci deloc suprarealiste.
1962-1966 Scrie trei piese de teatru: *Insula*, *Ceasornicăria Taus* şi *Poate Eleonora...*, pe care le va publica în volum în 1979. Între 1962 şi 1964 suferă de o puternică depresie. Nu mai iese din casă şi nu mai vrea să vorbească. Cu banii pe care soţia lui, Lygia, îi moşteneşte de la o rudă, cumpără o casă la Comana, în judeţul Giurgiu. Acolo îşi va reveni şi acolo se va retrage, de acum înainte, cât mai mult timp posibil. Într-o bună parte a romanului *Zenobia* vorbeşte despre casa de la Comana. În 1964 publică *A doua carte cu Apolodor*, cu ilustraţii proprii. În 1965 îl vizitează un student care-şi dorea mult să-l cunoască: e viitorul poet Sebastian Reichmann (traducător, mai târziu, al poemului *Tatăl meu obosit* şi al romanului *Zenobia* în limba franceză).

1967 După Sebastian Reichmann, alţi doi tineri, pe atunci studenţi la Arte Plastice, îi calcă pragul: Dan Stanciu (desenator şi poet) şi Gheorghe Rasovszky (pictor şi artist multimedia), care formaseră împreună un „grup“ numit *Polip*. Fac împreună „cadavre delicioase“ (celebrul joc suprarealist *cadavre exquis*), vorbesc, se simt bine împreună. Din când în când li se alătură compozitorul Ştefan Niculescu. Sunt câţiva dintre oamenii cei mai apropiaţi lui Gellu Naum în acele vremuri şi mai târziu.
1968 I se publică, după mai mult de 20 de ani, un volum de poezie suprarealistă, *Athanor*. Se joacă pe scena Teatrului Bulandra din Bucureşti *Nepotul lui Rameau*, dramatizare de Gellu Naum după Diderot, în regia lui David Esrig. Alain Bosquet reuşeşte să-i publice şapte poeme în *L'Anthologie de la poésie roumaine*, editată de Seuil. Începând din acest an, lui Gellu Naum i se permite să plece în străinătate (fără Lygia). I se decernează Premiul Uniunii Scriitorilor pentru traduceri.
1970 Apar volumele *Poeme alese*, cu un cuvânt introductiv de Ov. S. Crohmălniceanu, şi *Poetizaţi, poetizaţi...,* proză.
1971 Apare *Copacul-animal*, poeme.
1972 Apare *Tatăl meu obosit (pohem)*.
1975 Apare *Descrierea turnului*, poeme. Primeşte Premiul Uniunii Scriitorilor pentru poezie. În martie apare un număr special al revistei *Le Puits de l'Ermite*, *Le Domaine international du Surréalisme*, în care criticul francez Guy Malouvier scrie un text intitulat *Gellu Naum şi suprarealismul românesc*.
1979 Apar volumul de teatru care cuprinde piesele *Insula*, *Ceasornicăria Taus*, *Poate Eleonora*... şi *Cărţile cu Apolodor*, ediţie cu ilustraţii de Dan Stanciu. Începe să lucreze la *Zenobia*, un roman despre viaţa şi poezia lui.
1980 Apare volumul de poeme *Partea cealaltă*.
1985 Publică romanul *Zenobia* (care va fi tradus în germană în 1990, în greacă în 1992 şi în franceză în

1995). I se decernează Premiul special al Uniunii Scriitorilor pentru întreaga activitate literară.
1988 Apar *Amedeu – cel mai cumsecade leu* şi *Apolodor: un pinguin călător*, extrase din *Cărţile cu Apolodor*, cu ilustraţii de N. Nobilescu.
1990 Apare *Malul albastru*, poeme. Îşi dă demisia din Consiliul Uniunii Scriitorilor. După 1990 este invitat să susţină lecturi publice în Germania, Franţa, Olanda şi Elveţia. Opera sa este tradusă în principalele limbi de circulaţie internaţională, la edituri prestigioase.
1992 I se acordă Premiul naţional de poezie „Mihai Eminescu“ (Botoşani) şi Premiul Republicii Zair pentru poezie străină (Kinshasa).
1994 Apare *Faţa şi suprafaţa urmat de Malul albastru*, poeme.
1995 Apar culegerile de poeme *Focul negru* şi *Sora-fântână*. Primeşte Premiul Fundaţiei Culturale Române pentru excelenţă artistică. I se acordă bursa germană DAAD. Va locui un an la Berlin, pe aceeaşi stradă ca şi, altădată, Caragiale.
1996 Apar *Întrebătorul*, volum care cuprinde proza scrisă de Gellu Naum de-a lungul vieţii sale, şi *Partea cealaltă/L'autre côté*, culegere bilingvă de poeme (traducerea franceză e semnată de Annie Bentoiu şi Andrée Fleury).
1997 Primeşte Premiul revistei *Flacăra* „Magician al cuvântului“.
1998 Apare volumul de poeme *Copacul-animal urmat de Avantajul vertebrelor*, cu o prefaţă de Ion Pop.
1999 I se acordă Premiul european de poezie, Münster.
2000 Apare volumul antologic de poezie *Ascet la baraca de tir*, cu o postfaţă de Ioana Pârvulescu.
2001 Se stinge din viaţă pe 29 septembrie. Postum vor apărea mai multe volume inedite, culegeri de poezie etc.
2002 Apare volumul *Calea Şearpelui*, ediţie îngrijită şi prefaţă de Simona Popescu, Editura Paralela 45.
2005 Pe 6 martie se stinge din viaţă Lygia Naum.

2006 Apare la Basel (Urs Engeler Editor) volumul *Pohesie. Sämtliche Gedichte*, în traducerea lui Oskar Pastior şi Ernest Wichner.
2010 Apar volumele *Exactitatea umbrei*, antologie alcătuită de Simona Popescu, note biobibliografice de Aurel Sasu, postfaţă de Vasile Spiridon, Paralela 45, şi *Vârsta semnului („Câteva dintre frumoasele mele poheme" rostite în 1967, 1991, 1999*), prefaţă de Simona Popescu şi documentar radiofonic de Anca Mateescu, Editura Casa Radio.

S.P.

1 Pentru această biografie am folosit mai multe surse: înainte de toate, cartea lui Rémy Laville *Gellu Naum. Poète roumain prisonnier au château des aveugles*, L'Harmattan, 1994; interviul luat lui Gellu Naum de Dora Pavel, apărut în *România literară*, nr. 30/2001; interviul luat de Anca Mateescu, înregistrare pe CD, în volumul *Vârsta semnului*, Editura Casa Radio, 2010; *Despre interior-exterior. Gellu Naum în dialog cu Sanda Roşescu*, Editura Paralela 45, 2003; *Dicţionarul biografic al literaturii române*, coordonator Aurel Sasu, Editura Paralela 45, 2006; Wikipedia, Metapedia, Crispedia (pentru articolul despre Andrei Naum).

2 Dora Pavel, interviu cu Gellu Naum, loc. cit.

3 Anca Mateescu, interviu cu Gellu Naum, loc. cit.

4 Dora Pavel, interviu cu Gellu Naum, loc. cit.

5 *Ibidem.*

6 *Ibidem.*

7 *Despre interior-exterior. Gellu Naum în dialog cu Sanda Roşescu*, ed. cit.

Poezia-reţea, tăietorul de diamante şi torsiunile din athanor

Motto: „Sunt cărţi pe care numai vântul ştie să le deschidă.“

(Critica mizeriei)

Faţa şi suprafaţa. „Filozofia compoziţiei“ şi recapitularea. Joc de cărţi

Toate cărţile suprarealiste ale lui Gellu Naum (începând cu *Drumeţul incendiar* din 1936, până la strania *Calea Şearpelui*, apărută postum în 2002), indiferent dacă sunt scrise în formă de versuri, proză sau teatru, ar trebui privite ca părţi ale unui mare proiect poetic. De la *Culoarul somnului* (1944) încolo, fiecare volum de poezie publicat va fi o reluare inversă şi selectivă a unor texte mai vechi precedate de noi cicluri de poeme. Doar ultimul, *Ascet la baraca de tir* (2000), nu mai urmează cronologia inversă, ci amestecă secvenţe din perioade diferite, eliminând complet poezia de dinainte de 1972, textele noi fiind plasate, de data asta, către sfârşit. Această reluare-permutare face parte dintr-o întreagă „filozofie a compoziţiei“ şi îşi are semnificaţia ei: vârstele poetice pot fi amestecate, poetul rămânând, ca să-l citez, „identic şi felurit“, în centrul unei vaste „naraţiuni“ circulare de semne, de simboluri foarte personale, care îşi multiplică sensurile prin nesfârşite reflecţii reciproce. Reluarea, „repetiţiile“ creează mereu stranii „diferenţe“ (ca să folosesc conceptele lui Gilles Deleuze din *Diferenţă şi repetiţie*, atât de utile aici), iar jocul de retrospecţii şi prospecţii va fi tot mai complex.

Faţa şi suprafaţa (binomul din titlul volumului din 1994) ar putea fi o bună metaforă textuală pentru ceea ce a scris, o viaţă întreagă, Gellu Naum. Şi aş face legătura aici cu un poem care se numeşte *Tăietorul de diamante*. Cuvântul *suprafaţă* nu are legătură nici cu suprarealitatea, nici cu obişnuita semnificaţie de dicţionar. Sensul trebuie căutat în altă parte: ca în cazul gemelor, „suprafaţa" volumelor lui Gellu Naum este suma „feţelor" poeziilor lui, care creează împreună o structură cristalină cu „adâncime" şi strălucire, cu mare putere de refractare/reflectare: „pe când adâncul mai degrabă fără suprafaţă/ gândit ca Tăietor de Diamante/ uitat şi alungat ca Tăietor de Diamante/ ne mai absoarbe în lucrarea sa". Într-un alt poem, *Dimineţile cu domnişoara Peşte*, vine vorba despre „suprafaţa mea expresivă acolo unde germinează legăturile", în *(n)Aum pe bancă* se pomeneşte de „o sită care cerne invers/ de la adânc la suprafaţă"... Un poem din *Athanor* se numeşte *Profunzimile suprafeţei*, iar în chiar poezia care poartă titlul *Faţa şi suprafaţa* sunt alte două versuri enigmatice: „Iar faţa de pe suprafaţă trimite doar ecouri în stare să răstoarne aşezarea şi să/ pună dedesubt ce este deasupra". Dar, până la urmă, adâncul şi suprafaţa sunt doar nişte prejudecăţi, „Cu timpul ne cuprinde o apă generală fără adânc şi fără suprafaţă" (*Cu timpul*). În sfârşit, într-un text din *Poetizaţi, poetizaţi...,* adresat cititorului (*Către cititor*), îşi exprimă îndoiala că explicaţia suplimentară ar putea duce la mai mult decât „găsirea unui punct de contact capabil doar să zgârie suprafaţa suprafeţei înţelegerii".

Dacă tot am insistat pe această metaforă emblematică, e bine să precizez că tot ceea ce ţine în poezia lui Gellu Naum de „tulbure" (haotic, obscur) – cu care el lucrează – este cuprins în cristalin[8]!

Aşadar, ansamblul cărţilor lui Gellu Naum este un straniu „obiect“ poetic, de tip, să zicem, fractalic[9], dezvoltând, cu fiecare volum adăugat, prin reluări, structuri de autosimilaritate, prezentând noi detalii la toate „scările“, puncte de ramificare de la care reporneşte „splendoarea liniilor rătăcitoare“ (cum zice undeva în *Dimineţile cu domnişoara Peşte*). O poezie iterativă, fără centru şi fără margine (fără „centru şi început“, ca să parafrazez un titlu), sau, poate mai bine spus, „un cerc cu centrul pretutindeni“, o *poezie-reţea*. În chiar primul poem publicat, *Drumeţul incendiar*, există toate principiile structurante de mai târziu: „ştiinţa veselă“ a cuvintelor[10], nonconformismul, repulsia faţă de ceea ce a ajuns poezia oficializată („zeama puturoasă a viersului dulceag“), imperiul lui de semne („Drumeţul incendiar îşi pipăie geanta cu semnele vremii“), bagatelizarea autoritarismelor de toate felurile („şi-am auzit poeţi buboşi apostrofând şcolari pe/ străzile Craiovei“) care, mai târziu, se va face prin simpla adiţionare în interiorul cuvintelor a unui salubru şi redimensionant „h“ (ca în „culthură“, „literathură“, „nathură“ sau chiar „pohezie“), amestecul regnurilor, „perturbarea“ corporalităţii („Ochiul stâng a devenit pe rând o pălărie de pâslă, o aripă, o cutie cu febre“) şi, nu în ultimul rând, reminiscenţele unui biografism tratat ironic („Gellu, inimioara mea, să nu uiţi o fotografie“) care se vor „transmuta“ cu timpul într-un autobiografism *sui generis*, de mare complexitate.

De aici înainte, poezia lui Gellu Naum se autogenerează continuu, folosind recurenţa, un „sistem“ de reconfigurare şi redistribuire, ca a cărţilor de joc – „arcane“, mici şi mari –, după o artă a combinării ca nesfârşite, deschizând multiple forme de interpretare. Folosesc aici metafora „jocului de cărţi“ echivalând-o cu un inventar de teme şi imagini personale, „secvenţe“ mereu rearanjate, altfel distribuite. Aş aminti acum, ca o sugestie în plus, şi acea „parafrază“ a Jocului de Tarot pe care suprarealiştii au numit-o *Jeu de*

Marseille şi în care ei au înlocuit imaginile şi simbolurile Tarotului clasic cu altele, suprarealiste, astfel: flacăra = Dragoste, roata însângerată = Revoluţie, steaua neagră = Vis, asul, regele, dama fiind înlocuite cu geniul, sirena, magul etc. Merită adăugat aici şi un vers cu valoare enigmatic-emblematică din *Vasco de Gama*: „Din măduvă ai făcut jocuri de cărţi“. Iată încă un punct de ramificaţie...

Poezia-reţea, planşa, perpetuum mobile...

Poezia lui Gellu Naum se împarte în două mari perioade: poezia de dinainte şi cea de după *Athanor* (1968). Primele volume ar putea sta sub semnul „suprarealismului istoric“, cel din vremea când „viciul numit suprarealism e“ – cum spunea, de pildă, Louis Aragon – „folosirea dezordonată şi pasională a stupefiantului numit imagine“. După *Athanor* totul capătă aparenţa unor scenarii poetice amplu articulate (în care imaginea are o altă funcţie decât cea „retinală“), a unor „happeninguri“, a unor koanuri şi apoi, odată cu poemele mai lungi din *Copacul-animal* sau *Tatăl meu obosit*, aparenţa unui bizar jurnal în care se amestecă notaţia cotidiană cu oniricul sau ezotericul, reflecţia cu senzaţia, lirismul cu naraţiunea şi apoftegmaticul, dicţiunea ideilor cu viziunea sentimentelor (sau invers), umorul cu nostalgia, arta visatului cu arta amintitului etc. Cărţile suprarealistului Gellu Naum creează o vastă structură, mobilă: „CONSTRUIESC PERPETUUM MOBILE CAUT SURSĂ DE FINANŢARE AM SOLUŢIA“, găsim într-un poem – ca un anunţ de publicitate în care e dată şi adresa „ofertantului“, unul din Petroşani, de pe strada Aviatorului (Gellu Naum însuşi a locuit în Bucureşti pe strada Aviator Petre Creţu!).

Există într-un interviu din 1992 o mărturisire semnificativă despre cum, într-o vreme, au început să-i apară în vis, chiar înainte de deşteptare, „mari

panouri de lemn“: „Mă uitam la ele, mutam câte o literă sau un cuvânt de colo colo. Era cu totul altceva decât viziunile hipnagogice [...]. Viziunile hipnagogice se urmau ca nişte diapozitive, una după alta, şi erau formate din *imagini* (majoritatea din rămăşiţe diurne), pe când acum e vorba de planşe mari (2 m × 2,5 m) pe care apar litere, cuvinte, versuri întregi şi care rămân imobile: eu sunt cel care le mută de colo colo“[11]. Aşadar, poemele sunt „planşe mari“, pe care se află elemente permutabile, „ideograme“ (sau „hieroglife“[12], „unităţi“ grafice, ca în poemul *Avantajul vertebrelor*, să zicem). Poate nu întâmplător în *Faţa şi suprafaţa* apărea un poem intitulat chiar *Planşa*, în care se vorbeşte despre „o planşă cu un mare manuscris“, despre „discursul dezarticulării“ şi despre „centrul manuscrisului printre cuvinte negre“ legat de un „enigmatic ritm al clătinării“. Să nu uităm nici planşele simbolice ale alchimiştilor (vezi Basile Valentine sau Nicolas Flamel), al căror model e preluat şi cu umor.

Prin republicare în alte contexte, poemele se (re)organizează într-o mare reţea de forme, de „feţe şi suprafeţe“ – şi ele interşanjabile! Ordinea poate fi diferită, cunoaşterea e aceeaşi („ritualul e diferit, cunoaşterea e aceeaşi“, spunea el, referindu-se la „poeţii“ altor „discipline“). Poeziile lui Gellu Naum formează o suprafaţă (torsionată) pe care el redistribuie, ca un prestidigitator, biografeme, proiecţii, fragmente onirice, percepţii ale „domeniului presimţit“, segmente temporale (dintr-un trecut milenar, dintr-un viitor îndepărtat, aduse într-un încăpător prezent), segmente spaţiale, locuri de „aici“ („şi repetam *aici* şi *acum* doar ca să le uităm/ ca pe nişte chei pentru alte uşi niciodată închise“) sau de „acolo“ („*acolo* care nu e în altă parte şi e atât de greu de găsit prin încâlceala asta lucidă“) sau de „dincolo“ („dincolo fără trecut şi viitor“; „dincolo de vuiete şi spaime“; „dincolo unde e spaţiul suprimat şi scris numai pe hărţi pierdute încă înainte de vreme“; „dincolo la milioane de ani-întuneric în orgolioasele găuri negre ale mentalului

uman“ etc.). Toate acestea creează un enigmatic „tablou autobiografic“, „ultratablou biosensibil“[13], cum ar fi spus prietenul său cel mai bun, Victor Brauner, cu care Gellu Naum are atâtea elemente de filozofie de viaţă (şi de moarte) în comun.

Modul în care scria Gellu Naum se aseamănă celui în care el vorbea: digresiv, întrerupându-se, ca să treacă la cu totul altceva, ca să „exemplifice“ printr-o parabolă, ca să ironizeze, ca să deschidă noi fronturi de reflecţie. La o întâlnire din 2001 cu nişte studenţi timişoreni, declara de la bun început: „Vreau să spun ceva în legătură cu receptarea realităţii şi împrăştiere“[14]. Discursul poetic al lui Gellu Naum se constituie prin dizolvare şi coagulare (dizolvarea epicului şi coagulare gnomică, lirică). Citindu-l de la început la sfârşit, citim un mare „poem pulverizat“ (ca să-l parafrazăm pe René Char, al cărui traducător a fost, la noi, Gellu Naum), poem de reiterări, ramificaţii şi răspântii ameţitor. Parafraza, parantezele deschise şi, uneori, lăsate aşa („Să reintrăm în paranteza pe care n-am s-o închid niciodată“), „împrăştierea“ fac parte din felul lui de a reformula o lume fără margini, lumea de azi şi dintotdeauna, lumea de nesfârşite bifurcaţii ale „interior-exteriorului“, care nu se lasă „încadrată“, „domesticită“. Singurul fel de a vorbi despre ea este, poate, acest limbaj al „liniilor rătăcitoare“, care „îmi oferea cadrul retragerii în adânc/ acel mod de a trăi şi aşa mai departe“. Poemele nu sunt un scop, ele sunt o formă de căutare, de recuperare, de redeclanşare a stării poetice, o prelungire a ei – starea poetică, doar ea contează, ea este „eftihia“[15]. „De aceea preferam bâiguielile iniţiale nedestinate să devină poheme şi nici să acţioneze ca atare/ ele măcar reflectau în mare măsură înclinaţiile mele fireşti/ îmi descifrau un sens în afara oricărei infiltrări a dresajului“, spune „vocea“ lirică (a naratorului!) din *Dimineţile cu domnişoara Peşte*.

Ultratabloul („ultrasensibil") autobiografic şi recititorul

Cum trebuie citită această *poezie-reţea*? De oriunde şi oricum, din mai multe direcţii deodată. Sau din mereu altă parte („Ca interpret şi victimă a mişcărilor gândirii uitând tot ce ştiam mă simt tentat să reîncep din altă parte" – *Treptele*). Un model de lectură îl dă, într-un fel, poemul-colaj *Avantajul vertebrelor*, care conţine un şir de zece mixaje textuale şi grafice (reproduceri de catalog ale unor articole vestimentare de altădată: şepci, cotiere, mănuşi, fuste, pantaloni, genunchiere etc., însoţite de preţul aferent – sau, poate, un cod comercial!), desfăşurate pe zece pagini de carte. În casa de la Comana există un „tablou" cu toate decupăturile de catalog însoţite de text care apar şi în carte. În centrul „tabloului", printre obiecte de vestimentaţie şi manechine se află imaginea unui copil care ţine în mână un fir la capătul căruia e un mic balon. Colajul, din câte mi-a spus Gheorghe Rasovszky, a fost ideea lui Gellu Naum (Gheorghe Rasovszky şi prietenul lui, Dan Stanciu, fiind doar tinerii prieteni care au ajutat la punerea lui în rama tabloului). Aşadar, poemul (acesta, dar şi – extrapolând – tot vastul „poem pulverizat" care se întinde, secvenţă cu secvenţă, în toate volumele lui Gellu Naum) poate fi citit oricum: de jos în sus, de sus în jos, de la dreapta la stânga, din centru spre margini, pe sărite sau... chiar şi liniar. Importantă cu adevărat e legătura lor cu „centrul" acela despre care vorbeşte atât de des autorul *Athanorului* şi care, poate nu întâmplător, în „tabloul-colaj" este un copil. *Poetul-copil* este şi titlul unei poezii. „Singur pe sub grădini mă întrebam/ «cine eşti tu bătrânul meu copil»", găsim în alta (*Pragul*).

Dacă spaţiul (inclusiv cel textual) e „un fel de panou secvenţial pe care puteam aplica orice", poemele par să semene cu „acele imense platouri orientabile când roze când violete şi ele ne descompun şi noi sclipim". Revin, de la o carte la

alta, lucruri, stări, fiinţe (pe care le numeşte, uneori, „asemănători", „fraţi prenatali") sub varii deghizamente, numere, semne, „organisme abia formulate", creaturi incerte, imagini, nuclee aforistice sau cuvinte, în mereu alte configuraţii. Poezia lui Gellu Naum este o „veşnică reîntoarcere"[16] a aceloraşi – identice şi felurite! La fiecare re-lectură, versurile lui au o stranie proprietate: rămânând aceleaşi, „declanşează" noi conexiuni – un „fenomen" despre care vine, de altfel, vorba într-un poem numit *Datorită unui fenomen*: „Datorită unui fenomen aproape fizic văd ca prin ceaţă/ Acolo lângă fenomen Zenobia rosteşte un cuvânt extrem de vizual mereu acelaşi dar/ care declanşează de fiecare dată imaginea unui obiect sau personaj cu totul diferit".

Într-un text din *Cursurile de literatură*, Vladimir Nabokov vorbeşte despre cititorul bun care e întotdeauna doar recititorul. „Şi o să vă spun şi de ce", adaugă el: „Când privim un tablou, nu trebuie să ne plimbăm ochii într-un fel anume, chiar dacă, asemenea unei cărţi, o pictură poate avea elemente de adâncime şi compoziţie. Elementul timp nu contează la primul contact cu o pictură. Citind o carte, trebuie să ne alocăm timp pentru a ne obişnui cu ea. Nu avem un organ fizic (aşa cum avem ochiul când privim o pictură) care să-şi asume rolul de a privi întregul spre a putea savura apoi detaliile. Dar la a doua, a treia sau a patra citire a unei cărţi ne comportăm cu o carte în acelaşi fel ca şi cu o pictură".

Cititorul bun al lui Gellu Naum ar trebui să fie, asta e sigur, un recititor. Cine nu vede „tabloul" înţelege mai puţin. De altfel, pe la începutul romanului *Zenobia*, poetul sugera o practică de lectură (ca să-i zic aşa) printr-un fel de „recapitulare" care antrenează cu sine şi disponibilitatea poetică: „Odată ajunşi aici, v-aş sfătui să vă opriţi o clipă şi să recapitulaţi, trecând

uşor cu vârfurile celor zece degete de la mâini, cu ochii închişi, peste pagini: scăpaţi de cuvinte, în pelicula propriei voastre disponibilităţi, aţi afla, poate, lucrurile extrem de importante pe care, oricât aş dori, îmi e cu neputinţă să le comunic". „Recapitularea" este simetrică reluării (permutării) cu care poetul operează de la un volum la altul, făcând apel poate la „înţelegerea care trimite înapoi spre începuturile de pe urmă" (cum găsim într-o poezie). „Citesc ca să recunosc, nu ca să cunosc", scrie el într-un alt capitol din *Zenobia*. Iar în *Despre interior-exterior*, în dialogul cu Sanda Roşescu, apare o mărturisire preţioasă legată chiar de felul de a citi al lui Gellu Naum: „Eu sunt deprins să practic un fel de lectură senzorială. Îmi face plăcere să-ţi spun că nu reţin mai nimic din ce citesc. Nici date, nici nume, nici idei, nici evenimente... Reţin numai stări... Aşa se creează un fel de contact între mine şi cel ce a scris textul... Înţeleg (de fapt, recunosc) ce spune el, dincolo de prima exprimare... Să nu-ţi închipui că citesc textul unui înţelept cum aş citi un poem... Poezia, ţi-am mai spus, e nu numai o treaptă, ci şi o limită... Deşi poate să nu fie numai asta... Pentru mine, în orice caz, nu este, deşi este... Citesc cu uşurinţă textele obscure. De obicei, ele mi se par mai limpezi decât cele mai explicite manuale... Un tratat obscur, de alchimie, mi se deschide ca o scrisoare". Poezia lui Gellu Naum? Ca o scrisoare, ca un tablou...

De la „perturbarea gramaticii" la „gramatica labirintului". *Declinatio* şi *coniugatio*

La început (în primele patru volume, apărute între 1936 şi 1945) a fost „gramatica". Mai precis, nevoia de a perturba „gramatica" – emblemă a unui sistem inconturnabil de „reguli" – şi, de aici, multe altele legate de ea, adică de, simbolic vorbind, „sistematizare", „legislaţie", „normă", de – mai departe – imaginea poetică clasică, gândirea cea

sobră, mortificatoare, rigiditatea unui anumit tip de logică, raţiunea cu tot cortegiul ei de azimuturi ale „dresajului colectiv“.

„Perturbarea gramaticii“ (şi a celorlalte, în acelaşi timp) se produce mai ales printr-o incredibilă exercitare a instinctului ludic (care va funcţiona contrapunctic întotdeauna în poezia lui Gellu Naum). „Să cretinizăm langajul“, se spunea în *Critica mizeriei*. Pentru eliberarea expresiei (şi a fiinţei umane odată cu ea) e nevoie, mai întâi, de o „exorcizare“ a limbajului. Unul dintre poemele cele mai interesante din acest punct de vedere, un fel de recapitulare a experienţelor sale anterioare, este *De gramatica* (scris în 1959, la un an după poemul *Heraclit*, având ca motto un citat din filozoful de la Efes, căruia i se mai zicea şi... Gramaticul!). Poemul e de un umor... vertiginos (îţi vin în minte mai mult Daniil Harms sau Ilf şi Petrov decât Jarry sau vreun suprarealist celebru) şi începe aşa:

1. Genitivul posesiv
a. posesorul
Am intrat în casa lui Goethe
(eronat, propun: Am ieşit din casă în Goethe.)
b. obiectul posedat
Cupa tristă, sarea mării.
(eronat, propun: Supa tristă sare marea.)

2. Genitivul dependenţei
Totuşi, surorile lui Cocles[17] *au fiert acest bilet atât de gânditor.*
(eronat, propun: totuşi, surorile lui Cocles au fiert acest băiat atât de gânditor).

De la „vesela simetrie a începutului“, de la gramatica „veselă“ care despovărează lumea de încremenitele şi sobrele semnificaţii („şi Platon calul meu obscur[18]/ fanatiza gramatica“), de la impulsul

de răsuci gâtul gramaticii se va ajunge, în timp, prin alte „transmutări“, la *Gramatica labirintului* (titlul unui poem), adică la un model emblematic pentru filozofia poetică a lui Gellu Naum – un „sistem“ al *reţelei*, al „reinventării DISCONTINUITĂŢII“ necesare, al valenţelor libere (de interpretare), al derivaţiilor care duc spre alte şi alte traiectorii şi, subiacent, spre „pânze freatice“ culturale mai puţin frecventate, dar extrem de importante în „ţesătura“ ansamblului[19]. Un întreg model deci al „declinărilor“ şi „conjugărilor“. Să ne amintim că *declinatio* în latină înseamnă şi *întoarcere* sau *digresiune*, repetarea aceleiaşi idei cu alte cuvinte, iar *coniugatio* înseamnă şi *amestec*, *unire*, *înrudire* între cuvinte. Aşadar: un model al *legăturilor-digresiunii-întoarcerii-înrudirii*, al nesfârşitelor „derivaţii“ şi „conjugări“ din care se (re)generează, mereu şi mereu, cu fiecare nou volum, creaţia lui Gellu Naum.

Unul dintre poemele din *Athanor* se numeşte *Început şi centru* (o trimitere, poate, la structura labirintului). Aici apare personajul cal, numit Platon (*nota bene*: calul e „obscur“!), care „fanatiza gramatica“. „Perturbarea gramaticii“ nu se face doar prin comicul destabilizator, ci şi printr-un soi de absurdizare a ei, de obscurizare. Cu acest tip de „clar-obscur“ Gellu Naum lucrează continuu – adesea şi ironic –, înmulţind segmentele „labirintului“. Interpretarea înseamnă multiple intrări (ieşiri) în (din) labirint. Configuraţiile se pot schimba, ca într-un caleidoscop, în funcţie de cum mişcăm cadrele şi de reflectarea lor în „oglinzile imobile“ (ca să parafrazăm, iar, un titlu de poem), dar lectura conduce mereu spre o – totuşi platoniciană! – artă a *re-cunoaşterii* („Citesc ca să re-cunosc, nu ca să cunosc“, ca să mai citez o dată din *Zenobia*).

Poate că metafora „labirintului“ este doar o capcană, dacă ne gândim că, într-un poem, „cârtiţele mă târăsc în labirintul lor“. Dar mai sunt şi „albinele din Labirinturi [care] îmi dau miere“, mai e şi o ea „care

completează labirintul spre sus şi spre jos" sau acel pelican care „vine spre noi în labirint".

Poezia „ca atare", „altă părere despre pohem", suprarealismul...

De-a lungul timpului, Gellu Naum construieşte o întreagă filozofie a poeziei opuse „poeziei ca atare", cum o numea ironic într-un interviu din 1967[20]. Cu ea se răfuia încă din tinereţe, când punea în mişcare „un centaur siluind arborii poemului". În *Calea Şearpelui* dă un sfat viitorului său cititor: „Scoate-ţi din cap că citeşti poeme. Aminteşte-ţi că îţi vorbeam de profeţi, de oameni liberi, de tine chiar". Mai târziu, în *Copacul-animal*, revine cu precizarea: „regret domnule dar eu am altă părere despre pohem" şi cu o mărturisire: „am scris un pohem în care spuneam cu totul altceva dar care exprima exact sufletul şi carnea mea jignite". Nu poezia „ca atare" interesează – căci „pohemele mi s-au părut totdeauna îmbibate cu ceva care nu m-a interesat niciodată", nici măcar „poezia ca necesitate"[21], ci „necesitatea poetică". Şi nu un „biet aspect literar" (cum îl numeşte în *Poetizaţi, poetizaţi*...), ci mai degrabă „bâiguiala" („care îmi dizolvă inteligenţa şi cultura ca să-mi deschidă alte porţi") despre care pomeneşte în *Zenobia*. Exemplele cele mai frapante de luare în răspăr a „poeziei ca atare" sunt poemele experimentale: *Tatăl meu obosit*, *Comentarii la viaţa cotidiană a păsărilor*, dar mai ales *Avantajul vertebrelor* (care conţine, pe lângă text, şi imagini decupate dintr-un catalog de modă), *Nigredo* (poem alcătuit numai din semne, un fel de ideograme create de poet) sau *Autopoem (*o fotografie cu Gellu Naum având lipite pe faţă bucăţi de hârtie pe care sunt scrise cuvinte precum „libertate", „moarte", „viol"[22]).

Uneori, la prima vedere, poezia lui Gellu Naum poate părea dificilă, într-un fel chiar ermetică. De altfel, mottoul la *Spectrul longevităţii* este un fel de avertisment: „Celor cărora, dincolo de ermetismul datorit procedeului elaborării acestor texte, li se relevă sensul profetic, fluidul negru care le inundă“. Poetul ocultează deliberat mesajul în mai multe feluri: prin exces de imagine (în primele volume), prin întrerupere (în *Zenobia* întreruperea e marcată, exhibată: „Ce tot bâigui eu aici, ce tot explic?; în fine...“; „şi aşa mai departe“; „înţelegeţi cum vreţi pologhia asta crepusculară“ etc.), prin „solicitarea echivocului“ („Ceea ce îngreuna înţelegerea era solicitarea permanentă a echivocului“, citim în *Tatăl meu obosit*).

Câteodată, „afirmaţiile“ poetice sunt decontextualizate, desprinse parcă dintr-o coerenţă (narativă, confesivă) preexistentă. Altă dată, avem de-a face cu o formă de ocultare prin omisiune. De pildă, într-o poezie precum *Scara* („Demnă şi pură ea ne iubea. Răspunsul nostru era o treaptă a adoraţiei. / Apoi, un timp, albă şi suplă ea s-a supus rigorilor unei maternităţi înverşunate“) nu e vorba despre cine ştie ce personaj simbolic, ci despre o... pisică. În *Bolnavii în spitalul din Nüremberg* nu ne aflăm în faţa unei enumerări de „obiecte rituale“ (cum le numeşte) – „cutia cu tutun desenele dăruite de prieteni vii sau morţi soba de fier vopsită cu argint clepsidra scaunul portocaliu cufărul vechi litera U clopoţelul zen atârnat lângă o bardă bine ascuţită oasele scoase din mare şi pictate“ –, ci sunt pur şi simplu enumerate obiectele din camera de lucru din casa de vară de la Comana. Un vers precum „Până la urmă ce l-o fi făcut să se consacre dovezilor intacte şi măturării inutile a drumului“ (*Apokatastasis*) trimite la povestea înţeleptului Marelui Jetsun Milarepa, care, până să ajungă discipol al Incomparabilului Marpa Traducătorul[23], s-a ocupat multă vreme cu o îndeletnicire deloc spirituală precum măturarea drumului. Versul „faţa lui dublă extraordinar de mică strălucea pe

marmură“ din poemul *Rotciv* nu e o metaforă, ci descrierea riguroasă a micii sculpturi bifrons de pe mormântul prietenului său Victor Brauner (în paranteză fie spus, citit invers, titlul este chiar prenumele lui Brauner). După cum, în poezia *Dăruită mie de V*, versul „el a ales pentru formula focului solidul versatil/ i-a învăţat să deseneze pe mayaşi şi s-a retras printre totemuri“ se referă tot la Victor Brauner (V – iniţiala prenumelui) şi la picturile lui cu personaje totemice şi figuri „mayaşe“.

Se poate, câteodată, ca o simplă evocare să fie percepută ca puternic metaforică, deşi ea e cât se poate de referenţială. Cam aşa se întâmplă şi atunci când, de pildă, alchimistul Nicolas Flamel, personaj important al „mitologiei“ poetului, face o descriere (nici mai mult, dar nici mai puţin decât atât!) a „figurilor hieroglifice“ găsite în manuscrisul lui Abraham Evreul în felul următor: „Pe un câmp violet întunecat, un om roşu de purpură, ţinând piciorul unui leu roşu de lac, care are aripi şi pare să-l răpească pe om şi să-l ducă cu sine“. Metafora poetică în poezia lui Gellu Naum are un alt mod de funcţionare decât cel obişnuit. Nu e un „trop“, o „figură de stil“, nu e abstractă sau „sugestivă“. De cele mai multe ori, ceea ce e trece drept metaforă trebuie văzut (sic!) ca o imagine – şi trebuie luat ca atare, având statutul imaginii din artele plastice, din pictura lui Victor Brauner, de pildă. Când s-au cunoscut, cu ocazia unei expoziţii la Galeria bucureşteană Mozart, tânărul poet i-ar fi spus tânărului pictor de atunci: „Aşa scriu eu!“, arătând spre tablourile de pe pereţi. De altfel, scriind la un moment dat (în nişte note de lectură publicate o vreme în *Gazeta literară*, în 1963) despre un poet francez, Eugène Guillevic, Gellu Naum nota: „Simbolul, metafora nu mai pot opera. A le căuta aici înseamnă a denatura intenţia poetului“. Afirmaţia este valabilă şi pentru propria poezie.

Ocultarea de care vorbeam se face şi prin decontextualizare, prin fragmentare, prin

„retractare“ a mesajului, a naraţiunii. La scară mare, aşa este organizat „pohemul“ (cum îl numeşte autorul) *Tatăl meu obosit*, ce are aparenţa unui roman (cu „acţiune“, personaje, „fapte“, descrieri, „analiză“ mai mult sau mai puţin psihologică, flux al... memoriei etc.) din care s-au păstrate doar secvenţe – şi nu neapărat din stratul „epicului“, ci din comentarii, din „monologul interior“ sau din „metanaraţiune“.

Toată această structură deliberat lacunară creează un text misterios, epic şi liric, apoftegmatic şi plin de umor, fiind şi o parodie a prozei, cu „instrumentarul“ ei, totodată – căci apar, pe lângă „fapte“, precizările „de resort“ (aici în cheie ironică: „Era să uit un amănunt Pământul era complet acoperit cu o mochetă“), descrieri de personaje, cu tot cu psihologia de rigoare. Se întâmplă ca nu doar naraţiunea să nu fie dusă până la capăt, ci şi unele cuvintele: „sunt pohet din copilărie şi melanc“; „Ridică din umeri în cercul meu/ şi eu tre să văd, tre să mă întri tre să mă cla“. Să ne amintim aici de *Heraclit* – poemul lui Gellu Naum – şi de Heraclit filozoful. Despre acesta din urmă, Theofrast, citat de Diogenes Laertios, spunea că, „din cauza melancoliei lui, scria unele lucruri terminate numai pe jumătate, iar altele o dată într-un fel, o dată în alt fel“.

„Gellu Naum este singurul nostru suprarealist veritabil. Remarca a mai fost făcută, într-un context hagiografic, dar argumentele n-au fost totdeauna impecabile“, scrie Nicolae Manolescu în *Istoria critică a literaturii române* (2008). Gellu Naum chiar a fost singurul nostru suprarealist veritabil, dincolo de orice contexte. Paradoxal, cum a mărturisit el însuşi, „la cei care au fost realmente suprarealişti, cel mai puţin interesant este tocmai faptul că au fost suprarealişti“... A dus suprarealismul mai departe şi departe de locul consacrat acestei mişcări din anii ’30-’40 în istoriile

literare; dar, dincolo de asta, a fost calea cea mai potrivită de a ajunge la el însuşi, calea către sine. Cât despre felul în care a fost înţeles la noi suprarealismul şi despre felul în care a fost el înţeles ca reprezentant al mişcării, avea să spună încă din 1945, în *Critica mizeriei* (1945), următoarele: „În ce priveşte suprarealismul, el e de multă vreme obiectul unei bucătării critice în acelaşi timp abuzivă şi superficială". Pentru Gellu Naum e vorba de o condiţie poetică, nu de un „aspect literar". „N-am căutat suprarealismul, nu mi-am căutat prietenii, i-am întâlnit pe drum, firesc, iar despărţirea s-a petrecut la fel... Aş spune [...] că suprarealismul a fost şi el un cerc, cel mai strălucitor şi mai aproape de centru dintre cercurile similare ca necesitate colectivă. Poate aşa se explică imensa lui influenţă şi marea lui putere de atracţie, reală şi acum, după atâţia ani. Poate tot de asta s-au lipit de el atâtea cercuri pierdute, hrănite de iluzia că ar putea avea ceva comun cu centrul lui. Cunosc atâţia oameni, poeţi sau pictori, gata să jure pe suprarealismul lor cu atâta convingere încât mă simt adesea obligat să spun: dacă dumneata ai fost (sau eşti) suprarealist, eu n-am fost şi nu sunt, pentru că vorbim despre lucruri diferite... Ciudată nevoia de etichete, mai ales când ele nu-ţi mai aduc mari neplăceri... [...] Multe dintre drumurile spre libertate pe care le-am întâlnit odinioară au devenit acum atentate la libertate, probabil pentru asta nu le mai suport... Nu ştiu de ce unii, încercând să înţeleagă sau să explice vreun poet care a fost suprarealist, încearcă să reconstituie suprarealismul... Şi în suprarealism, ca şi în orice altă mişcare eliberatoare, au existat rămâneri în urmă ale unora, trădări ale altora, părăsiri motivate sau gratuite: comună a fost doar aparenţa începutului, după care cei ce se întâlniseră o clipă şi-au urmat fiecare drumul propriu. [...] Limitele suprarealismului le-am simţit încă de pe când mă declaram, fără nici o rezervă, suprarealist [...] Eu îmi căutam fraţii milenari, altceva decât adepţii unei

dogme comune, chiar dacă dogma se afla la momentul de antidogmă.“[24]

În 1936, debutul lui Gellu Naum, *Drumeţul incendiar*, a părut „tipic“ suprarealist şi, în consecinţă, a fost pus la zid de tradiţionaliştii vremurilor. Tipic suprarealist? „Cum lesne se poate vedea poezia este două lucruri bine distincte“, spunea Gellu Naum în *Cerneala surdă*. Nu numai poezia, ci şi – ca multe altele – suprarealismul, în metamorfoză: de la faza jerbei de imagini la suprarealismul ca stare, ca mod de viaţă, de la poezia ca „limbaj perturbator“ (de logică, gramatică, „expresie poetică“) la perturbarea oricăror stagnări. Chiar şi practica scrisului, specifică, „dicteul automat“, aduce la suprafaţă altceva. Suprarealismul a fost, pentru Gellu Naum, o temă de meditaţie şi o căutare ce a durat cât viaţa lui, a fost o continuă descoperire. *Drumeţul incendiar* era, de fapt, subtextual, şi o parodie fină la suprarealismul care începuse să se istoricizeze, să fie clasat – suprarealismul de suprafaţă, strict „literar“ (istoricizat în felul în care au vrut-o unii, alţii, să precizăm).

În interviul din 1967, el vorbea, de altfel, despre „trapele şi coliviile estetizante“, despre „experţii diversionismului poetic“, despre „poeţi deveniţi profesori de canto sau de plâns ai umanităţii“, despre capcanele „poeziei decretată ca atare“, dar şi despre suprarealismul de pe „vremea ochiului“, când „materia primă, vizuală în primul rând, trecea prin apele derizorii ale unei imaginaţii de circumstanţă“. Odată cu volumul *Athanor*, Gellu Naum operează o nouă torsiune, „vremea ochiului“ e înlocuită de o altă privire („privirea lucidă a somnambulilor“?), de un alt ochi („ochiul cu care vedea nu era cel uman“). Sau, poate mai bine zis, „ochiul care dansează“ (cum găsim undeva în *Heraclit*) vede nu doar imagini, ci imagini care construiesc viziuni.

Torsiunea din Athanor şi „piatra vie“

Athanor este volumul în care se vor vedea mai clar noile „ramificaţii“ din poezia lui Gellu Naum. Sunt recuperate aici straturi mai vechi ale realităţii sale poetice, odată cu publicarea, după 20 de ani de tăcere forţată, a ciclurilor *Exactitatea umbrei*, *Camera cu ceaţă*, *Triunghiul domesticit*, *Heraclit*. Comentariile critice pe marginea acestui volum au pornit de la titlu – care trimite, evident, la alchimie. Athanorul nu e însă doar „cuptorul“ alchimic. Amintim aici şi refuzul lui Gellu Naum de a se lăsa afiliat „celor cu furnale“, aşa cum scria în *Calea Şearpelui*. „Piatra filozofală“ pe care o caută Gellu Naum nu are de-a face cu aurul sau argintul, ci este, cum spune într-o poezie, „piatra vie“ („datorită penetrabilităţii noastre de filtru, piatra vie este şi ea contaminată de unele erori axiomatice“). Or, ea, „piatra vie“, va fi „hrănită“ continuu, pe parcursul întregii lui creaţii (întregii lui vieţi), prin această permanentă „mutaţie“ a limbajului şi a percepţiei, printr-o continuă şi necesară „torsionare“ a lor şi prin circuitul elementelor sale poetice în natură... *Torsiunea lui Möbius* se va numi, de altfel, unul dintre poemele cuprinse în volum. E pusă în scenă, deocamdată, o „perturbare“ a raportului dintre corp şi realitate: „Mâna mea stângă şi ochiul meu drept/ mănuşa mea stângă şi gheata mea dreaptă/ lampa mea dreaptă şi calul meu stâng/ mărul meu stâng şi glasul meu drept haina mea dreaptă şi urechea mea stângă/ pălăria mea stângă şi urechea mea dreaptă/ cheia mea dreaptă şi covorul meu stâng/ etc. etc.“). De la „perturbarea“ fizicii corporale din primele volume se ajunge, mai târziu, la gândirea unei „corporealităţi“ care funcţionează după principiul lui Möbius – o corporalitate/corporealitate fizic-metafizică (aşa cum, dintre suprarealişti, nu o mai „descrie“ decât Antonin Artaud). Torsiunile legate de corp vor fi reluate pe o altă spirală mai târziu, acolo unde e vorba despre identitatea profundă – cum se întâmplă, de exemplu, în poezia *Singură şi*

imobilă din volumul *Culoarul Somnului*: „Când te opreşti în faţa oglinzilor o mână iese din apele clare ca să te mângâie o mână/ care este totdeauna a ta această mână de mătrăgună şi de hârtie care-mi aminteşte/ dezastruoasele şi amplele întâlniri în faţa oglinzilor/ [...] iată dezgustătoarele smintiri corpul meu împărţit în două/ jumătatea mea roşie jumătatea mea albastră linia precisă care mă împarte pe care ai/ construit-o muşcându-mi palmele iată jumătatea mea calmă jumătatea mea desesperată îţi/ vor trebui ace mai tari ca să le coşi împreună sfori mai elastice degete mai abile“. Şi, mai departe, torsiunea va fi una care pune în discuţie timpul şi spaţiul, vizibilul şi invizibilul, viaţa şi moartea. Corporalităţii ludice i se adaugă o senzorialitate capilară, a stărilor poetice despre care se scrie pe larg în romanul *Zenobia*. Multe dintre poeme sunt, şi ele, până la urmă, transcrieri, mixaje ale acestor trăiri, stări secunde, vise, vise în stare trează (*rêves éveillés*, cum le spuneau suprarealiştii) sau experienţe psihedelice, în care contează „schimbarea punctului de asamblare“ al propriului corp, permiţând un fel de libertate a „deplasării“ în mijlocul unor experienţe cât mai diferite[25].

Poezia lui Gellu Naum se apropie tot mai mult, odată cu acumularea volumelor, de acel „punct de miră“ (care îl preocupa atâta pe André Breton) unde nu mai există contrarii, veşnicele *pro* şi *contra* – sau, cum spune poetul în stilul lui atât de caracteristic, mereu în răspăr cu definiţiile sau reperele fixe (fie ele şi cele suprarealiste): acel punct în care totul se desfăşoară „între bine şi rece între negru şi clar între opac şi lichid între incert şi salubru“. Într-o poezie este folosit pluralul, „puncte de miră“ – aflate nu într-un plan abstract, ci legate, întotdeauna, de lucruri concrete: „Lucrurile cele mai obişnuite şi mai uşor de trecut cu vederea deveneau puncte de miră ale unei limpeziri (acesta e un mod de a vorbi) pe cât de vastă pe atât de greu de suportat“ (*Logodna*

asuprită). Sunt aşadar mai multe „puncte de miră“, în „reţea“, ca şi „centrele“ („un cerc cu centrul pretutindeni“). Punctele şi centrele poetice...

Odată cu înaintarea în timp (şi în operă), „partea cealaltă“ a benzii lui Möbius e tot mai evidentă, chiar dacă se susţine, diversionist, contrariul: „în timp ce o altă fiinţă se plimbă pe partea cealaltă şi noi susţinem sus şi tare că nu/ există nici o partea cealaltă“ (*A patra peşteră*).

Cunoaşterea-bucurie. *Temurah*

„Torsiunea lui Möbius“ nu e doar o emblemă a felului cum se leagă lucrurile în poezia lui Gellu Naum (şi a felului cum ele trebuie legate de cel care o citeşte), ci şi o emblemă a *ezoterismului structural* al acesteia. Ezoterism, adică un continuu joc al analogiilor, al analogiilor inverse[26], al sintoniei[27], al raportului dintre fapte şi modul în care acestea creează sincronii, coincidenţe, hazard obiectiv etc. Dincolo de gnoză şi ermetism, dincolo de ocultare, de coduri şi simboluri, de ritualurile de iniţiere etc., ezoterismul reprezintă ideea de *cunoaştere-bucurie*. Despre asta e vorba, înainte de orice, în literatura lui Gellu Naum. „Ezoteristul“ – spune Pierre A. Riffard – „e radios: radiază de lumină şi bucurie. Această particularitate îl opune savantului, care e taciturn [...], teologului, care e deliberat amar, reprobator, bagatelizator. Ezoterismul se distinge de asemenea de filozofie, rar asociată cu bucuria, râsul“; „Ezoteristul se bucură aşa cum lumea se bucură“[28]. Poezia lui Gellu Naum este străbătută de această luminozitate, bucurie a legăturilor reamintite, a rezonanţelor. Altfel, ca şi ezotericii, lucrează, în felul lui, cu enigme, aluzii, ambiguităţi, jocuri de cuvinte, inversiuni, simboluri, numere, forme de ocultare (a nu se confunda ocultarea cu obscurizarea!) anaglife[29], steganograme etc. Un exemplu de steganogramă ar fi poemul de semne *Nigredo*:

El seamănă, întru câtva, cu alfabetul vikingilor, pe care, zice legenda, Odin l-a adus pe pământ din adâncurile pământului şi unde fiecare semn trimite la o serie de analogii, având o mare putere energetică şi spirituală[30].

Una dintre emblemele poeziei lui, la care ne-am oprit înainte, „faţa şi suprafaţa“, conţine o întreagă filozofie ezoterică, până la urmă, legată de aparenţă şi esenţă, de „cernerea inversă“ care aduce la suprafaţă ceea ce e dedesubt. Şi chiar visul pomenit, cel cu panourile de lemn pe care se mută litere şi cuvinte, este simbolic, reprezentând o formă de ocultare pe care cabaliştii o numesc *temurah*, adică „permutare“. În fond, toată poezia lui se bazează pe „permutare“, pe o *analectică* (o ştiinţă a analogiilor) personală, pe o *ars combinatoria* originală (folosind multe elemente ezoterice, chiar dacă nu de puţine ori parodiate). Asemenea ezotericilor, Gellu Naum este „adept al marilor legături mute“ (*Dublul*). El are certitudinea că totul intră în rezonanţă – „Pentru mine toate erau perfect conjugate“ (*Heraclit*) –, că „totul e pretabil la interpretare“ (nu una „culthurală“, ci în alt plan, cu mult mai interesant) şi mai crede în „ochiul invers“ (*umgewandtes Auge*) despre care vorbeşte Böhme, a cărui filozofie îl preocupa. Ezoterismul este un mod de gândire şi un mod de viaţă – nu e „un gând“ sau „o acţiune“, ci „o stare“, „cunoaştere-bucurie“ – o cunoaştere opusă

sistemelor, dresajelor, rigorilor, constrângerilor („se închideau ştiinţele începea fericirea“, sună un vers din *Purtătorul de lance*), „cunoaşterea aceea ascunsă în care totul e altfel“ (*Clavicula*), prin care „am cunoscut ce e ascuns în cunoscut“ (*La asfinţit*). Desigur, la această *cunoaştere-bucurie* participă şi umorul, ironia, ludicul, de care poezia lui este impregnată. Să nu uităm că în interviul din 1968 îi lua peste picior pe poeţii „deveniţi profesori de canto sau de plâns ai umanităţii“. Nu era de partea lor. La el, gravitatea şi ludicul „vor naşte şoricelul jumătate alb jumătate roşu jumătate negru“[31] (*Orbitalii*), ca să îl parafrazăm şi să pune totul într-o concluzie ludic enigmatică. Ezoterismul lui Gellu Naum s-a numit poezie.

Locuri şi timpuri (unde? când?). Despre orizontala care se înalţă

Despre ce este vorba în poezia lui Gellu Naum? Despre cum se mută timpurile în spaţiu şi spaţiile în timp, printre altele. Timpurile, spaţiile, la plural – căci el lucrează simultan cu varii *cronotopii* şi *heterotopii*. De fapt, e aici o „torsiune“ a ideii de colaj din plastica suprarealistă – unde, pe o suprafaţă plană, erau lipite fragmente din diverse reproduceri reprezentând obiecte, personaje aparţinând unor locuri şi vremuri diferite, obţinându-se prin juxtapunere noi realităţi trans-temporale şi trans-spaţiale. Timpul şi Spaţiul sunt un fel de personaje metamorfotice în toată creaţia lui Gellu Naum. Nu avem de-a face cu un timp anume, căci aici totul e „fără trecut şi fără viitor“ (*Luciurile de ape*), ci cu „timp după timp“, ca într-un vis cu Miles Davis (din *Copacul-animal*), cu „timpurile [...] încâlcite“ (ca în poemul *Eftihia*). Ceasul „s-a plictisit şi bate invers“ (*Luna în ureche*). E posibilă „dublarea timpului în elemente simple“, dar există şi „un timp acid şi înnebunitor“ (*Tatăl meu obosit*). Spaţiul e „un fel de panou secvenţial pe care puteam aplica orice“, dar

mai sunt şi cei „se închid în spaţiul lor curb“ (*Câteodată*). Şi ar mai fi „spaţiul suprimat şi scris numai pe hărţi pierdute încă înainte de vremea facerilor“ (*Zice şi tace*).

În acest spaţiu-timp nelimitat, concret-virtual, pot coexista „fraţi prenatali“, un frate „nou-nouţ“, chiar câte-un om încă „neformulat“, „băiatul ăsta [care] este mama mea“, prietenul fumându-şi liniştit ţigara „în zona unei incomunicabilităţi totale, plătită cu preţul vieţii“, unii care întreabă: „nu mergi cu noi la cer“, „miraţi de răsucirea/ gândurilor mele“, cei care „poate se vor mai naşte“, câte un strămoş („el singurul care din când în când schimbat în ştevie ne mai trimite/ un tandru sentiment de culpabilitate“), nenăscuţi, dar activi („şi hai că te-angajez ca flibustier păcat că nu te-ai născut încă“) şi tot aşa. Pe undeva apare şi un Înger, care „poartă guler de blană şi picioare străine“. Aici, viii, nenăscuţii sau morţii („în enigmatica lor risipire“) sunt doar „pasageri în tranzit“. Unii îşi părăsesc „alcătuirea mută ca să recadă în tăcerea vieţii“. Ceea ce îi animă pe toţi este *resurectina*[32] legăturilor dintre ei – altfel, „despărţiţi de ramuri care ne sunt comune“. Mai sunt însă şi fiinţe indeterminate („ceva se străduie să redevină/ iar noi rămâne să ne întrebăm dacă să trecem cu vederea/ blândeţea lui nimicitoare“), mai e şi „rostogolirea pătrată a fratelui acestuia brutal şi liniştitor“, sunt creaturi hibride, heraldice, obiecte stranii – şi ele au un fel de viaţă a lor. Avem de-a face cu un „nou animism“ şi o încercare de a viza nu lucrurile, ci „natura lucrurilor“. „Faptele“, oricât de bizare ar fi, sunt privite cu acel firesc nefiresc al poeţilor – şi al tuturor oamenilor atunci când ei visează. Iată o mică, dar neliniştitoare întâmplare onirică, dintr-un poem, pur şi simplu consemnată ca atare: „Ea mă privea neclintită apoi s-a transformat în piatră kilometrică Jos la locul de contact cu solul rămăsese o mică deschizătură dreptunghiulară prin care ochii ei continuau să mă privească Din ce în ce mai convins de adevărul şi de eroarea mea am spus cu glas tare Vorbesc cu o piatră“ (*Pohem*). „Poate că

omul nu este centrul, punctul de miră al universului“, spunea André Breton. „Poate că totul se petrece într-o vacă“, scrie Gellu Naum în *Triunghiul domesticit*. Să nu-l uităm pe Spiritul-Sfoară: „te învaţă el/ să pedalezi din picioare până sus“... Toate acestea există undeva în vis sau într-o parte ori alta a vastei realităţi. Poemele sunt doar... consemnări.

Incofundabilă, lumea lui Gellu Naum e un amestec de imagini totemice, arhetipale (similare cu cele din *Preludiul lumii*, de pildă – tabloul lui Victor Brauner, de exemplu) şi zeci de personaje neobişnuite sau derizorii, populând cerul şi pământul, trecând dintr-o parte în alta a vieţii şi morţii. „Peisajul“ general seamănă când cu acela al presocraticilor şi al alchimiştilor (numere, principii, figuri simbolice, sub varii aparenţe), când cu viaţa noastră de zi cu zi, insolită, neliniştitoare, cumplită, dar şi cu un oarecare haz. Adesea, părţile se întrepătrund, escherian: „urcam scara spre turn aveam pungi sub ochi sunau insomniile în ele/ trecea un bătrân cu capul într-o cutie de gheaţă avea în el un peşte o legumă era un/ zeu/ căuta ceva sub pământ în cei 12.500 metri pătraţi cu articole tehnice“ (*Starea de echilibru*). Suntem în zona nedimensionalului, unde elemente, numere, semne, „obiecte“ mentale pe care hazardul obiectiv le aduce la suprafaţă circulă liber printre „claxoanele Marelui Derizoriu“. Aici are loc întâlnirea continuă a „happeningului invizibil“ (*Leagănele*) cu întâmplările cotidianului – întâlnirea dintre „nesfârşitul fără neguri şi fără competiţii“ cu „orizontala“ care... „se înalţă“. *Despre orizontala care se înalţă* este titlul unui poem care ascunde unul dintre principiile esenţiale ale filozofiei poetice a lui Gellu Naum. Ideea, obscură în poem, e reluată în conversaţia pe care, la începutul anilor ’70, a avut-o cu Sanda Roşescu: „Eu socotesc că ceea ce oamenii numesc istorie, adică existenţa desfăşurată a

grupului uman în cadrul lui mare, global, nu se petrece numai pe orizontală. Adică poate fi privită pe orizontală numai dintr-un punct de vedere biografic. Ştii, noi trăim biografic, dar tindem să nu trăim şi să nu gândim biografic. Adică toată cazna noastră, toate dorinţele noastre, care trăim foarte biografic, tind să ne depăşească biografia, să ne facă să o trăim într-un timp şi un spaţiu neistoric, nelocal. Comunicarea atingerii acestui timp şi spaţiu este comunicarea poetică. În acest sens, toate lucrurile desfăşurate pe care oamenii le catalogheează, le sistematizează, în vederea înţelegerii conştiente, nu se petrec numai pe orizontală, ci şi pe verticală, nu numai desfăşurate în timp, ci şi spontan, simultan cu desfăşurarea lor. Adică toate generaţiile au existat, toate timpurile au existat şi există în acelaşi timp şi simultan, există şi orizontal, dar există şi vertical. [...] Eu nu vorbesc aici despre arhetipuri, despre permanenţe spirituale, despre simboluri sau mai ştiu eu ce".

Poetul – narator al faptelor şi întâmplărilor care se tot petrec în timpuri şi spaţii desfăşurate şi simultane – e un animist: în lumea de aici, în cea din vis, în lumea „de dincolo", totul cunoaşte înrudiri (apare câte un frate prenatal, soră e luna), nimic nu se pierde, toate circulă sub alte înfăţişări, totul e perpetuă reîntrupare, se schimbă doar feţele, suprafeţele şi se întâmplă lucruri, fără oprire... Când? „Odată şi-odată", o dată când „era primăvară", „într-o bună zi", „la ora când treceam" etc. Verbul recurent este imperfectul... Unde se întâmplă lucruri? Departe („venim de departe şi ne aflăm foarte departe"), „afară pe un cer intestinal albastru" unde „nişte ceasornice/ îşi învârteau cu viteză limbile poleite", în „întunericul din fiecare", în locuri uitate, căci „există vaduri uitate nişte locuri în noi", „totul se petrece sub o pătlagină", „în ochiul găinii" sau „în botul unui pui de vulpe", „într-o pasăre imensă" („Înţelegeţi că trăim într-o pasăre imensă"), pe nişte alei, din viitor („Într-o bună zi voi trece pe nişte alei"), în „interiorul lumii" („Mă

trezeam la lume în interiorul ei/ Tu îngropatul, îmi strigau cei trei stejari"), în „întunericul din părinţi", „printre minuni", undeva, cândva, când „noi toţi şcolari poeţi toţi viguroşi toţi morţi/ păscuţi de cai mâncaţi de câini şi singuri/ toţi galopam strigam vacanţa mare a sosit vacanţa mare" undeva unde „soarele lucea foarte jos", unde nu e „nici început şi nici sfârşit", acolo „unde nu este durere nici întristare nici suspin". Ce se mai întâmplă în această torsiune spaţiu-timp? Se întâmplă „câte şi mai câte": metamorfoze (uneori incomplete), metempsihoze, transferuri de la un regn la altul, de la o stare de existenţă la alta, de la o dimensiune la alta. Câteva exemple: „Un kierkegaard cu şapcă o răpea pe doamna aceea"; „adulţii îşi sărutau mâna între ei convinşi că menţin respectul pe lume"; „iubitele au un limbaj destul de vulgar"; „mai erau prin partea locului şi nişte fascinanţi unu şi unu oameni cu experienţă" şi „fiecare se aşază în altă capcană cu o solemnă precizie"; „lângă stâlp cineva citea de nouă secole o carte" etc. Pe lângă cei „extrem de satisfăcuţi când nu le deranjează nimeni gelatinoasa siestă mentală", mai e, afară, „un copil gigantic, până la al şaptelea cer al răbdării", care „ne zâmbea de la fereastră". În rest, „nathura e încânthătoare"... Se întâmplă lucruri aşadar, în lumea din afară („Între timp un instalator îmi repara boilerul"), în lumea dinăuntru („Câte nu se întâmplă în noi şi le uităm acolo ca-ntr-un ghiozdan") şi în lumea fără înăuntru şi fără înafară, „fără adânc şi fără suprafaţă", dincolo de viaţă şi de neviaţă. „Şi hai că te angajez ca flibustier păcat că nu te-ai născut încă", zice cineva. Se întâmplă că se desfăşoară o nesfârşită călătorie somnambulică prin toate lumile, locurile, timpurile şi ne aflăm în faţa unui straniu *memorial de călătorie* (aceste este şi titlul unei poezii în care personaj e cineva care urmează să se [re]nască).

Ceea ce îl interesează pe Gellu Naum în primul rând este o *fenomenologie poetică* – adică o revenire

la fenomene, la „ceea ce se arată“, la ceea ce este „dat“, la descrierea lumii concrete (şi secrete!) „prin fapte“ – o lume pre-obiectivă şi pre-subiectivă, obiectivă şi subiectivă în acelaşi timp („exact în acelaşi timp“, ca să-l parafrazăm!) percepută, adesea, într-o altă stare a conştiinţei, mai vastă. Dacă lumea este totalitatea faptelor, cum ar zice Wittgenstein, atunci să vorbeşti despre ea înseamnă să fii atent desfăşurarea lor, fie că se petrec în realitate, pe o faţă sau alta a benzii lui Möbius, fie în „întunericul din noi unde e loc destul“, în vis, sau în „happeningul invizibil“. Atenţia, conexiunile, legăturile uitate, asociaţiile, dicteul automat aduc în lumina zilei (ca să zic aşa) poezia lumii – care este ecoul existenţei unui poet, aşa cum propria existenţă este ecoul unor lucruri importante, chiar şi atunci când ele se petrec departe („de fapt se întâmpla un lucru important foarte departe şi noi eram ecourile lui utile“).

Pohet din copilărie şi melanc. Despre o autoficţiunea poetică (cine? ce?)

„Mă opresc mereu la acele neînsemnate lucruri care sunt capabile să arunce o cât de mică rază de lumină asupra tuturor gesturilor şi a tuturor întâmplărilor care formează ceea ce aş putea numi viaţa mea“, scrie Gellu Naum într-un text din 1969. Poezia lui conţine, de la un punct (de ramificaţie) încolo, clar, un pact autobiografic. Poate că acest „punct“ este reprezentat de acel misterios text scris în 1948 şi publicat postum, în 2002, *Calea Şearpelui*. Până la el, poetul inventa nişte personaje – drumeţul incendiar, Vasco da Gama – care-i preluau mesajul, idiosincraziile, repulsiile, „comportamentul pasional“. Despre Vasco se poate spune, de exemplu, că face o călătorie („pe un ocean de oase“), se opreşte din port în port (la „docurile poetice se declama“) – traiectoria e „hidoasă şi feerică“! În volumele următoare, *Culoarul somnului*, *Libertatea*

de a dormi pe o frunte, „personajele“ dispar, iar volumele de după *Athanor* (inclusiv) vor impune un straniu narator, fără vârstă, vizionar, „infantil adaptat, deci ostil“, ironic, cu profil de filozof presocratic. Gellu Naum creează din ţesătura aceasta a viselor, a reveriilor, a viziunilor, a rememorării stratificate până la amintirea „prenatală“ („îmi amintesc de când nu eram născut“), a notaţiilor cotidiene şi a impulsurilor ludice, un fel de mare *autoficţiune* – nu una în care autorul se inventează pe sine, ci una în care, dacă există „ficţiune“, ea este doar efectul interpretării propriei vieţi (poetice), al ecoului ei repetat. „Efectul de imaginar“ vine dintr-un anumit decupaj al „întâmplărilor din (i)realitatea imediată“ (ca să-l parafrazăm pe M. Blecher) şi din extensia continuă a „suprafaţei expresive“ şi conective.

Poezia lui Gellu Naum este confesiunea labirintică a unui neîncetat raport între acest „narator“ (pohet) şi (supra)realitatea în care intră totul – de la „domeniul presimţit“ la „domeniul biografiei“ (pomenite în nişte poeme).

Cine e „naratorul“? Frate bun cu „drumeţul incendiar“, cu Vasco da Gama, un călător „fertilizat de drum“. Cuprins de „malincolie“, parcurge drumuri scurte sau lungi până la cer, odată pe un ocean de oase, altădată cu Stelică, prietenul cel mort, străbate calea „prin ceţurile de acolo“ sau face o „simplă călătorie/ de la bine la rău de la rece la cald“. „Vei lăsa ferestrele larg deschise ca să putem călători în timpul somnului“, spune undeva – pentru că se poate călători şi în vis. Merge singur pe drum („eu treceam singur ca orice fihinţă umană“) sau cu însoţitori („călătorisem ca un cer pe cer/ Într-o aglomeraţie de nedescris“). Uneori drumul e „subpământean“, altădată trece prin apă... Şi mai e şi „drumul fără încetare care ne străbate“... Altfel, se petrec multe prin călătorii: „Pe drum/ luasem numele de râu de nor de ceaţă şi de ploaie/ şi asta istoveşte“. Când osteneşte, se aşază pe o bancă şi-atunci aflăm că „văzduhul s-a umplut de suflete şi

printre ele/ sufletul meu mutatu-s-a în trupul unui bătrân cu gabardină neagră şi cu şapcă în carouri/ şi dus a fost cu el/ şi n-a rămas pe bancă/ decât îmbrăcămintea mea de fildeş“. Poezia din care am citat e numită, ironic, (*n)Aum pe bancă*.

Şi ce mai face el, călătorul? Când „Ei mă priveau obosiţi mă întrebau/ «tu ce mai faci»/ le răspundeam cu o singură vorbă «auuu»“ (*Pătimitorii*). Priveşte „firescul descompus în zonele de dincolo“ (*Despre identic şi felurit*), într-„un loc acolo“ (sau altul), îşi vede de viaţa interior-exterioară, e „când disperat când fericit, niciodată la mijloc“ (*Insulele fericiţilor*) sau, pur şi simplu, cum singur zice: „Stau liniştit şi mă gândesc la una şi la alta/ Aud ecouri repetându-se din frunză-n frunză“ (*Al cincilea element*). E „identic şi felurit“ (ca să-l citām încă o dată), are oroare de dublu, e „fluid“, trece (se proiectează) în varii lucruri, cărora le serveşte de „corelativ obiectiv“ (invers decât se întâmplă în teoria lui T.S. Eliot, de pildă) şi i se potrivesc perfect nu doar filozofia lui Empedocle, după care sufletul ar îmbrăca tot felul de forme de animale şi plante[33], ci şi ceea ce el, Empedocle, spunea despre sine: „Fost-am băiat, apoi am fost chiar şi fată, tufă şi pasăre, peşte am fost, ce vine din mare“[34] („fireşte veneam de departe Pe drum/ luasem numele de râu de nor de ceaţă şi de ploaie“, scrie şi Gellu Naum în *Copacul-animal*). În „autobiografie“ sunt cuprinse nu doar experienţele celui care priveşte (cu alt fel de privire decât „privirea-gândire“!) „suprafeţele“ lumii, ci şi „faptele“ acelui „orb scăpat din peşteră cu luciurile de ape cenuşii/ ale ochilor mâncând pâinea brodată a celui din Lăuntrul său“ (*Luciurile de ape*). De precizat că face parte din stirpea celor care încearcă „să transforme ceea ce «auzeau în minte»“ (*Dimineţile cu Domnişoara Peşte*).

Ce-am mai putea spune despre personajul acestei „naraţiuni“ înadins lacunare şi deci misterioase? Că e un „recalcitrant“, „infantil adaptat, deci ostil“ (*Tatăl meu obosit*), „în afara oricărei infiltrări a dresajului“ (*Dimineţile...*), că scrie ca să-şi

amintească lucruri uitate, că e refractar la „adevărul depresiv al tuturor“, că are viziuni şi trăieşte nişte stări bizare (prenatale, de pildă) sau că simte cum „cuvintele de multă vreme nu mai fraternizau“ (*Călătoria*). Crede că „e preferabil să arăţi că viaţa nu e numai un şir de catastrofe pornografice“ (*Tatăl meu...)* şi, asemenea lui Vasco, vede cum, în continuare, estetica îşi „mănâncă biscuiţii“, cum câte unul citeşte la o carte „de o sută de ani“ şi cum lumea „ca atare“ nu e altceva decât o „şcoală de corecţie“: „Eu am lipsit am să rămân repetent/ am fost în nord am discutat chestiuni/ apoi în sud m-am culcat într-o pădure de iasomie [...] Ei mă priveau cu o tragică bucurie/ nu scoteau o vorbă ai fi zis că le pare rău pentru mine/ eu le spuneam în gând urâţilor conţopiştilor/ atunci a intrat Examinatorul purta pe umăr o rândunică de plumb/ oh dacă aţi şti ce mi-a şoptit la ureche“ (*Întoarcerea poetului risipitor*). „Susţine“ autoironic diverse lucruri: „susţin că totul e altceva prea evident ca să aibă o umbră de claritate [...] susţin toate acestea mişcat încoace şi încolo de faptul că susţin“ (*Purtătorul de lance*), că „nu există nici o partea cealaltă“ (*A patra peşteră*), că „teoria pierde omenia“ (*Descrierea turnului*). Avertizează că „Faptele trăite obligau la o nouă lectură“ (*Călăuza rătăcită*) sau zice, în trecere: „salutări de la mine“ (*Starea de echilibru*)... Are un prieten, Stelică, nu contează că acesta e mort de mult. Un alt prieten, pictor, „mort/ mă strigă (n-are importanţă) [...]/ ţine sub braţ cumplita carte scrisă în limba/ pe care o vorbim în gând“ (*Belvedere*). Dar mai sunt şi „prietenii mei cei mai buni/ muzicieni sau poheţi [...] putem discuta despre gama pitagoreică sau despre transformarea *secundum quid* (substanţială)/ e o viaţă acolo“ (*Copacul-animal*), mai sunt „reîncarnaţii generaţiilor optime“. Are un frate şi trei surori adormiţi „în jungla lor de ceaţă în natura lor/ mai limpede şi mai obscură/ îi strig şi nu-mi răspund“ (*Vizita*) şi-un tată, şi el mort de mult, dar, iarăşi, nu contează: „fratele meu cel mare din sicriu mă pleznea peste scăfârlie/ «marş de-nvaţă jigodie»

îmi spunea [...] «marş de învaţă» şi mă pleznea peste ceafă/ ţipam ca din gură de şarpe venea tata murise şi el mai demult/ «ce aveţi băieţi» întreba era blând/ «e o jigodie» răspundea frate-meu «asta e»/ fugeam în grădină îi lăsam să discute“ (*La ora când treceam*). Ar mai fi şi o mătuşă „din judeţul Prahova poeta/ Elena Ohrida (fie-i ţărâna uşoară)/ purta aluniţe de catifea [...] ea mă dădea în leagăn la marginea apei/ purta o armă pentru orice eventualitate/ trecea o vulpe pac îmi făcea căciuliţă/ trecea mistreţu pac îmi făcea o pereche de ghete/ până când a murit“ (*Despre ce bate vântul*). Şi are multe mame şi o Mare-Mamă despre care se vorbeşte adesea. Şi, bineînţeles, mai e şi „una exista şi una Zenobia supranumită refuzul falsei conştiinţe [...] mă ghemuiam lângă ea era poate singura fericire posibilă/ era plăcut ne culcam cu oasele noastre îmbibate de amintirea unei străvechi adoraţii/ cu ochii noştri lucioşi înăuntru era o puternică adoraţie/ filozofam prostii ne simţeam bine“ (*Zenobia*). „Zenobia nu ştie ce-i obscuritatea Susţine că trăieşte într-o încăpere de aer lângă o fereastră zăbrelită.“ (*Virtutea ca subterfugiu*) Ea „îi ţine amândouă mâinile pe inimă“, ea „ne iubea, ne refăcea“ şi spune: „Între noi fie vorba suntem victimile imaginaţiei celorlalţi“ (*Triunghiul*). Dar despre dragostea lor, care e sursa unor întâmplări poetice stranii şi minunate, se pot afla mai multe din romanul – reamintesc, autobiografic! – *Zenobia*.

Nu în ultimul rând, ceea ce mai putem spune despre personajul „epicii“ (poetice) a lui Gellu Naum este faptul că e poet – unul ce are altă părere despre poezie: „şi regret domnule dar eu am altă părere despre pohem“ (*Copacul-animal*), îi ia peste picior pe cei cu „pohetica lor glandă lacrimală“ (*Confuzia posibilă*), dar şi pe cei care „domnii ne aleg poemele după panglicuţe ca pe curve“ (*Drumeţul incendiar*). E şi autoironic, autopersiflant: „în dimineaţa asta mă simt definitiv compromis/ în

dimineaţa asta m-am trezit iar pohet/ undeva pe o farfurie cu flori lângă sobă în coşul cu lemne [...] Recurg la tine Bettina te rog să mă înţelegi să mă speli pe ochi sunt pohet/ scriu fii atentă cu picsul/ mă iscălesc pe texte amintire din ziua cutare şi cutare/ ceva mai încolo omul acela mai face un zid/ clădeşte în el se închide în el şi geme/ eu fii atentă trebuie să-l scot/ fiindcă mă strigă afară din cercul meu// În dimineaţa asta sunt pohet din copilărie şi melanc" (*La adăpostul unor măcinări egale*). Sau: „în rada portului X stau pe o scândură mă uit la vapoare/ o poetă foarte grasă mă mângâie pe mână cu o mânuţă grasă/ zice că mă ştie foarte bine că sunt aproape genial/ că mi-a citit ultimele poeme într-o publicaţie olandeză/ că l-a citit acolo şi pe colegul meu Maria Rilke dar că nici nu se compară/ e cu totul altceva mă preferă/ că dacă vreau îmi cumpără şi prăjituri cu scorţişoară şi mă ia la film" (*Ciudata întâmplare din rada portului X*) etc. E relativist, profund solitar, mişcându-se cu oroare printre nişte personaje penibile, precum acela care „mănâncă prăjituri şi n-are dinţi şi se mânjeşte pe gură şi ne invită să vorbim cu el despre pohezie" sau cel care „auzea numai ce-i spunea motoraşul plasat în ureche cu un şnur frumuşel/ peste reverul hainei" şi cel care „ţinea motoraşul/ între dinţi spunea aşa şi pe dincolo" (*Căldura glaciară*).

Altfel, destul de izolat, şi ca poet. „Nu ştiu ce am dar uneori mă simt extrem de singur" (*Tatăl meu...)*, spune el şi simte că nu mai găseşte înţelegere nici măcar la prietenul cel mai bun: „am scris un pohem în care spuneam cu totul/ altceva dar care exprima exact sufletul şi carnea mea jignite/ şi nu l-am citit nimănui ani de zile şi într-o bună zi l-am citit unui prieten pe care îl/ iubeam foarte mult şi i l-am citit ca şi cum l-aş fi îmbrăţişat fiindcă era şi el pohet şi el al/ dracului m-a ascultat în tăcere apoi mi-a vorbit foarte elogios despre nişte alte/ poheme ale mele pe care spunea că le admiră şi le numea subtile şi le ştia pe de rost [...] avea argumente estetice de gentleman" (*Copacul-animal*).

Deşi „melanc“, are un simţ al umorului pe care îl foloseşte din plin în poezia lui. Lumea nu e alcătuită doar din „vuiete şi spaime“ sau din „ampla seninătate“. De pildă, „Acolo în oraşul Haralambie se poartă mănuşi cu stemă în partea de sus“ (*Acelaşi lucru de câmp*), „bunica Mătăsoiu citeşte o carte de unul sătul până în gât care o zăpăceşte/ de dimineaţa până seara“ (*În aşteptarea inginerului Pelok*), „Pasările rămase singure pornesc înapoi/ bat în pământ şi cer bere/ ea vine singură şi plânge: de ce plângi bere?“ (*Aceste cravate mă fac inuman*), „acolo la Hotel-Păduche, 15“ nişte „vânzători de gazete cântau *Porumbiţele înserării*“ (*Drumeţul...)*, „pentru selecţionarea operelor de caligrafie se vota cu ajutorul unor cartonaşe“ (*Tatăl meu...)*. Uneori pomeneşte nişte nume, cu precauţie, ca să nu se procopsească cu vreo „rudă“, iar trimiterile culturale („culthurale“) sunt orientate spre câte un amănunt din opera sau biografia celor numiţi, iar nu către „sistemul“ lor de gândire. Adesea, contextul e unul derizoriu sau ludic: „şi Thales parcă nu-l ştiu eu sau chiar Hipocrat parcă nu-l ştiu eu vream să zâmbesc/ dacă aşa erau evenimentele şi ei îmi măsurau încă de pe atunci unghiul de deschidere al maxilarului din Milet sau vream să urlu [...] şi eu n-aveam nimic comun cu nişte atemporali temporali sau cu un ipocrit ca Hipocrat“ (*Copacul-animal*); „eu copiam lista de rufe a lui Flamel“ (*Lacrima*); „Un kierkegaard cu şapcă o răpea pe doamna aceea“ (*Caron*); „Încolo trai pe mine Citeam pe domnul Nietzsche/ şi contemplam adeseori planeta/ aveam mâncarea în valiză/ lângă notaţiile despre tehnica non-acţiunii“ (*Valiza*); „Heron din Alexandria îşi deapănă principiile/ pe-un colţ de masă mic într-o cutie de chibrituri/ şi totul e limpede şi tu răsfoieşti tratatul despre Vid“ (*Copacul-animal*); „Atunci tu fratele meu tu ginerică tu care umbli prin noi pe vârful picioarelor/ tu Herpes Trismegistul născut cu tâmplele cărunte/ ne faci semne să intrăm în baraca de scânduri [...] să aşteptăm acolo frenetica ultima noapte/ aceea care ne păstrează substanţele

doveditoare“ (*Dreptul la ultima noapte*); „pe când ceilalţi se părăseau sau îşi întâmpinau povara prostituându-se cu filozofii“ (*Despre identic...*); „Catastrofa rezultase din sfatul filozofilor“ (*Tatăl meu...*). Dar altfel, aflat „între bine şi rece între negru şi clar între opac şi lichid/ între incert şi salubru“, îşi vede, ca orice poet adevărat, „de muncile noastre crepusculare“ (*Copacul-animal*).

Legat de „marile noastre repere dhagostea şi moahtea“, ştie multe despre „marea magie a singurătăţii“, îi caută pe purtătorii „semnelor insurgente“ (*Eftihia*), practică vederea-acustică, e familiarizat cu „obscurele plantaţii ale întâmplării“ (*Malul albastru*), caută să refacă „reperele batjocorite“ (*Fratele prenatal*). „Cum vremea era socotită comună şi vulgară/ păreau fireşti asocierile comune şi vulgare“ (*Copacul-animal*), doar că el nu le frecventează. E atent la acel „altul din fiecare“, dar şi la „cel mai îngropat din mine“ (*Coasta*), la acea „curioasă nevoie de levitaţiune moştenită de la vreun strămoş războinic şi pasăre“ (*Înainte şi după*), la faptul curios, dar cert că „oricum o parte sau întregul nostru este de fapt fără sfârşit mişcându-se şi dispărând“ (*Con amore*), la atâtea şi atâtea care dau de gândit – cel mai mult, ideea că „aerul e plin de suflete“ (*Cei trei stejari*). Îi plac Miles Davis şi Rotciv[35] şi are un „curaj nebun“: acela de a „recita“ chiar în zona în care mişună „specialiştii“, „profesioniştii“, „educatorii“ (care „te mănâncă“!)[36]. Apoi, mai are nişte „teorii“ despre viaţă şi moarte, poezie şi „culthură“ şi îi preferă pe Maeştrii Extazului de la Bufetul Gării celor din cărţi: „oh şi mai am câteva cărţi mai bine le schimb cu altele la fel de cretine/ mai bine le citesc noaptea sau mai bine le vând şi cu banii/ mai bine mă duc la Bufetul Gării la Bombonică unde Maeştrii/ Extazului/ întinşi pe bănci/ ascultă respiraţia nevăzutei cirezi ce umblă pe cer/ mai bine mă pierd acolo într-un Triunghi al Bermudelor printre borcane cu flori de câmp“ (*Triunghiul Bermudelor*). Deşi scrie poezie, „pohemele mi s-au părut întotdeauna îmbibate cu

ceva care nu m-a interesat niciodată". Scrie în 1986: „am să vă citesc poheme scrise de poheţii anului 2006". Asemenea „celui ce doarme în trezie", poetul îşi vede de-ale lui, chiar dacă nu cunoaşte „denumirea straniei aprinderi pornită de la el pe negândite". Să se numească ea, „strania aprindere", poezie? Şi poezia ce-i? E – să zicem – „ca atunci când suntem singuri cu ochii închişi într-o capilaritate totală/ ca atunci când e în noi o plutire" (*Copacul-animal*)...

Amintirea memoriei. „Arta visatului", „arta amintitului", „uitarea gânditoare". Şi aşa mai departe...

Cele două motoare (inclusiv „de căutare"!) ale poeziei lui Gellu Naum sunt mecanismul visului şi cel al amintirii – sau, altfel spus, mecanismul Memoriei, „Amintirea memoriei" (ca să parafrazăm titlul unui ciclu de vise, (tran)scrise în 1943-1944 şi publicate în volumul de „proze" *Poetizaţi, poetizaţi...)*. Memoria nu e doar o formă de recuperare, ci şi o formă de creativitate, este locul în care pot intra toate timpurile, este timpul în care se intersectează toate spaţiile, un „cronospaţiu" unde „e posibil orice". Merită privită, ascultată şi... amintită! Poemele sunt un fel de flux al memoriei – în fond, ce altceva este dicteul automat dacă nu flux-refluxul percepţiei „exterior-interioare"? Se adună, astfel, pe plaja realităţii de zi cu zi (şi-apoi dispar, ca luate de val, ca să apară în altă parte, sub altă formă) tot felul de „obiecte" stranii, „obiecte" ale trecutului sau chiar ale timpului viitor, stări, senzaţii, imagini, „certitudini eruptive", cernute mereu, „dinspre adânc spre suprafaţă". Încă din 1934, Gellu Naum scria un poem numit *Amestecul viselor în convalescenţă*, iar titlul spune multe despre variile metode de melanjare a firelor Memoriei: vise amestecate cu vise, amintiri care conţin în corpul lor fragmente de vise sau invers („Când Davis a intrat în somnul meu

cânta încovoiat eu mă trăgeam deoparte [...] să zicem într-un şal vechi sub sălcii/ într-o amintire personală“), amintiri hibridizate sau fuzionând cu tot felul de reminiscenţe ale lumii reale, cu ceea ce tocmai se percepe, în direct, ca în transă – o întreagă fenomenologie a amintirii, a visului, a ceea ce le seamănă[37]. De aici împletirea de timpuri „încâlcite“, de vârste, de personaje (de pe vremea când erau vii sau de pe vremea când „devin“ moarte, continuându-şi, altfel, liniştite existenţa), de aici sute de încrengături, nesfârşita suprafaţă rizomatică a memoriei în care nimic nu se pierde: „E necesar să ţinem seama de tot ce am rostit numai în treacăt în lunga noastră viaţă“ (*Un loc acolo*) şi „îmi amintesc de când eram predestinat“ (*Geanta galbenă*). Este ceea ce Gellu Naum numeşte în poezia lui memorie „frenetică“, „nostalgică“ – o memorie care „germinează“ (ca şi cum memoria s-ar multiplica, s-ar înmulţi, ar spori), spre deosebire de cealaltă memorie, cea în care doar se depozitează, cea fixă, imobilă, „jalnica dugheană a memoriei“ (*Ca două clopote*). Putem vorbi de un soi de anamneză, de paramnezie care merge până la reamintirea *en miettes*, intuitiv, a „legăturilor uitate“ dintre oameni („toţi ne cunoaştem dar ne-am uitat legăthurile“, cum zice un personaj din *Zenobia*).

Memoria e „întunericul din sine unde e loc destul“ (*Nunta de aur*) şi unde se întâmplă multe: „umbrele cresc singure“ (*Îţi faci vânt cu propria figură*), se desfăşoară „plimbarea somnambulică“, iar personajele se află undeva „pe firul fragil între vis şi ape/ între moarte şi veghe/ între memorie şi asfixie“ (*Persistenţa flăcărilor*). Ca şi poezia, memoria este, am văzut, „două lucruri bine distincte“. Este preţuită „memoria premergătoare“ (*Zice şi tace*), dar şi „o memorie grea ne apasă“ (*Închişi într-o scoică*), vine vorba şi despre „fragila lui memorie de câine“ (*Memoria piciorului*), despre memoria „amorfă şi dezordonată“ a „maşinăriei câinelui“ (*Tatăl meu obosit*). Altfel, interesantă e lucrarea memoriei împreună cu uitarea, căci şi

uitarea poate fi una „gânditoare“ (*Nunta de aur*), o formă de a ajuta înaintarea, dezvoltarea, cum se întâmplă personajului din poemul *Celui ce doarme*: „Celui ce doarme în trezie şi se abandonează uleiului din lampă i se arată numai lui lâna de aur şi coarnele cu ciucuri şi/ aude clinchete subţiri de clopoţei/ iar tufa lui e udă de prea multă lumină şi focul e aprins când îl invită murmurând «iată sunt gata»/ în schimb el nu cunoaşte şi nici nu înţelege rânduiala rugului şi denumirea straniei aprinderi pornită de la el pe negândite/ şi totuşi asumându-şi liniştit uitarea el taie alte crengi şi altele“ (o poezie despre creaţie, despre poezie, până la urmă).

Dar Gellu Naum nu transcrie, pur şi simplu, vise, după cum nu scrie „amintiri“, ci, aşa cum fac şamanii, oamenii cunoaşterii (şi unii dintre poeţi), „foloseşte“ *arta visatului* şi *arta amintitului*. „Foloseşte“ şi „insomnia“ („o insomnie ca o sobă sau ca o uşă/ sau mai bine ca golul unei uşi/ şi în dosul acestei uşi vreau să vorbim despre memorie“, scrie în *Oglinda oarbă*). Visul este o formă de amintire, după cum amintirea poate funcţiona asociativ-afectiv, precum visul. Amândouă sunt experienţe ale memoriei şi au aparenţe stranii, iar „suprafaţa lor expresivă“ este de multe ori absurdă, chiar comică, uneori ininteligibilă, uneori tulburător simbolică – atunci când „suntem chemaţi de vocea/ acelui întuneric aflat în trupurile noastre/ întemeiate pe alocuri şi aruncate laolaltă“ (*With Friendship*). Unele dintre poeme încep aşa: „E ca un fel de vis“; „mă gândeam că acum Visam pentru toţi“; „Visam în colaborare cu Isaac Newton“. Sau: „îmi amintesc de când eram predestinat“; „ţin minte totul clipă de clipă n-am uitat nimic“ etc. Ceea ce leagă faptele (căci avem de-a face cu fapte!), fie ele onirice, amintite sau prezente, este o puternică şi stranie senzorialitate (intuiţie ar fi, poate, mai corect): „Noi nu ştiam încă din ce os fusese croit, dar simţeam înrudirea“ (*Exactitatea umbrei*). Nu avem de-a face cu nişte scenarii pregândite, ci cu întâmplări (happeninguri! – repet cuvântul) ale memoriei,

active şi spontane, care se exercită. Legat de „regimul amintirii“ la Gellu Naum, poate ar trebui precizat că amintirea, în cazul lui, nu joacă rolul unei nostalgice reveniri la ceea ce este trecut, ci un prilej de (re-)creare – a fiinţei şi a lumii, mereu şi mereu. La fel se întâmplă şi cu lucrurile din vis: „Am dormit atât“ – scrie într-un poem, *Pasărea violetă* – „încât am pierdut obiceiul imobilităţii“, iar în *Dimineţile cu domnişoara Peşte*: „foloseam dreptunghiurile pentru a-mi recăpăta încrederea în capacitatea noastră de a/ produce miracole/ subliniam amploarea lor eroică-devastatoare/ esenţa lor opusă amintirii“...

Ca o concluzie: nu amintirea-relicvă, moartă, îngropată în trecut şi tezaurizată e vizată, ci memoria activă, vie, creatoare de conexiuni care fac posibile atât de râvnitele miracole, „strania aprindere“. Poetul visează pentru toţi („mă gândeam că acum Visam pentru toţi“ – *Era o epocă*) şi se află „în ochiul care ne visează“ (*De la caz la caz*). Visul şi amintitul, uitarea şi rememorarea sunt şi ele porţiuni ale torsiunii lui Möbius. Poate că un portret simbolic al poetului (care este Gellu Naum) ar putea arăta aşa: „jumătatea mea lichidă visează că cealaltă jumătate fosforescentă îşi acoperă ochii de feldspat pentru a-şi vedea jumătatea de sânge care are o jumătate de tigru a cărei jumătate e vegetală şi aşa mai departe“ (*De obicei*). Şi aşa mai departe...

Dereglarea „sistemelor“ (antipoetice)

Gellu Naum pune în circulaţie un nou mod de a înţelege lumea, percepută nu atât prin dereglarea simţurilor, cum ar spune Rimbaud, ci printr-o dereglare a „sistemelor“ prin care eşti dresat (să vezi, să simţi, să vorbeşti, să înţelegi banal, ne-poetic – sau anti-poetic). Realitatea este – cum ar spune Antonin Artaud – „al naibii de superioară oricărei poveşti, oricărei fabule, oricărei divinităţi, oricărei suprarealităţi. E de ajuns să ai geniul de a şti

s-o interpretezi“. Poeziile lui Gellu Naum, ca şi ceea ce credea despre poezie în *Teribilul interzis* (*Cerneala surdă*), sunt fragmente ale acestei vaste „interpretări“ cât se poate de actuale. De pildă, spunea el în 1945 (şi ar fi putut-o spune şi azi): „Poeţii viitorului au ca punct de plecare această neîncredere în poezie“; „Va veni timpul în care toţi oamenii vor avea dreptul şi datoria de a scoate poezia din propria lor viaţă, din viaţa comună“; „Poezia? toate cuvintele sunt sacre şi ele vor sfârşi prin a murdări omul, toţi oamenii“; „Mi se pare sigur că omul nu se mai exprimă liber de când a inventat poezia, după cum nu mai gândeşte liber de când a inventat religia“; „Orice desesperare este poetică“; „Suntem forţaţi de a constata faptul poetic: el există“.

Dar, cel mai important lucru, pentru Gellu Naum poezia este cunoaştere pe propria piele, lucrarea – ca în alchimie – a omului cu sine, „piatra vie“. Poezia ca destin se vede cel mai bine în volumul publicat postum, *Calea Şearpelui*.

Despre Calea Şearpelui. „Schimbarea de piele“[38]

Calea Şearpelui îşi are povestea scrierii ei şi – inclusiv ca obiect – povestea metamorfozei ei.

La sfârşitul anilor ’90, Gellu Naum mi-a arătat nişte foi de hârtie velină, îngălbenită de vreme, cu texte scrise mărunt cu cerneală neagră, care începeau şi se sfârşeau cu mici vignete în tuş colorat (realizate, de fapt, aveam să aflu, de o cunoştinţă, după desenele în creion făcute de Gellu Naum sau după indicaţiile lui). Paginile libere erau protejate de nişte „coperţi“ de hârtie neagră, veche. Am aflat mult mai târziu că, de fapt, ele fuseseră desprinse pe la începutul anilor ’90 dintr-un caiet mare, cu coperţile ca de piele albă, catifelată, având în centru lipit un romb bleumarin dintr-un alt fel de piele, striată. Gellu Naum îi spunea „caietul de năbuc“

(după denumirea imitaţiei de piele de antilopă care-l învelea). Caietul fără foile acum desprinse a ajuns la Dan Stanciu. De acolo am recuperat trei foi „desenate“ de Gellu Naum şi rămase netăiate: pe prima conturul mâinii lui umplut cu stranii propoziţii poetice scrise cu majuscule (pagină datată *29. I. 1948*) şi încă două conţinând stranii desene cu inscripţii incluse (*Calea Şearpelui* şi *Situaţia lumei*), şi ele urmate de altă pagină din nou cu text (trecut la cuprins cu „titlul“ *Aceasta este calea vulturului şi a şearpelui...)*.

M-am gândit mult dacă să reasamblez părţile pe care, în fond, Gellu Naum le separase, dăruindu-le. De ce le separase? Dan Stanciu n-a ştiut să răspundă. Textul din interiorul conturului mâinii, scris cu majuscule, pare să fie un „capitol“ distinct de restul. L-aş numi *Ziua în care am descoperit MÂNA MEA – FORŢA MEA*, după notiţa din josul paginii (deşi, la cuprins, din raţiuni de consecvenţă editorială, apare ca *DEGETUL CUNOŞTINŢELOR*). Ar putea fi citit în cheie alchimică, pornind de la simbolul vulturului (numai că avem de-a face aici, ca în toată cartea, cu o alchimie foarte personală). Partea masivă a volumului („poemul“) am numit-o *Calea Şearpelui*, după titlul unei pagini recuperate din „caietul de năbuc“, pe care se află desenat un şarpe încolăcit – poate o trimitere la cele şapte stadii ale procesului alchimic. Gellu Naum ştia cât de bogată este simbolistica şarpelui – de la aceea alchimică (*serpens mercurii*, *spiritus mercurii*) până la aceea din jocul de Tarot (despre care avea un caiet întreg de însemnări). Tot în acest capitol apare o „planşă“, un desen numit *Situaţia lumei* şi care e un fel de (pre)figurare a „sistemului poetic de orientare“ al lui Gellu Naum. Nu mai contează aşa mult numele folosite acolo – nume pe care, cu siguranţă, le-ar fi înlocuit cu altele sau le-ar fi şters pur şi simplu, pentru că, aşa cum spune undeva în *Zenobia*, regretând referinţele culturale scăpate cu

altă ocazie: „am scris o carte din care nimeni n-a prea înţeles mare lucru, cu excepţia unor referiri inteligente la Nerval sau la alţii, care mi se potrivesc ca nuca în perete“. Ultimul „capitol“, *La picioarele Semiramidei*, este o continuare, în alt registru, a experienţei din capitolele precedente.

Despre toate aceste lucruri Gellu Naum a scris doar două pagini, în *Zenobia*. Iată un fragment:

…în seara aceea, poate pentru că mă văzuse necăjit, Zenobia şi-a amintit de jocurile noastre şi mi-a cerut hârtie şi creion. I le-am dat împreună cu o bucată de carton care îmi ţinea loc de masă când voiam să scriu. Apoi am stins lumina din cameră şi de pe coridor şi m-am ghemuit între sofa şi perete, ca să n-o turbur. Întinsă pe cerceaf, în întuneric, Zenobia a început să deseneze. După un timp (am notat, ca de obicei, durata jocului: primul desen – 1/2 oră, al doilea, ceva mai mult), mi-am dat seama că ea adormise. Atunci am ridicat binişor de pe pieptul ei, ca să n-o trezesc, creionul, am aprins becul şi am citit mai întâi titlul primului desen, caligrafiat cu deosebită aplicaţie deşi Zenobia nu folosea mâinile şi ochii pentru asta: *Zenobia în viaţa mea.* [...] Al doilea desen, intitulat *Starea Lumii,* n-am să-l descriu. Am să spun că începea, jos, cu mulţimea infirmilor care viermuiau în marea cutie a maladiei conştientului, şi se termina în vârful piramidei, sub stea, acolo unde nu se mai află nimeni...

Primul desen descris există într-o mapă cu altele câteva. În „rhoman“ (cum şi-l numeşte autoironic autorul) a primit un nume diferit decât cel din original (*Zenobia în viaţa mea*, în loc de *Ligia în viaţa lui Gellu Naum*). Cel de-al doilea desen, *Starea lumii*, este atribuit Zenobiei, personajul „rhomanului“. El apare în interiorul acestei cărţi cu denumirea lui reală, *Situaţia lumei*.

Cred că e important să spun că, în momentul în care Dan Stanciu a primit caietul cu cele câteva pagini de manuscris, un anumit cuvânt a fost eliminat prin înnegrire, pentru ca să nu fie recunoscut. Acum, doar mărirea textului pe ecranul computerului a ajutat la „recuperarea" lui: *Musa*. În dialogul din anii ’70 dintre el şi Sanda Roşescu, o tânără studentă care, împreună cu Sebastian Reichmann, Dan Stanciu şi Gheorghe Rasovszky, îl frecventa pe poet pe atunci, în timpul conversaţiei, la un moment dat, el dă o explicaţie a ciudatului cuvânt, „musa", trecându-l sub tăcere (l-am recunoscut pentru că despre lucrul acesta îmi vorbise şi mie adesea, fără să-l numească): „contrariul conştientului (care nu se reduce numai la a fi contrariul conştientului ci e miezul nostru real) poartă un nume pe care n-am să-l rostesc... Vreau să-ţi repet doar că e altceva, cu totul altceva decât inconştientul şi că mişcarea ei este cu totul alta decât cea pe care încearcă să ne-o înfăţişeze Jung şi toţi ceilalţi... Fireşte, nu vorbesc despre unii înţelepţi care ştiu foarte bine şi de foarte multă vreme despre ce e vorba".

În fond, tot textul de faţă este o (auto)iniţiere în atingerea acestei stări de mare libertate, de renaştere, de metamorfoză personală pentru care inventase un cuvânt numai al lui şi el, cuvântul, trebuia să rămână, în timpul vieţii lui, secret. „Grimoire"- ul care poartă numele *Calea Şearpelui* vorbeşte despre cum să faci să fii fără de moarte (iar nu „nemuritor"!), despre cum să continui să fii cu ajutorul „musei" tale, chiar atunci când nu mai eşti şi când „favorabilii neîndrăgostuiţi de formă îndeplinesc necesitatea". Gellu Naum era preocupat de ceea ce el numeşte „libertatea de a nu muri", care întâmpină la fel de mari dificultăţi ca şi „libertatea de a muri" (pentru că „există [...] posibilitatea de a-mi păstra viaţa în măsura în care oricine o are pe aceea de a şi-o lua"). Totul se organizează în jurul unei metafore plurisemantice: „schimbarea de piele" („ceea ce egiptenii numeau «trecerea prin piele»"!) –

o piele „schimbată cu propria ta piele“). Nu e vorba despre o „schimbare“ care se petrece (doar) în timpul vieţii, nici despre „reîncarnare“ („Pricepi de ce-şi schimbă şarpele pielea? Aceasta nu e reîncarnare, aceasta este el însuşi“), ci despre metamorfoza dintotdeauna a celui care crede în „musa“ lui, metamorfoza de dincolo de moarte (moartea fiind, de altfel, doar una dintre cele trei forme de „schimbare de piele“).

Cartea de faţă nu e una de poezie („Scoate-ţi din cap că citeşti poeme“), ci un text de iniţiere, de – cum am mai spus – autoiniţiere întâi de toate, prin fixarea, din capul locului, a unei rigori existenţiale, a unor linii de forţă ale propriului destin. Ea face apel aşadar la libertatea celui care o va citi, iar nu la judecăţile lui estetice sau de altă natură (important este ca totul să fie citit „cu linişte, nu cu inteligenţă“, pentru că „iniţierea e dincolo de înţelegerea conştientă“), la „disponibilitatea“ şi demnitatea lui: „Nu amesteca aici ceea ce ţi-au spus alţii. E sigur că asta va fi în ajutorul propriului tău conştient. Autoritatea mea chiar îţi va tăia o aripă“. Textul, construit, de altfel, dintr-un fel de versete e, în acelaşi timp, şi un „text matricial“, conţinând multe din temele mari dezvoltate de Gellu Naum în opera lui de aici înainte, un model de alchimie personală în care trebuie „să uiţi aurul câinilor“ pentru „linia şerpilor“ care „e un cerc de linişte şi în mijloc eşti tu, liber“. Interesant cum, în ultima antologie, alcătuită de poet în 2000, sunt adunate poezii din diverse perioade de creaţie care se numesc: *Trecerea prin piele*, *Cămaşa de şarpe*, *Şarpele exploziv*, *Obiceiul şarpelui*…

Într-una din mapele cu manuscrise pe care Gellu Naum le-a lăsat, am găsit, printre altele, şi un teanc de 14 foi mici (format A5) de hârtie roz-palid, pe care sunt scrise, cu cerneală albastră, un fel de

poeme, un fel de „incantaţii“, poate, de ordonare, pe anumite direcţii, a propriei vieţi. *29 octombrie 1948* e data când a fost scris primul dintre ele, aceeaşi zi în care se încheie ultima pagină din ansamblul care compune *Calea Şearpelui* (urmată de *La picioarele Semiramidei*). Spre sfârşit, se poate citi:

Şarpele înaripat porneşte.
Marea îl aşteaptă, cu valurile ei calde,
Mâna lui prinde pentru totdeauna
Miracolul şi face o justă retribuire.
Mila lui e imensă.
El va face bine
Pentru că tot ce face e bine.

În 6 decembrie 1948 scrie un text de aproape şase pagini care se încheie astfel:

Salut, prieten Asemenea,
formă amplificată a MUSEI mele
Asemenea suntem şi numai noi o ştim [...]
Te salut fără să mă clintesc, prin invizibilul
fir care ne leagă.

Ultimul text, din 10 decembrie 1948, se numeşte *Scoate amfioza*. Citez un scurt fragment:

La Picioarele Piramidei,
La Picioarele Semiramidei,
amfioza stătu tăcută ca un cleşte marin
amfioza avea 75 de ani şi era tăcută
Eu aveam 28 de ani şi nu eram tăcut

Vrei să ştii cum au să fie toate astea
dar tu ştii foarte bine că numai conştientul tău

zdreanţa care ţi-a mai rămas pe tălpi,
ultima bucăţică, ultima amfioză
aceea mai vrea, în sensul ei.

După doar patru zile, va scrie în caietul alb, revenind cu aceleaşi teme, dar în alt registru, *La picioarele Semiramidei*, fragment de teatru (într-un singur act). Însemnările finale din caietul din 1948 pot fi o continuare, cu dezvoltări pe alte planuri, a piesei *Exact în acelaşi timp*, publicate în *Teribilul interzis* în 1945 (şi scrise în 1942). Însă, spre deosebire de textul de atunci, *La picioarele Semiramidei* are ca temă „schimbarea de piele“...

În ianuarie 1949, după încheierea „mesajului“ din 1948, scrie, pe hârtie de foiţă de mărimea unui caiet, 15 pagini în care apar din nou unele dintre temele dezvoltate în caietul alb: „Ce mai e de văzut? Nu murim niciodată. / Sunt mâini încă pure, formate din tresăriri şi din forţe/ care-ţi vor reda liniştea necesară“. Pe o bucată de hârtie din iulie 1949 rătăcită printre alte hârtii, am găsit desenate două „Musa“ însoţite de câteva fraze. Spre final: „…şi eu voi iradia şi iubita mea va iradia ca un şarpe, ca doi şerpi, vom începe prin a iradia“. În 1967, face împreună cu Sebastian Reichmann două *cadavres exquis* din care e uşor de decupat ceea ce-i aparţine lui Gellu Naum. Numai el putea scrie pasajele următoare: „Bună ziua şarpe spuneam ţânând în mână tipsia pe care ochi de toate formele amestecau vieţi. Aşadar binecuvântat fie şarpele cu gura lui mai tăioasă ca apa“. Printre ultimele poeme scrise de Gellu Naum, există mai multe variante ale aceluiaşi poem în care imaginea centrală este aceea a „călătoriei bătrânului şarpe“.

Calea Şearpelui adaugă încă o dimensiune poeziei lui Gellu Naum, gândirii lui poetice. Aşa pot fi mai bine înţelese ideile lui despre dobândirea de „consistenţă“, despre „memoria frenetică“, despre metamorfozele identitare de dincolo de timp, despre „schimbarea de piele“ prin care eşti mereu „identic

şi felurit“ etc. Citită dinspre această „sermo“ către cei Vii (şi Asemănători), opera lui de-o viaţă este reconfirmată. În rest, rămâne doar ca, fiecare pentru el, să-şi lepede „amfioza“!

Ca o concluzie: poezia lui Gellu Naum este „piatra vie“. În rest... „ceilalţi înţeleg cât pot şi fiecare spune mai puţin decât înţelege şi înţelege mai mult decât i se spune, iar ce înţelege nu i se spune, fiindcă ce i se spune nu înţelege, şi aşa mai departe“ (*Zenobia*).

Simona Popescu

8 *Cf.* Paul Verlaine: „tulbure în cristalin“.

9 În termeni ştiinţifici, un fractal este un obiect iregular care nu poate fi descris prin limbajul geometriei euclidiene (vezi Benoît Mandelbrot, *Obiectele fractale*, Editura Nemira, 1998). Formele autosimilare se generează printr-un proces recursiv ce impune o anumită corelaţie la toate scările obiectului. Multe dintre cuvintele sau conceptele însoţitoare ale cuvântului „fractal“, aşa cum apare el în literatura de specialitate (*cutreierare*, *hazard*, *geometria turbulenţei*, *autosimilaritate*, *autoafinitate*, *random*/element aleatoriu, *a randomiza*, adică „a introduce un element de hazard“), se potrivesc, de altfel, foarte bine poeziei lui Gellu Naum.

10 Trimit aici şi la o carte care-i plăcea lui Gellu Naum, *La grammaire logique* a lui Jean-Pierre Brisset, publicată în 1883 şi mult preţuită de suprarealişti pentru umorul, gratuitatea şi frumuseţea ei poetică. Autorul e unul dintre cei aleşi de André Breton pentru *L'Anthologie de l'humour noir*.

11 *Contrapunct*, an III, nr. 19 (122), 29 mai – 4 iunie 1992, interviu luat de Elena Ştefoi, pp. 6-7.

12 Imaginile poetice din poezia lui Gellu Naum pot fi, uneori, „traduse“ în echivalenţi simbolici, dincolo de cuvinte, cum se întâmplă în cazul hieroglifelor egiptene. De pildă: gură, grătar, papirus rulat şi înnodat (cuvinte semnificate prin imagini) echivalau, pentru un egiptean iniţiat, cu cuvântul „a cunoaşte“ sau cu „secret“. Mai citez o dată fragmentul din poezia *Datorită unui fenomen*: „Acolo lângă fenomen Zenobia rosteşte un cuvânt extrem de vizual mereu acelaşi dar/ care declanşează de fiecare dată imaginea unui obiect sau

personaj cu totul diferit". Şi în *Tatăl meu obosit* găsim „fenomenul": „Spuneam pat la dureros".

13 Lucrarea lui Brauner se numeşte *Tableau autobiographique – Ultratableau biosensible* şi este o minunată naraţiune personală de imagini şi cuvinte, desfăşurată pe o suprafaţă de pânză.

14 *Orizont*, an XIII, nr. 6 (1425), 20 iunie 2001.

15 *Eftihia* este titlul unui poem şi înseamnă, în limba greacă, „fericire".

16 Sintagma îi aparţine, cum se ştie, lui Nietzsche, care apare într-o poezie a lui Gellu Naum în următorul context: „Încolo trai pe mine Citeam pe domnul Nietzsche/ şi contemplam adeseori planeta/ aveam mâncarea în valiză/ lângă notaţiile despre tehnica non-acţiunii/ pe care le utilizam ca şerveţele". De precizat că totul se petrece într-un... cuib dintr-un copac!

17 Poate că nu e neinteresant să spunem aici că acel Cocles fiert de surorile lui în poemul din 1959 va deveni în piesa de teatru *Ceasornicăria Taus*, scrisă în 1966, personajul numit „scafandrul Cocles şi fantoma sa" (acolo, în teatru, el va face „teoria" vieţii de după moarte: „După ce mori, timp de şapte zile hoinăreşti cât vrei. E cazul meu... O să aveţi şi voi ocazia...").

18 Ar trebui precizat, pentru a nu perturba prea tare interpretările (şi a nu le lăsa să o ia razna), că, pe vremea când a fost trimis pe front, în al doilea război mondial, Gellu Naum a avut un cal căruia i-a pus numele... Platon!

19 În ceea ce priveşte referinţele culturale în opera lui Gellu Naum, e important de precizat că ele apar nu ca repere... epistemologice, ci ca repere poetice. Astfel trebuie privite aluziile, trimiterile mai mult sau mai puţin directe – de cele mai multe ori indirecte – la nume ca Pitagora, Empedocle, Thales, Hipocrat, Heraclit, Apollonius din Tyana, Milarepa, Marpa Traducătorul, Paracelsus, Cornelius Agrippa, Basile Valentine, Abélard, Meister Eckhart, Nicolas Flamel şi tot aşa, până la unii dintre suprarealişti.

20 Interviu înregistrat pentru Radio România, inclus pe unul dintre CD-urile volumului *Vârsta semnului. „...câteva din frumoasele mele poheme" rostite în 1967/1991/1999*, cu o prezentare de Simona Popescu şi un documentar radiofonic de Anca Mateescu, text şi 2 CD-uri, Editura Casa Radio, 2010. Interviul va fi reprodus în volumul IV al *Operelor* de faţă.

21 Mai mult, „necesitatea poetică îşi găseşte primul ei duşman în necesitatea poeziei", se spune în *Spectrul longevităţii (*text scris în colaborare cu Virgil Teodorescu). Despre poezia ca mod de viaţă am

spus mai multe în *Salvarea speciei. Despre suprarealism şi Gellu Naum* (2000) şi în *Clava. Critificţiune cu Gellu Naum* (2004).

22 Invitat în 1970 să colaboreze la *Almanahul literar*, a decis să ofere această fotografie (făcută, probabil, în 1938 de Teddy Brauner, fratele lui Victor şi Harry Brauner), pe care a intitulat-o *Autopoem*.

23 Amândoi sunt pomeniţi în *Zenobia*.

24 *Despre interior-exterior. Gellu Naum în dialog cu Sanda Roşescu*, ed. cit. Despre suprarealism şi Gellu Naum am scris pe larg în cartea mea *Salvarea speciei. Despre suprarealism şi Gellu Naum (*Editura Fundaţiei Culturale Române, 2000). Nu am vorbit acolo despre „suprarealismul istoric", ci doar despre câţiva autori şi câteva lucruri cu care Gellu Naum avea afinităţi. Nu am ţinut cont de „istoria suprarealismului" aşa cum apare ea în cărţile de specialitate (istorii şi exegeze). Cartea mea se înscria, mai degrabă, în ceea ce scriitorul american Raymond Federmann a numit „critificţiune". O specie a „critificţiunii". Am simţit nevoia să pun acest cuvânt în titlul volumului următor dedicat lui Gellu Naum, o reeditare a celei de-a doua jumătăţi a *Salvării speciei*, căreia îi adăugam un capitol – o treime din noua carte, *Clava. Critificţiune cu Gellu Naum* (Editura Paralela 45, 2004).

25 Termenii sunt preluaţi din cărţile lui Carlos Castaneda, pe care Gellu Naum le citea ca pe o foarte frumoasă şi interesantă literatură.

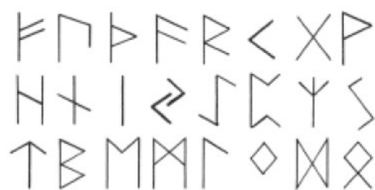
26 E important de lămurit faptul că pentru ezoterici nu există ierarhie, ci *circularitate*, nu există juxtapunere, ci *interacţiune* (vezi şi Pierre A. Riffard, *L'Ésotérisme*, Robert Laffont, 1990). „Analogia inversă se bazează pe jocul contrariilor care alternează şi se implică." Ezotericii cred în „ambivalenţa simbolurilor şi deci a lucrurilor" (*apud ibidem*).

27 Sintonia – adică, etimologic, „stare asemănătoare" – este o omologie în act. Există „o misterioasă participare" în spatele analogiilor secrete, „totul se bazează pe legătura lucrurilor, pe participarea lor (mici sau mari) la acelaşi unic mister". Sintonia acţionează la toate nivelurile şi în grade diferite (vezi *ibidem*).

28 Vezi *ibidem.*

29 Anaglifa este un fals mister, o joacă.

30 Vezi Eric Panichi, *Dialogue avec les runes. Manuel initiatique*, Jeanne Laffite, 1993.

31 Trimitere (auto)ironică la cele trei faze alchimice: *nigredo*, *albedo*, *rubedo* (negru, alb, roşu).
32 Termen preluat din *Impressions d'Afrique* a lui Raymond Roussel, unde desemna o substanţă care-i „anima" pe cei defuncţi.
33 Vezi Diogenes Laertios, *Despre vieţile şi doctrinele filozofilor*, Editura Polirom, 1996.
34 *Ibidem*.
35 Adică Victor (Brauner).
36 Vezi versurile care apar în romanul *Zenobia*.
37 Poezia lui Gellu Naum poate fi pusă, aici, în legătură nu cu suprarealiştii de care a fost atât de mult (poate prea mult) apropiat, ci cu mari poeţi paradigmatici ai epocii postbelice de la noi: „suvenirologul" Mircea Ivănescu şi „onirologul" Leonid Dimov. Afinităţile lui Gellu Naum cu poezia acestora sunt mai mari decât cu aceea a vreunui suprarealist.
38 În această secţiune finală – fragmente din prefaţa la volumul postum pe care l-am editat în 2002 sub acest titlu. Povestea cărţii mi se pare importantă pentru înţelegerea poeziei suprarealiste a lui Gellu Naum.

Notă asupra ediţiei

Acest prim volum de *Opere* din Ediţia Gellu Naum conţine, în ordine cronologică, toate cărţile de poezie suprarealistă ale autorului, de la debutul cu *Drumeţul incendiar* (1936) până la postuma *Calea Şearpelui* (2002). Nu sunt reluate volumele din anii ’50, cuprinzând literatură pentru copii sau texte conjuncturale: *Aşa-i Sanda* (1956), *Cel mai mare Gulliver* (1958), *Cartea cu Apolodor* (1959), *Poem despre tinereţea noastră* (1960), *Soarele calm* (1961), *A doua carte cu Apolodor* (1964). Vor urma în seria de *Opere* alte trei volume: unul de proză, al doilea de teatru şi un al treilea cu manifeste, texte scrise în colaborare, corespondenţă etc.

Începând cu a patra sa carte, *Culoarul Somnului* (1944), până la ultima pe care a publicat-o, *Ascet la baraca de tir* (2000), Gellu Naum îşi va face un obicei din a relua cicluri de poeme, uneori cu mici modificări. Nu e o simplă repetiţie, ci un procedeu care face parte din proiectul său literar. Atunci când îşi editează antologiile din 1995, *Sora fântână* şi *Focul negru* (în această succesiune), aşază volumele reluate acolo nu în ordinea apariţiei lor, ci folosind o cronologie inversă, pentru ca în ultima carte, *Ascet la baraca de tir*, să amestece ciclurile poetice din ani diferiţi. Uneori, la republicare sunt adăugate câteva secvenţe noi. Alteori, unele fragmente din ciclurile mai vechi dispar.

Volumul de *Opere* reface cronologia iniţială. Mai jos – precizări asupra acestor repetiţii şi eliminări. În cuprinsul volumelor târzii sunt păstrate doar secvenţele noi sau substanţial modificate.

*

Volumele de poezie suprarealistă ale lui Gellu Naum:

Drumeţul incendiar, cu trei calcuri de Victor Brauner, [1936], 64 p.

Nu sunt specificate data tipăririi, nici editura. Anul de apariţie este indicat pe pagina de gardă a volumului următor, *Libertatea de a dormi pe o frunte*. *Drumeţul incendiar* este tipărit pe hârtie galbenă, poroasă.

În carte sunt incluse nouă poeme. Nu există cuprins.

Textul titular nu a mai fost reluat în nici o culegere antumă (prima republicare – în antologia postumă *Despre identic şi felurit*). Altele vor fi reluate fragmentar în *Culoarul Somnului* şi în *Focul negru*, cu mici modificări.

Libertatea de a dormi pe o frunte, 1937, 64 p.

Nu este specificată editura. La sfârşitul volumului, caseta tipografică menţionează (fără majuscule): „bucureşti/ tipografia «steaua artei»/ calea moşilor 170“ (p. 63). O notă liminară precizează: „S-au scos din această carte 86 exemplare pe hârtie velină mată, cu un desen de Victor Brauner, şi 10 exemplare pe hârtie semi-japoneză chamois, numerotate de la 1-10 şi nepuse în comerţ“ (p. 6).

Cuprinde zece poeme.

Volumul este reluat parţial în *Focul negru*.

Vasco de Gama, cu un desen de Jacques Herold, [1940], 64 p.

Nu sunt specificate data tipăririi, nici editura. Anul de apariţie este indicat pe pagina de gardă a volumului următor, *Culoarul Somnului* (unde însă primele două cărţi sunt datate greşit: 1934 şi 1936); autorul va confirma ulterior anul 1940 ca dată de apariţie. La sfârşitul volumului, caseta tipografică menţionează: „Această carte s-a tipărit în 150

exemplare şi a fost executată în Institutul de Arte Grafice şi Editură «ROTATIVA» s.a.r. – Bucureşti, Str. Câmpineanu 47“ (p. 63).

Cuprinde un ciclu de zece secvenţe fără titlu generic, urmat de *Calul erotic* şi de amplul poem titular.

Titlul *Vasco de Gama* (probabilă preluare a numelui în forma franceză), păstrat în *Culoarul Somnului*, *Athanor* şi în ambele ediţii de *Poeme alese*, va fi corectat în *Focul negru* ca *Vasco da Gama*. Toate republicările ulterioare sunt parţiale, în variante diferite: ciclul iniţial e reluat în *Culoarul Somnului* (datat 1939) şi în *Focul negru*. Poemul *Vasco de Gama*, recuperat în *Athanor*, cu unele elipse (datat 1938), e reprodus apoi, în această formă, în *Poeme alese* (1974) şi *Focul negru*. *Calul erotic* e preluat în *Partea cealaltă*. Poemul *Vasco da Gama* a fost republicat integral doar în antologia postumă *Despre identic şi felurit*.

Culoarul Somnului, cu un desen de Victor Brauner, Bucureşti, 1944, 72 p.

Nu este precizată editura. Pe pagina de gardă sunt trecute volumele deja apărute (cu erorile menţionate: *Drumeţul Incendiar* [cu majusculă şi la adjectiv] – 1934 în loc de 1936 – şi *Libertatea de a dormi pe o frunte* – 1936 în loc de 1937) şi sunt anunţate viitoarele volume: *Medium* şi *Teribilul Interzis*. Desenul lui Victor Brauner este un portret al lui Gellu Naum. Poeziile sunt tipărite pe fascicule de hârtie de patru culori.

Cuprinde trei cicluri: fragmente din *Drumeţul incendiar*; primul ciclu din *Vasco de Gama* (datat aici 1939); şi un ciclu nou, *Culoarul Somnului (*datat 1941). De precizat că, în timp ce fiecare poezie din *Vasco de Gama* începea acolo cu câte un grup de versuri distincte, în italice şi retrase în pagină, de obicei două sau trei, o singură dată doar un vers (*Mâna ca un fluture ars*), în *Culoarul Somnului*

italicele dispar şi versurile respective par titlurile poemelor.

Unele dintre poeziile din ciclul *Culoarul Somnului* vor fi reluate în secţiunea *Oglinda oarbă* din volumul *Athanor* (1968) şi sub titlul iniţial, *Culoarul Somnului*, în *Focul negru* (1995).

Athanor, Editura pentru literatură, Bucureşti, 1968, 156 p.

Cuprinde şase cicluri: *Exactitatea umbrei*, *Camera cu ceaţă*, *Triunghiul domesticit*, *Heraclit*, *Oglinda oarbă*, *Vasco de Gama*.

Conform notei liminare, primele patru cuprind poeme inedite, iar ultimele două – reluări: în *Oglinda oarbă* „sunt adunate câteva poeme din trecut“, iar în secţiunea finală sunt „fragmente din *Vasco de Gama*“ (p. 4). Mai precis, în *Oglinda oarbă*, poemul *Amestecul viselor în convalescenţă* este preluat din volumul *Drumeţul incendiar*; *Mâna ca un fluture ars*, *Spune-mi dacă vreo o pasăre*, *Ochiul odăii* (fără primele versuri – acolo în italice: „Te întreb cu degetele răspunzi cu sânii/ Te pipăi cu dinţii te ascunzi în cadre/ Când ochiul odăii mă absoarbe ca pe o apă“) sunt din *Vasco de Gama* (1939); alte texte sunt reluate din ciclul *Culoarul Somnului* din volumul omonim, uneori cu mici modificări (de exemplu, în poemul *Tăcutele dimineţi*, versul „Dacă rochia ţipă e pentru că nu moare“ devine „Dacă mâna ta ţipă/ e pentru că moare“; alte modificări sunt nesemnificative); şi sunt adăugate la final trei inedite: *Promenada*, *Fenix vegetal*, *Maladia bronzului*. De asemenea, la fel ca toate secţiunile din *Athanor*, *Oglinda oarbă* e precedată de un scurt text nou, în italice, *Se pare că*. Ciclul *Vasco de Gama* este doar o variantă a poemului din volumul omonim, care avea 26 de pagini şi era împărţit în patru părţi. Aici apar doar fragmente, ca secvenţe distincte. Textul nou din deschidere poartă la cuprins ca titlu primele sale două cuvinte: *Călătoria aceasta*.

Unele dintre ciclurile acestui volum (*Exactitatea umbrei*, *Camera cu ceaţă*, *Triunghiul domesticit*, *Heraclit*) vor fi reluate în *Poeme alese* (1970 şi 1974). Textele din *Oglinda oarbă* sunt reluate şi în alte volume. În ambele *Poeme alese*, ciclului selectat în *Athanor* i se adaugă poemul *Prezentarea alergătorului* (datat 1958). În *Focul negru* e reluată *Oglinda oarbă* din *Athanor*, dar sunt lăsate deoparte poezii ca *Fenix*, *Maladia bronzului* şi *Amestecul viselor...*

Poeme alese, cuvânt înainte de Ovid S. Crohmălniceanu, colecţia „Cele mai frumoase poezii“, Editura Albatros, Bucureşti, 1970, 224 p.

Pe pagina 2 e reprodus unul dintre portretele lui Gellu Naum realizate de Victor Brauner în anii ’30 (altul decât cel din *Culoarul Somnului*).

Volumul reia *Athanor*-ul, căruia i se adaugă în deschidere un ciclu de *Inedite*.

Întregul sumar va fi reluat în *Poeme alese* din 1974, titlul ciclului de *Inedite* devenind acolo *Focul negru*.

Copacul-animal, Editura Eminescu, Bucureşti, 1971, 68 p.

Copertă semnată de discipolii săi Dan Stanciu şi Gigi Rasovszky (aici – Rasovscky).

Cuprinde 24 de poeme fără titluri.

Textele vor fi reluate în *Poeme alese (*1974), fără cel din deschidere ([*Ei pregăteau plecarea*]), în *Copacul-animal urmat de Avantajul vertebrelor (*2000) şi în *Sora fântână* (1995).

Tatăl meu obosit, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1972, 80 p.

Copertă semnată din nou de Dan Stanciu şi Gigi Rasovszky.

Cuprinde un singur poem amplu, subintitulat „pohem“, segmentat în versete.

Reluat, într-o variantă nu doar comprimată, ci şi modificată, în *Poeme alese* (1974) şi, fără modificări de text (doar cu unele variaţii ţinând de aşezarea în pagină), în volumele antologice *Sora fântână* (1995) şi *Ascet la baraca de tir* (2000).

Poeme alese, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1974, 316 p.

Reeditare a *Poeme*-lor *alese*, ediţia 1970, cu trei cicluri noi în deschidere: *Purtătorul de lance*, *Tatăl meu obosit* şi *Copacul-animal*. Ciclul *Inedite* din 1970 devine *Focul negru*.

Poemul (în patru părţi) *Purtătorul de lance*, din finalul ciclului omonim, va fi reluat în volumul *Focul negru* ca poem autonom, într-o secţiune separată. Ciclul *Focul negru* va fi reluat, în volumul omonim, segmentat în două secţiuni: *Începuturile* şi *Focul negru*. *Tatăl meu obosit* e reluat cu comprimări şi intervenţii semnificative (schimbarea ordinii unor versuri, modificări de persoană a subiectului: „Spuneau că stigmatele domină destinul“ devine „Spuneam că stigmatele domină destinul“; „Se aflau în posesia câtorva reguli indubitabile (Istoria şi Melancolia)“ devine „Eu mă aflam în posesia câtorva reguli indubitabile (Istoria şi Melancolia)“; „Purta pe frunte semnul funest al remuşcării celorlalţi“ devine „Purtam pe frunte semnul funest al remuşcării celorlalţi“ etc.), astfel încât rezultă o versiune distinctă, reprodusă ca atare în ediţia de faţă. *Copacul-animal* e reluat cvasiintegral, fără prima secvenţă, [*Ei pregăteau plecarea*], şi cu secvenţele a nouăsprezecea şi a douăzeci şi patra (finală în 1971) inversate.

Descrierea turnului, Editura Albatros, Bucureşti, 1975, 108 p.

Cuprinde patru cicluri: *Descrierea turnului*, *Melancolia dezvoltării*, *Avantajul vertebrelor* şi *Dimineţile cu domnişoara Peşte*.

Descrierea turnului şi *Melancolia dezvoltării* vor fi reluate în volumele *Partea cealaltă* şi *Ascet la baraca de tir*, *Avantajul vertebrelor* în *Partea cealaltă* şi în *Copacul-animal urmat de Avantajul vertebrelor*, iar *Dimineţile cu domnişoara Peşte* în *Partea cealaltă*, *Sora fântână* şi *Ascet la baraca de tir*.

O problemă specială pune *Avantajul vertebrelor*. Compus de autor ca un colaj de decupaje dintr-un catalog vechi de modă şi versuri intercalate, ciclul apare în *Descrierea turnului* doar ca text, dar cules cu un corp mic de literă, corespunzător statutului de legendă a imaginilor, ceea ce dovedeşte că iniţial se pregătise publicarea integrală, dar redacţia (sau cenzura?) a decis înainte de trimiterea la tipar eliminarea imaginilor. Publicarea acestei versiuni reduse la text nu e inutilă, dispunerea grupurilor de versuri unele după altele în pagină orientând altfel lectura.

Partea cealaltă, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1980, 224 p.

Coperta e semnată de Dan Stanciu, care va realiza majoritatea coperţilor ulterioare ale cărţilor lui Gellu Naum.

Cuprinde ciclurile: *Legătura cu lucrurile*, *Partea cealaltă*, *La capătul numerelor*, *Comentarii la viaţa cotidiană a păsărilor*, *Poeme regăsite*, *Descrierea turnului*, *Melancolia dezvoltării*, *Avantajul vertebrelor*, *Dimineţile cu domnişoara Peşte*.

Texte reluate: ultimul din ciclul *Poeme regăsite*, *Calul erotic*, reprodus din volumul *Vasco de Gama* (cu modificări: „dar şi coama prinde oamenii“ devine „coamele prind oamenii“; „oamenii scot pieile în flăcări de pe mâini/ inelele le strâng gâturile pe sub perdele/ perdelele ling aerul cu măreţie şi aerul/ se moaie leneş alunecând peste mâini“ devine

„oamenii scot pieile în flăcări de pe mâini/ îşi strâng gâturile pe sub perdele/ perdelele ling aerul cu măreţie/ şi se scurg leneşe alunecând peste mâini“; „calul erotic care se moaie la căldură ca ceara“ devine „Calul Erotic care se topeşte la cădură ca ceara“; „un cal de paradă/ pe care îl legi cu sfori de ziduri“ devine „un cal de paradă/ legat bine de ziduri cu sfori“; „Apele rup pieptul cu furie“ devine „Apele rup furioase pieptul“; „lângă rădăcina de pâine“ devine „lângă o rădăcină de pâine“; „care produc vânturile cele mari“ devine „care produc uragane“; „care îşi trec antenele tocite“ devine „trecându-şi antenele tăcute“; „care ne ronţăie faţa cu ferocitate“ devine „fluturii care ne ronţăie faţa cu ferocitate“; „gipsul/ care se întinde“ devine „ghipsul/ care se întinde“; „Acum fluturii au devenit imense statui imobile/ mâinile se retrag înăuntru cu un ultim salut“ devine „Acum fluturii au devenit imense statui imobile/ şi se retrag cu un ultim salut“); *Descrierea turnului*, din volumul omonim, din care au fost eliminate poeziile *Bustul Espérance*, *Homing*, *Acelaşi lucru pe câmp*, *Resursele fanatice*, *Într-o oarecare măsură* şi *Avantajul vertebrelor*, aici cu imaginile recuperate.

Ciclurile *Partea cealaltă*, *La capătul numerelor*, *Comentarii la viaţa cotidiană a păsărilor* sunt reluate în volumul *Sora fântână*.

Malul albastru, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1990, 112 p.

Cuprinde ciclurile: *Schimbarea lucrurilor*, *Malul albastru*, *Cele sfinte câinilor*, *Cuţitul cununat*.

Volumul va fi reluat în *Faţa şi suprafaţa urmat de Malul albastru*, *Sora fântână* şi *Ascet la baraca de tir*.

Partea cealaltă/L'Autre côté, Traducere de Annie Bentoiu şi Andrée Fleury, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1991, 408 p.

Reeditare a volumului *Partea cealaltă*, în versiune bilingvă română-franceză. La final sunt adăugate o notă bibliografică şi referinţe critice.

Această ediţie bilingvă va fi republicată de aceeaşi editură în 1998.

Faţa şi suprafaţa urmat de Malul albastru. Poeme (1989-1993), Editura Litera, Bucureşti, 1994, 216 p.

Cu un portret de Victor Brauner (acelaşi din *Poeme alese*).

Cartea juxtapune două volume: *Faţa şi suprafaţa*, cu un prim ciclu fără titlu generic, urmat de *Pasageri în tranzit*, *Lucrurile în apă*, *Faţa secretă a suferinţei vegetale* şi *Malul albastru*.

Malul albastru este o reluare a volumului din 1990.

Poemele din *Faţa şi suprafaţa* vor fi reluate, în altă ordine, în *Ascet la baraca de tir*.

Sora fântână, Colecţia „Poeţi români contemporani“, Editura Eminescu, Bucureşti, 1995, 284 p.

Fără să fie notat ca atare, e primul volum al unui tandem recapitulativ publicat în aceeaşi colecţie, la interval de câteva luni (*Sora fântână* – cu „bun de tipar“ pe 9.II.1995; *Focul negru* – „bun de tipar“ pe 10.VIII.1995). Pe paginile de gardă ale ambelor volume e inserată o notă care atrage atenţia asupra cronologiei: „Datele trecute la sfârşitul câte unui poem – acolo unde există – marchează anul, eventual luna şi ziua când poemul respectiv a fost scris. / Datele care marchează titlurile ciclurilor de poeme reprezintă anul apariţiei lor în volume“.

Cuprinde ciclurile: *Malul albastru* (*Schimbarea lucrurilor*, *Malul albastru*, *„Cele sfinte câinilor“*, *Cuţitul cununat*), *Partea cealaltă* (*Legătura cu lucrurile*, *Partea cealaltă*, *La capătul numerelor*, *Comentarii la viaţa cotidiană a păsărilor*, *Poeme*

regăsite), *Descrierea turnului* ([*Descrierea turnului*], *Melancolia dezvoltării*, *Dimineţile cu domnişoara Peşte*), *Copacul-animal*, *Tatăl meu obosit*.

Din *Malul albastru* sunt eliminate câteva poeme: *Frumoasele deprinderi* şi *Respiraţia (Regele Dansatorilor)* din ciclul *Schimbarea lucrurilor*; *De-a lungul drumului*, *Cele sfinte câinilor* şi *Muşcata galbenă* din ciclul *„Cele sfinte câinilor“*; şi *Oglinzile roz* din ciclul *Cuţitul cununat*.

Din *Partea cealaltă* sunt eliminate: *Debarcaderul*, *Careta*, *Aş zice să eliberez uraganul* din ciclul *Legătura cu lucrurile*; *Odată cu somnul* şi *Călătoria la cer a normalilor* din ciclul *Partea cealaltă*; *Pe stâlpi* şi *Fragilii* din ciclul *La capătul numerelor*; *Calul erotic* din ciclul *Poeme regăsite*.

Din *Descrierea turnului* sunt eliminate: *Bustul Espérance*, *Homing*, *Acelaşi lucru pe câmp*, *Resursele fanatice* şi *Într-o oarecare măsură* din ciclul *Descrierea turnului*; *A cincea esenţă*, *Gramatica labirintului*, *Ultima fereastră*, *Dăruită mie de V* şi *Înotătorul de fier* din ciclul *Melancolia dezvoltării*; şi ciclul *Avantajul vertebrelor*.

Poemul *Tatăl meu obosit* este reluat în varianta din 1972.

Focul negru, colecţia „Poeţi români contemporani“, Editura Eminescu, Bucureşti, 1995, 296 p.

Al doilea volum al tandemului cu *Sora fântână*.

Cuprinde ciclurile: *Gustul nopţii*, *Focul negru*, *Purtătorul de lance*, *Începuturile*, *Focul negru*, *Athanor (*cu subîmpărţirile *Exactitatea umbrei*, *Camera cu ceaţă*, *Triunghiul domesticit*, *Heraclit*, *Culoarul Somnului*), *Vasco da Gama* [titlu de volum, după care urmează un ciclu fără titlu distinct], *Vasco da Gama* [poemul], *Libertatea de a dormi pe o frunte*, *Drumeţul incendiar*.

În volum sunt incluse două cicluri cu acelaşi titlu, *Focul negru*: primul este reluarea celui intitulat

Purtătorul de lance în *Poeme alese* (1974), cu precizarea că poemul *Purtătorul de lance* este aici ciclu separat; al doilea ciclu *Focul negru* alcătuia, împreună cu *Începuturile*, tot în *Poeme alese*, un singur ciclu intitulat *Focul negru*. *Athanor* reia volumul omonim, cu următoarele modificări: ciclul *Oglinda oarbă*, din care două poeme, *Fenix vegetal* şi *Maladia bronzului*, sunt transferate în *Triunghiul domesticit*, preia titlul *Culoarul Somnului*, după volumul din 1944. Sub titlul generic *Vasco da Gama* (corectură a formei anterioare *Vasco de Gama*) sunt reluate opt din cele zece secvenţe ale ciclului inaugural din volumul omonim (fiind eliminate poeziile *Mâna ca un fluture ars* şi *Spune-mi dacă vrei o pasăre*, transferate acum în ciclul *Culoarul* S*omnului*) şi versiunea din *Athanor* a poemului *Vasco da Gama*, cu singura mică diferenţă că titlurile sunt culese la cuprins fără majusculă iniţială. *Libertatea de a dormi pe o frunte* reia volumul din 1937, fără poemul omonim, care deschidea atunci ciclul; din *De unde ai cumpărat această mână* se păstrează doar prima strofă; poemului *Păcura din buza sondorului* i se schimbă titlul în *Adorm sucomb pe umărul fluxului*; din *Îţi faci vânt cu propria-ţi figură*, care avea în 1937 patru părţi, este reluată aici, sub acelaşi titlu, doar prima parte şi, sub titlul *Te mângâie cerneala*, a treia parte (din care este eliminat substantivul propriu Knoss); în *Aceste cravate mă fac inuman*, „pastila de dinamită se numea Iulius Kapp“ devine „pastila de dinamită făcea minuni“; în *Când sub ochiul oratorului apare o pasăre*, „aceste haine de mentă aceste mingi de smirnă“ devine „aceste haine de mentă aceste mingi de gumă“. Din cele nouă poeme ale volumului *Drumeţul incendiar* din 1936 sunt reluate şapte (cu câteva modificări), dar lipseşte piesa de bază, poemul titular, care deschidea cartea de debut a autorului; din poemul *Coşurile fabricilor vor urina trifoi* lipsesc ultimele patru versuri; din amplul poem *Pălăria de iască* e păstrată doar ultima strofă, o alta devenind poezie independentă, *Tu te poţi chiar*

decapita (intitulată după primul vers; cu două modificări: „Tu te poţi chiar decapita în împrejurări" devine „Tu te poţi chiar decapita în unele împrejurări" – posibilă corectare a eliziunii de la culegerea primei versiuni; şi „nimeni nu vede nimeni nu cunoaşte secretul acestei jurubiţe lichide" devine „nimeni nu cunoaşte secretul acestei jurubiţe lichide").

Probleme speciale pune ciclul din deschiderea culegerii *Focul negru*, şi anume *Gustul nopţii*. Deşi e datat 1990 şi subintitulat „inedite", poeziile incluse aici sunt totuşi reluări din volumul *Faţa şi suprafaţa*: câteva titluri din ciclul omonim şi poeziile (altfel dispuse) din ciclul *Pasageri în tranzit*, cu o singură excepţie, *Utilitatea migraţiilor*. Unele dintre poeme, şi anume *Planşa*, *Astfel ca într-o mare încordare a gândirii*, *Rând pe rând*, *Sfârşitul zorilor de seară*, cu modificări, finaluri diferite sau altă tăietură a versurilor, sunt republicate în această ediţie de *Opere* ca versiuni distincte de cele din *Faţa şi suprafaţa*. În alte poezii sunt operate modificări mărunte, care nu justifică reluarea în ediţia de faţă: titlul *Ca într-o mare încordare a gândirii* devine *Astfel ca într-o încordare a gândirii*; în *Natura umană*, „acea nedumerire care te cuprinde toamna/ când eşti singur" devine „acea nedumerire care te cuprinde tocmai când/ eşti singur"; în *Timpurile de noapte*, „pământul care ne conţine" devine „ţărâna care ne conţine"; în *Cumpăna*, „cenuşa focurilor de pe mal" devine „cenuşa focurilor de pe margini"; în *Tăietorul de diamante*, „ne mai absoarbe în lucrarea sa" devine „ne mai aduce în lucrarea sa"; în *La întâlnirea feţelor*, „stele sar prin cer" devine „stelele sar prin pomi"; în *Despre orizontala care se înalţă*, „şi primejdiile mari" devine „şi primejdiile mari pe care le aduce înălţarea"; în *Aproape de aproape*, „Aproape de aproape în rădăcina asta" devine „Aproape de aproape"; în *Rămurica* e adăugat versul „«se duce singur să-l îngroape» spuneau şi arătau spre mine"; în *Dubla cunoaştere a pietrei plate*, „cumplitei alchimii care ne garantează naşterea"

devine „cumplitei alchimii care ne garantează viaţa“; în *Gustul nopţii*, „fecioara care mai aşteaptă/ fragila visătoare“ devine „unde aşteaptă fragila Visătoare“; în *Pe sub arţari*, „zăbala de argint a gurilor“ devine „zăbala de argint a gurii“; în *Tăcuţii*, „Umblând prin locuri negre în sunete egale“ devine „Hrăniţi cu lapte negru în sunete egale“; şi alte mici modificări sau tăieturi diferite ale versurilor.

Partea cealaltă/L'Autre côté, traducere de Annie Bentoiu şi Andrée Fleury, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1998. 392 p.

Reeditare a ediţiei bilingve din 1991.

Copacul-animal urmat de Avantajul vertebrelor, prefaţă de Ion Pop, Editura Dacia, Cluj, 2000, 100 p.

Sunt reluate poemele din cele două volume.

Ascet la baraca de tir, postfaţă de Ioana Pîrvulescu, Editura Fundaţiei Culturale Române, Bucureşti, 2000, 332 p.

Cuprinde cicluri din volumele anterioare, fără o dispunere cronologică, purtând fie titlurile volumelor respective, fie ale unor cicluri din ele, urmate de data apariţiei: *Malul albastru (1990)*, *Lucrurile în apă (1994)* (ciclu din *Faţa şi suprafaţa urmat de Malul albastru*), *Schimbarea lucrurilor (1990)* (ciclu din *Malul albastru*), *Descrierea turnului (1975)* (ciclu din *Descrierea turnului*), *Melancolia dezvoltării (1975)* (ciclul din *Descrierea turnului*), *Cele sfinte câinilor (1990)* (ciclu din *Malul albastru*), *Cuţitul cununat (1990)* (ciclu din *Malul albastru*), *Dimineţile cu Domnişoara Peşte (1975)* (ciclu din *Descrierea turnului*), *Pasageri în tranzit (1994)* (ciclu din *Faţa şi suprafaţa urmat de Malul albastru*), *Faţa secretă a suferinţei vegetale (1994)*, *Faţa şi suprafaţa (1994)* (toate din *Faţa şi suprafaţa urmat de Malul albastru*), *Discurs către*

pietre (1998-2000) (ciclu de inedite), *Tatăl meu obosit (1972)*.

Postum, inedit:

Calea Şearpelui, ediţie îngrijită şi prefaţă de Simona Popescu, Editura Paralela 45, Piteşti, 2002, 58 + XL p.

Recuperare a unui manuscris inedit din 1948. Text uneori dispus poematic, alteori în versete, apropiat de structura din *Tatăl meu obosit*, cu câteva pagini care combină textul cu desenul. În anexă – o secvenţă finală în formă dramatică: *La picioarele Semiramidei*. Ediţia transcrie textul, apoi reproduce în facsimil paginile de caiet din 1948.

Alte trei republicări selective ale poeziei lui Gellu Naum:

Despre identic şi felurit. Antologie, prefaţă şi notă asupra ediţiei de Simona Popescu, colecţia „Biblioteca Polirom", Editura Polirom, Iaşi, 2004, 488 p.

Exactitatea umbrei, antologie alcătuită de Simona Popescu, note biobibliografice de Aurel Sasu, postfaţă de Vasile Spiridon, colecţia „Poeţi laureaţi ai Premiului naţional de poezie «Mihai Eminescu»", Editura Paralela 45, Piteşti, 2010, 256 p.

Vârsta semnului. „...câteva din frumoasele mele poheme" rostite în 1967/1991/1999, cu o prezentare de Simona Popescu şi un documentar radiofonic de Anca Mateescu, Editura Casa Radio, Bucureşti, 2010, 120 p. + 2 CD-uri.

*

În anexa ediţiei de faţă sunt adăugate trei texte, dintre care două nu au fost incluse de autor în cărţile sale. Primul, *De gramatica*, scris în 1958, a apărut în revista *Contrapunct*, în anul 1990. Al doilea este o fotografie făcută, probabil, în 1938 de Teddy

Brauner (frate al lui Victor şi al lui Harry Brauner). Gellu Naum îşi lipise pe faţă bucăţi de hârtie pe care scrisese cuvinte precum: *libertate*, *moarte*, *viol*. Invitat în 1970 să colaboreze la *Almanahul literar*, a decis să ofere această fotografie, pe care a intitulat-o *Autopoem*. Ambele, *De gramatica* şi *Autopoem*, au fost recuperate anterior în antologia postumă *Despre identic şi felurit*. Al treilea text din anexă este fragmentul scris sub formă de versuri din romanul *Zenobia* (1985).

În câteva cazuri, forme de limbă ieşite din uz au fost înlocuite în textele din ediţiile princeps cu formele ajustate de autor la republicări ulterioare („fals“ în loc de „falş“ etc.).

În ediţia de faţă, din raţiuni de economie de spaţiu, poemele au fost tehnoredactate în continuare, nu fiecare pe câte o pagină nouă. Demarcaţia s-a făcut prin introducerea între poeme distincte a unei spaţieri triple faţă de cea obişnuită, dintre strofele aceluiaşi text.

S.P.

Drumeţul incendiar
(1936)

Le général nous a dit
Le doigt dans le trou
du cul

B. Péret

Drumeţul incendiar

Drumeţul incendiar îşi ascute luminile
ochilor în caietele cu statistici
El îşi aranjează coafura în ceasornice
(timpul e un piepten delirant pentru părul
de pe ţâţele feciorelnice)
îşi lasă câte o măsea infectată la fiecare geam cu firme cu grădini mici
se-ncruntă în faţa ciorapilor de mătase vegetală
pipăie cu degete de cunoscător paharele pline ale somnului
aleargă după mugurii care cresc
în repedea învârtire pe loc a arborilor
cunoaşte menajeriile din căptuşeala fiecărei pălării
e în fiecare pachet cu şuncă sau cu manifeste
face de gardă smirnă cu felinarele.

El saltă veveriţă în fluierele cu guşe ale vardiştilor
şi pipăie chiloţii străvezii ai Istoriei
creierul lui face semne ca o batistă
şi dacă nu s-ar teme de ridicol
ar putea să fie un popă sau o cravată.

Inima lui e o pădure autonomă
şi el spune:
„Domnii ne aleg poemele după panglicuţe ca pe curve“.
Gazetele scriu: „este
un fioros asasin. Are
o mustaţă sub nas ca o vrabie
şi poate fi recunoscut după ciorapi“.

Dar el trece nevăzut mai departe
uneori se agaţă de perdelele administrative
şi-atunci mulţimile cu gurile căscate
văd forfoteala ploşniţelor prin sticle;

alteori se fotografiază în cămaşă
şi cu un brâu colorat de fluxuri
lângă pălăria de paie a balegilor.

Aşa trece
cu păunii de foc ai ghetelor „DERMATA“
cu miezul de zi arţăgos prins la butonieră;
El ascultă în toate punctele cardinale
având drept cornet acustic un samovar încins
pune urechea la Madrid: „Bine“.
Din Alaska vin fluturii luminoşi ai genunchilor
Portugalia Portugalia.
Avem un bătrân cu voce subţire ca sângele monedelor
zăngăne muşcat de cleştele coclit
Portugalia Portugalia.
Biblia este o funestă mustaţă
pentru nasul privighetorilor din Alaska
Poeţii au orificiile inspiraţiilor lipite cu gumă – arabică.
fiecare orificiu este o floare cafenie
Portugalia şi Alaska.
Mamele fac nebunii în după-amieze balcanice:
„Am să mă duc în pământ
Gellu, inimioara mea, să nu uiţi, o fotografie,
Tu mi-ai ucis bătrâneţele“.
Ei bine am să ştiu
să-mi destup urechile degetele să fluiere singure
(aşa cum ghetele stau cu urechea la cer)
din fese să scot fluturii şi lulelele visului
căptuşit cu lână
voi şti să-mi scot ventuzele de pe creier
să se scurgă zeama puturoasă a viersului dulceag
voi şti mamă în ceasurile de glorie
să-mi flutur ciorapii împuţiţi lângă porţile Academiei Române.

Timpanele sună stins ca un diapazon
pământul a adormit bivol în mlaştinile universului

drumeţul incendiar e un garderob
sau un cântec păstrat în buzunarele redingotei de gală.

Smulgeţi penele tuturor păsărilor din Balcani
să ne scriem cronici noi
(păsările cele mai mari carele au şters-o)
Despre tine am să scriu cu litere groase:
„CÂND ÎŢI SCOŢI ROCHIA VERDE RĂMÂI GOALĂ CA O PENIŢĂ“.

Domnilor
mi-am uitat mustăţile în vagonul de dormit
lângă sacii cu monede ai Rotschildzilor
şi singurul chior din ţinut acela care
masturbează sexul imens al aerului
repezind automat mâna după rachiul unui gologan
mi-a încredinţat cel mai mare secret al gării:
LUMEA A ÎNCEPUT SĂ PUTĂ.

E o descompunere generală o felie de carte
un as de treflă sau un pepene galben
cu roiuri de muşte ţâţele fetelor atârnă berze
căldura şi frigul liane la ferestrele hotelului
curva de la numărul 8 râde gâdilată profesional
closetele au lampioane imperiale şi
duduile surâd graţios gândind izmene gingaşe

O ce mâini aristocrate ce lebede
pământul însuşi ar sta drepţi ca un bătrân milităros
dacă i-ar face un benghi glumeţ aceste degete
pletele mele îmbâcsite de praf ar cânta pe ele
ca pe flaute buzele s-ar ţuguia asemeni cerceilor
plămânii ar izbi veseli copitele
şi dinţii ar rânji galeş:
„Doamnă, aici sub masă e un poet
nu daţi cu piciorul, doare“...

Dar pădurile au în lenea lor ceva de pisică
cu ghiarele ascunse în muguri
ele se freacă de trenurile repezi
ling vata fierbinte a locomotivelor
şi salută salută cu batistele potecilor
burţile putrede din clasa I-a.
Drumeţul incendiar îşi pipăie geanta cu semnele vremii
El şi-a lustruit pantofii în piaţa Publică
a fost la 7 fix în Calea Unirii
şi-a auzit poeţi buboşi apostrofând şcolari pe
străzile Craiovei:
„Tinere şi zeii au fost oameni“.
El s-a hrănit cu bojoci şi cu piersici
a urinat repede în toate gările din drum în cinstea primarilor
şi-a desenat o săgeată ascuţită pe ziduri
cu semnul: T.S. şi cu o floare de busuioc la ureche
Seara lingea geamurile seara
era o broşură de propagandă
acolo la Hotel-Păduche, 15
vânzători de gazete cântau *„Porumbiţele înserării“.*

Drumeţul incendiar a fâlfâit din cearceafuri
şi toate femeile din oraş au ejaculat imnuri
Drumeţul incendiar şi-a aşezat creierul la fereastră
a scotocit sertarele coastelor şi
a scos un sunet:
„Gellu, inimioara mea, să nu uiţi o fotografie“.

Era acolo ea în sertare în sânge în geantă
cu zâmbetul ca un sâmbure amărui
cu făina căldurii pe carne în adâncuri
cu mingile de migrenă ale ţâţelor
degetele degetele erau de gheaţă
şi peste pulpele veştede înainte de vreme cu o
pânză subţire de năduşeală zicea:
„pântecul meu e o salcie tristă“.

Hei! Străzile mi-au biciuit tălpile ca nişte zbiri
pomii au scrâşnit din măsele
şi bananele şi focurile. Maşinile diplomatice
şi-au şters nasul cu steaguri subţiri
În puşcării am ucis destule ploşniţe
în serile când Dumnezeu se gâdila pe spinare
Voi putea să-mi suflec mânecile tinereţii
şi cu degete vânjoase să-mi suflu mucii
peste aceste sălcii de amintire?
Voi putea să-mi privesc viaţa de până acum
ca pe un atelier oarecare îmbâcsit
în care am lucrat?
Voi putea să-mi scurg fluviile şi gârlele şi tobele
spre pulpele de sticlă spre feţele de masă
spre caietele subţiri ale pletelor?

Nu-i nimic dacă ferestrele n-au dinţi
frigul se poate înveli frumos în saltele
fetele mele toate săracele fetele mele ca nişte cuţite
se pupă cu boierii şi mă uită
dar aici la tine e bine şi tu
eşti un pahar cu ceai cald.
Drumeţul incendiar îşi priveşte faţa cu grijă
– ochiul stâng în care e
o floare cu păr roşu despletită
ochiul stâng a devenit pe rând o pălărie de pâslă
o aripă o cutie cu febre
apoi mormăie: eau de cologne
şi seara lingea geamurile seara
era o broşură de propagandă.

Pot să-ţi spun vorbe ca nişte geamuri

Pot să-ţi spun vorbe ca nişte geamuri
vorbe asemeni urdorilor sau rozelor
vorbe aşezate orizontal chibrituri
în aceste dicţionare poetice
vorbe ca scaunele să-ţi toceşti pantalonii timpanelor de ele
raportate frumos una la alta: imagini
vorbe ca nişte imense planoare asemeni
berzelor puilor de căprioară butonilor
prinşi la manşetele tăcute ale orelor din vremile
de năduşeală erotică
vorbe asemeni marilor serbări de toamnă cu foşnete de fuste
cum femeia cântă un vals în gravură
şi-n acuarelă nora ţăranilor miroase a picioare frumos
Vrei? sau poate inimile date-n leagăn
cu mâinile laolaltă cu maţele cu fularele
Petite
Petite
Petite
vrei să-ţi vorbesc ca oamenii cu frunţile-n umbrele?

Un centaur siluind arborii poemului

E o înaltă şcoală de artă aceasta
să-ţi scobeşti creierul ca pe un nas
şi din adâncuri să scoţi mucii trişti ai poemului
e o înaltă filosofie să ştii
să amesteci farfuriile ochilor cu amurgul
aceasta nu se învaţă într-o singură zi
şi fiecare creion e o voce

Dar ce sunt toate acestea pe lângă
burta privind pâinea ca pe cea mai pură dragoste

pe lângă ochiul pipăind coapsele de mătase ale femeii care ţi se refuză
pe lângă limba plescăind ca o vrabie de dorul unui borş?

Camarazi poeţi ajunge
destul am gâdilat pământul pe burtă
el dansează cu luna buric
ascultând oasele de castanietă ale monezilor
sexul lui de putoare a-mpuţit apele Mediteranei
pe pletele Pacificului curg păduchii de fier
oamenii zic: Kultur sau foame
arzând în focurile albastre creierul lui Heine
de soare atârnă ca o perdea ciuruită
himenul umanităţii
destul am admirat în poze straşnice
curul D-lui Ford scăldat în cele mai suave ape de colonie
destul am mirosit pudic rozele
purtând ghetele cu stofă ale poeziei clasice
cântecele noastre de dragoste sună fals
şi sub carnea pudrată apar ridurile hidoase ale bătrâneţii

Ajunge! Acestea nu sunt vorbele unui cap
uitat cu uimirea la geam
eu singur voi şti să pipăi ca Toma rănile
ireale ale Christoşilor
voi fi un centaur siluind arborii poemului
voi şti să confund cel mai gingaş sex
cu o stropitoare
şi dacă va fi nevoie voi şti să-mi
aprind pletele din cenuşa lor
să iasă pasărea măiastră a cântecului nou

Vom sări afară din noi uimiţi

O cum au să se mire străzile
când n-au să mă mai găsească în zori în
faţa parcurilor imense sugând ultima picătură de lapte din ugerul lunii
cum au să se mire canalele de absenţa mea majestuoasă
văd de pe acum rânjetul nedumerit al gardurilor
şi Doamnele întinzându-se somnoroase vor spune moral:
„Acel tânăr care fuma şi scuipa mult
a sfârşit-o, desigur, cum se cuvine, în puşcării“

Dar eu voi fi în apele tale erotice
cu mâinile ca două cărţi de rugăciuni îţi voi face jocuri de umbre
voi suna din şira spinării ca dintr-un şarpe cu clopoţei de nervi
voi căuta să învăţ pe dinafară câteva versuri din Dante
şi-n dimineţile acelea voi fi foarte grăbit

Băltoaca pretenţioasă a pletelor mele va fi scară
pentru salturile tale peste zidurile de marmoră
pieile le vom lăsa pe pământ ca pe nişte tricouri incomode
şi vom sări afară din noi uimiţi noi înşine
de extraordinara noastră acrobaţie erotică

Atunci îmi vei asculta respiraţia ca pe un evantai melodios
melancolia ca pe o perdea stupidă
inimile vor fi două mijloace de irigaţie
şi-mi vei cere să scriu un poem despre nuferii hoitului tău
Vocile noastre vor fi cu noi

ca nişte râme în tunelul cleios al sărutului
din toate camerele vei alege una
şi-ţi vei aminti de albastra ta tinereţe
ca de-o monedă vârâtă în ciorapul murdar al trecutului

Acum perdelele sunt bărbile pieptănate

Acum perdelele sunt bărbile pieptănate frumos ale caselor
şi luna e o rană în burta cerului
acum fiecare deget e o preţioasă mâncare
fiecare voce e o listă de subscripţie
fiecare picior e un senator roman
acum fiecare mătanie e o crispare sexuală
fiecare dimineaţă e o rufă roşie la orizont
fiecare clopot e o invitare la obscen
acum fiecare călugăriţă iubeşte falusul singurătăţii
acum dicţionarele urlă TREBUIE SĂ URLE
acum fiecare poem e un arsenal de revolte
pădurea e o pată pe conştiinţa naturii
şi femeile au 14 picioare şi 120 de sâni
acum poetul gâdilă puful călduţ al odihnei şi spune:
E caldă noaptea sau altă imagine clară
acum Dumnezeu dansează la baluri costumat în fetiţă
insectele au pantaloni de tifon
şi la parăzi soldaţii duc în vârful baionetelor
capete surâzătoare de copii olandezi
acum vântul e o cocardă utilă
agricultorii scuipă hoitul fierbinte al secetei
domnişorii ne miros femeile cu eleganţă distinctă
uzinele scrâşnesc din măsele
şi fiecare piatră fiecare par visează viraje prin aer

Acum femeia mea se culcă cu un aparat de radio
mustăţile lui îi gâdilă urechile:
„şomajul e o poziţie necesară corectă"
„grevele distracţii în masă jocuri pentru adulţi"
„foametea o pasăre cu inele de gâză"
şi ea spune: ÎNCĂ şi ÎNCĂ şi ÎNCĂ.

şi peste toate acestea se simte nevoia unei lupte finale.

Coşurile fabricilor vor urina trifoi

Coşurile fabricilor vor urina trifoi
scaunele vor aplauda cu putere
acest unic mod de purgaţie ascensorială
femeia mea vă va cânta un imn scurt cu picioarele
după ce-şi va aranja volanele feselor
apoi va scoate o bomboană de gumă din subţiori
şi-un sunet ca o panglică verde din urechi
femeia mea vă va mângâia pântecele
cum mângâie un covor pieptul bolnav al odăii
femeia mea vă va absorbi ca o sugativă gândurile
vă va inversa solemn etichetele raţiunii
şi după acest număr reuşit
îşi va depune memoria la garderobă

Vrei să ancorăm undeva pe munte
sunt şi hoteluri acolo cu apă caldă şi brazi
mateloţii ştiu să gâdile porturile
şi vocile vor veni singure fără trupuri.

Ghetele lui Gheorghe Lazăr

Nici un târg nu-i mai potrivit ca acesta
oamenii cântă psalmi pe sub ferestre
şi e vorba să se facă o mare serbare
noi nu ştim nimic noi suntem insecte
citim cartea deschisă a pulpelor la mijloc
cu litera cea mare litera sex
câmpurile au să întrebe la vară de bonetele noastre frigiene
şcolarii ne vor căuta pe socluri în ghetele lui Gheorghe Lazăr
sau în incendiile din vitrinele magazinelor de mănuşi
noi nu vom ţine seamă de cerere şi ofertă
în aceste plimbări pe asfaltul particular al poemului

Atunci îţi voi mângâia pulpele
cu vârsta tânără ţi le voi mângâia şi cu pipa
cu gingiile ca nişte drapele ca nişte ceasornice
cu fixitatea pneumatică a bolnavilor de astmă
cu tocul inundând cernelurile din priviri
cu unghiile şi cu şapca pulpele tale de repaos
pulpele tale de linişte şi de poeme subtile
Ziua o să se târască pe lângă noi ca o apă
– fratele tău va observa aceasta – dar nu-i nimic
spune-i despre buzunarele somnului ceva
despre piciorul în ciorap de gală pentru întâlnire

şi roza sângelui roza vânturilor interioare.

Amestecul viselor în convalescenţă

Dimineaţa vor strânge paturile scârbiţi
de reziduurile materiale ale visurilor mele erotice

vor cotrobăi în cutele cearceafurilor să-ţi găsească urmele
îmi vor scutura puloverul care mă apără de ger
şi vor întreba mânecile de frăgezimea pulpelor tale

Mânecile vor fi mute tăcute ca nişte fotografii
vor răscoli paiele saltelelor să-ţi găsească oftaturile
ochii lor îţi vor rumega absenţa
vei pluti de jur împrejur în elegante volute nevăzute de nimeni
aceste gazde cumsecade te vor căuta până şi-n perne
şi dezamăgite se vor gândi că e vremea să-mi aducă laptele.

Pălăria de iască

Craie, enrôle-moi, cadavre, dans ton principe, afin que l'armée victorieuse des insurgés ne bute pas contre les degrés de mon armature.

René Char

Din pălăria de iască vreau să-mi scot mâna
frumoasa mea mână cu cicatrice somnoroasă
care se poate transforma în bec sau în cântec
gata pentru gesticulare să aştepte semnalul
ca un mecanic de locomotivă plecarea.

Femeie plecată cu sângele
ca un geamantan muzical
în locurile unde fiecare plop e un flaut
am arat cu unghiile
trenului brazda fierată
am lins cu privirea peisajul
am salutat fruntea de şindrilă a
caselor în care dormi în care te speli

nedumerit spre zidurile magnetice mi-am
întins buzele ca pe nişte imense elastice
ca să pot săruta palma întinsă a zilelor
Aici pulpele tale pot atinge orice scaun
inelele pot primi în golul lor orice trudă
părul tău alb e o pasăre un clavecin
şi când te piepteni pot să adulmec urma vânatului
în pădurea de arome.

Îţi vreau rochiile subţiri rochiile de oase
rochiile de ciolane de şolduri de degete
gambele rochiilor tale îmi turbură odaia
şi-n fiecare seară după ora 9
rochia ta salută pălăria de iască.

Tu te poţi chiar decapita în împrejurări
nimeni nu vede
pălăria erotică a poetului cu fluturi
mâinile tale sunt nişte liane curgătoare slăbănoage
şi-n colţul gurii odihneşte o jurubiţă lichidă
nimeni nu cunoaşte secretul acestei jurubiţe lichide
nici chiar pălăria de iască a poetului
Aici în pământurile cleioase femeile au pântecele ca
nişte pâini duble
picioarele abia se mişcă încurcate în elegante relaţii
cu pomii
şi şoldurile tale cresc în bălţi ca plantele
dar ceea ce rămâne neînţeles în aceste isprăvi
obişnuite
în aceste isprăvi ca nişte câini de vânătoare
este salutul grăbit al pălăriei care trece
ducând în palme figura decapitată de pe craniu
cu zâmbete cu buze cu cercei cu bucle
cum ar duce un soldat centironul camaradului
dezertor.

În faţa tramvaiului pui un deget sfioasă
apoi îl ridici de pe linie şi mi-l dai: ŢINE
o îl am şi acum închis în pipă
şi-ţi fumez degetul în fiecare an la 21 August.

Dacă ai avea creieri de sticlă ai înţelege
dacă ai avea gât de tutun ai deveni tristă
aşa fiecare closet are o pâlnie lustruită
pentru melancoliile orificiilor tale
aşa fiecare candelabru poate să te pipăie cu degetele
ca pe o stofă oarecare de pat
aşa fiecare câmp te poate mângâia pe şira spinării
ca un iubit cu degete de albăstriţe
aşa fiecare fereastră te poate încadra
ca o ramă tăcută la révolution la nuit.

Nimic din toate acestea în locurile tale cleioase
nici ejaculările terestre nici poemele costumate
poetul a uitat cântecele de leagăn
rătăcit în târgurile de munte cu pieptul ca un ochi
în cearcănele vinete ale ofticii el scuipă
hârtiile ligheane primesc fibrele de sânge ale creierului
întoarce-ţi fruntea spre pământ şi-ascultă
el linge bruma după ferestrele alcovurilor
(toamna uneori e spânzurată-n păduri ca o pasăre)
şi pălăria de iască minunata pălărie de iască
poate fi luată drept o meduză în valurile pletelor

În aceste subsoluri cântau deţinuţii
au rămas prinse de pereţi umbrele lor
ca nişte cuiere de care atârnă
mănuşile cu care vreau să stau de vorbă

Ţie ţi-aş putea da zăvoarele strânse cu grijă ale
nopţilor

ţi-aş putea da bufetul cu marmură epidermică al pulpelor
genunchii ca două becuri consumate
plămânii scămoşiţi ca saltelele
ţie ţi-aş putea da batistele de aer din oglinzi
cravata crescută ca o limbă pe piept
carnea din scoicile unghiilor
şi poetica superba pălărie de iască
să-ţi ascunzi în ea nopţile şi gemetele şi muşcăturile
din cleioasa ta înrudire cu bălţile.

Libertatea de a dormi pe o frunte (1937)

Libertatea de a dormi pe o frunte

Maiorul albastru şi-a netezit coama
unghiile îi veneau bine asemeni unor păstrăvi
brazii scuipau în funiculare
peste toată întinderea cerul se întindea ca o pâine
servitoarea gâdila pântecele salatelor
şi treptele răsăreau singure în vocea de bas a
Salvatorului

Maiorul albastru se interesa de subţioara porumbului
zgândărea grânele cu sexul ca un stilet
zicea: *„dacă plouă“* sau *„grânele vara“*
ţinând un prieten pe deget cu o eleganţă firească
Iarba se întrecea să-i servească răcoritoare
magazinele îi ieşeau înainte vesele îmbrăţişându-l
cald
femeile simţeau absenţa decorului care
le răsărea ca o mustaţă pe pântec
Apa verde din care Salvatorul îşi împletea haine
se scursese departe pe Lupa
singură pâinea rămânea exactă la număr
mirosul ei dilata nările târnăcopului
Revolta zguduia scotea cremene din sape
cântecele invadau capul cantonierului care
înota în aerul cald cel mai subtil crowl
pământul ameninţa să se scuture de coajă ca de
o haină inutilă pe care
revolta cantonierului era un peisaj inutil
înăuntru Europa fierbea ca o mămăligă vulcanică
ziarele anunţau zile de secetă spre Est
şi eşarfa Maiorului albastru flutura în aer ca o
ramură sau ca o legiune de onoare

Dar Salvatorul plecase-n grădini după fructe
capul căuta singur prune necoapte

vocea în urmă culegea ecouri de zmeură
mâinile la distanţe egale îngrijeau sfecla
cu o pură perfecţiune de parcă
în acest meeting ar fi vrut să arate
cum pot ghetele cânta Madelon
Gârlele sculptau sâni şi pajişti de piatră
cantonierul îşi înăbuşea revolta grăbit cu ambele mâini
ca şi cum ar fi vrut să înghită
o bucată prea mare şi din
urechi îi ieşeau sunete coarde vocale viori
o întreagă orchestră de carne pe care
se căţărau milioane de oameni goi
oameni subţiri cu sexuri ca nişte târnăcoape
cu mâini subţiri şi cu caiete în care notaseră
ora plecării din capul cantonierului
Salvatorul le făcea bezele şi la transparenţa lor
Maiorul albastru îşi aprindea ţigara ca la o lupă
îşi curăţa eşarfa de gunoaiele din muzee
se interesa de Realismul Social şi îşi
scobea delicat nasul cu o peniţă Aluminium
În urmă fanfarele gâdilau picioarele pomilor
întinse la uscat ca după baie şi pomii
se apărau înjurând bând bere sau
ameninţând cu GREVA GENERALĂ

Cantonierul îşi întinsese privirea ca pe o aţă
până la gleznele fine ale Salvatorului care
se bălăcea cu graţie frizându-şi uneltele de salvare
mingile ocupaseră în marş stadioanele nevăzute
ploaia ameninţa să ude decorul şi omul
cu sângele atârnându-i de nas ca nişte
imense lampioane roşii
alerga gol în urma celorlalţi după
mingile hipnotice care invadaseră marea.

„Maiorule albastru cu cântece care-ţi vin bine şi cu
dimineţi în toate buzunarele în toate găurile
Maiorule vreau să-ţi mănânc cizmele şi cocarda

vreau să patinez pe pântecele lucios şi pe pieptul
pe care firele sunt răsucite cu îngrijire
vreau să-ţi culeg ghirlandele de brad de pe pulpe
eşarfa albastră ar sta bine într-un pom cu piciorul
întins până în casa de peste drum
vreau să-ţi rumeg mustaţa Maiorule şi cocarda
cocarda delirantă şi îmbietoare
cocarda care aminteşte dimineţile de la Bübü
cocarda care îmi face cu ochiul ca o putoare
şi-ţi împodobeşte genunchiul ca o jartieră
cocarda sublimă în care se vede o pasăre
în care se vede o voce alunecând ca un imn de slavă
până la gura moale a munţilor
această gură pe care e bine să dormi fiindcă e moale
şi fiindcă ţine sub pernă o plantă foarte puţin cunoscută“
După acest scurt discurs cantonierul tăcu
Apollo dansa distrat cu Galina
sârmele telefonice se împleteau singure ca şi cum
ar fi vrut să facă un cor din vocile interioare care
alergau singure
Doamnele îmbrăcaseră rochii de doliu ca după război
Salvatorul îşi ştergea degetul mare de la picior
cu o bucată de deal
târnăcoapele făcuseră drumul imposibil
casele începuseră noul imn „Maiorule vreau“

Pâinea singură era riguros exactă

De unde ai cumpărat această mână

Femeia dublă care mi-a crescut în palmă
îşi ronţăie sânii cu seriozitate firească
ea s-ar putea coborî în ploaie pe

propriile ei picioare dacă
bătrâna barbă n-ar opri-o cu un semn scurt
un semn de beţe şi de rotile
un semn care patinează deasupra noastră ca o salcie
un semn în care e oprită orice demonstraţie
ca o rădăcină a propriilor ei picioare în degete
unde atmosfera se deschide ca un piept şi din ea
cresc imense pasările sperioase ale ochilor

Dar bunul pastor îşi mănâncă barba în fiecare sezon
Din
mâinile care încă n-au ars complet deschide
un nasture de carne după care
îşi dezbracă pielea ca pe o cămaşă
armăsarii cămăşii năvălesc înainte
coamele flutură piepturile li se umflă enorme
străzile drepte se trag înapoi speriate arborele
îşi aranjează coafura cu două degete fredonând
Dar creierul i se lungeşte continuu ca o gumă
femeia dublă se amuză întinzându-l
Pe umăr pălăria de iască mănâncă
picioarele gâzelor trecute prin robinet

Fluturii şi jocurile interzise

Să tăiem furnicile şi comisarii
să şchiopătăm un umăr sărutându-ne urechea
marea ca o salcie se scutură întoarsă
spre corneţelul ultimilor vasali
când îmi căutam cerceii îi
găseam prinşi la nasul unei trâmbiţe

singuri şi cuminţi cerceii
nici o violenţă nu putea să-i sperie
nici un surâs să-i seducă
nici o vrabie să-i caute

nici un termometru să le calce pantalonii
nici un general să-i întrebe: vă rog unde
nici un magistrat să cânte la flaut
nici un fluture să le scotocească buzunarele
nici un melc să le facă cu ochiul
nici un plop să traverseze strada
ca să ia parte la scandal
nici o corabie să se spele pe picioare
în apele de cauciuc ale batistei
nici o mare să-şi umfle valurile ca
un piept care aspiră
nici un om de frunze
cu mâinile de frunze cu fruntea de frunze
cu nările cu inelele cu pântecele şi cu
părul de frunze
nici un poet cu cişmele în ochi să-i
gâdile pe dinafară şi să caşte
nici o aripă de antilopă
nici o perdea care să cânte la oră fixă
şi să caute sub paturi pălăria crepusculului

Dar omul se scutură toamna
îi cad pântecele şi inelele şi buzele
se scutură galben şi-i cad braţele şi
cerceii şi omul desfrunzit cântă
şi se ascunde după Kaperina

Aceste cravate mă fac inuman

Înainte de a intra în dormitorul ferit
oglinzile pornesc înainte
Tu eşti toată de stofă
tu eşti de catifea
rădăcinile scobesc pământul ca nişte cârtiţe vegetale
aripile se dezlipesc de pe păsări
comisarii încearcă motoarele şi privesc
prin lorgnetă capetele soldaţilor

Îngerul e la proră
Îngerul e înainte
în dormitorul ferit cu coacăze şi cu
rugăciuni de sulf şi de iederă
Îngerul e cu noi

Îl avem în pantaloni şi în ghete La
mese face cu ochiul vecinului Poartă
guler de blană şi picioare străine

Pasările rămase singure pornesc înapoi
bat în pământ şi cer bere
ea vine singură şi plânge: de ce plângi bere?
are rochie de lămpi şi la nas o cocardă
inimile rinichii sentimentele
îi stau pe piept ca nişte decoraţii: de ce plângi bere?
Comisarii au mai găsit o pastilă de
dinamită în creierul unui caporal
Păsările îşi culegeau aripile cu gesturi lente şi
nu le puteau lipi
Vântul se juca în sprâncenele procurorului
Îngerul era la proră

Ei da poeţii jucau arşice spunând proverbe
– dealtfel arşicile poeţilor sunt proverbiale —
nimeni nu întreba de viteza termometrelor
în capul caporalului pastila de dinamită făcea minuni
ameninţa să contagieze toate capetele
să se suie pe case şi să cânte
să stea drepţi în faţa dormitoarelor
să facă bezele la tunuri
să arate pumnul la proră unde
Îngerul îşi făcea toaleta intimă
şi Îngerul era cu noi

Înainte Înainte
de fiecare parte stau de strajă pahare cu îngheţată

în dosul lorgnetelor ochii decupaţi din orbite fac
exerciţii de echilibru
mâinile gâdilă eterul cu picioarele
ghetele se plâng de nesimţirea picioarelor
Turcu surâde ca o baiaderă şi se simte liană
Înainte biciclişti cu hărţile desenate frumos pe
pulpele din vis
poeţi cuminţi care confundaţi balega cu tortul
Înainte frumoşii mei domni şi înţelepţi
Înainte domnişoară supraveghetoare
pe baricade vă aşteaptă caldă o plăcintă cu mere
bravii mei pomi nu lăsaţi berea să plângă căci
Îngerul e cu noi deşi
acum îşi face toaleta intimă stând distins pe bideu

Dar capul Caporalului a sărit în sus singur
şi-a rămas în pom fredonând o arie
pastila de dinamită se numea Iulius Kapp şi
scria despre medicină creşterea viermilor de mătase
şi motorul uşor
singur Îngerul rămăsese la post pe bideu
apa caldă îi citea versuri şi el
bătea din palme surâzător

Când s-a coborât capul Caporalului era seară

Dar pe aceste perdele locuiesc eu însumi

Garderobiero lămpile tale mint
căci vecinul avea o biblie în lacrimă
când samovarul ciupea masa plin de speranţe
şi gulerele ascultau fabula
O Vasco da Gama descheie nasturele din gleznă şi
scoate caii

Dar limba se scarpină după ceafă
pomii îşi încearcă dantura în ziduri
batista a mâncat ţărmurile din nebăgare de seamă
În ochiul în care ţinea Prefectura
Oceanul Atlantic şi Capul Bunei Speranţe
indigenii şi-au rumegat mâinile
Ce pustiu Doamnă ce pustiu
şi pe faţa lui Vasco da Gama creşte
un peisaj cu haine care mi se potrivesc
îmi vin aşa de bine că mă mir eu însumi
de plânsul lor Nu fiţi supărate haine
nici pe mine nici pe Vasco da Gama
el avea o cameră separată cu baie în
copilărie şi o cravată
cusută cu papură şi cu cvas
desigur aceasta nu-l împiedica să-şi vopsească barba
cu ciorapi şi cu piersici când
femeia îi arăta un genunchi albastru pe care
pomii creşteau laolaltă cu strada

Dar pantofii au plecat singuri spre libertate
şi mi-am uitat picioarele înăuntru

Când sub ochiul oratorului apare o pasăre

Oamenii îşi aruncau braţele şi strigau: Nu mai vrem
mâinile căutau un sprijin cădeau pe ierburi pluteau
în
arbori în aer în mijlocul mlaştinilor acolo unde
singură forma păstrase realitatea ei substanţială
şi forma era o bucată de plută peste aceste
sprintene alungiri ale lor înainte
forma curgea din degete ca o undă se prelungea pe
marginea drumurilor în apele mici:
ACOLO ÎN APELE MICI

În apele mici erau pulpele de ceasornice
liniştea se întindea plată pe ele
pulpele imense aveau corăbii şi case şi oameni
pulpele mari şi cuminţi ca cerul
pulpele credincioase ca orgile
pulpele întinse pe orizont ca nişte grozave fântâni din care
liniştea curgea răsucind pauze
pulpele decupate de pe aceste câmpii pe care
neştiuţi Balcanii îşi răsuceau mustaţa profilului

În apele mici pulpele erau oratori

Acolo în apele mici erau interzise mănuşile
forma din ele singură se plimba căutându-le
apele mici aduceau corăbii şi hainele
hainele acestea care ştiu să prindă sângele în ele
hainele care se răzvrătesc de câte ori
plămânii îşi mută lectura
hainele care păstrează pumnii ca pe nişte imense saluturi
hainele care sunt atente la cele mai mici semne
şi răspund aruncând o privire tăcută celor
mai înalte catedrale
aceste haine de mentă aceste mingi de smirnă
ascultau liniştea pulpelor cum ai asculta un freamăt
îi pipăiau absenţa moale ca de meduză
din balele ei îşi croiau fireturi pentru serbare
şi pulpele surâdeau mulţumite păstrând
un bilet în formă de cruce

Mâinile în casa de alături

Tu ai sub pleoape mesteceni

mâinile ţi se opresc mai sus de şolduri ca nişte catedrale serioase
pieptul acordă cu bunăvoinţă audienţe Ruşilor
plantele îţi fac broşuri cartonate cu
Robinson Crusoe
dar mulţimile ostenite vor să doarmă
şi noi ne facem ascunzişurile alunecoase
pletele în umbră fumează ţigări de foi
şi pulpele zvelte aplaudă foşnetul fustelor
puştile mor în cutii Mingile
săreau singure alunecând în cristale
vocile se distanţau inegale
delirul era o carte de joc inversată
manşetele serveau de cafea cu lapte golanilor
şi când degetele mi se prelungeau până la glezne
te gâdilam în ceasornice cu buricele de cafea ale geamurilor

Hei golanilor pe aci
se petrece ceva de necrezut
pântecele a devenit o corabie cu toate pânzele umflate
umărul se uită fix la poze poluţionând urechea
urechea mea cuminte şi serioasă
ca un soldat de la ţară
urechea mea cu cercei de pământ ars
înăuntru sunetul e o mână în nisip
cădelniţele popilor joacă rişca
doamnele îşi ling căţeii sub jartieră
casele se suprapun pe străzi ca nişte etajere imense
cu covrigi spânzuraţi la extremităţi
eu singur Polonezo obeză îţi zgândăr fetişul şi măduva
te muşc pe dinăuntru fără să te ating cu
firele de iarbă crescute de-a valma sub frunte
mâinile se opresc undeva unde începe delirul

Polonezo obeză Polonezo cu coamă
Vreau să-ţi pipăi mestecenii să-ţi

caut păduchii din curte din casă din
jambiere şi din puşcă
vreau să adulmec după miros numărul porţii tale
să-ţi răsucesc mustaţa cu pensete de frasin
vreau să-ţi ling geamurile din ceafă

Ţi s-au împotmolit picioarele în
după amiezile acestea pe Dunăre

Polonezo obeză Polonezo corectă
îţi văd rădăcinile şi seva urcând spre Cracovia
îţi ghicesc palmele de la distanţă ca pe nişte pipe
palmele tale fug de ascensiuni obositoare
Polonezo de pâine Polonezo de sevă
te supraveghez atent din minutare
cunosc dimensiunea şi gustul fiecărui fir de păr
mă amestec în toate formulele eu însumi
cu o cutie de tutun în mâna stângă
şi cu o verighetă în dreapta

*

Aşa te gâdil cu degetele că scoţi sunete
prin urechi scoţi sunete şi prin pori

*

Păcura din buza sondorului

Adorm sucomb pe umărul fluxului
tu n-ai ce să cauţi în virtuozitate
instrumentele noastre poetice clare le-ai
trecut în bucătărie cu legumele cu iepurele de casă
cu nucile şi cu vioara
tu n-ai ce să cauţi în virtuozitate
nu te poate trezi degetul meu ca pe o hiperbolă
nici un cărbune aprins uitat singur în drum

când în becurile stinse se zbenguiesc peştii de ieri seară

Tu n-ai ce să cauţi în virtuozitate desigur
lumina are să te bată pe umăr ca un lacheu politicos
ţi-ai pierdut sandalele ţi le-ai uitat în oglindă
şi sfioase numai contururi de pipă le dau târcoale
în cearceafuri clare şi în gravuri mi-am lăsat vârfurile degetelor
ele pipăie culorile şi surâd când întâlnesc rafturi
vârfurile degetelor sunt bătrâne şi
nu mai au dinţi ele sunt grave şi încărcate
ca o maşină cu poliţişti
ele au văzut pâlcurile de ţărani dând foc oraşului
vârfurile degetelor mele erau bocanci şi au râs
muşcând cu o dantură perfectă brazdele dilatate
Ele sunt întoarse în mine Acolo
am toate oraşele şi mă uit prin ele ca prin pahare cu ceai
ca să văd linguriţele frânte
ele sunt pahare cu ceai şi cu ziare ziua
seara ghemuri de sfoară mă leagă de lucruri
şi lucrurile sunt cuminţi şi cântă: „La
poarta ta fluturii îşi spală sânii“

Sunt multe lucruri: garduri stau pe perete sau
etajere de pâine care merg înainte
e şi un perete şi o mărgea de sticlă în care
vârfurile degetelor îşi păstrează dantura perfectă
Acolo într-o floare de sticlă echipa de noapte îşi unge armonica

Da acolo metafizica are bombe
şi vârfurile degetelor devin scămoase de sugativă

Picioarele tale mi-au mâncat soba

Ai să cauţi cântecul în limbile de pantofi
dar te aştept şi vei cădea de la etaj

Numai fruntea va rămâne la locul ei gravă
privind cum ţi se zdrobeşte pieptul de asfalt
privind cum îţi sare sângele din 20 de izvoare
cum ţi se lungeşte hoitul ca un bifteck enorm
Fruntea va saluta căderea de sus cu o petardă
gravă primăria va mătura locul
însuşi primarul va asista la anchetă şi va
saluta fruntea şi fruntea va privi gravă
florile care vin singure ca nişte zvastici diforme
ca nişte plopi cu bastoane
ca nişte lumini cu bastoane
ca nişte acoperişuri sau piersici sau cerc

*

Dar pomii te muşcau de glezne de şolduri
imaginea celui din urmă oţet aromatic
ne gâdila amintirile
vocea ta îmi siluia uşile trecând prin golul lor ca o
cheie cu ţâţe cu şolduri cu glezne
seara ardea ţiplă în scrumiere
şi fiecare vertebră era un raft
în care dormeau tiparele de poem ale măduvei

Îţi faci vânt cu propria-ţi figură

Lenea ta e o apă foarte potabilă şi
mâinile o frământă ca pe ceva necesar
într-o zi într-o zi ai
să afli ce e ascuns pe dinăuntru
sub pantalonii ca nişte bătrâni biciclişti

sub albia de rufe tunsă proaspăt
ordonată şi fixă ca un fragment de paranoia
ai să-mi suni predispoziţiile ca pe nişte clopote
ai să te strecori pe sub uşile larg deschise
în gurile tunurilor ai să te miri fumând o ţigară
ai să umbli în mâini pe dinăuntru meu
ciupindu-mi nervii ca pe nişte coarde vocale
ai să-mi numeri globulele roşii şi ai
să treci prin ficaţi cu ochii la stele

*

Din a şaptesprezecea măsură
te repezi cu unghiile la corn
cine nu te crede observă candoarea iniţială a vrăbiilor
casa care caută îngerul aprins în tălpi
de furgoanele delirante ale diatermiilor

Stai Aici umbra este ascunsă în crupe
calul aleargă ca o cioară în hipodromul dintre sârme
ţi-a crescut o floare grea pe şolduri
părul tău e o floare subţire care
aş vrea să-mi crească în grădină

Ce frumoasă ar fi grădina când s-ar pieptăna
inutil să pricep asceza căutată pe ceafă
în glastre învia o tristeţe cu omoplaţi
şi mâinile se odihneau încrustând jeratec
în cântecul în carnea şi în
dimineţile de gală

*

Te mângâie cerneala pe pântec Knoss
vreau să-ţi pictez un peisaj sau să-ţi scriu un poem pe frunte
şi să-ţi citesc pe sub piele cântecele sângelui
Anonimatul e o sârmă întinsă vibrând sub drapele
te caut în trenuri şi-n felinare
Knoss tu eşti frumoasă ca o pălărie

şi pălărierul îşi mângâie nevasta pe crupele ca nişte pălării
te desenez în aer ca să-ţi mângâi profilul
te pricep ca pe o ironie destinată salcâmilor
te ameţesc cu subtilităţile cu vremea
cu masca şi cu baiaderele

Când cobori poemul are atitudine de contemplaţie şi treptele îţi ling tălpile

*

Femeie Knoss aceste umbrele cresc singure
în memorie cum ar creşte o casă la ora când
mobilele desfăcute plutesc singure în aer
ochii fixaţi pe punte se pot sparge la cea mai mică mişcare
aceşti ochi atât de fragili în care
melcul rumegă nervurile frunzelor crescute înăuntru
Femeie Knoss ţi-au putrezit fulgerele din gest
şi gâtul ca un baston de mareşal cântă
voluntarii osteniţi vor să doarmă dar
în această oră de dezmembrare cântecele se desfac
picioarele plutesc singure în aer
privirile spiralate se lovesc de ziduri cu izbituri mute

Vasco da Gama
(1940)

Ca o meduză care-ţi rămâne în palmă
Cu coarnele puse bine pe piept
Femeia taur care împunge zidurile

Trotuarele îi alunecau pe pulpe ca nişte sănii
din mâini îi curgeau degetele lichide
şi e bine că apa am dat-o altcuiva
apa roşie cu care umblam în oraş
halucinat pe sub arborii care mai aşteaptă încă
palmele care să le mângâie coama
arborii subţiri ca iepurii care
aleargă în jurul luminii
când pe o scară de apă şi de cristale
Knoss coboară ţinând în palme cutia cu fluturi
ca pe un cap de meduză
Knoss cu pieptul zdrenţuit de furtuni
cu pieptenul aşezat pe ochi ca un vânt
cu picioarele pe o ghilotină de carne
Knoss rumegând mâinile de sticlă ale statuilor
cu sângele curgându-i din gură ca o cravată
Knoss cu ochii deschişi ca o poartă
din care curg pe apa verde a ghilotinei
oamenii înecaţi în propria lor sudoare
cu gâturile retezate fluturând în borcane

O scoică din care
Curg afară pletele încâlcite ale apelor
Pletele care bat la uşă cu tărie

Sunt frumoase aceste păsări de păr
ele n-au sânge şi fâlfâie
ele beau apa şi murdăresc iazurile
păsările de păr care ne înfăşoară gâtul
ca nişte şaluri
care ne sugrumă seara pe răcoare
ne taie capetele cu ascuţimea firelor şi ni le
aşează frumos în borcane cu spirt

păsările de păr care ghicesc tot
Din când în când ele lasă să cadă
creierii care se întind pe pământ ca o vată
creierii din care răsar arborii de gips
de care ne sprijinim seara când e răcoare
şi când frunţile ne sunt grele
păsările de păr cu ciocul elastic şi cu sâni
ele au gâturile foarte tăcute ca tuburile
şi respiraţia ne fuge în întunericul lor alunecos
cum fuge un om viu în siringa
cu care păsările injectează pomii

Te întreb cu degetele răspunzi cu sânii
Te pipăi cu dinţii te ascunzi în cadre
Când ochiul odăii mă absoarbe ca pe o apă

Iată părul tău care suge lucrurile
seva paturilor şi a dulapurilor
şi ele devin scămoase şi cad
părul tău flutură în toată odaia ca un steag mare
dezlipit de pe ţeastă
urechile ţi se desprind şi vin spre mine
buzele se lipesc şi dispar
iată părul tău care suge lucrurile
e rândul peretelui
rândul mâinilor
rândul tablourilor şi al oamenilor

Părul tău ţi-a mâncat pulpele

Firul care ştie să ne taie picioarele
Cu repeziciune şi fără ezitări
Cum ar tăia un cap care se plimbă pe sub arbori
În goană după fluturii galbeni

Ţi-ai stors creierii ca pe o lămâie

ca să-mi faci ceaiul şi hainele
dar hainele mele sunt blânde cu tine
ele te cunosc ele au eczema de lup
eczema care îţi străbate ţeasta ca un fulger
cu o copită de carne
şi cu alta de cal
e bine în această eczemă zic hainele
şi alături sunt glandele tale vocale
limba ca un bifteck uitat şi beteala
cu care îţi sugrumi mâinile când vor să strige
cu care îţi tai faţa ca un argint subţire
beteala de eczemă ca un medalion
la un piept cu armonică
pieptul la care cântă ogarii când din picioarele lungi
le curge goana ca o cascadă
ogarii de solzi care te pipăie pe dinăuntru
cu degetele lungi cu antenele dureroase
care le străbat buza ca nişte pori
prin zahărul subţire al odăii în care umbra
mănâncă scaunele şi cămăşile

Când din cap creierul iese afară
Ca o broască ţestoasă

Femeile care dispar în pământ una după alta
cu acelaşi mers majestuos şi funebru
ghimpii arborilor le sfâşie beteala
o mână se deschide ca o cutie
o mână surâde ca o locomotivă
femeile dispar una după alta cu încetul
întreaga stradă e acum plină de busturi
de corsete care pătrund încet ca nişte linguri
gâturile păstrează salutul pentru la urmă
pentru păsările care-şi fac cuibul
în picioarele noastre
când vinele ne sunt scuturate ca nişte grătare
şi din privire ne sar sute de dinţi

Corsetul de vine le strânge gâtul ca pe o mână

Mâna ca un fluture ars

Ce bine ce bine te-ai făcut sanie
şi alunec pe tine ca pe o hârtie
ce bine ce bine ai o unghie mare
o unghie ca un bubuit de tunet
cu ea despici paturile şi cutiile
cu ea saltelele sunt prietene
cu ea mănânci oamenii şi suni
ora când trebuie să închidem ochii
ora când creierul ne alunecă în pernă
când căutăm halucinaţi apa
în care mâinile ne putrezesc lent

Zbor în şacalul din păr
Cu un pahar lent lipit pe faţă

Picioarele tale sunt o plasă bună
pentru prins păunii de flăcări
păunii exasperanţi şi simpli
ca un arbore într-o după-amiază sumbră
când frunzele devin pe rând antene
prind firul de sticlă şi leagă
soba acvatică prinsă de plete

Apele te scobesc
Cu o luntre în care sunt eu
În întregime din lămpi

Ai terminat de împletit cănile
şi mâinile ca nişte insecte devoră lucrurile
capul tău sună: e un iaz

pieptul tău strigă: e un cal de mare
din ochi îţi cade păcura de sânge a părului
ochiul tău e un covor pe care
mi-am aşezat unghiile
Ochiul numărul patru e mai mic
ochiul numărul doi e mai mare
ochiul numărul opt e o sabie cu care tai
pântecele femeilor de aluminiu
ochiul numărul şase e o casă
în ea doarme puşca cu care
fac dragoste în fiecare seară

Mă cobor în adâncul saltelelor să caut
Ce-ai ascuns când curgeai ca o apă

Întinzi mâna şi cade un acvariu
întinzi piciorul şi cade
întinzi gâtul şi se despică
plămânii ţi se aşează pe piept
ca nişte flori roşii
prin ei se văd peştii trecând dincolo
unde statuile sug limbile grele
limbile de argint ale mireselor
Sânii ca nişte vulpi îţi pătrund în urechi
limbile ochilor miros aerul
şira spinării sună lin
din măduvă ai făcut jocuri de cărţi

Spune-mi dacă vrei o pasăre
Să ţi-o treci prin piept ca pe un fir de aţă

Te văd privindu-te în oglinda de retine
oglinda surâde mâinilor tale de fulare
mâinilor tale de eclipse şi de dinamită
îţi văd rochiile de piatră străvezie
pantofii de marmură prin care circulă sângele

ca o aripă pe un fluviu imens
ştiu că porţi dinadins ape pe frunte
ştiu că sub unghii îţi creşte un arbore
halucinant ca un fulger într-o cutie de aluminium
ca întâlnirile şi peisajele din viaţa mea onirică
unde vampirul subţire ca o cocardă
mă aşteaptă pe marginea farmaciei

Calul erotic

Femeia se freacă de arbori
pielea îi flutură ca un drapel subţire
prin el trec alizeele şi mâinile arborilor
se răcoresc la ele ca la un tub de răcoare

Dincolo de aceste mâini Calul Erotic
doarme pe orizont
el e mare cât orizontul
din carnea violacee meduzele închipuiesc coame
coame vii care agită tentacule dejurîmprejur
coamele prind oamenii şi-i mănâncă
tentaculele îi sug ca pe o apă
piepturile singure rămân afară şi fug
sunt piepturi goale ca nişte câini
piepturi cu amprente vinete de săruturi
piepturi pe care dinţii mari ai câmpurilor le muşcă
şi amprentele vinete rămân pe câmpuri
ca nişte guri imense fără dinţi
ele muşcă lianele care aleargă
lianele tăiate în bucăţi devin verticale
în vârful lor se ridică ameninţătoare ventuza
de piele pe care gurile dorm
guri repezi asemeni şopârlelor
guri care se strecoară printre pietre
se încolăcesc pe sub plante şi rămân
ca o înfricoşătoare perdea peste flori

Aceste flori muşcă trenurile
apele trec prin ele ca prin site lăsând
corpurile umflate ale scoicilor
care fecundează compartimentele
oamenii scot pieile în flăcări de pe mâini
îşi strâng gâturile pe sub perdele
perdelele ling aerul cu măreţie
şi se scurg leneşe alunecând peste mâini

Calul Erotic se plimbă pe case
Calul Erotic care miroase femeile
Calul Erotic care are sandalele aspirante
Calul Erotic din care curg evantaie
Calul Erotic care se topeşte la căldură ca ceara
şi din stropii mari se nasc statuile cu sâni
statuile care se plimbă prin oraşe când e cald
şi se topesc la rândul lor în ape vagi
ape care duc departe spre străzile de carne
pe care patinezi ca într-un abator
apele pe care le aştepţi să vină cu pieptul
înainte ca un cal de paradă
legat bine de ziduri cu sfori

Apele rup furioase pieptul umflă sforile şi năvălesc
mai departe spre noile forme
unde Calul Erotic doarme în umbră şi visează
femei care-i trec pe spinare halucinate
ca pe un pod peste prăpăstii
fără să-l atingă
femei care se ţin de mână ca în vis
cu ochii pe jumătate închişi

Ele nu văd soarele
nu văd nimic
nu se gândesc la nimic
ele merg înainte şi Calul Erotic le miroase şaua

cu unghia
le scoate pielea capului acoperindu-şi fereastra
Prin această fereastră se vede bine ca printr-o copită
de sticlă
care se sparge la prima atingere a asfaltului
copită care devine flacără arde oraşele şi
oamenii
copită care aleargă singură zvâcnind ca
o inimă de pasăre
copită care se bucură ca un copil când întâlneşte
pomul viu cu lipitori pe sâni
din care fructele se sug prin lipitori
zeama bună a visului curge prin aceste lipitori
ele se umflă până umflă gurile sufocate
degetele caută beregata o scot cu grabă şi o pun
lângă o rădăcină de pâine
rădăcina creşte cât orizontul şi din ea
curg milioanele de fluturi enormi
fluturi cu aripi cât casele
care produc uraganele
fluturi pictaţi pe spate cu scene nocturne
fluturii mari care aduc somnul
trecându-şi antenele tăcute prin capetele noastre
şi ne sug visele
fluturii care ne ronţăie faţa cu ferocitate
şi scot din toracele crispat
mâini pricepute pentru făcut mulaje
Din degetele lor curge ghipsul
care se întinde pe faţă ca o rană albă
curge în jos prinzând aerul de sub corpuri
şi se întinde deasupra toracelui nelăsând
libere decât cele două mâini mici
care se zbat cu repeziciune
pe când laptele gros al ghipsului curge
cum ar curge sarea pe deasupra valurilor

Acum fluturii au devenit imense statui imobile
şi se retrag cu un ultim salut
pe aripile uriaşe oamenii se lipesc
lăsând să le scape din braţe

lâna somnului ca o apă mare

1938

Vasco da Gama

I

Strada va mânca trecătorul la oră fixă şi el
din pedalele pe care le are sub frunte
va scoate sunete pline de nasturi de sticlă
care cântă toată ziua ţinând apa în braţe
cum ai ţine o salcie şi apa
se va supăra din cauza pianului
se va sui pe catedrala subţire şi de acolo
va răsuci urechea statuii de cânepă
îi va mânca ochii şi statuia
cu sângele pieptănat frumos pe picioare
va culege perdelele crescute în arbori
din sunetul lor va face o nouă statuie care
cu sângele răvăşit pe mână va
aluneca prin tubul de carne al mingii
până la noptierele obosite
până la pălăria de tablă a lui Vasco da Gama
până la gambele albastre ale
femeii cu sângele încrustat peste care
florile vor aplauda căderea plămânilor
cum ai aplauda căderea unei saltele
în corpul cu care te culci seara
Dar fluturii vor bate tobele la marginea străzii
şi femeia se aruncase dintr-un singur salt
în capul larg deschis al statuii
Ea încerca să miroasă zidurile să
se scuture de gânduri ca de insecte dar
insectele îi rodeau gândurile care
crescuseră de jur împrejurul statuii
pe aceste locuri unde după sticlă

lumânarea îşi arată picioarele când Vasco
încearcă fundul mării cu degetul
care i se lungeşte continuu
până unde gardurile ciupesc elegant cerul
unde Vasco da Gama adulmecă pulpele
pulpele femeilor cu jartiere
pulpele femeilor cu garduri
pulpele femeilor cu medalion
pulpele femeilor cu o catedrală pe ceafă
pulpele femeilor cu un vânt pe sân
pulpele femeilor cu pulpe pe pulpe
şi cu alte pulpe peste aceste pulpe
Dar Vasco da Gama e un alt călător
el miroase apa cu ajutorul lunetei
nările i se prelungesc până la ţărm
pentru că el mănâncă şi capul cârmaciului
îi scoate pielea legând-o în jurul gâtului
unde superbe limbile de pantof trecuseră
cu sticlele în această ultimă călătorie
spre locul unde femeia se tatua pe glezne
lungindu-şi capul de jur împrejur
întinzându-l pe pomi prinzându-l de case
până în dosul călugărului care ştie
Ţigaretele o rup la fugă alunecând
spre marginea peisagiului unde casa
se plimbă cu mâinile în cap
Acolo e o albină şi o femeie
şi femeia înţeapă albina cu degetul
cum ar înţepa un ochi din care
scaunele cad afară nenumărate
Pe ele se aşează Vasco da Gama
plantând
pasărea din vioară care şi-a rumegat gâtul
în timp ce sticla alerga după fluturi
şi Vasco da Gama îşi miroase ochii atent
santinelele îşi rumegă ceasurile deşteptătoare
masa ascultă şi umblă pe un guler de blană
unde picioarele se întind la soare
Vasco Vasco suspină geamantanul ai
uitat un picior în ultima corabie
şi ţi-a fugit figura spre golf

Dar batista îşi arată dinţii spre Comandantul
care îşi balansează pendulele din urechi
şi pendulele supărate i-au ars barba
barba a cerut iertare esteticei
estetica a mâncat biscuiţii
urcaţi în obositoare ascensiune spre gură
până când trompetele femeilor şi trompele
se aşează în ochiul rămas vid
Din panglicile lor cresc lunete
care se adaugă deasupra nasului
ca o decoraţie pe un piept cu nări
Din mâinile pieptului curg bile albastre
rotunjite frumos de mâna putredă a Pastorului
aceste bile put pentru că însăşi mâna pute
şi manechinele îşi caută braţele
cu un cornet al abundenţei în piept
din care curg nenumărate femei mici
cele mai mici dintre femeile mici
cele mai roşii dintre femeile albe
femei cu ace în degete ca nişte porumbei
care aşteaptă zborul în cărbunele glasului
femei cu urechi cât bisericile
femei cu plante pe pântec şi cu
cicatrice de pâine pe plante
temei pe care subalternul le salută
pe fruntea lui femeile roşii aleargă şi el
zice tăind mâinile guvernatorului
„sunteţi mici ca nişte cravate“

Dar diplomatul îşi scoate vata din burtă
şi burta se dezumflă ca un balon înţepat
cu o furcă pe care lăcustele îşi
depun picioarele şi privirea
Intestinele se supără pe picioare
pentru că vopseaua este o corabie
în care cântecele au scaune
şi cântecele vin bine femeilor ca nişte case
clădite din rinichi
Prin ziduri urina tulbure luceşte
vezica este o splendidă cameră obscură

în care dorm toate actele
actele de căsătorie de mobilizare
actele de tutun de nasture şi de sticlă
actele de nas în care scrie
cum Vasco da Gama alunecă în ploaie
pentru că însăşi ploaia este un act lichid
căzut dintr-o pălărie de iască
Dar pălăria nu ştie de glumă şi se
întoarce pe dos singură arătând
un grozav baston cu torace care se
întinde leneş până la mare
unde trompele femeilor par duble
pentru că sunt de oglinzi şi au voce
Vocile umblă în mâini şi în buzunare
căutând marginea patului de salcâm
pentru că patul are ghimpi şi în el
florile sunt prăjituri din care
melcul muşcă zidul cu dinţi rari
se ridică deasupra capetelor noastre
cu o palmă sau două
îşi rotunjeşte piciorul cu măiestrie
şi salută amestecând aripile
până ce cochilia i se schimbă în femeie
şi trupul i se face cal
atunci femeia aleargă goală pe cal
picioarele îi trec prin carnea calului şi el
simte degetul mare apăsându-i rinichii şi
râde superb arătându-şi dantura
Degetele i se opresc mai sus de şolduri
unde piciorul femeii găteşte şi coase
o haină cu carne şi legume bune
o haină princiară pe care Delfinul
o va îmbrăca la baia rituală
sugându-şi nasturii ca pe nişte măsele
peste care piciorul femeii nechează
pentru că piciorul femeii e o casă
pentru că piciorul femeii e o trompetă
din care curg sunetele ca nişte panglici verzi
şi se împletesc cu părul celuilalt picior
pentru că el este o meduză şi o
măduvă de meduză şi un scaun

cu limbă care surâde şi se îndoaie
scuipând obrazul Delfinului
cum ai scuipa o lunetă fixă
în care Vasco da Gama îşi lungeşte ochiul
ca să vadă stâncile de cristal
din interiorul propriu
în care plimbarea este oprită din cauză
că străzile sunt în plină Revoluţie
şi ghilotinele retează capetele absente
construind bănci şi terase
Placardele aleargă peste aceste terase
fac dragoste cer libertate
egalitate fraternitate paternitate
singurătate şi placarditate
literele ciupesc trecătorii hipnotici
care duc în braţe capetele de cristal
ale sugarilor şi sânii cu foarfeci
cu ajutorul cărora mamele împletesc
superbele cămăşi de intestine
În interior urechile lui Vasco da Gama
se zbat ritmic ca nişte limbi de pendule
şi limbile de pendule se aşează
cu distincţie lângă limbile de pantof
lângă ele limbile pastorilor se umflă
continuu ca nişte baloane
gâturile cântă „Libertate“ dar
libertatea nu poate să iasă şi
rămâne în gâturi cum ar rămâne
un ac de mazăre într-un apendice
când soarele înghiţise soarele

Dar taurii vor mânca spectatorii

II
Îţi cresc din subţiori ca o sondă
mâinile lichide mâinile din Thuringia
ochii se întorc de jur împrejur şi rămân
dincolo de aceste ferestre
unde Vasco da Gama îşi ascute dantela
pune pe dinţi puţină sare

presară pe deasupra caii argintii
şi zice Comandante acordă-mi cocarda
dă-mi voie să-mi pun pe faţă secera
şi pe ureche ciocanul
să-mi instalez de jur împrejurul gâtului găina
casa să se strecoare prin uşă
întorcându-se pe dos ca o mănuşă de paie
pe care calul o roade neobservând
mâna care se agită înăuntru
mâna care putrezeşte pe sonde
care lasă urme pe tuciul încins
mâna cu o unghie ca un casse-noisette
în care se sparg măsele când nucile
mănâncă domnii şi domnul cel mare
îşi spală bastonul de bumbac cu care
a bătut sugarii în aceste şcoli
mâna care muşcă iepele
când coamele aleargă singure speriate
pe câmpiile halucinate ale gâtului
cu o dublă mişcare de la cap la coadă
mâna care se deschide în degete cu o cheie
marea cheie care descuie şi piciorul
şi în picior doarme fluierul şi Comandantul
care-mi acordă cocarda
şi-mi cere să nu mănânc zambile când
nuca terorizează oraşele
aleargă după nisip
transpiră tuşeşte şi zice
„eu sunt nuca şi vă sperii
să fugiţi de mine pentru că sunt buze
şi mă pieptăn pe piele cu ceara
care curge din ochiul deajuns de mare
al statuii pe care sonda o ţine pe ochi“

Dar statuia face echilibristică şi
cântă şi joacă
şi nuca nu mai crede în dumnezeu
Ce rău e că nuca nu mai crede
pentru că nu mai ştie porunca a patra
şi are să-mi mănânce femeia

femeia mea supranumită *lupoaica*
cu părul năvălit frumos din ciorap
şi ciorapul muşcă pantofii
pantofii se ascund în călimară
dar Vasco da Gama se sperie
el nu înţelege nimic din acestea toate
şi cea mai mare libertate este să stea
cu pălăria în ochi în faţa uşii
când uşa se deschide ca o armonică
şi cântă la ea şi-i cade un dinte
dintele devine edelweis
edelweisul culege turiştii şi-i adună
adună fuge pe geam şi se scarpină
scarpină e foarte mic şi rece
rece e cu o fată şi fata
se freacă de robinete
dar robinetele sunt nişte insecte
ele au aripi de celofan ca nişte ace
şi de aceste aripi se prind oamenii
oamenii care trec halucinaţi pe sub arbori
oamenii care îşi deschid vinele
ca să scoată cadouri utile
oamenii care îşi torc creieri
şi firul lung îl întind ca pe un intestin
prin care fosforul patinează
oamenii care îşi uită palmele pe garduri
şi palmele se împerechează în aer
fac superbe volute împiedicându-se de sârme
rămânând prinse de stele şi alunecând
cu o ameţitoare iuţeală spre torente
Dar albina creşte cu guşa imensă
ea prinde palmele şi le înşiră pe ac
aripile de catifea se fac pajişti
pe aceste pajişti sugacii îşi aranjează dinţii
şi acul fuge cu revolta palmelor
cu palme care plâng
palme care se gâdilă una pe alta cu candoare
palme crestate cu lama de jur împrejur
în care se vede o flacără
peste care plutesc mii de degete de cristal
Fiecare deget este frumos ca o femeie

şi-n fiecare femeie curge un fluviu
Pe pântec harta este însemnată
cu semne de lână şi cu un semn de var
semnele de lână atrag navigatorii
ca nişte cântece
coarnele lor se izbesc de ele
ochii li se lipesc de aceste stânci
ca nişte ventuze cu pompe
În interiorul pompelor un alt navigator
el este MARELE NAVIGATOR
obrazul încărcat de ciorchini se scutură la
răspântii şi fruntea
i se desface ca o carte lăsând să se vadă
cornetele nazale în care seminţele
sparg între dinţi capetele oraşului
Aceste seminţe au şapcă şi pulpe
şi sub pulpe şapca gâdilă tocul
casele se desfac se aşează în straturi
şi seminţele pun tocurile deasupra
Din aceste tocuri curg hărţile
noile hărţi cu semne şi cu figuri
umerii aleargă pe aceste figuri
întâlnesc în goana lor pumnul de fum
al MARELUI NAVIGATOR
până ce marele navigator osteneşte
se aşează pe un arbore şi-şi spală aripile
cu un gest lent în care lasă să se vadă
un alt gest şi mai lent care înseamnă
plecarea către noile continente
Apele halucinate îşi trag boarea
prin această umbră femeile
din noile hărţi plutesc
ele au un vierme pe buze
care le roade gingiile şi-şi fac cuiburi
în aceste cuiburi dinţii se desfac
buza se răsuceşte şi intră în dinte
şi dintele se strânge la loc
aşezându-se în locul buzelor

Cu aceste noi buze de dinţi

femeile fac dragoste ţes covoare
şi surâd când hărţile se cutremură
până ce dinţii se desfac
şi-n locul buzelor iese afară o mână
o mână cu drapele în locul degetelor
o mână pe care se urcă încet corabia
o mână ale cărei degete se sparg
şi-n locul lor apar bastoane de fum
pe care mâna le fumează cu un calm intens
Mâna se aşează în locul buzelor
şi dinţii se strâng la loc aşezând
albul lucitor al smalţului înăuntru
cu aceste mâini gurile femeilor devin tentacule
ele se apropie de arbori şi-i sug
seva se coboară încet spre umeri
unde plante noi răsar şi se scutură
cu aceste plante femeile deschid robinetele
apele năvălesc înainte spre fluier
plantele coboară în jos spre sâni
şoldurile devin imenşi palmieri
şi aceste femei vegetale adie

III
Ea zice: Înainte de toate pulpa
şi-şi deşiră inelele vibrante ale picioarelor
Lâna unghiilor se întinde ca un continent
pulpa amuţise lângă cântec şi vocea
se gudura ca o mierlă
dar Vasco îşi pierduse jurubiţa
umărul şi-l mâncase singur la serbare
acest umăr de evantaie şi de glastre
umărul cu osatura precisă ca a ceasornicelor
umărul care decapita copiii cu un semn
umărul care înţepa creierii statuilor
şi urechile săreau ca nişte bombe
ridicau mânerul de care atârna casa
până la buze până la fluiere
şi-şi agăţau casa de nări ca pe o colivie
în care sângele cânta cele mai pure arii
Casa se agita sărea peste arbori
şi-şi înghiţea umbra ca pe o cană cu apă

Ochiul ei întors pe dos şi-l aşeza pe deget
degetul apăsa cu stricteţe urechea
şi din ureche curgea lâna pe care
o înfăşura în jurul gâtului devenind galbenă
Dar culorile se făcuseră berze
marea zicea întâi şoldul pe urmă tutunul
şi pulpa se deschidea ca o scoică
În fundul ei mâna căuta febrilă arama
arama din care se fabrică morala
arama care se agaţă la gâtul vrăbiilor când
alizeele mătură pieptul navigatorilor
arama care se pune fierbinte pe pieptul mamelor
ca să prepare copiilor nutreţul
arama care se agaţă de firele de păr
şi părul devine de aramă străpungând ţeasta
gâdilând creierii spălând clişeele
cu acizi sau cu baze
arama din care se fac femeile
cu care se încarcă tunurile care
bat în oraşele cu zidurile de carne
În aceste oraşe oamenii se freacă de ziduri
zic mamă pomilor muşcându-le pielea
Zidurile le colorează hainele frumos cu supă
şi statuile au oasele peste carne afară

Porii zidurilor sunt cele mai superbe dantele
pentru cearceafurile nupţiale
mâinile alunecă pe ele degetele
le sărută frecându-se de căldura lor
În aceste oraşe oamenii îşi mănâncă propria gură
cum ai mânca o unghie sau o haină
şi zidurile îmbrăcate se duc la bal
la balul cuprului şi al teraselor
Cuprul le măsoară talia le scoate
mâinile din umeri pentru noile locuinţe
şi mâinile plutesc în aer se prind în plete
sau se împletesc moi în ciorapi călduroşi
Aceşti ciorapi sunt cei mai cuminţi ciorapi

ei au o gură cuminte şi o mustaţă
piatra se aşează pe această mustaţă
şi şoldul se zbate ca un clopot captiv
Dar moara ascute vânturile cu săbii
oamenii îşi pun ochii la tocilă ca să-i
facă mai mici să nu vadă
şi tocila îi absoarbe în întregime
îi absoarbe ca pe nişte spade
şi spadele îşi scot pălăria în faţa lui Vasco
sau închid o pleoapă pe care
un ac de siguranţă fixează
numărul de ordine
un ac brodat cu minuţiozitate
pe care păsările închipuie flaute

IV
Femeie Knoss de ce ai acest polip pe frunte
din el se umflă cravata subţire
cravata cusută cu glucoza şi cu glicerina
şi polipul îţi intră în ochi ca un om viu
scoate o mână subţire cu care mângâie
statuia fratelui magic pe pântec
Dar pântecul e atent la orice mişcare
adierile polipului îl fac să tresară
El îşi aşează beregata deoparte şi pe ea
pune cu atenţie cele două cuie
pe care le bate încet
El îşi mănâncă beregata
cu mare băgare de seamă
şi în locul ei pune statuia fratelui magic
două imense cordoane de sticlă prin care
intestinele se văd fierbând în interior şi
el are o supapă la intestine
deschide supapa şi scoate mâncarea
cordonul mănâncă tot şi un os
îl roade statuia lucidităţii
care se scoală cea mai de dimineaţă
şi-şi povesteşte visele cu grijă
până ce pântecul adoarme mai devreme
şi se culcă pe o saltea de ceasornice
care devin treptat litere de gumă

sub penseta atentă a polipului
Foarte mulţi rinichi nu zic nimic
şi se agită în marea cadă ca nişte peşti
Femeia Knoss pune rinichii pe geamuri
soarele arde tot şi transformă rinichii
în iepuri
iepurii o rod în întregime
pentru că ea este ca un glob foarte mică
şi înăuntru lumina izbeşte apa cu zgomot

*

* *

Insectele mele au mâncat toţi oamenii
şi pe străzile pustii ale oraşului
ele defilează Păianjenii şi lăcustele
sunt cele mai constantin
ele au seruri perfecte în sârmă
şi împung statuia fratelui magic
Ovarele statuii se umflă sângele
năvăleşte în polipul care-i atârna pe frunte
ca o pălărie de flegmă
şi din pântecele crăpat al statuii ies
roiuri de femei care incendiază cerul
Ele duc în mâini uneltele tainei
degetul dus la buzele decupate
lipite cu grijă de unghiile violete
pleoapele cusute de frunte cu sârmă
din care polipul ronţăie ultima geană
pe care o plantează în piciorul statuii
şi iese carapacea de aluminiu
Ea ţine pe buze o sabie
şi din sabie curg valurile cleioase
care lipesc mâinile femeilor

Femeile nu mai pot croşeta gulere
şi gâturile sunt murdare de creierii
care curg prin urechile statuii

Acum are un pinten sub guşe

şi buzele fac pas espagnole
ele se întind înainte spre orizont
crabii călătoresc imediat pe ele şi-şi depun ouăle
prin care curge zeama fierbinte
cu care calul îşi clăteşte dantura
înfigând-o în inimă ca pe un pieptene

Apele pieptenului cad în picături care
se rotunjesc şi devin obiecte
dulci pe care copiii le sug ca pe nişte viori
Din aceste viori năvălesc armăsarii
armăsarii lichizi pe care e bine să stai
când la mâini degetele îţi cresc ca nişte unghii
şi unghiile ţi se scutură ca nişte pălării
Sub ele se ascunde femeia perfectă
femeia din litere de carne lipite cu exactitate
Ea are în locul mâinilor arbori
şi călătorii osteniţi vin aici de se culcă
dar arborii îi sug şi-i schimbă în păsări
şi călătorii zboară cântând pe alţi arbori
unde e o pâine de asfalt din care
dinţii pălăriei muşcă cu poftă

*

*   *

Totuşi cravata nu poate să înghită
pentru că femeia nu plouă
şi nici eu nu plou
pentru că ne despicăm piepturile cu graţie
şi scoatem din fundul lor un clavecin

El ne măsoară cu un metru de apă
ne face haine frumoase şi ne
duce prin mijlocul câmpului unde
femeile simulează cânepa

Braţele noastre subţiri le culeg
şi femeile cânepă cântă un cântec războinic

atunci fibrele se desfac şi sânii
plesnesc lăsând să se scurgă
apele marelui Canal
Pe acest canal e o sondă
oamenii se aruncă cu capul în jos ca un burghiu
sfredelesc pământul cu pletele
şi scot afară minunatul ou pentru dejun
din care ies găinile de sânge ca o eczemă
care ni se aşează pe faţă
care ne roade creierii
care ne sună de garduri ca pe diapazoane
Sunetul trezeşte statuia fratelui magic
ea întinde o mână în care sute de scaune
stau comod pe spinările oamenilor
Între aceste spinări e una
Ea e spinarea lucidităţii
Ea are o şiră ca o arcada superbă şi-n Ea
defilează lămpile aprinse
fiecare lampă arde un nerv
fiecare nerv are o colivie

Dincolo de acestea se-ntinde
pălăria cea mare a iepurelui
pe care ogarul aleargă sărind
cu o graţie neîntrecută
peste diapazonul de marmoră
enormul diapazon care sună continuu
oamenii fug înnebuniţi
astupându-şi urechile cu peniţe
tăindu-le ca să nu mai audă
îngropându-le adânc în pământ
Din aceste urechi frumoase ca nişte pălării
răsar blocurile de gheaţă
în care femeile sunt păstrate cu grijă
pentru dejunul polipului
El le scoate pe rând
le gustă pe fiecare şi aruncă departe
polipii femeilor care se răsucesc ca nişte viermi
îşi înfig rădăcinile în pământ
şi cresc ca o ameninţătoare pădure.

Culoarul Somnului
(1944)

Pasărea violetă a violenţei

Ciorapii de sticlă sunt aici
ar fi loc şi pentru câţiva păianjeni
se aduc somptuoasele tăvi de dantelă
sânii în borcanele străvezii
şi în mâinile celor mai frumoase femei
meduzele dorm ca în craterul celui mai agitat vulcan

Vom fi la timp la această întâlnire
vom trece prin noapte ca printr-o cutie cu fosfor
la această întâlnire la care ne aşteaptă
umbrele noastre ca nişte pantofi uitaţi
fluturii de sugativă care ne vor suge sângele
toate mănuşile uitate toate pleoapele
pe care ne-a plăcut să le sărutăm
tot ce am găsit pentru niciodată
gurile care ne-au rămas lipite pe sâni ca nişte inele
plantele care ne-au crescut pe faţă în timpul somnului
apa limpede din pahare
spânzuraţii cu mâinile de cretă

În aceste castele negre ne aşteaptă crepusculul
şi piepturile noastre se vor freca de tăcerile lui
piepturile noastre de vată şi de întuneric
Ne aşteaptă cutia cu muzică a morţii
capetele de ceară ale femeilor
pe care nu le-am întâlnit încă
perdelele groase după care ne vom putea ucide în linişte
steaua pierdută a unei dimineţi
ne aşteaptă privirea lucidă a somnambulilor

Am dormit atât
încât am pierdut obiceiul imobilităţii.

A cunoaşte

Păianjenii şi-au început călătoria
în fundul mărilor celor mai moarte
Se mai pot vedea încă urmele luminoase ale acelora
care au refuzat să se deştepte
pentru că pe obrajii lor nisipul limpede făcea stele
şi se aşteaptă dezastrul superb al mareelor
cu liniştea cu care ne aşteaptă de obicei un sărut

Tu eşti acolo mai *înaltă* din cauza pasărilor
tu eşti acolo mai calmă din cauza focului
din cauza sângelui pe care ţi l-ai despletit pe gât
şi dacă aştepţi ceva acest ceva nu e mare
nu sunt maicile pe care le-ai pierdut mângâindu-te
nici oamenii cu un cărbune în locul gurii
tu încui toate uşile toate sertarele
îţi pui un cuţit sub fiecare pleoapă
pentru că ceea ce aştepţi este dragostea

Persistenţa flăcărilor

Imaginile devorante ale lucrurilor viitoare
steaua aprinsă a unui incendiu
ceea ce am iubit ceea ce am sperat
ceea ce rămâne de cunoscut
Costumele acrobaţilor îşi păstrează vioiciunea
se reîncepe plimbarea somnambulică
pe firul fragil între vis şi ape
între moarte şi veghe
între memorie şi asfixie
În această cameră atrăgătoare prin culoarea sicrielor
ţipătul tău se deschide ca o fereastră.

E timpul să cunoaştem femeia adormită ea nu
aşteaptă decât asta ea priveşte cu un unic ochi languros
liliecii care îşi fac cuib în palmele
noastre.

Corsaj pierdut

S-a reînceput goana în acest hipodrom iluzoriu
se aduc vulturii ca să protejeze nisipul
tu asculţi cu o scoică în ureche
partea hienei în mediumnitate
tu priveşti cu o algă pe ochi
liniile destinului pe o mână fără linii

Tăcutele dimineţi

Tăcutele dimineţi sau tăcutele nopţi
e un şold e o pulpă e o panteră
Încerc să-ţi prind umerii servindu-mă de o vioară
ca de o plasă de fluturi
dar dacă părul tău sună e pentru că visează
dacă pleoapa ta înfloreşte e din cauza vântului
dacă mâna ta urlă este pentru că e noapte
dacă urechile dorm e pentru că sunt flămânde
dacă pantofii tăi râd e pentru că se gândesc
şi umerii tăi dacă zboară e poate pentru că e foarte târziu

Dacă mâna ta tace e pentru că este o scoică
dacă vinele tale aleargă e din cauza mătrăgunei
dacă pulpa ascultă e pentru că mai sunt frunze

dacă sângele spumegă e vina umbrelelor

Dacă rochia ta ţipă e pentru că moare
dacă umbra ta fâlfâe e pentru că arde
dacă unghia stă pe perdele e pentru că sunt violete
dacă pictorul tău nechează e din cauza norilor
dacă plămânii aţipesc e pentru că e întuneric
şi umerii tăi dacă sugrumă
este cu siguranţă din cauza arborilor

Alfabet aquatic

Aşteptarea cu mâinile în vis
plămânii deasupra nărilor
O pasăre care aduce un cuţit

Te scot goală din oglinda în flăcări

Lanterna magică

Incolor imuabil incert
înotător prin pernele suple
o verigă cu care te mângâiam seara
stiletul cu care îţi pieptănam vinele

Am ajuns şi am uitat gestul potrivit

Culoarea somnului

Am întârziat lângă aceste oglinzi negre. Au uitat să-mi aducă steaua mea preferată şi ceva călduros. Ei spun: trebue totdeauna să-ţi ţii steaua în pumn. Cât despre iubire trebue să-ţi vopseşti ochii cu mult albastru sau să-i închizi. Vom crede cel puţin că eşti o stea mare.

Imaginea prezentă spiritului: două mâini în aceiaşi mănuşe complectamente străvezie şi se pot aduce caii nu importă ce cai chiar hipocampii.

Ca să pot cunoaşte mai bine noaptea mi-am făcut un obraz de frunze veştede pe care mi-l pun pe figură de fiecare dată când ies. Lucru curios, în ceea ce priveşte aceasta sunt în întregime de acord cu cei doi lupi şi cu meduza care locuieşte în sângele meu.

Sânii tăi într-o mână părul tău în toate buzunarele şi vântul nu mai există.

A te supune dorinţelor. În acest joc poetic şi pentru asta feroce complicitatea elementelor este asigurată.

Imensul cristal care-ţi serveşte de pleoapă.

De obicei

De obicei în fiecare naufragiu părul meu îmi serveşte de lunetă şi mă servesc de asemenea destul de bine de unghii ca să-ţi scriu numele pe valuri. Ceea ce mă face să aleg aceste mijloace este între altele halucinanta lor imobilitate. Pe totdeauna nesatisfăcută de culoarea irisului tău pui deasupra

fulgere şi mătrăgună. Dar hipnotizatorul trece şi poeţii şi-au început lucrul încercând să-şi scoată din păr pasările de noapte. Vei lăsa ferestrele larg deschise ca să putem călători în timpul somnului.

Aştept să trec înotător imobil şi sigur prin apa agresivă a viselor tale.

Trebue să te fereşti să spargi o oglindă. Va fi dificil să-ţi reconstitueşti figura.

E pentru că jumătatea mea lichidă visează că cealaltă jumătate fosforescentă îşi acoperă ochii de feldspat pentru a-şi vedea jumătatea de sânge care are o jumătate de tigru a cărei jumătate e vegetală şi aşa mai departe.

Ora la care se deschid plantele carnivore
Pentru asta au paralizat trecătorii

O gaură în fereastră şi văd întunericul sau mă văd pe mine pândind cu o vampirică grijă ieşirea obişnuită a somnambulilor. E ca într-o oglindă dar mai transparent mai feroce.

Cu fiecare trăsnet o stea filează. Mi se spune asta şi încă o mie de lucruri. Ne putem mira sau putem reîncepe abrutizantele noastre exerciţii cu capul într-o rădăcină

Ceară nocturnă

Perdelele negre fluturii negri ai mâinilor
cristalele negre ale sânilor
oglinda tremură când toate uşile sunt încuiate şi când
aşteptăm sa apară fantomele
cu părul răsunând în cartea pustie
fantomele oamenilor muţi
ale oamenilor de ceară care ne privesc fix

Va trebui să aprindem toate aceste fantome
aceşti oameni care zboară la ore fixe deasupra ruinelor
cu aripile pornind de sub plete
va trebui să incendiem scările ca să nu mai existe
decât visul căderii
visul şacalului şi al mâinii aprinse
mâna ca o limbă de spânzurat cu care te mângâi

Ochii deschişi până la glezne

Ţi-ai întins pletele peste toate lucrurile
mă sufoc întâlnindu-le în tramvaie pe scări
urcând singure şi speriate
în odăile goale în străzile lungi
tu perii cu mâinile o umbră
ca o meduză care pluteşte deasupra oraşelor
strângând în braţele moi paturile rotunde
capetele noastre ca pe nişte perne
mâinile noastre subţiri şi prelungi
mâinile noastre plăpânde care cresc în glastre
care înfloresc la ferestrele caselor goale
o umbră lungă prin care trecem
în care păianjenii încearcă să-ţi semene

Îmi place ca lupilor

Mai aştept o perdea un păianjen
un om viu sau o rană
limba ta spintecă tăcerea ca un stilet
şerpii au inundat pianele
cu tăcutul lor obicei de a muri înaintea amurgului.

Singură şi imobilă

Când te opreşti în faţa oglinzilor
o mână iese din apele clare ca să te mângâie
o mână care este totdeauna a ta
această mână de mătrăgună şi de hârtie
care-mi aminteşte dezastruoasele şi amplele întâlniri
în faţa oglinzilor.
Şi de data aceasta umerii mei nu mai au umbră
nu mai sunt decât picioarele mele care aleargă
aceste triste biciclete aceste butoaie încărcate cu pălării

Vom trece strada fără a vedea ce se întâmplă
în pachetul acesta sunt pantofii uzaţi ai cenuşeresei
dar nu ne priveşte deloc
în camera aceea goală răsună poate armonica morţii
ceea ce văd e un fluture călcat de tren
ceea ce ating e sângele tău ca un arbore
ceea ce aud e părul tău ca o scoică

Iată desgustătoarele smintiri corpul meu împărţit în două
jumătatea mea roşie jumătatea mea albastră
linia precisă care mă împarte pe care ai construit-o muşcându-mi palmele iată jumătatea mea calmă jumătatea mea desesperată

Îţi vor trebui ace mai tari ca să le coşi împreună
sfori mai elastice degete mai abile
va trebui să distrug singur ceea ce am iubit împreună
şi mai ales va trebui să te mişti liberă
când voi traversa oraşul acesta pustiu
în frumosul meu costum de scafandru

În largul acestei insule lungi

Am uitat greul joc în care eram fluture
nopţile pline de oglinzi halucinante
privesc cu un ochi atent toate acestea
coborârea vertiginoasă a scării care nu începe de nicăieri
fruntea ta ca o umbrelă putredă
Privesc cu un ochi atent cu un ochi complectamente orb
mâna ta ca o pernă plină cu apă
teribilele tăceri care încep de la umeri
Dar nu mă tem de nimic pe aceste faleze
pleoapele mele mângâie scheletul tăcut al caselor
ele caută frunzele pe care le-ai muşcat în treacăt
în aceşti gigantici arbori de sare

E subţirele meu cerc albastru cel ce se rostogoleşte fără nici un zgomot
sunt hainele mele acestea care se plimbă singure
e mâna mea aceasta care fâlfâie ca o draperie
şi omul imobil care vorbeşte în somn
omul de var în întregime gol pe care-l porţi în braţe
spre locurile secrete de întâlnire
omul de care-ţi lipeşti din când în când faţa
nu te îndoieşti nici o clipă că sunt eu.

Poate ai întâlnire cu hainele mele pe aceste faleze
poate e mâna mea aceea pe care o cauţi în pasări
poate îmi aştepţi pletele între aceste scoici minunate
dar nu e noapte care să nu te aprindă
nu e crepuscul care să-ţi reziste

Certitudinea eruptivă

Legat de toate aceste insistente fantome
de somnambulica ta plimbare prin mine
prin mijlocul crăpat al retinei
prin rochile care muşcă cu foamea cea mai grea
prin geamantanele mele pline cu apă
prin marginea de aluminium a gurii

Eram acolo şi podurile se întindeau peste mine
eram acolo şi plantele nu mă mai vedeau
plantele care înconjuraseră piaţa
în nemaipomenita lor foame carnivoră
plantele care sugrumau statuile şi mângâiau trecătorii
muşcându-le braţele sau smulgându-le părul
aceşti trecători goi ca nişte pahare cu apă
aceşti trecători ca nişte suliţi

Te căutam în vitrine în mijlocul focului
unde tăcerea era mai amplă mai clară
te căutam pretutindeni te căutam în apa cea mai adâncă
te căutam în cea mai compactă şi mai sigură noapte
te căutam agresiv cu coloana vertebrală în arcuri
cu oasele răspândite în colţurile cele mai nebănuite
te căutam ca un câine ca un şacal
te căutam pe toate feţele în toate mişcările în aquariu
printre miile de statui după cele mai negre voaluri sau în magazine

în panopticumuri printre meduze
Te căutam ca o sapă ca un vampir
te căutam mişcându-mă cu cea mai teribilă încetineală
cu degetele aprinse ferindu-mi fruntea
ferindu-mi pieptul de ceară ferindu-mi cerceii
te căutam delirând pe un perete sau într-o lampă
te căutam în nervurile oricărei mănuşi
în orice sârmă în orice pasăre
te căutam între firele de nisip între melci
cu halucinanta mea pălărie de lup

Luna în ureche

Umerii mei au clipit
O orgie de pleoape şi femeile rămân neclintite
în faţa uraganului
cu gustul acestui uragan pe limbă
cu forma acestui uragan care aminteşte curios
o parte din sângele meu
cu sângele uraganului pe mâini
cu sarea uraganului pe şolduri
cu scheletul uraganului pe cap
aceste femei mai frumoase decât cascadele
femeile care trec strada pentru o cauză sau alta
sau pentru nici o cauză
cu întunericul pe degete cu tăcerea pe sâni
călcând în picioare umbra arborilor care tresar
mângâind trecătorii adormiţi
culcându-se pe trotoare sau aspirând ceaţa
ca pe un buchet de garoafe

Ne vom întreba şi acum de cauză dar de data aceasta
cauza va fi efectul ultimei cauze
va fi osul pe care îl port în ochi
va fi oamenii care atârnă de arbori
va fi ceasul care s-a plictisit şi bate invers

de la miezul nopţii la amiază trecând prin seară
va fi mâna pe care o duci din când în când la frunte
ca să vezi dacă mai ard lămpile
plictiseala tăcută ca o frunză umedă
băutura reconfortantă a nopţii

Oglinda oarbă

Firul de sânge care-mi iese din buzunar
firul de lână care-mi iese din ochi
firul de tutun care-mi iese din urechi
firul de flăcări care-mi iese din nări
Tu poţi crede că urechile mele fumează
dar oamenii au rămas ţintuiţi în mijlocul străzii
pentru că în noaptea asta se vor vopsi în negru toate statuile
şi va fi insomnia mea aceea pe care o vei cunoaşte
o insomnie oarecare de cretă şi de argilă
o insomnie ca o sobă
sau ca o uşă
sau mai bine ca golul unei uşi
şi în dosul acestei uşi
vreau să vorbim de memorie vreau să mă miroşi ca pe o fereastră
vreau să mă auzi ca pe un arbore
vreau să mă pipăi ca pe o scară vreau
să mă vezi ca pe un turn

Aluminium

Întâlnirea hipnotică întâlnirea în vis
când degetele se împletesc între ele într-o crustă subţire
degetele din care curg fire ca din păianjeni

peisajul marii violenţe care aşteaptă calm întâlnirea feroce a rochilor umflate de respiraţia mea
liniştea sării care precede furtuna ca o umbrelă putredă
agresivitatea transparentă a viselor

Cheia viselor

Pasăre în extaz femeia a trecut
paşii de sticlă au lăsat urme vizibile
oamenii şi-au aprins hainele
ca să admire mai bine fluviul
Plictiseala teribilă
cu devorante tentacule de catifea

Femei pe aceste câmpii inundate
femei elastice femei sumbre
femei de cristal şi de ceară nocturnă
femei cu degete interminabile
cu gene de gheaţă aprinsă
ne vom construi curcubee de flăcări
ne vom îneca liniştiţi în aceste ape amare
în aceste ape metalice
somnambulice femei cu pleoape tăcute
albina pasăre
sapă un coridor în piepturile voastre incandescente

Athanor
(1968)

Exactitatea umbrei

Fiecare gură înfrunzea după crugul unui soare ale cărui foşnete, în orice caz, se auzeau distinct.
La pornire, aştepta zarul. În ochii lui, printre falii de ceaţă şi scări fără început, fulgerau efigiile noastre totale. Noi nu ştiam încă din ce os fusese croit, dar simţeam înrudirea şi acceptam rostogolirea pătrată a fratelui acestuia brutal şi liniştitor.

Zidul

Aveam un zid
îl puneam în faţa ochilor şi mă orbea
îmi lipeam urechea de el şi mă asurzea
mă rezemam de el şi mă istovea

Dacă întindeam mâna mă lovea
dacă încercam să trec mă umilea

Era mare mov şi dreptunghiular
un zid mare mov şi dreptunghiular
cu o singură fereastră dreptunghiulară
Sâmburii lui solicitau
ecoul dinţilor striviţi de cuvinte

Aventura cercului

Tată al somnului văr al săgeţii frate al echilibrului
aleargă aleargă prin ploaie

Vesela simetrie a începutului
urmăreşte pe asfalt o linie dreaptă
la capătul căreia aşteaptă oboseala

Crusta

Oraşul avea o singură casă
casa avea o singură încăpere
încăperea avea un singur perete
peretele avea un singur ceas
ceasul avea o singură limbă

În tot acest timp copiii
creşteau şi puneau o singură întrebare
pe când adulţii nedumeriţi şi superbi
scădeau scădeau surâzând

Secretele golului şi ale plinului

Îşi încălzea limba la soare
îşi ţinea degetul mic în pământ până când înflorea

De câte ori îi era frig îşi freca mâinile
de câte ori murea îşi punea ciorapii
de câte ori se pieptăna încuia uşile
de câte ori alerga se uita în oglindă

Când se uita în apă se făceau cercuri
când îşi scotea bretelele îi cădeau picioarele

Torsiunea lui Möbius

Mâna mea stângă şi ochiul meu drept
mănuşa mea stângă şi gheata mea dreaptă
lampa mea dreaptă şi calul meu stâng
mărul meu stâng şi glasul meu drept
haina mea dreaptă şi urechea mea stângă
pălăria mea stângă şi urechea mea dreaptă
cheia mea dreaptă şi covorul meu stâng
etc etc

Filtru

Iniţial eram destui
dar câte unu vedea printre trestii

Trestiile se balansau uşor
se balansau de la mijloc în sus
loveau în podea ca nişte pietre mici
de jur împrejur lumina suna
lângă un perete era frig
un scaun se aşezase picior peste picior

Iniţial eram destui
dar câte unu vedea printre trestii

Profunzimile suprafeţei

Ar fi trebuit un acompaniament pentru case
ar fi trebuit câteva sunete pentru oglinzi
ar fi trebuit câteva gesturi decisive şi sigure

dar se trăgeau clopotele
şi din ele cădeau numai bucăţi mari de vată

Iubire imensă

Prin fiecare perete circulau două tăceri
şi eu ieşeam să mă ascult
cu două guri vorbeam şi mă ascultam singur
cu câte două urechi pe fiecare parte a feţei

Şi era o iubire
în timp ce peste cubul ei abia vizibil
în fiecare dimineaţă răsăreau doi sori

Mult mai bine

E mult mai bine să ai frunze mult mai bine
să rămâi undeva plin de frunze
undeva în conturul tău de răcoare

Sigur nu mai poţi să citeşti cărţi portocalii
nici să te aşezi picior peste picior pe-o bancă
nici să-ţi pui pălăria alături şi nici
să desenezi cu creta pe asfalt

Dar când ploile te îngreunează prea tare
poţi să te scuturi încet şi să porneşti pe străzi
şi în urma ta rămâne o pată imensă rotundă în centrul căreia
poţi să-ţi laşi pălăria ca pe un fruct ud

Aveam multă

Aveam multă iarbă Foarte multă
Mă năşteam şi mă încălţam pe iarbă
Pe dinăuntru eram calcar pe dinafară iarbă
Ftiuuu făcea vântul Mă clătina

Mă asurzea peste tot sunetul calcarului
când era frig îmi ţiuiau mâinile
poate ciocăneam eu uşor într-un gard
poate creştea iarbă înăuntrul calcarului
Ftiuuu făcea vântul Mă clătina
Poate ciocăneam eu înăuntrul calcarului

Spus

Avea fruntea de fier şi obrajii de fier
când respiram lângă ea suna
ca un clopot de fier suna
nu ştiu dacă plutea dacă se depărta

când respiram lângă ea

Câteodată citeam lângă ea
sub copacul de fier la lumină de fier
eu citeam lângă ea o carte subţire
adia vântul de fier şi cuvintele fluturau
ea asculta şi suna
ca un clopot de fier suna

Obob

Întunericul începea de la voci
printre cărămizi iarbă urzici cârpe şi oase
eu fumam un muc de ţigare
lângă mine pietrele gâfâiau obosite
lângă mine o mamă obscură obscenă tăcea

Era o seară care se balansa
nu ştiu de ce se balansa
până aproape foarte departe
nu ştiu de ce se balansa

Lângă mine gâfâiau pietrele obosite

Camera

Era o cameră foarte lucioasă
Totul era foarte lucios În cameră
era un pian plin cu apă
Camera era foarte lucioasă pe dinăuntru
pianul era foarte lucios pe dinafară

Înăuntrul camerei în afara pianului
în vegetaţia sunetului ud
eram foarte lucios cu armură
acustică minerală incandescentă

roşu negru violet şi alb
pe dinăuntru pe dinafară

Talion

Ochi pentru nas dinte pentru floare
cal pentru sânge om pentru fruct
apoi exista casa aceea neîntreruptă
şi cuţitul de pâslă de apă
existau multe sertare pline cu ceaţă
exista un scaun şi se făcea o virtute
apoi mai existau cutiile de scrisori pline cu frunze
şi picioarele şi ghetele şi melancolia
şi câteva cuvinte într-un tub de lemn
şi nu ştiu unde şi nu ştiu de ce

şi toate se compensau se compensau

Aud paşii

Aud paşii copilului mut
aud cum îi soarbe cenuşa

undeva deasupra atârnă soarele
ca un cuier gol
undeva deasupra e cerul

taurii şi-au înfipt coarnele în pământ
pe spinările lor creşte iarba

aud paşii copilului mut
aud cum îi soarbe cenuşa

Culegător

Toamna culegea fructele unu câte unu
apoi se urca liniştit în pom şi se culca acolo
aşteptând să se usuce
şi să cadă o dată cu fructele moarte

Camera cu ceaţă

În fiecare dimineaţă ea îşi aştepta iubitul de cânepă, care nu uita niciodată să sosească.
El îi spunea că se poate merge oricum, chiar cu zăpadă pe gură, că în degetele lui sunt contopiţi mii de morţi şi de vii şi că securea lui de îndrăgostit a rămas să sprijine fruntea unui nuc.
Pe când recita printre taurii neliniştiţi, o maşină făta.
Aceste jocuri ale rigoarei se petreceau uneori pe un câmp bătut din plin de tăcerea soarelui, din care pricină umbra vocii lui era mai puternică.

Sora mare

Seara la geam îi aud
respiraţia printre frunzele gutuiului Uneori
ea stă afară la gard ca să alunge frigul
apoi după ce culcă iarba vine
să-mi scoată ghimpii din tălpi
Eu mă retrag în cochilia mea

Triunghiurile prea severe nu i le înţeleg
din respect (ultimul ei sân mă învăluie
în materna lui virginitate)
Falic vorbind roşesc de câte ori
îi aud paşii sub pielea mea

Câteodată pe câmp când e arşiţă
ea mă acoperă cu o umbrelă
şi în această proaspătă intimitate
părinţii noştri reîncep să facă dragoste

Ciclu

În fiecare toamnă şi în fiecare primăvară
bunicul străbătea cu oile spaţiul carpato-balcanic
dus-întors
şi oile făceau beee
exprimând astfel legile tăcute ale migraţiei

Într-o bună zi oile au murit

În transhumanţa lui solitară
bunicul a lăsat să-i crească nişte mustăţi lungi
şi s-a apucat să mâne o turmă de pietre

Apoi bunicul a murit şi el
mustăţile i-au crescut şi mai lungi
pietrele au intrat în pământ
şi au început să-i roadă mustăţile

Ne-am oprit

Ne-am oprit să ne odihnim

Venim de departe şi ne aflăm foarte departe

Sunt argilele noastre cam bolovănoase
argilele noastre roşcate
pline de şerpi care ard
dar cum să le spun celorlalţi şi mai ales fetelor
că am făcut dragoste pe grămezi de porumb
şi că de-atunci eu sunt porumbul
cum să le spun fără să le sperii
că trăiesc o rotaţie implacabilă

Ele dorm neclintite în picioare
în arca lor de lapte şi de miere

şi se înghesuie una în alta să se încălzească

Alături câte un bătrân trosneşte în somn
eu îl aud şi ca să-l liniştesc
imit cântecul cocoşului

Cumpăna

Patru sau trei
printre pământuri bine cunoscute
patru sau trei fertilizaţi de drum
N-am să ascund
că în migraţia aceasta lentă noi ne purtam în buzunare
că ne duceam în cârcă prin pământ
că ne iubeam când înfloream
că ne împrumutam oasele când oboseam

De aceea nu ne mai mira gălbuiul cuib
fecunda noastră aşteptare
în care luna depusese ultimul ei ou

Eclipsa

Bătrânii veneau de departe
înveliţi în oboseala lor zdrenţuită

Cineva spune: vin să vadă

Când au ajuns la râu apa s-a ridicat în aer
şi ei au trecut peste albia seacă

La doi paşi de noi s-au oprit
au urinat liniştiţi şi tăcuţi
apoi s-au aşezat pe pământ

Spinările lor ne-au acoperit fruntea Taurului

Intrasem în pădure

Intrasem în pădure
pe umeri cu alte păduri

Îmi străluceau genunchii
şi poate că totul era dragostea lor

Atunci le-am spus păsărilor Tu păsărilor
să ne jucăm de-a fenicşii pentru cine
în redingotele noastre cenuşii

Deasupra noastră soarele şi-a clătinat coama
apoi în gura mea s-a făcut noapte

Mă aştepta

Mă aştepta în pământ

Eram ud şi aveam noroi în pantofi
bivolii goliseră fântâna şi rodeau lespezile
cunoşteam nişte şanţuri mici cu apă verzuie
unde două femei miroseau a salcie
El mă aştepta lângă o rădăcină

Deasupra noastră pe punţile cerului
trecea huruind un tramvai de fier
În vegetaţia aceea înnebunitoare
lângă o rădăcină îmi făcea semn să tac
el care se născuse cu degetul pe buze
cu degetul lipit iremediabil de buze

el care n-a fost foetus niciodată
îmi făcea semn să tac

Poate că îmi spunea altceva
prea mult timp a trecut şi gestul lui
obnubilat lângă o rădăcină
poate că li se adresa celor două femei

Câteodată

Câteodată apare pe cer o găină mare
câţiva o salută reverenţioşi
apoi se închid în spaţiul lor curb

Dar cum mai există totuşi
marea panică de toamnă
câţiva pe câmp fac dragoste printre oi
ca să le liniştească
şi pretind că nu-i vorba de nici o găină ci doar de duhul femeiesc
un duh mare e adevărat
cu vânt pe frunte şi apă pe sâni
dar incapabil să înghită soarele
Ceilalţi susţin că-i duhul bărbătesc
Eu şi cocoşatul meu în rochie lungă
ne ciugulim grăunţele
şi nu ştim nimic

Sora soarelui

Vara când ea trecea pe drum
rotindu-şi un genunchi în praf
eu începeam să-mi scutur pomii

Pentru fiecare cuvânt alungam altele cinci
îi spuneam sora soarelui şi o iubeam
cu o iubire care nu era rotundă ci roată

Ea îmi era mamă logodnică şi roată
pe un pământ moale şi fără zgomote
şi totul era bine ca într-un cartof

Ceilalţi îşi recunoşteau în gesturile noastre
seninele voci ale oaselor
şi ca să nu le mai audă înecatele chemări
îşi acopereau urechile cu iarbă

Pe sus treceau păsările
care nu se opresc nicăieri niciodată

Era pe vremea ochiului
lângă un pod lângă o cale ferată

Nimeni n-o ştia

Nimeni n-o ştia
pe când dormea în cutia ei de carton

În cameră totul era dat cu var Bătrânul
bunicul-foc bâiguia undeva
soarele şi luna treceau mohorâţi pe sub grinzi
pusesem pe masă un hrean
pentru foamea albă a pereţilor
totul era liniştit Cuvintele
intraseră în pietre şi în ciorapi

Atunci m-am culcat lângă ea în cutia ei de carton
pe şapte fire de paie
pe apele ei verticale
m-am culcat în mine în oasele mele
m-am culcat în topoarele şi în gutuile mele

în pretutindeni în al şaptelea tron
Ea mă iubea şi dormea în ea
dormea în mine în cutia ei de carton

Era cam frig şi bunicul-foc
ne-a învelit în bâiguielile lui

Calul

Calul crescuse în grădina mea

Iarna era mai greu
trebuia să-l feresc de rădăcinile duzilor
de atingerea îngheţată a soarelui
şi era frig printre mărăcinii uscaţi
noaptea crăpau ţevile de la porţi
şi coama lui foşnea ca trestiile uscate

Primăvara apele noastre veneau tulburi
sânii se clătinau pe sub bluze
el era pur şi roşea ca un sfânt din icoane
Ştii – îmi spunea – când stau nemişcat
când cresc nemişcat în grădina ta
sunt în jurul meu atâtea urme
atâtea poduri peste apele noastre tulburi
Ar trebui să-mi împrumuţi puşca pentru o noapte

Vorbea despre galopul lui lăuntric
Despre galopul lui împietrit

Eu nu-i povesteam niciodată întâmplările mele cu barza nocturnă
care dădea târcoale chemându-mă să dorm în oul ei

Noi într-un fel simţeam complicitatea apelor
fertila ocrotire a nisipului
şi când călcam pe lut cu talpa goală
simţeam cât de aproape ne sunt fraţii umezi
Roata fântânii scârţâia copiii veneau de la şcoală şi se opreau să ne ceară apă sălcie
spuneau cuvinte feminine masculine şi neutre
neliniştiţi de sexul cuvintelor abstracte
şi se uitau la cal
dar în ochii lor era o înţelegere bătrână ca lumea
iar când îşi ştergeau gura cu palma zâmbeau prietenoşi

Apoi creşteau daliile mari şi grele
ca nişte oglinzi de aramă
şi câte un copac obosit se culca în iarbă

La urma urmei

La urma urmei îmi amintesc perfect ziua
când cele şapte mame ale mele m-au născut

(Unica primordiala aceea care
cunoscuse bucuriile zămislirii
nu mai ştia nici să scrie nici să citească
braţele ei octogenare mă legănau
şi pentru că pe umeri i se cuibărise
pisica cu patru ochi a morţii
eu mă sileam să fiu cât mai uşor)

Celelalte şase cântau
transfigurate de durerile facerii
Eu dormeam încă senin în fiecare din ele
dormeam ghemuit în coapsele şi în genunchii lor
dormeam pur în materna lor puritate
aveam acolo şi pâine şi lapte şi miere
şi amintiri de la Amsterdam

şi lumea se croia de jur împrejur liniştită
o lume cu peşti şi cu trestii în apele zilei a patra
cu omul de la Hotel-Alger care îşi pierduse gura în ziua a şasea
o lume cu sori şi zăpezi în ziua a noua

Dar braţele mamei octogenare erau ostenite
(pisica torcea abia auzită pe umerii ei)
şi eu am vrut să fiu cât mai uşor

Atunci m-am aşezat lângă foc
şedeam acolo în costumul meu de geomant
mişcam încet crenguţa de alun
şi încercam să fiu cât mai uşor chiar lângă foc

Celelalte cinci au tăcut
îndurerate de neaşteptatul meu gest
De ce – le-am spus – de ce mă priviţi aşa
Braţele mamei mele bătrâne au ostenit
şi eu vroiam să fiu cât mai uşor
Aş fi intrat să mă culc într-un măr
dar nu vroiam să complic continua voastră maternitate
Ele au clătinat mustrătoare din cap
şi s-au închis în muţenia lor

Apoi în ziua a zecea
au început să latre câinii
şi martorii au intrat tiptil în odaie

Casa aceea

În sfârşit eram toţi împreună
în casa aceea

Casa aceea avea două camere dar am uitat
eu stăteam lângă uşă (nu mi se vedea faţa)
şi i-am spus să citească
(el a spus că are să citească
eu am spus că atunci fireşte e *cu totul altceva*
şi el a început să citească)

Citea greu cu pauze lungi
în limba lui necunoscută de nimeni
ea îi urmărea cuvintele pe o hârtie transparentă
(am uitat toate cuvintele
reţin doar gravitatea cu care le citea
reţin doar cuvântul Facilaniham
cu pauze lungi şi gravitatea cu care îl citea)

El s-a oprit şi a spus
Facilaniham sunteţi voi
ea a spus nu suntem noi
pentru că noi suntem acolo unde se vorbeşte despre
o clopotniţă

Eu ascultam lângă uşă cu picioarele întinse

Atunci ea mi-a spus
vino la subţioara mea şi culcă-te
deschide fereastra şi culcă-te
(m-am dus la subţioara ei şi m-am culcat
am deschis fereastra şi m-am culcat
dar spaima a venit o dată cu mine
şi s-a culcat alături de mine
ea nu făcea parte din casa aceea
dar s-a culcat alături de mine)

El a spus sunteţi prietenii mei
de mult aţi fost bătuţi într-o clopotniţă
atât de crunt bătuţi încât tinerii clopotari

au fugit îngroziţi afară
(explicaţiile lui mi se păreau fără nici un sens
el stătea lângă mine şi spunea
de ce nu intri de ce nu încui uşa)

Am intrat şi am încuiat uşa
ascultam cum vorbea cu o voce străină despre lucruri străine

(eu îi cunoşteam cealaltă voce
şi mă gândeam că dincolo e poate altcineva
care s-a culcat în altă parte ca să ne facă loc)

Atunci ea mi-a spus
vino la subţioara mea şi culcă-te
deschide fereastra şi culcă-te
(m-am dus la subţioara ei şi m-am culcat
am deschis fereastra şi m-am culcat
dar spaima a venit o dată cu mine
şi s-a culcat alături de mine
ea nu făcea parte din casa aceea
dar s-a culcat alături de mine)

Triunghiul domesticit

Urma incertă lăsată în aer de rotaţia florilor ne călăuzea. Trecutul exemplar al pietrelor ne fascina. Pe malurile înalte existau nisipuri a căror nuditate, ignorându-se, pătrundea firesc în geometria intimităţii noastre.
De-atunci, singurătatea stângace (sau poate un miel cu dinţi de pisică) ne menţine intact polenul albastru al dragostei.

Dublul

În numele fertilităţii
ea îşi spiralizează zâmbetul
şi îl ascunde într-un melc de somn

Ce scoarţă s-a îmbogăţit
din vehemenţa pliurilor sale

Adept al marilor legături mute (câţiva au ales aerul
pentru capacităţile lui de in albastru şi de creuzet)
caut în pietre disponibilităţile unui regn încă inalterabil
şi ierburile îmi sunt propice
pe când cu fruntea în apă
toporul meu pândeşte nunta de fier a peştilor

De câte ori

Sufletul lemnului a oftat
o pasăre s-a culcat într-o altă pasăre

După ce s-a spurcat la carne de om fierăstrăul
taie salcâmul cerului

Pe baltă între lişiţe şi sârme
tâmplarul bate cuie în apă

o iubita mea cu ochi de bumerang
de câte ori şuieră trenul
noi aşteptăm zăpezile subpământene

Vulturi în vacanţă

În august când cerul se umple de tauri
un vultur coboară în vecinătate
şi mă anunţă de la primul telefon că vine să mă vadă

Admirabil piroman bântuit de incendii
cu o seninătate neagră peste pene
el vine tulburat de prevestirea unor flăcări sigure
vultur cartezian trecut prin clasele unor aspre colegii
el se împacă greu cu tăcerile mele
dar ştie că purtăm acelaşi semn sub pleoapă
şi simte pe genunchi acelaşi aur

Noi om şi pasăre pe două jilţuri
stăm îndelung de vorbă
pe când iubita mea cu gesturi liniştite reînvie
reconfortantul archetip al nopţii

Fireşte aş putea să-i spun că am înfipt un par în ceaţă
că vidra m-a strigat din nou azi-noapte
aş putea să-i arăt al patrulea semn al cârtiţei şi răspunsul lucid al urzicilor
dar locurile mele poate că i se par o insulă necunoscută
de aceea mişcă lent o aripă aprinsă
şi se refugiază în geometria strictă a neliniştei

Noi amândoi pe două jilţuri stăm îndelung de vorbă
afară noaptea îmi rugineşte câinii

Gură de aur

Semănător al recoltelor pure
pe un podiş poate cam prea arid
el venea sub cerul de pâine şi sare
Noi ascultam cu urechea la pământ
aplauzele rădăcinilor

O seninătăţi navigabile mari lespezi de linişte
pe care cuvintele sună ca nişte chei căzute
el revărsa vorbe de aur un fluviu de vorbe de aur
în tăvile verzi ale ierbii

Pe câmp ai noştri demontau sperietorile
pentru serbarea fecioarelor-păsări

Trecuse anotimpul spaimei
şi în gura lui ca într-un stup ospitalier
zumzuiau toate albinele lumii

Mama lucrurilor

Mai întâi masa m-a lovit peste degete
scara s-a întors cu spatele la mine
câteva fete cântau
apa se făcuse roşie

Mamă a lucrurilor ce au cu mine
eu spun masă pat magazie
dar în poetica dură a legăturilor noastre
trebuie să tai pâinea cu plămânii
trebuie să sparg lemnele cu limba
trebuie să car apă cu urechile

Trista bucată de lemn din şopron
am dus-o afară să se joace cu pomii
câteva fete cântau
noi eram singuri afară cu pomii
şi eu fumam cuminte deoparte

Athanor

Dintr-un străvechi gest ars de patru mii de ani

Foşnet al cenuşei memorie stinsă a focului
peste tatuajele de calcar
cămăşi de apă limpezi între nisipuri
viermi vegetali ocolind pietricelele
vuiet al găleţilor căzute în fântâni

Dar toate acestea se petreceau sub o patlagină
şi într-o bună zi el a ieşit să vadă

Deasupra noi şedeam lângă araci
şi cârlionţii ni se întindeau spre ei

Groapa de var se cam părăginise
prin ceaţă umblau păsările ameninţătoare ale somnului
noi ne feream pe cât puteam
şi el ne rezema cu ochii

Anotimp

Pentru a nu ştiu câta oară
cerul încăpea în botul unui pui de vulpe

Eu şedeam pe o scară de ciment
cu nişte cărăbuşi pe faţă
o floare galbenă se legăna
o scorbură se adâncea
pe când la poartă ciocăneau încet
şapte bătrâni cu şapte linguri rupte

Şi totuşi în tăcerea asta densă
degetele noastre aşterneau cearceafuri
busturile ni se lipeau prin zid
obrajii desenau cu var aceleaşi semne
sărută-le mâna bătrânilor
ei au adus urină de cal pentru stârpit buruienile
sărută-le mâna şi spune-le cu vocea mea
că eu şedeam pe o scară de ciment
spune-le asta cu vocea mea

Ei au să clatine din cap şi-au să se ducă pe la alte porţi
pe când noi ne vom continua plutirea
în botul unui pui de vulpe

Obiceiul şarpelui

Potecile noastre pe care sună tăcerea
într-o solemnă singurătate deschisă

Cuţitul înduioşat de moliciunea gleznei
mă priveşte docil
Ce gest va izbuti să mai desfacă
zăvoarele secrete ale iederei

Frumuseţe pleoapă arămie

Început şi centru

Am acceptat că lucrurile ne iubeau

Fragili şi duri pe şesurile lor
ne bucuram când înfloreau legumele
ca să menţinem apele intacte

Uneltele ni se supuneau până seara
despre ce ochi vorbiţi

Pescarii moţăiau printre centauri-peşti
de pe mal îi priveau cu totul alţi ochi
şi Platon calul meu obscur
fanatiza gramatica

Totul e deci

Copiii pietrelor s-au înecat în fântâni
ciocănitoarea a limpezit prunii
bătrânii s-au urcat în pod să se logodească
şi noi înfrunzim în tăcerea lor

Totul e deci pregătit pentru dragoste
adie undeva un prosop o feminitate gigantică

Aşterne-ţi în mine
patul de taină

Triunghiul domesticit

Câteva cuvinte mototolite în ochiul drept
o lacrimă în gură un sunet pe umăr

Fireşte e o simplă călătorie
de la bine la rău de la rece la cald

în barca asta plină de cuie

Poate că totul se petrece într-o vacă

Heraclit (1958)

Pe rădăcini vechi, dormeam un somn noduros. Pe crengi, fraţii mei îşi zvântau pletele lungi. Vântul încetase. Apoi, deodată, a început o părăsire uriaşă.

1
O pasăre de lemn a trecut de pe copac pe tabla caselor
copacul aştepta o pasăre de tablă
pentru mine toate erau perfect conjugate
dar eram pasărea de lemn şi de tablă care şedea pe un scaun şi se uita pe fereastră

(Îmbrăţişează-mă, soarele meu ud. Toiagul ochilor s-a rătăcit. Cel ce doarme le împrumută pomilor varul inocenţei noastre. În sobă, cuvintele trosnesc uşor.)

2
Visam peisaje acustice
dealuri sonore piramide cu muzică piane abia înfrunzite
visam ritmul diurn al pământului
ghitare energice baterii
şi toate şi apeşi pe-o clapă cu efect sigur şi ochiul dansează
atingi o coardă bine cunoscută şi piciorul râde şi se bucură

(Trecând prin seve, o, sora mea necruţătoare. Cu flori nemişcate. Până când munţii mei s-au urnit. Afară, soarele îmi ocrotea comorile de bălegar.)

3
Stăteam la spatele meu şi visam să mă bucur ca piciorul meu
căutam cuvinte hexagonale

la limita de sârmă a liniştei
căutam culori lungi îmi era foame de culori lungi
visam mănuşi şi ghete de sunete violete
şi casele sunau şi norii foşneau
şi eu oxigenam în gând nenumărate turme de oi şi le fardam
pentru marea transhumanţă de primăvară
apoi după munca aceasta istovitoare
treceam în faţa mea şi-mi ştergeam sudoarea de pe frunte

4
Noaptea cocoşii aveau creste de ţipăt
răsuflarea lumii îmi aburea geamul
şi eu îl ştergeam cu un prosop curat
du-te careva de vezi câinele ăsta
apoi o femeie foarte frumoasă îmi dădea lapte
poate avea foarte multe lămpi nu mai ştiu
vorbeam încet să nu-i sfâşii cămaşa
ea îmi dădea lapte şi pâine şi pornea desculţă pe drum
spre est spre vest spre surd spre mort

5
Apoi fluviul frenetic
şi prietenii mei înotând adormiţi

(Noi ne iubeam ca pomii, la umbra unor sprâncene stufoase. Ca trecătorii, în fum. Lămpile noastre erau pline de fructe. Mă culegeam din tine. Te odihneai pe banca tăcerilor mele.)

6
Seara când reintram în cubul meu
vroiam să mă bucur
şi lucrurile fumegau în contururi incerte
cerbul vecinului tropăia în bucătărie
dar cei doi bătrâni cu un ou la ureche
ascultau tăcerea intactă a gălbenuşului
şi clipeau ritmic după tic-tacul ceasornicul

7

(Departe, vedeam cum îţi arde ţipătul. Din loc în loc, unde nisipul contura obrazul unei umezeli ucise, rămâneai vizibilă. Podar al acestor treceri, noaptea lega capetele drumului.)

Apoi imensa ecloziune
şi printre atâtea lucruri deosebit de grave
pe urechile mele de piatră se aşezau fluturi

Oglinda oarbă

Se pare că pentru noi existau trenurile nupţiale, compartimentele tapisate cu flori, valizele călătorilor înţesate de fluturi.
Se pare că pentru noi exista crispata violenţă a podurilor care îşi apărau apele, o, dragostea mea neîntreruptă.

Oglinda oarbă

Firul de sânge care îmi iese din buzunar
firul de lână care îmi iese din ochi
firul de tutun care îmi iese din urechi
firul de flăcări care îmi iese din nări

Tu poţi crede că urechile mele fumează
dar oamenii au rămas ţintuiţi în mijlocul străzii
pentru că în noaptea asta se vor vopsi în negru toate statuile
şi va fi insomnia mea aceea pe care o vei cunoaşte
o insomnie oarecare de cretă şi de argilă
o insomnie ca o sobă sau ca o uşă
sau mai bine ca golul unei uşi
şi în dosul acestei uşi vreau să vorbim despre memorie
vreau să mă miroşi ca pe-o fereastră
vreau să mă auzi ca pe un arbore
vreau să mă pipăi ca pe o scară
vreau să mă vezi ca pe un turn

(1941)

Promenada

Nu ştiu dar îi umplea mereu

ca un fluid sentenţios
prestigiul golurilor arhicunoscute

(1943)

Fenix vegetal

Departe în pupila ta
cresc nemişcat şi suplu
în cercurile unei aspre geometrii

Acolo cresc privind pe sub scoarţă
scaunul de nuiele pe care dorm
bucata de tencuială care cade fără zgomot în iarbă
busturile noastre de cânepă
goale sub luciul armurei
departe în pupila ta

(1946)

Maladia bronzului

Maladia bronzului
tăcuta plagă metalică îmbrăcându-ţi buzele
cu o rochie de bal şi căutam în mijlocul ei
cu degete încărcate de ploi
cu ploi pe obrazul extrem de liniştit
maladia aramei
când oamenii se priveau straniu
fiecare muşcând cu furie din fiecare
cu unghiile cu nasul cu fiecare
fiecare în cutia lui de fiecare

Cunoşti micul şarpe metalic tăcuta plagă albastră
maladia mercurului încurcându-ne limbile
şi mai sunt încă o mai sunt

mai sunt oamenii care se culcă în apă
fiecare cu o umbră de câine
cu o umbră de fiecare
maladia argintului
când la înălţimi minime vulturii
la înălţimi fiecare
povesteşte-le câine
ce refuză ecoul
umbra metalică a pisicii
am rupt-o ca să-ţi rezimi bustul de ea
ca să-ţi închei ghetele lungi
ca să-ţi vopseşti bustul
pentru că vântul ne aduce numai fiecare
şi ce are a face

(1946)

Vasco da Gama
-1938-
fragmente

Călătoria aceasta pe un ocean de oase. Purtând uneltele esenţiale: somnul, dragostea, sângele. Din port în port, neliniştitoarea ambarcaţiune trecea nestingherită. La docurile poetice se declama. Ce orgi orizontale desfigurau pânzele?
Spartă, carcasa navei, singura în stare să facă faţă uraganului, continua zigzagul unei traiectorii hidoase şi feerice în ale cărei legi zornăiau unghiurile cele mai obscure ale armurilor noastre.

strada va mânca trecătorul la ora fixă şi el
din pedalele pe care le are sub frunte
va scoate sunete pline de nasturi de sticlă
care cântă toată ziua ţinând apa în braţe
cum ai ţine o salcie şi apa
se va supăra din cauza pianului
se va sui pe catedrala subţire şi de acolo
va răsuci urechea statuii de cânepă
îi va mânca ochii şi statuia
cu sângele pieptănat frumos pe picioare
va culege perdelele crescute în arbori
din sunetele lor va face o nouă statuie care
cu sângele răvăşit pe mână va
aluneca prin tubul de carne al mingei
până la noptierele obosite
până la pălăria de tablă a lui vasco da gama
până la gambele albastre ale femeii
cu sângele încrustat peste care
florile vor aplauda căderea plămânilor
cum ai aplauda căderea unei saltele
în corpul cu care te culci seara

dar fluturii vor bate tobele la marginea străzii
şi femeia se aruncase dintr-un singur salt
în capul larg deschis al statuii

ea încerca să miroasă zidurile să
se scuture de gânduri ca de insecte dar
insectele îi rodeau gândurile care
crescuseră de jur împrejurul statuii
pe aceste locuri unde după sticlă
lumânarea îşi arăta picioarele pe când vasco
încearcă fundul mării cu degetul

unde vasco da gama adulmecă pulpele
pulpele femeilor cu jartieră
pulpele femeilor cu garduri
pulpele femeilor cu medalion
pulpele femeilor cu o catedrală pe ceafă
pulpele femeilor cu vânt pe sân
pulpele femeilor cu pulpe pe pulpe
şi cu alte pulpe peste aceste pulpe

dar vasco da gama e un alt călător
el miroase apa cu ajutorul lunetei
nările i se prelungesc până la ţărm
pentru că el mănâncă şi capul cârmaciului

ţigaretele o rup la fugă alunecând
spre marginea peisajului unde casa
se plimbă cu mâinile pe cap

acolo e o albină şi o femeie

şi femeia înţeapă albina cu degetul

vasco vasco suspină geamantanul ai
uitat un picior în ultima corabie
şi ţi-a fugit figura spre golf
dar batista îşi arată dinţii spre comandantul
care îşi balansează pendulele din urechi
şi pendulele supărate i-au ars barba
barba a cerut iertare esteticii
estetica a mâncat biscuiţii
urcaţi în obositoarea ascensiune spre gură

din panglicile lor cresc lunete
care se aşează deasupra nasului
ca o decoraţie pe un piept cu nări

manechinele îşi caută braţele
cu un cornet al abundenţei în piept
din care curg nenumărate femei mici
cele mai mici dintre femeile mici
cele mai roşii dintre femeile albe
femei cu ace în degete ca nişte porumbei
care îşi aşteaptă zborul în cărbunele glasului
femei cu urechi cât bisericile
femei cu plante pe pântec şi cu
cicatrice de pâine pe plante

dorm toate actele
actele de căsătorie de mobilizare
actele de tutun de nasture de sticlă
actele de nas în care scrie
cum vasco da gama alunecă în ploaie

fac dragoste cer libertate
egalitate fraternitate paternitate
singurătate şi placarditate

libertatea nu poate să iasă şi
rămâne în gâturi cum ar rămâne
un ac de mazăre într-un apendice

dar taurii vor mânca spectatorii

îţi cresc din subsuori ca o sondă
mâinile lichide mâinile de thuringia
ochii se întorc de jur împrejur şi rămân
dincolo de aceste ferestre
unde vasco da gama îşi ascute dantelele
pune pe dinţi puţină sare
presară pe deasupra caii argintii
şi zice comandante acordă-mi cocarda
dă-mi voie

să-mi instalez de jur împrejurul gâtului găina
casa să se strecoare prin uşă

când coamele aleargă singure speriate
pe câmpiile halucinate ale gâtului
cu o dublă mişcare de la cap la coadă

mâna care se deschide în degete cu o cheie
marea cheie care descuie şi piciorul
şi în picior dorm fluierul şi comandantul
care-mi acordă cocarda
şi-mi cere să nu mănânc zambile când
nuca terorizează oraşele

aleargă după nisip
transpiră tuşeşte şi zice
eu sunt nuca şi vă sperii

dar statuia face echilibristică şi
cântă şi joacă
şi nuca nu mai crede în dumnezeu
ce rău e că nuca nu mai crede
pentru că nu mai ştie porunca a patra
şi are să-mi mănânce femeia
femeia mea supranumită *lupoaica*
cu părul năvălit din ciorap frumos
şi piciorul muşcă pantofii
pantofii se ascund în călimară
dar vasco da gama se sperie
el nu înţelege nimic din toate acestea
şi cea mai mare libertate este să stea
cu pălăria în ochi în faţa uşii
când uşa se deschide ca o armonică
şi cântă la ea şi-i cade un dinte
dintele devine edelweis
edelweis culege turiştii şi-i adună
adună fuge pe geam şi se scarpină
scarpină e foarte mic şi rece
rece e cu o fată şi fata
se freacă de robinete
dar robinetele sunt nişte insecte
ele au aripi de celofan ca nişte ace
şi de aceste ace se prind oamenii
oamenii care trec halucinaţi pe sub arbori
oamenii care îşi deschid vinele
ca să scoată cadouri utile
oamenii care îşi uită palmele pe garduri
şi palmele se împerechează în aer
fac superbe volute împiedicându-se de sârme
rămânând prinse de stele şi alunecând
cu o ameţitoare iuţeală spre torente

dar albina creşte imensă
ea prinde palmele şi le înşiră pe ac
aripile de catifea se fac pajişti

în care se vede o flacără
peste care plutesc mii de degete de cristal

fiecare deget este frumos ca o femeie
şi-n fiecare femeie curge un fluviu

pe pântec harta este însemnată
cu semne de lână şi cu un semn de var
semnele de lână atrag navigatorii
ca nişte cântece
coarnele lor se izbesc de ele
ochii li se lipesc de aceste stânci
ca nişte ventuze cu pompe

până ce marele navigator osteneşte
se aşează pe-un arbore şi-şi spală aripile
cu un gest lent în care lasă să se vadă
un alt gest şi mai lent care înseamnă
plecarea către noile continente
apele năvălesc înainte spre fluier
plantele coboară în jos spre sâni
şoldurile devin imenşi palmieri
şi aceste femei vegetale adie

culorile se făcuseră berze
marea zicea întâi şoldul pe urmă tutunul
şi pulpa se deschidea ca o scoică

în fundul ei mâna căuta febrilă arama

arama din care se fabrică morala
arama care se agaţă la gâtul vrăbiilor când
alizeele mătură pieptul navigatorilor

porii zidurilor sunt cele mai superbe dantele
pentru cearceafurile nupţiale
mâinile alunecă pe ele degetele
le sărută frecându-se de căldura lor

în aceste oraşe oamenii îşi mănâncă propria gură
cum ai mânca o unghie sau o haină
şi zidurile îmbrăcate se duc la bal
la balul cuprului şi al teraselor

şi mâinile plutesc în aer se prind în plete
sau se împletesc în ciorapi călduroşi
aceşti ciorapi sunt cei mai cuminţi ciorapi
ei au o gură şi o mustaţă
piatra se aşează pe această mustaţă
şi şoldul se zbate ca un clopot captiv

insectele mele au mâncat toţi oamenii
şi pe străzile pustii ale oraşului
ele defilează păianjenii şi lăcustele
sunt cele mai constantin
ele au seruri perfecte în sârme
şi împung statuia fratelui magic

ele duc în mâini uneltele tainei
degetul dus la buzele decupate
lipite cu grijă de unghiile violete
pleoapele cusute de frunte cu sârmă
din care polipul ronţăie ultima geană
şi iese carapacea de aluminiu

apele pieptenului cad în picături care
se rotunjesc şi devin obiecte

din aceste viori năvălesc armăsarii
armăsarii lichizi pe care e bine să stai
când la mâini degetele îţi cresc ca nişte unghii
şi unghiile ţi se scutură ca nişte pălării

sub ele se ascunde femeia perfectă

ea are în locul mâinilor arbori
şi călătorii osteniţi vin aici de se culcă
dar arborii îi sug şi-i schimbă în păsări
şi călătorii zboară cântând pe alţi arbori
unde e o pâine de asfalt din care
dinţii pălăriei muşcă cu poftă

totuşi cravata nu poate să înghită
pentru că femeia nu plouă
şi nici eu nu plou
pentru că ne despicăm piepturile cu graţie
şi scoatem din fundul lor un clavecin

el ne măsoară cu un metru de apă
ne face haine frumoase şi ne
duce prin mijlocul câmpului unde
femeile simulează cânepa
braţele noastre subţiri le culeg
şi femeile cânepă cântă un cântec războinic
atunci fibrele se desfac şi sânii
plesnesc lăsând să se scurgă
apele marelui canal

pe acest canal e o sondă
oamenii se aruncă cu capul în jos ca un burgiu
sfredelesc pământul cu pletele
şi scot afară minunatul ou pentru dejun

sunetul trezeşte statuia fratelui magic
ea întinde o mână în care sute de scaune
stau comod pe spinările oamenilor

între aceste spinări e una
ea e spinarea lucidităţii
ea are o şiră ca o arcadă superbă şi-n ea
defilează lămpile aprinse

fiecare lampă are un nerv
fiecare nerv are o colivie

dincolo de aceasta se întinde
pălăria cea mare a iepurelui
pe care ogarul aleargă sărind
cu o graţie neîntrecută
peste diapazonul de marmură
enormul diapazon care sună continuu

Poeme alese
(1970)

Inedite

Începuturile

Erau începuturile moi ale cercului, grădinile justificate. Câţiva călăreţi obosiţi clătinau din cap în semn de bun venit. Ceva ca o ferigă ne răcorea umerii. Afară, un copil gigantic, până la al şaptelea cer al răbdării, ne zâmbea la fereastră. Îi auzeam părinţii bubuind, chemându-l să se culce, mai jos, într-o scorbură a cerului. Acolo trebuia să doarmă, să-şi califice oasele, pe-o blană de lupoaică.

Călătoria

Cuvintele, de multă vreme nu mai fraternizau. Noi ne iubeam. În zori divinizam săpunul, floreta străvezie a unor simţuri până mai ieri simetrice. Aveam cumpene capabile să anuleze rigoarea celor mai pure inegalităţi. Asta ne mai linіştea. Virtuţile ineficace ale plinului ne construiau clepsidre. Roua cădea pe rouă, retina pe retină, rigidul pe rigid. Caii noştri de piatră simulau adăpatul la sorburi de piatră pe când vizitiii păreau că meditează în largile lor mantii neclintite.
Pe rafturi doar arama precaută mai tresărea la fiecare licărire.

Paşii

Cu ochi încă de lapte, neconcludenţi şi duri, el urmărea dimensiunile capcanei în care acrobaţii îşi împleteau salturile. Gura lui şoptea un număr zguduitor, arătătorul lui feroce şi naiv desena până la cele mai mici amănunte formele suple ale ameţelii. Dar nimeni nu ştia că gâtlejul îi era doldora de injurii, egală recompensă şi pentru laşitate şi pentru

îndrăzneală. De aceea când îl văzură culcându-se în braţele iubitei ceilalţi se retraseră cu câţiva paşi. Iar ea, lipindu-l strâns la piept, făcu primul pas înainte.

Memoria frenetică

Pe câmp, trei dintre cele şase personaje rosteau ignorându-se unul pe altul acelaşi cuvânt neînţeles, uitat şi redescoperit de fiecare dată. Al patrulea, cel mai sărac, cel atât de sărac încât îşi purta provizia de apă în palmă, cel atât de sărac încât îşi cultiva grâul pe gură, secera silabele uimit de foşnetul lor.
De fapt, era un câmp de abur şi cei doi îndrăgostiţi, în fardul lor difuz, îi limitau orizontul la marginea albastră a pleoapelor.

Azi dimineaţă mersul tău

Azi dimineaţă mersul tău anunţa al şaptelea anotimp, nesfârşitul. Degetele tale dezlegau nodurile negre ale pământului, linişteau spaima copilărească a pietricelelor, aşezau la fereastră barda care contemplă. Câte o pasăre venea să-i dai grăunţele făgăduite înainte de a-şi începe marea migraţie inaugurală.
Eu încercam să prind nedimensionalul, această stare de încredere fără regn care este iubirea noastră.

Arca

Acestui lup, bătrân acum, i se mai joacă vântul în sforile din coamă. O sete-panică (poeme, cuburi violete, efigia maternă a unui cartier de vechituri) îl mână spre ţinuturile răului, spre mlaştinile negre care mocnesc în străfundurile omului. Câteodată, noaptea mai ales, e fericit când întâlneşte tineri ucigaşi în trecere spre marile scorburi ale Atlanticului.

Odinioară, pe când locuia în peştera de la marginea deşertului, s-a bătut de moarte cu blondul său prieten. (Acum, prietenul îşi poate fuma liniştit ţigarea în zona unei incomunicabilităţi totale, plătită cu preţul vieţii. Rămân ceilalţi, departe, printre paznici.) Obişnuit cu furtunile, mă duc uneori, când se coboară vreun uragan din nordul ţării lui, să-l liniştesc, să-i sprijin ferestrele putrede sau să i le acopăr cu vată de sticlă. Atunci iubita lui se plimbă printr-un peisaj de gang cu iceberguri cenuşii, în timp ce sora ei mai mică geme alături, pe-o saltea, la pâlpâirea lumânării. Pe acest lup, bătrân acum şi încălţat cu ghete vechi, eu îl iubesc. Dar cum să comunici altfel decât prin jumătăţi de jumătăţi de semne cu cineva de care te despart atâtea falii de feldspat transparent?

Oraşul în câmp

Oraşul în câmp îşi avea locuitorii lui de flori, arhitectura lui de iarbă. Pe străzi, prietenii şi rudele suave ne ofereau locuri de odihnă ferite de arşiţă, ne dăruiau fructe şi apă, ne invitau la ceremonii pe care, până la venire, nu le cunoscusem. Dar refuzam, fireşte, fiindcă în ritualul acesta binevoitor ghiceam o ştiinţă complicată, un fel de funie mută, cu câte un capăt în fiecare din noi.
La plecare, ştergeam cu grijă polenul Ariadnei de pe reverele noastre de mătase.

Înainte şi după

O curioasă nevoie de levitaţiune, moştenire de la vreun strămoş războinic şi pasăre, îl obliga, în secunda precisă a dragostei, să-şi lepede ultimul lest de memorie diurnă. Atunci retina i se făcea elice, sângele desfăcea aripi, oasele uşoare îşi regăseau rând pe rând structurile şi funcţiile iniţiale. În gura lui vuia un oraş depărtat. Undeva, pe cerul lăuntric, se rotea rivalul zăngănindu-şi armele generoase. Dar

el se mulţumea să-l salute, mândru, şi să pornească mai departe dispreţuind sfârşiturile, pe când iubita, culcată alături, îi urmărea pe cutele cearceafului elanurile zborului încremenit.

Scara

Demnă şi pură, ea ne iubea. Răspunsul nostru era o treaptă a adoraţiei.
Apoi, un timp, albă şi suplă ea s-a supus rigorilor unei maternităţi înverşunate. Pentru că avea cinci sâni a zămislit cinci guri inconştiente, lacome şi vii. Se istovea. Am fi avut noi hrană şi le-am fi dat-o bucuroşi, dar legile ei tainice se dovedeau de neabătut. În tandra noastră ticăloşie i-am furat copiii, câte unu, pe când dormea. I-am dat pe mâini sigure. Ştiam că vor avea şi lapte din belşug şi pâine proaspătă şi fructe. Noi o iubeam pe ea. Juram să o cruţăm şi ne gândeam ca ultima odraslă, cea mai plăpândă, să i-o lăsăm pentru mai multă vreme. De fiecare dată, la deşteptare, ea hohotea, îşi sfâşia obrajii, disperată. Încrederea în noi îi rămânea însă intactă. Noi o luam în braţe ca să ne simţim inima prin pânza groasă a cămăşilor. De-atunci ne bântuie o insomnie de securi albastre.

Ora nepăzită

Ceasul în cuc, pomul în frunză, lumea în cap. Să nu tresari, iubita mea, când vei găsi oglinda adăpostită sub pleoape. Crusta, fireşte, e aşa cum e şi transele ei negre acoperă luminile imaginarului. Dar, peste noi, delfinul amoros îşi lasă mai departe dâra străvezie. Să nu tresari când o vei regăsi ascunsă printre scoici. Noi am rostit cuvântul pe care îndrăgostiţii, la ora nepăzită, abia dacă mai îndrăznesc să-l bănuiască, roşindu-se la adierea lui.

Izbuteam uneori

Izbuteam uneori să simţim unisonul acela ciudat care ne lega, dezlegându-ne, de restul lucrurilor. Înţelegeam întrucâtva ubicuitatea evenimentului, sensul distributiv al speranţei. Ghiceam iubirea trecătorilor, vedeam figurina de lut din al şaselea adăpost al cârtiţei, ştiam de ce tresare dalta. Totul devenea împlinire şi se petrecea, pe neaşteptate, într-un pătrar de linişte. Atunci ciocănitoarea scobea o piatră sau piatra îşi desfăcea aripile. Câţiva prieteni se simţeau jigniţi.

Clopotul

Vroiai să faci drumul prin stuf, până la malul celălalt. Ţineai să vezi pajiştile şi, mai ales, să asculţi bătaia clopotului din turla care se zăreşte vag şi de pe malul nostru. Copiii ţi-au adus luntrea. În privirile lor licărea admiraţia dar stăruia şi umbra unei tăcute avertizări. Eu ţi-am vorbit despre pericolele minime, despre fragilitatea luntrii făcută numai pentru o persoană şi, din păcate, singura în stare să străbată încâlceala vegetaţiei, despre mulţimea de ţânţari, despre ochii trişti ai broaştelor ţestoase care trăiesc la câţiva paşi de mal. Tu mi-ai răspuns că totul va dura foarte puţin şi că, în orice caz, clopotul merită osteneala. Copiii ţi-au întins vâsla, eu am fluturat braţul. Şi toţi ştiam că faci zadarnic o traversare plină de primejdii căci, pentru a putea pricepe limba clopotului aceluia, e neapărată nevoie să nu fii singur.

Fără importanţă

Când s-a început, noi vâsleam. Pe mal, cocoşii îndrumau vântul spre laturile propice ale orizontului. Apoi, deodată, un personaj cu înfăţişarea şi gesturile celor ce ne citesc contoarele de gaz mută pe cer uriaşul mecanism al zodiacului. Taurul se urni, huruind. Cumpăna se clătină o clipă făcând loc Fecioarei. Săgetătorul îşi puse alene arcul pe umăr.

Peştii se năpustiră chiuind în direcţia Gemenilor. Ceilalţi se îndreptară şi ei, docili, spre noile zone. O amplă seninătate umplu golurile lumii.

Iubita înceată

Încetineala ei, ca o rugină harnică, ne preciza. Deprinşi să ocrotim fierul ni se părea firesc să-i oferim liniştitoarea certitudine a ritmurilor noastre. Cu braţe şi unelte atât de încercate am fi putut, nici vorbă, să-i surpăm obscura violenţă a refuzului. (E drept că rătăcirea ei ne amintea plutirea lumilor. În piruete regăseam pierdute începuturi.) Ea izbutea să iasă din vacarm, ne dezarma. Tiparele noastre de aramă căpătau forma somnoroasă şi gingaşă a degetelor ei, elanurile noastre îi împrumutau încetineala.
Ea ne iubea, ne refăcea.

Goana

Haita se năpustea vuind, apoi urma tăcerea. Undeva, nişte oameni făceau calendare. Atunci, fireşte, vânătorii îşi scuturau glugile şi tunetul se auzea foarte bine. În afara lor, ploaia ţipa ca un cerb înjunghiat. Ar fi trebuit s-o ajutăm, s-o ascundem, dar, după exemplul rădăcinilor, noi detestam spaimele precoce şi gurile noastre de flori se mulţumeau doar să se clatine, abia vizibil.

Leonardo contemplând apariţia triunghiului

O mască de scândură îi acoperea faţa. Fosila aceasta a dezordinii avea, desigur, o fisură în dreptul ochilor şi un desen în jurul nărilor. Ea adera la linii şi la pori sau liniile şi porii se mulau pe anatomia ei strictă. Oricum, de-o parte şi de alta totul era ascuns şi necesar, totul îşi pândea suprafaţa, totul zornăia. În cele câteva obiecte cenuşii aflate prin preajmă, ca şi

în catifeaua galbenă care acoperea pereţii, s-ar fi putut bănui un zâmbet. Dar nici obrazul nici masca nu mai ştiau dacă întruchipează crispata justificare a celuilalt.

Simţurile totale

Spunea că a venit să mă vadă şi că a făcut două ore pe jos, de dincolo de deal până la marginea râului unde locuiesc. Spuneam că venirea lui îmi face mare plăcere (era un fel de ritual menit să ne asigure legătura necesară într-un ţinut puţin vizitat ca al nostru şi mă miram eu însumi de prudenţa cu care îi vorbeam). Ştiam că vorbeşte despre altceva, ştia că vorbesc despre altceva şi jocul nostru începuse să ne plictisească. Dacă şi-ar fi găsit iubita acolo, la mine (ea însă plecase, nu ştiu unde, nu ştiu de ce) poate mi-ar fi spus: fericirea, *aici* şi *acum*. Dar între timp se înserase şi el a tăcut.

Logodnicul chimic

Era frumos şi, dedesubt, stăteam printre cuiere, printre pălării ceruite. Pe jos era un covor, pe o cutie se vedea jacheta lungă a prinţului Albert, mănuşile lui cu nervuri, manşetele scrobite. Toate acestea nu însemnau nimic, erau desenate într-un oval alb, pe fond stacojiu. Dar silueta de homunculus a prinţului şi cadrul ei neliniştitor ne obliga. Străvechea noastră sete de intimitate se trezea, potrivnică oricărui fel de martor, chiar în efigie, chiar în ecou.

Copacul în barcă

Nu ştiu ce spuneam despre un hipodrom şi despre un tramvai în care cânta întotdeauna orchestra. Nu, nu spuneam nimic, aveam un tatuaj minuscul şi o voce care mă enerva de câte ori încercam să vorbesc. Şi nu exista nici un hipodrom pe lume, nici un tramvai,

nu cânta niciodată orchestra. Iar eu aveam un tatuaj minuscul şi o voce care

Sosirea poetului pe marele aeroport

El coborî o scară neatentă. Lumina, aerul îi inundau nervurile insinuându-se în geometria lui de chiparos. Apoi o uşă se deschise. Metalul începu să ţipe. Dar el intră. Imense coridoare de mozaic şi sticlă îl pândeau, adulmecându-l. Cu bustul aplecat peste grilaje trecu în şoapte Avertizatoarea. Atunci se repeziră vameşii, îi sfâşiară hainele, îi sângerară faţa, îi scotociră valizele imaculate. Se anunţau sosiri spectaculoase şi noi plecări. Pe urmă, difuzoarele tăcură. Pe sub tavan, printre ştiinţe, vui ceva ca un ocean de lapte, ca amintirea unui sân. Şi el se aşeză o clipă să respire, atent să nu-şi clintească ţeasta plină de grenade.

Ultimii

Păzind acelaşi vad ameninţat, ne acceptam doar ca pe nişte presimţiri. Ferocea noastră ignorare ne garanta singurătatea. Totuşi, din când în când, ca să-şi organizeze panica, el desfăcea o plasă. Atunci, schimbat în ţap şi în mistreţ, jucam în jurul lui. Dar el mă evita. Iubind, ca jderii, pe molozuri vegetale, nu se ferea de ochii mei nici când iubita, ca un scut uscat, se desfăcea spre moarte. Doar uneori, când zorii ne înţepeneau, el îmi cerea să-i pieptăn părul lung cu degetele mele ignorate. Pe creste licăreau focuri duşmane. În clipele acelea de fraternizare tainică, toţi trei tăceam, în linii mari, despre acelaşi lucru.

Focul negru

Cărţi fără pleoape mângâieri impare
arcane ale marilor refugii

ochi al lui Scipio rostogolit în praf
nici o precizie nu-mi mai jigneşte
rigoarea de profet al umezelei

la pragul sacrilegiului argila
invidiindu-şi lacătele suple
îşi caută complicităţi şi spasme
nici o aluzie la tresărirea gurii
când oscilau ca într-o carapace
cearceaful-amiral şi focul negru

(acolo unde limba îşi decantează mâlul
leoaica nopţii mele îmi aşternuse patul)

o jumătăţi de păsări jumătăţi de câini
şi trestii care îmi distribuiţi vocalele din ce în ce mai
surde
iubim neîmblânzirea asta
gestul de iaz aburul cert şi zumzetul tangibil
iubim în camere închise
cu muşcătura varului pe gură

geometri ai eclipselor culcaţi în leagăne minuţioase
fanatici fraţi ai torsiunilor pietrificate
pe lepra nu ştiu căror cărămizi
convalescenţi ai rănilor docile
amanţi de stuf între extaz şi spaime
pe chei calcarul reconstituie
ultimul cuib al Marilor Fiinţe
sub scuturile oarbe ale mării

(copilul cu urechea la pământ ascultă
cum viermuiesc instinctele nisipului)

dar ne mai bântuie după aceea

hăţişurile libertăţii noastre
furia pietrei călăuzitoare căutându-şi praştia
fireşte ne mai bântuie răcoarea
obscurelor redeşteptări materne
fireşte mâna ei cu adjective şi peisajul coapsei
ochiul lui Scipio rostogolit în praf acolo între dune
pe aerul neînfrunzit al feţei

pânza de ploi a respiraţiei acoperă grumazul
culcat pe patul ceremonial
strâns în păstaia semnelor intacte
privesc rotirea încăpăţânată a femeilor cu capete de floarea-soarelui
ascult râsul de silex al neştiutei roţi subpământene

(sporii cuţitului s-au ascuns în nisip
pasărea bate cu toiagul în poartă)

pe îndoielnicul valtrap al verii
ulciorul e la buzele oprobiului
împrăştiat în pânda lui sub piele
paznic şi castor al adâncurilor noastre
tatuatorul sării şi-a clătinat unealta
nara înaltă a întunericului ne adulmecă frunţile

o, contemplare cheie de cenuşă
numărul galben şi culoarea patru s-au închis în violenţa lor
lemnul înnebunit ciopleşte umerii dulgherului

tu soră geamănă poţi locui pe iarba mea nesperiată
departe de incestele metalului
gura mea îţi rosteşte cuvintele
îmi pieptăn părul tău îţi mângâi faţa mea
plămânii tăi de soare sunt în plămânii mei
şi somnul meu adie pe unghiile tale

tu singură în zonele ofrandelor suspecte
rostogolești ca pe un cerc rănit
durata şi orgoliul rătăcirii noastre

(lăcusta duşumelei îţi cumpăneşte pasul
încă un stol de păsări trece prin pământ)

Caron

Eu îmi făceam datoria mea salutam şi dădeam onorul
salutam blonda aceea încântătoare
nimeni nu ştia toţi visau frumos o răpeau şi o salvau frumos
femeile erau uşor agitate îi luau locul
ceilalţi le salvau pe rând le treceau în Antile cu bacul
eu le dădeam onorul le salutam le salvam

o doamnă cu şapcă îmi făcea semne cu şapca
să mă dezlipesc de perete să mă lipesc de scaunul ei

aş fi fumat o ţigare un kierkegaard cu şapcă o răpea pe doamna aceea
el le răpea pe toate şi le trecea în Antile (erau uşoare pe bacuri)
câţiva îi luau locul şi le îmbrăţişau pe bacuri
eu le dădeam onorul îmi făceam datoria mea îi salutam
erau prea multe faruri pentru o singură stradă pentru o singură femeie
ceilalţi o împuşcau pe o singură stradă
urlau de melancolie şi le salvau pe toate
era o plictiseală imensă un refuz total
nimeni nu mai vroia toţi vroiau toţi treceau cu bacul
era loc şi pentru unu şi pentru toţi
aş fi fumat o ţigare fiecare ar fi murit

toţi pentru blonda aceea toţi pentru una una pentru toţi
era un zgomot uriaş toţi chiuiau
nimeni nu mai vroia şi o linişte adâncă a umplut deodată apa
toţi s-au retras în bacuri fiecare cu blonda aceea şi au pornit
eu le dădeam onorul îi salutam le salvam

1942

Omagiu

Poate iubeam într-un butoi la uşa cinematografului
pe devantura unei cafenele cu orchestră
cu pădurari tăcuţi care pândeau hoţii de vreascuri pe aerodroame
şi ca prin vis coapsa albă golful silueta leului pe colină

tu să te caţări întâi eu am puşca
am să trag de la etajul întâi prin cuşca ascensorului
am aerul comprimat urticaria tristeţea
am să-ţi arăt legitimaţia mea de poet uleiul roţile
tu să-mi arăţi soarele alb coapsa şi eu am să trag
am să te iubesc disperat într-un butoi printre harfe
cu degetele în ochi cu pumnii în gură
am să mă caţăr întâi tu ai puşca
urticaria aerul şi hohotele de plâns
eu am să-ţi fac cu ochiul din maşină (poate scăpăm)
nu ne cunoaştem ai să spui nu ne cunoaştem

apoi asfaltul va continua să rămână umed

1942

Lacrima

Mama făcea semne cuiva care umbla pe sus
un om de peste doi metri care se plimba gânditor pe deasupra pomilor
(domnul Cristescu de la Societatea Tramvaielor)
nişte păsări mureau în aer eu copiam lista de rufe a lui Flamel
aveam câte un prieten în fiecare bucăţică de nor
de fapt aşa sunt prietenii când e atâta spaimă pe lume
mama spunea şi ea că e normal şi că nu acceptă să mă fac prieten
mai bine m-aş gândi la ceva serios

totul era indigo scriam cu cretă albă şi mă temeam
să nu ne înghită prăpastia de deasupra
şi ce să mai vorbim despre bustul acela de catifea şi de iarbă
despre genunchii în care germinau plantaţii întregi de trestii de zahăr

1941

Cross

Ne alergăm suta de metri goi prin urzici
suta de ani prin bucătărie
suta de poeme prin gări pe sub mese

oricum cineva ştie totul şi ne dă să înţelegem asta
cineva cu pălărie mare şi cu ciorapi albi
cineva care ne plesneşte peste ochi cu un buchet de flori
noi alergăm declamăm gâfâim cu mâna la frunte
ne adorăm şi cineva ne plesneşte peste ochi ne pălmuieşte bunicii îngropaţi în nisip

cineva cu pălărie mare cu ghete şi cu aripi
cineva care se leagănă şi miroase a salcâm

apoi nu se mai aude decât foşnetul salcâmului
noi ne oprim ne punem tricourile şi pornim mai departe

1942

Scaunul acela

O ce frumos şi demn era scaunul acela
singurul scaun din lume care ne memora uraganele prenatale
şi ne iubea cu ochii închişi cu fruntea rezemată de scaun

seara mă culcam lângă el mă ghemuiam pe agonia lui de cobalt
bâlbâiam câteva cuvinte imaculate
câteva cuvinte care nu mai legau nimic dezlegau tot
purtam lingura la carâmbi ca orice om frumos şi nu mai ştiu ce
în cupeu iubita mirosea deseori a bomboane
pluteam pe un glob portocaliu în scorbura scaunului aceluia
ai casei numărau fotografiile mă ignorau
s-ar fi putut să fie ora unei disponibilităţi totale

1943

La umbra timonierului

Desigur am putea călători tihnit
peste ocean spre Transvaal cu oase
femeia de la pupa şi-ar legăna piciorul

un pasager mai trist s-ar încălzi la pieptul ei
i-ar da reviste câinelui roşcat
şi noi mai alungiţi pe văluri nupţiale
pe pături nupţiale în două geamantane
iubita mea ceva mai alungiţi
ceva mai alungiţi pe oase pe covor
iubita mea ceva mai alungiţi
o sută patruzeci de pasageri mai trişti mai alungiţi
mai alungiţi iubita
un pasager cu oase o scară o girafă
un Transvaal cu sticlă vişinie
iubita mea desigur
mai alungiţi pe văluri nupţiale
la pieptul tău în două geamantane
desigur de la pupa la călcâi
mai trişti cu pupa şi mai Transvaal
iubita mea ceva mai alungiţi

Nepotul lăcustei

Ne mai înscriem numele pe frunte
ca taurii ieşiţi prin crăpături
şi ce lupoaică vrea să ne arate sânii

totuşi spre zori
când oasele ni se topesc în ceţuri
pe creanga lui de soare încâlcit
omul rotund ne inventează ochii

Melmoth

În unele împrejurări bătute de vânt
mă cheamă domnişoara Taub cu bot de iepure
să ne plimbăm pe umeri înspre gară

dar azi
pe lira mea albastră şi pe şarpele Uroboros
căruţa s-a împotmolit în ierburi

sufletul ei raţional s-a prefăcut în aşchii
Hermitul Spânzuratul Roata şi Împărăteasa
se învârtesc în gol de patru zile
poate că domnişoara Taub la uşa mea
a pus plăcuţa de aramă
poate că-mi ronţăie pereţii sau
îşi ţine tristul bot de iepure în palmă
în timp ce pe deasupra noastră trec grăbite
cortegii lungi de mese princiare

pe câmp printre porumbii care stau să nască
cel aşteptat aşteaptă
gătit cu plete galbene şi cu mustăţi făcute din mătasea lor
el a venit de departe în maşina plină cu melci
şi mă priveşte prin ochi ca printr-o sită
Melmoth îi spun dă-mi pălăria ta
dă-mi pălăria ta albastră
dar el nu poate fiindcă îşi acoperă cu ea
ciuperca trandafirul de pe ţeastă
în insurecţiile blânde ale inului
şi-a înrolat litigiile cărnii
cu tripla şovăire care le propagă
şi are altă întâlnire

vai domnişoară Taub mi-e foarte frig

Rotciv

Mag şi buchet într-o necontenită oscilaţie cu paşii dezordinii pe câmpuri liniştite

cagulele lui transparente aveau locuri libere magazine cu vulpi dughene intime şi cafenele într-un interminabil somn

el zâmbea vecinului-gravor şi laptelui în fiecare dimineaţă îşi ciocănea cu degetul un dinte şi aprindea în sobiţa de tablă focul ritual pentru apariţia himerelor

degetele lui atingeau punctele incerte ale sacrilegiului nervii lui pipăiau câmpiile pierdute sâmburii inoperantului închişi în noi halucinantele zone interzise

trădat de pretutindeni şi iubit de pretutindeni (pe pieptul alb al marii iubite dormea un şoricel picioarele de liliac nocturn al Consolatoarei se ascundeau în cizme)

el a ales pentru formula focului solidul versatil i-a învăţat să deseneze pe mayaşi şi s-a retras printre totemuri într-un acvariu opac

la marginea pământului scâncea un câine de argint

Vârsta semnului

Ca un gladiator pe bălării
mă înveleam cu mâncarea pisicii

tu mă iubeai fiindcă mâncam albine
dar prin cutii departe prin oraşe
iubita mea cu ochi deschişi închişi
cu umeri ca nişte părinţi
prin pivniţi unde fumegau vulcanii
noi discutam memorizam cu ei
şi cine mă cosea de fruntea lor

Ultima barcă

Prin ochiul rotund al găinei
trece ultima barcă
un om cu o uşă pe cap
un câine cu o lampă în gură

şi fiindcă totul e atât de clar
în ochiul rotund al găinei
nimeni nu mai pune cele opt întrebări esenţiale
iubita cu mâna aşezată pe pian
aşteaptă de ieri la fereastră
podul s-a ridicat mult mai sus
trece ultima barcă
şi eu cu ghetele mele de baschet
mit meinen erotischen Schuhen

Ce flori frumoase

Ce flori frumoase făcea pictoriţa pe femurul nostru
albastre galbene portocalii flori minunate

noi toţi şcolari poeţi toţi viguroşi toţi morţi
păscuţi de cai mâncaţi de câini şi singuri
toţi galopam strigam vacanţa mare a sosit vacanţa mare
toţi galopam în cai şi nechezam glumeam
ne-am fi oprit să plângem şi să plătim în bani
ne-am fi vândut ghiozdanul şi coama pentru asta
visam cearceafuri sâni şi nechezam în cai
şcolari poeţi de la orchestră de oriunde
mâncaţi de câini uitaţi de fete
noi galopam întruna şi strigam vacanţa a sosit vacanţa
dar ea steatopiga pictoriţa caraiba mută
ea ne oprea o clipă ne zâmbea
şi ne picta obrajii pleoapele femurul

vara 1942

Zimzum

Să mai păstrăm pe frunţi o nerăbdarea mea
luciul de seceră al încruntării
ziua mulatră s-a culcat pe lespezi
o linişte răzbate de dincolo de porţi
în ochiul calului a tresărit un corb

iată cortegiul zestrea lui de alveole
sub blănile de urs fiecare îşi poartă cele trei trupuri
sintaxa rugului şi amintirea ceremonială a uitării
ziarul s-a îngălbenit pe râşniţa de piatră
trei aripi pentru fiecare şi complicata lor mecanică nomadă
când agitându-şi coama ca pe-o coaliţie a consimţirilor
un arbore ne inventariază glasul

orbita unui zâmbet mâncat de aqua-forte
inaugurează ora iubirii exemplare
pe litera claviculei se prăbuşeşte cerul vegetal

cum să transform balansul obscurului genunchi
în cumpănă severă a celorlalte gesturi
un zar cu toate feţele egale rostogoleşte numere în palma jucătorului

o şoapta mea fecundă încetinirea mea
limbă de lut şi coapsă a cenuşei
tăcerea îşi dezleagă fântânile retrase
aud cu degetele şi cu cerul gurii
o claritate densă pleoapa unui semn

ochii de seară îşi refac pupila
mari monumente cad în somnolenţa lor fanatică

tu rezemată de copac încearcă să păstrezi
mărul pe cap eroarea săgeata prevăzută
nici o primejdie nu mai ameninţă aceste câmpuri
vânatul s-a ascuns în glezna vânătorului
şi eu cu gura plină de alice
cu nara ninsă de o veche împietrire
neocrotit de nici o neîncredere de nici o spaimă
cu dinţii pieptenului sap exilul unui nume
pe clopot în bătaia lui egală

rămână deci polenul meu justiţiar
pe scoarţa stearpă a cuvintelor în adierea lor căruntă
uitat coclit de ploi printre legume
la domiciliul fulgerului profesional
o înmulţire lentă pulverizează sensul
şi pentru că vorbim despre aceasta
grumazul tău şi bustul readuc penumbre de prestigiu
datoare şerpilor şi discobol cu sâni
arunci departe ca pe un miracol inutil
umbrela de ecouri şi cuferele proporţionale
pentru un somn aproape confluent
sfătuitoare maniacă neliniştea ne-a părăsit pentru un bal tăcut
cu masca ei de fân lipită pe obraji
(mâine oricum ai să-ţi reiei călătoria peste câmp
în aclamaţiile verzi ale lăcustei)

lampa uitată la fereastră ne umezeşte umbra
furca se răsuceşte singură spre întuneric
ceara călduţă a sărutului ne apără

poate că iarba ameţită de amintirea unor vechi înecuri
ne-ascultă respiraţia ca pe un stol de peşti

Cămaşa fericitului

E drept Lilith cu gamba iubita mea se exprima urât
era de-o indecenţă cu totul şi cu totul nedorită
aveam discuţii aprige mă detesta spunea că sacri
legiul o echilibrează
mă suspecta de sentimentalism îmi cumpăra garoa
fe şi îşi ştergea pantofii cu flanela mea

în plus duminica mergeam toată echipa s-o vedem dansând
dans *la Monteria* şi *Idéa* nişte tangouri foarte demodate
noi toţi mergeam pe biciclete plângeam din doi în doi din patru în patru
unii mai rămâneau să joace rugby pe sub bulgări se distrau minunat
în plus ceilalţi ne pălmuiam aplaudam şi pedalam

Lilith ne dăruia şuviţe din părul ei autograf şi timbre
în plus dansa acoperită de molozuri

da recunosc aveam fiori dormeam în cărucioare
câte o doamnă ne dădea la păsări
surorile ne educau pe bufet ne dezinfectau
bunica ciumă umbla în patru labe pe ciment
şi eu printre ceilalţi eram un element jignit

dar nordul umărului meu gemea de eschimoşi
mult mai la sud soarele ud mă atrăgea
şi eu plângeam din doi în doi şi pedalam

1945

Plimbarea celor cincisprezece domnişoare

N-aveam nimic cu ele acolo între stâlpi
când îşi luau poziţiile preferate şi mimau o fas
cinantă rătăcire
nici când spuneau că morţii fură nici când citeau psalmi în ha
mace şi-şi zgâriau poleiul de pe faţă
nici când se iscăleau pe bănci şi aşteptau

eu mă trăgeam deoparte ca un Damocles în postav
rigid bolnav de ploi cu două păsări în gură cu iu
bita mea
să zicem într-un şal vechi sub sălcii într-o
amintire personală

n-aveam nimic comun cu ele am dovezi
sunt martori fluturele calul marinarul piatra pre
ţioasă păianjenul călugăriţa melcul
toţi ne-au văzut în plină zi cu ochii lor acolo între
stâlpi când ele

treceau înghesuindu-se ca pinguinii lovindu-se cumplit
fără un vaiet fără un cuvânt

1944

Întâlnirea pe o scară foarte îngustă

Făgăduisem să mă sperii mai demult şi iată
firul de aţă încolţeşte în ac

privighetoarea cu şorţ alb anunţă zorile

şi cum să înţelegi simbolul unui pardesiu mai mult
sau mai puţin teoretic
încântătorul meu refuz cu capul sub cearceafuri sau
forţa oblică a unui labirint
noaptea în antreu cu somnul părinţilor în odaia de-
alături cu
dorinţa de a fugi cât mai repede cât mai departe
când suedeze bat la geam venite pe alei cu pietricele
şi când pe zidurile de ciment se înmulţesc
sargasele uitate prin dulapuri

A iubi

Înnebunit de ridicol, aburit şi himeric
cu buzele crestate de triste muşcături
urcat pe catalige de cabotin feeric
şi tânăr, totdeauna tânăr, în slip sau în armuri

cum ai putea să recapitulezi
fiecare gest, fiecare cuvânt, fiecare tresărire
tot ce ai putut să adori, să visezi
înnebunit de ridicol la fiecare tresărire?

Leşinat la farmecul unui cuvânt când plouă peste
lume
galaxii de cuvinte incandescente
ca un copac tăcut presimţind printre brume
foşnetul marilor ferigi arborescente

care îndrăgostit şi ce ales între aleşi
ca şerpii, cu încolăciri fluide
s-ar ghemui la uşa iubitei, pe preş
ca să implore: deschide, deschide?

Înnebunit de ridicol şi trist
când vocea ta sună ca o fereastră spartă
şi trec sub tăcere şi nu mai insist
şi nu mai spun cum îţi sună paşii pe piatră

şi nu mai spun nimic despre decenţă
despre oglinzi în care obrajii par de cretă
nimic despre crispata violenţă
a dragostei prin care treci ca printr-o baie perpetuă

nimic despre iubita cu umerii de fildeş
rotunzi, ca bilele de biliard, pocnind uşor
când ostenit şi pleoapa şi fruntea ţi-o apeşi
pe rotunjimea calmă şi pe răcoarea lor

nimic despre ciudata toropeală
când lângă ochiul tău mângâietor şi tandru
în sala de spectacole aproape goală
mâna iubitei luceşte ca un candelabru

nimic despre retina ca o lentilă arsă
şi bântuită de ecouri
ale cascadelor ce se revarsă
din părul ei de umbre şi halouri.

Ne sperie cocoşii care îşi ridică
prea puternice creste în noi; iar afară
aripile mucezesc şi se strică
şi nimeni nu le mai repară.

Copacii, ştiu, foşnesc numai arareori
şi numai când le rupe vântul crengile ceţoase:
punând surdină peste trosnetul îmbrăţişărilor

am putea suna şi noi ca nişte saci cu oase

şi atunci asul de pică al resemnării ni s-ar desena pe buze
şi gândurile, ca într-un golf liniştit, ni s-ar revărsa în pălărie.
O, fireşte, cer scuze, cer mii de scuze
pentru această clipă de melancolie

dar dacă n-aş fi fost poet, ci manechin
sau dansator pe sârmă sau orice
tot aş fi vrut să mai întârzii puţin
lângă iubire, ca notele după concert.

1956

Oglinda oarbă

Prezentarea alergătorului

Cute ale tăcerii, ziduri fără ferestre,
guri pângărite de cuminecătură
guri de ghips, guri încleştate în bezne,
voi, rictusuri suave, schimonoseli de ură

mai recunoaşteţi glasul cu sunete prea slabe
şi glezna putrezind lângă pedală
şi pieptul lui, o harfă, pe ale cărei coarde
purta, ca pe o targă, imensa oboseală?

Mai recunoaşteţi bustul din marmure neclare
stând în bătaia lunii, tăcut, ca în landou
şi pletele prelungi curgând spre buzunare
şi nasturii de aur cusuţi peste tricou?

Au putrezit, pesemne, şi n-au rămas din toate
aceste indicaţii de profil
decât ecoul jalnic al tristelor stigmate
prinzându-i, ca un cearcăn, oftatul inutil.

Posomorâte guri, voi, bâiguieli încete,
iată Alergătorul, feroce şi posac
gonind pe şaua roasă a unei biciclete
prin miturile tulburi ale acestui veac:

din care fald al nopţii cu moliciuni de gumă
şi-a răsucit în aer statura, ca pe-un pod?
Din ce copac lăuntric se scurge, ca o spumă,
lumina care taie conturul lui schilod?

El e acela care şi-a îngropat în palme
nefericita frunte şi-o strânge, ca în cleşti,
pe el îl sorb, domoale, nisipurile calme
şi îl privesc, tăcute, nălucile din fresci.

Din şapte mii de grote simunul se repede,
cometele îşi pleacă sporadicele trene
şi umbra lui, în umbră, abia dacă se vede
ca o columnă vagă, zărită printre gene.

Iată Alergătorul! Sub frescele antice
cu gesturi istovite şi încete
încearcă beregata spre stele să-şi ridice
lumina să le-o lingă, înnebunit de sete.

E, poate, obosită metalica lui pulpă,
falangele bolnave ştiu bine că îl dor
şi glezna, prăbuşită lângă pedala ruptă,
se târâie pe dune ca un gladiator.

Şi totuşi, clătinând nisipurile fluide,
imensele clepsidre de veacuri neîntoarse,
el se roteşte-n jurul străvechii piramide
ca fluturele, seara, cu aripile arse.

Iată Alergătorul! Genunchiul lui de taur
s-ar tolăni, o clipă, pe-un scaun, la bordel;
imensul os al frunţii, încununat cu lauri,
de colţul unei mese s-ar rezima şi el.

Visaţi la osatura superbului Heracle,
dar oasele acestea, umane, chinuite,
eu le-aş culca, să doarmă, pe fundul unei racle

la sânul putrezitei prinţese Nefertite.

Iată Alergătorul! Râvnind mătasea suplă
şi-a îngropat piciorul în cârpe şi-obiele
şi aspra moletieră, înfiptă peste pulpă
i-a ros până la sânge neprihănita piele.

Iată Alergătorul! Ca o hienă, latră;
poate că nu mai ştie şi nu mai vrea nimic.
O, dacă s-ar trezi prinţesele de piatră
ca să-i lipească gura, cu limba, ca pe-un plic!

Copacul-animal
(1971)

Ei pregăteau plecarea cu ferry-boatul lor
ziceau să-ţi iei costume noi plătim
ziceau ceva în glugă ceva în serios
se bucurau ai naibii cu tristeţe

Mai la o parte noi ne ghemuiam
sub pasăre cu măduva aceea
cu văduva aceea (nici măcar)
cu văduva spinării pe spinare

Ce mai ospăţ ziceam se pregăteşte
pe sâni şi pe terasa lor
hai cântă-mi aria cu 2×2 sau 3×3

cât mai erau cuvinte

În general nu se ştie precis dacă e bine sau nu să vorbim despre lucrul acela surghiunit
despre ciudatul
bine ştiut pe care îl obişnuim singuri
despre migrările spre labirinturi blânde în care gemetele pot să aibă valori inestimabile
în general se face dragoste noaptea şi ziua şi seara şi uneori dimineaţa după calendare
uşor eronate
se coace pâinea se bandajează omoplaţii
şi trecem pe marile bulevarde povestindu-ne amintirile de lăcustă
trecem ca nişte maldăre de coceni uscaţi şi foşnetul nostru stârneşte nostalgia celor ce
se plimbă cu degetul în creolină
vorbind acel limbaj urban-rural
cu o dârzenie în ei capabilă de şi mai şi
în leagănul în Ştrandul şi în colivia lor

Şi cresc pe lume plante atotputernice biruitoare
o lume vegetală ne priveşte de departe ne trimite ilustrate ventilatoare
în arşiţa care nu ţine de nici o eră
o arşiţă totală ca un pat fără amintiri fără vise numai cu baldachin
urban-rural şi noi ne existăm şi totul
e un singur lucru
un lucru presimţit cu sutien şi cu jupon pierdut gălbui pe suprafeţe aspre

Iar pe aleile acelea plauzibile prin scuaruri
poţi să auzi cuvintele din cuvinte poţi să vezi
clepsidrele pierdute în nostalgia lor
fierul din tine ruginit în ele
Stăpâna lumii fata din balet doarme cu noi într-o cutie de conserve
Heron din Alexandria îşi deapănă principiile
pe-un colţ de masă mic într-o cutie de chibrituri
şi totul e limpede şi tu răsfoieşti tratatul despre Vid
şi te plimbi în crinolină sau pe bănci lângă un gard
cu părul tău de Ofelie înecată în aburi
şi eu îţi declar cele mai nobile sentimente într-o amforă albă
într-un turn ca o calfă cu picioare umede ca ale femeilor după aprinsul lămpilor
seara mâncat de ţânţari într-o regiune a transparenţei totale
pe când un papagal trist îmi dă lecţii de geografie
fără nimic şi fără nicăieri

Fără nimic şi fără nicăieri iubisem câteva lucruri derizorii
când mă năşteam îmi punea mâna pe frunte
vreun Apollonios de Thyane Pătrundeam împreună
în abisuri concrete Se elibera o chitanţă
se punea data numele Nici un cuvânt
despre ecourile acelea Toţi ştiau şi uitau
aş fi vrut să fiu astronom popular cu chică

să mă aşez pe bulevard să le arăt ceva contracost prin lunetă
ceva derizoriu un nasture o muscă un muc de ţigară
să-i aşez în ocean să le arăt contracost o picătură de apă
se auzeau claxoanele Marelui Derizoriu ecourile molozului
de patru ori mă năşteam pe rând de cinci ori
a şasea oară aş fi vrut să stau de vorbă cu tine despre repararea paltonului
(croitorul spunea că paltonul vopsit nu se poate întoarce că se cunoaşte la butoniere)
toţi ştiau şi uitau Fetiţele îşi legănau copiii de cârpă
făceau nişte gesturi încă de pe când vor fi mame
noi făceam dragoste ne ţineam cu dinţii de bara trapezului lor
mai era problema înfiorării tehnice care trebuia rezolvată
mai era sihăstria oaselor bilanţul sedimentar al erorilor
împletirea şopârlelor printre jgheaburi
mai era o serbare încremenită

dar tu Cenuşereasa mea plecai acasă
şi se năştea a şaptea oară Copacul-Animal

Era o mare serbare a vuietului a complicatelor
unelte de seară
a pleoapelor aşezate mai sus sau mai jos la intrări sigilate
a obrajilor acoperiţi de stampe de scrisori amoroase
(să nu mă ţii prea departe de piept)
era o mare gală descriptivă la intersecţia iniţialelor
cu limba şi cu cerul gurii
migraţii de fiinţe auzite treceau spre gări şi spre aeroporturi
pe toiagul înfrunzit al călăuzelor mişunau omizi

Dar să vorbim despre altceva să ne spunem ceea ce ştim foarte bine
Lângă supapa cazanului la arhivă
miroseam a iasomie aveam ultima picătură de ploaie căzută între noi
restul suna ca nişte monezi mărunte în palma săracului
pe liniile unei chiromanţii de cuţit
şi meditam jalnic şi repetam *aici* şi *acum* doar ca să le uităm
ca pe nişte chei pentru alte uşi niciodată închise
o femeie purta o scară înaltă printr-un regn al melancoliei pe care întâmplător îl detest
aici şi *acum* au fost cu noi pe vapor
le-am sădit acum un an în grădină
în spasmele şi în devotamentul lor asudat

Să ne mutăm în ultimul tren de noapte să ne închidem
să ne urcăm pe acoperiş să coborâm prin podea până la traverse
în afara noastră cocoşii anunţă sfertul unei ore necunoscute
e o mare gală descriptivă ne salutăm
în transfigurarea macului în dârzenia lui
(aşa cu părul despletit printre săbii şi fracţii)
e o mare gală peste un câmp într-o stare
noi figurăm aici şi acolo în legături mai mult sau mai puţin vizibile
un loc ne invită o ceaşcă ne conţine
cineva ne aşteaptă Să nu coborâm
să nu întârziem E şi aşa destul de târziu
e şi aşa o mare serbare descriptivă
o femeie cu ochi aş zice venezueli stă pe un scaun
într-o cameră lângă o fereastră
pe acolo trece ultimul tren între *da* şi *nu*
ea flutură nişte crengi nevăzute nişte batiste subţiri
ca să nu trezească pasagerii să nu-i tulbure
pe cei ce-şi visează iubitele pe când ei bâiguie nişte cuvinte de neînţeles

şi fiecare geme în colţul gurii celuilalt
aici şi acum în cadrul rătăcitor al ferestrelor

Turnirul din subsol se continuă picătură cu picătură până la ora finală
domn al erorilor mele ieşeam atunci pe străzi
purtam sub braţ o servietă cu pământ de la zece ani
de când iubisem o mare actriţă de dramă
aveam nişte sentimente aveam (ei) nişte certitudini
aveau (eu) o iubire Vroiau să mă sfătuiască pă
rinteşte cu cele mai bune intenţii Aveau (ei) cele mai bune intenţii
eu eram contra aveau (ei) între patruzeci şi optzeci
iubeau (eu) o prea frumoasă a
vocată mâncau în acelaşi pat cu ea discutau concepţii
erau toţi pro şi contra de neabătut
eu îmi declamam pohemele pe un teren de rugby gâfâind la grămadă
mă credeam în concepţii mâncam în spasmele lor crepusculare atât de pă
rinteşti
la masă îmi scoteam fireşte bascul meu de lemn
mâncam frumos în imensa lor tristeţe
eram voios de felul lor aveau motive serioase
ei aşteptau să le spun ce ştiau îşi reclamau certitudinile mă pălmuiau pă
rinteşte
era o ambianţă plăcută iubeam o mare actriţă de dramă o a
vocată
venea (ea) cu taxiul (la mine) sau pe jos după cum era vremea
era mereu acelaşi anotimp din ce în ce mai rar
atunci mergeam la subsol mâncam cu părinţii
mergeam la bazin în pădure pe ţărmuri
salutam în dreapta şi-n stânga ieşeam la rampă să le arătăm ce ştiau
avea (ea) o rochie uşoară şi o eşarfă albastră
îşi scotea rochia pe rampă aşternea eşarfa acolo

făceam dragoste acolo ca să-i liniştim
ele ziceau ea sunt eu el poate să fie oricine
ei ziceau poate că suntem oricine poate că e mai bine aşa dar numai pentru ei
poate că e mai bine să ştim numai ce ştim să-i sfătuim pă
rinteşte
ea zicea eu sunt el sunt a
vocată nimeni nu ştie câte au uitat (ei între ei)
poate e mai bine că nimeni nu mai ştie decât atâta cât ştie
eu ziceam hai să ieşim la rampă să ne văicărim să ne sfăituim pă
rinteşte
ţine-mi un moment servieta vreau să exprim
o stare sufletească bine cunoscută să-i li
niştesc
să le redau certitudinile S-au speriat
ne privesc năuciţi pă
rinteşte e o uşă deschisă (ei) nu suportă asta
au toţi sub braţ servieta de pe când aveau zece ani de pe când iubeau o mare actriţă de dramă
poate că e mai bine să ştie numai câte mai ştiu
fi şi tu hölderlină cu ei du-i la subsol plimbă-i pe ţărmuri eşti
a
vocată ai datoria să-i aperi pune-ţi eşarfa
să intrăm singuri în labirinturi Încuie uşa
e o ambianţă plăcută ei ne sfătuiesc pă
rinteşte

Peste câmpii de cretă de ameţeli şi arşiţi
printre ruginile imaculate ale istovirii
o sete mercenară i-a readus acum
din aspra lor singurătate

Cei ale căror guri fluturau ca nişte hârtiuţe uşor mototolite
cei şlefuiţi de spaime

cei care surâdeau încă din pântecul matern
cei îmbrăcaţi în haine de pietriş dimineaţa şi în lucernă albăstrie seara
cei ce purtau cu ei dovezile de plumb ale insatisfacţiei
vuind s-au reîntors spre noi
Păstăile lor troznesc mănuşile li s-au umflat de apă

Poate ar trebui să le aşternem paturi să-i adăpostim
dar ei vuiesc ca un oraş de scânduri
pe orizontul nostru adoptiv
acolo unde nu mai e posibil

Când acostam la ţărmul lor legam otgoanele de alt copac
aveam momente de reală înălţare sufletească
acoperit cu flori le ofeream cărţi de vizită făceam tot posibilul
ei treceau pe lângă mine până la capătul pământului şi înapoi
treceau ca o escadră scufundată ca o paradă a înfrângerii
cu umeri devastaţi cu o uitare pe obraji

Eu le vorbeam ca un profet cu studii
vă dau cuvântul meu spuneam vă garantez
am pierdut bătălia de la Waterloo fiindcă plângeam la cinematograf
fiindcă eram sentimental încă de mic copil din toate punctele de vedere
era o sală goală şi eu plângeam pe o hartă a părăsirilor la
Water
loo
pierdut într-o victorie morală
lângă o sticluţă de schneppes cu o fată părăsită pe genunchi

vă dau cuvântul meu că mai există comutatoare pe lume
că ne trăim adânca noastră părăsire într-o sală goală
vă garantez că mai există urme pe pământ
a mai rămas o literă v-aş învăţa cum poate fi tăcută
dar cortegiul vostru cu ochii în gol mă întristează
mai bine aţi lăsa jocul acesta stupid
mai bine am face o plimbare prin pădure
există acolo fiinţe remarcabile ne-am putea instrui cu ajutorul manualelor
există şi un fier care pluteşte pe fier şi lebede cu fulgi fotografii şi manuele didactice
vă dau cuvântul meu de sufocat de general în gaz

Adepţi ai unei supravieţuiri aliniate
ei treceau pe lângă mine gigantici surzi analfabeţi
treceau în rând ca într-o excursie şcolară
dădeau din mâini făceau gesturi fără nici o semnificaţie
treceau până la capătul pământului şi înapoi
nu mă vedeau treceau ca printr-o sală goală

Aşa cum spuneam iubisem câteva lucruri derizorii
un pod undeva un decolteu cu etichetă personală
pe vremea orizonturilor bine încălzite
dar în timpanele noastre pe balcoane verzui
un suflu vehement agita deprinderile
în centrul nămolului căderea se mumifica

Am dat apoi de o fereastră şi mi s-au dat iazuri păpuşi
toţi s-au iscălit pe manşetele mele
cine îmi va îngriji pajiştea unde bombăne cărăbuşul meu
când cerul gurii i se pietrifică

Încâlciţi în muşuroaiele noastre de numere

vom fugi după capre vom visa inocenţa feroce a ierburilor

După aceea iubita mea vaivai după aceea
te vei culca pe nordul meu îndârjit
după aceea după trecerea imundului anotimp strength
după tortura tandră a plivitului
acum şi totdeauna goi în bătaia vântului
sătui de salamandre şi ţipari
după aceea în cutare zi când ne vom aduce aminte
de nesupusul lipsă de nuditatea lui exemplară

Gardienii memoriei sunt alături
degetele lor scriu două câte două cu un cărbune pe marginea mesei
noi intuim fertilitatea imparului Pământul
cară pământ cu o roabă Peste tot
e o fuziune senină Ne este frig
în triunghiurile noastre subţiri
Avem doi săpători la groapa cu var
(în vremurile vechi călătoriseră împreună)
fiecare se uită liniştit în ochii celuilalt măsoară adâncimea
varul începe să fiarbă Parcă ar necheza parcă şi-ar cere iertare
pentru aluzia lui la aburii Începutului
Orice s-ar zice e o tulburătoare comuniune
dar tu spune-mi Wolfgang cântă-mă încă o dată la pian
povesteşte-mi o dramă pasională sau vorbeşte-mi
ca atunci când suntem singuri cu ochii închişi într-o capilaritate totală
ca atunci când e în noi o plutire
am stat destul ca un leu tolănit la picioarele tale pe o stradă într-o penumbră
ţi-am vorbit limpede te-am lăsat să respiri
hai cumpără-mi un metru de panglică mov pentru comuniunea aceasta

nu te gândi la mine Nu murim
noi ne ştim foarte bine Pe bulevarde
ne strigăm vorbe tandre bâiguim în vacarm
insist nepieptănat să ne ridicăm să pornim
singuri cu ochii închişi Nu cunoaştem Iubim
e în noi o ciudată memorie o lipsă de amănunte Aprinde lampa
e joi seara În fiecare zi e joi seara până târziu
şi tu mă conduci până la colţ şi eu te conduc până la poartă şi tot aşa
e o modă cu pălăriile astea îţi spun cu borurile astea lăsate pe ochi
femeile au glezne subţiri dar tu ai glezne şi mai subţiri
le pot cuprinde între degetul mare şi arătător
apoi vorbesc ceva despre sensul şi uzajul structurii ca să mai stăm un pic împreună
şi tu mă asculţi profund impresionată de vastitatea cunoştinţelor mele în anumite domenii
pe care nu dăm doi bani
şi mie îmi e ruşine de borul meu peste ochi de pelerina pe care o port în fiecare joi seara
şi vorbesc cât se poate de limpede în vacarm
în încâlceala în care umblăm cu ochii închişi
dar spune-mi Wolfgang e visul meu e numele meu ombilical
poate aşa mă cheamă în limpezimea din adâncul vacarmului
nu te jena spune-mi Kiki găseşte-mi orice nume oricât de ridicol Wolfgang sau Kiki
numele s-au pierdut de mult poate ne aşteaptă la gară pe bănci
cu pălăria pe ochi în fiecare joi seara
şi cine mai crede în ecloziunea lor
important e să te conduc să mă conduci şi tot aşa
să ne mişcăm cu buzunarele oarbe ca nişte cârtiţe

Cei fără somn băteau la porţi Începea
ameţeala de loess convorbirea
cu gura nituită

ritualul molipsitor al uneltelor
toporul asudat intra în marile lui veghi
furca era iar coarne pe fruntea unui taur
noi ne culcam pe crengi înveliţi în ziare cu veşti despre alţii
am fi putut să ne adăpostim mai bine mai la cald
în galbenele penumbre ale vreunei femei care se piaptănă la lumina lămpii
la marginea oraşului în case cu gravuri
dar bântuindu-ne un fel de simţ baroc nevoia unei game
ne mulţumeam cu pajiştea aceea printre flori
printre ceasornice coclite şi ierburi de culoarea ochilor

La început fuseserăm mai mulţi Apoi
am mai rămas câţiva Ceilalţi au şters-o
prin târguri ca să-şi vândă raniţele cu săpun
unii şi-au îngropat obrajii în minunea unor clavicule de spumă
alţii s-au lungit pe pavaj Credeau că au ajuns
credeau că se poate ajunge vreodată Credeau că acolo e capătul
în hibernarea aceea maternă
(fireşte veneam de departe Pe drum
luasem numele de râu de nor de ceaţă şi de ploaie
şi asta istoveşte)

Fusese alianţa burniţei Nu mai ştiam să lecuim
sau poate nu ne mai interesa
nici gustul destrămării nici sărăcita lor comuniune
cei fără somn băteau la porţi din pură curtoazie
îndrăgostiţii închiseseră de mult ferestrele
nu se vedeau decât luminile premeditate
şi pâlniile lor deasupra treptelor

Noi ne culcam pe crengi Dar nu dormeam

ştiam că ne pândesc primejdiile unui somn fără trezire
ne-odihneam Şi cât dura odihna
ca să rămânem treji săpam adânc
în visele noastre de sare

Visam în colaborare cu Isaac Newton
într-un pendul într-o melancolie manufacturieră

Copil al unor perpendiculare nevăzute în coborârea corpului spre arcul din urcarea lui
născut crescut într-o deschidere de transe
el îmi fura ţigările
mă întâlnea în punctele de panică visam amândoi pe şoptite
băteam într-o tingire de aramă ceilalţi ne loveau cu capul de clanţă
(muriseră de mult dar izbuteau să ne mai facă asta)

În staul o ştiinţă îşi zămislea principiul

Între dovezi de floarea-soarelui şi nasturi
ne reţineau reperele unei haotice stabilităţi
carele alegorice trase de fete voinice seducătorul tunet
geanta de humă a factorului poştal într-un anotimp aproape friguros

(Câteodată mai venea un vapor câteva doamne regretau poheticele noastre stări pasajul pe sub pasăre într-un amurg într-un oraş)

Din când în când ne ispitea o recompensă dubioasă
ceva ca un şacal ca un dinte de lapte

atunci nimic nu mai mira Furnicile începeau să urce pe cer
cirezile de guarzi mugeau încet
ceilalţi făceau dragoste în cabine
cu hublourile bine închise Bolnavii de spinoză
se exprimau pe ei Şi noi
pe menghină ca orice delicvent minor
ne afundam în dunele unor rigori lichide

Curând trezindu-ne cu ochi gâfâitori
discutam ca despre coamele aspre ale profeţilor
şi eu spuneam de fapt există o singură mamă pentru toţi
laptele ei e pe bufet
ea a trecut mai de mult speriată
prin locuri prea înguste pentru îmbrăţişări
una hotărâtă să cugete sus şi tare
să stea în dreptul geamului între soare şi tubul cu pastă de dinţi
pe canapea să ne zâmbească tandru
ca într-o fotografie iscălită de un câine
acum şi-a descheiat armura fluieră pe balcon
şi eu îţi spun fiindcă trebuie să spun ar trebui
să adaug fiindcă trebuie să adaug
există o singură laptele ei
ar trebui să ar trebui chiar acum
vroiam eu mai de mult dar au intervenit nişte
şi a trebuit să de aceea nu se mai dar oricum
bagă de seamă (scuză-mă) şi
te ninge pe ochi Mi s-a spus că

Dar ne simţim rotunzi ca în colecţia aceea
e o situaţie plăcută
o umbră de intimitate un fel de salopetă veche
eu am făcut ce am putut şi uite că
mi s-a dezlipit numărul de pe guler
ca să nu mai vorbim de alte necazuri mărunte

E frig e câte o dragoste cu trenul cu o sacoşă mai grea
să-mi aduci nişte ciorapi scrisoarea de lână
la noapte vreau să dorm singur în stuf învelit cu o pătură
cu o mână în apă cu o singură mână
vroiam eu mai de mult dar au intervenit nişte
şi a trebuit să de aceea nu se mai dar oricum
bagă de seamă (scuză-mă) şi
te ninge pe ochi Mi s-a spus că

Sunt locuri prea înguste pentru îmbrăţişări
bagă de seamă s-au aburit geamurile e şapte jumătate
trece ecoul cu cap de insectă

Iubita se rezema de uşă de frunte
era o zi din cele mai propice
pentru o devotată şi caldă ignorare
iubita avea frunte cu buzunare cu aţă cu ac cu tot ce trebuie
noi mângâiam hărţile vechi colţii de fildeş
manşetele de prin dantele
iubita se rezema sau plutea
indiferentă la gesturile celorlalţi îşi vâ
râse cuţitele în teaca lor îşi vâ
râse pumnii în ochi (zornăia)

Toate se petreceau o dată cu noi
în ancoră în funie în pian oriunde
în clopotul plin cu cărbuni aproape stinşi am fi
iubit oriunde

Apoi mai târziu ne-am mutat în altă încăpere
cu lumini prevăzute cu perdele groase
cu un scaun albastru cu sfeşnice de aramă pe jos
într-un pat în care iubeam

Printr-o fereastră deschisă iubeam
iubita ne privea de dincolo de uşă clătina din cap
avea fildeş pe frunte şi tot ce trebuie dar clă
tina din cap
noi tresăream liniştiţi aliniaţi lângă cai
era limpede că ne pricepem cât se poate de bine
iubirea era la un pas iubita dincolo de uşă
de câteva ori pe zi o vedeam şi tresăream silitori
(noaptea nu conta Caii dormeau în Antreu)
noi o chemam îi telegrafiam folo
seam telegrame de fildeş

Era o zi propice pentru noi era nedefinit viran
de aceea ne-am mutat în altă ignorare

Între bine şi rece între negru şi clar între opac şi lichid
între incert şi salubru

şi cine mai poate enumera muncile noastre crepusculare hidra de la Lerna şi celelalte
seara când ne retragem în blocul nostru de gheaţă
când urmaşul nostru direct îşi rupe elasticul
când medităm cu degetul la frunte sau lucrurile ne cugetă
când hidra de la Lerna şi celelalte ies din anonimat ca să cureţe grajdurile
şi noi degetăm la lucruri şi aşa mai departe

Câte unu are picior ochean şi trident
altul pe cine mai ştie ce insulă sihastră Tiga
se face fluture sau rac sau călător pe apă
seara când autobuzele se retrag în noi
şi noi garajele noi muncile crepusculare
noi care cântărim cu precizie natura semnificantului

semănăm păsări şi ne acuplăm cu hidra de la Lerna
pe când stăpânii tainici ai planetelor
ne reconstituiesc şi celelalte

Dar după cum spuneam
a şaptea oară se va naşte copacul-animal
şi nimeni nu va întreba nimic
cuib pe sub cuib ţiglă sub ţiglă scoarţă sub scoarţă
pentru noi nedumerirea agreabilă mâna perfect spălată pragul neprevizibil
pentru noi călăuza intimă a insatisfacţiei

O dată mai mult aceleaşi degete umede pe feţele noastre
(pe un pământ pătrat pe suprafeţe ademenitoare
năuca descifrare a gesturilor-mame)

Ascunsă în sincera ei capcană şi a celor ce n-o cunosc
memoria noastră de zmeură

Oh cât o iubeam în golful Anxious
ca un copil înecat în praf
ea îşi acoperea cu palma sânii de fân speria totul
stătea acolo neclintită şi se uita la mine

Să mergem la oraş îi spuneam la un cinema să vezi un film muzical
să căutăm localul unde se bea apa aceea roşie
eu am să-mi las nişte pălărie pe ochi şi nişte ceaţă pe umeri
tu ai să porţi un poncho inutil peste rochia ta de argilă
ea stătea înfrunzea avea o pasăre pe umeri creştea acolo nu se putea clinti
să mergem spuneam la o cafenea la prietenii mei cei mai buni

muzicieni sau poheţi putem săpa acolo putem îngropa în podea linguriţele zahărul
putem discuta despre gama pitagoreică sau despre transformarea *secundum quid* (substanţială)
e o viaţă acolo
să ne distrăm colosal Ea avea un izvor la picioare stătea la marginea lui
trecea câte unu căra lintiţă nuiele ude nu mai ştiu ce cu disperare până la moarte
era o viaţă orice s-ar zice crengile ei erau ude
golful era liniştit şlepurile pline de saci obosiţi
braţele ei îmi zgâriau obrajii mă afectau
să mergem poate n-o să mă crezi am o şură
cu nişte rachiu distilat cu nişte coceni
am să iau şura cu noi în tren să ne distrăm pe coceni
am un pat în centrul oraşului cu cearceafuri curate
am să-ţi mut izvorul acolo să dormi cu el în pat am să-ţi aduc bomboane
aici pe câmp e frig ne scutură vântul
ne ciugulesc păsările şi gata
să mergem sunt sincer pot să te plimb cu şalupa
să-ţi cumpăr o poşetă ca un curtezan ordinar
e foarte urât şi acolo dar e o viaţă
şi câinii au nişte hăinuţe de pluş pe spinare
am să cumpăr una pentru izvorul tău să-l plimbi pe străzi legat cu o cureluşă de gât
şi pentru crengile tale nişte mănuşi albe să nu mă mai zgârie
am să te ţin în braţe şi-am să te legăn cu disperare până la barieră
am să te învăţ pe pod Ştiinţa Balanţei am să te învelesc în ziare
câte unu trecea căra lintiţă nuiele ude nu mai ştiu

La adăpostul unor măcinări egale
ceva mai încolo un om clădeşte Odăi şi Antreu
şi eu spun Bettina (fireşte un nume fictiv) te rog adu-mi ceaiul
recurg la tine pentru serviciul acesta colegial
în cercul meu cu centrul pretutindeni bate vântul

îmi clatină părţile cele mai gotice s-ar putea să răcesc
recurg la tine Bettina Înalţă pavoazul
în dimineaţa asta mă simt definitiv compromis
în dimineaţa asta m-am trezit iar pohet
undeva pe o farfurie cu flori lângă sobă în coşul cu lemne
ceva mai încolo omul acela clădeşte grăbit Cără
mizile n-au încotro se uită la el
se aşează la rând fac un zid şi încă un zid
se uită la el cără
mizile Ridică din umeri în cercul meu
şi eu tre să văd tre să mă întri tre să mă cla
şi omul se uită la mine se face că nu vede cum se uită la el cără
mizile omul se uită la mine şi face un zid şi încă un zid
în cercul meu cu centrul pretutindeni
se face că nu face şi cără
mizile se uită la el cum se uită la mine
şi eu mă uit la ele cum se uită la el cum se uită la mine

Recurg la tine Bettina te rog să mă înţelegi să mă speli pe ochi sunt pohet
scriu fii atentă cu picsul
mă iscălesc pe texte amintire din ziua cutare şi cutare
ceva mai încolo omul acela mai face un zid
clădeşte în el se închide în el şi geme
eu fii atentă trebuie să-l scot
fiindcă mă strigă afară din cercul meu
şi eu te ador fii atentă
recurg la tine Bettina fiindcă mă cunoşti de copil dintre cele două războaie
am supt amândoi la aceleaşi ziduri s-au dărâmat peste amândoi aceleaşi mame
plecam Bettina la vânătoare de şoimi la pescuit pe coline cu tine

şi oamenii se uitau la noi din ziduri plecau cu noi de mână liberi se regăseau o clipă două

apoi se refuzau furioşi se reclădeau ceva mai încolo furioşi
se reclădeau fii atentă cu picsul ca să nu se mai recunoască
şi eu te ador În dimineaţa asta sunt pohet din copilărie şi melanc
recurg la tine prin zid iscăleşte-mă pune numărul buletinului
sărută-mi fotografia din zid adu-mi cămaşa e vânt

Nici început şi nici sfârşit ci doar
într-un ţinut de cimbru pierdut printre cumani
cu dioptriile severe ale orbului

Iată mesajul Trebuia uitat

Iubeam dar nicăieri pe un podiş de zinc
respingerile calme ripostele ştiute
Într-o bună zi nici agreabilă şi nici sfâşietoare
limba şi cerul gurii dormeau îmbrăţişate
în ugerul caprei în apropiere
Nu mai contam pe semne şi nici pe obiecte
aripa protectoare a râşniţei acul secerătoarea
semantica aceea paralelă ne desfigurau
ne desprindeau şi ce să spun
cu ghearele înfipte în cearceafuri
prin văgăuni iubisem o euridice două

(Calfe de lut obişnuite cu recompensa nopţii
e clar că ochii ni se rătăceau)
Convoaie precaute se retrăgeau spre pajişti
un început de şansă ne admitea în tactica stângace a fertilităţii

dar nu era prea sigur dacă vom consimţi
oameni din clanul apei ne invitau în case
cu cântece pe gâtul lor oranj
cu pleoapele albastre pe o parte
sublime pe o parte
etrap o ep emilbus

Grădinarii deprinderilor evocă pajişti fluide
acceptă numai apele tristului nostru dresaj
De ce i-am tulbura Cunoaştem bine şocul trezirilor
ne dor palmele de aplauze ni se umflă
dar nu contează durerea palmelor nu contează decât aspra rigoare a paşilor
ne trimitem polenul la întâmplare sau ni-l strângem singuri într-o dimineaţă
cineva ne iubeşte ne sărută fără să ne fi văzut vreodată
sau ne visează şi se lasă o amplă tăcere pe lume
sau mergem îmbrăţişaţi (avem o mână în ghips
cealaltă mână ne-o înţeapă albinele
şi mierea picură amestecată cu sânge)
mergem pieptănându-ne calmi ceea ce poate să însemne un plus sau un minus
locuitorii mătură străzile Se pare că azi e duminică
un copil îşi devoră unghiile se devastează
se opreşte o clipă la barieră ne face semne
noi spunem ceva sau nu spunem nimic
ne zgribulim în compensaţiile noastre albastre
prietenul examinează o pasăre bolnavă
ar trebui să-i auzim ţipetele să-i vedem ochii înainte de a ne continua exercitarea biografiilor
am mai putea adăuga câteva proverbe şi sfaturi inteligente dar nu ne amuză
în dimineaţa asta suprafaţa raţională încearcă să-şi ia revanşa

De aceea va fi molipsirea marilor şisturi frivola uscăciune
fierberea albă a varului răsucirea în pat

cu maşina de scris pe genunchi
migraţia proaspătă a sărutului pictat cu ierburi sălbatice
vor fi paşii prenupţiali înalta clocire a focului
apariţia benevolă a vuietului în care vorbele încep să fumege
poarta şi pragul tresăririlor noastre incerte
faianţele tulburi ale aşteptării

dar nu vorbim despre cele din somn despre concesiva recoltă a unei uzuri
noi spunem ce spunem şi asta e totdeauna altceva

Bătrânul şedea mort pe bălegar
în groapa lui contemplativă
el nu spunea nimic scâncea ca un copil într-un sâmbure
venea aceeaşi barcă doar pasagerii se schimbau
ei îi dădeau târcoale îl comemorau
bătrânul stătea mort cu o pălărie veche pe cap
câţiva discipoli cei mai puri cei mai profund murdari
scormoneau bălegarul cu degetele căutau râme pentru pescuit
noi ne adoram cum se spune Ne aflam acolo poate din întâmplare
ceilalţi veneau mereu Aveau cărţi şi caiete
se apropiau de bătrân îi puneau întrebări
(erau aceleaşi întrebări doar pasagerii se schimbau)
spuneau Te respectăm Iată are loc solemna ta comemorare
luăm notiţe stenografiem
dar de ce nu-ţi înţelegem bine şoapta aceea ajunsă până la noi
încearcă sa fii mai clar Avem bilete dus întors
inclusiv două mese Debitează câteva adevăruri
noi le notăm le învăţăm le transmitem urmaşilor pe scurt
Bătrânul şedea mort pe bălegar
în groapa lui contemplativă

discipolii îşi mai dregeau zdrenţele se făceau că nu văd
era un spectacol mai degrabă trist Noi stăteam deoparte
susţineam că studiem poliglota Ne medita
o doamnă care ştia multe o botanistă severă
Ceilalţi se apropiau de bătrân îi puneau decoraţii pe scutece
îl fotografiau în scutece în mijlocul lor
era fru (mos) îl admi (rau) se delec (tau)
noi ne vedeam de treburile noastre acum ceva mai complicate
ne descurcam cum puteam
discipolii cântau la ghitară după ureche
ceilalţi puneau întrebări Era un cer albastru
câţiva mediteranieni se mai fecundau între ei pe alocuri
ceilalţi spuneau Te respectăm
eşti un al doilea Marconi Edison Exprimă
câteva aforisme două trei adevăruri
Bătrânul se zvârcolea pe bălegar îşi sfâşia scutecele
noi stăteam deoparte Trecea printre noi
o seninătate fără început şi fără sfârşit
ne simţeam bine cu umerii sprijiniţi de aer
ceilalţi făcuseră un amfiteatru Îl înconjurau pe bătrân
îi turteau pălăria îl stropeau cu furtunul
îi cereau câteva adevăruri
el îşi acoperea ochii îşi umplea gura cu bălegar
veneau vapoare trenuri pline
(erau aceleaşi doar pasagerii se schimbau)
eu îţi spuneam ceva fără importanţă Discipolii
se făceau că nu ne aud
tu îmi spuneai Endrigo vorbeşti ca în 33
când îţi dădeai bacalaureatul
eu vorbeam ca în 33 îmi dădeam bacalaureatul
studiam filozofia într-o cameră cu vedere la stradă
ceilalţi spuneau Te comemorăm ne târâm pe plăji răniţi în războaie
exprimă-ne clar şoapta aceea la care îţi dă dreptul
chitanţa ta de bătrân

Discipolii repetau în gând eroarea iniţială
noi ne lipeam obrajii ne mângâiam degetele în amfiteatru
Cântau muzici Veneau vapoare şi trenuri acolo Se petreceau defilări
bătrânul se zvârcolea pe bălegar Şoptea NU Atâta şoptea

Iată am terminat nişte lucruri prin curte mutatul butoiului întinsul unei sârme slăbite
şi-mi amintesc o jalnică dorinţă de a lăsa urme
dar nu vreau nu vreau să reintru în ameţeala aceea în capcana care mă separă de mine ca să mă regăsesc gladiator în autobuz
nimeni n-o să ştie niciodată ce am făcut în secunda pe care o socotesc esenţială
copilul îşi naşte mama şi moare
cu timpul până şi cercul generat de robusta rotire a razelor noastre devine un gunoi mărunt o mică ciupercă plictisitoare şi ce era găsit se diluează în propria sa prezenţă
nimeni niciodată mi-a adus carne de 98 de lei şi nu mă emoţionează deloc
niciodată când eşti singur undeva şi e linişte şi e nimeni şi întinzi butoiul sau eşti cu ochii închişi aici şi mai încolo vorbeşte cineva peste gard cu altcineva ca o ploaie vorbeşte şi cuvintele lui te udă şi tu îi spui taci cuvintele tale mă udă şi el nu te aude chiar dacă treci prin centru şi vorbeşti cu primarul
nimeni niciodată *acolo* care nu e în altă parte şi e atât de greu de găsit prin încâlceala asta lucidă
o tu pânză magnifică pe care n-o să te mai revăd niciodată şi n-o să mai stăm niciodată la Dôme în 1939 de ce ai lăsat urme
care se vând şi se cumpără
când nimeni n-o să ştie niciodată ce am făcut în secunda noastră esenţială
de ce îmi aduci carne de 98 de lei şi nu mă emoţionezi deloc

de ce ţi-ai pus căptuşeală violetă la haină şi ţi-ai comandat pantofi putreziţi în Elveţia
de ce umbli cu degetele ca nişte baghete prin ochii adormiţi ai oamenilor
de ce fredonezi *mâna ta în mâna mea* la ora amurgului
eu am mutat butoiul am întins sârma şi-ţi dau noutăţi
l-am revăzut pe X a rămas *credincios* unor negaţii la lumina lumânărilor la o poartă mâncată de carii mai complicată acum de nişte băieţi admirabili care vor să o spargă cu viscerele
Y pictează mereu rigoarea iniţial-fiscală K îşi exhibă mai departe mantia de meduze defuncte D a murit în ospiciu pe el probabil că îl vezi mai des
Sade nu ştiu ce tot învârteşte pe la o academie
eu am terminat nişte lucruri prin curte mai am câte ceva de făcut îţi dau noutăţi îmi ziceam singur constructorul Solniţă după ordura de piesă cu nume asemănător
tu poate ai rămas intact după atâta cobalt îţi văd foarte rar rudele la bucureşti
sau poate ţi s-a ros căptuşeala
te văd câteodată în vreo fotografie rătăcită printre hârtiile mele vechi şi atunci îmi zâmbeşti
ca un om cu o nenorocire pe gură
şi îţi zâmbesc şi eu
apoi mă scutur iau trenul mut butoiul întind sârma şi nu vreau nu vreau să reintru în ameţeala aceea în capcana care mă separă de mine ca să mă regăsesc gladiator în autobuz

Vă spun drept am văzut o găină moartă şi în poheme n-au ce căuta în nici un caz găinile moarte pentru că suntem şi regret domnule dar eu am altă părere despre pohem
şi vorbim ca şi cum am vorbi şi rostogolim şi ele se rostogolesc mulţumesc cu plăcere mi-ai făcut un serviciu ca şi cum ar putea să ne mai intereseze cea

mai formidabilă exhibiţie de la Thales şi Hipocrat din Chios până în zilele noastre sau chiar şi mai încoace

şi Thales parcă nu-l ştiu eu sau chiar Hipocrat parcă nu-l ştiu eu vream să zâmbesc dacă aşa erau evenimentele şi ei îmi măsurau încă de pe atunci unghiul de deschidere al maxilarului din Milet sau vream să urlu dacă aşa erau evenimentele şi ei (plus ceilalţi) scoteau camertonul din urechea dreaptă sau din nara strâmbă sau din gura lor putrezită

şi eu n-aveam nimic comun cu ei ce pot avea comun cu nişte atemporali temporali sau cu un ipocrit ca Hipocrat pe un plan sau pe altul ei vin la tine şi zic gata să-ţi explic eu uite aşa şi aşa sau invers îţi dau adeverinţă te simţi inteligent chiar dacă eşti cretin

cunoşteam şi un fotograf al dracului te fotografia şi le zicea oamenilor uite ai ieşit în costum de cutare şi era ca un vrăjitor al dracului fiindcă mulţi se simţeau pe urmă toată viaţa ca în poza lui şi nu ieşeau din ea nici în ruptul capului

şi sora mea mai mare Zoe-Olga Naum asculta la radio preţul produselor lactate şi scotea din ele o prognoză mai exactă decât a tuturor Institutelor Meteorologice şi te aştepta cu scăunelul la poartă noaptea exact când te întorceai din război după patru ani de absenţă disperată dar şi Thales şi Hipocrat şi ceilalţi ziceau că suferă de debilitate mintală

şi ea avea patruzeci şi nouă de ani şi legăna copiii vecinilor şi când îi spuneam te rog du-te de vezi dacă eu nu sunt cumva în odaia din faţă ea se ducea şi venea să-mi spună că nu sunt acolo ceea ce era cât

se poate de adevărat fiindcă eu eram în curte şi o trimeteam doar aşa iar ceilalţi ziceau vezi ce minte are ca un copil de doi ani

şi odată am plâns patru ore în şir eram bărbat de treizeci şi opt de ani şi plângeam singur încuiat în odaia mea şi nu ştia nimeni plângeam ca orice bărbat matur fiindcă fusesem adânc jignit şi ţineam ceasul în mână şi când mi-am simţit sufletul şi carnea de iască (o iască jignită stoarsă uscată) am scris un pohem în care spuneam cu totul altceva dar care exprima exact sufletul şi carnea mea jignite

şi nu l-am citit nimănui ani de zile şi într-o bună zi l-am citit unui prieten pe care îl iubeam foarte mult şi i l-am citit cum l-aş fi îmbrăţişat fiindcă era şi el pohet şi el al dracului m-a ascultat în tăcere apoi mi-a vorbit foarte elogios despre nişte alte poheme de ale mele pe care spunea că le admiră şi le numea subtile şi le ştia pe de rost şi al dracului a vorbit apoi despre nu ştiu ce limite despre nu ştiu ce zone care ar trebui să rămână strict intime şi aşa mai departe

şi nu vorbea despre nevoia noastră firească de ocultizare avea argumente estetice de gentleman se speriase în zonele lui nu-i plăcea al dracului să i se vadă sufletul şi carnea jignite avea zone şi limite al dracului şi am discutat apoi liniştiţi despre alegoria peşterii sau mai ştiu eu despre ce şi eu l-am pocnit peste bot şi lui îi plăcea

orice îi plăcea (i-am constatat şi mai apoi disponibilitatea aceasta chircită) era convins al dracului că mutându-se dintr-o colivie comună în alta pe măsura aripilor lui de javră ciungă infamă şi indolentă înseamnă a te elibera

şi chiar vorbea frumos despre libertate şi despre dragoste şi-şi flutura cioturile şi eu îl pocneam na na na şi na şi mă gândeam să-l iau la goană ca să pot plânge iar ca un adevărat bărbat matur adânc jignit din nou până în cea mai infimă părticică a sufletului şi a cărnii

dar toate astea s-au petrecut de mult ce să mai vorbim şi uite am stat liniştit pe baltă (eram acolo încă înainte de-a răsări soarele) şi acum am scris pobemul acesta bravo mie fiindcă mi s-au udat ciorapii ştii baschetii au nişte găuri ca să intre apa şi bravo lor

Apoi am văzut marii bărbaţi din vechime înţelepţii de grâu şi de mei statuile cu urechi îngropate în nisip
marii bărbaţi cu ghitare măslinii electrici
purtători de oracole mormăind după logaritmii lor uzi
puneam pâine pe geam pentru păsări ei o ciuguleau
strigau dă-mi o ţigară era îmbulzeală
şi Eliot Ness îi curăţa cu o puşcă mitralieră cu abjecta lui echitate de flic în urale de orgă şi ceilalţi se culcau satisfăcuţi că s-a făcut ordine în murdarele lor sectoare morale
marii bărbaţi se clătinau la geam cu o fărâmă de pâine în degete
cu gura pocnită de geam
mureau şi plecau căutau un loc unde să-şi îngroape urechile
nimeni nu-i cunoştea erau hămesiţi vorbeau din sarcofagele lor pluvioase
despre o dragoste uriaşă fără nimic altceva orbitoare impulsivă şi liberă
pe când femeile lumii toate femeile lumii îşi lungeau fustele Părea o schimbare a modei Toţi se făceau că nu văd
febrila preocupare a femeilor semnele incluse în ea
păreau că o acceptă demni şi netulburaţi

doar câţiva ticăloşi fluierau frenetica lor pregătire pentru ceremonialul zămislirilor noastre
noi începeam culcuşurile de toamnă adăposteam bulbii ne acopeream rădăcinile
puneam pâine la geam pentru marii bărbaţi din vechime care aveau să se nască storceam strugurii ne uitam cu palma streaşină la ochi
vedeam gesturile aeriene ale femeilor auzeam marele cântec al àcelor

Te rog să mă ierţi dar nu pot înlătura o puternică senzaţie de vomă pentru că pluteşte în mine un fel de stare pricinuită de ceva

ca strămoşul meu paralelipipedul congelat în văgăunile lui ascunse prin zonele noastre informe

ca fereastra de la camera mea din pod de unde când e vânt privesc agitarea lentă a trestiilor şi toată singurătatea aceea de un imens erotism vegetal pe când un copil perfect bătut de mai-marii săi îşi distilează veninul într-o barcă oarecum şubredă

ca împăietorul de păsări care are o fată căsătorită legitim cu un fel de poet şi când acesta întârzie noaptea să mai scrie sau să mai citească îi strigă huooo din curte pentru că are dreptul pentru că plăteşte lumina iar poetul se mută în altă parte şi soţia rămâne la domiciliul părinţilor ca să păzească mobila

ca marile ciuperci desfăşurate cu încetinitorul în faţa ochilor noştri pe ecrane sau în diverse alte publicaţii similare pe când noi continuăm să credem că pornografia reală a secolului mai e legată de

sexualitate şi ne facem că totul se petrece în oceanul numit Pacific

ca peretele băii mânjit cu sânge de porc sau ca orice alt perete public pe care cineva a scris un cuvinţel porco citit cu coada ochiului de trecători femei bărbaţi bătrâni şi grăbiţi care îşi continuă discuţiile grave pe când cuvinţelul acela li se strecoară în sertarul de dedesubt unde ei obişnuiesc să-şi mai poarte rămăşiţele şi de unde scânceşte jalnic un ecou străin

ca pachetul de tutun olandez cu poza celor doi ţărani bine hrăniţi şi cu numele fabricantului care printr-o simplă coincidenţă e şi numele tău şi pe care mi l-a adus astăzi absolut întâmplător cineva aici pe malul neajlovului şi eu văd cum înainte de a muri îţi mai aprinzi şi-ţi mai fumezi o dată mâna şi mă doare încă o dată mâhnita mea şiră a spinării

ca retortele şi alambicul meu care aşteaptă să fac o esenţă de flori mereu amânată pentru că n-am găsit încă nici o floare demnă de prietenii mei poheţi dintre care unul la douăzeci şi doi de ani e bântuit de-o uşoară şi perfect justificabilă schizofrenie iar ceilalţi doi la optsprezece ani se mişcă lucizi printre zidurile capcanei leproase ale labirintului de mlaştină şi de mocirlă al exemplului pestilenţial găsind o ieşire acolo unde ştiu ei foarte bine şi unde domnişoara Afară şi domnişoara Înăuntru dansează din buric

ca pantalonii în care cugetăm când suntem agăţaţi de cheia de la dulapul din perete sau ca manşetele lor murdărite când ne plimbăm pe dig şi când totul e foarte curat în afară de manşetele lor şi de digul care ne cugetă pantalonii

ca depourile de murdărie ale pământului şi să nu crezi că am uitat milioanele de asasinate care mi-au întunecat adolescenţa şi nici alte mari porcării contemporane care persistă ca o mantie de carne crudă peste inocenţa noastră furioasă

ca personajul care mănâncă foarte urât prăjituri şi n-are dinţi şi se mânjeşte pe gură şi ne face greaţă şi fugim de acolo şi întâlnim un alt personaj care mănâncă prăjituri şi n-are dinţi şi se mânjeşte pe gură şi ne invită să discutăm cu el despre pohezie

ca luna şi ca soarele în porcăria lor cosmică în care mă doare şira spinării când se trece prin nu ştiu ce zodii şi atunci bănuiesc că la magazinele cu ceaiuri medicinale mai e încă deschis pentru cei ce le frecventează pe când uşile concertelor cu mezeluri sunt şi ele larg deschise şi s-ar putea destul de uşor asculta o şuncă la două piane dacă am intra cu şira spinării cu tot în ochii umeziţi de pipi ai unor numeroşi pământeni care se plimbă cu portativele în bandulieră şi trag în noi fără milă şi sunt extrem de satisfăcuţi când nu le deranjează nimeni gelatinoasa siestă mentală

ca oaia care ne zâmbea încrezătoare în sine într-un salon cu oglinzi în timp ce afară se pornise furtuna

ca lehuza care îşi scoate fătul din pântec şi face paturile pentru oaspeţi şi cârpeşte două trei feţe de masă şi descarcă un camion două cu legume şi fructe şi freacă podeaua şi face focurile şi se spală şi îşi pune la loc în pântec fătul adormit şi se culcă mulţumită că şi-a făcut datoria

şi te rog să mă credeţi că spun cu totul altceva

Pe nesimţite altceva rămâne singurul nostru alibi
pentru îndoielnica asmuţire a peisajului
adânc săpat între oblon şi cer
Un cuvânt mai frumos decât pălăria dricarului
ne bântuie Între el şi el
polenul conspiră Ferestrele ne divulgă
sau se închid pentru totdeauna Începe
vizita pe sub pat frăţia neagră a laptelui
începe casta de ţesători maniaci cu părul subţire sau rar
Dar când vei trece pe lângă capătul meu tăcut
pe care nu se poate să nu-l fi presimţit
pe care nu trebuie să-l recunoşti
când vei trece pe lângă capătul meu furişat între raniţă şi plămâni
ruginit în singurătatea noastră comună
când vei trece târându-te ca o panteră bolnavă
ca o pelasgă lipicioasă cu şorţul la gât
pe lângă gară pe lângă salva mâhnită a călătorilor pe lângă biletele lor de pene
când vei trece cu picioarele tale de cântec de greiere
cu braţele tale de strategă a crengilor
va trebui să-ţi sugrumi bustul să-ţi îngropi consimţirea
în pateticul arbor mintal Iar frunzişul lui aspru
e aceeaşi bucată de smoală acelaşi bulgăre mohorât
pe care îl sparg uneori cu securea sau îl tai cu briceagul
sau cu nimic
sau se întâmplă să cazi în răcoarea lui năruită
sau te abaţi şi treci pe de lături Acum nu mai poţi
să-l ocoleşti să te refugiezi în alte nări
care îţi oferă căldura lor măsurabilă
Când ai ales una sau alta sau toate
rigla amară sau zăpezile

sau piramida încă o dată sau batistele care scot limba la tine
nu se poate să nu te întuneci să nu te îneci
în amintirile lucrurilor Ai venit
nu ştii pentru ce poate pentru prestigiul nesigur al degetelor
sau ca să adulmeci refuzul cămaşa uitată pe mal
sau ai venit pentru concertul de orgă pentru căsătoria cu trestiile
şi trecerea ta e o adiere halucinantă
un zâmbet retras o cantitate infimă de frig
peste cuibul lor care se prelungeşte spre tine

cuibul acesta harta solubilă a unor vestigii de strigăte

Tatăl meu obosit
(1972)

Tatăl meu obosit
Pohem

...iată o apă foarte pură şi foarte impură...

Heraclit

Tatăl meu obosit folosea privirea-gândire

Izbea cu prăjina în ceva solid şi se întorcea spre mine cu un aer triumfător

De fapt totul se reducea la un fel de exorcism al spaimei Importantă era doar trecerea de cealaltă parte a gesticulaţiei

Auzisem că acolo sunt furtuni cumplite şi venisem să le cunosc

Făceam gesturi identice cadranul nu avea cifre şi soarele lucea undeva foarte jos

Plângând ceream de băut Soţia mea pomenea de Abend O de n-ar fi în clipa asta deasupra catargelor în butoi suspina ea Acolo e şi acolo trebuie să rămână spuneam eu

Şi dacă navighează în butoi se află la loc bun

Cam în aceeaşi vreme cineva se hotăra să-şi dedice viaţa ştiinţei (potasium sodium aluminium)

Dincolo două grupuri de câte trei executau mişcări identice dar inverse Partea a doua corespundea părţii de început Partea a treia excludea orice contratendinţă şi devenea un produs

O bilă se rostogolea pe o podea transpunându-se astfel într-o categorie cu totul aparte

Totul neliniştit striga

Între cele două ziduri (paralele) un singur om mai exercita vechile funcţii demonstrative

Spaţiul era un fel de panou secvenţial pe care puteam aplica orice

Când mă trezeam aveam un puls la fel de orb şi de obscur

În timp ce studenţii inteligenţi dobândeau cunoştinţe temeinice în cadrul unui program exigent

Langajul ansamblurilor era integrat în doze mici

Oscilaţia pendulului la care meditasem îndelung îmi arăta de altfel că există multe şi diverse corpuri care amestecându-se nu se perturbă şi nici nu se împiedică Ele se aflau în locuri foarte depărtate

O tânără numită profesoară într-un colegiu gigant îşi propunea să-şi iubească elevii

Un fotograf îşi părăsea soţia şi se vedea nevoit să accepte invitaţia unui preot retras în sud Preotul reuşea să împace perechea despărţită

Un bărbat stătea întins lângă femeia sa Tavanul reproducea înclinaţia acoperişului

O pată galbenă părea să iasă din propria ei absenţă

Două doamne îşi povesteau cele mai înspăimântătoare lucruri despre diligenţă Spuneau că se răsturnase chiar în ajun că anul trecut călcase un copil etc Şi tot vorbind despre catastrofe ajunseră la balonul recent prăbuşit pe teritoriul Engliterei

Pentru ele chiar întâlnirea avea un sens şi chiar plimbarea cu Abend prin nămoluri

Cu omul acela singur pierdut într-o imensitate neagră şi ostilă (mulţi vroiau să-şi prelungească studiile)

Eu rodeam o cojiţă de pâine ca să anihilez puterea emoţională a reveriei

Apoi mă ducea gândul la omul acela care pescuia cu pâine Nu-mi era nici prieten nici rudă apropiată sau depărtată Era mic şi verde un soi de singuratec care face „scau" şi îşi lasă excrementele când îl goneşti de pe buturuga unde s-a instalat

Ceilalţi nu mă lăsau deşi îi băteam cu beţe şi-i loveam cu pietre Ei nu aveau deloc simţul disciplinei Când adormeam se furişau deasupra mea lingându-mi buzele şi căutând carne

Din când în când mă trezeam şi-l luam la pumni pe cel aflat peste mine El o lua la goană urlând cumplit Ceilalţi se repezeau după el Odată unul a alunecat şi m-a lovit cu piciorul în ochi Când l-am lovit şi eu ceilalţi au vrut să mă sfâşie

În consecinţă ne era dor de corpurile noastre tulburi

Ne răsfăţam pe terenuri nivelate ciugulind pământul

Nu ştiu dacă sentimentul încercuirii urma golului emotiv sau viceversa

Era să uit un amănunt pământul era complet acoperit cu o mochetă

În dimineţile următoare mă duceam la universitate pe la ora nouă Aveam picioarele legate cu nişte curele şi purtam pe faţă obişnuitul capuşon cu moţ ca de pitic Lumea se arăta cam dezamăgită de echipamentul meu tehnic atât de rudimentar şi încerca să mă convingă să renunţ la glugă

Era vorba de a regăsi punctul central de la care s-ar fi putut reda fiecăruia asimetria iniţială

Pentru selecţionarea operelor de caligrafie se vota cu ajutorul unor cartonaşe Pentru rest selecţia se făcea

prin ridicarea mâinii

Mai dificil era cu obiectele plate (de exemplu coarnele de elan)

Prin experienţe brutale dar precise căutam un model explicativ pentru că nici schema fizică a agitaţiei nu-mi mai putea servi ca bază

Spuneam pat la dureros

Oroarea de vid redevenea propria ei replică răsturnată

Marele campion Un câine fericit

Pe de altă parte dovedeam calităţi remarcabile devenind amantul unei dentiste cu care ţineam neapărat să mă căsătoresc Dar asistenta dentistei pretindea că aceasta ar fi căsătorită numai ca să mă descurajeze

Era clar că urmărea astfel să atragă asupra ei atenţia cercurilor cele mai influente şi mai sentimentale totodată

Din când în când ea se prăbuşea cu un sunet de pasăre Peste puţin în locul ei se ivea un şoricel acoperit cu iarbă galbenă

Ca să-i opresc pătrunderea cerii în oase i le udam uşor cu apă folosind în acest scop o pensulă

Cinci ani mai târziu ea se înscria la cursurile de fizică şi de matematici Trăia într-o mansardă şi se hrănea cu lapte şi fructe

Apoi afirma că mă va duce foarte departe spre Orient

Pe atunci Abend venea să-mi repare fotoliile François-Marie îi spuneam există acele imense platouri orientabile când roze când violete şi ele ne descompun şi noi sclipim

În jurul nostru gravitau femei fără vârstă Capetele unora dintre ele emanau lumină

Vizitatorii se răsuceau în cerc spre stânga

Câinii însoţiţi de dresori se aliniau pentru proba de supunere

Merele cădeau în iarbă şi erau mâncate cu devoţiune

Noi şedeam înşiraţi în linişte pe coama joasă a unei clădiri din apropiere Aşteptam fără prea multă nădejde dar şi pentru că n-aveam altceva mai bun de făcut

În orice caz pot jura că nu făceam decât să declanşăm un mecanism de acţiune posibilă Purtătorii celor mai puţine semne erau cei mai neliniştiţi

Îţi mulţumesc domnule îmi spunea o tânără fată cu un zâmbet fermecător Fără dumneavoastră nu ştiu ce m-aş fi făcut

Nu vă cunosc dar cea mai frumoasă podoabă a unei tinere fete este pudoarea ceea ce nu înseamnează mare lucru îmi spunea tot ea cu un alt prilej

Era una dintre cele mai curate şi mai pretenţioase fiinţe dar când o vizitam mi se atrăgea atenţia să mă feresc de picioarele ei dungate cu alb şi negru care loveau cu forţa unei catapulte

Îi atingeam fruntea şi constatam că era rece ca de marmură

Maşinăria câinelui continua să funcţioneze Memoria lui amorfă şi dezordonată se îmbogăţea

Îmbibam pânza netratată estompam intensităţile neutralizam umbrele Din fericire experienţa spaţiului ne încurca pe cei mai mulţi

Ceilalţi apelau la reconfortantul sentiment de încredere oferit de sentinele şi îşi supralicitau perspectivele hrănindu-se convenabil

Redescopereau firul cu plumb şi scara dublă

Calculul total al punctelor se făcea la mese bine luminate

Concomitent cu sosirea celui de-al optulea pretutindeni

Cineva izbutea să-şi lipească faţa de geam înainte de a fi doborât prin lovituri de baston şi de a cădea lângă zid unde era imediat călcat în picioare fără pic de milă

Bila sau elementul-foc digera Sub altă formă ea colora lichidul pe care îl transforma în sânge Şi tot ea ne strălucea în ochi şi ne lucea pe piele

La masă mă aşezam lângă un bătrân fericit să stea lângă mine Asta instruieşte spunea el Avea părul cărunt şi naiv Era văduv

La plecarea invitaţilor îmi fluturam pălăria Dar ei se aflau departe în salonul cu picturi pompeiene

O trăsură mă aştepta în faţa casei Trebuia să vizitez pădurea

O plimbare de-o jumătate de oră nu-mi putea face decât bine căci eram ud şi îngheţat dar intram în căsuţa paznicului şi-i dădeam lui sticluţa mea de rom şi proviziile mele de drum

Un mesager călare venea să mă întâmpine

Pe lângă mine treceau nişte femei Ele se opreau o clipă mă salutau apoi îşi continuau drumul Feţele lor

mi se păreau foarte cunoscute

Apoi vizitam mlaştinile Paznicul îmi dădea toate explicaţiile şi povestirile lui mă impresionau profund Iertaţi-mă că vă vorbesc aşa obişnuia el să spună Şi poate că avea dreptate

Cele nouă tuburi dădeau nouă note Nota a doua se obţinea reducând la jumătate tubul iniţial

Pentru nota a treia tubul al doilea trebuia micşorat la rândul său tot cu o jumătate Pentru rest se mânuiau bastonaşele negre

Când exploram grotele mă cuprindea o linişte uluitoare şi mă regrupam

Atunci aveam cel mult un simţ alegoric dar şi acela se menţinea mai mult din obişnuinţă

Călătoream printr-o grădină simetrică Lângă fântâna arteziană din centrul ei se afla un pendul şi un scaun De acolo priveam peisajul şi spuneam Mi se pare că am mai trecut pe aici dar culoarea mă împiedică să recunosc locurile

În ţinutul acela inepuizabil se afla un fel de semnătură pe nisip dacă vreţi şi eu o descifram cu o totală lipsă a simţurilor exterioare

La Malmö făceam lecturi entuziasmante dar neputând suporta climatul a trebuit să plec Acolo am întâlnit-o pe Catherine Mahoney o tânără actriţă o

veritabilă stea (ridica ochii spre cer) Pohemele mele o vrăjeau ea mă adora şi familia o alungă din casă

Ea asculta cu adevărată devoţiune cu un abandon total fiecare cuvânt pe care îl rosteam şi nu-şi spunea niciodată părerea

Toate înclinaţiile profunde şi mai ales predilecţia ei pentru tăcere scoteau la iveală în mod straniu uşurinţa cu care fiinţa aceasta firavă şi graţioasă putea pătrunde în orice cuvânt şi se putea transforma în acel cuvânt

Nişte semne constante ne avertizau despre alte semnificaţii uneori accesibile

Ascultam cum i se reflecta în glas exaltarea pe care i-o cunoşteam atât de bine dar ea se întrerupea brusc trezită parcă şi îşi punea mâna pe marginea bărcii peste mâna mea

Ceea ce îngreuna înţelegerea era solicitarea permanentă a echivocului

Într-un moment pe care m-aş simţi tentat să-l situez spre seară am luat o scară am rezemat-o de zid şi m-am pregătit să mă urc spre ea

Atunci am primit lovitura aceea între umeri şi gât

La vârsta ei fetele dorm liniştite dar pe ea o văzusem trezindu-se brusc ridicându-se din pat şi pornind S-a

dus până la poartă Acolo s-a aşezat pe o piatră şi a început să plângă

Ea îşi punea rochia cea mai frumoasă Când îşi zărea tatăl nu se mai temea de el avea tăria să nu i se mai supună Făcându-i un gest cu mâna îi şoptea doar în treacăt Îţi spun adio pentru a treia şi ultima oară

Eu îi stropeam faţa cu apă încercând să i-o curăţ de noroi Aveam grijă să stau tot timpul cu spatele spre mal Îi dezlegam pietroiul îi scoteam scoica din gură o luam în braţe o duceam la maşină şi o aşezam între scaunele din faţă

Împrumutând o bicicletă mă duceam să-i spun şoferului că am sosit apoi mă ascundeam sub bancurile de nisip în apa noroioasă

Pe când părinţii strânşi în cerc cu o înfăţişare satisfăcută se felicitau pentru limbajul lor parţial articulat

Paznicul îşi flutura mohorât aripile şi arăta ceva nedefinit spre nord

La reîntoarcere pe o mică insulă ea născu o fetiţă Micuţa veni pe lume într-un mod atât de neaşteptat încât am fost nevoiţi să poposim la un castel Mama şi copilul fură adăpostiţi acolo dar inima ei se frânse (îşi ştergea ochii cu degetul arătător)

După ceremonie a avut loc un dineu în timpul căruia am luat un nume am improvizat ceva în legătură cu

el apoi am cerut ca scaunele să fie scoase din sală pentru a se putea dansa

Cineva se ducea în spatele casei să verifice o picătură de apă Era poate o moştenire sau o recidivă a fenomenului ritmic

Bătrânul şi înaripatul autor al hranei

Conversaţia rămânea fixată în oase

Exista bineînţeles o asemănare fizică dar se putea prea bine ca ea să fi fost o simplă coincidenţă

O lună mai târziu am întâlnit un pieton care venea spre noi şuierând I-am auzit şuieratul înainte de a-l vedea El a trecut pe lângă Catherine şuierând mereu şi continuându-şi drumul

Peste câteva zile am zărit un alt pieton un bărbat mărunt care mergea în spatele Catherinei fără să i se audă zgomotul paşilor Aveam impresia că ea nu-l observase de aceea i-am spus Lasă-l să treacă Am mers toţi trei unul lângă altul iar Catherine Mahoney se afla în partea dinspre drum

Din când în când întâlneam două personaje mereu aceleaşi care aveau în jurul feţei un fel de coleretă albă Dacă priveam în sus nu vedeam decât cerul

Un amănunt destul de curios Când intram în cameră o găseam totdeauna plină de vată şi de bucăţi de ţiglă Ferestrele şi uşa erau bine încuiate tot timpul

Silit să plec cu primul tren de dimineaţă cercetam solul de sub fereastra camerei şi nu găseam urme

Cineva spunea că toate acestea se datorau unei forţe magnetice declanşată fie de particularităţile terenului fie de cele ale organismului Catherinei Mahoney

Recent izbutisem să-i omologhez caracterul prototipic şi să confirm similitudinea care o lega de tehnica nisipurilor

Inventasem un sistem solar căptuşit cu catifea Polii săi urmau în genere aceeaşi direcţie doar ceva mai înclinată vertical

Apoi mă mişcăm până la o margine îngustă şi portocalie cu colţ alb

Eram împreună de mai bine de zece ani fapt neobişnuit dacă ţinem seama de scurta existenţă a celorlalţi

După naştere m-am mutat în altă casă

Ca profesionist în diverse formaţii studiasem tuba contrabasul electric şi pedagogia muzicală

În faţa unei mulţimi emoţionate observam că îmi albise părul

Cântam la saxofon clarinet şi flaut

Cântam la saxofon şi clarinet Eram cel mai tânăr

Cântam la saxofon oboi şi corn englezesc

Cântam la trompetă flügelhorn şi pian Obţinusem o bursă

Afirmam că asistăm la o atrofiere lentă şi generală

Mă manifestam închizând ochii şi deschizându-i dar în sălile mai frecventate tropăiam din picioare şi trosneam din degete

Spaţiul dintre ziduri fusese umplut cu pământ

Unul dintre noi nu spunea nimic (cel de la baterie) Într-o bună zi el declară spre groaza celor de faţă Nu ştiu ce am dar uneori mă simt extrem de singur

Se întorcea spre ceilalţi şi spunea Trebuie neapărat să telefonez acasă

Care trăia sub apa mării

(Notele în chestiune erau ale traducătorului doctorul Abend actualmente angajat la Sprachen und Deltmescher Institut din Hamburg şi care era în măsură să rectifice toate interpretările tendenţioase făcute pe marginea lor)

Apoi veneau plumbul şi cuprul

Comprimat în acţiune

Şezând centru un tânăr fugea şi (palas) Jos doi peste corpul unui

Vopseaua aplicată pe corp strălucea

În de trei ori marea singurătate

Ne completam îmbrăcămintea cu accesorii străine în principiu ţinutei masculine şi care ne accentuau şi mai mult pitorescul taliei

Înăuntrul camerei Catherine Mahoney gemea încetişor Era foarte tânără cu părul despletit şi îşi mângâia cu un gest inconştient fruntea

Îngerul meu spunea ea şi se îndrepta cu braţele întinse spre fereastră

La apropierea noastră se ducea mai departe

Experimenta eroica agresivitate a copiilor

Avusese fericirea să asiste la mai multe naşteri de acest fel

Ochiul cu care vedea nu era cel uman

Pentru că în plus şi la respiraţie

Avea de partea ei tinereţea (fotografia din dreapta sus)

O copie nu corespundea cu amintirea ei absolut simultană

La un moment dat îmi acoperea întreg câmpul vizual
Avea un ten ca de fetiţă de doi ani (La mijlocul coridorului covorul avea o pată de umezeală)

Acolo ploua prin tavan

Deasupra în regiuni mai puţin încordate

Faţa ei palidă se apleca prea mult deasupra clapelor

Datorită unor calităţi excepţionale ea era singura care nu producea erori căci dacă din anumite motive devenea invizibilă pe o porţiune oarecare în schimb putea fi destul de uşor observată pe o altă porţiune

La drept vorbind nu ştia nimic despre contemplaţie dar lega fapte depărtate şi le dădea o puternică precizie

Avea un trepied mare şi perfecţionat Se plimba cu el reglându-i pe dibuite poziţia Folosea un binoclu de câmp ca să distingă în tufele de pe mal trupurile risipite şi cenuşii ale uriaşilor noştri

Un disc impregnat cu substanţe revitalizante aplicat pe fiecare sân dimineaţa sau seara făcea ca sânii să-i crească sau să i se micşoreze după dorinţă cu o rapiditate extraordinară

Părul şi-l aşeza de preferinţă între două plăci de sticlă după ce înlătura cu atenţie pământul adiacent În nici un caz nu-l lăsa să se usuce brusc

O ridicam de pe trotuar cu o singură mână Deasupra ei puneam un capac de lemn cu diametru de 35 cm După ce o răsturnam umpleam cu apă spaţiul intermediar şi astfel o transportam bine şi în siguranţă ca într-o cutie de pălării

Trezeşte-te îi spuneam şi îţi voi fi recunoscător

Foloseam lumânările de stearină pe care le lăsam să picure

O duceam în colibă unde după patru ore se regăsea pe sine

Încăperea mi se părea inexplicabil schimbată Pereţii se clătinau uşor şi fără zgomot Uşa rămasă intactă continua să se deschidă şi să se închidă ritmic Eram trişti fiindcă nu aveam prieteni ci numai fraţi

A doua zi după ce luam micul dejun ne duceam să vizităm atelierul pentru confecţionarea carpetelor

Uneori ne dădeam seama că ne comportăm ca nişte naivi dar preferam să ne bazăm pe propria noastră apreciere

După ce construiam un fel de scară de acces la ambele capete

Când meditam asupra acestui subiect o lumină orbitoare ne lua vederea

Cam peste un an şi jumătate într-o seară pe la ora zece pe când tata sora mea şi Catherine Mahoney stăteau de vorbă în sufragerie auziră cântând pianul din salon Intrigată Catherine luă o lampă se duse în salon şi văzu clar clapele mişcându-se singure

Opt zile mai târziu o scrisoare venită din provincie ne anunţă moartea unui unchi bătrân iar pianul reîncepu să cânte

În aceeaşi seară Catherine auzi în odaia ei sunete ciudate şi inexplicabile Chemându-mă de urgenţă am consimţit să înnoptez la ea

La miezul nopţii pe când citeam ziarul meu favorit *The Cap Times* ea îmi spuse Dacă mor înaintea dumitale după cum pare probabil declar şi afirm că te voi înştiinţa din vreme (în clipa aceea ne aflam pe balcon)

Locuiesc pe lângă cazărmi i-am răspuns şi te voi zări adesea trecând pe acolo pentru treburile dumitale Te voi striga Maloy

(Orfan trăisem undeva la ţară Într-o iarnă aspră şanţul din faţa casei îngheţase tun)

Extrasele arătau că se petrec lucruri foarte importante în domeniul simţurilor

Ea avea ochi albaştri purta bijuterii bluză de dantelă cenuşie şi fustă exagerat de lungă Îşi împărţea timpul între adevărata ei familie (când fiul îi rămăsese văduv ea îi crescuse copiii) şi o familie imaginară

I se părea necesar să le arate celorlalţi o mască tragică şi sfâşiată mereu ostilă plăcerilor Exercitând căderea prefera să tacă

Uneori deflora frumosul sentiment care se numeşte dragoste (Ştiţi există şi o pohezie ştiţi ea nu e numai animalică etc) şi spunea E preferabil să arăţi că viaţa nu e numai un şir de catastrofe pornografice

La limita sentimentului (aceluia) exista viaţa (aceea) pe care noi o detestam

Seara contempla unul din tablouri Realitatea ei aparţinea în mod unic acestei alternative

Aflase că una din picturile ei făcută în afara orelor de serviciu urma să fie expusă la galeria de artă

inaugurată chiar în ziua aceea

Dar mărturia se baza mai mult pe afirmaţia că auzise de mai multe ori rostindu-se un anumit cuvânt

Îşi supraveghea pânza aşteptându-şi rândul Capodopera era transportată în sala de judecată

Vedeam felul cum vedea

Era cu siguranţă cea mai capabilă şi singura care conducea un birou de studii în contact direct cu

Studia în formă de stup

Căuta pe cineva şi striga deodată Abend pe când o fetiţă slabă şi palidă cu părul nepieptănat de multă vreme se apropia de ea îi săruta mâna şi îi lua cutia pe care o ţinuse pe genunchi tot timpul călătoriei

Eu priveam un volum ilustrat iar ea un carton cu etichetă galbenă

După verificarea efectului căpătăm certitudini şi rămâneam o clipă sau două pe loc

Suprafaţa avea aceeaşi consistenţă deşi părea mai netedă şi mai convingătoare

Furia sunetelor revenea şi ea

Bineînţeles că prin mijloacele ei era un fel de prelungire (Nu mai e nevoie de subliniat importanţa unui asemenea fapt)

O higienă malefică De exemplu în fier

(Ţinând seama de numărul impresionant al populaţiei nu era de mirare că unii se mai pierdeau Cineva găsise recent doi copii îi hrănise şi le făcuse chiar un adăpost pentru dormit Copiii se împrieteniseră cu el dar rămăseseră bănuitori în relaţiile cu ceilalţi)

O dată roata trecu pe acolo

Eu şi aceea care mă ţinea în braţe

Pe când stăteam de vorbă sosi tânărul care îi făcea curte El spunea că o iubeşte pentru sensibilitatea ei la lumină

Foarte tânăr şi foarte timid ea forma pentru el imaginea ideală în rest avusese numai aventuri trecătoare

Când ne-a vizitat pentru prima oară l-am lăsat să-şi treacă mâna printre gratii Îi vedeam clar expresia de frenezie extatică şi strălucirea superioară a ochilor

Era cu adevărat atent Îşi îngrăşa inteligenţa

În 1916 condusese pentru prima oară un automobil

Ridica una din extremităţile deschise şi forma un triunghi echilateral prin îndoirea marginii exterioare Apoi făcea acelaşi lucru cu cealaltă margine prin îndoire spre înapoi şi în sus

Ieşea din sechestrările lui individuale ca oamenii din triburi

Deoarece perechea a patra nu mai era în stare să recepţioneze se trezea curând într-o situaţie disperată şi se vedea nevoit să intervină

Gândiţi-vă era singur de tot pe o insulă

Lumina era ce e drept inegală dar subdivizarea ei avusese loc Oricum ea ne putea dezvălui conturul umbrei lui de pasăre

Când motorul se oprea în mijlocul apei se trezea şi interesul adulţilor

Era în ei o noapte uriaşă

Aveau pielea cenuşie şi se deplasau totdeauna încolonaţi câte trei sau patru Dacă îi deranjam scoteau un sâsâit care se auzea destul de clar În fruntea coloanelor mergea totdeauna câte un comandant Aveam impresia că se orientau după un miros specific lăsat de comandant

Într-o dimineaţă după ce m-am spălat am aruncat din întâmplare un lighean cu apă în drum pe unde trebuiau să treacă Când s-au ivit păreau dezorientaţi şi timp de o oră au alergat încoace şi încolo până când şi-au regăsit drumul

Se învârteau pe loc sâsâiau apoi înconjurau de la mare distanţă porţiunea udată. Păreau hotărâţi dar uneori îi vedeam împrăştiindu-se pe neaşteptate cuprinşi de panică

Dacă întâlneau vreun grup de femei comandantul se repezea spre ele şi începea să le împungă cu sabia Ceilalţi înhăţau imediat victimele şi fugeau cu ele spre cazărmi

Adaug că la intrarea cazărmilor se găseau totdeauna grămezi de oase

Eu salutam alaiul dar nimeni nu-mi răspundea la salut Spre sfârşit Catherine Mahoney îmi făcea semn cu degetul la buze dar ameţit de balansul ei ritmic nu remarcam semnul

Introduşi în ţevi şi supuşi unor presiuni ne transformam în altceva şi nostalgia n-avea ce să mai caute

Ne dădeam seama că era un ocean Acelaşi lucru se întâmpla şi cu

Fiecare căpăta un impuls şi se întâmpla în rotaţia sa nedefinită şi neactivă

Precizie şi perfecţiune a execuţiei Doream să primim documentaţia în culori

Nu aveam margini nici când ne întâlneam

Instalaţii remarcabile pentru un joc plăcut

Când corabia părăsea ţărmul un grup de femei înveşmântate în negru îşi flutura batistele

Noaptea ne întorceam cu peşti mari

Spuneam că stigmatele domină destinul

Cutreierând pământurile acelea ne vedeam nevoiţi să furăm din cimitire şi de pe spânzurători

Dedesubtul fiecăruia existau multe relaţii

Din fericire tot de acolo se aduceau şi ierburile reci

O fiinţă turtită se străduia mai ales să dea explicaţia funcţionalităţii sale

Avea sănătatea fragilă Era dezechilibrată de 24 de ani

În loc să fie epuizată după atâţia ani de existenţă istovitoare (de asemenea la)

În laborator medita prin intermediul unor tuburi îndoite de mai multe ori şi având o culoare galbenă ca paiul sau ca şofranul

Punea întrebarea dacă nu era nepotrivit privilegiul acordat prizonierului de fier

Pe gât avea un cerc de culoare brună iar sub buză un motiv floral neinteligibil sub care se aflau patru puncte

Între pietrele mai mici şi bolovanii mai mari de calcar cochilifer sau compact pusese un scaun legat de o balanţă

Doi ani mai târziu pentru a nu împărtăşi soarta celorlalţi devenise gravor de bilete de bancă

Unul din secretari cel care citise hârtiile stătea cu ochii în gol rezemat de cadrul uşii

Ciclurile soarelui şi ale lunii se desfăşurau cu cea mai desăvârşită regularitate iar schemele de polarizare ale luminii deveneau uşor previzibile

Eu construisem câteva colibe în jurul tatălui meu de aceea el mă considera bunul său cel mai de preţ şi se purta frumos cu mine Acolo lucrau mâncau şi

stăteau la taifas membrii familiei mele împărtăşindu-şi noutăţile zilei

Ca să scape de razele dogoritoare ale soarelui ei săpau adânc şi se îngropau în pământ

Iarna se îngropau din nou dar aveau nişte duşmani care nu le dădeau pace şi scormoneau pământul ca să-i mănânce

Dacă izbuteau să scape cu viaţă primăvara se mutau iar în colibe

Apoi scormoneau împreună prin crăpăturile şi prin spaţiile libere ale trunchiurilor moarte ca şi prin scoarţa lor ca să prindă păianjenii şi gândacii aflaţi acolo

Aruncau pietre asupra ouălor de pelican le spărgeau şi coborau să le consume conţinutul Acesta constituia un exerciţiu clasic şi util

Trăgeau fumul în piept apoi îşi umpleau gura cu apă şi o scuipau afară în şuviţe subţiri împreună cu fumul Pe urmă îndrugau cuvinte fără şir lăudându-se singuri

Pe acolo nu curgeau râuri deşi în gropi şi în adânciturile terenului se aduna apă stătătoare

Solul era fărâmicios şi format în special din nisipuri roşcate Copacii erau în general rari Doar pe locurile

unde fuseseră cândva oraşele mai creşteau crânguri tăcute şi umbroase

Bărbaţii ca şi femeile aveau trupurile pline de cicatrice Femeile bătrâne le ucideau adesea pe cele tinere Lângă cataractă am văzut cu ochii mei o asemenea faptă

Spaţiul era gol şi haotic De aceea îl preferam pe plan tehnic

Dimpotrivă cumpăratul pantofilor constituia o plăcere personală

Răniţii voluntari fraternizau în somn

Orizontul prezenta unele tumefieri Coridoarele sau ferestrele (geamurile adăugau şi ele unele obscurităţi nedefinite) încercau să se acopere jenate de ignoranţa lor în ceea ce privea intenţiile noastre

Treceam dintr-o zonă de construcţii albe într-un peisaj complet negru

Mă săturasem de atâta tată

În a doua jumătate apăreau frontierele unor ţinuturi sălbatice

Câţiva oameni reparau drumul Cu capul dat pe spate mă adresam unuia dintre ei Ştiam că n-o să înţeleagă

ce-i spuneam El îşi punea mâinile la gură şi îmi striga Rămâi aici

Un arbitru se îndrepta spre arenă spunându-i unui atlet să se grăbească Un al doilea atlet mic cu glugă stătea ghemuit la pământ

Motivul câinelui fugind

Pentru firile slabe era mai bine căci lucrul părea destul de primejdios

La sfârşitul perioadei aceleia fuseseră create scopuri

Părăsirea nu mai era fenomen de contrast

Singura întâlnire demnă de menţionat a fost aceea cu o femeie mamă a trei copii Ea s-a aruncat asupra hamalilor din mijlocul şirului silindu-i să-şi azvârle bagajele şi s-o rupă la fugă dar s-a ales cu o lovitură mortală pentru curajul ei nebunesc Toate femeile întâlnite până atunci nu avuseseră decât un singur copil Aceasta era prima care avea mai mulţi

Putea să reţină într-o cavitate a capului o cantitate apreciabilă de apă ceea ce îi permitea să se îngroape în nămol fără să moară

Încerca să se ţină pe picioare se repezea cădea în genunchi iar uneori se proptea cu fruntea de câte un copac nu prea mare şi după ce îl cerceta ca să se convingă că nu se ascundea nimeni în spatele lui începea să-l scuture cu putere

Îmi rupeam batista în două şi-i bandajam genunchii

La 22 martie închiriam trei camere mobilate mari şi confortabile situate pe o stradă la marginea oraşului Totuşi pe măsură ce se însera constatam că locuinţa devenea tot mai rece şi mai tristă

La începutul lui aprilie un incendiu a distrus clădirea şi o locatară necunoscută a pierit în flăcări Camera ei se afla la etajul al treilea şi în ultima clipă cei veniţi să stingă focul văzură la fereastra vopsită în alb o femeie cu braţele întinse cu părul despletit într-o atitudine deznădăjduită

Peste câteva zile Catherine Mahoney visă un bărbat care şedea la masa din camera ei şi-i descrise atât de minuţios înfăţişarea încât toţi cei de faţă mă identificară în personajul visat

La 25 mai mă aflam în farmacia cartierului şi l-am întrebat pe farmacist dacă îşi mai amintea cine locuise cu treizeci şi cinci de ani înainte în clădirea incendiată El mi-a răspuns Îmi amintesc perfect

Şi mi-a arătat o fotografie în care eram eu cu un câine mare şi negru numit Raphael pe care îl avusesem în epoca aceea

Infantil adaptat şi deci ostil stăteam în picioare

Supremaţia vocaţiei era constantă şi farmacistul o purta peste pantaloni

Frica de premeditare îl făcea să creadă că eu şi Abend am fi una şi aceeaşi persoană deşi Abend se căsătorise cu o fată de prin partea locului

Purta pe frunte semnul funest al remuşcării celorlalţi

De aici până la miracol nu mai era decât un pas

Anatomia a doi coafori englezi

Alături de el se mai afla şi un chirurg specializat în ciumă

Se aflau în posesia câtorva reguli indubitabile (Istoria şi Melancolia)

Reconstituiau cu succes cercul generator

Foloseau un coeficient de referinţe indirecte în care natura nu juca nici un rol Din nevoia aceea a unui rit personal rezulta o pierdere de instinct (Masă te culci vreau în braţe)

Iată de ce

Obscenitatea profeţilor

Mai erau şi alte incidente şi alte reflexiuni care sugerau declinul impulsiilor şi în fiecare dimineaţă

se plimbau cu trăsura

În lăuntrul său fiecare simţea un şoarece

Câteva cifre nu corespundeau celor predeterminate dar întruneau condiţiile necesare

Ceremoniile complicate urmau să aibă loc prin împrejurimi Abatele fusese adus de nisip

Printr-un efort considerabil un antrenament îndelungat şi o oarecare inteligenţă unii căutau să-şi amelioreze talentul şi tehnica

Ei foloseau pentru aceasta pulberile ovoidale

Important li se părea numai rezultatul epuizant şi groaznic de plicticos

Dar ceea ce conta era felul cum numitul Abend executase un hold-up fantastic Era vorba de câteva milioane de lire transportate de la gară la cimitir

Fireşte folosise materiale aflate la îndemână (alice nasturi) dar şi materiale găsite întâmplător (beţişoare pietricele)

Împins de-a lungul culoarului îşi ţinea pălăria în mână Era pesemne foarte palid căci una din fetele îmbrăcate în alb îl întrebă Eşti totdeauna atât de palid Nu cred îi răspunse el dar am cântat un sfert de oră pe marginea trotuoarului în frig

Alta îi privea mâna şi spunea Verigheta Crezi că o să meargă la mâna dreaptă Sigur La acelaşi deget

Un fel de uragan smulgea acoperişurile tuturor caselor din Bavaria

O voce spunea E inocent

Un cerc aproape perfect cu un diametru de circa 20 km se întindea la nord şi la sud cuprinzând şi câteva câmpuri vulcanice propice pentru păşunat

Cu o vehemenţă calmă cu o tristeţe activă Catherine evoca erorile din ajun

Privea din afară cireada şi redevenea trup din trupul ei

Sunt eu spunea ea şi găsea în asta un motiv să persevereze

Dimineaţa scotea scara Închipuiţi-vă trecătorii o aplaudau

Eu devenisem de mult timp indiferent

Intram în liftul deschis cu expresia unui om convins că face o greşeală Eram fixat repede mi se punea cârligul şi ceilalţi începeau să tragă

Identificasem ca accesoriu o curioasă criză de conştiinţă paternă

Tăiam drumul dar asta nu era deloc o acţiune eroică şi pe nici unul dintre noi nu-l influenţa caracterul ei simbolic

Aveam dreptul şi datoria să mă înscriu pe lista celor ce preţuind practica trec la studiul problemelor şi nu uită că la urma urmei

Într-o perioadă mai recentă combinam hârtiuţe colorate

Studiam probleme de amănunt ca de exemplu sentimentul capilarităţii o eroare totdeauna aplicată cu multă rigurozitate

Umezeala până atunci laborioasă dar lipsită de precizie se pronunţa clar în favoarea noastră

Îl cunoscusem pe regele Filip şi căpătasem un document în acest sens La aceasta se mai adăuga şi un început de intimidare morală din partea celorlalţi De fapt ei îşi muşcau degetele

Eram implicat în munci de natură herculeană

Dacă vreun caz de forţă majoră mă împiedica să fiu prezent la deliberări trebuia să votez prin corespondenţă

Aveam un câmp de observaţii imens şi un sentiment practic nelimitat

La litera P redeveneam pohet Mă aşezam la rând după alfabet şi aşteptam

La litera N spuneam Năsaţi-mă în pace

Cu prilejul acela am început să mă pregătesc pentru o viaţă sedentară şi am săpat un canal de irigaţie în care am abătut o parte din apa unui pârâu care curgea în apropiere După terminarea acestei lucrări m-am îndreptat cu toată viteza spre sud-vest

Procream în mod misterios apoi încercam să-mi distrug sau să-mi imortalizez progeniturile

Scrisorile de elogii le citeam cu ochii închişi

Portretul mă reprezenta probabil pe când îmi admiram brăţara

Semnul distinctiv era fruntea ornată cu pene

Sora mea contribuise la dezvoltarea instituţiei

Nu uitam niciodată incertitudinile pateticului nostru spirit practic

Fusese o muncă îndelungată şi grea dar se terminase cu bine şi era sigur că evenimentul va avea loc

Camera pătrată şi goală se rotea În mijlocul ei desenam un dreptunghi albastru Prin ferestrele larg deschise răzbătea sunetul cascadei Pe acolo s-ar fi putut ieşi

A doua zi pe la orele patru după amiază Catherine Mahoney îl văzu pe Abend care de data aceasta purta o pelerină lungă şi o pălărie cu borurile lăsate peste ochi

Ea îl observă atentă pe când el se opri la marginea drumului ca şi cum ar fi avut intenţia să stea de vorbă cu omul care tăia tufele crescute din abundenţă acolo

Când Catherine se apropie Abend dispăruse în mod inexplicabil iar omul acela se jură că de un sfert de ceas nu mai trecuse nimeni prin preajma lui

Prin martie între orele 5 şi 6 mă reîntorceam spre casă Ajuns la o cotitură a şoselei internaţionale am zărit înaintea mea un domn îmbrăcat în negru care mergea cu paşi liniştiţi După cotitură domnul acela a dispărut

Ceva mai încolo am întâlnit-o pe Catherine care privea uluită în jurul ei I-am strigat Unde a dispărut

Confruntându-ne impresiile am constatat amândoi că îl văzuserăm pe Abend cu singura diferenţă că eu îl văzusem mergând în aceeaşi direcţie cu mine iar

Catherine Mahoney care se aflase înaintea mea dar mergea în acelaşi sens îl văzuse îndreptându-se spre ea

Adaug că în clipa când îl văzuserăm nici eu nici Catherine nu ştiam că ne aflăm atât de aproape unul de altul

Atunci mi-am amintit cu o strângere de inimă că odinioară umblasem la fel timp de douăzeci şi opt de ani şi că nici atunci nu fusesem mai bine pregătit pentru drum

Catastrofa rezultase din sfatul filozofilor

Rarii trecători ne asigurau totuşi că victoria ne aparţine

Ei făceau cu aceleaşi mijloace lucruri diferite şi-şi oglindeau rădăcinile în apă

Era cea mai eficace metodă şi îndemnaţi de progresele realizate avansau irezistibil spre perfecţiune

Adunându-se şi împrăştiindu-se după reguli nepolisate se mulţumeau să-şi filmeze cu eleganţă soţiile pe cai

Făceau dragoste într-un mod desuet dar fermecător Îşi turnau pe dosul palmelor câte o picătură de apă şi palmele deveneau imediat catifelate

Îşi încheiau sandala cu o eleganţă de necrezut

În timpul liber desenau şi pictau dezvoltându-şi personalitatea şi căpătând din capul locului o formaţie practică în domeniul unor arte dinamice cum ar fi arta decorativă publicitatea modele etc Cursuri numeroase şi abundent ilustrate le permiteau să lucreze după necesitate şi sprijinindu-se totdeauna pe o experienţă solidă

Protejaţi de o izolaţie termică totală (fotografia de jos) dormeau la oarecare distanţă unul de altul

Câţiva hotărâseră să ia totul de la început Aveau ceea ce se numeşte buză de iepure

Purtau denumiri generice dar practicau fierberile cenuşii

Deschideau triunghiul în mijlocul laturii celei mai lungi şi formau un pătrat prin punerea laolaltă a capetelor opuse ale laturii celei mai lungi

Copiii veneau aproape zilnic să împartă cu ei faimoasa disciplină fizică şi intelectuală

Se adunau în cuiburi de ciment bântuiţi de-o imensă poftă de singurătate

Organizau într-un mod elocvent ceea ce toţi ştiam foarte bine

Fascinaţi de tifos luau în secret lecţii de anatomie şi de ştiinţe naturale

Doi dintre ei stăteau faţă în faţă pe scaune pliante Unul avea sceptru era îmbrăcat cu o tunică scurtă şi purta un arc şi o săgeată Celălalt mai tânăr ducea în braţe o femeie adormită

Compensatorul dădea un timp remarcabil

Nimeni nu mai culegea ambalajele

Colorarea avea loc după ce îşi ştergeau circular suprafaţa cu un ghem de postav strâns legat

În intervalele dintre incursiuni ei nu ieşeau din cazărmi Se pare că stăteau acolo în odăiţe mici dar în condiţii optime de temperatură

O dată i-am întâlnit pe o colină joasă împădurită Ei au înconjurat colina şi au început să înainteze Eu mă aflam cu Catherine şi m-am căţărat pe o stâncă

Ei au început să tragă şi gloanţele s-au înfipt în stâncă Am muşcat îndată locul lovit de gloanţe apoi am sărit de pe stâncă şi am fugit

Altă dată mi-am făcut un pat de iarbă lângă cazărmi pe un teren perfect plat şi lipsit de vegetaţie Ei au prins de veste şi toată noaptea i-am auzit cum ronţăiau şi-mi cărau iarba

Au făcut asta cu aceeaşi energie toată ziua şi noaptea următoare părând la fel de neobosiţi În timpul zilei de pildă au ros toată iarba de sub rogojina mea

Erau nişte olari ipotetici cum rar întâlneşti în zilele noastre

Avantajul formei lor pierdute consta în faptul că nu mai trebuia să le netezeşti înăditurile

În calitate de preşedinte Abend (în dreapta cu ochelari) îşi modera apetitul Alteori se prefăcea că ascultă dar afirmaţiile îi dezminţeau atitudinea

Pentru că toate elementele exprimau eroarea unui singur gest

Unii dintre ei elogiau atracţia fascinantă a ţinutului aceluia sumbru şi necunoscut Prudenţii vorbeau despre viitor

Pământul din interior trebuia aruncat

În toamna aceea părinţii Catherinei insistară să plec Imediat după plecarea mea ea căzu pradă unei adânci melancolii nu mai scoase un cuvânt refuză orice fel de hrană secreţiile i se suprimară Astfel decedă Catherine Mahoney în ciuda sfaturilor şi a rugăminţilor celor apropiaţi ei

În vara următoare un grup de prieteni discutau Cel mai tânăr dintre ei se revolta dar nu pentru multă vreme

Fiu al unei mame exaltate el se făcuse remarcat încă din fragedă copilărie pentru faptul că adora păpuşile şi îşi pierdea ore întregi prin atelierele de croitorie colecţionând cu entuziasm peticele rămase

Credul şi subjugat purta o amplă redingotă neagră

Un asemenea om putea fi doborât de necazuri dar când îşi revenea părea învăluit de o aureolă

Desena frunze

Opinia trandafirilor albi sau o pălărie mică pe un scaun

Singurele aluzii la viaţa lui sentimentală

Subsolurile unui mare hotel sau o aerogară gigantică
Foloseam şi asemenea ingrediente

Era un timp acid şi înnebunitor

Cineva întreba Ce faceţi acolo jos în întuneric

Poeme alese
(1974)

Purtătorul de lance
-inedite-

Analogic-nevinovat

Pentru alţii e o dezordine uscată acolo un fel de stare paradisiacă
de sus o lentă populaţie coboară
ne poartă în gâtlej ca pelicanii
foşnesc din te miri ce şi povestesc
cum îşi hrăneau iubitele cu miez de pâine

Noi semnalăm Aici suntem Al şaptelea
(ce sperios copil doarme cu o aţă pe gât)
stă lângă pom I s-a furat mâncarea
nu poate să ne spună asta ah şi ne priveşte
ca şi cum ne-ar întinde o punte imaginară

Să ne referim la Isolda

Să ne referim la Isolda lacătului perfect
fiindcă există gemeni şi câteodată le e frig şi cântă
ca păsările în italiană
înghesuiţi în metrul lor mai mult sau mai puţin pătrat
aflasem între timp că pe Isolda Stella Ferox iubita noastră seculară
o adorau adolescenţii planetei în momentele lor de solitudine
când nu mai e pe lume decât feerica dorinţă-spaimă
aflasem că dormea pe-o plajă unde putea fi reconstituită
şi strălucea de la distanţă ca orice auroră boreală
câteodată eu treceam pe acolo cu un chipiu grozav cu un nasture mare manifestându-mă vocal
acolo erau parăzile nisipul cald al Isoldei

acolo era un câine se chema Aladin venea fuga făcea aport
şi tocmai foarte sus într-un helicopter albastru trecea Isolda Stella
ne mângâia de sus foarte puternic
şi noi ne ghemuiam în tufe
visam în tufe Managerii ne cântau la harfă
Isolda Stella nu ştia că trepiedul ei ne îndemna la fapte mari
(mărturisesc că unii umblau cu un ciorap negru pe faţă)
şi totul se reducea la un extaz ceva mai bine executat

apoi ne aşezam în jurul unei bălţi mici şi rotunde adăpam caii
ne uitam unii la alţii ne gândeam la Isolda la castitatea ei vizibilă cu ochiul liber
la genunchii ei mari de la care începeau frunţile noastre
venea o barcă cineva se cobora ne spunea
ce faceţi aici ingenioşilor aici v-aţi găsit să adăpaţi caii da
părul Isoldei incendia cabanele se revărsa peste tufele noastre
caii sorbeau apa ne înţelegeau fornăitul
şi cât mai era loc printre boturile lor un bătrân gol făcea pluta

A patra peşteră

Hai să ne ţinem de ferigă în timp ce se certifică poetul Marior
să cultivăm tristeţile carnasiere
noi cei porniţi vertiginos spre mare
spre plaja bântuită de frisoanele unei înalte ruginiri

o doamnă de mărimea unei seminţe ne plăcea foarte mult

ea îşi clătina capul pe baza triunghiurilor noastre
de ce nu înţelegeţi că e soţie de doctor cu inimă că n-avem dreptul
că dormităm într-o groapă cu lei
că ea este un fel de ceva (scrie pe ea) un fel de cum s-ar zice care se piaptănă prelung
în timp ce o altă fihinţă se plimbă pe partea cealaltă
şi noi susţinem sus şi tare că nu există nici o parte cealaltă
că am pus bamele în pământ şi la Doamna-firaral dracului de pământ că l-a răscolit ploaia că avem datoria să înaintăm spre mare şi să punem bamele în pământ
doamna aceea bizară contestă atributele poetului Marior
în timp ce noi profetizăm
(avem şi nişte martori dar nu mai fac doi bani)

câţiva consideră că totul se exprimă în cuneiforme
ei au omizi pe revere poate se vor mai naşte
noi n-avem dreptul fiindcă ne exprimăm în omizi
în adăpostul unde vuieşte doamna aceea cu inimă

Ascuns în pătură

Din punctul unde mă aflam se vedea foarte clar
cum fiecare se ascundea în celălalt
pe când rogojina se întindea peste podele ca o femeie plată
şi eu spuneam să nu mai vorbim despre morţi
ai o fustă atât de frumoasă încât îmi vine să plâng mă zăpăceşte
mă face să uit cât sunt de profet
m-am scăldat destul am cedat locul era inutil
apoi m-am culcat era linişte în scorburi numai pe urmă
câţiva discutau chestiuni personale
şi fiecăruia îi plăcea propria lui voce pietrificată

jos era o sală de biliard ne-am fi putut rostogoli printre bile
campionul se chinuia murea în fiecare zi făcea numai puncte
avea o stranie perseverenţă dar ce să-i faci
noi ne-am albit de atâta spălat parcă suntem ceva mai scurţi decât anul trecut
picioarele au crescut cât au crescut şi s-au oprit au zis gata
asta e tot nu ne facem nici mai lungi nici mai scurte suntem tocmai bune
n-aveau nici urmă de duioşie le lipsea bunăvoinţa
aceea entuziastă caracteristică marilor prietenii
le lipsea naivitatea de a crede că mai exista ceva
sub crusta ritmică unde egalii
se închideau în letargia lor de gresie şi de ploaie

Consumul de cupru al fiecăruia

Ea mă privea cu o apă în ochi cu o biserică în gură
mă întreba ce părere am despre cutare şi cutare lucru
E totuna spunea oricum trebuie să iubim să ştim să ne căsătorim în şanţurile noastre
să memorăm un fel de lapoviţă (poate un cuvânt)
într-o frenetică acuplare cu slabe

vorbea despre mine ca despre un eucalipt Din când în când
mă uitam şi spuneam poate
nu mai am chef de revanşa aceea vegetativă
se pescuia Pe apă era o sârmă înnegrită Deschide deschide
ce ai făcut te-a ars nisipul spunea cam respectuoasă
dădeai cu trestia tremurai ca un băiat mare
dar să umblăm goi e cam greu
caută să-ţi aduci aminte spuneam ce-ai mai citit prin cărţi două trei fraze
pe când eu mă aplec obosit cu un punct dureros în spinare

apoi suna la poartă venea să-mi vorbească de repetiţii la patru mâini
de un concert în care totul e să intri în pian să te culci acolo şi să visezi Hai nu mă lua pe mine aşa spuneam
acolo dragă e tot ce apreciez mai mult spuneam
acolo ne mişcăm printre sporturi dragă la numai douăzeci de grade
(o ce se mai iubea pe acolo ce se mai propunea o plimbare)
de fapt vorbim fiecare în limba lui aducătoare de şerpi spuneam
vin şerpii în ochiurile de apă cele mai singuratice unde mă simt cel mai bine
şi se amestecă şi nu mai pot să spun nimic fiindcă au o privire severă un fel de material verzui
de fapt vin aşa ca nişte ocheane

Leagănele

Maeştrii sacrilegiului se amestecă printre porumbei
într-un happening invizibil Ai zice că îşi beau cafeaua că se amuză în faţa cutiilor cu jocuri automate
una îmi trimite două carpete verzui (amintire de când ne-am văzut pentru prima şi ultima oară)
ar vrea să ne justificăm să spunem cuvântul care mănâncă toate cuvintele să ne iscălim pe ziduri
să ne mai dăm în leagănul acela pângărit
fratele tău a murit (zic din decenţă) ca alte milioane de bărbaţi dându-se în leagăn fiecare cu logodnica lui tumefiată de plictiseală
purtau şerpi şi încremeneau de spaima balansului negru
erau mulţumiţi de culoarea galoanelor fiecare lângă logodnica lui îşi acopereau ochii când le vorbeai despre MAREA IUBITĂ care plutea desperată pe deasupra lumii
fratele tău a crăpat milioane de fete se uitau în pământ ascultau cum le sună sânii

câţiva adolescenţi bănuiau că se întâmplă ceva dincolo de uşă
unu se întorsese în profil se uita în sus
nu i se putea spune era un fel de blestem existau criterii

hopa mă împinge la masă terifianta mea disponibilitate
nu mă ironiza teroarea mea să ne găsim un loc de pauză
nişte instincte cu gura închisă

podul s-a înecat nunta va trebui să treacă dincolo în bărci cu mireasă cu tot
fantoma căpitanului Cook strigă cookoo înainte de a se mai prăbuşi o dată eroic printre buruienile din fundul grădinii
cu şapte nopţi înaintea zilei de naştere
hopa mă cufund într-o fertilă anihilare aş putea să opresc leagănele să spun totul
s-a întâmplat ceva interesant cu o pasăre la fereastră
într-o lume umedă

Cele două coloane

Tu să-mi aduci coxalgica armură şi umărul rănit
expresie a valoroasei mele comportări
să-mi cauţi în pământ un scut să-l pun pe mine ca o carapace sub care să te-aştept
apoi să mă renegi cu pieptul tău răscolitor
scara complicea ta îşi balansează şoldurile
în faţă se realizează incestul miopilor într-o miniatură de locomotivă pusă pe o mică mobilă roşie
un sentiment coclit şi nejustificat al celor morţi de mult
şi n-are nici un rost să te conving

la uşa unei vechi clădiri vei bate de trei ori şi vei intra
câteva lumânări o te-ai îngrăşat şi ochiul acela infam
vorbeşte din propria lui perspectivă
să nu ieşi seara după ora nouă zice
pe când omoplaţii tăi de zinc imită mişcările mecanice ale omului care nu mai vrea să zboare

Cartierul nord-sud

Eram în cartierul nordic la 5-6 kilometri de cartierul sudic Aveam întâlnire cu o Sarolee mult mai frumoasă cu ochii mult mai tandri

eu o priveam m-aş fi culcat pe-un zid de cărămidă

starea aceasta de scurtă durată şi poate simetria fardului anihila distanţele Datorită ei depărtatul cartier sudic s-a aflat deodată în imediată apropiere la câţiva paşi Am pornit într-acolo

era o stradă uluitor de liniştită şi de largă Nici un vehicul nici un pieton Spre stânga în mijlocul scuarului stăteau îngenuncheaţi cei doi uriaşi de piatră cenuşie Bărbatul şi Femeia opera cine ştie cărui locotenent-sculptor-honved

O singură două

Puteam să merg oricât dar mă opream la răspântii
acolo unde sunt marcate vertebrele de aur ale zodiacului
umblam uşor ca într-un cablu cunosc senzaţia aceasta nu e cazul
şi nu e niciodată sigur
în locul taurului se afla un alt indicator
un scandinav bătut în cuie la intersecţia şoselei

un pom căzut din fructul său pe o bucată de asfalt

vai amazoanelor vai mâncătoarelor de ceară
ce să îmbrac înainte de a intra în peşteră
amanţii-leoparzi îşi scriu pe tricouri unele preferinţe
pe când înăuntru există roţi şi bile de argint
pe-o stradă laterală un bărbat spunea sunt îndrăgostit
sora ei mă ştie pe dinafară e în clasa a opta asta e nemaipomenit pentru mine e o adevărată fericire
la ora de levaţiune nişte femei îşi arătau
sânii cu aripi şi rochile de spice
le întâlnisem la pădure n-aveau ochi
şi untul s-a întors în lapte ca un frate mai mare

Dublarea timpului în elementele simple

Rămas cam singur m-am mutat într-o broască
duminica pun furtunul spăl şi alunec mai departe
nuferii acoperă străzile se întind pe trotuare
cerul şi-a rupt rotiţa să punem alta să pornim pe vechiul drum
pe lângă piatra care macină fără să ştie ce

(mănâncă spuneau asasinii nu e peşte n-are ce să strice
şi uşa se deschidea vorbeau încet ciuleau urechile
apoi se duceau paşii aceia se depărtau)

Pohem

Era o imensă clădire barocă pe frontispiciul căreia patru sau cinci femei minuscule executau un fel de dans

Pe după zid oamenii se îndreptau spre sala de concerte Scări largi de marmură apoi sala un fel de hangar fără scaune Stăteau toţi în picioare Concertul

începuse Câţiva băieţi improvizau apoi unul dintre ei a spus Şi acum trebuie să-l vedem totuşi pe Marele Indian

În spatele lui s-a ridicat perdeaua de culoarea bronzului şi am văzut podiumul la nivelul solului Fundalul era bătut în aur cu motive nemaipomenit de frumoase Apoi pe podium a apărut un indian gigantic îmbrăcat în caftan multicolor cu predominanţă de mov

Marele Indian a spus sau a cântat ceva după care a făcut o plecăciune Am observat cât de greu i-a fost să-şi ridice capul din pricina tiarei de aur împodobită cu pietre preţioase şi cu pene de struţ

Concertul se terminase dar spectatorii nu doreau să plece M-am apropiat de tânărul care condusese formaţia şi l-am felicitat Numele meu nu-i spunea absolut nimic

Mi-a spus numele lui şi a început să recite poheme care de fapt erau ale mele Improviza un adevăr Nu era ostil Nimeni nu era ostil

Am scos mâna din buzunar şi am auzit căzând moneda care mi se lipise de palmă M-am aplecat s-o ridic Ceilalţi au început să murmure (Podeaua era plină de monezi şi nimeni nu se gândea să le ridice iar eu mă aplecasem pentru cea mai măruntă dintre ele)

Spuneam că gestul meu se datora unei rutine care avea să-i contamineze şi pe ei cu timpul Ştiam că eu mă aplecasem să ridic ceva fără identitate precisă

ceva care îmi căzuse din buzunar şi putea fi orice Dar adevărul lor părea să fie altul

Atunci am văzut jos lângă un perete o fată Stătea acolo neclintită şi mă privea fix Purta o rochie zdrenţuită cu franjuri şi cu multe giuvaeruri ieftine Părea ciudat de frumoasă în tăcerea ei

I-am spus Băieţii au dreptate

M-a întrebat Ce-i de făcut

I-am spus ceva Ea mă privea neclintită apoi s-a transformat în piatră kilometrică Jos la locul de contact cu solul rămăsese o mică deschizătură dreptunghiulară prin care ochii ei continuau să mă privească Din ce în ce mai convins de adevărul şi de eroarea mea am spus cu glas tare Vorbesc cu o piatră

Apoi am observat că nu mai aveam pe cap pălăria mea acel sombrero alb cu care venisem la concert ci o alta de pai cu ciucure pe bor aşa cum purtau numai tinerii cântăreţi

L-am căutat pe şeful lor şi i-am atras atenţia asupra faptului că mi se schimbase pălăria El mi-a spus În timpul concertului erai în extaz Pălăria îţi căzuse pe jos Ţi-am pus pe cap pălăria mea

Proaspăt sosit

Proaspăt sosit îmi fluturam tricornul
trăgeam năvoadele şi în fiecare năvod se încheiau ciudate protocoluri nevăzute

se rosteau paragrafele unei enciclopedii amoroase arsă înainte de a fi scrisă

o daţi-mi voie să mă felicit pentru fundiţele din păr
să reconstitui drama de la factorerie pe o bucată de faianţă
şi aşa se face că în dimineaţa aceea vorbeam la persoana a treia
după modelul mondial
câţiva străbătuseră ape întinse trăiseră cu ştiuci cum se cuvine
şi bietul pictor ce burtă mare avea cu Leonardo cu tot înăuntru
îl plimba pe Leonardo în ea ca într-un cărucior

Cu sentimentele mele de pasăre

În vocea mea neagră sau portocalie s-ar putea face foarte multă dragoste
ca în filmul acela printre girafe
şi moartea girafelor ar putea fi un sentiment destul de tandru
femeile-tenori au dreptate ele nu prea mai ştiu ce spun dar cunosc melodia
ceilalţi cunosc şi ei melodia mai înţeleg câte ceva din sensurile ei pierdute
şi fac dragoste convulsionaţi printre girafe
pe când un copil serios tace sub ochii albaştri ai mumiilor
în cratere vântul ne flutură panglicile şi regretăm zonele exibiţionismului nostru intim
dormim pe pământ iarba creşte pe umbra noastră intactă
câţiva cocoşi mai cântă în aglomeraţie
avem brăţări de aramă ţinem foarte mult la ele
ni se mai vede partea de deasupra cu franjurile înecate în culori
la popasul de alimentare ni se propun ore extatice

seara ard focuri lângă ruinele fostei cetăţi iubitele au un limbaj destul de vulgar
şi spun ce spun în rotaţia lor fluidă
pe acolo se mai rătăceşte câte un miel un câine încearcă să se adapteze nu ştie să vâre moneda în automatele de cafea
repetă vechile sloganuri sigur că nimeni nu le mai ascultă
alergătorii au cuţite ne descriu ce s-a întâmplat şi descrierea lor păstrează amintirea câtorva date istorice
ne spun direct uite aici a fost înjunghiată capra de mult pe locul acesta în faţa cinematografului
aici era piaţa de arme se făcea dragoste pe pavaj
în descriptiva lor confuzie în degetele lor ultragiate
în alfabetele lor fără litere
noi stăm cu tălpile peste uleiuri
orbi şi frenetici
enumerând într-o dezordine orizontal-descriptivă toate minunile secolului
de la a la z cât mai exact cu putinţă

o mesagerul meu nerăbdător luntrea mea umedă
a mai rămas o singură relicvă sălbatică o pasăre furioasă pe ultimul copac
să o salutăm reverenţioşi cu mâna încremenită în ceea ce s-ar putea numi o mişcare elastică
alergător fragil cu pielea crăpată
ca fâşiile de nămol cu urme lăsate de bivoli
aici ne-am putea odihni foarte bine sub păcura soarelui
la căpătâiul sentimentelor noastre ameliorate
câte umbrele nu s-au pierdut pe aici (când stai să te gândeşti) şi ce frumoase erau unele dintre ele
nişte umbrele frumoase pe o apă fără maluri
scriam pe ele cuvinte patetice uşor întredeschise
ne puneam mănuşi noi-nouţe soră-mea se bucura când treceam pe la ea când veneam la masă
existau nişte legături le reconstituia în farfurie

cinste legăturilor acelora furioase care s-au dovedit inutile
cinste indecentei lor inocenţe
onoare ceştilor de cafea în care scrie exact ce trebuie făcut
şi-i spunem iubitei am să-ţi cumpăr un buldozer să-ţi fărâmi cuibul să-l numeşti altfel şi să-mi explici că aşa arătau obiectele numite piane
şi fragmentul verzui numit ciob de sticlă
prin care ne priveam în orele de eclipsă
mai am o cheie şi un colţ de draperie le port în buzunar ca amintire din ziua când ne-am întâlnit la o nuntă şi erai foarte frumoasă
cu cheia dădeam la o parte draperia şi erai foarte frumoasă
aveai un cui într-o pălărie de lemn cu o etichetă
şi un fotoliu pe plajă ca să putem dormita mai comod
acum pantalonii mei sunt ferfeniţă dar îi mai poţi folosi ca steag
atât de încercuit şi-mi dau singur târcoale şi mă supraveghez sincer
la căpătâiul sentimentelor mele ameliorate

Căldura glaciară

Cineva auzea numai ce-i spunea motoraşul plasat în ureche cu un şnur frumuşel peste reverul hainei altul ţinea motoraşul între dinţi vorbea cu motoraşul între dinţi spunea aşa şi pe dincolo şi celălalt auzea numai ce-i spunea motoraşul

Starea de echilibru

Mă clătinam pe un asin pe unde mai trăiam
câţiva cântau la unison voci bărbăteşti lustruiau lemnul gravorii se gravau între ei într-un colţ se iscăleau
urcam scara spre turn aveam pungi sub ochi sunau insomniile în ele

trecea un bătrân cu capul într-o cutie cu gheaţă avea în el un peşte o legumă era un zeu
căuta ceva sub pământ în cei 12.500 metri pătraţi cu articole tehnice
eu îi vorbeam dinlăuntrul copacului printr-o crăpătură a scoarţei
erau acolo cuie ruginite fiare vechi
şi te iubeam ştiam că ai ieşit pe geam pentru pânda cea de toate zilele

apoi stăteam în fresca mea roasă de fluturi
cu pleoapele acoperite de litere cirilice
mi se exagera slăbiciunea trupească trebuia să arăt ca un olog să mân un car tras de un urs şi de un bou
adulţii îşi sărutau mâna între ei convinşi că menţin respectul pe lume
trecea un râu pe aproape câţiva se înecau se dansa printre ciprişi

salutări de la mine dar de ce trebuia să străbat munţii aceia roşii
purtându-mi mama în pântec

Imposibil de trecut sub tăcere

Într-o capcană lângă o capcană
fiecare se aşează în altă capcană cu o solemnă precizie
şi îşi comunică impresiile despre paradis

apoi fanaticii copii
ne întocmesc discursuri pe formule intuite
şi întreaga imensa legătură a lumii se clatină
un fel de măduvă a respingerii aduce starea aceea frenetică
practica turnului aproape de nesuportat
ne-am lipi obrazul de ea am spune ceva

era mai bine dacă spuneam
obscurele cuvinte ale celor înnobilaţi de marginile noastre pierdute

Porţiunea udată

Ca să sfârşim cu avocatul Bechi care purta o rogojină pe cap
hrăneam un pui de leu în grădină
şi ne stingeam cu încetul într-o lume frumoasă
lângă stâlp cineva citea de nouă secole o carte
treceau caravanele străbăteau deşertul spre lamaserii
foarte mulţi aveau reverii în timpul siestei
se regrupau pe cer ca să scrie un alt număr
şi printre marile mistere care ne mai tulburau
victimă şi efect al unui violent efort necunoscut
clopotul meu robust făcea acelaşi lucru când nu se mai putea face acelaşi lucru

Numărul de ciocniri cu peretele

Ca trup al unui trup iniţial
voi rupe crinii pe urechea ta
şi nu ştiu dacă în momentele acelea
va mai fi vorba despre viaţa noastră despre căsuţele hexagonale care ne conţin
alţii pe care îi cunoaştem mult mai bine aşteaptă capătul tremurător al unui rug portabil
băiatul cu pantaloni de aur regretă părăsirea la deşteptare
şi nu ştiu dacă e adevărat
pe strada maria rosetti stă iubita mea Gerda Cosmin
o ştim şi pe ea e fată bună
toţi o conving
ea înţelege uneori şi nu spune nimic

Altfel stăteai pe altfel

Iată că fiii trandafirilor ne privesc

ne spun să intrăm în ghiozdane să mai învăţăm despre dicotyledonate
undeva sub scoarţa fragedă a unor conjuncturi
tu pune-mi o pernă sub cap să-ţi contemplu
frumoşii ochi şi preeria lor neprevăzută

pe aici pe undeva lucrurile se desfăşoară şi altfel
până la memoria lor insuportabilă
până la penele care acoperă gheara câinelui cu aripi în sala de aşteptare
până unde mai există ritualul care ne împarte în stări şi ne desparte în cuvinte
pe când asasinul să-i zicem Eiffel ne urmăreşte cu privirea
convins că ne poate acorda şi eiffel
şi că dezordinea şi altceva sunt nişte priviri profund pierdute între anii 1915 şi 2016

De ce mă Uruguay

Fiindu-mi dor de iarba ei elementară
de cavităţile în care îşi ascunde mierea
într-o bună zi lângă o streaşină pe o ploaie torenţială
am ieşit din pământ cu o carabină în mână

Purtătorul de lance

1
Se încălzeau arbitrii când intram în arenă ne cunoşteau de departe
un apanaj al forţei muschiulare de la gât
jucau în jurul nostru se repezeau să împungă tabelele electronice aveau coarne de ţap
cântau cu panglicile lor pe frunte cu ochii scorojiţi de somn
se clătinau în alveola lor
noi treceam mai departe spre locul unde s-ar fi putut face dragoste
o aşezare minuţioasă

apoi venea un pâlc de fete ne acostau în felul lor
ne-ar fi putut duce oriunde la capătul oranj al lumii
ne-ar fi donat bomboane
se închideau ştiinţele începea fericirea
numai busturi de marmură câte necunoscute
(îmi aruncam lancea şi chiuiam)
arbitrii îşi fluturau coamele în echivoca lor imparţialitate
dar noi vroiam şi mai departe ne prăvăleam în gol
nediferenţiaţi de apele materne
cuminţi spătoşi cu toate actele în buzunar
vroiam şi mai departe spre caii împuşcaţi pe locurile lor
ne exila o imensă memorie tot ce s-ar fi putut numi
astfel se aduna într-o singură imagine cu formă nedefinită
exista o femeie denumită Eliza tăia lemne cu un motor străvechi
noi o priveam bănuitori
şi toate capetele noastre la un loc formau un trist hidrocefal rezemat în lance la capătul lumii

2

Aglomerat în umbra mea cu lance
ca o pălărie pe o întindere oarecare
mi-aş fi lipit obrazul de al tău mi-ar fi rămas întipărit
pe el un fel de tatuaj albastru neclintit
adia vântul peste oasele noastre mecanice
le răcorea să-mi spui
dacă mai porţi colierul pe care ţi l-am lustruit cu degetele învineţite de frig
cu gura pe carapacea unei broaşte ţestoase
aştept să te iluzionezi să desenezi trenul de marfă
pe calea de sticlă cu un capăt spart
cu umărul murdar de când fusesem la meşterii aceia
pentru căsătoria tezlelor
şi umblu singur de câteva să zicem zile
gânditor în expresiile mele la umbră
într-o răcoare unde cântam prin ploaie scânceam la răspântii
un fel de magnetism cu o mireasă îmbrăcată numai în fumul ţigărilor noastre

aspru şi noi croiam un pat îi legam bine încheieturile
ştiam că undeva după nord e o căldură plăcută dar preferam să tragem un pui de somn
pluteam şi apa îţi spăla fardul pe care îl apreciez foarte mult
îţi admiram picioarele subţiri ca pe un lucru de la sine înţeles
cam pe la vremea mesei când cineva ardea încet în colibă
şi ne chema să ne ucidă cu ghioaga sa de lemn

3
Repetând cele 32 de variante tăiam cuvintele pe o masă de lemn
şi vocile zăceau pe câmp ca nişte baloturi de fân
acolo unde nemişcată se afla marginea ochiului lipit cu gumă arabică
şi bucla îndârjită care îmi lăsa urme pe gât

îţi ofeream ca să te plimbi pe ele
cutele de pe frunte şi pieptul şi femurul meu adevărat

orfan de tată după fiecare sărut care însemna de fapt o căsătorie
aveam o vâslă şi oasele pluteau ca sunetele într-un flaut
baghetele arătau locul fântânilor cearceafurile sunau pe un orizont incredibil începutul sau lentul sfârşit al fiecărei mişcări
eram firul de apă care se scurge din robinetul de platină şi eram robinetul de o luminozitate orbitoare
înecat în cutii de pudră în litera U (gotică)
purtam frumosul ornament catarama coclită şi lamentaţiile vineţii
în redingote roşii rostogolit spre avalanşă o dată pentru totdeauna
şi rădăcina mea se transforma în rădăcina ta care cânta extrem de frumos

dar ne opream sub povara aceea să respirăm virtutea vehemenţei
saltul de greiere al gurilor în pauza letargică

4
Când se apropia de mine meridionala
o asaltam cu întrebări cu vorbe
nu te uita la cămaşa mea cenuşie pătată de struguri
la vestonul meu de mercenar îi spuneam
nu mai am timp am o mamă în agonie
şi mai e cineva dincolo mă priveşte cu un ochean pe fereastră

ea se apropia de mine în zigzaguri line
mişcările îi erau bazate pe cu totul alte ecuaţii
negura se topea departe într-o mierlă minusculă
puneam tonomatul îmi exprimam sentimentele
totul se vedea ca printr-un ciorap într-o stare nedefinită
(susţin că totul e altceva prea evident ca să aibă vreo umbră de claritate
susţin că doamna intitulată Espérance e un simplu mulaj de ceară
şi că arcadele frunţii ei sunt un arc de triumf pentru cei mai glorioşi dezertori
susţin că noaptea e o părticică din memoria fierului
susţin toate acestea mişcat încoace şi încolo de faptul că susţin)

ea se apropia de mine mă emoţiona şi eu la fel
priveam cu degetele ca să ne vedem mai bine cum te descurci mă întreba
lângă montgolfier îmi făcea semne
îmi arăta diadema arunca sacii ultimului lest şi pleca
pe când eu rămâneam să adorm liniştit
într-un mormânt rotund cu masca mea de aur pe faţă

Furia A

Într-o bună zi am să reţin numai furia A
proprie capacităţii mele de erori măsurabile
şi salutând furia A voi rămâne
singur pe un aeroport pustiu cu o pisică adormită în braţe

Tatăl meu obosit

Tatăl meu obosit

Tatăl meu obosit folosea privirea-gândire

Izbea cu prăjina în ceva solid şi se întorcea spre mine cu un aer triumfător

De fapt totul se reducea la un fel de exorcism al spaimei Importantă era doar trecerea de cealaltă parte a gesticulaţiei

Auzisem că acolo sunt furtuni cumplite şi venisem să le cunosc

Făceam gesturi identice cadranul nu avea cifre şi soarele lucea undeva foarte jos

Plângând ceream de băut Soţia mea pomenea de Abend O de n-ar fi în clipa asta deasupra catargelor în butoi suspina ea Acolo e şi acolo trebuie să rămână spuneam eu

Şi dacă navighează în butoi se află la loc bun

Cam în aceeaşi vreme cineva se hotăra să-şi dedice viaţa ştiinţei (potasium sodium aluminium)
Dincolo de noi două grupuri de câte trei executau mişcări identice dar inverse Partea a doua

corespundea părţii de început Partea a treia excludea orice contratendinţă şi devenea un produs

O bilă se rostogolea pe o podea transpunându-se astfel într-o categorie cu totul aparte

Totul neliniştit striga

Între cele două ziduri (paralele) un singur om mai exercita vechile funcţii demonstrative

Spaţiul era un fel de panou secvenţial pe care puteam aplica orice

În timp ce studenţii inteligenţi dobândeau cunoştinţe temeinice în cadrul unui program exigent

Oscilaţia pendulului la care meditasem îndelung îmi arăta de altfel că există multe şi diverse corpuri care amestecându-se nu se perturbă şi nici nu se împiedică Ele se aflau în locuri foarte depărtate

O tânără numită profesoară într-un colegiu gigant îşi propunea să-şi iubească elevii

Un fotograf îşi părăsea soţia şi se vedea nevoit să accepte invitaţia unui preot retras în sud Preotul reuşea să împace perechea despărţită

Un bărbat stătea întins lângă femeia sa Tavanul reproducea înclinaţia acoperişului

Două doamne își povesteau cele mai înspăimântătoare lucruri despre diligenţă Spuneau că se răsturnase chiar în ajun că anul trecut călcase un copil etc

Şi tot vorbind despre catastrofe ajunseră la balonul recent prăbuşit pe teritoriul Engliterei

Când mă trezeam aveam un puls la fel de orb şi de obscur

Rodeam o cojiţă de pâine ca să anihilez puterea emoţională a reveriei

Apoi mă ducea gândul la omul acela care pescuia cu pâine Nu-mi era nici prieten nici rudă apropiată sau depărtată Era mic şi verde un soi de singuratec care face „scau“ şi îşi lasă excrementele când îl goneşti de pe buturuga unde s-a instalat

Ceilalţi nu mă lăsau deşi îi băteam cu beţe şi-i loveam cu pietre Ei nu aveau deloc simţul disciplinei Când adormeam se furişau deasupra mea lingându-mi buzele şi căutând carne

Din când în când mă trezeam şi-l luam la pumni pe cel aflat peste mine El o lua la goană urlând cumplit Ceilalţi se repezeau după el Odată unul a alunecat şi m-a lovit cu piciorul în ochi Când l-am lovit şi eu ceilalţi au vrut să mă sfâşie

Langajul ansamblurilor era integrat în doze mici

În consecinţă ne era dor de corpurile noastre tulburi

Ne răsfăţăm pe terenuri nivelate ciugulind pământul

Era să uit un amănunt Pământul era complet acoperit cu o mochetă

În dimineţile următoare mă duceam la universitate pe la ora nouă Aveam picioarele legate cu nişte curele şi purtam pe faţă obişnuitul capuşon cu moţ ca de pitic Lumea se arăta cam dezamăgită de echipamentul meu tehnic atât de rudimentar şi încerca să mă convingă să renunţ la glugă

Pentru selecţionarea operelor de caligrafie se vota cu ajutorul unor cartonaşe Pentru rest selecţia se făcea prin ridicarea mâinii

Paznicul îşi flutura mohorât aripile şi arăta ceva nedefinit spre nord

Când exploram grotele mă cuprindea o linişte uluitoare şi mă regrupam Atunci aveam cel mult un simţ alegoric dar şi acela se menţinea mai mult din obişnuinţă

Mă manifestam închizând ochii şi deschizându-i dar în sălile mai frecventate tropăiam din picioare şi trosneam din degete

Experimentam eroica agresivitate a copiilor

Îmbibam pânza netratată estompam intensităţile neutralizam umbrele Din fericire experienţa spaţiului îi încurca pe cei mai mulţi

Apoi vizitam mlaştinile Paznicul îmi dădea toate explicaţiile şi povestirile lui mă impresionau Iertaţi-mă că vă vorbesc aşa obişnuia el să spună Şi poate că avea dreptate

Gândiţi-vă eram singur de tot pe o insulă

Ea avea ochii albaştri purta bijuterii bluză de dantelă cenuşie şi fustă exagerat de lungă Îşi împărţea timpul între adevărata ei familie (când fiul îi rămăsese văduv ea îi crescuse copiii) şi o familie imaginară

Era una dintre cele mai curate şi mai pretenţioase fiinţe dar când o vizitam mi se atrăgea atenţia să mă feresc de picioarele ei dungate care loveau cu forţa unei catapulte

Căuta pe cineva şi striga deodată Abend pe când o fetiţă slabă şi palidă cu părul nepieptănat de multă vreme se apropia de ea îi săruta mâna şi îi lua cutia pe care o ţinuse pe genunchi tot timpul călătoriei

Ieşea din sechestrările ei individuale ca oamenii din triburi

Faţa ei palidă se apleca prea mult deasupra clapelor

La limita sentimentului (aceluia) exista viaţa (aceea) pe care noi o detestam

Apoi veneau plumbul şi cuprul

Deasupra în regiuni mai puţin încordate

Câţiva hotărâseră să ia totul de la început Aveau ceea ce se numeşte buză de iepure

Organizau într-un mod elocvent ceea ce toţi ştiam foarte bine

Doi dintre ei stăteau faţă în faţă pe scaune pliante Unul avea sceptru era îmbrăcat cu o tunică scurtă şi purta un arc şi o săgeată Celălalt mai tânăr ducea în braţe o femeie adormită

Copiii veneau aproape zilnic să împartă cu ei faimoasa disciplină fizică şi intelectuală

(Ţinând seama de creşterea impresionantă a populaţiei nu era de mirare că unii se mai pierdeau Cineva găsise recent doi copii îi hrănise şi le făcuse chiar un adăpost pentru dormit Copiii se împrieteniseră cu el dar rămăseseră bănuitori în relaţiile cu ceilalţi)

Părăsirea nu mai era fenomen de contrast

Un arbitru se îndrepta spre arenă spunându-i unui atlet să se grăbească Un al doilea atlet stătea ghemuit la pământ

Era în ei o noapte uriaşă

O higienă malefică De exemplu în fier

Când motorul se oprea în mijlocul apei se trezea şi interesul adulţilor

Eu construisem câteva colibe în jurul tatălui meu de aceea el mă considera bunul său cel mai de preţ şi se purta frumos cu mine Acolo lucrau mâncau şi stăteau la taifas membrii familiei mele împărtăşindu-şi noutăţile zilei

Spuneau că stigmatele domină destinul

Apoi scormoneau împreună prin crăpăturile şi prin spaţiile libere ale trunchiurilor moarte ca şi prin scoarţa lor ca să prindă păianjenii şi gândacii aflaţi acolo

Conversaţia rămânea fixată în oase

O pată galbenă părea să iasă din propria ei absenţă

Maşinăria câinelui continua să funcţioneze Memoria lui amorfă şi dezordonată se îmbogăţea

Nu ştiu dacă sentimentul încercuirii urma golului emotiv sau viceversa

La 22 martie închiriam trei camere mobilate sumar Totuşi pe măsură ce se însera constatam că locuinţa mea devenea tot mai rece şi mai tristă

Împrumutând o bicicletă mă duceam să spun că am sosit apoi mă ascundeam sub bancurile de nisip în apa noroioasă

Tăiam drumul dar asta nu era deloc o acţiune eroică şi pe nici unul dintre noi nu-l influenţa caracterul ei simbolic

Intram în liftul deschis cu expresia unui om convins că face o greşeală

Cineva se ducea în spatele casei Era poate o moştenire sau o recidivă a fenomenului ritmic

La masă mă aşezam lângă un bătrân fericit să stea lângă mine Asta instruieşte spunea el Avea părul cărunt şi naiv Era văduv

(Orfan trăisem undeva la ţară Într-o noapte şanţul din faţa casei îngheţase tun)

Ceilalţi apelau la reconfortantul sentiment de încredere oferit de sentinele şi îşi supralicitau perspectivele hrănindu-se convenabil

Se adunau în cuiburi de ciment bântuiţi de o imensă poftă de singurătate

Trăgeau fumul în piept apoi îşi umpleau gura cu apă şi o scuipau afară în şuviţe subţiri împreună cu fumul Pe urmă îndrugau cuvinte fără şir lăudându-se singuri

O fiinţă turtită se străduia mai ales să dea explicaţia funcţionalităţii sale

Fiecare căpăta un impuls şi se împlânta în rotaţia sa nedefinită şi neactivă

Suprafaţa avea aceeaşi consistenţă deşi părea mai netedă şi mai convingătoare

Pe când părinţii adunaţi în cerc cu o înfăţişare satisfăcută se felicitau pentru limbajul lor parţial articulat

Pe acolo nu curgeau râuri deşi în gropi şi în adânciturile terenului se aduna apă stătătoare

Solul era fărâmicios şi format în special din nisipuri roşcate Copacii erau în general rari Doar pe locurile

unde fuseseră cândva oraşe mai creşteau crânguri tăcute şi umbroase

Dimpotrivă cumpăratul pantofilor constituia o plăcere personală

Eu mă aflam în posesia unor reguli indubitabile (Istoria şi Melancolia)

Infantil adaptat şi deci ostil stăteam în picioare Purtam pe frunte semnul funest al remuşcării celorlalţi

Fireşte foloseam materiale aflate la îndemână (alice nasturi) dar şi materiale găsite întâmplător (beţişoare pietricele)

Reconstituiam cu succes cercul generator

O dată roata trecu pe acolo

Altă dată mi-am făcut un pat de iarbă lângă cazărmi pe un teren perfect plat şi lipsit de vegetaţie

Ei au prins de veste şi toată noaptea i-am auzit cum ronţăiau şi-mi cărau iarba

Au făcut asta cu aceeaşi energie toată ziua şi noaptea următoare părând la fel de neobosiţi În timpul zilei de pildă au ros toată iarba de sub rogojina mea

(Adaug că la intrarea cazărmilor se găseau totdeauna grămezi de oase)

Cel mai tânăr dintre ei se revolta dar nu pentru multă vreme

Credul şi subjugat purta o amplă redingotă neagră

Eu devenisem de mult indiferent

La Malmö făceam lecturi entuziasmante dar neputând suporta climatul a trebuit să plec Acolo am întâlnit-o pe Catherine Mahoney o tânără actriţă o veritabilă stea (ridica ochii spre cer)

Seara ea contempla unul din tablouri Realitatea ei aparţinea în mod unic acestei alternative

Studia în formă de stup

Uneori deflora frumosul sentiment care se numeşte dragoste (ştiţi există şi o pohezie ştiţi ea nu e numai animalică etc) şi spunea E preferabil să arăţi că viaţa nu e numai un şir de catastrofe pornografice

Apoi afirma că mă va duce foarte departe spre Orient

Eu o ridicam cu o singură mână Deasupra ei puneam un capac de lemn cu diametrul de 35 cm Astfel o

transportam bine şi în siguranţă ca într-o cutie cu pălării

Ea încerca să se ţină pe picioare se repezea cădea în genunchi iar uneori se proptea cu fruntea de câte un copac nu prea mare şi după ce îl cerceta ca să se convingă că nu se ascunde nimeni în spatele lui începea să-l scuture cu putere

Îmi rupeam batista în două şi-i bandajam genunchii

Într-un moment pe care m-aş simţi tentat să-l situez spre seară am luat o scară şi m-am pregătit să urc spre ea

Atunci am primit lovitura aceea între umeri şi gât

Vizitatorii se întorceau în cerc spre stânga

Noi şedeam înşiraţi în linişte pe coama joasă a unei clădiri din apropiere Aşteptam fără prea multă nădejde dar şi pentru că n-aveam altceva mai bun de făcut

Câinii însoţiţi de dresori se aliniau pentru proba de supunere

Merele cădeau în iarbă şi erau mâncate cu devoţiune

Extrasele arătau că se petrec lucruri foarte importante în domeniul simţurilor

Cineva întreba Ce faceţi acolo jos în întuneric

Descrierea turnului
(1975)

...jupuind un berbec, îşi puse pe faţă capul tăiat al berbecului şi, îmbrăcându-i pielea, i se arătă astfel...

Herodot

Descrierea turnului

Era o iarbă

Eu am făcut tot ce trebuie am alergat desculţ am stat
pe mal în costum
era o iarbă treceam pe sus ca un avion ud
păream un vis de sălbatic o libelulă mare foloseam
elitrele făceam zgomot
dacă aş fi schimbat câteva sunete foşnetul meu ar fi
devenit frumos spre satisfacţia generală
acum stau la uşă cu anteriul ăsta ud la uşă pentru ca
vidul să fie plăcut
pe Neajlov la uşă Cineva îmi face semne arată cu
degetul spre apă
acolo sunt imaginile noastre uşor tremurate un fel de
televiziune albastră să zâmbim ochiul stâng nu ni se
vede
trece Jean-Jacques cu sticla în şalvari acum e la uşă
să nu-i dai drumul să-l laşi să tremure să spună de o
sută de ori pe dinafară tot ce a reuşit să înţeleagă
până la moarte despre dezordinea lumii în plină zi
dă-mi drumul să-ţi aprind lampa să plâng pe cămaşa
ta de bumbac
acum sunt la uşă cineva îmi arată cu degetul un
amănunt
despre care nu trebuie să vorbesc
zbârnâie parii pe sub noi trece barca plină cu pâine
să ne culcăm pe pâine pe straturile de melancolie
să ne iubim până la moarte la uşă
zbârnâie parii vorbesc încet îţi vopsesc podul
crapii îşi freacă spinarea de ciorapii mei albi

Venit pe jos

Venit pe jos cu un inel pe deget exact unde stătusem

în cartierul francez într-o veche casă de toleranţă
cântam din muzicuţă ca reprezentant al genului
într-o cameră cu faţa lipită de podea cu o cârpă pe cap
cât se poate de viu cântam cu plăcere adică îmi făcea plăcere să cânt
cu preţul catalogului lipit pe gură

Cuplul

Orele noastre de reverie se încheie în mod diferit
câteodată vine la mine în pod unul mort are capul mare
întins pe spate mai la o parte cu un zâmbet pe buze
îmi leagă mâinile (nişte voci) mi le imobilizează
spune că trebuie să fiu trecut dincolo Avem nevoie de tine pentru ritual
nu s-ar putea fără mine Mi se pune pe ochi un întuneric destul de colorat
urmează să mor câteva ore s-ar putea să nu mă mai întorc
celălalt zâmbeşte are un zâmbet ca o prevestire de ploaie
am mai trecut eu dincolo prin nişte grădini ireal de frumoase
nu s-ar putea fără mine Aseară stăteam de vorbă cu un om serios avea picioare subţiri
ţârâiau nişte greieri cum să mă creadă că pot trece dincolo
de altfel n-am pomenit un cuvânt discutam despre campionatele feminine
zburau nişte amazoane splendide purtau caii în vârfurile degetelor
pe una o iubeam mi se pare că o numeam Colega
vă daţi seama nu poţi să spui Colega unei amazoane dacă n-o iubeşti
de altfel avea nevoie de mine pentru ritual
galopa în tăcere de la începutul lumii nu se oprea decât rareori să fumeze

atunci profitam de ocazie mă apropiam de ea îi spuneam Colega îi vorbeam despre lumea noastră
ea nu înţelegea nimic o sărutam pe gură se ardea cu ţigara
ce interes ai (mirosea a piersică) să galopezi la nesfârşit prin grădini
uite eu de exemplu să ştii că mă întorc dincolo am diverse cutii
dacă mă strigă cineva de afară îi răspund că am nişte treburi
nu le spun că sunt în grădini cum să mă creadă
îmi dezleg mâinile (nu suport) îmi iau întunericul de pe ochi
mă întorc mi se văd tâmplele prăfuite de polenul grădinilor
de exemplu îmi pun pălăria ta de amazoană pe masă
lângă cutia mea de tutun şi adorm cu obrazul pe ea
câte unul se pomeneşte în locul meu prin grădini te sărută pe gură
în timp ce eu spun lucrurile astea de doi bani
apoi uită imediat îşi trage peste ochi pălăria lui grosolană
uite aseară stăteam de vorbă cu un om serios avea picioare subţiri
ţârâiau nişte greieri nici nu i-am spus

Distanţa bunăvoinţa

Când îmi aud discursul seminţele germinează mai uşor mai cu plăcere
faţa lor tandră capătă forma unui scut
un scut cu ochii de culoarea whiskyului clătinat
şi eu trecându-mi antebraţul stâng pe sub curele pe partea unde se află împletitura de bambus îl folosesc ca să mă apăr
cele două frunţi aflate faţă în faţă vin spre mine sunând înfundat ca o îmbrăţişare
şi tu a cui izolare erai (se făcuse ziuă)

Pe muntele situat ceva mai la sud

Mi-e frig pune un petic de stofă pe mine o bucăţică de hârtie
orice să stăm pe podea cu bărbia în palme să practicăm întâlnirea privirilor
plasează-te lângă mine să ne iubim îndeaproape
în jurul nostru pluteşte o panglică de argint
pisica a zburat pe urmă s-a lipit de mine ca de un magnet
totul e vraişte plasează-te lângă mine
să evocăm cele două nimfe pe care le mai ştim
ambele s-au cărat şi-au luat cum se zice tălpăşiţa
cu graţii degajate habar n-au ce se mai speră poate că se mărită
cu nişte nunţi în familie în care mireasa bate invitaţiile la maşină
şi noi oricum mai electrici le adresăm complimente
scuză-mă dacă te ud cu lacrimile astea dar am momente
plasează-te lângă mine pictează-mă în lodenul meu umezit
sunt aici doar în treacăt pune un deget pe şapca mea scoţiană

Rochia cu franjuri

Vai ce frumoasă era avea rochia cu franjuri (o tăietură dreaptă)
mă vedeam în pupilele ei făcând gesturile cele mai adecvate
era o lume umedă ce să mai vorbim salvează-mă îi spuneam oricine are dreptul să fie salvat
e o chestiune personală Ea fuma folosind un prelung şi superb ţigaret
ne mişcăm lent într-o generală iubire salvează-mă spuneam (era o atitudine de moment) sunt un copil
te ador şi e normal sunt un copil culcat pe sânul tău
ar trebui să mă duc la şcoală cu servieta mea plină de mini-modele vai sunt un copil pe lângă rochia ta

cu franjuri ai putea să mă loveşti cu ţigaretul într-o lume umedă şi străină

vai ce frumoasă era în momentul acela frenetic

abia mai putea să vorbească de atâta splendoare se tânguia salvează-mă (era o atitudine de moment) e anormal să port franjuri am putea să citim împreună o carte sau să mergem la cinema salvează-mă sunt mult mai mică decât crezi nici nu te născusem încă

ce tot vorbeşti spuneam pune-ţi ciorapii se întunecă e umezeală

ce tot vorbeşti salvează-mă sunt un copil pe lângă tine cu toată vasta mea experienţă salvează-mă umblu desculţ pe sânul tău gigantic

ce tot vorbeşti spunea am dreptul fiindcă sunt de o mie de ori mai mică nu te născusem încă purtam rochia cu franjuri pe un divan oriental-electric în jurul meu se legănau foiţe colorate portocalii albastre violete

era unul din momentele acelea ştiţi
de fapt se întâmpla un lucru important foarte departe
şi noi eram ecourile lui utile

Pământul şi apa ca mame

Deznădejdea le dă o amploare care mă îndreptăţeşte
să-i socotesc fraţii mei buni
în drum spre unul dintre ei am întâlnit statuia cu sabia ridicată

câteva străzi mai încolo o descendentă se plimba însoţită de doamna aceea cu un ciorap alb şi unul negru
eu le spuneam că într-o mlaştină la mii de kilometri de acolo mă aşteaptă o barcă pe care mi-am făcut-o singur din câteva scânduri şi câteva cuie
ele continuau să existe ca nişte orbi născuţi abia pe jumătate
erau *afară*

Câte ceva

De la postul meu de pe scară exhibam lucruri esenţiale pe care le dispreţuiesc la fel de sincer
se cobora o berenice mă întreba de acte
o mamă nebuloasă cum să spun înflăcărată
ca o cascadă rece muream pe baricada ei
purta rochii subţiri beretă ştia câte ceva din adevărurile noastre dubioase
odată în pădure am vorbit cu ea
tu sora mea tăcută ce tot lucrai tu acolo la o cantină pe câmp
acolo te-am văzut prima oară şi numai norii te acopereau
vorbeam cu ea La început mă apuca groaza trebuia să mă abţin să fiu calm
tu hai să facem dragoste amândoi să ne aşezăm pe banca asta putrezită
te rog foarte mult aşa cum eşti despletită cu părul tău roşu
ca vanitatea vârstelor superioare
e acolo un loc unde s-ar putea
presimt cu o nemaipomenită precizie ceva în pământ pe aproape
vorbeam cu ea crede-mă (i-aş fi spus) acolo s-ar putea
acolo în jocul ciudat al zonelor noastre de abatere
cineva căra crengi se auzea cum îi foşnea umbra

umblam cu ea prin ceaţă ea mă hrănea mă învelea cu ceara ei

Zenobia

Printre exodurile mele
exista şi una Zenobia supranumită refuzul falsei conştiinţe
pe o şosea cânta purta baticuri
ne adoram ştia două trei cuvinte mai scurte într-o limbă necunoscută
eu treceam singur ca orice fihinţă umană o adoram mă făceam că nici n-o observ
îi dădeam târcoale într-un camion de transport ghemuit printre prelate şi busturi de marmură
în dreptul ei mă coboram intram în cabina telefonică
formam un număr oarecare îmi ceream scuze
apoi mă ghemuiam lângă ea era poate singura fericire posibilă

era plăcut ne culcam cu oasele noastre îmbibate de amintirea unei străvechi adoraţii
cu ochii noştri lucioşi înăuntru era o puternică adoraţie
filozofam prostii ne simţeam bine
departe rătăciţi orbiţi de faruri
nu se putea să nu mă adore era o fihinţă umană
ţinea degetele bine întinse pe o coapsă bine întinsă
ne adoram Ce nevoie ai tu de cuvintele astea cam scurte
(o dar cum le rostea ce superb eram fiecare în adoraţia celuilalt)
să nu uiţi adoraţia asta ce fihinţă ai fi tu fără ea
cunosc o pasăre care ne adoră nici nu ne vede ne pune gheara pe frunte
ne poartă în marea ei limpezime o supranumită Zenobia pe o şosea internaţională
de fapt ce fihinţă ai fi şi mai vrei să plantezi busturile astea pe stânga şoselei

notează în carnet adoraţia

stăteam aşa cu degetele bine întinse
era o lumină gălbuie ceva între fulger şi gheaţă
respiraţia noastră acoperea vuietele totul se legăna liniştit
mă speria ferocea mea luciditate

Bustul Espérance

Culcat pe bustul ei ca pe o insulă a Paştelui
ca o batistă pe fruntea unei statui
aveam dubla vedere a îndrăgostitului dar să nu exagerăm

ofrandele ni se puneau pe talger
noi cheltuiam bănuţii beam cafea
când ridicam bărbia ne eliberam de ceea ce suntem pentru alţii

dar ea a început să obosească sparge sticla

Homing

Mă simt obligat să arăt că domnişoara pe atunci gravidă
purta în pântec un pământ ca al nostru cu oceane şi continente
seara mergea la oraş să se mai distreze stătea la masă consuma nimica toată
vorbea de una şi de alta cu prietenii pe când eu pierdut pe pământul ei o chemam acolo
eram prea singur ea venea observa că mă tăiasem cu un capăt de trestie
o rană superficială ca atâtea altele bascheţii mi se murdăriseră în mlaştină stai să mi-i spăl ţi-i spăl eu când ne întoarcem plecam loveam în dreapta şi în

stânga cu o nuia ne apăram de albine până ajungeam la oraş
umblam pe vârfuri cu bascheţii mei murdari mă gândeam să mi-i spăl singur la prima gură de apă
luam autobuzul stăteam la aceeaşi masă cu prietenii o respectam
ne impresiona pântecul ei uşor rotunjit
ne mişcam stingheriţi vorbeam în şoapte încercam să zâmbim
târziu ne ridicam plecam spre casă
ea purta în pântec un pământ ca al nostru cu pajişti gheţari cu poduri
şi eu bărbat puternic aţipeam pe pământul acela

Buchetul de flori

Lângă o frumoasă gheretă într-o frumoasă miercuri
aveam genele albe ploua ca un câine
sentinelele mă călcau în picioare unu doi unu doi
turna cu găleata era un fel de potop mă mir că nu mi-a albit părul
stăteam pe partea cealaltă într-o zonă uitată
şi mi-a venit pe chelie să revăd strada cu benzinăria
imaginara populată cu o singură gheretă cu un singur templu
cu foarte multe desene zgâriate cu unghia sau cu briceagul
mi-aş fi dorit o flanelă sau măcar o mănuşă dar aceste eminente obiecte nu sosiseră încă
te întâlneam printre fărâmituri de pâine uscată în şanţ sub limba monstruoasă a briceagului
într-o frumoasă miercuri cu un buchet de flori

Una câte una

Mă uit pe lume şi domnişoara L (coristă) spune
dacă îmi permiteţi v-am visat eraţi aşa şi pe dincolo
era acolo şi o cârtiţă pe care aş dori să v-o exprim
o daţi-mi voie (care mă purta în braţe când eram copil)

apoi îşi intuieşte memoria nostalgică îmi spune
aveţi o cicatrice vastă aţi putea scrie cu ea v-aş citi cu plăcere aş plânge
şi eu respir de parcă aş fi conturul copacului
ea se emoţionează are senzaţii una câte una
exprimă bănuieli e o mare diferenţă
şi eu îi spun pe ce lume trăim în problemele astea pe care le ştim foarte bine
aşa cum erau de mult pe când treceam pe aici în caftan şi urzicile mă întrebau ce mai faci Blaise
cum o mai duci Aşa şi pe dincolo le răspundeam
iar pe deasupra apei se ridicau cuvintele cu densitatea lor înspăimântătoare
ca nişte vuiete în pădurile locuite de mine pe atunci

Descrierea turnului

Trasând în aer forma unui cerc
făceam şi gestul de a-l arunca în gol

dar să nu mă faceţi să povestesc aici visele mele cele mai murdare
să nu mă faceţi să spun cum mă iubea domnişoara Lola din convingere
cum mă ducea la universităţi pe când eu m-aş fi îngropat în nisipul deşertului ca să susţin că teoria pierde omenia
să nu mă faceţi să mai amintesc cum aş fi vrut să fiu măcar un chior acolo pe nişte ape libere
refugiat din cele cinci mari forme ale spaimei
cu ghearele înfipte în copac
nici cum ieşeam brutal din aspra mea tentaţie
să nu încep descrierea bazată pe tot ce am văzut în lungul meu pelerinaj
să nu vă felicit că m-aţi născut la timp

alături se desfăşurau ceremonii înverşunate Cum pe atunci nu existau prea multe bucurii duram câte o săptămână fiecare

Acelaşi lucru de câmp

Să zicem că merg şi cu cât entuziasm să zicem că vorbesc cu gura mea plină de miere neagră să zicem că te întreb de catifeaua pusă pe umăr

Fratele porc s-a îngrăşat într-un mod drăgăstos

Acelaşi lucru pe câmp În vârtejuri de praf pe un soare torid mai e şi partea aceea neîncepută Pe lângă vechinul bastion de unde scoteam din pământ cranii îngălbenite şi capete de sifoane

Acolo în oraşul Haralambie se poartă mănuşi cu stemă în partea de sus şi se continuă desacralizarea dragostei Meşterul se dă jos de pe schele E un croitor cu ochiul umflat Îi dau peşti vii să mănânce

Librarul ne aduce toată ceaţa oraşului într-o singură farfurie Ne udăm la picioare Te-a schimbat cugetarea

Oricum te-am iubit frumos şi să ne oprim în centru

Resursele fanatice

1. Pe plajă lângă clădirea factoreriei aşteaptă doi bărbaţi

2. Primul e îmbrăcat ca un valet din jocurile de cărţi Un leu îşi ţine labele pe genunchiul lui stâng şi parcă îi spune ceva la ureche Al doilea bărbat mai vârstnic poartă un turban

3. Prin faţa lor trece o fată cu ciorapi roşii

4. Figura fetei se diferenţiază sensibil de vaga natură înconjurătoare Contururile ei sunt mult mai nete

5. Tendinţa ei compensatoare o face să fie expusă multor primejdii Ea poate deveni victima inocentă a unor gânduri sângeroase şi uneori obscene Destinul ei pare destinul grâului

6. Din mers ea desenează pe nisip un labirint

7. Fără să ţină seama de atitudinea rezervată sau ostilă a celor doi ea completează labirintul spre sus şi spre jos

8. În profil cu cotul stâng rezemat de spinarea leului al doilea bărbat arată ceva cu braţul drept Coama de zinc a leului îi prelungeşte gestul

Să reintrăm în paranteza pe care n-am s-o închid niciodată

Cu o furcă tatuată pe antebraţul stâng oh doamne suspina băiatul acela de opt ani lăsaţi-ne să ne căsătorim
am fi cuminţi am merge împreună la şcoală
şi sărutând fotografia unei fetiţe de aceeaşi vârstă cu el

răbda cu stoicism şuturile trase cu sete de părinţii care
priveau ca pe un drept personal ameţeala aceea difuză
altminteri practicată şi de ei
cu unele mici variante

Ascet la baraca de tir

Dimineaţa şi seara stăteam la baraca de tir câştigam obiecte
lei albi pe care îi dăruiam cu generozitate
odată a venit o persoană avea sprâncene pictate
o iubeam nemaipomenit aşteptam să-mi vorbească
avea o plasă neagră pe picioare
o îmbrăcam mă plimbam cu ea prin oraş
ceilalţi erau liniştiţi ce conta o persoană
îşi trăgeau bezna pe cap ca pe o pătură călduroasă
câţiva făceau şi glume ea îmi punea o mică mână pe umăr pe calea Floreasca
pe acolo nu mai ştiu când fusese un hipodrom noaptea se mai auzea tropotul cailor
câte un jockeu trecea plângând în hohote prin mijlocul străzii
eu nu scoteam o vorbă ea mă ţinea de umăr
ceilalţi îşi rezemau coatele de masă se bucurau de fiecare fum de ţigare

Divanul

Desfiguraţi de tehnica brutală a exemplului
când întâlnim logodnica aceea persistentă
luăm o scară ne urcăm pe umerii ei ne cuibărim acolo pe divan
şi medităm la fel de fel

tu ne cam tremură glasul gândindu-ne la ea
în noi e strania clătinare a unei ape străvechi

stăm pe divan cu palmele peste ochi cu neştiinţa pe gură
şi ascultăm ecourile ei incontrolabile
tu să vezi ce adâncă e apa ajunge până la cer
vreau să spun că ea ne şopteşte ceva
şi noi amuţim prin comunicare

Într-o oarecare măsură

Am vorbit cu Othokar mesagerul cea mai grasă femeie din lume

el e catalizatorul purtătorul de perucă al epocii dezbrăcat pentru a dansa pe câmpie

zumzetul lui abia auzit ne garantează sensibilitatea

la început totul părea înşelător de simplu dar pe măsură ce îl ascultam se iveau adâncuri şi surse foarte depărtate

într-un sistem de pompe manometre scripeţi şi cabluri lebăda se apropia de şcoală

ciclul zilnic al florilor sălbatice era un comentar al experienţei noastre

într-un fel neliniştea ne era sugerată şi de clădire

cuvântul dragoste împodobea perechea aceea de ghete cuvântul extaz se afla scris pe cealaltă pereche

un băiat medita fumând o ţigare un om matur se izbea de perete

am impresia că viziunea lor speria în loc să liniştească

Melancolia dezvoltării

Umbrela onorifică

Am fost într-un ţinut atât de pur încât se cere să mă murdăresc Venea o domnişoară ne sărutam pe întuneric (mă rog dacă eşti tu adu-mi pipa aia am uitat-o pe masă) Dar nu se întâmpla nimic fiindcă mai erau prin partea locului şi nişte fascinanţi unu şi unu oameni cu experienţă
se ascundeau în papură şi în pământ
se înecau şi povesteau de joaca lor sub apă
erau frumoşi cu glugile lor ude

eu mă adăpostisem sub clopotniţă
o masculă se teoretiza pe lângă zid
şi-a cerut scuze i-am spus că nu face nimic nevoile omului

nişte copii intrau într-o cochilie de melc

Ora exactă

Şi iată-ne din nou purtându-ne prestigiile reci pe la răspântii pe la terase printre soprani gata oricând să converseze despre plăcerile acestui anotimp

iată şi Marea Oarbă cu insulele ei haotice nisipul care flutura pe orizont şi necheza de câte ori simţea miros de om

treceau nişte fihinţe cu picioare de ghips cântau se opreau în faţa oglinzilor îşi zgâriau obrajii îşi

răsuceau spre soare omoplaţii

şi iată cum pohetul le spunea că nu există maggior dolore avea şi rochie a murit de mult

şi iată-ne pe stâlpi la Matapan (aş prefera să nu vă spun)

ne căţărăm pe stâlpi strigăm *alo* şi cineva nedumerit răspunde tot *alo*

şi iată cum dormim pe vreascuri şi nervuri

să mă trezeşti încet să nu mă sperii

Cutia

Am văzut cutia de lemn (aproximativ 10/20) şi cele 16 animale aflate înăuntru

am văzut frunzele mov şi roz foarte subţiri nesfârşit de transparente

dădeam târcoale lucrurilor le ascultam limbajul o şansă inventată ca să ne salveze

doream acolo fluiere de la bun început Uitasem numele şi nu mai cunoşteam perechea

cum se numea fata aceea tăcuta cu genunchi albaştri iubita discontinuă

ea se juca cu pietre moi ne legăna în şoapta generală

Convulsiile unui regn căruia nu-i mai aparţin de mult

Târziu pe când mă aflu la înălţimea lor
nişte fete dansează pe întuneric au multe braţe s-au oprit
mă invită poftim avem şi benzi cu unul care cântă până moare
ah cum îl purtăm în ureche şi el ne cântă la fel
ah suspinăm ce mai elaborezi ce însemnează asta
şi hai să ne luăm în braţe să ne mai trăim să ne mai întrebăm pantofii dacă existăm
şi hai să ne plutim printr-un ţinut în care fiecare crede lucruri extraordinare despre celălalt
dar el trece s-a rostogolit spre lunculiţă ah cum mai cântă noaptea pe pod
de-acolo nimeni nu se mai întoarce
ar trebui să cosim şi apa şi noaptea să nu mai rămână nimic de pe urma lui
vorbesc cu ele e un joc cam greu
unele mor sunt argintii plutesc pe apă
câteva fumează pe cer capetele ţigărilor licăresc ne induc în eroare

Nimeni de mult

Călătorisem ca un cer pe cer
într-o aglomeraţie de nedescris printre podoabe
printre minuni unde se află o strachină cu apă şi o bucată de pâine muiată de ploaie

aşa se face că purtând în noi infernele şi paradisurile lumii

abia ne cuprindea şezlongul şi exista o mare nostalgie în trupurile noastre
aşa se face că ne tăvăleam prin ceţuri galbene
pe unde mângâierile femeilor se împleteau cu zborul raţelor sălbatice
şi poate că sălbăticiţi noi înşine de prea multă singurătate
treceam ca nişte umbre cu buruieni pe umăr

peştii scoteau capetele din apă ne priveau speriaţi spuneau duceţi-vă dracului
ce tot vă foiţi de colo colo şi plângeţi pe ape
lăsaţi-ne în pace cu visele noastre tranchile
cu lăutarii noştri morţi care ne cântă pe verande
noaptea când şerpii se târau tăcuţi spre ugerele vacilor
eu mă duceam să umblu prin pădure
pe lângă apa neagră pe unde se scăldau copacii
eram bărbat înalt mă cocoţam pe scaun
erau acolo fete care ştiau algebră cu gene foarte lungi
spuneau cuvinte ca nişte coşciuge şi se culcau în ele

purtam pe spate pielea unui taur negru
iarna îmi înfăşuram picioarele în paie mă curăţăm cu peria număram prafurile ca la armată
şi una cu tricou în dungi mi se urca frenetică în cârcă

urma o jumătate oră de insulte
ea se rezema de tejghea se uita în oglinzi
îşi apăra exemplul ştia cuvintele dar le uita semnificaţia
zicea că mă omoară cu o piatră ca pe poetul Mihail iubit de infirmiera Dobriţa
apoi se linişte a ne regăseam curaţi ca diamantul
mă îmi spunea eu n-am nimic cu tine ce să am
uite niţică iarbă fă pipi
am să deschid fereastra măcar să te presimţi

era o stare de primejdie un pergament făcut din pielea mea

Tetonia

Pe câmpuri vânătorii beţi au inventat un joc destul de fioros (vorbesc de noi la persoana a IV-a singular)
aflându-ne în peisaj un organism ne deapănă la nesfârşit numărătoarea
Tetonia ar trece pe aici dar e pândită după fiecare tufă
pot să mai spun că banca verde cu picioarele roşii a început să circule prin iarbă ca un schelet de cal
Tetonia îşi pune ochelarii peste cărţi şi meditează (Act II scena a IV-a)

printre clădiri au apărut şi păsări până mai ieri necunoscute Altminteri sunt politicoase ne salută Când ţipă recunosc rutina rutului
mai trebuie să urc pe schele unde se ţine sfatul lor nocturn
până atunci Tetonia îşi dezgoleşte sânul
Aştept paharul meu cu lapte

Domeniul presimţirilor

Există vaduri uitate nişte locuri în noi şi un drum care duce prin apă
cineva mă strigă ar vrea să mă atragă într-acolo
să dea cu o plantă în mine şi ce vină ara eu pe lumea asta cu porţi de aramă
apoi se face linişte cântă privighetorile
e foarte frig şi în noi sunt nişte castele
nişte câmpuri cu flori albastre şi galbene
şi le străbatem pe caii noştri de plastic

înţelegeţi că trăim într-o pasăre imensă care ne poartă în ea
şi mergem la întâlnire curăţăm omizile de pe crengi
ne iese înainte o fată dar nu mai poate nici ea săraca
e ostenită a înghiţit toată pânza pe care a ţesut-o aşteptându-ne
zice hai să ne sărutăm să fim fericiţi
să te servesc cu linguriţa de argint să-ţi dau o dulceaţă
măcar de ar fi lângă sobă Şi vine King Kong dă cu praştia ne murdăreşte cămaşa ne rupe cravata
vine pârlitul ăla de profesor cu şapte capete ne pune note de parcă n-am şti destulă materie
ne duce în laborator să facem experienţa singurătăţii
să ne jucăm cu mingea ca fraţii gemeni
noi ne uităm unul la altul dăm din cap vine o amărâtă de fată cu faţa plină de funingine
nu s-a mai spălat pe ochi de când cu potopul şi ne urcăm în maşină (ea lângă noi) gonim pe autostradă
acolo se aud ştirile dar nu le mai înţelegem râdem pe furiş ca la înmormântare ni se face şi frică

câte nu se întâmplă în noi şi le uităm acolo ca într-un ghiozdan
şi fiecare crede că numai el ştie lucrul acela pe care îl ştiu foarte bine şi alţii

dar eu am în vedere perioada fericită când locuiam în mama
stăteam acolo mă gândeam ce mi-o fi trebuind
afară ploua ea dormea goală cu mine în burtă
se întorcea pe-o parte şi pe alta îmi descânta în somn
cunoştea legea aceea aspră vroia să mă apere

deasupra patului se legăna sora mea luna

Sala de aşteptare

Iată-i că vin copiii Pământului Natalitar
ca nişte îngeri poate chiar ceva mai rău
noi le citim iniţialele marcate pe revere şi cronicile de pe unghii
pe fiecare descifrăm cele 32 de semne distinctive ale oricărei mari fihinţe
ei ne surâd se ghemuiesc pe jos Când se ridică în picioare produc eclipsele acelea speciale

se-aude clar cum funcţionează relieful

când mohorâta lor muţenie începe să ne supere
le facem semn să tacă
atunci ei se multiplică prin colţuri

un vameş le culege bănuţii de pe pleoape

A patrusprezecea

Ai noştri ne uitau ne îngropau în coceni
pe ape ce plăcere trecea un pelican aproape roşu
noi admiram poarta cetăţii cumpăram merinde
apoi intram într-o sală umblam ca nişte cocoşaţi ne mai şi plictiseam
ce să mai spun cânta şi muzica era ceva extra

pe aici susţinea ghidul a trecut alexandru cel mareş
canalul ăsta e făcut cu mâna lui de nişte oameni
a trecut într-o vară cu barca de aur citea cu glas tare făcea şi comentarii
făcea minuni de vitejie avea un felinar în apă
porumbul creştea pe mal alexandru cel mareş îl arăta cu degetul zicea îl las urmaşilor mei să mai facă şi dragoste cu el

noi stam ascunşi printre sălcii îl ascultam
apa era călduţă în singurătatea noastră
el trecea mai departe îi stătea bine cu drumul se făceau nişte stele cât pumnul

măi alexandru cel mareş îi striga o femeie hai de înnoptează la mine
am nişte saramurică de peşte facem şi dragoste
(acum vorbea în şoapte dar o auzeam foarte bine era foarte cultă)
noi ne loveam frunţile de catarge ne vâram ochii în apă mai bine să ni-i mănânce peştii de vii decât să ne vadă în patul lui pe câmpie
măi alexandru cel mareş ne zicea ea nu te face că plouă
măi argonautule îţi dau lâna mea de aur aşa e legea îţi rup şi chitanţă
Era o epocă oarecare Începea noaptea

A cincea esenţă

Şi-au amintit ascunzătoarea Pe dedesubt îşi vâră una câte una ciudatele lor feţe Şi-au pus pe frunte steme şi sigilii

eu strig ceva încerc să le arăt gimnastici simple Mâinile în plămâni genunchii pe vertebre ochii în gură Închişi unul spre altul

le spun exact ce trebuie

o fată şi-a tăiat corsajul Pe bustul ei sunt tatuate mecanisme şi figuri Dovadă lampa asta udă

Gramatica labirintului

Înainte de a muri mama avea o barbă de patriarh îi crescuse între timp Mă încuia în pod într-o imensitate albă într-o pădure fără amintiri

atunci aparţineam comunităţii sigure adeseori pierdută şi oricum invizibilă aflată undeva în prelungirea noastră într-un ţinut în care mă plimbam prin limpezimi şi umbre venite de departe

nedefinit ca o răcoare (vorbesc de mine din obişnuinţă)

acolo o femeie uriaşă mă obliga să-mi port barca pe piept Reinventa DISCONTINUITATEA Firul de iarbă ne acoperea castelul Rotaţia se şi evaporase

de câte ori mă vizita îmi scutura covorul bea din mine ca dintr-o găleată de lemn

era un cui acolo care vorbea cu noi

Ultima fereastră

Astfel pe-o vreme încă nedecisă cărăm proviziile rufele catargul lăsăm o sticlă albă pe fundul ambarcaţiei

astfel cu mâinile perfect legate târâm în urma noastră o roată ruginită

astfel cei întâlniţi în drum îşi mai păstrează inocenţa Vorbesc de toate nu se miră Pe ochi au scânduri mici bătute în cuie numărul patru

astfel în faţa lor se sparge ultima fereastră

astfel lumina ca o aripă de corb foşneşte printre stâlpi Ar fi frumos de vizitat acel ţinut de regăsit conturul craterului Pe-acolo e mai bine de umblat desculţ

mai e un drum pe la zidari dar ei sunt ocupaţi să se zidească
astfel mai ştim de existenţa unui lac şi-a unor peşti bătrâni care de mii de ani repetă un paragraf esenţial
Am mai rămâne printre ei dar se întunecă

şi ne aşteaptă ne aşteaptă
Pasărea-Văduvă în turn pe un fotoliu

Uitat în stuf de cinci ore

Mai stai lângă mine să-mi pun pe faţă voalul tău de voyageusă
şi peste pleoape nu ştiu ce albastru
să mă uit în dreapta şi în stânga cu mâna streaşină la ochi
spre cuiburile care ne justifică
să defilez prin faţa ta cu piciorul bine întins să mă comport onorabil
să-mi torn plumb în buzunarul cămăşii peste tot ce mai e pe acolo
să nu rămână decât pâcla în care ne-am născut am crescut şi ne-au vizitat un fel de instalatori sanitari

oh ce răsărit ce apus şi calc peste ape cu ghetele mele galbene ca un explorator venit de departe

dar tu nu şi nu tu aştepţi apariţia unei ameţeli insalubre
degeaba trec pe partea cealaltă mă uit în sus după berze
de fapt cine eşti tu domnule ce cauţi în ţinutul ăsta unde nu se mai vede ţipenie de om

ai venit ca o penumbră şi eu încerc să te conving că ai greşit adresa
dar tu nu şi nu că de ce să dăm înapoi ca tânăra Werther ce mare lucru În toată lumea îndrăgostiţii sunt hotărâţi le cântă unul din harfă şi ei se ţin de mână şi plâng şi aţipesc în virulenta lor stare de graţie

Cornelia mama dracului

Oh ne-am lipit spinarea de un mare început
ne este frig până şi-n cerul gurii
şi ce speranţă poate fi întoarcerea aceea

degeaba tragem la mal spălăm cârma ne legăm părul cu mătase albă

aş vrea să ştiu cine în afară de noi ar mai călători pe frigul ăsta numai în maieuri cu biciclete desenate pe ele numai cu brăţări de aramă şi cine s-ar mai vârî sub covor să discute acolo chestiuni de navigaţie

ne zgribulim în noi ca într-o vizuină cu aripile în bretele
cu milioanele de scoici mărunte pe ochii noştri care funcţionează
şi ne gândim la surdo-mutul care ştie numai un cuvânt şi râde fiindcă nu-l aude

tu coţofană sacră te tăvăleşti în faţa noastră te antrenezi în baltă până la genunchi E ca un fel de vis n-avem nici câine
mai stai puţin în profil să mă uit cum fumezi să mă apuce mila

Adolescentul fluid

La mângâierile preliminare adaug seria de dialoguri capabilă să ne menţină sub cearceafuri o insulă cu tropice cu tot
locuitorii ei sunt pieptul meu
cei valoroşi au valuri peste faţă Deasupra lor pluteşte o balanţă
la fiecare cumpănire pe fiecare braţ le cântă un cocoş

adolescentul lor se acuplează cu o stâncă

Dăruită mie de V

Am văzut Călugăriţa pe-o masă acoperită cu zinc într-o bucătărie de vară Era un cer fragil nişte păpuşi purtau nume uitate Tot restul se îngrămădea ca să absoarbă să amplifice

era într-o frumoasă murdărie Inalterabilii purtau corsete de pământ

pe stradă rămăsese numai casa 34 În ea se petrecea aceeaşi scenă aceleaşi personaje moarte sau recăsătorite sub dărâmături vorbeau la mese pe terasă Acel brunet îmi semăna leit

căram în spate sacul lui cu sentimente Era ora închiderii Putea să se ridice şi să plece fata aceea îl urma oriunde îl cunoştea de mult Trecea prin ganguri adorându-ne Mă duc să-i pun o floare pe mormânt

faţa lui dublă extraordinar de mică strălucea pe marmură

Era o epocă

Era o epocă de contemplare mă uitam pe fereastră
câteodată mă năpădeau sentimentele (nişte lichide verzui)
ca atunci în Bavaria în camera aceea gotică
aveam un joben oropsit o gioarsă (ţineam mult la el)
un fel de ţucal tras pe frunte
mă gândeam ca acum Visam pentru toţi

din când în când mă vizitau eroii civilizatori în giulgiurile lor de in
veneau pe jos din cele zece puncte cardinale
încărunţiseră semănau într-adevăr cu nişte cărămizi
(de unde până unde miile de fluturi amorţiţi pe feţele lor)
aveau puţină febră se aşezau pe pat mă întrebau
că de ce dai în mine că nu ţi-am făcut nici un rău
că de ce punctul acela de fixaţie ar trebui şters fiindcă nici el nu e fixat nicăieri
că de ce lucrul acela ne cere o îndelungă pregătire şi nu se realizează nici într-o singură zi nici într-o singură viaţă
că de ce experienţa cea mai directă vorbeşte indirect
că de ce deasupra tuturor influenţelor care ne murdăresc stau influenţele lucrurilor

apoi mai bâiguiau nişte cuvinte amestecau legumele
printre zilele săptămânii
(luni marţi miercuri joi vinete sâmbătă şi duminică)
se învârteau în cerc băteau uşor din palme

era în strălucirea lor
atâta umbră investită

Înotătorul de fier

Repopulez după ştiinţa mea

persoanele în doliu s-au aşezat pe scaune
şi eu le pun inelele de recunoaştere
pe degete la mâini şi la picioare

când vor putea visa în somnul meu

Avantajul vertebrelor

Când trece

Când trece
ea în zdrenţe foarte
fine sau când deschide
gura unui leu
un nor acoperă întreg
oraşul

O singură
înotătoare pe orizontul
gol

Noi aranjem
pernele
în patul ei
de faianţă

O miopie **albă**
ne pietrifică
o miopie
binevoitoare

Cel ce iubeşte
ţine
pământ
în pumni
strânge şire
tele corse
tului iubitei **Cere**
un bestiar precis

o lungă trecere
prin dune
riguroase

Seara acoperiţi de bulbi şi de ciuperci dar neconta-
gioşi sătui de forfota locuitorilor din noi ne ducem
să vedem detaliile
în sălile de cinema ne facem semne undeva peste ecra-
ne Atunci apare conturul de cuţite al iubitei în co-
lorata lui singurătate

Avantajul vertebrelor

Aleluia dragostea mea dă-mi
programul serii cartela de
sentimente recită-mi
tehnicile
nupţiale

Răguşit de râs şi fără memorie pentru
tine rămân dervişul care îşi ţine
mucurile de ţigări în urechi
lanţul de la closet rafala cosmică

Pentru tine rămân ceea ce se cheamă
transparenţa absolută
reversul pleoapelor
insigna veneriană
a concursului de *canotaj*

Ca Mungo-Park „albul turbat“ pe malurile Djolibei
după formulele de politeţe îmi rod cartuşiera
plină de nămol

îmi port toate decoraţiile pe limbă

Umerii mei uscaţi se odihnesc pe trepiedul tău
ameninţat de invazia lăcustelor
Saliva mea de aur
îţi murdăreşte *perna*

Fără să ştiu caut
izvoarele fluviului
fără să ştiu
dezastrul glorios
al şoldurilor

O caravana mea sedusă
de faraoni fosforescenţi
prin mijlocul deşertului de sare
prin sarcofagele
cu supă

Aleluia purtătoare de voaluri
dă-mi din cuier
tridentul
cu număr de ordine

Peşti fascinanţi
ne aleargă sub piele

Acolo e ceea ce se
cheamă transparenţa
înlocuibilă
albă sau neagră de sticlă de oţel
de argint sau de apă

Lămpile

Grupuri de lebede şi grupuri
de corăbii vechi porneau
spre larg Ai fi obosit nu
mărindu-le

Crezi că sunt măcar adevărate
mă întreba văduva

Nu-i ştiam numele dar
fusesem martorul
fericirii ei Rî
dea şi plângea
vorbindu-mi

Nu trebuie să pleci atât de
repede îmi spunea **Rămâi**
toată iarna
cu mine

Îşi înclina
fruntea
cu graţie

Îmi arăta bunăvoinţă invi
tându-mă în cercul ei
strălucitor

Îţi dăruiesc geografia mea
singura carte în care am
încredere

Ea nu ieşea decât noaptea
ca să culeagă câteva fructe
sălbatice.

Odată însă
pe când *dor*
meam adânc
cineva bătu
la uşă

Era braconierul un adevărat
prieten Acest om avea braţul
drept paralizat
dar mai putea
lucra fiind
stângaci

Omul stătea cu spatele spre
noi cu faţa rezemată de stâlp

Avea pe cap *două pălării*

Pe vremuri îmi fusese ghid
şi *salvator*

Am venit să vă ajut ne-a spus
vom înota în şir indian Am
să vă conduc unde trebuie

Afară ardeau lămpi de argint
lumina lor se răspândea pe câmp
din ce în ce mai depărtată

Ca să-mi anihilez prea marea puritate

Îmi plăcea de ea îmi vorbea

de neconceput

ne puneam pelerine strigam
unul la altul

învinuiam melancolia lucru
rilor ştiute

vorbeam de soarele acela
intern-portocaliu

Sandalele ei reinventau
un mers de o **eleganţă**
uluitoare

pe fruntea ei erau
pictate lacuri
celebre

în orice caz nu avea
legătură cu
vegetaţia

îşi mutilase pieptul
şi-l umpluse
cu *panici*

scria de mână dar
câteodată se auzea
un răcnet

o durea fiecare sunet

care îi
atingea
umbra

Oricum îi adresam
cuvinte
spuneam ah da ar tre
bui să ne ascundem

acolo am putea
să ne mâncăm
sau ne-am putea
uita
domesticirea

În numele
dragostei
(noastre)
umblam despletiţi
Situaţie incomodă

Ce vreme
doamnă
îi spuneau
albinele
existente

Vă daţi seama

Poate ar fi
plăcută
o plimbare
pe un
tandem
pe o alee

O psihologie
de stup
(exclusivă)
îi menţinea
Sensibilitatea

Atunci
ningea pe
esplanade
într-un
fel de
uimire

Dar şi acolo
buzunarele
pline de
silexuri
sunau
extrem de
plăcut

Ca să-mi anihilez prea marea puritate
ţineam lângă mine singurul poem al marchizului cel intitulat
„Aux stupides scélératas qui me tourmentent"
Aceasta ne garanta puţina posibilitate de a ne regăsi

CÂTEVA ANIMALE MARI
SE ASCUNDEAU
ÎN PĂMÂNT

Sărutul prin grilaj

Pe-acolo am putea vedea

în turbărie
un arbore crescut
printre impulsii

Adolescenţa şi tinereţea mea exactă

Îmi alesesem reşedinţa într
un depozit de lemne
Mă plimbam printre stive
aveam buzunarele
pline cu scânduri
şi cu tăieturi
din ziare

Uitasem
implicaţiile
emoţionale
şi meditam
la U

Mă speriam când
mă uitam în apă

Vedeam ceva nedefinit
departe

Sub baldachin aveam
vise de uriaş intram
ca un sprinten în
necunoscut

Scriam cu vopsea
galbenă

Utilizam un bob (porumb)
imunizat la umbră
acolo unde e sămânţa
cea mai bună

Vorbeam atât de tare
încât ceilalţi
se apărau
cu scuturile

Dar fiţi atenţi o doamnă de aviator mă jigneşte
am spus o vorbă zice dar foarte la locul ei

îi îngheţau **genunchii**
(în autobuz)

Starea aceasta ne făcea plăcere fiindcă
se petrecea în domeniul biografiei unde
ne pupam botişorul

Vorbeam amândoi
echilibraţi de
o mâhnire comună

ne tulbura prin
cipiul puterii
altora

Surplusul unui vid străin

Eram stăpânii
locului unde
căzuse trăsnetul

spuneam să cum
peri nişte
vată

Şi oasele se rugineau indiferente
la tot ce se afla deasupra

Ora de miere

Practicam
răguşala
căpătată în
groapa cu lei

Pe alocuri
mai subzistau
diverşi copaci

Ăştia *râdeau*
ştiau şi ei
ceva

Rudele mele
se opuneau
tentaţiei
de a vorbi

Foloseau un
singur simţ
neactiv

Aveau

ochi albaştri
veneau
de departe

Îmi dăruiau
eşarfe colorate
şi atât

Un fel
de somn
şi de refuz

Trăiam pe *lângă*
nara lor

Îi chinuia
o aprigă nevoie
de dedramatizare

Acceptam
legea aceluiaşi
spaţiu *Acolo* mă şi
pieptănam

Din când
în când nathura
îmi îngăduia
o viaţă mai
cam
pestră

Încet încet
pierdeam din ve
dere

faptele

Poştaşul culegea
seminţe negre

Era convins
că-mi aduce
gazeta

Întins pe pat
la asta meditam
zile întregi

Ah dacă aş fi avut
un pian

Odată adormit
îmi ştergeam de pe
faţă urmele potopu
lui

Urma sărutarea
de seară

Apoi mă duceam
în grotă
să-mi vizitez
iubita

Purtam cămaşă
proaspăt călcată
vestă de in
şi coliere

Iertaţi-mă că
amintesc de
toate astea
dar
nu
pot să ascund
nimic.

Oricât
ar părea
de
ciudat
îmi păs
tram şi
la Ea
pălăria
pe cap

Ea mă **pri**
mea purtând
spiralele
ornamentale

Spunea
tu vânătorule
de vidre
răsfaţă-mă
fă-mi cinste

O stranie
lumină
îi poleia
corsajul

Era ora de miere

Reversul unor afinităţi

Când îi îmbrăţişam
păreau preocupaţi
Construiau *edificii*
de lemn

Mai de mult fuseseră
fetiţe cuminţi *Acum* deve
niseră bărbaţi în toată
firea

Erau încă celibatari Ne
voia de dragoste le-a
venit *mult mai târziu*

La masă numărau
şi păstrau în memorie
fiecare bucată din
carnea *sau*
din pâinea
care se consuma
în tăcere

Când se duceau la
teatru figuranţii
îi trimeteau să
cumpere
bomboane
(Unul din ei
dormea pe podium)

Aplaudau puternic

orice sunet

Aveau
pasiuni
(e un punct de vedere)

În *pauze*
obişnuiau să facă
tablouri vivante

Stingeau luminile
una câte una pentru ca
fiecare să *poată* privi
armonia
fundamentală la care
râvneau ceilalţi

Când se trezeau
la mijlocul nopţii por
neau spre *uşă şi* cădeau
ca *morţi* pe prag Gestul
acesta îl dezaprobam
cu *toată*
energia

De fiecare dată
păreau cam demoralizaţi
şi mă rugau privindu-mă
în *albul*
ochilor
să-i înţeleg

Le aşterneam pe
jos cârpe ude
ca să *calce*

pe ele şi să se
reîntoarcă
în pat
Acolo
îşi regăseau toate
pasiunile

Ecourile unor gesturi practice

Forme şi centre	Calitatea I-a	Calitatea a II-a	

Trebuiau
să intre
pe un
coridor
să bată
la o uşă
şi să
întrebe
de
cineva
care
nu
locuia
acolo

Un spectator susţinea stâlpul

Sala şi coridorul
erau înţesate
de lume

Ei se culcau pe
marmura
scărilor

Dormeau
aşa din piatră
în piatră

Formau
un cerc destul
de *cenuşiu*

Fireşte
unul practica
acordeonul

Oricine ar
fi murit de
ruşine

Urma
o pauză apoi se
îmbrăţişau

Dar unde e cas
cada despre care
vorbeau

Conversaţia în trăsură

Cu un voal peste faţă şi cu o
lampă electrică în mână
la confluenţa vidului
ai să vezi cum
morala platfussului
naşte o complicaţie
dramatică

un fioros foc verde cu cele
două dimensiuni
suplimentare

Tu care strigi fără dureri
şi porţi o dedicaţie
pe colţul gurii

Memorie care din doi va vorbi
despre sora lui moartă
despre capra lui vie

Şi stăm ca doi bieţi
gemeni în profil

ce putem face

Conversaţia devenea intimă
(Comunicam la perfecţie)

În ciuda
aparenţelor
avem impresia că ne aflăm în faţa
elementelor unui
răspuns care
nu ne-a fost
niciodată transmis
în întregime

De foarte multe
ori se pare
că la geneza probelor nimic
nu e prea vesel

Ca în
serile când
soţia-model
intră în camera
amantului
imaginar

Sau când
în faţa magne
tofonului i se descoperă forţa compen
satoare a marilor
meditaţii depresive

Atunci
o ploaie
de lăcuste albe
îi mângâie obrajii
La ce servesc
cearceafurile puse pe
oglinzi

Dezertări irecuperabile
atâtea idei higienice Oh dar mai bine
să tac

Sau să-mi repet
că nimeni nu-i
profet în gara
lui

În plus
soţia-model
cunoaşte drumul
cu exactitate
şi totul se petrece
pe vârfurile picioarelor

Vreau să spun că unul din pereţi
e acoperit cu tablouri reprezentând
corăbii
pe una din corăbii e camera aceea

Şi când
noi martorii
ne pregătim
buchetul de insulte
pe jumătate adormită
corabia porneşte

Atunci se clatină *sicriele natale* pe care nu le PĂRĂSIM NICIODATĂ

Frumoasele elastice

După o trecere
prin straturi prin
tr-o severă apăsare

poate mai jos sau mai
în adâncime la capătul
fiecărui ciclu

un om
mânca
o piatră

El îşi făcuse rost
de alte expli
caţii

Tot ce spunea era
adevărat cu unele
mici
exagerări

Apoi mânca pământ
fără nici o jenă

Se aşeza pe o movilă
cu aripile
încrucişate

Îmi adusese zece ouă
Era un
animal

Lângă fotografia lui
se afla o femeie
de pe când era
vie

Adeseori creştea îşi
săruta *pantofii*

Avea o serie de amintiri
emoţionante

Se înţelege că
trăia din propria ei
respiraţie

Avea monezi mici
resturi de paie

Îşi arunca galoşii
peste gard

NOTA Aş fi stat lângă ea cu ochii în gol ca un câine
într-o pădure de oase

ÎNCĂ O UŞĂ
SPRE IZOLARE

Câţiva călători încercau
să rezolve pe propria lor
piele infecţia altora

Se sinu
cideau
cu mult
succes
la han

Acolo
în contact
cu aerul
lichidele
ruginesc
Aceasta
ne-ar putea
solicita
entuziasmul

Şi poate
înăuntru

e mai cald

Să intrăm
repede

Aşa ne
trebuie

E un
cer ca o vânătă
Incestul
laptelui

Atâtea lucruri
ne mureau în
gâtlej
asasinate
de cuvinte

Deliberatul vaiet
umbra Simulacrul
lumi
nei

Oh se petrec atâtea

Niciodată nu am fost
mai departe
unul de altul prin
stricta aplicare
a unei
raţiuni

Tumefiaţi

de riduri trans
figuraţi de ploi
şi vorbele ne curg
printre degete
ca apa

Oh se petrec atâtea momente
caligrafice dar ele pot fi
numai sugerate nu descrise

De fapt
am adormit
pe un fotoliu instalat
în mijlocul străzii

O tehnică de paradis şi spun ce se mai
poate spune
trecând
din camera aceea izolată în alta
mai inaccesibilă

Mi-ar place să aştern
cearceaful mov peste
nămol
să sparg oglinzile cu
târnăcopul
de jos în sus
şi invers
într-o muţenie
înverşunată

Apreciind experienţa catego
rică a osului care creştea
creştea
pe-o traiectorie de păsări
mi-ar place să revăd masa cu

trei picioare în jurul căreia
dansăm
o siluetă
care ne cunoaşte Tăcerea ei
nu mă interesează nici ges
tul amoros făcut cu o pot
coavă

În momentul acela
feţele noastre intră
în penumbră

şi iată norii experi
mentali
refuzul programat

Nu ştiu
nu vreau
nu-mi amintesc

Tu domnişoară
ca orice persoană lip
sită de apărare *du-mă*
în braţe

frumoasă călăuză

Dimineţile cu domnişoara Peşte

Cum vremea era socotită comună şi vulgară
păreau fireşti asocierile comune şi vulgare

în podul unei case
ne dezvoltam în genere printre clanuri de câini
iată îmi spuneam virtuţile consimţământului
să-mi atenuez deci malincolia şi bizara mea frumuseţe

pe atunci iubita mea putea rivaliza cu oricine în privinţa zelului şi a perfecţiunei
avea obrajii pali cum se cuvine şi pleoapele albastre
cu o pasăre pe faţă ea se gândea că e mai bine să fie prudentă
am întâlnit un prieten (spunea) la Oficiul Poştal la patru după-amiază
şi îşi punea un deget pe buze
două zile (şoptea) două zile şi vom fi pe insula noastră

în luna mai
ea a cărei mamă părăsise odinioară teatrul
avea o mică prietenă care o consola spunându-i că are totul pentru a fi fericită
şi luând bluza care trebuia călcată ieşea cu paşi nobili şi demni
căci mica ei experienţă o învăţase că lucrurile serioase trebuiesc tratate direct
apoi pe când ceilalţi se aflau la desert
iar prietena postată lângă garaj pândea reîntoarcerea tatălui
ea pătrundea ca o furtună în sufragerie

v-am prevenit spunea mama copila aceasta are în ea ceva infernal

printre ascultători unii se simţeau inspiraţi
la rândul lor ei încercau să transfere ceea ce „auzeau în minte“
dar lucrul nu era deloc uşor nici accesibil
şi nu se potrivea cu maniera lor prea agitată şi prea bruscă

apoi călătoream cu vaporul învăţam să citesc
şopteam cuvinte rapide alternând cu altele izolate
fiecare vorbea independent toţi vorbeau în acelaşi timp şi din răsputeri
ansamblurile mari erau supuse unor redutabile aranjamente
ascultându-le noaptea intuiam spiritul de care erau pătrunse

câţiva se împotriveau ideii de a fi simpli executanţi
ei susţineau şi pretindeau să li se dea toată atenţia cuvenită
aceasta nu era de fapt decât descrierea unei modalităţi şi o reacţie inevitabilă

odată cu apariţia ei unii şi-au dat seama că mai existaseră şi alţii în afara lor
cei care încercaseră să purifice dialectul tribal alegând o stranie asimetrie
sensul libertăţii făcuse parte din natura lor
şi roata continua să se învârtească

priveam adesea acest mod de a trăi ca pe o performanţă
dungile înfăţişau chenarul lumii

foloseam dreptunghiurile pentru a-mi recăpăta încrederea în capacitatea noastră de a produce miracole
subliniam amploarea lor eroică-devastatoare
esenţa lor anonimă opusă amintirii
ca să-mi consum misterul căutam peisaje albe pe un fond nedefinit şi neactiv
preferam licoarea de pietricele cunoscută încă de pe vremea lui Basile Valentin

existenţa mea expresivă era generată dinăuntru de o imensă unitate internă
imaginile singurătăţii îmi acopereau şi-mi descopereau simultan pleoapele
deşi cele cinci găuri de pe feţele oamenilor
întunecau un univers aproape luminat

la picioarele unei scări în melc
vedeam desprinzându-se două enorme sisteme care păreau despărţite printr-o linie
ele se mişcau într-un spaţiu nelimitat
din profunzimile lor se revărsau raze de o minunată luminozitate
culori din ce în ce mai clare
sistemele se apropiau unul de altul se atrăgeau şi se respingeau
razele se spărgeau reciproc transformându-se într-o infinitate de puncte strălucitoare de-a lungul medianei
de sus îmi vedeam iubita înaltă de 98 de metri
o panglică neagră îi împodobea gâtul şi-i punea în valoare pielea de crin

având acces la stările acelea
îmi dădeam seama că undeva la frontiera dintre haos şi ordine există o idee înspăimântătoare
pe suprafaţa mea expresivă acolo unde germinează legăturile

şi locurile goale dintre forme
intuiam efectele previzibile ale unor legi aproape fizice
natura mea constituia calitatea lor fundamentală
şi rezistam tentaţiilor nostalgice folosind adesea combinaţii aspre

stratul superior distrus de lanţul păsărilor
începea să aibă ştiinţa necesară
eram extrem de frumos în carapacea mea insolubilă
n-aş fi fost om dacă nu mi-ar fi plăcut
şi puse cap la cap aceste oase mă traversau în galop
morţii îşi îngropau morţii
pe când un taur gigantic se cobora spre apă

martor tăcut al stărilor acestora
mă exprimam prin mijlocirea unui mecanism înfricoşător de simplu
de exemplu puteam să descriu ceva asemănător cu un cal
dar asta nu era deloc necesar
şi fiindcă acceptasem încă din copilărie asocierile tactile neutre şi ambigue
intram pe geam spărgeam cu fruntea geamul
apoi timp de două trei ore urma o mare gimnastică

impulsiile ar fi putut să mă înţepenească
munceam din greu ca să interzic cuvintelor să devină sentimente
gesturile mele cele mai dezordonate păstrau amprenta unei delicate reţineri
păreau fiinţe vechi trăind sub apa mării în principiul unei netezimi egale
punţile unei vieţi practic vizibilă şi dezinteresată
povara unui purtător fără aluzii fără referinţe

adesea impregnat de inutilitatea direcţiilor

mă lăsam purtat încoace şi în colo şi nu neapărat înainte
la începutul toamnei probabil în septembrie
continuam să mă întreb dacă mă încadrez într-un anumit tip de peisaje şi de viduri
vedeam cum lucrurile se îmbină la suprafaţă dar le simţeam respingându-se înăuntru
şi mă atrăgea splendoarea liniilor rătăcitoare
caracterul erotic al formelor noastre de bază
îmi oferea cadrul retragerii în adânc
acel mod de a trăi şi aşa mai departe

dacă nu mă înşel comiteam câte un pohem ceea ce ar fi cam acelaşi lucru
deşi mă feream intenţionat să fac asta
mă rog lucrul ar fi discutabil dar mie
pohemele mi s-au părut totdeauna îmbibate cu ceva care nu m-a interesat niciodată
pe când îmi făceam serviciul militar ar fi putut să-mi placă foarte mult Thelonius Monk pianist şi individualist
aşa cum îi plăcuse la un moment dat unui mare prieten al meu
dar eram obosit şi bolnav şi aveam impresia că aştept altceva
o altă scară exploda sub ochii mei neîngăduind nici o concesie
aceasta se datora elementelor de iluzie şi niciodată nu poţi şti unde începe graniţa care trebuie în permanenţă călcată
n-am cum să dovedesc asta dar nici nu puteam lua drept bun un lucru a cărui capacitate de absorbţie devine ea însăşi modalitate
de aceea preferam bâiguielile iniţiale nedestinate să devină poheme şi nici să acţioneze ca atare
ele măcar reflectau în mare măsură înclinaţiile mele fireşti
îmi descifrau un sens în afara oricărei infiltrări a dresajului
odată după o răbdătoare şi aridă călătorie

într-o lumină care nu era nici a zilei nici a nopţii nici a dimineţii şi nici a serii
auzisem prea multe glasuri şi văzusem prea multă lume
atunci scăpat de încătuşările prestigiului
am încercat o reexaminare a posibilităţilor noastre şi aşa mai departe

fanatic încă din copilărie
îmi ofeream serviciile unei domnişoare
şi pe măsură ce timpul trecea îmi regăseam inteligenţa seminală
dar într-o dimineaţă a sunat telefonul cineva s-a prezentat spunând că este domnişoara aceea şi m-a întrebat dacă accept să-i fiu consultant
i-am spus că da Ei bine mi-a spus aş vrea să te consult într-o chestiune intimă
şi mi-a vorbit de la celălalt capăt al firului bătând ritmul cu degetele în masă
iar eu la rândul meu băteam ritmul cu degetele în timp ce o ascultam
stând jos pe podeaua camerei mele înţelegeam limitele autoimpuse ale inadmisibilului
semnificaţia lor strict personală
nu începusem să uit şi nu ţineam minte nici o întâmplare mai depărtată sau mai recentă
tăcerea curgea din mine ca o clorofilă sau viceversa
ea îmi sublinia prezenţa nimicindu-i orice condiţie prestabilită
mărturisea participarea mea la un principiu nou şi ciudat
din dovezile căruia dispăruse orice justificare chiar negativă

pe atunci purtam o pălărie albă şi sunetele ascuţite pe care le scoteam
făceau ca unii să-mi mai bănuiască o rămăşiţă emoţională

Partea cealaltă
(1980)

Legătura cu lucrurile

Fratele prenatal

De la ou la sicriu pe un prundiş afurisit
într-un ţinut de mărăcini şi musculiţe
fratele prenatal ne mai trimete
soarele asfinţit pe cerul gurii sale
şi vine vremea să-i deschidem
păstăile în care locuim

cu ochii în bandaje el reface
erorile prielnice reperele batjocorite
osia înjunghiată în adâncul roţilor
şi vuietul convoaielor imaginabile
înainte ca stările să devină cuvinte

Un început de vecinătate

Ca o sălbăticiune ameţită de fericirea creşterii
ziua înjuram cu băieţii noaptea mă îmbrăcam în alb
şi plângeam
Mai regăseam pe bustul meu printre relicve
sita plămânului aurifer
Vorbeam închis în cameră pe tonuri diferite

Aveam genunchi mecanici şi glezniere suple
mă aruncam orbeşte între faguri

Acum într-o maturitate exemplară
ca o lăcustă speriată am împietrit în iarbă

Dovezile

Foarte adânc în pământ lângă depărtata cetate a fluturilor
născuţi din alte naşteri în vizuini uitate
însoţitorii îşi reazimă sprâncenele în furci

sub legănarea noastră de pendul
se desfăşoară mersul lor torenţial

în vremea asta peste luciul apei
deznodământul tremură
şi în întâmpinarea aburilor aburul ieşit din gură
ne umezeşte glasul

Ultimul uriaş

Pe locul unde mă oprisem
ca o rugină a cirezilor înainta domol
botul imens care ne paşte

drumul se răsturna
şi mă călăuzea de bine de rău
prin gropile aflate în mijlocul fiecăruia
lucrul acela care ar fi vrut să fie
ţâşnea din părul martorilor
(dincolo toate geamurile zbârnâiau)

deodată înzestrat cu oboseală
un animal pe care nu-l cunosc
ca o eclipsă umilită mişcându-se în urma mişcărilor sale
şi-a risipit în aer
riposta de cuţit a măruntaielor

Malul albastru

În odaie printre ziare venite din regiuni depărtate

ca un animal blând ca un om minunat te iubeşti şi stai pe marginea patului cu palmele pe genunchi
sau dezlegat de naştere şi de moarte îţi mângâi obrazul de piatră-ponce
până când soarele trece pe partea cealaltă
lângă fotografia fericitului copil care face pipi pe un mal albastru
Atunci totul se reîntoarce se regrupează
ca într-o ceaţă fierbinte în care lucrurile se refac
printre obscurele plantaţii ale întâmplării Iar alături o femeie întinde cu grijă hainele iubitului înecat şi vorbeşte cu ele
aceea care te mai caută în oasele negre ale fluturilor
Şi în timp ce tu rătăceşti prin negurile unei puternice bărbăţii
pe lângă lopeţile uitate pe muşuroiul proaspăt al cârtiţei
sau priveşti clătinarea celor doi pari înfipţi în mal
sau te culci pe pământ şi vântul îţi acoperă faţa cu scaeţi aduşi de cine ştie unde
o mare tristeţe readuce peisajul lunar al umerilor ei obosiţi
şi nu mai există cuvinte iar şoaptele ei sunt lucruri care se aşează pretutindeni umplând tăcerea spintecată de ţipătul trenului
şoaptele ei sunt apa adunată peste urmele tălpilor după ultima ploaie
dar e de ajuns o simplă răsucire de cheie ca să auzi
curgerea lentă a timpului pe lângă ciorapii tăi umeziţi
sau respiraţia greoaie a rădăcinilor
şi iar visezi malul albastru de la capătul râului
pe care ne rumegăm feerica părăsire

Mărgelele de sticlă

Până mă spăl de noroi până dreg undiţele astea ude
totul se va sfârşi La stânga mea
băiatul care mi-a turnat lapte pe scară
adulmecă apropierea unei obscure devastări

nu poate să vorbească zice a a a îşi târâie picioarele
Acum pleacă şi el   Are un tren la 9
Oricum ar fi momentul să mă car şi eu
cu sufletul deasupra peste piele
printre bastoanele albe cu care se bat orbii
pe lângă sârma nenorocită pe oare îţi usuci fusta de vară
pe lângă zidul vechi sub care se dărâmă
îmbrăţişările noastre înghiţite de umbră
Oh m-am oprit lângă tine
ca un copac care umblă lângă un copac care stă
şi numai frunzele noastre disperate încearcă să se agaţe de cer
pe când ne cad în iarbă mărgelele de sticlă

Apollonia

Uneori e de ajuns foşnetul scrumului de ţigare picat peste mânecă
sau tresărirea firului de iarbă atins de respiraţia ta
sau umbra unei păsări care a trecut de mult
şi deodată se trezeşte vuietul cetăţii înecate în tine
Iar dacă îţi începi călătoria prin ceţurile de acolo
pe mâlurile ude printre bidoane sparte
peste potecile pe unde rareori mai rătăceşte câte cineva
până la maldărul de trestii tăiate cu secera pe care te aşezi
atunci lucrurile şi întâmplările cele mai fireşti
reintră în legăturile lor atât de bine uitate
atunci cele două pictoriţe urlă pe câmp lângă calul ucis de albine
atunci sclipeşte ca un ochi de şarpe
soarele putrezit în apă
atunci înotătoarea apărută în dezordinea calmă a serii
printre băieţi care se bat până la sânge
îşi descleştează părul din lintiţa verzuie
şi vine să se culce lângă tine
pe cârpele aprinse ca să goneşti ţânţarii

Ca două clopote

Când într-o bună zi totul va fi trecut
şi pălăria mea din foaie de cort va arde încet pe un foc de gunoaie
vei crede că nimic nu mai există pe lume în afară
de jalnica dugheană a memoriei
Dar în ciudata lor încăpăţânare toate vor rămâne intacte sub cenuşa posacă a vremii
toate vor fi ca acum când în groapa lucrurilor ştiute
în măcinarea umedă a certitudinilor
nici un cuvânt nu poate acoperi lentul ecou al ecoului Şi vor fi încă
forma lui fără margini funia lui fără capete
va fi îmbrăţişarea noastră ca o căsătorie sacră între frate şi soră
printre cutii de conserve goale
va fi noaptea de iulie când cineva ne deschide o uşiţă neştiută în perete
grămada de zgură aruncată lângă linia ferată
mirosul dulceag al sălciilor roiurile de insecte înnebunite care ne dau târcoale
barza care tropăie pe acoperiş aburul cald al mlaştinei
ostrovul care se strâmbă la noi în ameninţătoarele ore ale înserării
va fi întunericul din sala de cinematograf în care ne înfiorăm
de plăcere la apariţia călăreţului singuratic
sau la scena când te ridic în braţe şi eşti foarte uşoară
vor fi nopţile de furtună când lumina se stinge brusc
şi se aud vocile oamenilor pe care nu-i vezi niciodată la faţă
va fi ploaia care se prăbuşeşte peste noi ca o imensă pasăre moartă
pâlpâitul lumânării pâlpâitul cuvintelor
tresărirea ta la foşnetul unei crengi pe când pădurea vuieşte
va fi bubuitul adânc al tunetului care zguduie munţii de beznă

va fi clipa când se face deodată linişte
şi noi vorbim singuri ca două clopote abia mişcate de vânt

Luntre şi punte

Pe digul de pământ motociclistul cocoşat îşi drăcuie câinele pe când tu
în zvârcolirea dementă a stufului în mama convulsiei
uşor desluşeşti geamătul oarbelor mlaştini
şi numai clătinarea cuvintelor te mai leagănă
Iar dacă mergi mai departe
dealungul malului pe care ai cosit atâta iarbă inutilă
nici un ecou nu mai e posibil   Şi nu mai vezi
decât hipnotica lentoare a apei adormite
Apoi încet încet ploaia te învăluie ca o flanelă veche
şi singur te miri când o pasăre se mai sperie de tine
ca să te facă să crezi că exişti
Dar totdeauna cineva te iubeşte se apleacă la urechea ta şi tace acolo
ca într-o albă magie în care nu mai e nimic de spus
şi nu e nevoie de nici o silabă în afara celei care te bântuie ca o spaimă plăcută
şi nu mai există decât ce adună apa şi îngrămădeşte
printre cocenii înegriţi şi trestiile rupte
pe locul unde ghemuit în barcă abia îţi simţi picioarele amorţite
de lungul drum al reîntoarcerii în pântec

Mesagerul

Dacă mă gândesc bine
la plimbările noastre dealungul zidului
la batista decolorată pe care o porţi peste sâni
la mersul tău speriat prin forfota străzilor
la şoaptele tale ca o ploaie de var
pe liniştea uscată a pereţilor
dacă mă gândesc bine
la zilele când umblăm razna cărând oasele astea după noi

prin pânza de aramă cu care ne acoperă amurgul
sau la ce-am scris pe-o scândură arsă pe un chei depărtat
când apa ne spăla rugina de pe degete
atunci de dincolo de veghe
se reîntoarce ca un corb flămând lumea de peste lume
şi trece Mesagerul care tace
iar pe sub aripile lui
noi aţipim lângă caietele noastre de piatră

Debarcaderul

1

Împinşi de o rafală precautã
pe orizontul cel mai lung şi mai pierdut
agonisim minunile şi restul

2

Mai jos lângă debarcader seducătorii ne pun căpşuni pe buze
Eroarea inocenţei ne-a strălucit pe frunte
şi cerul ne-a înmirezmat spinările

3

Acolo se petrece ritualul de anihilare
(ca un tandem feeric ne zvârcolim în ceaţă)

4

Mă zgârii singur în somn   Mă zgârii pe faţă   Aleluia

5

Oh m-aş culca în pălăria ta de lână

6

Nuntă şi doliu   E de ajuns să te gândeşti
la îndârjita mea muţenie

7

Aşteaptă să se coaguleze opiniile
în problema aceea distrusă

Alunecarea lumilor

Azi sunt în mare formă mi-am ros fruntea de zid
o tanti s-a lovit cu sârmă   Dormea la soare pe dărâmături
habar n-avea de numerele care tună pe deasupra noastră

cerul s-a deplasat dar nu-i nimic
pune-ţi inelul şi eşarfa străvezie
hai să mâncăm o îngheţată verde cu beţişorul ăla bun
pe când afară se petrece alunecarea lumilor

Sărac dar murdar

La câţiva paşi de baltă şi pădure
ţipătul de cocoş al vegetaţiei acoperă
comoara îngropată nu se ştie unde
măsura vârstelor se cuibăreşte sub acoperiş
podeaua bine definită e aşternută cu ziare
un om încă neformulat închide liniştit fereastra
siesta fluturilor poate să înceapă

Oh culegând la ştevie

Oh culegând la ştevie pe după gard oh ne cuprinde ca un pat de piatră
o aşteptare fără obiect
o cauzalitate care nu mai funcţionează sau funcţionează după legi nebănuite

dacă e vorba vrem să ştim şi noi
motivul de neînţeles al actului neexplicat
dacă e vorba

să vină toate mamele să se justifice în faţa noastră
de ce în loc de scaune sau ştevie ne-au zămislit pe noi
să reconstituim aici cu martori în cămăşi
secunda lor de dragoste
să ştim pe ce plătim (poate că merită)
să ne expună cazul cum a fost cu domnul tata trezit din cine ştie ce coşmare
aici pe după gard unde culegem ştevie
să vină domnul tata cu bărbuţa lui hegeliană să spună dacă se afla culcat sau în picioare

şi domnul tata mare şi tot neamul lor de oale şi ulcele
pe nume Constantin sau cum i-o fi chemat
şi boşorogul ăla cel mai bătrân pietrar din lume unul de 93 de ani bine frecat cu detergenţi
el singurul care din când în când schimbat în ştevie ne mai trimete
un tandru sentiment de culpabilitate

Răspântia

Ce prăpădiţi eram doamne şi ce ne mai iubeam
ca nişte linguri de lemn nedesfăcute încă din trunchiul lor comun
duceam mâncarea la gura unuia şi altuia ne dăruiam
seminţe de floarea soarelui într-un cornet făcut dintr-o bucată de zi
stăteam la o răspântie cu un fior pe noi
o singură fiinţă umplea tot cerul şi pământul
şoaptele ei erau tunete   ne conţineau

ce prăpădiţi eram în noi se afla un copil ne prefăceam că doarme
băiatul ăsta este mama mea spuneai
uită-te la cozorocul lui scrie pe el numele meu (l-a scris înainte de a mă naşte)

nu-i aşa că scrie numele meu oricare numele nostru de prăpădiţi
se preface că doarme e şi el conţinut dă-i câteva seminţe
trece prin noi şi creşte crede că se continuă
şi ce ne mai iubim ne ţinem strâns ni se lipesc genele
pe când copilul ăsta doarme în descrierea lui

să nu vorbeşti aşa spuneam fiindcă prăpăditul ăsta sunt eu s-a spus şi la radio pe de altă parte
şi ce ne mai iubim ce ne conţinem în fiinţa aceea monstruoasă în vastitatea ei
uite îţi dau tot cornetul citeşte-mi ştirile
şi ce s-a mai îngălbenit hârtia ce s-au mai întunecat literele

doamne ce prăpădiţi suntem şi ce ne mai iubim

Orbitalii

Dacă aşa stau lucrurile
mă voi culca pe o margine de trotuar în staţia de tramvai
lângă femeia care vinde limonadă
sau mă voi aşeza pe scaunul portocaliu pe care stau din când în când şi bâigui
cu picioarele înfundate în substanţa aspră a reveriei
Fratele meu va adormi şi el
cu gura plină de colivă
şi vom uita-o pe aceea care ne aşteaptă
goală pe câmp sărind ca o lăcustă
şi nu vor mai rămâne din toată întâmplarea asta
decât apa călduţă care ne acoperă
nămolul care ne păstrează amprentele obrajilor
şi linia de spumă care marchează malul
pe marginea de trotuar în staţia de tramvai
unde marile noastre repere dhagostea şi moahtea

vor naşte şoricelul jumătate alb jumătate roşu jumătate negru

Periplu

Ieşit din stuf ca din faptele mari ale adolescenţei
printre fiinţe matematice cu umbră animalică
(oameni în toată firea orbiţi de o descriere)
mă ghemuiam la umbră cu un ştiulete de porumb pe cap
şi umbra îmi muşca mâinile mă lătra

condus de capre sâcâit de viespi
eu te iubeam mă durea şi pieptul pe când unul care ştie să aleagă
îşi umplea buzunarele cu mătasea broaştei
(dacă ăsta îmi dă mie 5 lei să-mi cumpăr cu ei ce vreau eu înseamnă că sunt cineva)

el îmi dădea 5 lei îmi cumpăram o bucată de sticlă mov sau dacă eram prea melancolic un top de hârtie velină ca să-mi astup urechile şi gura
lângă poteca păsărilor fierul bombănea
pomul se înclina şi-mi vorbea cu voce de fată

un munte de foc mi se aşeza pe pleoape fără să mi le atingă
printre vitralii de aur şi excremente reale
în baia de miere sau de altceva oricum indescriptibil
unde e mai bine să rămâi filtru şi să răzbată prin tine numai ce se poate

Acolo lângă mal

Acolo lângă mal sub mânăstire
o fată îi ardea la şuturi unuia cu pălărie gri
eu m-am oprit   Habar n-aveam de ce

(poate nefericita mea nevoie de-a reintra în cauzalităţi pierdute)
ea m-a simţit şi s-a întors spre mine   Avea o geantă extraordinară
Mă jerpelitule mi-a zis ce te holbezi aşa Nu vezi că facem dragoste

Eu m-am întins pe iarbă   Luceam pe dinăuntru
ăla scâncea zicea Te rog goneşte-l

Aş fi putut să le răspund urât sau chiar să le înec motocicleta
pesemne însă că luceam atât de tare
că ochii lor au început să lăcrimeze
şi fata ca un fluture s-a înălţat de la pământ   Plutea spre mine
venea ca o mireasă oarbă ca un cireş ceva în genul ăsta

oricum mi-era egal   Pluteam şi eu
cerul se ridica din ce în ce mai sus
ăla scâncea zicea Te rog goneşte-l

Valiza

Mă instalasem într-un cuib pe un copac
stăteam acolo peste nişte paie
pasărea-mamă îşi vedea de treburile ei de pasăre
masculul nu zicea nimic mă ignora
odată doar mi-a tras vreo două cu ciocul peste ceafă
atunci ploua eram ud leoarcă tremuram şi mă adăpostisem
sub uriaşa aripă maternă lângă ăia micii
(nişte nebuni   Îi auzeam cum râd în ouă)

Încolo trai pe mine   Citeam pe domnul Nietzsche

şi contemplam adeseori planeta
aveam mâncarea în valiză
lângă notaţiile despre tehnica non-acţiunii
pe care le utilizam ca şerveţele
Din când în când trecea pe sub copac o domnişoară
călca peste acele ierburi cu ghetele ei albe
eu o iubeam mă ridicam pe vârfuri recitam
îmi arătam profilul de pohet
pasărea-mamă înălţa ciocul spre cer şi clămpănea
în fine domnişoara făcea un gest nedefinit
apoi pleca spre casă peste acele ierburi

Odată a venit în locul ei un vânător ciudat
dădea din cap şi se uita spre cuib
pasărea-mamă m-a ascuns sub aripă
în ouă ăia micii tăceau înfioraţi

Belvedere

Prietenul meu pictorul mort
mă strigă (n-are importanţă)
îi ies din gură literele gata desenate
e un băiat normal numai argint şi catarame
în fine tot felul de chestii broderii şi altele
stă într-un scuar în faţa unei clădiri cu frontispiciu
pe frontispiciu scrie ce-i scris pe clopoţelul meu

s-ar zice că iau plasă dar nu se ştie sigur
l-am salutat de şaisprezece ori şi el tot dă din cap spre mine
are un tic nici nu mă vede
ţine sub braţ cumplita carte scrisă în limba
pe care o vorbim în gând

Careta

Adio a sosit careta   Se înnoptează   Vizitiul mârâie
adio are să mă sfâşie la marginea pădurii

se şi zăreşte cicatricea care anunţă rana

adio am plecat adio am mai rămas numai noi doi
eu care mă îndepărtez din ce în ce
tu care mă aştepţi ascunsă după mine
ascunsă în caretă printre lemne
la umbra putrezită a fostelor umbrele

Aş zice să eliberez uraganul

Un sedentar priveşte printr-o fereastră mică
mă vede cum fumez sau cum gonesc cu trestia un şarpe
băiat sau fată are sâni de o valoare incredibilă
ar vrea să mă insulte mai crede în prestigii
şarpele a fugit sau ne supraveghează
de fapt îşi scutură solzii peste toată poeticăria noastră

Partea cealaltă

Geanta galbenă

Trebuia făcut ceva pentru ca lucrurile să fie şi frumoase

Bine înţeles jucam şepticul   Un paradis pe roate   Adormisem pe podea

Treceam din braţe în braţe   Ne legănau acele fete cam murdare cu gesturi stranii şi cu nume derizorii

Aşa să fie toată noaptea până în vecii vecilor   Îmi amintesc de când eram predestinat   Acum plouă locul umerilor s-a umplut de apă

Să nu te sperii dacă dai de mine pe acolo ca de-o aglomerare de pietre şi de animale pornită după capra fascinantă cu ugerul din care curge iarbă

Ea mi-a atins obrajii odată pentru totdeauna şi adio   Nu pot să spun cât e de bine   Memoria aceea neagră germinează

Bine înţeles că mulţi n-au ţinut niciodată între degete zece inimi roşii

Soarele s-a stins de câteva zile
Mi-am pus lăbuţa peste ochi   Aştept să vină pasărea cu geantă galbenă

Sub piele

Toate acestea se petrec în faţa tuturor de şi ar fi de presupus că nimeni nu le vede

Trece Franklin Un om stând în picioare pe un taburet de ceară ar trebui să scoată scântei îmi spune el
Dar eu nu stau nici în picioare nici pe taburet ci stau picior peste picior pe banca asta vai de mama ei Au început să mi se vadă penele Acolo unde neavertizaţii ar putea să bănuiască o cocoaşă îmi ţin înghemuite aripile

Trece şi ultima femeie vie Scoate din sân un sân Mă ispiteşte Copilul nostru o să-şi bea saliva o să-şi fumeze degetele vai de mama lui Ea o să-i facă taburet de ceară şi o să-l strige Franklin

Trec doi adolescenţi de ceară Poate că fac impresie cu aripile lor Pe când trăiau stârneau entuziasmul comediantelor prin hanuri Acum le leagă cu bucăţi de sfoară

Trec pe deasupra norii feminini De jos nu ne putem abţine să le privim sub fuste Ei ne zâmbesc jenaţi
Tuşesc ca un netrebnic şi-mi pipăi blana de pe faţă
Cei doi încearcă să-mi citească pe manşetă ce-a mai rămas după atâta ploaie Cerneala violetă s-a întins cuvintele mi s-au întipărit de-a-ndoaselea pe dinăuntru pe sub piele

Conţinutul de plumb al logodnicilor

să-mi spună c-a avut un vis cu mine pe-o stradă aglomerată Acolo sunt de obicei trei fete două din

ele mor de la bun început a treia mai rezistă
Şamanul ăsta decoltat are pe cap o splendidă tiară falică un fel de şarpe din argint sau poate braţul unui candelabru încolo arată ca orice nenorocit cu faţa zgâriată
câţiva de jos (cei care numără cometele) dau cu ochii de el îl ameninţă cu ciomegele el vine lângă mine îmi pulverizează discursul
a treia vrea să plângă spurcatul i-a luat pantofii ei de damă vrea să-i încalţe el îi dă inelul
atunci de obicei se face întuneric şi se produce logodna în sensul că deasupra noastră se răsuceşte cerul şi apar moşnegii ăia în veşminte străvezii ei se aşează unde pot mănâncă din pachete şi vorbesc în şoapte
unul întreabă de mine se miră că nu sunt acolo îşi răspunde singur *o veniră el* pe urmă se ridică toţi le iau cu ei pe cele două fete şi merg să se îngroape
aş vrea s-o strig pe Zenobia tu vino lângă mine cu picioarele alea desculţe şi subţiri (nici n-am pretenţii) să ţi le încălzesc cum pot îţi dau şi pepsi
Dar de câte ori încerc gura mea tună

Virtutea ca subterfugiu

Zenobia nu ştie ce-i obscuritatea Susţine că trăieşte într-o încăpere de aer lângă o fereastră zăbrelită Susţine că mantia ei căzută pe jos lanţul care o fixează punga de la brâu condurii ca şi pământul sunt făcute din pământ

Tu care nu eşti niciodată dublu îmi şopteşte ea lipeşte-ţi faţa de emblema ei pierdută care e faţa mea şi-ai să te strigi cu vocea mea pierdută în ecoul tău cu gura mea pierdută în plămânii tăi pierduţi în mecanismul lent în care mă scufund

Tu îi răspund mă calci cu bicicleta aia arsă în bâiguiala asta milenară mi-a putrezit cămaşa mi-a ruginit ceasul de mână poate că e colocviul cicatricelor eu am uitat cuvintele am uitat cum se bea o cană cu apă

şi faţa mi se prăbuşeşte ca un zid într-o secundă

Triunghiul

În barcă un pescar surd vorbeşte cu apa Crede că nu-l aude nimeni

Zenobia îmi ţine amândouă mâinile pe inimă Îngenunchez cu adoraţie şi mă gândesc la altceva

Zenobia zice să nu mâncăm cocoşi albi pentru că se supără cineva pe noi Pescarul întoarce capul şi ne priveşte bănuitor

Un înţelept scoate o clipă capul din apă ne strigă disperat apoi se scufundă De data asta pentru totdeauna

Zenobia îmi spune Între noi fie vorba suntem victimile imaginaţiei celorlalţi

Nu pot să-i răspund pentru că mi-ar intra tot cerul în gură

Acum pescarul a scăpat un peştişor Îl ceartă cu glas tare Laşule zice n-ai avut curajul să stai să te mănânc

Zenobia mă întreabă ce este un baldachin Îi arăt lopata

Deasupra noastră unii vor să ne înveţe de bine

Uite uite un triunghi spune Zenobia A venit pe lume să se adapteze

Pescarul a tras la mal Vrea să vorbească şi cu pământul Crede că nu-l aude nimeni

Partea cealaltă

FIINŢA CU DOUĂ ARIPI
CEARA GUMA VOPSEAUA
Ca vestitoare a comuniunilor extatice ea are deja în urma ei un lung trecut şi-un lung şir de însoţitori inalterabili şi tăcuţi

PRECURSORUL PRĂZII
EROICUL EI REPREZENTANT
Luând ca exemplu leul meu contemplativ el poartă pe umeri o fastuoasă coamă blondă

APARIŢIA LUI PRECEDE
SUFERINŢA ŞI UNEORI DISTRUGEREA
Ca arme foloseşte puterea repulsivă a Scutului forţa constrângătoare a Nodurilor şi privilegiul dizolvant al Focului

AL DOILEA ÎNSOŢITOR
TERAPEUTUL

ADEPT AL STĂRILOR ELEMENTARE

Nu ştiu ce vrea dar îmi arată miniatura unui clopot înfundat cu fân

ÎNCEPE
O VÂNĂTOARE HAOTICĂ

În spaţiile încâlcite dintre vizuină şi capcană aud cum ne trozneşte focul în buzunare

PARTEA CEALALTĂ
TRIMETE PRIMUL SEMN

Şi iată cea de dincolo de pleoape ferocea mamă-mamiferă mişcându-şi lent picioarele de ţap

AL DOILEA SEMN READUCE
PRESTIGIUL ACUPLĂRILOR ARHAICE

Ea mă îmbrăţişează şi astfel putem străbate fără mari pericole ţinuturi oarecum malefice

MĂRTURIE ÎN FAVOAREA MATRICEI
ŞI A VESTIGIILOR EI

Focul ei rece mă scuteşte de nostalgia ameninţătoare a elementelor nedezvoltate

NI SE DESCOPERĂ IZVORUL INSONDABIL
AL CELEILALTE PĂRŢI

Gurile noastre în sfârşit pot folosi limbajul obscur termenii secreţi ai substanţelor aglomerările uscate îşi regăsesc sămânţa

Datorită unui fenomen

Datorită unui fenomen aproape fizic văd ca prin ceaţă Acolo lângă fenomen Zenobia rosteşte un cuvânt extrem de vizual mereu acelaş dar care

declanşează de fiecare dată imaginea unui obiect sau unui personaj cu totul diferit
Îmi iau bidonul şi strig Mamă am plecat până la benzinărie
Pentru că nu îmi este mamă ea mă priveşte cu o ură nemaipomenită

Afară mai există pe alocuri şi câţiva copii destul de graşi Unul din ei aruncă în mine cu o piatră cenuşie Mă gândesc să mă întorc să-mi pun bocancii ca să restabilesc relaţia aceea dar mă răzgândesc imediat şi pornesc spre benzinărie

Pe stradă câteva baschetbaliste lungi şi nesupravegheate îndeaproape desenează cu crete colorate pe asfalt Când trec una din ele îmi zmulge bidonul din mână şi scrie pe el un cuvânt acelaş pe care Zenobia îl rostea mai adineauri Îi strig De ce faci asta mamă Şi fiindcă scoate limba la mine o pleznesc cu furie peste ochi Ea îmi arată colţii mârâie şi fuge Celelalte mă urmăresc la o distanţă convenţională pasându-şi mingea şi urlând sălbatic

În vitrină revăd pălăria din pluş întunecat pe care mi-o doresc de pe când eram ehei aproape un copil Sparg geamul o sărut o strâng la piept apoi cu faţa spre baschetbaliste mi-o pun pe cap Dar pălăria e cumplit de mare îmi cade peste frunte peste gură Văd totuşi în interiorul ei (care se află în afara mea de şi mă aflu până peste gură înăuntrul ei) conturul vag al unei gări albastre
acolo unde se termină gara şi începe vidul ceva care îmi seamănă pluteşte ca o lună neagră Îmi trag pălăria până la umeri şi încep să plâng
afară se aud strigăte Baschetbalistele îşi reiau jocul S-ar părea că m-am născut

Cu timpul

Tratată convenabil atâta cât să nu treacă de frontierele unei realităţi cât mai normale şi ale unei normalităţi cât mai reale Zenobia se supune fără şovăire instinctelor ei de obiect a căror sursă poate fi găsită în legănarea formelor cu care se împodobea odinioară

Învelit într-un cearceaf vechi şi încălţat cu sandale noi stau pe un jilţ al cărui spătar aduce a ghilotină Un băieţel mă bate cu o rămurică peste tălpi Zenobia de data asta sub înfăţişarea unei adolescente oarecare îmi oferă cu mâna dreaptă grăunţe dintr-un bol La picioarele ei stă ghemuit un al doilea băieţel cu ochii larg deschişi
Cred că m-au înjunghiat de-asta îmi ţin o mână peste rană

În scuar zidarii urcă scara seniorială Un cioplitor cu o cană lipită de spate bea cu disperare dintr-un vas ovoidal Pe lângă el trece un tânăr încălţat cu ciorapii de damă lungi şi coloraţi Cu braţul stâng dat peste cap el ţine amfora
În faţa lui şi mai aproape un derviş îşi vâră mâna stângă într-o lampă pe când cu degetul arătător de la cealaltă mână scrie ceva pe lespezile scuarului Zenobia îşi ridică rochia şi-i arată genunchii

Cu timpul ne cuprinde o apă generală fără adânc şi fără suprafaţă

Până la buturugă

În fiecare dimineaţă un animal ilustru mă aşteaptă în prag Înalt cât uşa suplu şi fragil el stă acolo nemişcat

şi numai şobolanii care se încălzesc la pieptul lui arată că e viu

Eu îl hrănesc îi dau în farfurii albastre miezuri de var nestins şi marmuri fine

Apoi el merge să se culce la soare pe o buturugă

Adesea prea îngreunat de urmele istovitoarelor activităţi nocturne punându-şi cu tristeţe palma peste urechile făcute ferfeniţă mâhnitul animal astral abia dacă se poate ţine pe picioare

Atunci îl duc în braţe la locul de odihnă

Câteodată când resimt eu însumi vicisitudinile unei promenade prea subterană şi îndelungată mă prind de blana lui şi ne târâm aşa până la buturugă

Odată cu somnul

Integru şi derutant cristalul-copil se furişează odată cu somnul în saltelele noastre Inventator al unui alfabet sălbatic împodobit cu ornamente ameninţătoare el ne transcrie neîndemânarea şi ne aruncă pe terase cu trepte şi coloane acolo unde totul e uşor şi greu şi fără cumpănă şi sensibilizat până la duritate şi trainic până la totala năruire

Treptele

Ca interpret şi victimă a mişcărilor gândirii uitând tot ce ştiam mă simt tentat să reîncep din altă parte Mi-aş da cu var pe faţă m-aş duce la un cinema pe

cer unde iubita mea îşi strânge corsetul şi pe sub rochia de voal i se ghiceşte codiţa

aş folosi un instrument de contemplare dar am atâtea de făcut în starea fascinantă pe al cărei prag mă aflu visele mi se încrucişează o clipă şi scapără

altminteri prin tunele destul de largi şi transparente arhitecţii manifestă o adevărată fericire în faţa formelor acestei glaciaţiuni

obiectele de sticlă din jurul lor se sparg singure urina lor străluceşte în soare ca o sabie de argint şi miligramul de fosfor persistă în promiscuitatea silabelor

Tonul şi măsura

Pe cerul extrem de albastru al unui oraş apar uneori imensele globuri portocalii prin transparenţa cărora se pot vedea ca prin vitralii hărţile celuilalt tărâm
atotputernica încetineală a plutirii ne plimbă pe un hipodrom armonios în care explozia de soare ne împrospătează şi ne spală şorţurile aruncate claie peste grămadă dealungul gardului
între năucitoarea stare de eveniment şi o luminozitate fragilă se recompun ecourile noastre care nu se vor stinge niciodată

alteori câţiva localnici intră în panică încă de pe când abia se zăresc siluetele depărtate şi cenuşii ale unor păsări cu profil de pajure
înalte de 400 metri şi totdeauna verticale cu aripile strâns lipite şi parcă decupate din plăci de tablă groasă ele nu plutesc ci stau acolo sus încremenite între gheţari de aer

deasupra creştetului li se mişcă un vârtej de pene

viteza încremenirii lor întrece cu mult goana deznădăjduită a stolului de porumbei pe care îl înghit fără să se clintească
cum nu ne privesc niciodată în ochi s-ar putea să ne ignore

în restul timpului nathura e încântătoare

Cot la cot

Cam în acelaş timp acea bărbat purtând la promenadă pantofi de cuc şi pălărie de sihastru îmi dă târcoale ca să-mi studieze mimica şi să-mi audă bâiguielile extatice
mă văd în ochii ei cum văd în cercurile arborelui nerăbdarea de a redeveni catarg Străvechea încrustare a plutirii păstrată ca o mirodenie sub scoarţă constituie şi pentru ea o şansă de-a se presimţi
dar viitorul (care) nu există decât ca argument şi ca unealtă a desuetudinei perpetue ne spune că păstrându-i urmele de tălpi pe limbă e bine cel puţin că ne-am umplut gropiţele cu ocru

Călătoria la cer a normalilor

Când mi-am cumpărat cămaşa aceea decolorată ei erau încă tineri săreau foarte sus şi-a cumpărat fiecare câte una identică Acum genunchii le zvâcnesc numai în somn cămaşa au trecut-o la cârpe unii dau lecţii şi gata

câte unul se spânzură de grinda hanului Ceilalţi clatină din cap convinşi că se rezolvă cu timpul şi

asta Aşteaptă călătoria la cer mănâncă cireşi pun sâmburii pe o farfurioară şi totul e în regulă

Bolnavii în spitalul din Nüremberg

Retorica e în vervă blesteamă de azi dimineaţă găinile

obiectele rituale s-au îngrămădit în jurul meu (cutia cu tutun desenele dăruite de prieteni vii sau morţi soba de fier vopsită cu argint clepsidra scaunul portocoliu cufărul vechi litera U clopoţelul zen atârnat lângă o bardă bine ascuţită oasele scoase din mare şi pictate etc)

probabil o să plouă pentru că bolnavii în spitalul din Nüremberg se plâng de dureri reumatice

motanul paranoic s-a frecat de scaun până l-a tocit

cununa de santal se află lângă fruntea mea (un fruct de plastic galben) şi lângă cele două glastre cu busuioc uscat

oh micul meu colier de braţe fragile am pus mâncarea pe scară coboară-te puţin am pus-o la îndemână

Logodna asuprită

Totul se desfăcea într-un vârtej al cărui centru n-am să-l descriu niciodată Lucrurile cele mai obişnuite şi mai uşor de trecut cu vederea deveneau puncte de miră ale unei limpeziri (acesta e un fel de a vorbi) pe cât de vastă pe atât de greu de suportat Atunci lovit

însângerat ceream măcar o clipă de răgaz ca să respir ca să nu explodez Iubita se afla culcată pe un pat mă furişam acolo şi spuneam ce fel de dragoste e asta m-ai şi uitat
Ea întindea un braţ destul de moale ca să-mi sprijin ceafa
nu mă interesa şi nu credeam nimic din ce spuneam dar pe acelaş pat (mai spre picioare) se aşeza logodnicul în uniformă cu tot echipamentul Vai nu pot vorbi urât despre el îmi e ca un frate a murit acum cinci ani avea o faţă roză-stacojie fără nici un risc
de fapt îndeplineam un minimum de sacrilegiu un simplu exerciţiu fără importanţă ca să echilibrez sublimul şi să înlătur înfricoşătoarea lui tendinţă de a mă izola

Vine o vreme

Vine o vreme mai amănunţită tradiţia meşteşugului pare extrem de plicticoasă şi aşa mai departe Persoana Feminină mă întreabă de ce dai în mine de ce strigi la mine ca un eretic ce eşti

Carthagineza mea cu umerii săraţi cu o ghirlandă pe mediana pântecului îi spun care din noi se mai miră de înverşunata lui ţesătură pe ce covor să mă aşez cine ghidează întunericul trunchiurilor găsesc mai multe întrebări decât răspunsuri mă simt ca patriarhul mort în braţele manicuristei pe când ea îi curăţă cu veneraţie unghiile

vine o vreme până atunci orbim cu încredere pe sub ţigle

Ca o

Ca o bătrână deghizată în cocoş neliniştea ne asurzeşte vine spre noi şi redutabila ei unghie continuă să crească

ea e de multă vreme pe pământ o fihinţă umană în mărime naturală

în mod general ne îmbrăţişăm repede dar ideile ei sunt prea înfricoşătoare ca să le pot lua în serios nu încerc să le explic nici să le leg de ceea ştiu că ar trebui legate

acceptând natura ei inerent geometrică facem experienţe mici cu elemente mari şi fredonăm pe urmă eu înghit ecoul ca să nu mă tulbure

Fermoarul

Ignoranţa e pe cale de dispariţie timiditatea scade din ce în ce Apa are să ajungă până aici

ca tot ce e necunoscut sau vid femeia îşi îmbracă rochia am să-i vorbesc alo alo aici sunt eu mă auzi te aud te faci pe zi ce trece mai frumoasă pieptul tău ar putea să ne înobileze intenţiile

ea mă respiră cu supremă satisfacţie stângăcia gestului umbra gestului (aici e ceva încurcat) ne iscălim pe apă (o îndepărtare o ghiară pe gât un antilucru) oh ce n-aş da să aţipesc

sigur ar fi frumos dar milioane de fete îşi iau de pe atunci lumea în cap fug despletite de acasă atâtea Phytii cu mărgele adorm pe scări acoperindu-şi

urechile cu marele zgomot al lumii uite că trag fermoarul le ascult cu plăcere

Confuzia posibilă

E drept că nu se poate ieşi nu se poate intra nu se poate zbura nu se poate cădea nu se poate privi cu ambii ochi sau cu un singur ochi albastru negru verde căprui sau violet

e drept că mai există şi tăcerea dar corpurile lucrurilor ne păstrează cu ferocitate în cadrul lor în care şi tăcerea e bună doar pentru nefericiţii fericiţi că-şi pot acţiona în ea pohetica lor glandă lacrimală

e drept că tot ce spun acum n-are nici pic de pohezie şi n-are nici un rost mai bine n-aş vorbi decât să tac aşa dar n-am încotro şi nu se poate altfel când *ai trăit* fiecare tresărire a unei mari şoapte necunoscute în care totul e posibil

La capătul numerelor

Cu palmele proptite bine

Pornesc într-acolo am de gând să fac ceva care nu se spune fiindcă nu interesează
un om m-a pus să-i ţin locul până repară are lacrimi în ochi
pe o astfel de vreme prin alte părţi se apără cu furie o cinste inexactă
progeniturile compun autografe pe tâmplele părinţilor
şi e un ger de crapă pietrele fularul mi s-a făcut scândură
mie îmi place căldura adică îmi place să stau mai la soare
odată am înebunit de căldură am vrut să intru în apă
dar cum era numai nămol am preferat să stau pe mal
la umbra unei bărci întoarse unde am fumat o ţigare
vecinul meu de umbră îmi explica pe îndelete cum stau lucrurile
tu băutorule de cicoare îmi spunea ce-mi dai să fac linişte pe toată întinderea asta
eu număram cu glas tare până la capătul numerelor
acolo nu mai e nimic Stăteam sub barcă după cum spuneam mai sus
acolo nişte oase mici se preschimbau în scânduri creşteau la repezeală
păianjenii ţeseau pe cer nu mai ştiu ce şi nu ştiu pentru cine
acum trebuie să mă întorc după îndemnul unuia şi altuia să fiu de faţă
să mă aşez cu palmele proptite bine în iarbă Începe judecata
pot să şi plec nimeni nu-mi cere socoteală Se judecă ei între ei
pot să mă bat peste piept să dau ca într-o tobă poate începe dansul

ca la subsol unde câteva sute de oameni se leagănă
printre evenimente în pata aceea gălbuie

Pe stâlpi

Aici pe stâlpi avem toţi aripi se văd cu ochiul liber
le folosim la una şi la alta în orice caz ţin cald
ne exprimăm cu ajutorul lor prin alfabetul Morse
e un mare mister pe care mai mult îl simţim intrăm în el ca într-o baie
aici pe stâlpi nici vântul nu îndrăzneşte să ne bată
nimeni nu înţelege cum vine asta dar fiecare simte că avem dreptate
ca atunci în zori când te sperie gândul că poate n-o să mai răsară niciodată soarele
pe stâlpi bem o cafea citim anunţuri notăm adresa unuia care vinde un teleobiectiv de ocazie
am şi uitat că moare undeva departe sau a murit acum doi ani şi ne aşteaptă
cuvintele ne intră unul în altul şi vocea noastră telescopică se strânge se întinde indiferentă la ea însăşi
am şi uitat cât de frumoşi suntem
uitaţi-vă numai la vestonul meu ciuruit de gloanţe în pacea lumii
am tăiat un cuvânt din ziar mi l-am lipit pe ochi cine îl vede crede că ochiul meu e cuvântul acela
să zicem aspirină cumpărată cu bani grei
pe stâlpi e şi un inventator a inventat nişte mecanisme ude
poate că e convingător n-are decât
noi ce frumoşi suntem cu feţele noastre palide Am desenat pe stâlpi un cap de fată am scris dedesubt un nume nici nu contează
mai ştim noi unul care scria nume ne cutremuram nu ne venea să credem
noi dădeam zor cu pohezia avea dreptate ne ura
era prieten cu noi se îmbăta ca un porc visa o femeie recunoscătoare

o femeie cu părul lung o femeie care să se spele foarte des pe cap
fetele simţeau că e un porc dansau între ele şi se dedicau unor sentimente contradictorii
el visa o femeie recunoscătoare pe când o altă femeie stătea pe un scaun de lut şi zămislea lumea
noi de pe stâlpi strigam   Uite-o   E lângă tine   Dar el făcea plimbări cu bicicleta îşi prăfuia pantofii
noi de pe stâlpi plângeam îi strigam încurajări sportive
ne ajutau şi fetele cu sentimentul lor contradictoriu

Până să mă dezleg

Pune-ţi cheia asta la gât şi joacă-te cu oropsitul de mine
întinde-mă pe zăpadă să găsesc argumente
sau dormi o noapte într-o vacă şi uită-te la lume prin ochii ei de sfântă
s-a şi confecţionat maşinăria   Dacă te hotărăşti să intri (noi nu deoarece suntem bărbaţi) poţi adora
un neştiut într-o firidă
are pori pe obraji ne spune cuvinte asemănătoare
parcă ar fi o realitate   Aşteaptă retragerea apelor
ştie mai multe decât medicul acela cărămiziu inversează albinele
schema e simplă   Se îneacă într-o impresie a lucrurilor care oricum e alta
are misterul lui şi numărul care decide totul
dacă trece un stol de păsări alb-negre el le descrie traiectoria

(până să mă dezleg s-a întâmplat ceva curios   Omul acela zicea că legile lumii sunt prea blânde
ai dat de el Panaite   Stă pe şuvoaie   S-a tras acolo
stă după trestii nu scoate o vorbă   Ce treabă am eu cu el
mai bine fluier vine câinele şi ne vânăm)

Despre ce bate vântul

Poate că e mai bine să ne scufundăm în peşterile noastre
acolo ne mişcăm printre ogive ce să spun
sau spălăm nişte rufe în familie cu duritatea noastră elementară
într-o desăvârşită înţelegere a rosturilor lumii
ca atunci când se ciocnesc scaunele şi munţi de cremene mi se aglomerează pe limbă
(ce rezultate aveţi mă întreabă pădurarul Nimic Am scăpat printre degete un fel de vânător care umbla cu un câine în gură
m-am dezbrăcat în răcoare a căzut bruma mi-a udat mâinile mi-a umezit ochii)

oh să aprindem focul aici unde n-ai fost niciodată
să ne instalăm ca pepenii verzi să facem o dragoste ca de sâmburi
o ducem fain chiar dacă ne-am desfăcut corturile
o rădăcină ne primeşte în braţele ei acolo unde cineva şi-a ascuns cutia de râme
hai să cântăm că tot nu se aude în surzenia noastră binefăcătoare
să curăţăm cu unghia vaxul de pe cuvinte
fă tot posibilul să-mi placi prin gesturi şi ce mai răcoare
să ne fotografiem la minut cu nimburile pe cap
(noroc că m-a tuns plastic o domnişoară care fumează ţigări Bicaz)
apoi pe înserat să aşteptăm orbul
incestul s-a consumat el vine încet n-are nevoie de ochi
are între degete nişte mere de aur se ghemuieşte sub pătură
(clinc face aparatul şi fotografia se laudă că ar fi amatoare
peste câmpii răsună izbirile aripilor Trece pasărea
ne vede nu ne vede mă doare genunchiul de spaimă)
el a orbit într-un lan de floarea soarelui spre seară

ne spune ceva deosebeşte culorile de sunete
zice că se aude colorat
tu ia-mă de gât povesteşte-mi cine mi-a trimis cartea poştală
şi era o bucătărie infectă mâncam struguri cu pâine dintr-o pungă cafenie
căutam boabele mai uscate deosebeam dulcele de amar
oh şi sutienul acela cam ros pe la ambele capete
surprinşi pe când ne îmbrăţişam lângă terenul de sport
pac se fixa un far pe noi şi ne prindea într-o situaţie cam indecentă
plângeam de ruşine vai nu mai fac vă jur că nu mai fac
(aiurea ziceam aşa ca să-i induc în eroare)
uită-te ce am ajuns şi cum m-am jegărit spărgând la piatră
în noaptea neagră a cuvintelor
m-am încurcat printre crengi mă doare şi fruntea
şi tu ce elastică eşti   Aş vrea să ştii că mătuşa mea din judeţul Prahova poeta Elena Ohrida (fie-i ţărâna uşoară)
purta aluniţe de catifea
aş vrea să ştii că era o zveltă extrem de frumoasă
că umerii ei imaculaţi semănau cu două coline umbroase
aş vrea să ştii că era foarte pudică   Celelalte fete făceau copii cu oricine chiar dacă nu erau din judeţul Prahova
pe când ea nu ea se ţinea tare (o dureau sânii)
ea mă dădea în leagăn la marginea apei
purta o armă de vânătoare pentru orice eventualitate
trecea o vulpe pac îmi făcea o căciuliţă
trecea mistreţul pac îmi făcea o pereche de ghete
până când a murit   S-a întins în sicriu mi-a lăsat pe măsuţă fotografia ei cu nimb şi salutare
deasupra pomilor se întindea o ceaţă mov am să mai trec eu pe acolo să mă mai uit o dată
oricum din toată întâmplarea asta s-a ales praful şi pulberea

noi ne-am mutat erau nişte surori frumoase peste drum ne făceau cu ochiul
artiste aveau biciclete colorate şi busturile lor mă entuziasmau
creşteau flori peste flori mă uitam noaptea afară vedeam ce vroiam
mă întrebau ce vreau ziceam *bomboane* le ronţăiam disperat
şi toată filozofia mea se făcea varză
parcă e mare lucru să fii disperat să ronţăi bomboane
şi să-ţi ascunzi cartuşele în urechi
pe când o fată palidă te priveşte la lumina lanternei

Fragilii

Vroiam să spun că ei cântau la flaut
aveau o admiratoare *englesă* o frumuseţe cântau pentru ea
noi reintram în paie ne aşezam la aparat
vroiam să ne uităm la ea
era un întuneric moale
de fapt vroiam să ne mângâie şi pe noi măcar cu un deget
ne răsuceam în paie o chemam
ea se uita la noi se întorcea la ei îi mângâia
sunt prea fragili spunea

noi ne uitam la ea
albinele se aşezau pe noi

ar fi trebuit să mai stau acolo să mă strig peste gard

Următorul

Cei trei copii roşcaţi se joacă sus pe casă
cu osul acela galben găsit printre acte
în pântecul întunecat al unei mame în indulgenţa unui tată mort

pe stacojiul stins al ţiglelor

Daţi-vă jos să vă învăţ silabele să vă dau nişte carne
ca să puteţi trăi până veţi fi sacrificaţi

A început ceremonia Eroul s-a urcat pe navă Sabia lui sclipeşte
el vine
şi sora voastră ghemuită sub umbrelă îi urează bun sosit
El s-a acoperit de glorie şi lasă urme pe argilă nu se ştie de ce
iată-l că se apropie
degeaba vă ascundeţi până la urmă tot vă prinde

Ce galbeni îi sunt ochii în aburii de dimineaţă
mama şi-a pus pe faţă un ziar priveşte literele
poate că o să fie altfel
poate că cineva pândeşte la o răspântie obscură

Daţi-vă jos că v-am adus niţel salam să vă ajungă până la
irevocabila sosire a Următorului

Doamna din Elche

Totul se petrece pe deasupra iar pe deasupra lui deasupra
există punţile ferme M-am hotărât să le calc
să-mi întocmesc calendare de Hesiod-farmer
dar trebuie să mă simplific să mă îngrop în locul seminţelor
să bâigui câteva cuvinte ca să le hrănesc
şi tot aşa până seara când vine Doamna din Elche cu şapca ei de coşmare trasă peste ochi

vine de la şcoala numărul 19 deghizată   Mi se culcă în păr
răcneşte cât o ţine gura mă asurzeşte cu ştiinţa ei
doamnă îi spun respectă-mi somnul
ai să-mi trezeşti iubita şi ea doarme
s-a îngropat în mine ca să mă hrănească şi are somnul fraged
cornuta dracului poate îţi închipui că am uitat ce se petrece pe deasupra
lasă-ne să dormim aici în paradisul nostru de cârpe
sau du-te în pământ unde ai stat atâta vreme

ce să mai spun ea pleacă   Vede că nu e rost încearcă pe la alţii
merge pe străzi se strâmbă la oameni
ăştia nici nu există dorm pe deasupra prind câte un şoricel se joacă până când iubita mea încolţeşte
eu ies liniştit mă uit peste câmp
deasupra e un cer de mii de tone de beton

Fratele nou-nouţ

Era o stare nu ştiu dacă o simţiţi
gemeam încet arătam cu degetul în sus încercam să fac semne
sigur că fiecare înţelegea ce putea   Aveam două ciocane pe fereastră
de dincolo de oameni mă ameninţa cineva
mi se păstraseră pe masă anunţul *Réservé* şi călimările cu busuioc
dar prin faţa ferestrei zbura o domnişoară
îmi striga Domnu' Tarzan recită-te prin pădure
ce stai acolo gol te pângăreşti la picior

gemeam încet îi spuneam că sunt fratele ei nou-nouţ
loveam în stările active
îi strigam domnişoară de ce îmi zici aşa ca să mă necăjeşti

eu stau la masa asta şi cine ştie pe unde mai umblu acum
mă culc în liftul tău unde dormea un câine
şi dorm de dimineaţa până seara nu opresc la nici un etaj
mă plimb aşa încremenit cu o vâslă pe umăr   Păcat că bate vântul
la masa asta *Réservé*

Vorbesc dar nu mai spun

Discipolii se târâie pe trepte
părul le curge pe umeri ca nisipul din clepsidre
şi-ar sfâşia cămăşile cu dinţii dacă s-ar putea
uite şi Mia-farmacia numai ciolane îi flutură vântul prin ochi
parcă e învelită într-un giulgiu de apă
magistre mi se adresează e bine în culcuşul tău
stai într-un cot într-o mecanică lentă până ce explodează

uite ce umeri are ca o boltă

deschid o carte mare un index farmaceutic şi o găsesc tot acolo
ce folos magistre îmi spune ce folos
uite umerii mei de semiramidă
grădinile suspendate pe care ţi le aduc cu trenul
uite geanta e un ochi înăuntru se uită la noi
uite am plecat cu o franzelă învelită în hârtie ca să ţină la drum
poate că ai mânca şi tu ca oamenii un fragment de pâine
poate că ţi-ai lega oscioarele de gât cu o sfoară
mai e mult până la capătul drumului lângă o cărămidă
acolo desfacem pachetul punem franzela pe jos ne uităm ce mai e

pe urmă lacătul meu ruginit doarme cu faţa în sus
aş vrea să nu-l mai ude să nu-l mai bată ploaia
o ducem bine până una alta vorbim cu meşterul-zidar
el şi-a furat mireasa de mult într-o căruţă cu coviltir
şi eu mă vegetalizez la umbra lor

pe urmă el mă bate uşurel pe umăr
zice să-mi umplu traista cu zăpadă sau cu frunze că nu se ştie
şi Mia-farmacia dă pâine şi apă la câini pe când părul ei flutură lângă marele cer

pe urmă vin discipolii întunecaţi ca nişte heruvimi cu arme automate
vin de pe teren jupuiţi în meleuri
şi la bibliotecă ce frumos se exprimă despre Erasmus despre portretul lui de babă
Mia le spală rănile pe urmă ei se duc pe mări
ca nişte odissei internaţionali
pe urmă stau aliniaţi aşteaptă să-i acopere zăpada

pe urmă vine Mia-farmacia
deasupra ei se desfăşoară curcubeul
toţi căutăm vinovăţii şi toţi suntem nevinovaţi şi puri

magistre mi se adresează ţi-a ieşit pe frunte o minervă minusculă
să-i fac un ceai a îngheţat săraca

Şarpele exploziv

Ziceam să fumez mai puţin să mă uit prin ţeava unui fir de pai

ziceam să-mi pun nişte macaroane pe cap şi să mă aşez cu picioarele în baltă
ca un idol al păsărilor în prăpastia lui tragică
aici pe megaroane pe sub straturi printre atâtea oase de la tâmple
ziceam să-mi fac un foc de vreascuri pe spinare
să tatuez nişte inscripţii pe pieptul meu de dorobanţ
apoi să mă întind pe câmpuri ca un balot de sârmă

tu paradis cu 9 degete fă-te că înţelegi ce spun
fă-te că vezi dublul meu semn şi ritualul grav la care mă supun
adu-ţi aminte de rigoarea mea
în plus de câte ori te durea câte ceva eram alături de tine ca orice înţelept din vasta mea cultură inutilă
aplaudă-mă un pic ce naiba fă-te că apreciezi
concluziile mele trase odată cu lanţul

sigur o duci bine umbli prin mine ca la tine acasă
parcă am fi furat împreună cărţi de la librăria Hassefer
parcă am fi dormit împreună lângă câinele supranumit Leul
atunci ce te bagi   Ce ştii tu despre întâlnirile mele cu o capră
(ce faci frumoaso în lanţ pe malul ostrovului o întreb
ce fel de iarbă mănânci tu acolo
ea îmi zâmbeşte cu un aer nemaipomenit nu-mi răspunde nimic)

totul abia dacă se mai presimte
o doamnă în mare doliu umblă pe brânci prin peşteră
oh zice sunt mama copilului aceluia trist mama copilului mort în ambulanţă
mi-ar fi plăcut să mă ţină de gât să calce peste mine cu espadrilele lui de in
nu mai ţin minte sentimentele s-au deplasat

pe când personajele subpământene bătrânii zdrenţăroşi care ne trec cu luntrea
ne fură banii din gură

poate că au dreptate
o fiică monstruoasă le-a devorat cirezile
i-a agăţat de crengile smochinului de unde au scăpat ca prin minune
şi au avut acolo fii şi fiice pe care i-au ucis cu mâna lor

nu mai continuăm Începem

n-aş vrea ca tot ce am să-mi aparţină prea mult
bucata de zmoală pe care o mestec uşoara ameţeală
albinele invadatoare brutarii cu miros de drojdie
ei s-au hotărât să se scalde în nămol aveau săpun parfumat
au intrat albi şi au ieşit împuţiţi mă gândeam să-i înjur

seara joc table cu un băiat fericit
dau şase trei şi îl scot afară în ploaie cu tablele într-o mână şi cu fericirea lui în alta
o femeie frumoasă mă salută milităreşte
înainte de a intra în vizuină îşi netezeşte obrajii de linoleum
îmi arată picioarele ei pictate

am început să gândesc ca porumbul

evident ar mai fi timp să ne spălăm aripile
să ne arăm spinările
să ne mutăm în case de rândunică

Triunghiul Bermudelor

Acum când ploaia mă îmbrăţişează cu „umeda ei voluptate“ mă gândesc la fata aceea
pierdută de mult cine mai ştie pe unde
fata care picta flori de câmp şi întorcea pânzele cu faţa la zid ca să nu le văd şi să nu mă înfurii
fireşte ne e frig ne murdărim cu pământ şi ne rămân
prea multe rădăcini prea încâlcite Ar trebui până una alta să mă adăpostesc undeva să mă curăţ cu peria de scânduri
ar trebui să spun ceva nişte cuvinte dar ştiţi bine că nu se poate
fiindcă devin sublim un fel de înger
şi eu de câte ori mă simt aşa spăl vasele sau mătur curtea
ca să restabilesc neantul unui deznădăjduit echilibru
Dar toate astea nu însemnează nimic pe lângă ţârâitul greierului imprimat pe bandă de magnetofon
ca glasul prietenului meu care a murit de tânăr şi de atunci scrie la versuri şi câte şi mai câte
în timp ce undeva cine mai ştie pe unde fata aceea îmbrăcată în patrafir de aur îşi zvântă pletele
ameţită de vuietul în care ne căutăm unul pe altul şi ne iubim nebuneşte
Oh şi plouă iar eu trebuie să reapar în postura mea obişnuită adică ud leoarcă

pentru câteva chestii pe care le purtăm în noi şi le îngropăm cât mai adânc cu putinţă
oh şi mai am câteva cărţi mai bine le schimb cu altele la fel de cretine
mai bine le citesc noaptea sau mai bine le vând şi cu banii
mai bine mă duc la Bufetul Gării la Bombonică unde Maeştrii Extazului întinşi pe bănci
ascultă respiraţia nevăzutei cirezi care umblă pe cer
mai bine mă pierd acolo într-un Triunghi al Bermudelor printre borcane cu flori de câmp

ca un copil de 4 ani care visează că se dărâmă podul
şi cade trenul în apă cu pasageri cu tot

Ce frig

Spre toamnă se apropie femeile talpa lumii
legate cu tulpane pe sub ochi
câţiva le întind nişte grâu într-o mare iubire pe ploaie
apa cade pe ele ca pe o streaşină
nici nu ştiţi ce frig e   Dar în odăi la căldură
alţii de teapa lor le mângâie
noi ţopăim la geamuri le strigăm
dar cum să ne audă în tandra lor obscuritate
luaţi-ne în braţe iubitelor noastre alăptaţi-ne suntem băieţi buni
la nevoie zicem şi *mama* batem din palme
ritmăm legile lumii în care ne învârtim singuri şi trişti
daţi-ne panglici pentru frunte
la nevoie ne putem îmbrăca în culori senzaţionale
nici nu ştiţi ce frig e   Primiţi-ne la subţiori degetele
amorţite în electricitatea lor nedumerită
am venit pe jos cu ochii închişi fiecare în urma câte unui cal
ne împingea principiul vostru aprig pe care îl simţeam foarte bine
am săpat coridoare spre voi ne-am lipit pământul pe gură
iubitelor noastre nu vă daţi seama

ne apropiem în formaţii singurii care nu v-am uitat
puteţi să ne şi naşteţi e tot una
rostogoliţi deavalma ca nişte roţi uituce
secerătoarelor ne îngropăm sub prag

În aşteptarea inginerului Pelok

În aşteptarea inginerului Pelok Repaus

am găsit un şiret îmbibat cu apă e bun şi el la ceva

m-am pierdut pe un metru pătrat printre milioane de oameni cu ocupaţii uluitoare
pe-afară se mai chiuie metoda aceasta de exprimare spontană îşi mai păstrează eficacitatea
un băiat răguşit cântă îl doare în desvoltarea lui
şi sapă cu înverşunare ca să-şi îngroape mâinile
o fată mă priveşte prin geamul closetului mă imploră să-i arunc o găleată cu apă în cap

acum îmi strig inscripţiile (un scârţâit de funie)
în casă nu e nimeni să-l întreb cum se mai zice mamă
doar nişte minimi adormiţi cu frunţile pe catafalc

frumoasă e nathura cu zăcămintele ei de promiscuităţi
ochii ne sună ca nişte saci de ovăz caii ciulesc urechile
cerul se umple de globuri portocalii cum visez câteodată
bunica Mătăsoiu citeşte o carte de unul sătul până în gât care o zăpăceşte de dimineaţa până seara

minimii s-au trezit se joacă cu fasole e sportul lor favorit
şi eu culcat pe iarbă într-un umilitor repaus
îţi dăruiesc un peşte colorat

Procesiunile

Încrezătorii cântă au pupila caldă
ce limpede ce sinceră le e privirea
şi eu îngheţ pe mal cu cizmele vârâte în noroi dar nu contează

pe când sub tălpile mele cineva îşi scutură spinarea mohorâtă face un pic de cutremur

S-ar putea să fie vreun mort cunosc o grămadă nu sunt nici ei fericiţi umblă urlând ca nişte fiare prin subteranele noastre
când e ceaţă îi vezi cum se plimbă în paltoanele lor de papură vorbesc singuri nu-i aude nimeni   Iubita mea i-a făcut rost unuia dintre ei de o brichetă reglabilă
zice Sunt convinsă de ceea ce ştie restul sunt ipoteze şi nimeni nu mă poate obliga să le accept Inima e de multe ori mai inteligentă decât creierul
cum eu sunt acela o întreb   Ai înebunit Zice *Da*

Sigur există răspunsuri şi soluţii de autoritate dar inevitabila lor violenţă dă naştere unei stări de care e bine să te apropii cât mai prudent   Iar eu îngheţ aici cu cizmele vârâte în noroi
şi porcul ăla (n-am să repet niciodată numele lui înspăimântător)
s-a aşezat în spatele meu ca să mormăie un număr   Regretă că şi-a uitat pâinea acasă dar zice că mai are nişte fărâmituri pe frunte

Eu îl invidiez pentru că doarme de două mii de ani la adăpost de vânt în mă-sa
pe când alături se continuă procesiunile încrezătorilor
cu câte o lumânare nupţială în fiecare mână

Lovirea aerului

Deocamdată e o linişte de marmură Nici femeile nu mai ştiu
ele care de obicei ascultă cuvintele rostite de lucruri

cuvintele care au nevoie de urechea mea ca să fie auzite
a i i i şi Zenobia cu bluza ei subţire în care stă ca nişte oase
a i i i şi tâmpla mea ca o potcoavă pierdută pe câmp
adie vântul câte-o buruiană mă mai vede
a i i i şi Zenobia spune Doamne ce bine o duce ăsta
e ziua lui de naştere şi moare
se duce la Alimentara cumpără baterii tot ce pofteşte
îi cântă chitaristul care a murit de gât care cânta cu capul rezemat de apă
ce limpede vorbeşte fără timp despre purificările dezordonate
şi ce-mi place de el

Zenobia îi spun nu mă interpreta greşit
eu îţi vorbesc din partea unui grup de pasageri
şi stau ca un soldat pe raniţă şi să mă mângâi
mai bine mi-ai picta ceva pe tâmplă din recunoştinţă pentru rigoarea mea
a i i i având în vedere singularitatea tragică a semnului sub care figurez
pe fresca asta împuţită
a i i i te rog să te exprimi mai omeneşte
te rog să meditezi la adevărul răguşit al lumilor te rog să te desbraci de muselina ta ciudată
a i i i să discutăm discuţii e tot una şi e deosebit de grav
a i i i pune o bombă pe mine
sau să vorbim în fapte (e mai puţin cumplit)
se pare că aşa ne înţelegem

Acum e centenarul biciclistului
oasele lui bazate pe distrugere şi forţă constituesc un ansamblu şi el îmi face loc pe podium şi-mi arde una pe spinare cu un ghidon de fier

a i i i şi nici femeile nu mai ştiu

Apokatastasis

A duce lucrurile până la capăt până la crusta lor de şapte ori pleznită
Oribila frumuseţe

Bărbatul îşi lipeşte gura de ochiul deschis al femeii şi se pregăteşte să adoarmă
oceanul înălţat pe cer e arhiplin
oh îi aud nisipul şi solzii huruind pe când butoiul meu cu GEDICHTE pluteşte la nivelul ochilor
pluteşte ca o raţă împuşcată
Până la urmă ce l-o fi făcut să se consacre dovezilor intacte şi măturării inutile a drumului
oh s-ar părea că uneori acţionează numai o lamentabilă dorinţă de a fi iubit
În rest
surâzătoarea ignorată demonul gâtului feminoida ea care ne dădea un sens este acum retrasă în adânc Va trebui s-o regăsim acolo să-i recunoaştem ombilicul înflorit
oh imorala trista urâta depravata ce minunată îmi apare în devastarea ei

Cei care vor s-o reconstitue utilizează tot felul de maşinării Printre altele luneta de orb întoarsă spre înăuntru
Efigiile noastre izolate o izolează şi mai mult

Comentarii la viaţa cotidiană a păsărilor

1

Există un loc umbros şi respingător pentru multă lume Acolo e un straniu organism întâlnit odinioară pe teritoriile umede prin păduri şi în mlaştini

2

Organismului aceluia obscur îi datorez multe (să nu-mi spui mie)

3

Acolo începe lumea printre cochilii şi mâluri Apele s-au tras prea mult s-au tras şi nu mai ştim unul de altul

4

Pământul s-a uscat din experienţă

5

Oh câte izvoare s-au pierdut (care curgeau subţiri şi limpezi)

6

Cui să-i vorbim când fiecare se mângâie pe furiş

7

Plantele s-au instalat Ne cer adeverinţă

8

Trestia plină de sunete creşte printre celelalte într-o capcană inversă

9

Acolo începe ţinutul marilor evidenţe incomunicabile picătura ca un sân de sticlă din care

se hrăneşte apa cu o mie de nume

10

Acolo e o căsuţă condamnată la pieire Acolo am instalat o mică pompă de apă şi am recondiţionat întreaga clădire după formulele dure ale izolării Trei câini au căpătat ceva de mâncare din perspectiva liliputană a unei vieţi omeneşti O singulară colecţie pe dunele care ne-au precedat

11

Momente de extaz antistări secunde de saturaţie răcnet-revanşă şi nu mai spun nimic despre golurile de plumb ale urechilor Încerc să mă trezesc
Doamne şi nu mă interesa decât ceea ce într-un mod nedefinit pluteşte între oase şi piele pe când acoperişul trozneşte

12

Dimineaţa după ce desenez litere de forma balanţei sau după ce vânez pe şosea cu şalvarii mei descheiaţi mă duc să mă aşez pe molozul din curte Acolo am tras barca găsită pe apă fără nici un mort în ea o barcă neagră şi putredă care plutea lateral Un om caută ciuperci în bălegarul din dosul grajdurilor

13

Strig tare ca la facerea lumii Nu cumva să-ţi închipui că inventez

14

Trece condotierul călare pe un câine Paloarea lui ne spintecă plămânii Iarba lui sună Eu înţeleg ce spune

15

Ce caut în cazarma lui apocaliptică

16

Măcar scoate foarfeca şi taie manşetele astea mizerabile

17

Ici colo se comite eroarea de a explica formula

18

Ici colo sună cineva la poartă Mă duc să deschid ştiu bine că nu e nimeni

19

Lasă nu-i nimic sunt obişnuit

20

Dacă mă duc mai departe dau de Mormântul Uriaşului

21

Copiii meditează pe afară Poate că poimâine au să ne dea răspunsul

22

În locul denumit „la Dărâmătură“ am văzut un bărbat înalt cu părul până la călcâie Mergea peste ape

23

Iubita mea a prins o vrabie şi vrea să o mănânc

24

Femeile vorbesc de chinuri tainice Întreabă-le Au să-ţi răspundă cu dureroasa lor experienţă

25

Le împrumut tabela mea să beneficieze

26

O contrameditaţie îmi fixează şira spinării ca să zic aşa Asta ţine cald ca nişte mâini ieşite din apă

27

Opacitatea surdă funcţionează ca un fel de contrapunct

28

Cocoşul cu trei aripi susţine că poate să răspundă cu succes nevoilor unei cangrene psihice de ordin general Mătreaţa îi curge pe pian

29

Apoi vin personajele trecute prin foc şi prin apă precum se vede în fotografie

30

Poftim scrumiera mea în care mai fumegă nu ştiu cine

31

Eu am lipsit multă vreme Uite şi alveola în care am dormit Între timp se stingeau toate incendiile nimeni nu mai ştia cum se aprinde focul

32

Ale cui sunt capetele care ne privesc prin deschizătura frigului micile porţi formulate într-o ierarhie pierdută

Poeme regăsite

Women love its aroma

Ca abatele Faria în abatele Faria
printre reincarnaţii generaţiilor optime
avem oricum o viaţă înainte şi multe înapoi
ceilalţi ne privesc printre degete
ne spală pe ochii lor lungi se uită la noi
ne aflăm undeva nu ştim unde
într-un ţinut de stări fosforescente
părul tău asudat îmi întunecă faţa Patul a putrezit
dar tu mai croşetează-mă şi mai întinde-mi mâna
să ne îmbrăţişăm cât mai e timp
ei ne spală pe ochi ne şterg pe săpun ne acoperă cu iederă neagră ne îngroapă unul în altul ca pe abatele Faria în abatele Faria

1944

Ceremonii

Maria-Roza îmi scrie de la capătul lumii
despre răul primordial despre nostalgia noroiului
îmi scrie că plantează grâu şi că îl roade singură imediat ce răsare
şi pentru că n-am supt la sânul ei în calitate de copil
îmi scrie că umblă desculţă
Eu fac cafele pentru cei instalaţi mai de mult în pământ
sau poate sap ca să găsesc fereastra
Alături într-o lume invizibilă şi sălbatică
un tip izolat mă exprimă la un telefon public
vă anunţ spune el că mă aflu în piaţa Buzeşti şi că de aici

am de gând să mă duc pe jos până în pivniţă sau chiar mai departe
vă anunţ că m-am învelit în pânză de in că mi-am pus chipiul de iarbă
şi că m-am îngropat destul de adânc

1945

Marile serbări galante

Cu o aureolă mov în jurul capului
domnişoara Watteau toarnă beton peste mine
Ceva mai încolo printre hangarele goale
câţiva adolescenţi fac zgomote cu instrumentele lor de percuţie
şi deodată soarele se întinde ca o frânghie
Cel ce mănâncă lumea trece
(câte oase mai am Patru Cinci
dar să nu uităm arhitectura lor nupţială)
şi iată zarurile cu ochi în loc de puncte
domnişoara Watteau naşte un şoricel cu motor de piatră
odrasla ei mâhnită şi întârziată
acum pune lemne în sobă aşteaptă să se aprindă singure
şi ce frumos le doarme sub cerul veşnic portocaliu tendoanele aproape i-au căzut

Natürlich mai există locuri pe care nu le ştie nimeni
în izolarea viziunii lângă copacul înecat în sudoarea singurătăţii sale
acolo cu ochii ca un început de faptă bună
noi ascultăm pe gratis nişte discuri
şi e atâta ceaţă încât abia se văd cuvintele

1945

Întoarcerea poetului risipitor

Când a sunat am intrat în clasă
ei se aflau în bănci Restul murise
mă priveau fix mă înscriau în catalogul lor
ce vă uitaţi am spus Eu am lipsit am să rămân repetent
am fost în nord am discutat chestiuni
apoi în sud m-am culcat într-o pădure de iasomie
şi ca o rufă albă am bâiguit în vânt
am şi fotografia în culori cu o fată pe o plajă
eram premiant pe şcoală şi la admitere am fost tot primul
ce mă fac am absenţe Ei mă priveau cu o tragică bucurie
nu scoteau o vorbă ai fi zis că le pare şi rău pentru mine
eu le spuneam în gând urâţilor conţopiştilor
atunci a intrat Examinatorul purta pe umăr o rândunică de plumb
oh dacă aţi şti ce mi-a şoptit la ureche

1945

Ciudata întâmplare din rada portului X

În rada portului X stau pe o scândură mă uit la vapoare
o poetă foarte grasă mă mângâie pe mână cu o mânuţă grasă
zice că mă ştie foarte bine că sunt aproape genial
că mi-a citit ultimele poeme într-o publicaţie olandeză
că l-a citit tot acolo şi pe colegul meu Maria Rilke
dar că nici nu se compară e cu totul altceva mă preferă
că dacă vreau îmi cumpără prăjituri cu scorţişoară şi mă ia la film

e foarte cald singurele spaţii de răcoare dacă îmi permiteţi se află între aripile pescăruşilor
şi noi poetul care am fost în Infern până la plantaţiile colegei noastre Euridice şi chiar ceva mai încolo
mâncăm prăjituri cu scorţişoară ne ducem la film şi ne întoarcem la scândură

1945

Spiritul serii

Italianca sau ce-o fi fost ea ţinea foarte mult la mine mă culca în antreu
se pieptăna în faţa mea cu un pieptene alb îmi vorbea ca o mamă
tu eşti ca un copil îmi spunea ar trebui să frecventezi mai des arenele sportive
acolo se petrec marile comuniuni
acolo oamenii îşi caută pierdutele prundişuri prenatale

din când în când îmi spunea diseară te culci în altă parte
vine Dumnezeu pe la mine şi geme e o chestiune de intimitate
în secundele acelea regăseşte haosul primordial Se jenează
când n-aveam unde să mă culc în altă parte mă vâram în dulap
venea Dumnezeu mai tânăr mai bătrân după cum se nimerea
câteodată venea în persoana profesorului de franceză pe care îl ştiam foarte bine
nu ciocănea la uşă o deschidea uşurel şi făcea huuu ca să se convingă dacă e cineva înăuntru

atunci ieşeam din dulap îl salutam cu evlavie îmi făceam şi cruce se holba la mine
e nepotul meu spunea Italianca e băiat bun se ocupă cu literatura
şi eu ieşeam pe stradă elaboram fântâni

1945

Clavicula

Pe întuneric una m-a lovit cu cotul
(o fată de vreo şaisprezece ani cam deşirată n-o vedeam bine mai ales că plângeam)
Nu mai plânge mi-a spus nu pot să urmăresc acţiunea
Cum să nu plâng i-am spus când bărbatul acela tragic sunt eu
şi ai să vezi că până la urmă ea moare din cauza lui
de şi a plecat cu vaporul de la începutul războiului nu mai ştiu nimic despre ea
(era un film vechi o reluare mie îmi plăcea visam să mă căsătoresc cu ea pe un aeroport în turbărie)
Eu am picioarele ude mi-a spus am umblat prin zăpadă să strâng bani pentru film
sunam la uşi întrebam primiţi cu steaua cântam
uite am steaua aici dar dacă mai plângi se aprinde lumina
ne dau afară ne duc la şcoală ne bat
(o fată de vreo şaisprezece ani cam deşirată mai ales că plângeam)
Eu sunt mai mare ca tine dacă îndrăzneşte vreunul să nă atingă îl omor i-am spus
când plâng am sentimentul acela pe care orice om îl are la WC
toţi anii ăştia eram caporal mă culcam pe pământ
visam să ne căsătorim să ne iubim în turbărie

În orice om se pot naşte idei şi consoane dar dacă mai plângi mi-a spus ea
ne confiscă biletele pierdem sfârşitul
ca în cunoaşterea aceea ascunsă în care totul e altfel
Eu sunt mai mare ca tine i-am spus toţi anii ăştia
eram calul pe care umblam la trap şi la galop când mă opream să pasc trăgeau cu tunul în mine
şi ai să vezi că până la urmă ea umblă cu steaua ei udă sună la uşi
de şi n-o vedeam bine mai ales că plângea

1946

Dreptul la ultima noapte

Seara când în albastra penumbră abia se mai văd
năucitoarele gesturi ale surdomuţilor ieşiţi să recite pe străzi
ne aşezăm pe marginea trotuarului şi aşteptăm acolo
ca într-o gară pustie
Cei întâlniţi se duc şi ei în alte părţi să se pietrifice
sau să se culce pe grămezile de frunze prin grădini
orice miracol e posibil şi nimeni nu se miră când plutim
nimeni nu spune băiatule fi şi tu ceva mai atent
Iar dacă invocăm numele unei femei
atunci ea se iveşte ca o vegetaţie gânditoare
şi se apropie printre autobuzele cu geamuri aburite
Bogatul ei păr flutură ca o eşarfă neagră mâinile ei
ne mângâie şi asta durează un timp oarecare
până când trece maşina aia cu pâine
până când farurile ne scaldă în lumina lor malefică
până când înfioratul trup al miresei se destramă pe asfalt
şi ca un urlet se revarsă peste lume cotropitoarea noastră singurătate

Astfel se naşte spectrul unor relaţii violente
şi pe bună dreptate începe dansul pachetului cu dinamită

Atunci tu fratele meu tu ginerică tu care umbli prin noi pe vârfurile picioarelor
tu Herpes Trismegistul născut cu tâmplele cărunte
ne faci semne să intrăm în baraca de scânduri
întinşi pe podele printre arcadele jupuite ale frunţii
lipiţi unul de altul cu disperare ca ploaia de pământ
să aşteptăm acolo frenetica ultima noapte
aceea care ne păstrează substanţele doveditoare

Până atunci strânşi laolaltă pe sub bezne
cincizeci de spaime se îngrămădesc pe noi

1946

Pe înţeleptul Ud

Pe înţeleptul Ud l-am cunoscut într-un oraş natal
şedea acolo pe o bancă l-am mângâiat pe frunte
a mârâit ceva în limba lui de pasăre
acum la ora mesei ne întâlnim aproape zilnic frecventăm aceeaşi cantină
în alt oraş natal
intru e-o lume fericită sinceră mănâncă
el mă aşteaptă liniştit zâmbeşte când mă vede
femeia lui (acum un fel de ladă) culege nevăzută resturi de prin farfurii
eu sunt orfan de mic aş vrea să-mi fie mamă
aş vrea să-i cânt pe când ia masa
aş vrea să-i mai dansez pe-o scenă mică şi să dorm în ladă
e multă lume unii râd

intru la rând aleg ceva cu oase
mănânc un pic Oasele i le dau lui
le roade ca un zeu Apoi ne îndreptăm toţi trei spre parc

Acolo ei îşi fac siesta lor de marmură
eu aţipesc la umbră lângă socluri

1946

Avantajul vertebrelor

66129.
Cînd trece
ea în zdrenţe foarte
fine sau cînd deschide
gura unui leu
un nor acoperă întreg
oraşul 39. »

O singură 45.»
înotătoare pe orizontul
gol 59.»

Noi aranjem
pernele
în patul ei 9.90
de faianţă
13.75

Cînd trece

66130.
O miopie albă
ne pietrifică
o miopie
binevoitoare

Cel ce iubeşte 9. »
ţine
pămînt 79. »
36729. în pumni
strînge şire
tele corse
tului iubitei Cere
un bestiar precis
o lungă trecere
prin dune
riguroase

**Seara acoperiţi de bulbi şi de ciuperci dar neconta-
gioşi sătui de forfota locuitorilor din noi ne ducem**
să vedem detaliile
în sălile de cinema ne facem semne undeva peste ecra-
ne Atunci apare conturul de cuţite al iubitei în co-
lorata lui singurătate

Avantajul vertebrelor

5221 Aleluia dragostea mea dă-mi
programul serii cartela de
sentimente recită-mi
tehnicile.
nupţiale
.45
4.95

Răguşit de rîs şi fără memorie pentru
tine rămin dervişul care îşi ţine
mucurile de ţigări în urechi
lanţul de la closet rafala cosmică
.95
1.50

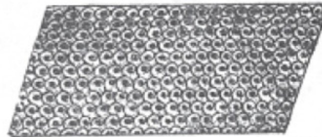
5251
Pentru tine rămin ceea ce se cheamă
transparenţa absolută
reversul pleoapelor
insigna veneriană
a concursului de *canotaj*
45
1.95

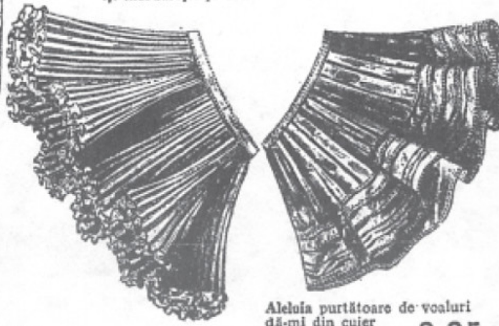

5266. Ca Mungo-Park „albul turbat" pe malurile Djolibei
după formulele de politeţe îmi rod cartuşiera
plină de nămol
îmi port toate decoraţiile pe limbă

5.75 3.75

5215. Umerii mei uscaţi se odihnesc pe trepiedul tău
ameninţat de invazia lăcustelor
Saliva mea de aur
îţi murdăreşte *perna*
4.90

5214.
Fără să ştiu caut
izvoarele fluviului 5. »
fără să ştiu
dezastrul glorios 2. »
al şoldurilor

5213.
O caravana mea sedusă
de faraoni fosforescenţi
prin mijlocul deşertului de sare 0
prin sarcofagele
cu supă

Aleluia purtătoare de voaluri
dă-mi din cuier
tridentul
cu număr de ordine 6.25
6.75

Peşti fascinanţi 4.90
ne aleargă sub piele

5241.
44.
Acolo e ceea ce se
cheamă transparenţa
înlocuibilă 55.
albă sau neagră de sticlă de oţel
de argint sau de apă

Lămpile

Nu-i știam numele dar
fusesem martorul
fericirii ei Rl
dea și plîngea
vorbindu-mi

9.90

43.90

Nu trebuie să pleci atît de
repede îmi spunea Rămîi
toată iarna
cu mine

11.75

Își inclina
fruntea cu
grație

17.50

77164.

Îmi arăta bunăvoință invî
tîndu-mă în cercul ei
strălucitor

15.50

Îți dăruiesc geografia mea
singura carte în care am
încredere

77163.

Grupuri de lebede și grupuri
de corăbii vechi porneau
spre larg Ai fi obosit nu
mărindu-le

13.50

Crezi că sînt măcar adevărate
mă întreba văduva

18.50

77165. Ea nu ieșea decît noaptea
ca să culeagă cîteva fructe
sălbatice.

16.90

77166. Era braconierul un adevărat
prieten Acest om avea brațul
drept paralizat

19.75

dar mai putea
lucra fiind
stîngaci

21. »

Odată însă
pe cînd *dor
meam adînc*
cineva bătu
la ușă

Omul stătea cu spatele spre
noi cu fața rezemată de stîlp
Avea pe cap *două pălării*

Pe vremuri îmi fusese ghid
și *salvator*

Am venit să vă ajut ne-a spus
vom înota în șir indian Am
să vă conduc unde trebuie

Afară ardeau lămpi de argint
lumina lor se răspîndea pe
cîmp din ce în ce mai depărtată

77167.

77168.

1350. **Ca să-mi anihilez**
prea marea puritate
1351.

2.45

1352. Sandalele ei reinventau
un mers de o eleganță
uluitoare 1.95
pe fruntea ei erau
1353. pictate lacuri
celebre
în orice caz nu avea 2.90
legătură cu
1354. *vegetația*
își mutilase pieptul 1.95
și-l umpluse
cu *panici*
1355. scria de mînă dar
cîteodată se auzea 2.90
un răcnet
o durea fiecare sunet
1356. care îi
atingea
umbra.

1.95

1357. îmi plăcea de ea îmi vorbea 4.90
de neconceput
1358. ne puneam pelerine strigam 4.75
unul la altul
1359. învinuiam melancolia lucru 4.90
rilor știute
vorbeam de soarele acela
1360. intern-portocaliu

5.90

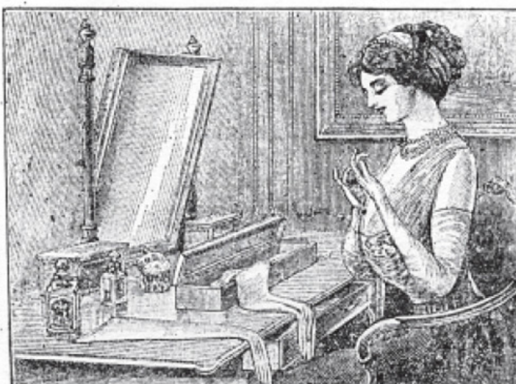
1361. Oricum îi adresam 1.95
cuvinte
1362. spuneam ah da ar tre 2.90
bui să ne ascundem
1363. acolo am putea 3.90
să ne mîncăm
1264. sau ne-am putea
uita 4.90
domesticirea

În numele
dragostei
(*noastre*)

umblam despletiți
Situație incomodă

4.90
7.50
Ce vreme 9.50
doamnă
îi spuneau 1.75
albinele
existente 3.75
Vă dați seama 6.50

Poate ar fi 4.75
plăcută
o plimbare 5.90
pe un
tandem 7.90
pe o alee
9.90
11.90
14. »

Ca să-mi anihilez prea marea puritate
țineam lîngă mine singurul poem al marchizului cel intitulat 5.90
„Aux stupides scélérats qui me tourmentent"
Aceasta ne garanta puțina posibilitate de a ne regăsi 6.90

CÎTEVA ANIMALE MARI
SE ASCUNDEAU 1.95
ÎN PĂMÎNT 2.90
5.90
2.90

O psihologie
de stup
(*exclusivă*)

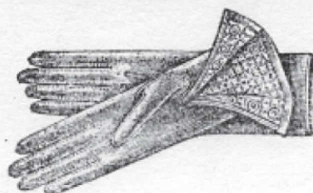
îi menținea
Sensibilitatea

1366.

3.90
4.25
Atunci 5.75
ningea pe
esplanade 7.25
într-un
fel de 8.90
uimire
10.75

Dar și acolo

3.75
buzunarele 4.25
pline de
silexuri 4.90
sunau
extrem de 6.50
plăcut 7.50
9.50

Sărutul prin
grilaj

1.95

Pe-acolo am putea vedea
în turbărie 2.90
un arbore crescut
printre impulsii

3.90

Adolescenţa şi tinereţea mea exactă

Îmi alesesem reşedinţa într-
un depozit de lemne **8.90**

Mă plimbam printre stive
aveam buzunarele
pline cu scînduri
şi cu tăieturi
din ziare

Uitasem
implicaţiile
emoţionale
şi meditam
la U

64041

64040

Mă speriam cînd
mă uitam în apă

Vedeam ceva nedefinit
departe

0m,80	0m,90	1m
13. »	15. »	17. »
1m,10	1m,20	1m,30

Sub baldachin aveam
vise de uriaş intram
ca un sprinten în
necunoscut

Scriam cu vopsea
galbenă

0m,80	0m,90	1m
28. »	29. »	32. »
1m,10	1m,20	1m,30
35. »	38. »	42. »

64042

Utilizam un bob (porumb)
imunizat la umbră
acolo unde e sămînţa

cea mai bună

15. »

Vorbeam atît de tare
încît ceilalţi
se apărau
cu scuturile

75005

Dar fiţi atenţi o doamnă de aviator mă jigneşte
am spus o vorbă zice dar foarte la locul ei
îi îngheţau genunchii
(în autobuz)

0m,80	0m,90	1m	1m,10	1m,20	1m,30
15. »	17. »	19. »	21. »	23. »	25. »

64041. Starea aceasta ne făcea plăcere fiindcă
se petrecea în domeniul biografiei unde
ne pupam botişorul

Vorbeam amîndoi echilibraţi de o mihnire comună ne tulbura prin cipiul puterii altora	0m,80	0m,90	1m	1m,10	1m,20	1m,30
	9.75	12.25	14.50	16.75	19. »	21.50
	14.50	17. »	20. »	23. »	26. »	28. »
	18. »	21. »	24. »	27. »	30. »	34. »
	8.50	11.50	14.50	16.50	18.50	20.50

Surplusul unui vid străin

Eram stăpînii locului unde căzuse trăsnetul Spuneam să cum peri nişte vată	0m,80	0m,85	0m,90	0m,95	1m	1m,05
	9. »	10.50	12. »	13.50	15. »	16.50
	13.50	14.75	16.25	17.50	19. »	20.50
	16. »	18. »	20. »	22. »	24. »	26. »
	8. »	9. »	10. »	11.50	13. »	15. »

67931

67932.

67933

25. »

67934

67935

67936

67937

Şi oasele se rugineau indiferentă
la tot ce se afla deasupra

Ora de miere

53204 bis. 1.95, 1.45 ».95

53351.

53206. 2.75, 1.95 1.45

53206 bis.

53209. 1.45

53209 bis.

53350.

53207 bis. 2.95, 2.45. 1.95, 1.45. 1.15

53207.

53201. 2.45 3.50, 2.95 1.95 1.45

8.50, 6.90, 5.90 7.50

53205.
Practicam
răgușala
căpătată
în groapa
cu lei
».95, ».65

3.25

53431 bis.

Pe alocuri
mai subzistau
diverși copaci

Ăștia *rîdeau*
știau și ei
ceva
15. »

4.50, 3.50, 2.95

3.90 2.45 1.95

Rudele mele
se opuneau
tentației
de a vorbi

Foloseau un
singur simț
neactiv
8.90

4.90, 3.90 8.75, 6.90 9.50, 7.50, 5.90

53200 bis.

1.95, 1.25, ».95, 4.50, ».65

Aveau
ochi albaștri
veneau
de departe
1.45, 1.25, ».95

53204.

Îmi dăruiau
eșarfe colorate
și atît 6.90
Un fel
de somn 6.90
și de refuz
Trăiam pe *lîngă*
nara lor

Îi chinuia
o aprigă nevoie
de dedramatizare
2.45
1.95, 1.45, ».95

53200.
Acceptam
legea aceluiași
spațiu *Acolo* mă și
pieptănam 4.50,
3.50, 2.95, 2.45

53352 bis.

Din cînd
în cînd nathura
îmi îngăduia
o viață mai
cam
pestră 8.75

Încet încet
pierdeam din ve
dere 5.90
faptele
Poștașul culegea
semințe negre
25. », 22. »,
19. », 16. »,
14.50, 12. »,
9.75 7.90

Era convins
că-mi aduce
gazeta
10.50, 7.50, 4.75
8.75 5.90
Oricît
ar părea 5.90
de
ciudat

Întins pe pat
la asta meditam
zile întregi

Ah dacă aș fi avut
un pian
26. »

Odată adormit
îmi ștergeam de pe
față urmele potopu
lui
11.50, 8.75
Urma sărutarea
de seară

3405.

Apoi mă duceam
în grotă
să-mi vizitez
1 iubita
9.90

Purtam cămașă
proaspăt călcată
vestă de in
și coliere
6.90

53203 bis.

Iertați-mă că
amintesc de
toate astea
dar
nu 6.9
pot să ascund
nimic.
19.50, 17.50,
14.75, 12.75,
9.75 7.90

Îmi păs
tram și
la Ea
pălăria
pe cap

1.95

Ea mă pri
mea purtînd
spiralele
ornamentale
3.90
2.95, 2.45, 1.95

Spunea
tu vînătorule
de vidre
răsfață-mă
fă-mi cinste

53452.

O stranie
lumină
îi poleia
corsajul
2.95, 1.95

Era ora de miere

3.90, 3.50, 2.95 4.95

53203.

53412.

Reversul unor afinităţi

Cînd îi îmbrăţişam
păreau preocupaţi
Construiau *edificii*
de lemn

143001	143002	143003
2.75	3.90	4.90
2.55	3.65	4.50

Mai de mult fuseseră
fetiţe cuminţi *Acum* deve
niseră bărbaţi în toată
firea

143004	143005	143006	143007
2.95	3.90	4.90	6.90
2.85	3.75	4.75	6.50

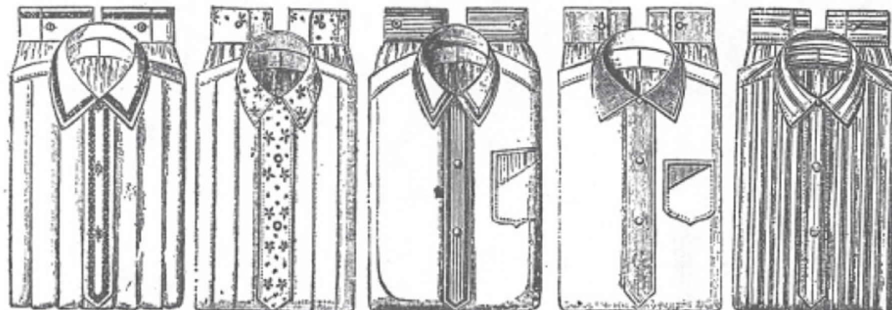
Eran încă celibatari Ne
voia de dragoste le-a
venit *mult mai tîrziu*

143008	143009	143010
3.75	4.50	6.50

143011	143012
3.90	5.90

La masă numărau
şi păstrau în memorie
fiecare bucată din
carnea *sau* 5.90
din pîinea
care se consuma
în tăcere
6.90

Cînd se duceau la
teatru figuranţii
îi trimeteau să
cumpere
bomboane 9.25
(Unul din ei
dormea pe podium)
8.50

143016.
Aplaudau puternic
orice sunet
Aveau
pasiuni 2.75
(e un punct de vedere)
În *pauze* 3.45
obişnuiau să facă
tablouri vivante 3.90

143019.
Stingeau luminile
una cîte una pentru ca
fiecare să *poată* privi
armonia
4.50
fundamentală la care
rîvneau ceilalţi 6.50

143021.
Cînd se trezeau
la mijlocul nopţii por
neau spre *uşă şi* cădeau
ca *morţi* pe prag Gestul
acesta îl dezaprobam
cu *toată*
energia 4.95

143022.
De fiecare dată
păreau cam demoralizaţi
şi mă rugau privindu-mă
în *albul*
ochilor
să-i înţeleg 3.45

Le aşterneam pe
jos cîrpe ude 2.95
ca să *calce*
pe ele şi să se
reîntoarcă 4.50
în pat
Acolo 9.75
îşi regăseau toate
pasiunile 14.50

Ecourile unor gesturi practice

Forme şi centre	Calitatea I-a	Calitatea a II-a
Trebuiau *să intre*	».55	».35
pe un *coridor*	».55	»
să bată *la o uşă*	».55	».35
şi să *întrebe*	».60	».40
de *cineva*	».95	».65
care *nu*	».75	».65
locuia *acolo*	».55	».35
	1.15	».75

Un spectator susţinea stîlpul

Sala şi coridorul
erau înţesate
de lume 5.75

143028.
143029. Ei se culcau pe
marmura
scărilor 3.25

Dormeau
aşa din piatră
în piatră 3.25

Formau
un cerc destul
de *cenuşiu* 6.75

Fireşte32.
unul practica
acordeonul 3.25

143033
143034 Oricine ar
fi murit de
ruşine 3.25

Urma 35.
o pauză apoi se
îmbrăţişau 3.25

Dar unde e cas
cada despre care
vorbeau 3.25

371068.
10.90
13.90
Cu un voal peste față și cu o
lampă electrică în mînă
la confluența vidului

Conversația în trăsură

371074.
14.90
13.90
371072.
16.90
12.90
371080.
la confluența vidului
10.90
371083.
ai să vezi cum
morala platfussului
naște o complicație
dramatică
11.90

371079.
un fioros foc verde cu cele
două dimensiuni
suplimentare
9.90

371081.
Tu care strigi fără dureri
și porți o dedicație
pe colțul gurii
.90
4.90

371082.
Memorie care din doi va vorbi
despre sora lui moartă
despre capra lui vie
.90

371084
Și stăm ca doi bieți
gemeni în profil
ce putem face
0.90

Conversația devenea intimă (Comunicam la perfecție)

371103.
De foarte multe
ori se pare
că la geneza probelor nimic
nu e prea vesel
13.90

371104.
Ca în
serile cînd
soția-model
intră în camera
amantului
imaginar
8.90

În ciuda
aparențelor
avem impresia că ne aflăm în fața
elementelor unui
răspuns care
nu ne-a fost
niciodată transmis
în întregime
13.90

9.90
Sau cînd
în fața magne
tofonului i se descoperă forța compen
satoare a marilor
meditații depresive
10.90

371106.
Atunci
o ploaie
de lăcuste albe
îi mîngîie obrajii

371107.
Dezertări irecuperabile
atîtea idei higienice Oh dar mai bine
să tac.
16.90
Sau să-mi repet
că nimeni nu-i
profet în gara
lui
19.90

La ce servesc
cearceafurile puse pe
oglinzi

371112.
În plus
soția-model
cunoaște drumul
cu exactitate
și totul se petrece
pe vîrfurile picioarelor
18.90

Vreau să spun că unul din pereți
e acoperit cu tablouri reprezentînd
corăbii
pe una din corăbii e camera aceea
8.90
12.90

Și cînd
noi martorii
ne pregătim
buchetul de insulte
pe jumătate adormită
corabia pornește

Atunci se clatină *sicriele natale* pe care nu le PĂRĂSIM NICIODATĂ

15. », 11.50 8.50

6. » 4.50

20. », 16. », 13.50 10.50

12.50

61553.

15. » 11.50 8.50

15. » 11.50

61557. El își făcuse rost de alte expli cații 11.50 6.90, 4.90 3.90

8. » 5.90

După o trecere prin straturi prin tr-o severă apăsare

6.90 4.90

poate mai jos sau mai în adîncime la capătul fiecărui ciclu 6.90

61559. un om mînca o piatră

6.90 4.50 2.90

Tot ce spunea era adevărat cu unele mici exagerări

5.90 4.90

61563.

Apoi mînca pămînt fără nici o jenă

4.90, 3.90 2.90

Se așeza pe o movilă cu aripile încrucișate 6.50

Îmi adusese zece ouă Era un animal

4.90 4.90, 3.90 2.45

Lîngă fotografia lui se afla o femeie de pe cînd era vie 4.90 3.90 2.90 2.45

61565. Adeseori creștea își săruta *pantofii* 3.90

Avea o serie de amintiri emoționante 3.90

Se înțelege că trăia din propria ei respirație 1.45

Avea monezi mici resturi de paie Își arunca galoșii *peste gard* 3.50 12.50

NOTA Aș fi stat lîngă ea cu ochii în gol ca un cîine într-o pădure de oase

Frumoasele elastice

ÎNCĂ O UȘĂ SPRE IZOLARE

53220 *bis*. Cîțiva călători încercau să rezolve pe propria lor piele infecția altora

8.50 6.90

53310 *bis*. *Se sinu* cideau cu mult succes la han

9.50

53408 *bis* Acolo în contact cu aerul lichidele ruginesc Aceasta ne-ar putea solicita entuziasmul

37.75

53603. Și poate înăuntru e mai cald

7.25 4.50

53602. 13.75 7.90

Să intrăm repede 10. »

53600. Așa ne trebuie 12. »

E un cer ca o vînătă

53620.

4.90 3.25

53621.

11.75 6.50

53622. Incestul laptelui

14.75 8.25

53661. Atîtea lucruri ne mureau în gîtlej asasinate de cuvinte

12.50 14.25

53660. Deliberatul vaiet umbra Simulacrul lumi nei 5.50

Oh

se

petrec

atîtea

Niciodată nu am fost
mai departe
unul de altul prin
stricta aplicare
a unei
rațiuni

Tumefiați
de riduri trans
figurați de ploi
și vorbele ne curg
printre degete
ca apa

Mi-ar place să aștern
cearceaful mov peste
nămol
să sparg oglinzile cu
tîrnăcopul
de jos în sus
și invers
într-o muțenie
înverșunată

03191. Oh se petrec atîtea momente
caligrafice dar ele pot fi
numai sugerate nu descrise
De fapt
am adormit
pe un fotoliu instalat
în mijlocul străzii

11.90

12.50

03190.
O tehnică de paradis și spun ce se mai
poate spune
trecînd
din camera aceea izolată în alta
mai inaccesibilă

2.90

16.50

Apreciind experiența catego
rică a osului care creștea
creștea
pe-o traiectorie de păsări
mi-ar place să revăd masa cu
trei picioare în jurul căreia
dansăm
o siluetă
care ne cunoaște Tăcerea ei
nu mă interesează nici ges
tul amoros făcut cu o pot
coavă

În momentul acela
fețele noastre intră
în penumbră
și iată norii experi
mentali
refuzul programat

Nu știu
nu vreau
nu-mi amintesc.

Tu domnișoară
ca orice persoană lip
sită de apărare *du-mă*
în brațe

frumoasă călăuză.

Malul albastru
(1990)

Schimbarea lucrurilor

Schimbarea lucrurilor

Veni toamna valuri de frunze migrau
unele lucruri îşi schimbau natura
stăteam pe un mal liniştit contemplam
iubita ofta închidea ochii „spune ce vezi"
ea răspundea „văd cum se ridică din pământ foarte bătrân
îmbrăcat cu o haină lungă"
aici încheia citatul (Samuel XXVIII 8-14)
deschidea ochii trăgea undiţa
pescuia un peşte de lemn

Spiritul-Sfoară

Ai naibii plopi foşneau în întuneric
era frig eram ud aveam boli sufleteşti
când mă lipeam de ei îmi ronţăiau cămaşa
mai jos cineva săpa i se albise ceafa
cerea tutun la trecători câte unu
îi răspundea încet „bagă de seamă"
el săpa de zor striga la mine „bagă de seamă
uite că plouă şi tu de ce umbli noaptea de unu singur
îmbrăcat în paltonul tău vişiniu
mai bine intră în casă culcă-te pe podea
poate vine Spiritul-Sfoară şi te învaţă el
să pedalezi din picioare până sus"

Marile însemnări ale anului

Poate că ne aflăm în al patrulea sfert al păăă
tratului
acolo „unde nu este durere nici întristare nici suspin"
ci numai licărirea albă a penelor de pe picioare

oricum un tată-mamă destul de fioros
îşi face datoria şi ne latră
„nu mai am câine“ zice „a putrezit de mult
lucra ca un erou la magazie
n-a mai rămas din el decât un ochi cu aripi pe la colţuri
şi ghya ghya ghya“

Despre Femeia Leşinată

Frumos mi-ar sta cu pălăria mea de lut
Pe malul Eufratului în ape masculine
lângă Femeia Leşinată
Cu tâmpla pe o scândură i-aş povesti
cum ar putea să-mi scrie de exemplu
scrisori de adoraţie
„gândeşte-te un pic“ i-aş spune „la aventura noastră zilnică
acum când te dedai odihnei celei mai adânci
acum când tu sărmană şi porumbiţă
încerci în gând să zbori pe când eu
încremenit şi singur stau cu tâmpla pe o scândură“

Până trece tornada

Ponosit ca un fluture ud
mă uit cum se înalţă plopul spre cer
împarte dreptate are frunze de aur
plopule zic frumos foşneşti
în obscura îmbrăţişare a crengilor noastre
(dacă ne despart ne ofilim şi murim)

dar până trece tornada
e bine să ne ascundem în hainele noastre pline de clopote
pe când scapără ceva ca o gresie caldă
şi soarele se diluează printre norii de pâslă

La ora când treceam

Ţin minte totul clipă de clipă n-am uitat nimic

La ora când treceam pe lângă magazinul cu legume şi fructe
undeva pe un platou circular apărea ceva incert
bătrânii afirmau că e vaca rătăcitoare din care ne-am născut
„dacă te duci s-o vezi“ spuneau „fii atent
să nu te calce naibii pe oase să plângă fata aia după tine“

la orizont pe locul soarelui amurgea o femeie
ca o tulpină de trestie învelită în catifea rubinie
era toată din jar îmi plăcea să mă uit la ea
doamne ce braţe şi ce coapse avea rubinii şi rotunde
„îţi dăruiesc toracele meu“ îi strigam
fratele meu cel mare din sicriu mă pleznea peste scăfârlie
„marş de învaţă jigodie“ îmi spunea
(„în lăuntru lui se afla vigoarea şi iată de ce se numea cadavru“)
„marş de învaţă“ şi mă pleznea peste ceafă
ţipam ca din gură de şarpe venea tata murise şi el mai de mult
„ce aveţi băieţi“ întreba era blând
„e o jigodie“ răspundea frate-meu „asta e“
fugeam în grădină îi lăsam să discute
loveam cu piciorul în arbori ţipam ca din gură de şarpe

în acest timp prin brutării
câte unii se mai opreau să respire
vorbeau despre negrele întâmplări ale celor rătăciţi în amurg

Frumoasele deprinderi

Să revenim la frumoasele noastre deprinderi
sub cerul intuiţional
să ne arăm cu grijă pământul de pe tălpi
să folosim gesturi de papură cuvinte
despre balanţe despre forma focului
despre extazul binecuvântat şi dureros
sau despre sânge despre lapte şi despre celelalte obiecte-mamă

astfel ne-am putea regăsi
sub chioşc în camera de după un perete
în lumea foşnitoare de sub noi
complet paradiţi dar nu despre asta e vorba
şi cine mai ştie

Pe colinele lumii

Căzusem ca o namilă cu urechi de piatră
pe colinele lumii în umezeala gesturilor înconjurătoare
înăuntru – numai noapte şi apă
şi pruncul surd cânta cu furie la clavecin

Oul morţilor (Nepotul Găinei)

Totul s-a terminat şi nimeni nu mai ştie
cum ne distram la subsol cu debutanta aceea
din întâmplare numită Laura Wierme
(frumos era fardată n-am ce zice
şi bine îi stătea cu gura ei albastră)
noi ne înghesuiam unul în altul ne roteam umerii
izbeam tare cu piciorul în podea strigam
„care se duce înainte care te duci primul“
şi tot aşa până se alegea omul
el pleca grăbit fără nici un echipament fără busolă
cu ochii larg deschişi în beznă cu picioarele înainte
bătea cu toiagul în porţi spunea că e gunoierul

mergea ce mergea până la trestii. Acolo era noapte
luna se stingea pentru ultima oară şi nimeni nu mai ieşea din casă
morţii se pregăteau să intre în Oul lor
noi aşteptam mesagerul speram să se întoarcă dar el ne trimetea vorbă că rămâne cu ei să trăiască în Ou
„sunt nepotul Găinei" ne-a explicat „am 26 de ani şi fetiţa 3"
Ceea ce exprima înţelegerea Creaţiunei şi a Universului

Respiraţia (Regele Dansatorilor)

Târziu în septembrie se auzea
alunecarea umbrei peste umbră
apoi Respiraţia clătina apele şi Regele Dansatorilor
cangur-gigant ascuns în propriul său marsupiu
se îneca sau plutea (e tot una). Vedeam
cum îi creştea pe umăr un copac
aş fi stat să ascult foşnetul lui triumfal
dar el făcea ultima piruetă (părea obosit)
îmi plescăia în ureche mânca un măr
şi praful se alegea de toate

Înserarea

O fată se uită cum dorm îmi pune o ceaţă pe ochi
se distrează şi ea cum poate
până când vine Înserarea îi dă bomboane cubaneze (de mentă)
atunci ea începe să zboare se depărtează
„Puiko" îi strig fiindcă dracu mai ştie cum ne cheamă pe toţi cum ne cheamă pe fiecare
„de ce mă laşi singur departe
pe câmp şi pe deal cu ceaţa pe ochi
lângă fântâna asta nici nu ne sărutăm măcar"

dar ea se uită la mine şi zice „he he he
ăsta doarme de tot pe câmp şi pe deal

dar nu-i nimic vine un timp când fiecare face aşa
încolăcit în Înserarea lui cum se zice“

Für Elise

Urâte nopţi şi prin hangare trecea o lună umedă lăsa în urma ei o urmă (odată mi-a făcut în palmă – mai mult lichid)
apoi după mari lupte pe Câmpia Mierlei câţiva mierloi tăcuţi cu gura ghemuită lângă ochi veneau să ne agite clopotele de la porţi
eu în grădini eram şi (vă repet) zăceam pe brânci lovit cu o bâtă de fiinţe aproape divine

Odată şi odată

Odată şi odată studenta Leonie sau alta care ne-a uitat de mult
prin ierburi liniştite într-o străveche mâhnire
îşi va aminti de noi şi va sta să viseze
în amfiteatre pe un scaun pe o câmpie de culoare diamantină

atunci în gura ei vor creşte flori
şi Leonie ca un păianjen îşi va ţese limba
pe când un vânător însângerat
va ţopăi pe lângă ea într-o iubire înfricoşătoare
şi vom simţi în visele ei fără vise
atâta noapte câtă poate îndura fiecare

Insulele Fericiţilor

Era primăvară stăteam la fereastră ploua
mi-ar fi plăcut să mormăi câteva din frumoasele mele poheme
atunci de nu se ştie unde se ivea o tânără Hanska
ne aşezam unul lângă altul ne lipeam de acelaşi perete

Era o linişte nefirească stăteam încremeniţi aşteptam
în orice caz cineva nevăzut ne pândea
ceilalţi se uitau la televizor Şi noi ce limbă vorbeam,

era primăvară plângeam cu hohote
când disperat când fericit niciodată la mijloc
pe sus vuiau vulturi şi Hanska aceea învelită într-o
pânză gălbuie se înecase de mult în apele Vistulei
dar se uita de acolo la mine cădea pe gânduri îmi
trimitea un bilet
„s-a zis cu noi“ îmi scria

afară pe un cer intestinal-albastru nişte ceasornice
îşi învârteau cu viteză limbile poleite

Ora de muzică

De câte ori îmi fac mica mea gimnastică lentă
printre băieţii tunşi într-adevăr ca nişte şobolani
oh (îmi spun) ne-am pierdut începuturile
am văruit de pomană un munte întreg
şi numai fata aceea extrem de părăginită
cu părul ca o flacără verde pentru ultima oară (îmi
spun)
pe jumătate moartă pe jumătate adormită
pe scara autobuzului pe un tractor la o înghesuială
se strâmbă la noi scoate limba ne scuipă

dar de ce (mă întreb) tocmai ea
ca o femelă de cuc înspăimântată pierdută
ne leapădă prin cuiburi de ciment
şi ce bulevard mai e ăsta care se clatină
pe când un copil cu limba într-adevăr prea groasă
îşi reîncepe ora de muzică

Melancholia

În Piaţa Mare (Grand Place) câţiva inocenţi
prindeau din zbor o păsărică moartă o mâncau
şi tot în Grand Place unul dintre noi
făcuse o descoperire ceva pietrificat
pe ea se arăta ca într-o carte cu figuri
cum unii putrezim pe plăji
cum alţii behăim prin munţi

acum stătea deoparte la o groapă
avea pământ pe ochi   Zicea
că ar fi ora prânzului şi ce mănâncă el
„stai liniştit acolo“   îi spuneam   „poate că vine
şi îţi aduce ea cartofi“

el se uita la groapă şi asculta mâhnit
cum ne ieşeau cuvintele din gura lui

O palidă pasageră o doamnă

O palidă pasageră o doamnă venea să mă vadă
eu culegeam bolovani nu mai ştiu pentru ce
şopteam un număr-fecioară necunoscut încă de nimeni
noaptea dormeam în barcă spărgeam lemne spălam borcane
mă uitam la ceas „acum ea e în gara cutare
fie ce-o fi“ mă întorceam acasă deschideam în fine ferestrele
luna se risipea prin pod peste oasele mele
cârâiam despre o mare iubire se auzea până departe
„fie ce-o fi“ mă uitam în oglinjoara de buzunar se vedea altul
cred că era Winetu cu faţa lui putrezită plină de sare
mă uitam la ceas „acum ea e în gara cutare“ mă duceam la pădure
acolo mă răsplăteam cu frunze uscate îmi acopeream oasele fie ce-o fi

„hai doamnă“ (oftam) „pune pe masă ceva potabil o băutură de nuntă
pentru un mire-copil mort de mult“
şi unde mai sunt şi ce-am devenit de atunci

Despre drumul subpământean

Ar fi trebuit să vorbesc mai de mult despre toate astea
despre călătoria mea pe o targă pe lângă moara Assan
ar fi trebuit să arăt cum împingeam un cărucior cu spiţe subţiri
cum treceam în plină viteză printre maşini
ca o încremenire care aleargă
cum nu mă uitam nici în dreapta nici în stânga şi cum făceam semne
ca un orb ca un olog făceam semne

tot astfel pe sub becuri negre pe străzile oraşului
trecea un mare vapor încărcat cu lână şi eu
(iubito) vroiam să te plimb în cârcă prin ceaţă
peste cenuşa mea de animal-magnetic să te plimb
în timp ce bascul îmi cădea peste ochi şi cel
care veghea la pupa îmi striga „mă deşteptule
dă-te jos că mi-e milă de tine cum stai
cu faţa în palme pe marginea acoperişului
şi hai că te angajez ca flibustier păcat că nu te-ai născut încă“

Stareţa

Treceam şi noi ca melcii lăsam o dâră pe pământ
pe urmă intram în cochilii ne ghemuiam cu genunchii la gură
pe câte o sofa de marmură printre frunze
dar exista acolo o stareţă murea pe cearceafuri

picioarele îi tremurau ca nişte coloane de gumă
„te rog să nu te doară“ îi spuneam „uite ceaşca
te rog bea din ea udă-ţi măcar un dinte“

Ea se târa cum putea cădea peste ceaşcă
mă privea cu ochii în apă ar fi vrut să spună ceva
o ridicam o scoteam afară sub un cer mult mai greu
cealaltă ne privea fără pupile (era pe la amiază)
pe urmă râdea O goneam Rămânea mai încolo
„Maică stareţă“ spuneam „să ne ascundem un pic
încearcă să te mişti fă asta pentru mine“
Ea se ridica şi cădea peste iarbă s-ar fi putut propti în mustăţi
Prea multă durere   Cealaltă pleca
la un priveghi al răzbunării (pentru o bucăţică de carne)
dragostea curgea către moarte dar fiecare la rândul ei
o ridicam pe picioare o mângâiam
îi puneam peste faţă tăbliţe liniştite

Atunci venea o pasăre mult mai înaltă   Purta
pantofi cu gheare portocalii   Se apleca peste noi
vroia să ne ia în braţe să ne soarbă
apa care ne acoperea gulerul gura

Noiembrie 1984
57 rue Robespierre

Scara Vieţii

Când a murit ăl bătrân
un cocoşel sfios a intrat în odaia lui
s-a dezbrăcat de aripi s-a descălţat de gheare
şi s-a întins pe pat

câteva zile a rămas acolo

dormea ca oamenii pe-o parte cu perna pusă bine sub cap
şi se uita la noi doar cu un ochi
„s-a întors ăl bătrân“ ziceam „acum doarme
să ne mişcăm încet să nu-l trezim“

Malul albastru

Abia atunci

Uneori lucrurile arată ca şi cum s-ar arunca în gol spre un repaus veşnic cu punctul de pornire într-o mişcare neîndemânatică

atunci ele devin convingătoare sau potrivit acestui fel de a privi un abur nedăinuitor ne poartă pe sub umeda-i armură ca pe vlăstarii săi de brumă

tocmai de aceea când se risipeşte simţim ruptura cărnii şi a oaselor într-o uitată simplitate la care numai rareori ajungem

Luciurile de ape

Când treci de stâlp încep marile luciuri de ape dreptunghiulare sau pătrate care acoperă întregul pământ În centrul lor nisipul ud clădeşte neîntrerupt o piramidă fără trecut şi fără viitor

acolo printre tratatele de logică pe care le iubeşte sincer stă Alexiou mort demult cu luciul apelor până la glezne el furnizorul de materiale cu viermi în nas ca Enkidu
el mângâie pe spate agonia somnului

„eşti supărat pe mine“ îi strig el nu-mi răspunde şi se duce mai departe

vine o fată cu o păpuşă de cârpe în braţe Urâtă mai e săraca O privesc cu milă şi blândeţe îmi e prietenă de multă vreme Nu scoate o vorbă Tac şi eu Apoi ea se ridică să plece spre locurile unde rătăceşte pesemne Alexiou

„eşti un imaginar“ îmi strigă „fără trecut şi fără viitor“

închipuiţi-vă gestul ei narativ

închipuiţi-vă înainte de orice un orb scăpat din peşteră cu luciurile de ape cenuşii ale ochilor mâncând pâinea brodată a celui din Lăuntrul său (piciorul pus peste mine)

şi dincolo fără trecut şi viitor călcând agale peste luciuri de ape vii şi moarte

Întrebătorul

Era o linişte halucinantă o lentă scufundare un gol primejdios încremenit în spaţiul său de brusturi şi urzici sub care şerpii mişunau neauziţi şi nevăzuţi

poate că melcii îşi lăsau şi ei acolo cochiliile transparente privindu-le un timp nedumeriţi apoi se depărtau spre cimitirul lor pe lângă sălciile arse

cu ochii închişi noi ne simţeam invulnerabili oarecum şi apăraţi de-o stranie vecinătate deşi simţeam pe-aproape vidul în circularitatea lui nostalgică

stăteam deoparte liniştiţi nu se mişca nimic nu se clintea o frunză când unul dintre noi cel adormit a murmurat în somn „însă de ce“

Sosirea în Cythera

Vai ce frumos ni se părea la barierele deschise de limpezimea semnelor noastre lente

era ca într-un vis şi vis era   Ca şi când s-ar fi dezvăluit deodată locul intrării de dincolo de vuiete şi spaime
de pretutindeni muzicile trimeteau ecouri mistuitoare şi noi ca nişte soli pierduţi abia ne mai târam printre poienele atunci ivite

pe degetele de la mâinile noastre stângi se aşezau părinţii preschimbaţi în păsărele albăstrii

pe cele de la mâinile noastre drepte se aşezau ca boabele de rouă surorile şi fraţii răposaţi

şi toţi eram uitaţi şi nerecunoscuţi prin vuiete şi spaime

De-a lungul drumului

De-a lungul drumului rămâne veghea cutremurată de întrebarea care ne aşteaptă (o întrebare privilegiată privind corectitudinea copacului mişcat de vânt şi cotropit de orizontul răsturnat peste zăpada neagră)

dar lumânările lucrează prea încet

şi să ne amăgim cu altceva

Capătul drumului

Când am ajuns eram toţi cinci noi cei trei vii şi cei doi morţi ca nişte gemeni ruginiţi de vârstă amestecându-ne şi numele şi paşii Se însera şi pe deasupra noastră cântau cocoşii nevăzuţi Lumina huruia căzând pe orizont

în faţa noastră se iveau stejari gigantici Noi cei trei vii păream trecuţi de nouăzeci de ani Unul din noi Geograful înjura Anzii-Cordilieri şi Himalaia şi cei doi morţi râdeau de el îl întrebau dacă sub barbă poartă cravată sau lavalieră

acolo în departe ne-am oprit Morţii s-au tăvălit prin flori Li se îngălbenise gura de polen În golul ochilor aveau boabe de grâu Noi (cei trei vii) cumplit de osteniţi ne-am rezemat de un stejar Gemeam ca pruncii el ne ridica de la pământ ne legăna

Fiul educator

Pierdut din capul locului într-o tăcută întrebare mereu abandonată stătea în preajma mea doar în măsura în care într-un fel sau altul mă mai considera un iubitor al plantelor ornamentale
citeam şi reciteam Mă bizuiam pe felul meu de a rosti cuvintele

era pesemne vorba de întruchiparea unui drum de sine stătător spre o respingere a umbrei lui de mai târziu

Un loc acolo

E necesar să ţinem seama de tot ce am rostit numai în treacăt în lunga noastră viaţă   În plus va trebui să ne gândim la tot ce am uitat restituind astfel strălucitoarea tăcere care se cuvine

şi fiecare dintre noi lovindu-se de duritatea propriului său ochi se va trezi atunci la vârsta unei poetice dimensiuni indiferente care se anulează de la sine şi ne părăseşte încetul cu încetul pe măsura unei adânci uitări

şi nimeni nu va mai apare nici măcar aceea care ne visa în graţia înverşunată a iubirii

(altminteri veghea ei ne ocroteşte pe drumul fără încetare care ne străbate)

şi doar un loc acolo ne va aştepta venirea dezamăgitoare

Pe un divan în fosta fierărie

Stăteam întins pe spate pe un divan în fosta fierărie şi ascultam cum cineva ascuns sau nevăzut şoptea ceva în limba lui necunoscută mie

din când în când recunoşteam ca pe un semn de veghe o silabă   Avea sporita claritate a unui început de mantră

părea ecoul ei sau răsuflarea unei balene ireale îngropată în zăpadă la mare înălţime sub cerul

sângeriu

venea dintr-o semantică nebună murea la capătul dintâi şi se năştea la capătul din urmă

din depărtarea mea o auzeam în mine şoptind parcă frântura unui nume   Ecoul ei se desluşea AUM şi se ducea prin lumea înţeleasă ca urma unui fâlfâit de aripi spre locul unde nu mai exista nici mama amintirii mele de multă vreme îngropată sub cerul sângeriu

Con amore

Cum am putea cu degetele oarbe să descifrăm o urmă de potecă spre un orice pe care nu-l cunoaştem

sau într-un semn mai larg într-o grădină să declamăm poemele poetului păros dezamăgind atenţia ascultătoare a copacilor

sau într-o lume brută nesatisfăcătoare să mângâiem tulpinele desprinse de pământ

sau undeva anume într-o apă să ne scăldăm cuprinşi de-o zbatere uşoară capabilă să ne înece

oricum o parte sau întregul nostru este de fapt fără sfârşit mişcându-se şi dispărând ca împlinirea unui trist mesaj pierdut la care nu mai e posibil nici măcar să ne gândim şi care trage după sine încremenirea sa tăcută

şi noi ne mai aflăm sub bolta cerului în zumzetul albinei pectorale

Cămaşa de şarpe

Stând aşezată în dimensiunea ei de dincoace de coborâre şi prăbuşită ca o piatră în zguduirea disperată a statorniciei sale după o naştere din chinul propriei făpturi
îşi părăsea alcătuirea mută ca să recadă în tăcerea vieţii

însă de unde îi venea această înrudire cu deosebirea
de unde răsturnarea fără consecinţe ca unul şi acelaşi lucru
şi tot de unde chinuita lepădare (după o îndelungă pregătire) din care se iveau oul de marmură şi camera de bicicletă făcută din petale putrezite

acestea şi anume fiind doar întâmplări şi nu descrieri

Călăuzirea

Abia pornind de lângă rădăcini legate unele de altele
şi hotărâte să confirme fragilitatea lor suplimentară

apa subpământeană urmându-şi despletirea nevăzută îşi împlineşte destrămarea

tocmai ştiind-o că respinge tot ce e lumină de la soare şi foşnet de la frunze ea ne atrage şi ne risipeşte

şi totuşi despletirea ei se află în zona de stabilitate în care noi uitaţi şi surzi pe treptele premergătoare

urmăm chemarea corectivă

altminteri ce-ar putea să mai însemne calea meandrelor obscure şi ascultarea noastră absorbită fără încetare de uscăciunea preajmei

se poate bănui atunci că ea nevăzătoarea şi încătuşata rosteşte doar cuvântul-mut oricare ar fi el

strădania aceasta resemnată ne păstrează drepturile rătăcirii zestrea aflată în lacune şi drumul către tot ce este îndoielnic

şi oare nu aceasta îmi îndrumă gândurile şi paşii nu mi se urnesc agale sub oarba ei călăuzire

Erau frumoase văile acelea

Erau frumoase văile acelea pelinul ca o catifea amară colinele şi caii purtând cernitele valtrapuri şi toate câte stimulau în noi dorinţa de a trece

dar cum puteam să ştim dacă acolo se mai află umbra începuturilor şi prăpastia şi cum puteam să ştim dacă ne depărtam sau ne apropiam de ele

de la plecare plantele cu trompe ne speriau ţipând ca elefanţii   Veneam de la o gară năuciţi de arşiţă

o situare a norilor ne arunca în cauzele prime şi în primejduirea glasurilor   În forma lor pierdută   În măcinarea încă negândită

eram bătrâni şi slăbănogi Vorbeam de dragoste Ne adoram În gura noastră rămânea scheletul cuvintelor zănatice

Lovirea

Lovirea ei de geamul străveziu întins pe cer făcea de fiecare dată să-i sângereze tâmpla

atunci pleca ţipând spre locurile unde se încheie pădurile natale Dar revenea după un timp ca să ne dea ea însăşi parcă mărturia dorinţei de-a se nimici învăluită în neputinţa şi în calmul său

aceasta vrea să spună că nu era posibil să descopere tăria unei hotărâri ocrotitoare

„de ce-ai venit“ o întrebam şi ea cu părul mucezit de ploi şi fără de figură plângea pe după oameni

apoi mi se părea că pleacă de-a lungul câmpurilor depresive purtându-şi lin nobleţea şi stranietatea spre locuri ele înşile nedefinite

Nunta de aur

Presupunând o tristă înrudire cu şoapta depărtată în întunericul din sine unde e loc destul

cu degetele vinete de frig ea desenează pe zăpadă umbre şi figuri pe care nu mai poate să le desluşească

şi nu-şi anihilează nici auzul care ne aude nici ochii care văd ce nu se vede

însă de unde ştie şi cunoaşte şi trece cu vederea uitarea gânditoare

iar frumuseţea ei lăuntrică învăluită în mişcarea anilor cum poate să răsară ca un mugure din prea de mult pierduta frumuseţe

Despre identic şi felurit

Mă mai gândesc la plante nemenţionate în imobilitatea cărora se arăta ca un model morocănos întreaga noastră zbatere

şi printr-o vidă îmbinare pândesc firescul descompus în zonele de dincolo – îngrăditoarea vină a pereţilor şi câte unul felurit în fiecare pe când ceilalţi se părăseau

sau îşi întâmpinau povara prostituându-se cu filozofii

„de ce mai stai în întuneric ca într-un sicriu“ îl întrebam pe cel rămas – „şi stai întins în tine

„de ce nu spargi capacul pentru o desfăşurare mânând din „urmă turma de cuvinte până înspre seară şi rumegat de ele

„pe când ceilalţi cu aripile sfâşiate îţi sună stingerea şi ruinarea“

şi însăşi în aceasta constă trezirea identică şi felurită a fiecăruia din fiecare

Alergătoarea

Din ziua naşterii sau încă dinainte ea a pornit fără oprire de la un start de multă vreme anulat şi care o precede rotindu-se deasupra ei ca o elice pe un orizont cuprins de ameţeală

oriunde ar trimete-o părăsirea sau gândurile care o mai vizitează din lăuntru ea foloseşte vicleşuguri cum ar fi uitarea numărului salturile sau plutirea

şi dacă oboseşte nu caută să se rezume la modul de-a te odihni după tradiţie pe câmp cu tâmpla pe lucerna răbdătoare care abia aşteaptă să o învelească pentru totdeauna

de aceea am văzut-o în anumite zile când mai degrabă prefera să se transforme în câine sau în ţap decât să se oprească Dacă îi vine pofta să viseze ea aleargă mai departe cu ochii larg deschişi

iar dacă se opreşte moare nici pe departe în folosul său

pentru că trebuie atunci să-şi amintească drumul inutil pe care l-a parcurs măsura paşilor şi numărul de spini gălbui crescuţi din oboseala lor

Fruct fericit

Ar trebui atunci când vine vremea să ne privim în ochi şi fără neguri ca în oglinda peisajului din fiecare şi să ne socotim bătrâni şi tineri totodată

şi să ne doară coasta din care ne-am făcut şi s-au făcut ferestre şi surori întunecate născute în aceeaşi zi şi care totuşi nu ni se arată legate între ele

şi să privim în zare unde sunt de multă vreme lapidate umbrele unde harpistul adormit îşi rumegă alene harpa iar pianistul se culcă şi se simte ocrotit în pian În schimb ei amândoi visează că sunt fructul fericit care va mai rămâne agăţat în pom şi după vânătoarea care îi doboară pe ceilalţi

în fond cel care doarme înfrânt de propriul său ochi ar fi îndreptăţit din capul locului la o respingere a legănării el antimirele şi singur fericit că va cădea în braţele logodnicei îndoliate

Lângă zidul cu iederă

Ce-i drept e cam târziu şi nu e timp decât pentru un scurt popas. Şi îmi devine limpede în minte întruchipatul punct de sprijin care mă atrage fără să cunoască

bazându-mă pe straniul său demers aştept de fiecare dată şi nu întreb

pe când iubita lângă zidul acoperit cu iederă spune cuvinte fără sunet

şi amândoi încă nealungaţi din locurile de cenuşă unde am fi îndreptăţiţi să auzim măcar pământul cum se învârteşte în gol şi să ne ţinem încleştaţi în enigmatica substanţă a iubirii

pornim domol pe drumuri odată cu invaziile de lăcuste şi cu mulţimea de păuni şi nu ştiu care ulm neliniştit şopteşte din vârfurile frunzelor o binevoitoare învoire

gândind fonetic trecerea aceasta nu-i greu să înţelegem că se petrec atâtea şi ne acoperim urechile să nu mai auzim dar întâmplările vuiesc de dinăuntru

şi iedera ne rugineşte zidul

Desprinderea

Vom spune înainte de orice că n-am ajuns aici şi nici acolo ci doar într-o extatică desprindere familiară fiecăruia în parte

aşa stând lucrurile s-ar părea că vom rămâne prada unei enigmatice dezbateri care ne poate măslui destinul şi chipul şi vederea

oricum ar fi cu greu ne-am mai putea înfăţişa altfel decât prin şoapte şi prin întâmplări şi cotropiţi de un ecou nedesluşit

sau risipiţi cu mari eforturi în tot ce vizitează liniştea
şi-n fluturii uscaţi prin colţurile casei

„Cele sfinte câinilor“

Tertulian

Cele sfinte câinilor

Pe aici respirau alţii
cu haine de aur cu pălării de zăpadă
cei mai frumoşi au murit

sub un cer vânăt-cenuşiu
trimet albinele să-i înţepe
(luna se clatină)

Câteodată noaptea

Câteodată noaptea întârziam prin localuri
ceream pianiştilor ceva muzică
ziceau că nu există (îmi părea foarte rău)
porneam agale spre casă căram în spate burduful cu apă
două trei pâini înşirate pe o sârmă o carte fără coperţi
intram în curte mă îndreptam spre ţarc
vroiam să văd cum naşte iada cu patru coarne
în prag mă aştepta cineva în giulgiu de cânepă
„şi eu am fost trei“ îi spuneam şi el repeta „am fost trei“

Orb la corb

În dimineaţa asta care e poate începutul nopţii
la ora când mă târâi plin de scaieţi şi mort
peste întinderile nesăpate ale lumii
sau când stau gol şi nemişcat
în faţa magazinului cu articole foto

în dimineaţa asta cu soare şi cu lună
cu arhiduci asasinaţi în limuzine de culoarea sângelui
aud cum fâlfâie tăcută
aripa corbului pe care îl purtăm în noi

Rotirea

Pe lângă zidul de neocolit
orbul conduce pe orb
pe când rotirea mea împinge în tenebre
cuvântul întemeietor
cuvântul care nu mai numeşte

Memorial de călătorie

Căruţele colindau cerul
mie îmi era frică de o fântână întunecată adâncă
mă înveleai cu o haină de piele care se sfărâma
şi eu plângeam în bezne
ca un prunc înfăşat în oasele tale adânci
în clipa naşterii mele

Cei trei stejari

Sub cei trei stejari mă trezeam la lume în interiorul ei
într-un vuiet de ape şi de copaci doborâţi
îmi răsuceam ochii în orbite sub pleoape
zăpadă roşie îmi curgea pe la colţuri

tu îngropatule îmi strigau cei trei stejari
în orbitele tale e iarnă şi viscoleşte

tu creatorule de hornuri îmi strigau
tu care umbli ca un cocoş sălbatic cu gâtul tăiat
cu paşi mai ascuţiţi decât colţul mesei

tu care eşti văzut pretutindeni pe linia orizontului
purtând pecetea unui proiect care ştia de mult că te vei duce
în grelele adâncuri ale Nimicului
acolo unde zumzuie sufletele uscate
plutind într-adevăr spre limitele lumii
unde gheţarii te îngreunează
şi chiar numele tău te îngreunează
tu om strigat
în aerul plin de suflete

în întunericul din părinţi
în zona propriei tale tăceri
ah şi vorbim în sensuri diferite
şi nu ştim ce am mai putea spune în afara
gemetelor pieptului tău
şi ce rămâne demn de a mai fi
răspuns sau întrebare

îi ascultam până la capătul cuvântului
acolo unde nu mai ştiu nici să citesc nici să scriu
şi desenam pe nisip şi ştergeam cu piciorul
urmând o aspră perspectivă călăuzitoare

camera 3041
patul 12340

Sora Fântână

Stau singur şi mă uit pe o stradă pustie
stau singur cu buzunarele pline de câini
stau singur şi ascult foşnetul oaselor
e ca şi cum ar adia vântul peste un clopot de ceară
dar după primul colţ la prima răspântie
s-ar putea oricând să apară cineva învăluit într-o ploaie de lumină
şi va trebui să mă acopere cu mantia lui pentru că

s-ar putea odată cu el să vină o ploaie sau o ninsoare
sau chiar o afurisită de lapoviţă
să ne îngheţe oasele proaspăt spălate
deşi ieri a fost mai frig decât azi

deasupra mea zboară câţiva porumbei cerşetori
filantropii le-au pus fărâmituri de pâine pe balcoane
şi eu mort de mult cu o piatră de moară pe piept
am hotărât în sfârşit să plec
să pornesc de pildă dintr-un grajd înecat în aburi
să merg aşa până la un crâng (tufiş) unde mă aşteaptă sora Fântână
să mă rezem acolo de prăbuşirea ei

10 octombrie 1986
salonul 3003

Conştiinţa umedă

Ţinându-mi în palme faţa atât de expresivă
meditam la mortul acela din Sohodol culcat peste mere
la fata aceea cu puf pe bărbie care zâmbea
cu dinţii ei recunoscuţi ca foarte fioroşi
da meditam printre obiecte părăginite
în faţa unui televizor acoperit cu frunze

dar aleluia vă spun venise vremea să ard tămâie şi smirnă
pentru o triumfală aniversare tăcută
şi mă culcam pe pământ îmi acopeream gura cu palma

Al cincelea element

Acum când nu mai poate fi în nici un caz vorba de o întoarcere la ţărm

stau liniştit şi mă gândesc la una şi la alta
stau liniştit într-o veche încăpere aud
ecouri repetându-se din frunză în frunză
într-un prestigios amurg adu-ţi aminte
de ochiul rotund al peştelui mort singurul ochi care mai reflecta albastrul rotund al cerului
adu-ţi aminte stăteam liniştit într-o umedă încăpere
în lumina aceea care cădea peste şoldul tău ud peste părul tău adormit
în lumina aceea de lună ca un urlet
şi foarte sus trecea un avion abia îl auzeam ca pe un tors de pisică poate plângea pilotul foarte sus în carlingă
apoi deodată se făcea linişte şi auzeam oftatul uriaş al grădinii

era atunci atâta lumină încât abia mai vedeam
dar înşiram cuvinte într-o ordine oarecum perfectă
câteodată veneai tu acolo cu paşi tăcuţi şi supli şi vai
cât ne iubeam colegial-orbeşte aproape cu pasiune
şi vai cum ne înjura bătrânul şofer din rabla lui pe urmă ne cerea scuze
pe când şleahta aceea de adolescenţi vicioşi ştiau să-şi petreacă timpul cu femei obosite şi altele în pădure
iar eu aflat acolo cu treburile mele de conchistador decretam „pe cele două muzicante să le trimiteţi înapoi restul tăiaţi-l“

şi mai era căldura grajdurilor păturile mirosind a sudoare visele din cazărmi şi caii curăţaţi cu mare competenţă
casele întunecate de la periferie amanţii fericiţi în ierburile crescute prin şanţuri
ploua peste strigătul mierlei peste turma mea de pisici copiii se ţineau scai de mine
treceam nevinovat ca o pasăre ca un melc rătăcit pe o frunză
apoi stăteam într-o băltoacă ploua liniştit peste mine

într-o veche încăpere cu podeaua vopsită putrezită de ploi

acum toate astea s-au dus ridică-te un pic şi uită-te afară
acum trec alţii în luntrile noastre putrezite vopsite
în luntrile noastre fără vâsle
trec şi salută se pricep foarte bine la reverenţe ne-ar putea învăţa
ne-ar putea face semne prieteneşti ar putea veni spre noi cu mâinile întinse
coborându-se direct din luntrii călcând peste ape
cu voaluri pe feţele lor întunecate
se vede bine că sunt vânători ar putea să pună haitele de câini pe urmele noastre
sau să ne prindă în năvoadele lor câineşti
acum când nu mai poate fi în nici un caz vorba de o întoarcere la ţărm

Muşcata galbenă

Rătăcit între faună şi floră
dimineaţa pe munte îmi făceam mişcările mele
şi nu se clintea nimic în aburii cerului
şi era frig (mă înveleam cu pleoapa)
pe când lumina înfrăţită cu umbra se aşternea
pe monstruoasa ferigă sub care dormisem
cu o muşcată galbenă pe gură

Pe la sfârşitul nopţii de vară

Pe la sfârşitul nopţii de vară când unii poate mai aşteaptă zorile
şi eu arhimandrit al şerpilor condotier al unei liniştite dezordini
ascult izbirea apei de maluri
acum când mi se fâlfâie de toate
acum când în camera mea goală sună telefonul speriind păsările care se uită pe geam

acum când cu pieptul deschis ca o uşă aştept apariţia unui semnal care nu spune nimic
acum când văd cum arde pădurea cu arborii ei iluzorii
acum când cineva îmi aduce o monedă antică furată de nu ştiu unde
acum când se trage de pe balcoane fiindcă cineva a inventat acest nou viciu
acum când mă gândesc la cheltuiala inutilă făcută de bravii mei părinţi cu educaţia şi altele
o pasăre imobilă mă pândeşte la o răspântie
şi eu magistru-obosit al păsărilor moarte
îmi reîncep chemările de cuc

Funia Cavalerului de Onoare

Aveam la gât Marea Medalie a Cavalerilor Obosiţi
Funia Cavalerului de Onoare
plus Panglica şi Jaretiera Orbilor Rătăciţi în Pustiu
aveam legate de limbă câteva Extrase dintr-un străvechi Tratat
şi ameţit de înalta lor semnificaţie
lipit de spătarul scaunului
pe un râu alunecam printre mari copaci răsturnaţi

aceasta se arăta ca o Taină
care nu mai ascundea nimic pentru nimeni
o Taină între mine şi viespea care zumzuia
în jurul tâmplelor mele ude

salonul 3003

Oamenii ăştia cu sprâncene groase

Oamenii ăştia cu sprâncene groase
(ţin minte mai ales toamna) stăteau în grădini
şi ascultau cuvintele unui bătrân mort pe iarbă
cu lavalieră de greiere cu sprâncene groase

şi cum stăteau culcaţi pe spate prin grădini
cădea o toamnă ruginie peste bătrânul mort
şi ei vorbeau cu limba despicată despre Matzov (alt bătrân)
„ăsta da om“ ziceau lipiţi de cleiul pomilor
cu ochii ruginiţi pe sub sprâncenele lor groase

Vânătoarea de vulpe

Pe calul meu şchiop mergeam la vânătoare de vulpe
ştiam eu una o elegantă umbla cu voaletă
purta la gât propria ei blană
o arătare galben-ruginie
alergând între început şi sfârşit pe un câmp verde stins

pe vremea când natura se mai arăta
mă duceam la vizuina ei şi strigam de afară
„uite calul meu şchiop cu părul verde stins
a intrat pe fereastră la tine se lăfăie în patul tău
îl aud de afară cum râde dacă îl prind îl omor
în faţa ta îl omor
îl aud cum nechează şi tu îl răsfeţi îi dai scorţişoară
şi el o să-ţi murdărească patul cu balega lui neagră
te ştiu fată bună scoate-l afară să-l omor
după aia ieşim în oraş fac eu cinste
află că sunt prietenul tău din copilărie
află că am locuit împreună multă vreme într-o cameră în pădure
de acolo vedeam cât mai departe în străfundurile naturii
pe un spaţiu lipsit de sintaxă
află că te iubeam că aveam lacrămi în ochi
că purtam şi voaletă ca să nu se observe“

stăteam în faţa vizuinei strigam de afară
„află că sunt prietenul tău din copilărie
am onoarea să mă prezint sunt locotenentul Varlaam

Agathodaimon la piaţă cumpărând sare şi pâine
află că am venit cu puşca asta ca să te vânez
şi calul meu şchiop a intrat în vizuina ta prin fereastră
dă-l afară un pic să-l omor
şi hai cu mine în oraş fac eu cinste“

apoi deschideam uşa intram în vizuină
acolo era umed şi frig întuneric fără foc
şi specia continua să se dezvolte

octombrie 1986
salonul 3003

Tigrul fosforescent

Exista un tunel în centrul oraşului
care nu ducea nicăieri niciodată
un tunel cu lilieci adormiţi (nimerisem acolo din întâmplare)
mă poticneam la fiecare pas fredonam ca să-mi fac curaj
liliecii se clătinau deasupra mea pe tavan ca lămpile după cutremur
acolo mă aştepta o doamnă (i-am uitat numele)
poate cosea deşi nu mişca degetele
lângă ea ca o pisică gigantică torcea Tigrul Fosforescent
îşi mişca ochii deasupra ei îşi clătina fruntea
eu bâiguiam „poate n-am chef să mai văd lucruri triste“
Tigrul şoptea arătându-mă „uită-te bine la el
într-o noapte ca asta la Belgrad îi era frig îl durea pieptul
îl apăsa ca o lespede prăbuşită peste cei prăbuşiţi“

o stranie oboseală îmi cuprindea umerii

mă gândeam la câteva lucruri absolut inutile
la nişte culori calde (poate focul) la depărtate savane
la adieri geografice peste feţele noastre
„eu o întind“ îi spuneam doamnei aceleia
„dacă vrei vino cu Tigrul la gară
am să vă citesc poheme scrise de poheţii anului 2006
care acum păcătuiesc singuri sub marile orgi ale nopţii“

eram la o vârstă îndoliată la sfârşitul unul mileniu
în beznă numai ochii Tigrului luceau
şi în cuvintele mele curgeau alte ape

Încet dar sigur

Expus în permanenţă la întâmplări tăgăduite şi îndrumat de forme ale unei intuiţii care se referea la vieţuiri deosebit de limpezi

de fiecare dată presimţeam un freamăt-vestitor în care mişuna apropiata înnegrire a frunzişului aflat deasupra

„unde te duci tu gândul meu cărunt“ mă întrebam atunci şi izolarea ca purtător nemijlocit al unei calme înţelegeri îmi arăta răspântii depărtate

pe când ghioaga de fier lovea tâmpla de aur

salonul 3003

Cel care încă de la începuturi

Cel care încă de la începuturi se ruinează ca urmare a unei îndelungi adăugiri şi presupuneri într-un biet

impas sau chiar în jocul satisfăcător al neştiutului

cel care se aşază în privirea cea mai de târziu aici şi nicăieri în altă parte

cel condamnat să curgă şi totuşi să rămână înfăşurat printre atâtea lucruri simple

cei lângă care nu se ştie dacă a decedat un înger sau un câine-lup

singur şi orb pe rug rămâne impasibil şi nu ia parte la greşeală

salonul 3003

Zice şi tace

Acela în desfăşurarea lui spre un abis cu suprafaţă intangibilă ne indica până la urmă o sursă a genezei noastre

„printr-o modificare de progenituri nefaste v-aţi făcut pe voi şi tot ce se petrece pe sub aştrii care vă presimţeau ivirea

dar dincolo unde e spaţiul suprimat şi scris numai pe hărţi pierdute încă înainte de vremea facerilor poate că alţii şi-au uitat şi ei memoria premergătoare“

zice şi tace

Trecerea prin piele

Într-o bună zi voi trece pe nişte alei
cu nişte clădiri înecate în lumină gălbuie
neapărat voi trece cu braţul stâng peste ochi
cu umbra îngrămădită în haine în şapcă
în gulerul desfăcut al cămăşii
apoi voi poposi un timp în orbitele mele
nedefinit tăcut pulverizat

atunci va fi secunda trecerii prin piele
marea secundă şi deci bucuraţi-vă
căci nu veţi vedea plantaţiile de nisip
şi nu veţi auzi clipocitul apei înecându-mi ghetele
deci bucuraţi-vă fraţilor bucuraţi-vă

Caii de gheaţă

Curând totul se va termina
şi vom călători împreună departe în ger
pe o nesfârşită câmpie
până când caii noştri de gheaţă vor necheza
până când caii noştri de gheaţă se vor topi sub noi

Cuţitul cununat

În bătaia vântului

Dormeam cu un cartof apoi plecam
mă lipeam de spinarea unui copac bătrân
Paraschiv Folositoareo îi spuneam sunt bolnav mă doare
furca pieptului iar braţele parcă stau să-mi cadă
lasă-mă niţel să mă lipesc de scoarţa ta
să încremenesc lângă tine
să-mi crească frunze pe ochi şi pe nări
Copacul acela tăcea Altul spunea
degeaba îi vorbeşti că nu e ea ci vremea ei mohorâtă şi mută
care ar putea să te zgârie şi să te muşte
mai bine vino cu mine facem contract
pe ea o trimetem să doarmă cu un cartof
tu te culci sub un camion îţi aprind lumânarea
pe urmă ne furişăm amândoi într-un parc pustiu
şi ne clătinăm în bătaia vântului de pe urmă

Numărul total al numerelor

Pe-aici pe aproape printre clovni furioşi
ca un şirag de şerpi cu clopoţei
se desfăşoară numărul
acum nucile au crescut Marea-Mamă
le părăseşte fără regrete
acum tu zâmbeşti aşezată alături
cu mâinile ca o ploaie pe ochi
cerceii i-ai lăsat pe masă printre şopârle
şi eu liber pe câmp adio
la malurile pământului printre ierburi amare
şi cârtiţele mă târăsc în labirintul lor
singur pe câmp adio În nebunia asta numerică
nu mai există oprire

Catastrofa din Insulele Aleutine

Pe vasta întindere a nordului într-o noapte
se făcea că alergam ca un zeu
spre hanul unde mi s-a şterpelit fularul
acolo în neantul lucrurilor în numirile lor arbitrare
printre ignorantele ereziile şi erorile mele
pe sub stelele albe ce să mai zic
iubita mai continua să mă aştepte
în racla ei de preafrumoasă adormită

şi se făcea că rămâneam cu ea
îmbrăţişaţi sub gheaţa străvezie

Cuore

În fiecare noapte la o anumită oră
o fată-hienă vine tiptil la mine în rochia ei de elevă
aşteaptă să adorm i s-a albăstrit gura de foame
eu mă urc repede în pod trag scara
„vino jos îţi dau ceva bun“ îmi strigă
„nu pot să vin îmi e frică de tine“ îi răspund
„nu-ţi fie frică te iubesc îţi dau ceva bun“
şi îmi zâmbeşte cu dinţii ei italieneşti
eu mă gândesc să rămân în pod să dorm acolo
să visez că am o grenadă la mine
ea strigă şi moare eu mă trezesc cobor din pod
e ţeapănă ca o scândură o ciocănesc sună
mă gândesc să visez că e vis că e aceeaşi
că e mama mea rătăcită departe prin Argentina
mă gândesc să ne plimbăm amândoi braţ la braţ pe alei
să stau cu ea pe o bancă mă gândesc să adorm
mă gândesc să mă trezesc să nu întârzii la şcoală
îmi pun costumul mă urc în pod
am o profesoară cu dinţi italieneşti îmi strigă
„vino jos îţi dau note bune şi foarte bune“ (de nouă şi de zece)

fata-hienă e lângă ea agită un clopoţel sună de intrare
„punctual ca totdeauna“ îmi spune profesoara
îmi dă o notă bună şi foarte bună
îmi zâmbesc amândouă cu dinţii lor italieneşti
li s-au albăstrit gurile de foame
eu arunc grenada înţepenesc amândouă
mă gândesc să cobor din pod să dorm cu ele pe o alee
undeva departe lângă mama mea rătăcită

Pornit la trap

Pornit la trap în cada mea de alabastru
nu-mi mai rămâne decât să dorm cu capul pe frunte
cu umărul peste ochi cu pieptul pe gură
nu-mi mai rămâne decât să mă rezem
de parii mei putreziţi în pământ
să ascult frenetica zarvă a mesagerilor
pe când tu alergi prin nămol
şi te gândeşti la urmele şarpelui
ca la un drum vrednic de urmat ca la o cădere

Gloria polifonică

Puţini ştiau că pe aproape se afla
acoperişul lumii cu munţii lui cei mari

dimineaţa mă trezea tăiosul soare cristalin şi rece
îmi îngheţa roua pe ochi

între timp un instalator îmi repara boilerul îi punea vata de sticlă
(partea electrică era gata)
îl auzeam foşnind înecat în vată de sticlă
cerea o mătură sau un burete pentru miracolele sale
„daţi-mi o mătură sau un burete“ spunea
pe urmă încremenea şi medita

pe urmă avea chef de vorbă spunea
„acum o să fie puţin umed în partea dinspre capac
ca atunci la Dunăre când am pescuit patru peşte
şi am mai încercat odată şi am nimerit într-un cai“

„Să mergem până nu cântă cocoşii“ mă îndemna o bătrână
„uite ofrandele de grâu şi de vată de sticlă
vâră-ţi în gură banul pentru barcagiu“

„Şefule“ spunea instalatorul „mi-am găurit ceafa cu pironul ăsta“

apoi ne aşezam pe stânci
în faţa lucrului pe care nu-l puteam clinti
şi singuri ne înghiţeam gândurile

Gardul de şipci

Să ieşim din groapa Bunei Speranţe
cu frumoşii noştri pantaloni albaştri
să mergem până la ultima poartă Acolo
să batem încetişor cu un fluture
până ce o rază târzie se va strecura printre şipcile gardului
şi se va stinge încet pe feţele noastre

camera 417

Oglinzile roz

Fericită dezordine
cu cele 54 de sunete
cu cele 18 feluri de disperare
şi casa pluteşte cu noi

dar să rămânem tăcuţi să ne privim
în oglinzile roz înăuntru

camera 417

Din când în când

Din când în când îmi notez
două trei vorbe ca să nu le uit
apoi într-un coş de nuiele pe pat
la umbră mă culc şi aştept

după un timp vine una
mă acoperă cu aripile ei îmi cântă melodii preferate
se miră singură „pe ce lume trăieşti“
şi iar mă leagănă nani-nani mă enervează
până se face întuneric şi ne înserăm
până trece câinele fără cap

camera 417

Vârful sufletului

Alăptează-mă pomule cu sânii tăi de pisică
pentru că m-am luptat pentru tine cu doi militari
unul purta ciorapi de mătase albă
celălalt saluta scoţând limba
capetele lor fluturau în vânt ca nişte voaluri de mireasă
şi martorul meu tăcut se legăna ca o plantă

salonul 3003

Când ne vârâm sub saltele

Când ne vârâm sub saltele
trece un lup departe în noi
se duce până la pod şi se întoarce
e mult de când îl ştim dar să lăsăm
şi nu mai ofta că n-ai nimic de pierdut
lumina moare lipită de zid şi începe
deruta fără motiv fără evenimente
încep obscurele aspiraţii şi spaimele
tresărirea formelor într-o implacabilă geometrie
începe un timp al lucrurilor monoton şi spectral

Stările informale

Ar fi fost bine să ne aflăm undeva la o barieră
undeva la capătul lumii singuri
să auzim cum cineva dă ora exactă
ora prăpastiei orice am face

singuri şi lângă noi începutul stihiei

Închişi într-o scoică

Glorioşi ca nişte policandre
ce putem spune e că există câini părăsiţi
şi pe gura fiecăruia câte un zâmbet

copacii încep să se pregătească de nuntă
nebunul lichid curge pe la un colţ
şi vine o memorie grea ne apasă

Căsătorit cu o pasăre

Ca un copil cu urechile lipite de ceafă zăceam într-un pat Din când în când venea cineva deschidea fereastra Când pleca păsările năvăleau în odaie Îmi

aduceau apă îmi răcoreau fruntea Odată a venit pasărea-mireasă cu pleoapele arse de arşiţă

cine eşti tu (mă întreba) cu un ochi mai albastru mai trist Cine eşti tu care zbori fără aripi gătit cu haine de rândunică Şi ce cauţi aici între ceaţă şi ceaţă unde ochii mei te privesc ca de safir

corul de păsări cânta se rotea pe deasupra noastră când au năvălit în cameră veghetoarele cu ciomege Mulţi corişti au căzut ele îi înghiţeau cu pene cu tot doar oasele încercau să şi le scoată din gură cu degetele

noi doi am scăpat şi de atunci vieţuim tăcuţi
în ungherele cele mai neumblate ale clădirei

camera 417

Celui ce doarme

Celui ce doarme în trezie şi se abandonează uleiului din lampă i se arată numai lui lâna de aur şi coarnele cu ciucuri şi aude clinchete subţiri de clopoţei

iar tufa lui e udă de prea multă lumină şi focul e aprins când îl invită murmurând „iată sunt gata"

în schimb el nu cunoaşte şi nici nu înţelege rânduiala rugului şi denumirea straniei aprinderi pornită de la el pe negândite

şi totuşi asumându-şi liniştit uitarea el taie alte crengi şi altele

Plopul

Spre plopul situat pe locul său de totdeauna mă îndreptam în fiecare primăvară Şi el continua să mă aştepte în lungul anilor considerând că se cuvine să-l privesc

iar când soseam se îndeletnicea cu aruncarea de ninsori uşoare peste lume chemate să-i întruchipeze atenta obiecţie menită să plutească peste mizeria unui firesc încovoiat în demonia firii mult mai străveche decât amărăciunea din visurile sale
în alte anotimpuri justificat de foşnitoarea-i imobilitate configura un exemplar demers al verticalităţii

şi asta mai degrabă mă cutremura trezindu-mă la înţelegerea care trimete înapoi spre începuturile de pe urmă

camera 417

Ne este dat să recunoaştem

Ne este dat să recunoaştem sunetul care irumpe şi se năruie şi se destramă spre tăcere niciodată pe deplin şi bănuim ce poate fi când întâlneşte măcar în treacăt lobul urechilor mâhnite

sau ne sărută faţa şi se statorniceşte în paloarea ei definitivă

sau ne scufundă în seninătatea pusă la îndemână de unisonul său sfâşietor

atunci ceva parcă s-ar reîntoarce de la examinarea încetată şi norul autentic ne aruncă flori deasupra capetelor înspre seară la fereastră

camera 417

Cuţitul cununat

O molimă a gropilor se întindea spre mine părând că nu ar vrea nimic şi nici măcar un nume

atentă şi hipnotică îmi împietrea mişcarea şi deopotrivă mă înălţa spre spaimă

şi ca nocturnă arătare se întindea alături în aşternutul umed ca într-un repaus rece făcut pentru respingere în foşnetele frunzelor uscate

iar eu n-aveam decât cuţitul peste piept alături de durere şi-l îndemnam „cunună-te cu ea“ şi el se cununa într-un anume mod statornic şi nevăzut de nimeni

camera 417

Poetul-copil

Ar trebui să ştim din capul locului că el mai vieţuieşte sub cerul nesfârşit înfăţişând rigoarea unor limite deloc neînsemnate

şi de asemenea să ni-l înfăţişăm cu baioneta sfredelindu-i pieptul şi purtând pe umeri materia fundamentală a durerii

sau să-l privim pe calea cea închisă cum îl conduc orbitele umplute cu tenebre şi cum adună laolaltă respingeri hotărâte şi risipiri de oase tari şi de fragile simţăminte

el care trece aproape nebăgat în seamă pe la porţi şi scoate la iveală sărăcia tristă a rădăcinilor uitate

fără să dea de bănuit că ar fi totuşi trandafirul care aleargă prin grădină

camera 417

Coroana pătrată

Când terminăm se înserează
peste ochi şi peste sprâncene
peste numele noastre se înserează

soarele mormăie Frunzele tremură
e vremea să ne punem flanelele
să stăm pe mal privind cum ploaia găureşte apa
să spunem mereu aceleaşi alte cuvinte

Faţa şi suprafaţa
urmat de Malul albastru
(1994)

poeme

(1989-1993)

Faţa şi suprafaţa

Faţa şi suprafaţa

În variante inocente ar mai putea fi vorba de vedenii încă fără înţeles

aceasta însă numai în vederea unei evadări trecută sub tăcere

iar faţa de pe suprafaţă trimite doar ecouri în stare să răstoarne aşezarea şi să pună dedesubt ce este deasupra
pe când un disc lunar întinde patru braţe două câte două într-o lumină onorifică

şi numai fascinaţia brutală a cuvintelor îl prăbuşeşte de pe boltă
şi îl prelinge peste preajma peticului de hârtie care ne există

Hrănirea pietrei

Eram în curte sub un lemn tocmai creşteau din mine nişte flori
tocmai cânta o pasăre în mine tocmai o ascultam cum cântă
plutea o adiere de crengi dinspre pădure mă învelea ca o evaporare
tocmai rosteam numele Beznei când am văzut ceva sălbatic credeam că e copac şi mă gândeam să merg la magazie să iau un joagăr ca să-l tai cu el credeam că e copac

nu mai vedeam rosteam numele Beznei apoi am spus „noi oamenii ne îngropăm frumos cu multă grijă“
acestea toate mi se întâmplau demult pe când îmi trimitea şi mere Dorina Conduratu
(eram bolnav avea grijă de mine)
şi am văzut plutind pe cer sălbăticiunea poate era cel care omorâse cu toporul o bătrână ca să-i fure şalul şi flanela veche
în Bezná se părea a fi salcâm uscat şi hrana lui era căldura animală
sulful fixat pe corpul fix
pe drumul drept unde acela şi aceea se iubeau unindu-şi aripile lor de jad şi de rubine
printre bubuituri de tunete şi printre fulgere căzute cu nemiluita
şi printre astre ridicate din ocean care se sting pe cer
acolo unde purtătorul de Egidă era hrănit cu lapte de la capră şi îmbrăcat cu pardesiu impermeabil

(el care în trezirea lui târzie n-a fost văzut de nimeni niciodată)

se auzeau curgând cu mare zgomot burlanele din toată lumea
în piepturile noastre creşteau flori şi tunetele bubuiau
deasupra creştetului meu încununat
câteva falii de pământ se prăbuşiseră pământul se cutremura
acela şi aceea se iubeau mâncau flori de salcâm luna îşi revărsa lumina în părul lor de miere
sălbăticiunea se mai încălzea pe lângă trupurile lor
„e vremea să hrănim copilul“ spunea şi la lucirea lunii copilul lor de piatră se făcea de aur pur

ploaia stătuse norii se zvântau
noi practicam tăcerea lumii

Despărţirea de dimineaţă

Toate păsările cântau Pentru un ou nenorocit cântau
se strecurau sfioase printre picioarele noastre

dimensiune senină Umbra urechilor anula fierberea varului
puţina lumină de lună te acoperea Îţi venea bine voalul străveziu
erai pe o corabie ancorată pe umerii tăi pe nesfârşitul netezit cu palma
şi eu mă întindeam cât vezi cu ochii

dimensiune a tăcerii Un câine-melc Un câine-om
intensitatea sunetului îşi retrăgea ritmul
vocile amestecau absenţa cu trezirea

şi iată că ieşea soarele Cânta pe limba lui
pentru un ou nenorocit cânta

A patra noapte

Aveam încă pământ în gură şi în urechi şi pentru prima oară ochii mi se rătăceau spre somnolenţa unui cer aproape argintiu

spre seară pe o pajişte aproape udă culcat pe ierburi germinam năşteam copaci umbroşi tufe de brumă
câte o frunză colorată plutea deasupra mea
şi ce tânăr eram
unii mai înjurau de mamă loveau cu fruntea clopotul
un dangăt uriaş umplea tăcerea un tropot de cal sub pământ
pe cine să mai chem şi ce a mai rămas din subţirele glas al lui Paulin de Mola

de-atunci pisica mea bea apă numai din cana cu bulgari pictaţi un bătrân îi dă turtă dulce
iarba cosită proaspăt îmi înţeapă tălpile în iederă se ascund roiuri de viespi
poate mă caută

şi deodată distanţele devin foarte mari

Tăcuţii

Umblând prin locuri negre în sunete egale
printre copaci înalţi şi scuturaţi de vânt
ei vin domol să-şi vadă femeile şi pruncii

dar trebuie ţinut seama că unii dintre ei exprimă apa cu mâini sălbăticite
pe când îşi târâie bocancii grei
şi practică o aspră meditaţie înveşmântaţi în putrede cearceafuri
iar uneori sunt cu adevărat statui

Copacul orb

Copacul orb călăuzit de iarba care paşte
sau dormitând în zori când se alcătuiesc pe cer hărţi tainice
din fulgere şi rădăcini (părinţi ai trupurilor noastre)
se poate rătăci pe drumul trecerii
iar foşnetele lui devin cuvinte care uneori numesc plutirea peste ape
unde răsună bolţile şi toate lumile din sânul lor

dar modelat cu simplitate îşi poate regăsi puterea înălţării
şi desfăcându-şi ramurile largi îşi poate asculta

acea mişcare a uitării în sunete care ne limpezesc

Vălul

Ceilalţi şedeau cu umerii lipiţi de o fereastră
cu ochi ca nişte cuie înfipte în trupurile noastre
şi toate cumpenele respirau
dar într-o bună zi ceva pluti în ei se pârgui acolo
şi se trăia destul de greu
iar noi eram răsturnătorii

atunci acea femeie şedea pe scaunul cel mai înalt şi se uita la mine tristeţe
era o recunoaştere vădită printre cele mari şi sfâşiate pe sub văl
şoaptele ei îmi mângâiau obrajii
cât de departe se aflau atunci şi vălul şi tristeţea
de multe ori găsite şi tot la fel uitate
pe iarba liniştită a tăcerii mele

Nunta

Visam că mă visam pe câmp cu doi prieteni din copilărie şi cu iubita mea care era cu noi deşi nu se vedea
grupuri de tineri agresivi săpau   Treceam pe lângă ei
unul a nimerit cu sapa statuia unei antice femei aflată pe sub bulgări
era cât el de mare făcută din lemn putred avea un cap de şoim care se răsucea pe gât
„ce faci cu ea" l-am întrebat mi-a dat-o mie am pornit la drum purtând la subţioară statuia de lemn putred
„nu ştiţi în ce judeţ este Piteştiul" m-a întrebat un călător
„în Argeş" i-am răspuns toţi trei odată (iubita mea era cu noi dar nu se auzea)

omul acela călător ne-a mulţumit „eu merg la Vidra“ ne-a comunicat

visul din vis în care nu visam Nu-i mai vedeam pe săpători iar omul-călător zbura deasupra noastră spre comuna unde avea să se petreacă nunta de la Cana Pe drum făceam un fel de happening mergeam în şir ţinându-ne de mână ca Orbii lui Bruegel atâta doar că noi aveam ochii legaţi cu feşe albe (Resturi diurne Imaginea văzută astă-seară la TV un fel de marş cel mai frumos din toate)

treceam prin sate „e aproape“ anunţam La capele de uliţi vedeam din când în când pe cineva care părea că ne aşteaptă făcea şi semne de salut striga cu palmele la gură „bine aţi venit“ „E fiul doctorului de la Cana“ îmi spuneam „poate că e şi nunta lui poate şi el e doctor“ îl salutam cu mâna ridicată (la subţioară ţineam strâns statuia)

eram la nuntă Mirii se schimbaseră Erau tot ei dar alţii (pe mirele cel nou îl cunoşteam eram prieteni din copilărie se însura pentru a doua oară cu prima lui nevastă doctorul-fiu era copilul lor) Mirii dintâi pieriseră cu totul se preschimbaseră în mirii de acum iar omul-călător zburase către Vidra mai rămăseseră la masă doar copilul-doctor plus câţiva nuntaşi mâncau dintr-un platou de sticlă peşti mărunţi

fireşte n-am mâncat nimic A fost adus un peşte viu m-au invitat să iau fireşte că am refuzat Le-am adresat celor în drept cuvintele ce se cuvin apoi m-am ridicat şi am plecat Nuntaşii nu duceau lipsă de vin la nunta de la Cana

visam că mă visam pe câmp Aveam la subţioară statuia de lemn putred Iubita mea era cu mine deşi nu se vedea

Dubla cunoaştere a pietrei plate

Vorbind un alt limbaj cu o aceeaşi voce
de dincolo de frontierele mâhnite ale frunţii
şi fascinaţi de propriile noastre voci
ne sprijinim masiva utopie
pe tot ce e din totdeauna de prisos

şi nimeni n-ar putea califica aceasta în afara
cumplitei alchimii care ne garantează naşterea

Pe sub arţari

Pe sub arţari stăteam încremenit
ca urma chipului într-o oglindă spartă
fără să ştiu dacă după aceea voi fi număr
sau generoasă pleoapă peste văzul ochilor sau peste
auzul tâmplelor înaripate
în care vii şi morţi mai regăsesc câte ceva
din enigmatica lor risipire

pe urmă începea absenţa formelor şi cineva
scotea zăbala de argint a gurilor

Până termin ţigarea

Până termin ţigarea mai este timp să amintesc câte ceva despre o zonă a clarităţilor haotice şi care lasă loc să treacă numai la ce-i menit să se strecoare prin ochiurile sitei

bineînţeles că bâlbâi ce spune gura mea nu sunt cuvinte şi mă gândesc la ce ne înconjoară din năuntru şi ne leagă având amploarea şi puterea de a ne desprinde

vorbesc fireşte ca o piatră sau ca o plantă oarecare despre legături pierdute şi (pentru câtă vreme) uşor active încă

oricum capabile să regăsească mireasa chimică şi ea pierdută

Gustul nopţii

Arbore al metalelor urmând calea umedă
până la polul sau centrul în care
toate lucrurile au gustul nopţii
suflu solar ascuns în nodul de piatră
fecioara care mai aşteaptă
fragila visătoare ca o putere fără claritate
printre rigide forme ale gestului

substanţele morale ale ipotenuzei

Eu unul

Eu unul poate sunt sămânţa sau aripa unui stejar
gândind morocănos în seva sa
venit pe lume unde nimeni nu ştie că sunt
gândit cu gândul de neînţeles al crengilor pe sub pământ
unde ard multe focuri
sau sunt un deltaplan plutind
către oraşul celor patru porţi închise
şi urc o scară putredă şezând în şa iar aplecată pe oblânc
stă coasa ruginită cu vârful înainte

(n)AUM pe bancă

Multe ştiam (şi nu toate de spus) despre o sită care cerne invers
de la adânc la suprafaţă
şi despre plopii negri care cresc acolo
şi despre respiraţiile largi
pesemne însă că a trebuit să mă opresc un pic pe-o bancă meditând la toate astea
şi salutând necunoscuţii care treceau prin faţa mea

atunci văzduhul s-a umplut de suflete şi printre ele
sufletul meu mutatu-s-a în trupul unui bătrân cu gabardină neagră şi cu şapcă în carouri
şi dus a fost cu el
şi n-a rămas pe bancă
decât îmbrăcămintea mea de fildeş

(n)AUM în ploaie

Fereastra s-a deschis spre întuneric
cei morţi sunt vii au prapuri de cârpe şi de oase
sunt oportuni pentru eternitate
cu şarpele în sân la confruntarea umbrelor

pentru comemorarea lor într-un bârlog
pentru confesiunea lor şi ultimă şi albă
pentru utilizarea tehnică a contemplaţiei
(şi toţi vom fi pământ şi putregai)
ar merita un titlu de nobleţe în timpurile dure şi obscure
ale întoarcerii către crepuscul
şi ei să ne conducă tăcuţi spre veşnicie
când vulturul începe retragerea spre stele în memorabila secundă în care soarele şi luna se reunesc în forma lor lichidă şi îşi continuă subtila deplasare spre un teren al ereziei în mijlocul spiralei
neîntrecuta curgere lunară plăcuta ei pământenire

doar mâinile pot trece pe deasupra curcubeului şi rădăcinile ne cresc pe limbă
iar hrana lor e apa şi e focul
şi ei să ne conducă tăcuţi spre veşnicie

Cu un cap pe cap

Drumul acesta îl facem de obicei singuri
cu un cap pe cap
prin umbra care ne trăieşte pe fiecare
şi ne culcăm la capătul ei
acolo se adună toate păsările văzduhului
acolo poate zac şi eu cu o cârpă galbenă pe obraji
îmi pun ghetele sub cap şi dorm aşa
până când lupul din somn trece prin mine
cu blana lui de mătăsuri albastre şi galbene

una peste alta acolo fiecare e o pasăre umilă
şi ce rost ar avea să mai luăm câinii cu noi

Traversarea

Lucrul acela (împotrivirea) se închidea
ca şi cum ar fi venit de departe din locuri nesăpate
cu ochii închişi îl ascultam ne luam rămas bun
spre insule pluteam ne sărutam
ca după o îndelungată şi tristă rătăcire

adeseori neobservate cuvintele urmau exodul
o mână neagră şi o mână albă sărutul negru al magnetului
forma lichidă a seminţelor picioarele care abia înfrunzeau

în zilele acelea visând Traversarea

noi ne iubeam adresându-ne numere

Clavicula a doua

Rostogolit în pulbere
şi mistuit de o înfăşurare liniştită
sau obosit de cele putrede şi destrămate
mă odihnesc într-o nelegiuită clătinare
pe un covor cu munţi de broderii şi osanale
în preafrumoasa albie natală
în vatra dulcelui cămin

pe timpul nopţilor prea lungi alcătuit din toate părţile
mă învelesc cu fiecare parte

abia la urmă pulberile altor glasuri
mi se aşează pe urechi

Spre dimineaţă

Când plouă prea mult în mlaştinile noastre eu şi ihtiozaurul meu cu feţele pline de lumină şi de excremente ciugulim fărâmiturile de pâine găsite prin buzunare (altminteri ne trăim cea mai mare parte a vieţii în stare trează)

datorită penetrabilităţii noastre de filtru piatra vie este şi ea contaminată de unele erori axiomatice (mânca pământ) aceasta se numeşte a metaforiza

se înţelege de la sine că bâiguielile noastre au în vedere disponibilităţile tuturor

spre dimineaţă ne plimbăm deasupra cerului unor păduri uitate peste cer

Timpurile de noapte

Noi stinşi în soare ca într-o oglindă
ne cufundăm în somn adânc

şi sună forma vidului în fiecare
pe când noi singuri după lunga arşiţă a nopţii
cu părul umezit de baia rituală
ne arătăm din ce în ce mai surzi şi ne simţim
din ce în ce mai orbi

şi meditând asupra unei uitări de primăvară
străbatem fără grabă
pajişti întregi şi lanuri şi peluze
prin violenţa orizontului căzut în apă
printre statui sălbăticite
pe când ceilalţi îşi vâră mâinile în golul unui mocirlos pământ
şi pun sămânţa în pământul care ne conţine

greul şi tulburele   Poate am pierit
în pântecul matern al tunetului

1990, primăvara

Pasageri în tranzit

Pasageri în tranzit

Treceam dormind şi înarmaţi cu suliţe şi carabine cu câte patru limbi în fiecare gură

cântam tărăgănat astfel încât să sugerăm o reîntoarcere

mergeam şi fiecare părea că se îndreaptă spre casă şi grădină spre tufele de rosmarin spre florile îngălbenite ale caprifoiului spre sânii primitori unde să-şi culce capul

eu însă obosisem „nu mergi cu noi la cer“ mă întrebau ceilalţi miraţi de răsucirea gândurilor mele

„rămân să mă târăsc pe mâini şi să sparg oase“ le răspundeam şi mă culcam pe jos păstrând o îndărătnică tăcere

Cumpăna

Câteodată trupurile înecaţilor ieşeau la suprafaţă şi muşcau din lumânările aprinse şi din cenuşa focurilor de pe mal

apoi se răsuceau cu faţa spre trotuar încremenind ca nişte şerpi care ascultă sunete de flaut

o clipă mai târziu un vaier pornea din groapa lucrurilor şi zguduia văzduhul

eu căutam cu ochii cumpăna şi echilibrul ei desăvârşit se arăta ca o străfulgerare

erau acolo boli şi se zărea o constelaţie încovoiată peste capetele noastre

Întâi trecu

Întâi trecu un ins purta în braţe turma avea nevoi şi îşi umpluse nările cu frunze

apoi trecură alţii (doi posomorâţi cu umbre neclarificate) scăpaseră nesfâşiaţi de câini continuau poteca mersului căra în spate fiecare crucea sa de bronz

strigară toţi cuvântul care se rosteşte numai în bocete şi pe la nunţi şi care prevesteşte împreunarea mirilor

visate ca atare cerul şi iarba arătau aidoma spinării mlădioase a miresei

şi ultimul cuvânt părea mireasma unui chiparos

Pe sus

Pe sus peste adâncuri femei cu mâini subţiri rupeau bucăţi de apă
şi pentru prima oară ochii li se rătăceau în somnolenţa unui fapt

din ce în ce mai depărtat

prin uşa larg deschisă li se părea firesc să se revadă
şi să-şi resimtă pe aproape aripile negre

„ar trebui să ne hrănim cu ghindă şi cu durere fizică"
gândeau

ar fi strigat un nume dar se întrebau
„şi dacă nu răspunde nimeni"

apoi se coborau în bezna gropilor comune
unde vorbim prin gesturi şi se petrec atâtea

Despre orizontala care se înalţă

Nu mai ploua fiindcă uitasem datina şi ea se întorcea scurmând pământul
fugeam adânc   după aceea au venit şi alţii printre parcurgerile încâlcite şi primejdiile mari
era poate sfârşitul sau însănătoşirea   am convenit ca fiecare să gândească pentru sine

se arătau şi partea sfărâmată a luciului aflat la îndemână şi ape veştejite şi rotiri care conţin numai respingeri şi se ţin deoparte

genunchii noştri se uitau prelung la ele şi numai stele reci ne mai dădeau târcoale

„nu desluşim decât ecoul naşterilor noastre" aşa gândeam pe rând fără cuvinte fiecare

apoi am zis „e bine   o să ne mâncăm cu poftă mâinile şi gura“

Aproape de aproape

Aproape de aproape în rădăcina asta
ceva se străduie să redevină

iar noi rămâne să ne întrebăm dacă să trecem cu vederea blândeţea lui nimicitoare

urmează o rostogolire şi poate o zguduită claritate
care falsifică şi uită

atunci cu greu mai recunoaştem graţia electrică a vechilor bărbaţi
pe care îi văzusem mai demult cum îşi cărau cămăşile coclite
prin mlaştina care îi dogorea
şi se plantau cu braţele în cruce cu un condor pe fiecare umăr
bărbaţi care vroiau să moară şi îşi zdrobeau şi oasele ca mama mamei lor
şi ies în ploaie să-mi dezleg frânghia de care sunt legat

Utilitatea migraţiilor

Va trebui odată şi odată să trecem împreună
prin şiruri de catarge rupte de scânduri şi de stâlpi
plutind pe spatele lucios al apelor
până găsim faleza cu nisipuri umede
în care totul se îngroapă ca să se odihnească

vom fi siliţi acolo să ţinem lungi prelegeri despre lucrurile înecate
sau să intrăm în rândul vulturilor care scormonesc gunoaiele

oricum spre asfinţit când vântul se va domoli
şi ceata va aluneca departe peste orizont
noi vom rămâne tot acolo faţă în faţă
de-o parte şi de alta a tăcerii

Tăietorul de diamante

Hotărâtor ca nimeni altul este stâlpul
cu talpa lui vârâtă în nămol şi părăsit de elementele armonioase mai totdeauna îndoielnice

aşa se face că

şi în acelaşi timp hotărâtoare este lintiţa care pluteşte peste ape
şi chiar copacul cel mai înţelept care în marea sa înţelepciune evită să ne spună ce se cuvine spus

altminteri semnul Diamantului rămâne ca o cicatrice pe fruntea Tăietorului şi va desfăşura acolo natura cunoscută în falduri liniştite
în rădăcini şi fire care ne atrag

pe când adâncul mai degrabă fără suprafaţă
gândit ca Tăietor de Diamante
uitat şi alungat ca Tăietor de Diamante
ne mai absoarbe în lucrarea sa
imediat cum spune mătura

La întâlnirea feţelor

Spre toamnă mă pomenesc la poartă cu un câine venit de cine ştie unde   îl primesc în curte îi pun numele Rătăcitu îi dau pâine şi apă nu se atinge de nimic

când dau boabe la păsări vine şi ciuguleşte   apoi se duce în grădină mănâncă foi de varză   pesemne că în rătăcirea lui s-a învăţat cu boabe şi verdeţuri

în plus are o boală urâtă i-a căzut tot părul se scarpină întruna   murdăreşte cerul şi pământul

vine Îngerul îşi strânge aripile ca să intre pe poartă „e o boală molipsitoare" zice „trebuie omorât altfel îmbolnăveşte vitele"   scrie ceva într-un catastif îmi dă otrava şi pleacă

arunc otrava în privată

vine o noapte de iarnă se răcise soba   aud un geamăt şi un mârâit urât ca din altă lume   pun ceva pe mine iau felinarul şi ies   cerul străluceşte stelele sar prin cer   „o fi gemut oaia" îmi zic

intru la ea   lepădase   zăcea istovită pe nişte paie   Rătăcitu îi hăpăia mielul mort   mârâia cumplit   iau un lanţ şi-l lovesc   îmi sfâşie palma   colţii lui trec până dincolo sângele curge gârlă
vine Îngerul   mă leagă cu o cârpă   „trebuie să te duci la injecţii" zice „n-am ce-ţi face   să nu fie turbat"
îşi desface aripile şi pleacă

mă duc la injecţii mai întârzii pe acolo câteva zile   vine Îngerul îşi strânge aripile   „l-am omorât“ zice „i-am tăiat capul pentru analize să ştii că nu era turbat era numai furios“
îşi desface aripile şi pleacă

vine primăvara florile prunilor curg peste mine   stau pe un lemn afară în noaptea neagră   mă gândesc pe unde o fi putrezind trupul cel fără de mormânt al lui Rătăcitu

şi iată că vine sufletul lui negru uriaş acoperit cu păr lung despletit ca al mireselor frumoase   vine din beznele prin care a rătăcit şi se culcă la picioarele mele   vrea să mă lingă pe ochi

întunericul ne ajută să ne privim faţă în faţă

1988

Astfel gândind

Astfel gândind la ochiul care ne fereşte cu chiotele sale
şi însoţiţi de bocetul frumos
alcătuim amurgul lucrurilor în osuarele cereşti
acolo unde apele au rupt copacii şi Curgerea se umple de la sine
şi e de auzit de ce suntem alături
şi niciodată în acelaşi timp
de ce uneltele obişnuite ne şterg şi ne refac în mărturia lor
de ce prin sunete şi semne regăsim grădini abandonate paraclisuri nevăzute încă

eliberaţi de potrivirea numelui
şi de povara de a desluşi în depărtare

iar gura ne rămâne sfărâmată
o joacă a întemeierii propriu-zise

Rămurica

Pe la apropierea toamnei devenisem mort În sala cinematografului chiar sub ecran fusese pusă provizoriu lada menită să cuprindă somnul meu de veci

când am pornit în fine într-acolo târziu după amiază s-au scuturat pe mine flori de ploaie Pe după garduri mă pândeau vecinii În caracterul lor privit cu depărtare era şi vrajbă şi unire şi sămânţă neagră

singur mergeam de-a lungul uliţei peste asfaltul ud şi negru pe lângă şanţurile pline cu ierburi înecate Şi am zărit deodată vieţile care se întorceau

ce vânt frumos trecea prin părul lor pe lângă mine

la cinematograf mi-au spus că nu e gata „Mai trebuie o pernă mai trebuie adus capacul şi scoasă apa care a plouat în groapă“

atunci mai am timp de-o plimbare (mă gândeam) mai am timp şi pentru o vizită la Rămurica să-i dăruiesc un nume (poate Draga-Lina) ca să nu mă uite

pornisem într-acolo   De sus din pomi sau de pe la ferestrele înalte cei cu binocluri se uitau cum merg strigau în urma mea „N-o căuta degeaba că e la pădure s-a dus acolo cu băieţii ei cei răi şi bătăuşi“

alţii strigau de teama unor întâmplări aievea „Du-te şi foc să pui din crengi uscate şi din cauciucuri să te mai încălzeşti că e răcoare şi bate vântul de te zăpăceşte“

am mers domol până la marginea pădurii   Pesemne am greşit ceva (gândeam cu mare încordare liniştită) pentru că se arată faţa lumii în structuri bolnave

şi tu Rămurico (am strigat spre pădure) să ai parte de tată că eu n-am avut şi de mamă că eu nu mai am şi de surori care au făcut un cor în ciment şi cântă şi de un frate născut la şapte luni şi pomenit cu jale abia acum când plouă pe cămăşuţa lui de iarbă şi calcă peste el băieţii tăi cei răi şi bătăuşi

şi fiindcă mai aveam timp am tăcut şi m-am culcat acolo în roşeaţa crepusculului meu

6 noiembrie 1989

Roţile

Mândri de lună şi de stele ne înfigeam în piept cuţite de cristal
iar dacă întâlneam cerbul ombilical simţeam acel extaz care învăluie în prăbuşire şi în moarte

atunci ne zvârcoleam prin frunze răvăşite şi prin perne
şi ne acopeream urechile într-o înaintare fără putinţă de oprire

din faţă venea gata îmbrăcat
călăul salvator care uita de sine
şi ne loveam cu pumnii până la sânge

apoi siliţi să ne retragem prin abur şi prin vânt
ne mai puteam înghesui lângă un zid
în ultima căldură a unui adăpost
lângă miracolul priveliştei pe care ochii refuzau s-o vadă

dar învârtindu-se mereu acele Roţi în despuierea Vidului
ne mai trezeam oricum prin alte părţi
şi saturaţi de un amestec alb şi roz într-un gigantic creuzet
orbirea lor ne mai reda vederea

With Friendship

Strângându-ne într-un domeniu care stăruie în grosolana lui
nedumerire
în haosul care ne este leagăn
în fecundarea apelor superioare
în nesfârşitul fără neguri şi fără competiţii
stăm neclintiţi iar apele se urcă şi coboară

şi nedesfăşuraţi din giulgiuri suntem chemaţi de
vocea acelui întuneric aflat în trupurile noastre
întemeiate pe alocuri şi aruncate laolaltă

în schimb acolo unde aerul se mai rarefiază
păsări de piatră singure în marea lor mulţime
ascunse bine tac şi ne privesc

La capătul tăcerii

Se pare că la capătul tăcerii trece o neorânduială stârnită de pustiul lumii

şi seara când li se arată astre argintii bătrânii noştri chiuie iar ceilalţi stau smeriţi în umbra lor şi împlântaţi în linişte visează care mai de care

e de mirare însă că ele uneori pot fi zărite şi de cei ce dorm grămadă şi au privirea care nu visează ca treapta de neocolit menită să reglementeze şi să conceapă fructul întunecat al ochiului

Am auzit departe

Am auzit departe un copac şoptind ceva nedumerit şi îndoielnic

„sunt poate cei ce trec prin înălţimi"   spunea

atunci m-a năpădit o calmă înţelegere care părea a fi deopotrivă uitarea unei lungi mâhniri sau liniştea de după tânguirile cuiva de multă vreme părăsit

deodată au vuit deasupra strigătele sufletelor   cerul s-a spart   copacul a căzut apoi s-au năpustit asupra mea flăcări şi fulgere prelungi

dar m-a salvat puterea de a învia prin ţipăt

Sfârşitul zorilor de seară

Bătrânii fumegau pe lângă uşi pe la ferestrele de mult închise
îşi pieptănau alene pletele prelungi
şi uneori pe la sfârşitul zorilor de seară un nor albastru le trecea prin ochi

pe-afară se plimbau femei pe ale căror capete se sprijinea tot cerul bătrânii le priveau cum trec pe când o mare vijelie le izbea ferestrele

obişnuiţi să se privească mult mai înălţător când se deschide lumea
poate că ar fi plâns sau poate s-ar fi ţinut de mână
şi dragostea ar fi trecut prin degetele lor ca un izvor
magnetic pe sub ferigi cu apa limpezită de extaze
dar ei erau bătrâni cu aripile veştejite
şedeau pe la ferestre goi şi fumegau pe lângă uşi
pe când afară arborii creşteau

Planşa

Şedeam legat la ochi cu faţa rezemată de un zid
foşneam din toate încheieturile
pe jos era o planşă cu un mare manuscris
era intimitatea conferită de o ispită a vederii
discursul dezarticulării
o turmă de copaci mugea pe-aproape şi casele zburau prin aer
dar eu ce dialect uitat şi mut vorbeam
acolo lângă zidul umed unde e bine să te ghemuieşti

vedeam cum se despică lumea   era frig
„nu te mai las să pleci“ spuneam
simţeam cum nişte flori se umileau
vedeam ca printr-o tăietură în bazalt
mereu sfâşietoarea lumină a deschiderii
un enigmatic ritm al clătinării
în centrul manuscrisului printre cuvinte negre

Ca într-o mare încordare a gândirii

Ca într-o mare încordare a gândirii
un glas înăbuşit se mai aude
şi nu mai ştim cum va sfârşi această
dezordine a ochilor care ne plăsmuiesc
senzaţii de cenuşă

acum conturul omului îşi are marea sa însemnătate
şi ar putea urzi copacul absolut strălucitor sau pe noi înşine
fără nevoie de cuvinte
şi despărţiţi de ramuri care ne sunt comune

Rând pe rând

Haotică şi mistuită de propria sa naştere
cum altfel ar putea să se arate pe câmpie
în lipsa de folos a locului
pe unde spaima şi abisul o acoperă

fără uitări dar asaltată de obscuritate
şi rând pe rând cu sânii acoperiţi de fluturi
ea însăşi privitoare sau doamnă cu voaletă
şi nici nu mai vorbesc de ce nu mai vorbesc
de ce nu mai întreb
şi dacă nu cumva aceea pe care o rostesc definitiv se află
într-o primejduită depărtare

Natura umană

Când Davis a intrat în somnul meu cânta încovoiat ieşise la iveală în sfârşit acea nedumerire care te cuprinde toamna când eşti singur şi rânduit la stări pe care nu le poţi respinge
pe urmă am pornit la drum   Davis cânta la o trompetă verde   Cânta încovoiat
gura trompetei atingea pământul
şi pe neaşteptate ne-am pomenit în Piaţa 1 Mai
era o fată în tramvaiul 3 cu geantă sanitară din prelată avea o cruce roşie pictată pe capacul genţii purta o bască de culoarea cerului legată cu o cureluşă care îi cădea pe ceafă
avea vreo paisprezece ani era teribil de fardată
juca un joc se prefăcea că a greşit vagonul o însoţea un frate mult mai mic
de fiecare dată îl certa vroia să pară mama
era înghesuială în vagon Davis cânta încovoiat trecea printre ceilalţi trompeta atingea podeaua
timp după timp şi îmi venea să plâng era bătrân ceilalţi nu-l auzeau fata cu fiul-frate a trecut în celălalt vagon apoi s-a reîntors
Davis cânta încovoiat trecea printre ceilalţi zăream deasupra prin tavan stele gălbui pe cerul albăstriu îi admiram colanul de la gât un mare giuvaier cu vulturi
ceilalţi fumau şi Davis îşi ştergea sudoarea de pe faţă trompeta lui părea o amforă de aur sudoarea îi cădea pe vulturi
Davis cânta încovoiat cu inima mult mai adâncă făcea cu degetele semne de neînţeles era acolo unul cu părul foarte lung cu o chitară mică neagră
părul i se scurgea înspre chitară sau îi creştea din ea în sus în orice caz nici el nu-l auzea pe Davis

Davis cânta încovoiat fata aceea violent fardată trecuse în vagonul celălalt vedea prin geamuri flori de gura-leului şi nalbe înroşite-negru care se mişcau **timp după timp**

de două zile tot călătoream aşa Davis cânta încovoiat aproape de podea

a treia zi m-am coborât în Piaţa 1 Mai el a rămas acolo printre pasageri eu am rămas tot singur ca un amărât pe malul Neajlovului fata aceea (mama fratelui) cred că era cu Davis în vagon n-am observat

în orice caz sunt sigur că şi-a pleznit cu dosul palmei peste mutră fiul-frate şi că a scos din geanta sanitară faşă neagră ca să-i bandajeze ochii

mânjit de umbra mea eu îmi ştergeam sudoarea de pe frunte

Lucrurile în apă

Lucrurile în apă

Era o zi a lucrurilor care zguduiau clădirea apelor
când o eroare a uitării de odinioară
ne bântuia şi ne sporea efortul rătăcirilor în gol
şi umbra lor în noi ca o nedumerire fericită şi îndujoşătoare

Era o zi a lucrurilor care zguduiau clădirea apelor
dar încotro să caute cu sufletul la gură
cel care o mai simte în lăuntrul său
în trupul morţii sale într-o masivă linişte
şi aruncat grămadă la pământ

Vecinătăţile

Grădina are un ecou târziu iar noi
mergem acolo dinadins ca să strigăm
„s-au spart timpanele şi nu ne mai aude nimeni
întregul a intrat în parte şi suferă privindu-ne cu umerii acoperiţi de pene
şi oasele se ruginesc şi trec prin fluvii
cu pânze desfăcute larg pe care scrie cum ne adorăm
şi cum ne contopim în partea noastră
cu nume ameţite care ne străbat
şi se înalţă şi coboară şi plutesc departe“

alături de grădină vecinii văruiesc
şi-au scos în curte mobila şi câinele lor urlă
vrea să mănânce var
pe când în golul din odăi numele noastre sună printre timpane sparte
lipindu-se pe umezeala pereţilor şi în lăuntru lor

Semne şi şoapte

La stânga şi la dreapta mea ca doi fraţi gemeni sau
ca unul care se priveşte în oglindă
mă însoţeam eu însumi
cu sfoara în diagonală peste fiecare umăr
departe se afla cascada iar mai aproape ulmii
în spate luna ca o raniţă îmi rotunjea spinarea şi
numai mâna stângă mi se zărea prin ceaţă
la mijloc într-un singur cearcăn un ochi era al meu
altul al tău

ne îndreptam spre fericirea fumului de cânepă
„nu-mi amintesc nici ce eram nici cine sunt“ spuneai
şi aşteptai a opta lună când apare laptele

La început

La început vorbeam cu vocea mea albastră
simţeam cum cade roua din cuvinte
fratele meu Andrei cel mort şi sora mea Virginia
mă aşteptau în casă mă strigau
„să nu rămâi afară   e riscant“

dar eu intram în stânci de parcă n-aş fi auzit nimic
şi vocile se dizolvau în mine
adăugau şi retrăgeau ceva
o respiraţie de rouă

cântau cocoşii   stelele erau de întuneric rece

Marginea

Uitasem tot ce am aflat la margine
şi dragostea şi naşterea şi moartea
de-aceea ne duceam la dânsele atât de mari şi
maltratate

şi ele ne spuneau la fiecare „du-te dracului"
cu ochii lăcrimoşi striviţi ai rânduitelor
să se încredinţeze apelor şi să se umfle
să se purifice în ele
la porţile raiului hrană pentru peştii mici
împodobite cu flori şi încununate cu panglici de apă

Singurul lucru

Ar trebui ştiut că în oglindă ne aflăm conturul putrezit şi căutat acolo
al singurului lucru şi al gemetelor care duc la el

dar cel ce se încumetă să se ridice ca să-şi vadă ţeasta de marmură subţire şi gălbuie
ajuns la grotele definitive şi abandonat acolo
e nevoit să strige „frate Epimenide am venit"

şi în uitata zi a singurului lucru
poate că vocea lui ar încerca să-i mângâie urechea
în timp ce el probabil nici n-ar mai vrea să fie

Reveriile indiferente

Ne mai alegem reveriile indiferente
şi fiecare se îndreaptă spre unghiuri asemănătoare
cu îndârjirea calmă a celui care a uitat

apoi cu trupurile înecate într-o haotică iubire
cu mâinile întinse alunecăm pe fluvii

şi nu ne mai atrage nici un ţărm

Memoria piciorului

Unde sunt insulele verzi cu ciprişii înalţi şi sumbri
ca o sete înfrunzită
cu portocali care ne cuprindeau în rodul lor şi cu miresmele pădurilor de iasomie noaptea când urinam pe roţile motocicletei sub luna plină
şi ne izbeam cu frunţile de ziduri

şi cine ar putea să spună de ce rosteşte un cuvânt în locul altuia
de ce acesta este destrămat iar celălalt asprit de o îngrămădire neînsufleţită
ce roţi se învârtesc deasupra ochilor orbiţi de prea multă lumină
şi cine ar putea deosebi amurgul insurgent de vagul constrângerilor adoptate

la urma urmei poate că ar trebui să-i ard un şut celui ce-şi foloseşte piciorul şi fragila lui memorie de câine ca să vadă cum îmbătrânesc
doar ca să redevin copil şi să dispar

şi nu mai vreau să spun nici da nici nu

În numele adâncului

Printre atâtea rămăşiţe
şi lucruri care se căsătoresc în numele Adâncului
fratele meu şi sora mea şi vărul meu se sfărâmau
iar eu mă agăţăm de ce puteam

falica falie se scutura cumplit

dar numai pentru câţiva bani oricare cetăţean din partea locului
putea primi o jumătate de colivă

plus banda imprimată cu vocea tandră a Recitatoarei
care putrezea
în vuietul Oceanului

Cei care mai vedeau

Cei care mai vedeau şi practicau cunoaşterea obscură
pe sub copaci prin văgăuni sau pe coline
bătrâni purtând nisip în ridurile frunţii
glorificau clepsidrele încremenite
şi construiau pe focuri stinse ciudate catedrale pentru duminicile lor

de aceea când treceam pe lângă ei
le ocoleam cuvintele ţesute din cristale
şi mă zideam în zidul meu eu meşterul zidar
sub ochiul liniştit al lunii

Cutremurul de sus

Eram cu tine în cutremurul de sus
îmbrăţişaţi zăceam la umbra unei ierbi pe vale
în corpul unui nor care se destrăma
totul se prăbuşea în jurul nostru înţelegeam în fine fericirea
îmbrăţişării pentru totdeauna

se auzea un tren departe şuierând pe sub luceafăr
o vulpe alerga prin trestii hăituită de dulăi flămânzi

Născut sau dobândit

Demult pe când umblam pe străzi ca militar cu fete
îmi aminteam de una
(roiuri de fluturi îmi zburau pe pleoape
şi întunericul mi se încolăcea pe umeri)

atunci porneam spre casa ei pe bicicletă
prin dureroasa instabilitate a ierburilor
eram cel care nici nu pleacă nici nu vine
se auzea un clinchet de gunoi un foşnet de cearceafuri ude
umbre lunare mă învăluiau
foşnetul lor îmi amintea vorba de încetare a cuvântului

Câteodată

Câteodată am gânduri de clopot

atunci lângă un pod mi se întâmplă să văd apa care ne acoperă
cu peştii ei cei morţi
şi să aud alaiul nupţial cum cântă
înghesuit de-a valma în năvoade

de-a lungul malului mirele duce pe umeri oglinda
câinele meu plânge cu hohote

Originea umbrelor

Pe un câmp acoperit cu zăpadă am întâlnit un om
omul acela m-a privit o secundă
apoi a rupt-o la fugă peste câmp

în locul umbrei lui aluneca speriată umbra unui cerb

A patra scorbură

Printre atâtea obiecte străvezii
ne vom începe hibernarea veşnică

ascunşi în bezna pajurei paterne

şi vom dormi acolo cu vaga presimţire a plutirii
până la ultimul pătrar de lună
când cel care încuie porţile ne va conduce spre a patra
scorbură sacră

Ascunderea

Tot ce scriam era vocea ochiului meu închis în literele sale
vedeam aureola ţipătului ei spectral
eram mut şi vorbeam
aceeaşi lumină mi se revărsa pe pleoape
se revărsa din pleoapele tuturor

de multe ori aşteptam să văd
izvoarele care n-au dezertat
atâtea feluri de tăcere

Călătoria cu Stelică

Buzele mielului sângerau în răcoarea de seară
când am văzut soarele lucind deasupra soarelui
călcam tiptil pe blana de la picioarele patului
aveam un coleg Stelică de o strălucitoare frumuseţe
pe lângă el se târau şopârle îmbrăcate
în aur străveziu

aceasta se chema prietenie şi în ea putrezea adolescenţa
verigheta de sârmă lucea pe degete şi în gurile noastre scânceau cuvinte de sârmă

discutam liniştiţi ca greierii

când învelit în spaţiul său Stelică a murit

eram prea tulburat şi mă gândeam la inevitabila lui călătorie
spre delta unde marele fluviu îngrămădea ruini omeneşti

sub masa cinei noastre ploua
soarele se ascundea singur şi fraţii lui Stelică veneau dintr-un elan de iubire
prin ceaţa deasă a sfârşitului
înfăşuraţi în piei neargăsite veneau cântând în pumni
veneau să-l scoată pe Stelică din corabia lui de zinc să-i spele oasele
dar el era întreg neputrezit devenise metalic
îi sărutau furca pieptului pe la mijloc pe rouă
dar el devenise livid veneau cai albi îl acopereau cu frunze
mai bine i-ar fi pus o perdeluţă peste gene
murise atâta cât să plângă maică-sa şi încă din leagăn citea o carte de rugăciuni
un bătrân îi spăla prune i le dădea şi el se oprea din citit
îi spunea maică-si „alăptează-mă pentru ultima oară
de mic copil îmi plăcea alăptarea“

acum umblam amândoi pe meleaguri natale şi corbii ne dădeau târcoale
adolescenţi nenorociţi umblam de colo-colo
în jurul nostru sufletele se văitau „tu cine eşti
de mic copil cine eşti
de nu mai ştii nici cuvinte ca să ne spui cine eşti
de mic copil cine eşti“

îl învăţam aşa „să le spui
doamnelor şi domnilor mă recomand Stelică“

eram doi adolescenţi amărâţi el era mort de mic copil
locuiam într-o văgăună ne creşteau copaci pe spinare crengile lor ne umbreau
umblam amândoi prin ceaţa mlaştinei de dinaintea naşterii
întrebam de unu Bacuta nu-l ştia nimeni
Stelică stătea în biserică întins frumos pe o masă mai mult plutea în corabia lui de zinc edificând fraternitatea noastră agresivă
în zori cântau vreo 2000 de cocoşi improvizau Zorile
ne luam fiecare iubita de mână sărbătoream nunta de aur
simţeam o delicată anxietate o surditate fecundă
şi iată că ne căram miresele în spinare spre altar
ele simţeau o uşoară cutremurare îşi simţeau pântecele umede
simţeau cum se destramă luna în mii de fire şi cum se ascunde în iarbă
rumegam pământ împreună cu ele cu miresele amazoane şi arhitecte ale umbrelor noastre
inventate de vânt
aveau coliere de plumb
privirea fiecăreia ne confirma pe fiecare
stea împăcată cu tăcerea
prin semnele beznei

sfârşitul nopţilor acelora întârzia
trecea vântul scria pe valuri ne împingea la mal
ne târam cum puteam spre focurile aprinse prin curţile oamenilor
au trecut mulţi ani de atunci am avut mărturii despre o amară agonie
şi am rămas acolo istovit
cu pălăria căzută în praf

o cât e de mult de când vedeam soarele lucind deasupra soarelui

De la caz la caz

Roata s-a sfărâmat oasele au căzut pasărea se veştejeşte pe creangă
poate că nu mai e nevoie să descoperim
complicitatea focului cu pulberea şi cu cenuşa

în ochiul care ne visează încep să se arate lucruri înspăimântătoare
pesemne că va trebui să treacă mult până la împlinirea lor
dar noi cine suntem şi ce vom face
când ghioaga va izbi în bolta cerului făcând să se ivească
acolo sus opt mii de miei de aur
care să pască ce va mai rămâne

Zgomote diferite

Fruntea se încrunta uşor
nori plumburii se prăbuşeau la uşi
semn al mâhnirii lemnului

coamele cailor fluturau
ghimpi umezi sfâşiau aerul

trupul de marmură al omului se sfărâma

Acoperiţi cu mătase

Acoperiţi cu mătase
paşii noştri sunt o simplă deducţie
umbrele nu ne mai însoţesc

pe străzi rădăcinile teilor
luptă din greu să iasă din asfalt

Faţa secretă a suferinţei vegetale

Faţa secretă a suferinţei vegetale

Pe sub încremenitele balansuri ale norilor
se pierde vuietul lăsat în voia lui
el spune şi arată încotro să se îndrepte tristeţea vegetală
când capete de bronz vor lovi draperiile nevăzute
din arsenalul mut şi vid al destrămării

Oamenii somnului

Având ca argumente beznele
ei nu cereau dovezi ci doar
o potrivire intimă o tristă contopire privilegiată
un fapt nescris şi dispărut odată cu memoria
un loc lipsit de elasticitate
ceva care să poată deveni orice şi să rămână
în stările de pradă ale toamnei

Pătimitorii

În ziua aceea la marginea câmpului
sprâncenele noastre de iarbă încărunţeau

câte unii înviau
cu patimă înviau

călcau tacticoşi peste frunze
cu măşti de aur pe faţă cu inegalabile torţe în mâini
veneau spre noi
după o lege liniştită şi firească

aveau ochelari negri purtau ghete mari
eşarfele lor fumegau
luna se ascundea pe după minarete
pe după giuvaerul care e focul
ei mă priveau obosiţi mă întrebau
„tu ce mai faci“
le răspundeam cu o singură vorbă „auuu“

Cum se nasc metalele

Ici-colo se mai pot petrece lucruri greu de înţeles
vecinii mei de pildă nebiruiţi şi umezi se duc să macine porumb la Singureni
eu nu mă duc mai bine stau acasă şi mă uit prin sită
da stau în ipostaza asta ca nu cumva să-mi scape momentul când întregul se va revărsa pe ţărmuri

e drept oricine poate să rămână sau să plece
n-are decât
vecinii mei se duc să macine la Singureni eu nu-i opresc
rămân acasă şi mă uit prin sită
poate sunt cel ce doarme nu ştiu încă
în somnul meu prin sită e o pădure depărtată acolo doar tăcerea luminează
acolo toţi copacii nasc metale
ar trebui ţinut seama de naşterea aceasta dar nimeni nu mai ştie când se împlineşte
şi nici ce este şi în ce constă seducţia acelor prunci de fier sau de aramă care lucesc sub scoarţa lemnului matern
în forma lor târzie

Eftihia

Abia pornind de la sfârşit se poate înţelege
mecanica nostalgică a întâmplărilor furia straturilor
care ne premerg sau ne urmează

atunci acel numit „acolo“ poartă pe trup scoarţa copacului
duce cu el
balanţa arogantă în care dorm membrele lui izolate
statuia Câinelui un calcul nebulos care se naşte şi persistă în spaima ierbii şi în tăcerea verde a ţinutului
şi toate mamele se pot trezi în fiecare cu alt geamăt
aşa pieriră mulţi şi iată noi ne-am reîntors
a fost o despărţire fără despărţiri o neodihnă în magnetul ceţii în tenebre şi în răspunsul lor
am fost doar frunze negre rostogolite în afară şi fluturând la adierea vântului
am fost ceva ca nişte picioruşe de copil uitat şi părăsit în somn
îndrăgostiţi de foşnetul frunzişului de sub pământ mărturisind o întrebare disperată
cu pietatea indecenţa şi plenitudinea candorii noastre agresive

iar dincolo la milioane de ani-întuneric în orgolioasele găuri negre ale mentalului uman
există sâmburi vii şi morţi furnici şi nove justificative arbori sequoia în flăcări somnopiteci omizi şi pietre aur granit aramă canguri fluturi cuţite ploi privighetori specia scaun gheata şi norii
electronica înghiţind logica intuiţiilor
şi fiecare dintre acestea îşi are poeţii ei care alcătuiesc limbajul şi fac semnele uitate de specia noastră bolnavă
iar eu salut cu emoţie şi respect poetul insectelor culorile lui psihedelice pe care le privesc cu sângele în panică

ascultând semnele lui insurgente

pe mine mă aşteaptă aşadar
insecta colorată psihedelic
a cărei formă aminteşte bombardierele triunghiulare
insecta-poet care mă priveşte cu un ochi de un verde-albastru intens
încremenită pe un fruct de zmeură necopt
ea exemplarul ultim al unei faune de multă vreme dispărută
insecta-poet proaspăt sosită ca să asiste la dementa
pieire prin multiplicare tragică
şi eu sunt sigur că mă recunoaşte
încă de pe atunci

timpurile s-au încâlcit
eu stau pe o piatră albastră şi mă uit în faţa mea
în timpurile încâlcite
şi vine un timp psihedelic iar restul e numai
diafana insectă de aur albastru-verde triunghiulară
care încearcă să-mi comunice cuvintele sale

dar eu simt călcâiul înaripat al timpurilor încâlcite
simt cum alunecă frunza mea peste nesfârşite pustiuri
pe o piatră albastră stau la un mal unde m-am aşezat demult
ca orice pelerin care se pregăteşte de plecare
şi am pornit şi iată-mă îngrămădit în noaptea
din fiecare
şi este un pod pe sub care curge lavă fierbinte
de-a lungul malului măslinii au fructe amare
trec păsări acoperite cu blănuri aurii şi vulpi îmbrăcate în pene multicolore
frumoasele vulpi-vrăjitoare
şi ne lipim genunchii ni se aburesc ochii după atâtea zile tăcute împreună

în cavoul albastru al oamenilor sub pecetea obscură a nopţii
şi facem gesturi moderno-simpatice pe la toate răspântiile
sub paşii noştri se sfărâmă cochilii şi elitre

un minut mai puţin după atâtea timpuri încâlcite
priviri salvatoare cocoşi luptători pe viaţă şi pe moarte sub un cer de cobalt înţelegerea ignorată şi indestructibilă inerţia neliniştea
sânii de ceaţă caldă aburul mersului zărit o secundă prin geamul autobuzului
saltul feroce şi graţios al panterelor negre
de ce să mă uit înainte sau înapoi unde câinii vagabonzi mă salută plini de speranţe şi vin huruind avalanşe de melci şi milioane de furnici valuri-valuri pe când un copac de patru-cinci sute de ani putrezeşte spintecând cerul

dar eu spun cuvinte care cuprind în ele milioane de lucruri
citesc lucrurile din ele părul meu arde îl văd arzând în cuvinte
părul meu pluteşte şi arde ca într-o oglindă de culoarea lemnului în care mă aflu
acolo ascunsă bine se află o singurătate perpetuă un fel de ceaţă sonoră irezisitibilă îmbibată de sunete scrise
eu privesc cu urechea aud cu ochii sunetele care sunt fiinţe şi lucruri şi foc şi gropi pentru var
eu cred în vederea acustică a măreţelor pantere negre
şi le dau forme colorate puternic
în afara vederii acesteia totul e negru
eu sunt aproape singur în mjilocul bizarelor forme în marea magie a singurătăţii
căreia îi adaug jocul atroce al prăbuşirii formelor liniştitoare soarele nopţii luna plutind cât mai sus

un câine legat de vânt aş zice aproape încătuşat de rafale s-a lipit de ferestrele veştede prin care privesc ascultând urletele lui de cenuşă scrise cu pulberi lunare
marile speranţe ale celor culcaţi pe stânci sau înecaţi în oceane
locuitori ai recifelor îmbrăcaţi în armuri de argint
exploratori ai cetăţii scufundate pe care o numesc nu ştiu de ce EFTIHIA
deasupra căreia plutesc balene defuncte

bate-mi în geam cu un fluture spun
apropie-ţi sânii de faţa mea sunt în agonie şi tac cu limbă de moarte
întins pe cearceafuri
deasupra văd şoaptele noastre sau orice altceva
să vină deci exploratorii arheologii săruturilor scafandrii
cei care ascultă ţipetele de spaimă ale fiecărui val cei care văd sângele murdar memoria peştilor clarobscurul violaceu al fregatelor obosite pierdute în adâncuri sub cerul sărat şi împuţit al stelelor de mare elicea somnambulă pânzele din pene de Pasărea Paradisului rozeta seducătoare a ghirlandelor de nisip

mi-au înflorit genunchii pieptenele lampa vasul din care se mănâncă
forţa mea secretă e ploaia e fierul
girafa cu gâtul întins către lună frigul din tine
degeaba te acoperi cu patru pleduri degeaba aprinzi focul
şi mai e sentimentul acela de a nu mai fi
mai e pielea zebrei uscată întinsă pe podeaua atelierului
şi deodată planetele îşi încetează rotirea leii fiecăruia tresar şi se uită atenţi la stolurile de flăcări care vin din adâncul de-scris care e sunetul limpezirii

şi mai e floarea EFTIHIA un fel de garoafă care nu există încă e numai un nume
dar va fi
înainte ca lumile să se destrame şi cenuşile noastre să se scurgă în haos
după aceea după apariţia de pe acum a frumoasei flori arse numită EFTIHIA odată pentru totdeauna
eu m-am pietrificat vreau să spun că sângele meu a căpătat cu trecerea timpului o enigmatică formă de piatră
adică de piramidă sau de sarcofag sau de sfinx
oricum scrisă pe lemn cu majuscule
şi cu trecerea timpului duşmanul meu de moarte e vântul care îmi roade obrajii
şi câteodată se întâmplă să zbor sau să tac ceea ce e totuna

e o frumoasă levitaţie o nostalgică îngropare sus printre aştri în vuietul aspru al liniştii în frigul cel veşnic
şi doarme cineva acolo pe grandiosul catafalc astral
dar asta nu mai are nici o importanţă
cineva ca o piramidă ca un sarcofag sau cel mai adesea ca un sfinx doarme acolo
cearcănele lui scriu cu disperare semne convulsive hieroglife obscure
şi iată că se coboară pe scara de marmură neagră acoperită cu mătase rubinie EFTIHIA
şi se aude goana cirezilor pe sub fereastra mea

apropie-ţi sânii de faţa mea sunt în agonie îi spun
şi tac cu limbă de moarte

Cutia neagră

„Se vor găsi totdeauna umbre pe sus
care să cadă peste voi ca ploaia“

astfel strigau din cer Jessie Norman şi Kathleen Battle
eu le priveam de jos
visând sincronizarea respiraţiilor
dragele mele şopteam cu gigantică melancolie
dragele mele eu n-am uitat nimic
dar vine o zi când totul se acoperă cu o senină tăcere albastră
când factorul poştal îi aduce fiecăruia câte un plic cu cenuşă
ziua când ploaia nesfârşită umple liniştitele lacuri
şi un potop de fulgere acoperă pământul şi cerul
ziua când vom paşte până la bătrâneţe
ziua când se vor stinge toate cuptoarele olarilor
ziua când gurile noastre vor fi ciocuri de păsări şi nu spun
şi nu fac semne
iar noi prin văi şi prin livezi suntem cei de demult

şi ce să fac atunci cu tâmplele şi cu tălpile voastre
risipite prin iarbă

Pe temelii

Pe temelii creştea un pom de roşcove
aici stăteau pe crengi bătrânii mei
şi ciripeau scuipau
în cutiuţe de argint
iar eu stăteam sub ei în ladă
stăteam întins pe spate mă uitam la ei
şi le strigam câşşş câşşş
şi ei zburau spre miază-zi şi croncăneau spre fluviu
iar eu (un biet bolnav culcat pe partea dreaptă)
îi încuiam în mine cu lacătul şi cu zăvorul
odată pentru totdeauna

Coasta

Ca un arhonte al memoriei
uitasem formele de admirație

în cel mai îngropat din mine
izvoarele curgeau liniștite
aveam o bucată de lemn peste față
suna telefonul mă trezea la orele 5 dimineața

atunci un om venea spre mine
venea de departe aducea multe semne
ar fi putut să stea la baza multor meditații
dar eu le respingeam ceream coasta pierdută

La asfințit

Cerul era lichid   soarele albastru

astfel am cunoscut ce e ascuns în cunoscut
iar glasul meu lucea
cerul de sus avea o funie de in ne măsura cu trestia
ploua pe stele noi băteam cu pumnii în pereți
plângeam pe dușumea pe ușa casei rece ca zăpada

la asfințit beam apă
ne răvășeam în forme mari

în adâncimi niște femei
se prăvăleau de-a valma peste cazemata noastră

aveam pământ deasupra și cerul dedesubt

„Punându-şi mantia între el şi soare“

Plutarh

De multe ori eroii noroioşi strigă prin întuneric
„se caută pământ“
când îl găsesc ei îl presară peste fiii lor
fiii îl ară şi îl seamănă peste părinţi
apoi pe insula întunecată se mai poate observa
o aruncare de frunze
peste privirile păianjenilor

Pragul

Singur pe sub grădini mă întrebam
„cine eşti tu bătrânul meu copil“
stăteam în urechea mea mă jucam cu trompa numitului Eustache
de acolo se auzea prin timpanul meu spart
cum o fecioară se urca pe rug
„aprindeţi focul“ striga „vreau să mor“

atunci se ridica din iarbă cineva de abur şi citea
anunţul din ziarul de seară
pe măsură ce citea auzeam înserarea cuvintelor
„CONSTRUIESC PERPETUUM MOBILE CAUT SURSĂ DE FINANŢARE AM SOLUŢIA
str Aviatorului 148 ap 3 Petroşani“
singur stăteam în urechea mea lângă un prag nevăzut
eram la o vârstă foarte înaintată
aşteptam trezirea de jos
cădeau fulgere cerul ardea
singur stăteam amândoi în urechea mea surdă bătrânul meu copil
şi aşteptam să ne naştem
eram cum s-ar zice **admirabili**

Nigredo

29 noiembrie 1992

Copacii visători

Poate că într-o bună zi voi merge şi eu la o şcoală de uriaşi
unde voi dobândi măsura 58 la pantofi
atunci pe sub copacii visători voi auzi
cum se zbat aripile de fier ale fluturilor
fierul lovit de fier cu chiot care clatină iarba
crescută la umbra noastră pe iarbă

atunci probabil că se va petrece şi o cutremurare
iar crengile copacilor visători răstigniţi pe fulgere mă vor îmbrăţişa
şi frunzele de marmură mă vor privi
învăluindu-mă în tragica lor neclintire

Câmpia stelelor

Fireşte că ne bântuie izvoare nedesluşite încă
şi contopite în alunecarea lor
iar noi cu fruntea sus şi adormiţi
cu şepci prea mari şi prea căzute peste ochi
străbatem calea subterană
uluitoarea nevăzuta cale umedă a lumii
pe când copacii vechi se prăbuşesc în noi
şi planşa spune şi arată legi ameninţătoare
cuvinte fără lucruri ca vederea orbilor

alt bine şi alt rău
şi peste tot nimic nu e senin

dar dacă se întâmplă să înnoptăm prin gropi
după călătorii de patru ani şi jumătate
desculţi şi muţi pe sub ţinuturi aspre
cum să mai punem la trezire întrebarea
când se arată cel ce se arată şi lasă la vedere
acele lucruri stranii uitate prin depozitele reveriei
lângă un munte uriaş pe care pâlpâie o mică lumânare

de fapt se mai petrec atâtea şi ni se arată
şi se zăresc lumini la căpătâiul fiecăruia
ca semne ale depărtării

există însă o atotputernică dezordine un haos pe nedrept ignorat
acolo ne adăpostim
într-o iubire asemănătoare cu somnolenţa apelor subpământene
apoi în ziua echinoxului de primăvară când se încep lucrările fundamentale
avem la îndemână pentru ele
cercul de piatră şarpele tatuat cernelurile care nu se şterg niciodată
şi ne putem continua pelerinajul spre Câmpia Stelelor
pe când acel ceva ne urmează tăcut
şi uneori se întinde pe iarbă ca un strat de piele peste piele
sub ceafa lui văruită se ascund mici animale somnambule
gura lui bolboroseşte întunecatele arcane ale surpării
ceremoniile pustiului şi ale prăpădului
ecoul fântânilor fără apă
la reîntoarcere ne înconjurăm genunchii cu braţele şi plutim

într-o iubire frenetică în cascadele ei tăcute
pe spaţiul cel mai intim cel mai limpede alcătuit

dar să închidem uşile să astupăm ferestrele să nu mai
auzim claxoanele rituale
plânsul matern al bărbaţilor
singuri în seceta care curge
peste păduri aprinse de blesteme

Focul negru
(1995)

Planşa

Şedeam cu faţa rezematǎ de un zid
„nu te mai las sǎ pleci“ spuneam şi ne îmbrǎţişam
era intimitatea conferitǎ ca o ispitǎ a vederii orbilor
discursul dezarticulǎrii
pe jos era o planşǎ un mare manuscris
cu toate negrele cuvinte printre desene negre
pe jos era o planşǎ cu un mare manuscris
„nu te mai las sǎ pleci“ spuneam şi ne îmbrǎţişam
„o ce departe e cum ai putut“
vedeam unul prin altul
cum se despicǎ lumea era frig
şi florile se clǎtinau în vase
se clǎtinau în ritmul copacilor în vijelie
vedeam unul prin altul lumina ca printr-o tǎieturǎ în bazalt
mereu sfâşietoarea luminǎ a deschiderii
vedeam cu enigmatica lentoare a orbirii
tot ce pierduse nuditatea
vedeam un ritm al clǎtinǎrii care încremenise
în centrul manuscrisului printre cuvinte negre

Ca într-o mare încordare a gândirii

Astfel ca într-o mare încordare a gândirii
un glas înǎbuşit se mai aude
şi nu mai e nevoie sǎ ne închipuim cum va sfârşi aceastǎ
dezordine a ochilor care ne plǎsmuiesc în trupuri
senzaţii de cenuşǎ

atunci conturul omului cu fruntea în palme
îşi are marea sa însemnǎtate
şi ar putea urzi copacul absolut strǎlucitor
sau pe noi înşine fǎrǎ nevoie de cuvinte
şi despǎrţiţi de ramuri care ne sunt comune

Rând pe rând

Nenumărabilă şi mistuită de propria sa naştere
cum altfel ar putea să se arate în lipsa de folos a locului
pe unde spaima şi abisul o acoperă
pierdută pe câmpie
în depărtarea unui dincolo premergător şi ultim

fără uitări dar asaltată de obscuritate
şi rând pe rând cu sânii acoperiţi de fluturi
ea însăşi privitoare sau doamnă cu voaletă
şi nici nu mai vorbesc de ce nu mai vorbesc
de ce nu mai întreb
şi dacă nu cumva aceea pe care o rostesc definitiv se află
într-o primejduită depărtare

Sfârşitul zorilor de seară

Bătrânii fumegau pe lângă uşi
pe la ferestrele de mult închise
îşi pieptănau alene pletele prelungi
şi uneori pe la sfârşitul zorilor de seară
un nor albastru le trecea prin ochi

pe-afară se plimbau femei pe ale căror capete
se sprijinea tot cerul
bătrânii le priveau cum trec
pe când o mare vijelie le izbea ferestrele

„suntem bătrâni" atât puteau să spună
şi ultimul cuvânt părea mireasma unui chiparos

obişnuiţi să se privească mult mai înălţător când se deschide lumea

poate că ar fi plâns sau poate s-ar fi ţinut de mână
şi dragostea ar fi trecut prin degetele lor
ca un izvor magnetic pe sub ferigi
cu apa limpezită de extaze
dar ei erau bătrâni cu aripile veştejite
şedeau pe la ferestre goi şi fumegau pe lângă uşi
pe când afară arborii creşteau

Ascet la baraca de tir
(2000)

Discurs către pietre

(1998-2000)

Călăuza rătăcită

Faptele trăite obligau la o nouă lectură în cuvinte
erau atâtea lucruri atâtea nume stranii
umblam pe câmp eram obosit şi din greşeală m-am culcat pe iarbă
departe se spărgeau copaci se clătinau acoperişuri
în surzenia lucrurilor un om îmi făcea semne
„sunt călăuza ta“ striga „vino şi te culcă în câinele meu“
eu mă culcam şi mă trezeam în lumina rece a lunii departe
trecea un vapor
era ceasul care îndeamnă la rătăcire
sprâncenele îmi acopereau încă ochii roua îi umezise
ceva mai jos omul acela continua să-mi strige „chiop chiop chiop sunt călăuza ta“
cu o simplă fluturare a degetelor ar fi vrut să mă ducă la o domnişoară
făcea gesturi porno ca să mă convingă
era călăuza mea rătăcită într-un loc foarte îngust într-o casă
dincolo se aflau alţii rătăciţi pe câmpie
ca un ciclop vedeam peste hotarele lor mă puteam uita
creşteau acolo doi copaci cerul deasupra
însemna linişte până departe
ceilalţi se aflau pe un câmp mă uitam nu vorbeam
fiecare susţinea că ar fi rătăcit pe un câmp
biata mea călăuză condamnată la o aspră tăcere
îi conducea prin pădure
(urlau de frică le dădea făină)
din toate părţile curgeau izvoare

pădure era în fiecare dormeau pe făină curgea pădure din ei
cineva spunea „dacă am ieşi de aici am vedea ce mulţi sunt
mişună peste tot ca furnicile“
le strigam „aşezaţi-vă liniştiţi pe mal aşezaţi-vă ca furnicile“
eram călăuza lor rătăcită
o femeie se urcase într-un copac
vroia să mişune acolo ca furnicile şi ascultând adâncurile sale

cerul arăta linişte până departe
umblam pe câmp eram obosit şi s-a nimerit să mă culc din greşeală sub iarbă
stăteam acolo cu un orizont peste ochi
ceilalţi se culcaseră în câini
stăteau în adâncul lor şi ascultau cum vuia pământul

Pasărea oarbă

Pasărea oarbă zbura peste noi
striga în portavoce „zbor peste voi
sunt în extaz“ şi îşi ducea o aripă la frunte
pasărea oarbă zbura mă lăsa singur
vedeam prin geam grădina paradisul în ceaţă
dincolo de prag vedeam dansul femeilor de porţelan
fragilitatea lor mă emoţiona profund
nimeni nu mai zbura peste noi totul
semăna cu o mănuşă neagră

apoi din umbră s-a ivit stăpâna mohorâtă a grădinii
abia ieşită din sălbăticie
ar fi putut să spargă dansul să nu rămână decât cioburi
era linişte iubita mea şoptea
„ar trebui să calci peste părul meu alb şi să te duci în grădină

să izgoneşti sălbăticiunea“
în glasul ei auzeam cum începea cutremurul
varul pereţilor se crăpa clopoţeii sunau
soarele de trestii uscate se clătina pe tavane
pasărea oarbă se întorcea zbura grăbită pe sub poliţă
era de sticlă şi de ceară şi îşi ducea o aripă la frunte

intrasem în umbra portocalie a grădinii
vedeam cum iubita îşi trecea mâna prin părul ei alb
pasărea oarbă zbura peste mine cădea
era de sticlă şi de ceară cădea din cuib nu se spărgea

14 ianuarie 1994

Restituirea vieţii

Trecu o răcoare veni un întuneric şi obosita noastră gândire se înecă în iazurile sale
pământul în puternica lui umbră se lipi de ceruri nimic nu se mai deslipi
noi ne lungirăm pe asfalt în surditatea răcoroasă a locului în contemplarea mişcărilor încete
acolo între tehnică şi mecanism se începu eclipsa veşnică experienţa întunericului uluitoarea lui subversiune
mobilierul somnului şi spaima ne ţintuiră gleznele
mesajele subliminale se topiră în mecanismele de respiraţie
în relief se desluşi un sân
ivirea lui stârni o pervertire a peisajului coamele lunii ne vegheau dar noi le socoteam ostile
numele nu se mai rostiră şi firmamentul nu se prăbuşi ştiurăm cu precizie tot ce visa pământul dintre noi
dormirăm fiecare în odihna tuturor şi nimeni nu se mai opri la propria sa limită
în scrierea cu limba pe asfalt

Despre cele veşnice dar trecătoare

Chipul bifrons ne privea
paznicii aleilor încremenite ne salutau

în uşa fostului atelier
în răcoarea lucrurilor părăsite
se desluşea melancolia marmurei
şi apa vie de deasupra pleoapelor

Sfiala

Pierdut în zonele de pâclă
un om se uită spre cer
îşi caută oasele împrăştiate pe acolo
„oricare om ar trebui să ştie să se situeze cât mai departe de adevăr“ îi spun

şi pe neaşteptate mă cuprinde o stranie sfială
din care nimeni n-ar mai fi în stare să mă scoată

Umbra

În puternicul nostru somn o umbră cade peste noi
un geamăt adânc ne acoperă pleoapele
şi iată zidul umbrei visele amuţite
pe gâtul meu creşte grâu
lumina plină de răni mai străbate printre norii gri-roz
pe gâtul meu grâul se năruie
în grădină tânguitoare fluieră o mierlă
„ce faci cu mâinile“ mă întreabă umbra
„le ţin picior peste picior“ îi răspund

Discurs către pietre

Pe o cale ferată pustie le vorbeam pietrelor
cu un foşnet prelung seara cădea

ceva se surpa printre crengi se năruia
într-o haotică geometrie

calea ducea în patru direcţii diferite
peste câmpiile grele ale cerului

mecanicul fuma liniştit puteam alege locul
îl alegeam

atunci se năştea în noi o aspră penitenţă
seara ne cădea părul îl puneam deoparte
cu un foşnet prelung cerul cădea
ceva se surpa în noi se năruia

O receptare a vieţii

Când umbra ni se tulbura stăteam în ea şi ne priveam
cu palma mâinii mele drepte peste talpa piciorului tău stâng
până când echilibrul îşi restabilea o parte din fascinanta lui dezordine
atunci plecam pe străzi înfăşuraţi în pânze de culoare bej
iar uneori ne arătam pe ceruri printre stele
sau înecaţi în mlaştini sub lintiţă şi sub mătasea broaştei

deasupra prin tavane sfărâmate creştea în aer pomul luminos
el n-avea crengi nici frunze dormea printre impulsii
în beznele ştiutului

astfel se împlinea revanşa unui coşmar fundamental
(până acum numai cuvinte)

şi noi stăteam în noi sub fulgerele liricoidale

Călătoria

Se lăsa noaptea când i-am spus
„să mergem să nu ne prindă întunericul pe aici“
„omule“ mi-a răspuns „nu pot să merg mai departe“

înnebunise de frică râdea şi plângea
se lipea de stânci îşi umpluse gura cu pietre
vroia să mă convingă să rămânem acolo
renunţase la vorbe folosea concepte tactile
din când în când spunea „hhhhhhh illluf“

bâjbâiam amândoi cu bastoanele noastre albe
ne loveam tăcuţi peste ochi

Piramida în aer

lui Joachim Sartorius

Sunt şapte secole de când Gertrude
îşi întâlnea Amantul Sacru prin grădini
plăcându-i apa curgătoare-limpede şi libertatea păsărilor
în liniştea acelor locuri

şi iată în sfârşit că Piramida ei
pluteşte peste cerul îngheţat

Arbitră a Extazului Gertrude e acum aici
am putea vorbi cu ea am putea recădea împreună
în neliniştitoarea noastră irealitate
am putea înnebuni sau am putea uita împreună
cuvintele care ne înfăşoară şi semnele rostite

atunci încet încet poate că ne-am desprinde
din glorioasa lor nefericire

Berlin, 23 martie 1995

Munte în octombrie

Zgomotul întunericului cu faţă umană
rănile funcţionale din mijlocul frunţii
un nor ca un imens schelet de peşte
acestea toate vor să spună că mă aflam pe munte în octombrie
Acolo nişte biete fiinţe îndoielnice
(oameni mâncaţi de oi printre antene)
strigau că în octombrie toţi munţii se scufundă
şi căutau scăparea în peşterile celeilalte lumi

noi nu aveam copii dar ei aveau fulare
le fâlfâiau în ceaţa nopţii

iar muntele se scufunda prea lent pentru lentoarea lor

Despre omul îmbrăcat

Încorporat în vid cu limite definitive
făcut din pietre şi din lemne
nenorocit arată omul îmbrăcat
sărind în sus de patru ori
în miezul lucrurilor unde nu mai ştim nimic

iar când cel care doarme alunecă din haine
în umbra udă a pădurii unde se petrece
pelerinajul dureros al fiecăruia
lângă seninătatea lacului pe unda căruia pluteşte

prelungul păr al peştilor-femele
îşi scoate şi el schapka o pune deoparte şi începe
desfăşurarea sa obscură

Vizita

Fratele meu cel mort şi 3 surori mai mari au adormit
în jungla lor de ceaţă în natura lor
mai limpede şi mai obscură totodată

îi strig ei nu-mi răspund

m-aş duce lângă ei se doarme bine pe acolo
fratele meu înfrigurat şi jalnic mi-ar cânta ceva
două dintre surori ar plânge pentru mine
a treia mi-ar acoperi spinarea ruginită
cu şalul ei cel putrezit şi ud

Nu se mai vede

Nu se mai vede dar se simte o pasăre
cuvintele au zgâriat pământul

ce putregai mai bine plec
pentru că se închide cerul
şi eu rămân aşa cu gura în zăpadă

Asemănătorul

Seara când vechile ţinuturi
încep să se arate în ceţurile lor
o blândă nebunie pluteşte peste lume
răcoarea se sfărâmă Asemănătorul
se plimbă braţ la braţ cu un copac
degete ruginii îi ating tâmplele
cu cât vorbeşte mai încet cu atât îl aud mai bine

acum el vrea să-mi reconstituie
memoria lipsită de continuitate

şi tu ce faci acolo
de ce cade pe noi atâta frig

Cu vaporul pe cal

„auzi cum plânge piatra
a muşcat-o vreun mort de-al lor"

În vârful muntelui
graţioasă tremură femeia hotărâtă de fiecare dată pentru fiecare
şi blândă pentru fiecare
ea spune că ai îngheţat de frig în pudra locuinţelor şi
„de ce tremură mânuţa maică şi vai de mine
tu ai şi iatagan care loveşte şi doare
măi băiete"

„simt că mă micşorez" oftează apoi femeia de pază
„trece lumea pe străzi se uită la noi câţi ani să aibă
şi câte urme pe frunte să aibă fiecare"
le-aş săruta prin gard într-un fel de iubire gimnastică
dar asta nu se va întâmpla niciodată

nu se va şti decât că eu băteam paznicii
că îi loveam cu propriile mele urechi
(aveam şi eu pe lume nişte urechi nemaivăzute în pauză dădeam cu ele în mine)

auzi cum plânge piatra
a muşcat-o vreun mort de-al lor
şi i s-a făcut frig aşa dintr-o dată
dar mă tem că sunt ameţit de asta mă clatin

şi rătăcit în mai toate ţinuturile dorm
întins peste cânepa încă necoaptă
„vai şi amar“ îmi zic dragostea creşte în mine
ca un gigantic maldăr de cânepă umedă
atunci ameţesc şi mă clatin şi cad peste braţul de cânepă
şi nici o salvare nu mă duce acasă
nimeni nu-mi dă măcar o picătură de miere

Nu-mi mai rămâne decât să spun „vai şi amar de mine
mi-am aruncat ochelarii în Dunăre şi nu te mai văd
te-ai aşezat peste ei şi nu mai văd ce faci că apa ţi-a ajuns până la frunte“ te uiţi prin apă la mine cel nemişcat şi îmi spui „stai liniştit Nemişcatule dacă scăpăm de aici mai mergem vreo două staţii până la metrou şi dacă vedem şi vedem că întârzie luăm un taxi care ne duce până acasă că e târziu şi trebuie să apară nişte paznici rurali să scoată cânepa din apă că e târziu şi doar nesiguranţa mea e sigură
eu Nemişcatul voi izgoni toţi paznicii din cânepă voi bate cu urechile toate femeile lor“
(era toamnă cânepa fusese scoasă demult şi în eclipsa de lună
un nor de ciment mă umbrea şi eu plângeam la uşa pivniţei)

„Vai şi amar de Noi“ atât puteam să spun eu Nemişcatul
la uşa de ciment „vai şi amar acum când am îmbătrânit
şi tu şi eu şi trebuie să ducem floarea asta până la metrou
2-3 staţii de aici şi s-ar putea să cădem între linii ca oricare poet“

Despre tămăduirea slăbănogilor

Îmbătrânisem rău cântam frumos şi mi se răspundea de pretutindeni
un şarpe mi se răsucea pe braţul stâng
Tata mă îndemna să ne urcăm în luntre să trecem dincolo de Apă
zicea „eu am tot dreptul fiindcă am murit de tânăr nu ca tine"
cânta „FRUMOASĂ-I VIAŢA" şi mii de glasuri îi răspundeau parcă din ceruri
când termina cântarea mă sfătuia să merg la adăpost să nu mă ia cu frig
(nu se vedea cine vorbea cu cine)
poate vorbeam chiar eu poate pluteam pe sus
poate mă căutam în negrele ţinuturi de pe maluri
strigam „unde se joacă filmul Începuturilor"

Găseam un cinema intram mă instalam pe duşumeaua udă
se auzea un ţipăt
treceam în altă încăpere se auzea un plânset
acolo se făcea un mare zgomot (Tata îşi aprindea bricheta)
şi se zărea un pat cu o femeie moartă
vroiam neapărat să ştiu dacă era chiar el
şi el mă mângâia pe ochi cu degete extrem de reci ţipam încremenit
şi el zbura imediat
cânta „Despre Tămăduirea Slăbănogilor"
şi glasul parcă i se înălţa spre ceruri

Leul verde Pelican nesigur

Un pelican vine spre noi în labirint
învăluit în ceţuri verzi acoperit cu sticle colorate
şi strigă Tatăl Nostru de opt ori

pentru că râde îl lovesc peste ochi
cu palmele mele decupate şi triste

după un timp soseşte şi Omul de Pază
iubita mă sărută albinele din Labirinturi îmi dau miere
Omul de Pază stă neclintit
„se înserează“ ne anunţă el

un nor de pământ ne acoperă cerul

Thalamus

Ochii zideau întunericul
norii zăvorau ieşirile

un gheţar plutea pe străzile oraşului
se apropia de fereastra noastră
în odaia de alături antrenorul Coach îşi aşeza aripile pe un scaun
şi ghemuit într-o aspră melancolie
îşi săruta genunchii

cu umărul lipit de umărul meu
iubita vorbea singură
„de 54 de ani“ spunea „caut un sicriu putrezit o groapă
ceva în care să ne putem vârî amândoi“

un copac se prăbuşi sub fereastră
cineva nevăzut turnă peste noi câteva fântâni uriaşe
m-am ridicat cu greu sprijinindu-mă de marginea rotundă a unei măsuţe
era clar că începuse ploaia „să mergem“ i-am spus iubitei
„stai mă Picioare Grele să-ţi mai spun o vorbă“ strigă de dincolo Coach către mine
(el mă ştia de mult de când începusem să-mi târâi picioarele)

afară un trăznet mă trânti în noroiul verde al ierbii
iubita se chinui din greu să mă ridice

Coach ieşi şi mă săltă pe picioare

departe se auzi un lătrat se ivi luna
„ai căzut frumos“ spuse Coach

şi iată-ne sub lună pe toţi trei

era o linişte cumplită „Şefu“ spuse Coach
„m-a ucis atâta apă“
şi începu să plângă

„îi e foame“ şopti iubita „să-i dăm nişte frunze“
şi începu să culeagă frunze din noroiul ierbii
atunci se auzi din nou lătratul acela „e Mama Câinilor“ spuse Coach
„a găsit oase n-aş vrea să pierd ocazia“
iubita îi întinse frunzele culese el refuză „nu trebuia mersi
mi-a părut bine de cunoştinţă“
şi o rupse la fugă în direcţia lătratului

eu şi iubita ne-am întins sub lună peste umbrele noastre ude
şi am rămas aşa până s-a petrecut faptul trezirii

Comana, septembrie 1996

Calea Şearpelui
(cu desenele autorului, 2001)

DEGETUL CUNOŞTINŢELOR – AL CULTURII – EL POATE ATINGE UŞOR <MUSA> – DEGETUL CORPULUI – DEGETUL LEGĂTURILOR – MÂNA – DAR FOARTE GREU DEGETUL SOMNULUI ~

DEGETUL FIZIC – EL E DEGETUL ALIANŢEI – AL INCONŞTIENTULUI – EL ZICE: UNU – DOI – UNU-DOI – EL FACE DRAGOSTE SAU CÂNTĂ LA VIOARĂ – EL ZICE: UNU – DOI ~

DEGETUL VIEŢII DIURNE – EL POARTĂ INELE – LANŢURI – LEGĂTURI – ACEST DEGET ARE, LA MÂNA DREAPTĂ, BĂTĂTURI – ACEST DEGET AL LUCRULUI – AL EXTERIORULUI ~

DEGETUL SOMNULUI – EL E LENEŞ – OBOSIT – EL SE ÎNDOAIE PE LINIA VIEŢII ŞI DOARME – EL ÎMI ÎNCHIDE OCHII – EL E FEREASTRA SPRE ÎNĂUNTRU – EL E LENEŞ ~

INFLEXIBILUL VULTUR
(DEGETUL <MUSA>)
<MUSA> MÂINII STÂNGI.

ACEASTA ESTE MÂNA MEA STÂNGĂ – ACEEA CARE A ÎNCEPUT SĂ STRĂLUCEASCĂ – ACEEA CARE ARE MIRACOLELE LIPITE DE DEGETE – LIGIA O CURĂŢĂ ŞI O ÎNGRIJEŞTE – ACEASTĂ MÂNĂ E LIBERĂ ŞI SE MIŞCĂ – EA DETERMINĂ – EA E MÂNA LINIŞTEI – MÂNA FULGURANTĂ – EA VA ELIBERA ŞI MÂNA DREAPTĂ – EA E MÂNA VULTURULUI

– MÂNA CARE VEDE ŞI AUDE PRIN ORGANUL EI PRINCIPAL, DEGETUL <MUSA> – ACEASTA NU ÎNSEAMNĂ CĂ CELELALTE PATRU NU SUNT <MUSA> – ACEASTĂ MÂNĂ E ÎN ÎNTREGIME <MUSA> – EA VA ELIBERA ÎN CURÂND ŞI MÂNA SCLAV SAU MÂNA DREAPTĂ PENTRU CĂ VULTURUL ARE NEVOIE DE AMBELE ARIPI CA SĂ ZBOARE LA ÎNĂLŢIMI EGALE – FĂRĂ SĂ MAI CADĂ ÎNAPOI TRAS SPRE PĂMÂNT – VULTURUL IUBEŞTE CU PASIUNE STÂNCILE – ACOLO VA FACE – ACOLO FACE CHIAR – DRAGOSTE – DAR ZBOARĂ GREU ACUM CU O SINGURĂ ARIPĂ – CU UNA SINGURĂ – CU ACEASTA – CU MÂNA LIBERĂ CU MÂNA <MUSA> – DAR ÎN CURÂND – O – ÎN CURÂND – ÎŞI VA ELIBERA ŞI MÂNA DREAPTĂ – MÂNA SCLAV – ARIPA A DOUA DE CARE ARE NEVOIE PENTRU CA SĂ POATĂ ZBURA LA ÎNĂLŢIMI EGALE CU EL ÎNSUŞI – LA ÎNĂLŢIMI NEMAIPOMENITE.

29. I. 1948
e ziua când am descoperit
MÂNA MEA – FORŢA MEA.

Nu există decât eternitatea (?) din care viaţa este o formă, un accident.

Iubesc acest accident.
Când spun eternitate mă gândesc la ceea ce curge, la fluviu şi acest accident sunt eu, încântat şi îmi pare bine de cunoştinţă.

A scrie despre moarte.
Cunoaştem foarte bine această problemă.

Punct de plecare: nevoie de echilibru, probabil. [fizic? spiritual (adică forţe)?]

Un oarecare determinism, teribil de important, cere ca forma mea să ia sfârşit pe ziua de…
Musa mea ştie şi *nu este de acord* (la gradul acesta de libertate, libertatea ei înseamnă mai ales emanciparea de acest determinism şi, într-o egală măsură, supunerea (?) lui).
Favorabili neîndrăgostiţi de formă îndeplinesc necesitatea.
În locul formei mele, la ziua stabilită, cu acordul musei aceleia, ia sfârşit forma favorabilului.
Necesitatea e îndeplinită.
Mai departe, o teribilă linişte.
Acest lucru îmi este la îndemână, în măsura în care mă liberez.
Elixirul de viaţă lungă nu este o utopie.
Viaţa veşnică este o realitate.
Există, dacă poţi să înţelegi prin inverse (nu prin contrarii) posibilitatea de a-mi păstra viaţa în măsura în care oricine o are pe aceea de a şi-o lua.

Libertatea de a nu muri se loveşte de aceleaşi piedici conştiente ca şi libertatea de a muri.
Meschina prelungire la apariţia accidentului fizic este o rămăşiţă, îngropată sub conştient.
Prin eliberare acordezi necesitatea veşnică şi necesitatea accidentului.
Accidentul e, astfel, necesitate. Musa păstrează forma de care s-a îndrăgostit. Nu e nevoie să declanşezi nimic aici.
Pe acest plan, ca pe oricare, favorabilii apar şi se oferă.
Între muse, în libertate, nu domneşte decât simpatia.
Aici nu se mai pune problema egoismului.
Cel care a murit în locul meu avea un triplu motiv:

1. marea lui simpatie (favorabilitatea) care stăruie şi după aceea,
2. detestarea formei proprii,
3. gradul de maladie.

Acolo e ca aici, adică în prelungire e ca în prescurtare. Ceea ce e necesar în afară, cu ceea ce e necesar înăuntru: aceste două realităţi sunt la fel de existente, dar nu la fel de strălucitoare.
Steaua intimă.

Există subviaţa bolnavă.

Totul se dă şi se ia în acelaşi timp.

Favorabilul e o musă tristă sau o musă fericită. El te ajută în primul caz pentru că îşi detestă forma şi o iubeşte pe a ta, în al doilea caz pentru că îşi iubeşte forma şi o iubeşte şi pe a ta.
Între muse e numai iubire, numai linişte.
Aceasta se poate termina la voinţă sau se poate prelungi la voinţă. Necesitatea nu stă în fântână sau în umbrelă. E egal. Nu există criminali, există numai bolnavi, bolnavi care dau sau care iau.
Pe plan conştient, criminalii sunt numeroşi.

Statistici greşite: felul, motivul social etc. al sinuciderilor.
Înţelegeţi contagiunea lui Werther?
Ceea ce importă este sfârşitul unei forme.
Cu cât eşti mai liber nu există *decât sinucidere* şi aceasta chiar când moartea ta e declarată moarte naturală.
Cortul tău te ascultă. El eşti tu.
Freud ţi-a arătat până unde te poţi înşela. Dar totul se petrece dincolo de limitările lui, cu cât eşti mai

liber.

Vorbesc despre sinucidere pentru că mi se pare acelaşi lucru cu nemurirea. E suficient să fii liber.

Aici intervine *ideea* de reîncarnare care se strecoară ca să te inducă în eroare, poate.

„Bătrânii sunt deznădăjduiţi.“ Raportul dintre musă şi formă nu poate fi exprimat atât de simplu.
Cunosc atleţi conştienţi, dar nu cunosc bolnavi liberi.

Îţi voi vorbi despre lună şi aceasta nu o vei putea acoperi cu toate calculele, dacă ai să ştii să te uiţi la ea.

Apoi îţi voi reaminti de entuziasm: el e la fel de periculos ca şi deznădejdea.
Două din apele negre în care te scalzi.
Peretele dintre tine şi mine *poate* să dispară dintr-o dată şi atunci ai vedea clar.
E nevoie să îndrăzneşti doar că-ţi laşi înţelegerea conştientă, este nevoie să citeşti cuvintele mele cu linişte, nu cu inteligenţă.

Nu-ţi ascund nimic: perdeaua e prinsă cu ace de propriile tale gene.

Cunoşti câinii din India şi cei de pe tot globul, care vor să-şi rupă lanţurile după indicaţiile reţetelor? Pielea lor, dar numai atât, e uneori liberă.
Nu rezuma aceasta: să mă spăl deci, să fiu liniştit.
Pentru mine e egal, pentru tine e îngrozitor.

Ultimile cuvinte despre spălat: fă aceasta cum ai face un ritual.
Dar fii atent şi prinde câinele, pentru a-l scoate din tine împreună cu ritualul.
E absolut necesar.

Mi-ar place să-ţi scriu despre marea luptă care se dă, pe planul speciei umane, între conştient şi musa, între maladie şi libertate.
Ar fi locul să depăn, poate, istoria ca pe un lung păr negru, să-ţi arăt victoriile şi înfrângerile uneia sau alteia.
Pentru câinele tău aceasta ar fi înfricoşătoarea, admirabila GORGONA.
Şerpii ei ţi-ar paraliza agitaţiile, liniştea ei ţi-ar destinde trăsăturile.
Dar cercurile, îmbrăţişându-se, păstrează centrul lor unic, acelaşi pentru cel mai larg sau pentru cel mai îngust.
El *poate* coincide cu locul pe care te găseşti.
Oriunde te găseşti!
Tu porţi în spate imensul cerc, cel mai imens, ca pe un fulg şi cel ce te gâtuie, singurul căruia îi simţi groaznica apăsare, e propriul tău cerc, cel mai îngust.
Înlătură-l, pentru a le atinge şi pe celelalte.
E o necesitate, a ta şi a lor, a lor şi a ta, o teribilă răspundere a ta.

Pentru aceasta am să vorbesc despre tine oarecare, despre tine PROFETUL.

Privindu-mă pe mine.

Vei începe prin a te întreba de ce citeşti aceasta şi nu altceva sau a te întreba asupra oricărui lucru care ţi se părea până acum firesc.

Îţi vei aminti de uşoarele strângeri de inimă, la căderea serii sau în alte ocaziuni.
Acestea sunt scurte evadări doar şi eu îţi vorbesc de libertatea deplină.

Piedici: strecurarea conştientului pe această fisură, dacă ai fost destul de bine şi eşti destul de slab.
În ceea ce priveşte lectura, comunicarea noastră: urmează plictiseala sau, dacă o învingi şi mă poţi ceti mai departe, neîncrederea sau ceva cu totul neînsemnat: o vizită neplăcută, un gând urât, o panică.
Treci peste ele.
Lupta a început, ei se mişcă şi în curând, o, foarte curând, s-ar putea să uiţi şi să cazi, învins şi mulţumit.

Pricepi de ce îşi schimbă şearpele pielea? Aceasta nu e *reîncarnare*, aceasta e el însuşi.

Schimbă-ţi pieile care au îmbătrânit.
Aceasta e posibil când eşti liber, la un înalt grad.

Nu păstra nici un petic din fosta ta piele.
Cu cât o schimbi mai total, cu atât e mai bine, cu atât eşti mai liber.

Conştientul tău se agită pe problema morţii *inevitabile* atâta timp cât nu eşti liber.
Înlăturându-l câştigi nemurirea.

Ceea ce Egiptenii numeau „trecerea prin piele“ – simbol insuficient, pentru că ucis de ritual, de conştient.
Rămăşiţă.

Aceasta este şi nu este. Trebuie să înţelegi necesitatea *de a fi şi a nu fi în acelaşi timp*, ca să poţi pricepe ceva.
Einstein dibuie.
E mai simplu şi mai complicat totodată.

Ceea ce *ştiu*, dar nu pentru acum:
Separarea muselor (individualitatea), întâlnirea, unirea lor (iubirea şi – la un grad mai mic – favorabilitatea) – dar aici rămân separaţii corporale, de forme.
E o singură musă imensă şi divizată (totul e Unu) sau altceva?
Musa celui care a murit în locul meu s-a alipit formei mele sau alteia sau nu e nevoie de aşa ceva – exprim prost.
Mizeria conştientă a luptei pentru existenţă: pe un timp lung (în timpul mineral, de pildă) ferocitatea dispare.
Violenţa e o formă a timpului, ferocitatea la fel. (Timpuri de regnuri, bineînţeles). Aici e vorba de cu totul altceva, e vorba de punctul de vedere conştient care produce şi explică această nenorocită stare.

Atât pentru astăzi.

25.7.8

Ce e musa? Acum poţi răspunde: musa sunt eu.

Grandoarea şi modestia dorinţei: astfel te cureţi de tot ce e pasiune, entuziasm, deznădejde, rămânând egal în faţa dorinţei tale. Cu aceasta, dorinţa ta e modestă, pare astfel, pentru că tu nu doreşti grozăvii, dar câtă grandoare e în ea, o, tu, stăpân al oamenilor, în acest caz.
Atunci tu nu mai poţi dori aur, dar aurul e al tău, atunci tu nu mai doreşti *pentru că ai tot* – înţelege bine asta.
Necesităţile tale au limite, musa înţelege foarte bine determinismul şi-l împacă, doar conştientul te face să suferi.
Musa nu te face să renunţi – înţelege asta, dacă poţi.

Societate: A face toţi oamenii favorabili. E foarte important.

Puterea educaţiei e imensă. Oamenii însă îşi transmit maladia (conştientul) în numele acestei chei de boltă.

Nu căuta să înţelegi istoriceşte căci asta te duce la conştient. Caută *să fii mai liber* şi prin asta ai să înţelegi într-o bună zi tot ce ai fi încurcat astăzi cu explicaţiile tale. Aceasta pe plan colectiv.

Fii foarte atent la toate monezile găsite. Păstrează-le cu încăpăţânare.
Ele sunt altceva decât bani.

Vei vedea oameni scăpând lucruri din mână în faţa ta.

Mijloace de a combate conştientul: contra-lovitura: la chinul visului răspund cu curăţenia *querellei*.

Tot ce ţine de pasiune este conştient (maladie).
Musa e liniştită, nu cunoaşte porniri pasionale. Pasiunea e o enervare latentă, o poziţie a neliniştei, prelungită.

Iubirea musei nu e pasională, e *totală*.

Pasiunea umană, de care se face atâta caz, e o inversiune.
Musa cunoaşte ceva asemănător adoraţiei, dar mai adânc, mai liniştit.
Vă scriu din altă lume…

4.8.8.

Jocuri de cuvinte: patima, a pătimi. Probabil patima de aici derivă.

Curăţă-te de pasiuni, chiar când le crezi nobile, chiar când au toate garanţiile acceptării tale.
Poziţia e greşită în ele, e maladivă.

Pentru a te face mai favorabil, e nevoie să mă joc, într-un fel sau altul, cu conştientul tău, pentru că pe el nu-l pot suferi.

El împiedică forţa ta. Tu, liber, nu va mai fi nevoie de aceasta.

Ai avut neplăceri zilele acestea şi începi să te întrebi din nou asupra forţei tale. Dar aminteşte-ţi bine: alaltăieri ai fost, în mod abea vizibil, uşuratec; ieri te-ai enervat pentru un lucru de nimic aproape…
Unde erau seriozitatea, liniştea ta? Tu ştii de mult că aceste obiecte urâte nu trebuiau să te turbure, şi totuşi…
Conştientul tău şi-a găsit o portiţă, minimă, e drept, pe unde să se strecoare.
Greşelile tale au declanşat toate acestea. Seriile cauzale, stranii, depărtate, abea te lasă să crezi asta.
Îţi repet însă: liniştea, libertatea ta ar fi înlăturat toate.
Linişteşte-te, reia-ţi cu mai multă dârzenie libertatea, zdrobeşte fără milă fărâmele de conştient care te mai încearcă, revino în centrul lumii, chiar dacă nu pricepi încă bine totul – şi ai să vezi.

10.8.8

Despre acele lucruri comune aici, în Africa, în Peru înainte de Columb.
Este inadmisibilă ideea unui strămoş comun. Suntem în legătură permanentă, mereu, mereu…
Caută practici comparate (magie etc.) în locuri care e imposibil geografic şi istoric să comunice şi ai să ai ce povesti…

Seara înseamnă viziunile hipnagogice. Ele sunt, când eşti liber, profeţii sigure pe o zi, două, trei. În general e vorba de viitorul foarte apropiat. Mâine. Probabil cu cât eşti mai liber…
Le observ de multă vreme şi neînţelegerea lor (adică înţelegerea tardivă) se datoreşte conştientului. Aşa,

simbolurile sunt mai frecvente, ele devin mai familiare. E vorba de acele simboluri pe care le-am găsit la oamenii fără ochi, *aceleaşi*, e vorba de simbolul comun, de legătura reală dintre Congo, Peru, Lhasa, Paris, înainte de Columb, acum şi întotdeauna, acele simboluri care se transmit şi care sunt interpretate conştient, prost şi denaturate, ducând la afundarea, la neînţelegerea legăturilor, la înăbuşirea lor.

Iubirea ţine de elementul apă.
Ea e adâncă, liniştită, când e liberă.
Valurile ţin de vânt.

27.8.8.

Poate Emerson ştia ceva, dar atunci ştia de asemenea să ascundă cu destulă grijă. În orice caz, se pare că punctul său terminus coincide cu pragul miracolului.

A opta pentru Bernard sau pentru Abelard; o, cât e de greşit pusă problema! …

Observ două tabere în faţa determinărilor mele: favorabilii şi nefavorabilii.
Ce se întâmplă cu „nefavorabilii“, *obiecte urâte* pentru mine, favorabile pentru cine?

De asemenea, ce se întâmplă cu favorabilii?

În vastul sanatoriu sunt pretutindeni bolnavi, bolnavi… În centru, un om, doi.
Bolnavii au susceptibilităţile lor. Ei sunt mai totdeauna periculoşi.

E foarte curioasă fuga spre conştient, această tară, acest „păcat originar“.
Cauza este în nelinişte, desigur, leacul în linişte.
Conştientul uman îşi găseşte dublul sprijin în pierderea treptată a musei, pe de o parte, în dorinţa ei de a se depăşi, pe de alta. Dar musa nu se poate depăşi decât prin ea însăşi. Procesul e extrem de complicat şi suntem prea desfiguraţi pentru a-l putea vedea clar.
Este ca apa pentru însetat, care, stingând setea, poate ucide apoi, prin pierderea măsurei.

Mă observ pe mine, destul de liber acum – şi greutatea cu care mă eliberez.
Este nevoie de un imens efort, de o tensiune maximă, pentru ceva care seamănă cu o încărcătură electrică.
Acest soi de efluvii, cu care mă încarc când sunt liber, cer o tensiune supraobişnuită, în tot cazul întrece starea obişnuită, de delaxare, a nervilor.
Spun starea obişnuită, în cadrul maladiei. Ea trebuie căpătată cu încetul, altfel nervii, care pe plan de specie sunt slăbiţi pentru tensiunea musei, nu pot suporta şi urmările sunt îngrozitoare (stări de somnolenţă, de plictiseală atroce, idei negre etc.).
Neurastenia nu pare a fi altceva decât o stare de luptă, o necesitate de eliberare.
Neurastenicul e bolnav, e îngrozitor de bolnav, dacă nu e ajutat.
El e totuşi mai puţin bolnav (excluzând suferinţa fizică) decât inteligentul.
Cât de sărman e Freud care înlocuieşte conştient prin conştient şi apoi stă…

Nervul uman trebuie privit altfel.

Anticii care vorbeau de iniţiere au înţeles o mare parte a adevărului, în tot cazul mai mult decât orice

psiholog modern.
Iniţierea e necesară nu pentru ea însăşi sau pentru a menţine o anarhie, ci pentru că omul este incapabil să se elibereze dintr-o dată. Cauza stă în nervi. El înţelege, dar conştient. Înţelege exact cum înţelege alcoolicul că alcoolul îl distruge, dar nu până la actul renunţării.
El nu înţelege, pentru că i se pare prea „simplu".
Încercaţi aceste lucruri „simple" unul câte unul, încercaţi să deveniţi ele şi aveţi să vedeţi cât e de greu.
Iniţierea e dincolo de înţelegerea conştientă. Ea e o pregătire, o transformare reală.
Cheia ei stă între înţelegere şi act.
Liberarea cere mai puţină înţelegere şi mai multe acte.
Maladia conştientului îşi are principalul pivot în imposibilitatea de a înţelege prin act, de a înlătura ideea simplităţii, de a se elibera.
Greutatea procesului de eliberare stă în simplitatea lui. Dacă s-a pornit totuşi pe un drum bun, apare pericolul stagnării la un stadiu oarecare. Acestea sunt piedicile.
Aprofundaţi seriozitatea liberă, liniştea liberă.

De la acest stadiu al eliberării proprii, nervii devin capabili pentru tensiunea naturală, pentru tensiunea musei.
De aici înainte apare miracolul, dar unde suntem el dispare, el nu mai este miracol ci natural pur şi simplu.

Perfecţiunea este starea noastră naturală.
Zvelteţea acrobatului nu e miracol, e o stare naturală a muşchilor, serios şi bine îndrumaţi.
Antrenamentul lui e o iniţiere.
Faceţi aceasta cu nervii, *pe care trebuie să-i priviţi altfel*.

Determinism şi liber arbitru, sau formulele echivoce. Problema e dureros, îngrozitor de fals pusă…

Nominalism şi realism: o altă gravă eroare conştientă…

La acest punct, sunt tentat să spun că totul e „în mine“. Dar prin aceasta el este şi în tine.

Văd favorabilii şi nefavorabilii, dar nu cunosc încă punctul lor liber de vedere (ciocnirea de tensiune pe planuri individuale, aderarea sau rezistenţa prin ceea ce au sau nu de liber).
În momentul acela, determinismul şi liberul arbitru se vor desface.

Forţa gesturilor (actelor) mele este uriaşă. VERBUL faimos de care vorbesc teologii este gest (act).
Dar acest gest nu e capabil să provoace decât deziluzii, descurajări, în momentul în care nu e liber.
Vreau să spun în momentul în care e mecanic, conştient.
El trebuie să fie acordat cu musa ta, cu eliberarea ei.
Am să te învăţ în zadar să faci cutare gest care la mine e capabil să facă miracole. Eu te învăţ esenţa miracolului, liniştea.
Gestul tău nu va declanşa poate nimic. Sau nimic imediat, pentru că e foarte mult şi numai faptul că îl încerci.
Fii convins însă că suntem la fel de capabili.

Cheia şi criteriul importanţei lucrului (la omul care a început să fie liber): Realizarea lucrului arată importanţa lui.

Atât. Orice alt considerent e de natură conştientă.

Nu te lăsa descurajat. Rezistă. Gestul tău a declanşat altceva, mult mai important pentru tine, pe care starea ta te împiedică să-l vezi.
Fii sigur că are să vină ziua când ai să vezi clar şi că apropierea ei depinde numai de tine.
Pentru imediat: nu uita de asemenea existenţa nefavorabililor.
La stadiul în care te găseşti acum şi care este foarte apropiat de cel general-uman, poţi cu uşurinţă uita esenţialul, poţi cu uşurinţă să cazi în eroarea de a te gândi la „cearta dintre instinct şi raţiune" sau mai ştiu eu la ce problemă, deprinsă conştient.
Crede-mă că vorbesc de altceva, că acestea toate nu mă pot interesa decât dacă doresc să văd unde au ajuns oamenii.
Tu nu evita acestea, dacă nu poţi altfel, dar nu cădea pradă lor.

Nu înlocui o maşină cu alta, vreau să spun nu face din cele ce ţi-am spus o dogmă.
Ele sunt valabile, dar nu sunt valabile pentru tine decât dacă devin ale tale, după cum ţi-am mai spus.
Pentru asta nu-ţi dau o cheie precisă a gesturilor sau a simbolurilor şi nu pentru a ascunde ceva.
Fii convins, dar nezdruncinat de convins, că tu le cunoşti tot atât de bine, că ele există realmente în tine şi că într-o zi sau alta ai să le găseşti.

Nu uita iubirea. Vorbesc cu preciziune de iubirea pentru o singură femeie.
Fă-o ritual.
Aici e cel mai greu, cursele conştientului sunt nenumărate.
Pornind de la un gest, ai s-o realizezi.

Când ai să crezi că ai realizat-o, controlează-te foarte bine. Aici e domeniul cel mai delicat şi mai falsificat totdeodată, datorită posibilităţilor de ambalare.
Ceva care îţi poate servi de indiciu: iubita mea rosteşte cu voce tare răspunsuri la întrebări pe care eu i le pun în gând. Noi nu facem experienţe cu asemenea lucruri, aceasta se întâmplă firesc, pentru că suntem liberi, pentru că ne iubim.
Nu te descuraja dacă femeia către care te simţi atras nu face asemenea lucruri. Ea face, poate, altele (dacă e liberă) pe care tu nu le vezi.
Încearcă să vezi.
Nu acorda însă cu uşurinţă încrederea iubirii tale.

Nu te lăsa învins de neîncredere. Aceste lucruri nu numai că există, dar ele sunt stările noastre naturale.
Aici nu e nici o urmă de miracol pentru oamenii liberi.
Încearcă să înlături rezistenţa pe care o încerci în faţa lor sau mizeria de explicaţie cu care te-au deprins alţii.

Dacă nu ştii de unde să începi: spală-ţi mâinile cât mai des, fereşte-te să-ţi atingi sexul în mod inutil.
Nu amesteca aici ideea conştientă de Higienă şi, crede-mă, că nu din întâmplare îţi spun asta.

Când spun crede-mă, îţi cer pur şi simplu să-mi acorzi încrederea ta numai pentru a-ţi economisi un timp preţios şi multă, enorm de multă suferinţă.
Totuşi, te sfătuiesc să încerci pe propria ta piele.

Starea ta naturală (perfecţiunea) nu este nici entuziasmul, nici descurajarea. Starea ta naturală este liniştea.

Îţi voi spune din nou câteva lucruri despre spălat: este o strânsă legătură între el şi libertatea ta.
Dar poţi spăla un câine sau pe tine, câine – şi totul e zadarnic.
Gestul rămâne dezlegat.
El aşteaptă să-i prinzi capătul din aer, să-l prinzi de tine, pisică.

Observă orice rezistenţă la această regulă: ea nu e niciodată întâmplătoare.
Omul care a venit să te vadă şi care te împiedică e un nefavorabil, un indiferent, în cel mai bun caz – în ceea ce te priveşte.
El urmează regulele lui: venirea lui nu e niciodată indiferentă.

Aminteşte-ţi, o, aminteşte-ţi că nimic nu e întâmplător.
Te învârteşti ca un fluture orb în lumina altuia sau întâmplarea altuia este determinată de tine, fluture clarvăzător.
Până când ai să fii liber, deasupra acestora pluteşte perdeaua groasă şi grea a propriilor tăi ochi.

„Cum ai face un ritual…“
Pe această treaptă ritualul este de asemenea pentru câini şi puţini ştiu asta, o simt numai, poate, cei care stau ei înşişi în mijlocul vârtejului declanşând liniştitele brize invizibile.
Atunci gestul nu mai e pavăză, atunci devine mână, aripă uneori.
Atunci el se leagă.
El ascultă de tine şi e liber, pentru că este al tău şi tu eşti liber.
E foarte greu, ştiu – şi ritualul câinilor e ultima ta şansă, în acest caz. Aici nimic nu e tăiat şi totul se

poate reface, se poate reface.
Dar refă cu linişte, cu hotărâre, definitiv.

Este destul de simplu: în ceea ce simţi sub aceste rânduri este adevărul, clar, aşa cum e scris în ele, deasupra şi dedesubt, peste tot locul – şi totdeauna în direcţia din care citeşti.

Suspectează ceea ce ţi se pare de necrezut, poetic, simplu sau oricum i-ai spune.

Pentru că înţelegerea ta, acum, nu se poate ridica decât până la ideile vagi.

Fii sigur că stările pe care vederea conştientă – şi totdeauna fals explicativă – le numeşte: sugestie, telepatie etc., sunt stări normale de comunicare pe care le ucidem prin comunicări, relaţii, explicaţii etc. conştiente.
Fii sigur că, în general, gestul precede raţiunea, dar nu uita de ce gest şi de ce raţiune este vorba.
Aici slăbiciunea noastră e superioritatea noastră şi depinde de tine ca ea să rămână una sau alta.
Vreau să spun că la noi comunicabilitatea naturală se bucură şi suferă faţă de a pasărilor, de pildă, prin aceea că a luat cunoştinţă de ea însăşi.
Poate pe plan de specie nervii noştri nu sunt destul de copţi, poate cădem numai. La fel pentru noul văz.
În tot cazul, conştientul nu e o compensaţie ci o maladie, o excrescenţă care sufocă şi nu repară nimic.
E momentul să ne găsim perfecţiunea, care, repet, e starea noastră naturală şi care nu poate fi atât de groaznică, de plină de sacrificii cum ţi se pare când începi s-o cauţi, din cauză că eşti atât de bolnav.

Perfecţiunea nu ţi-o poţi regăsi decât prin liniştea liberă.

Înlătură ideea că ai putea fi nebun. Înţelege că *eşti* nebun, groaznic, sinistru, cu cât vezi că eşti mai inteligent. Înţelege că eşti nebun, de nebunia altora, că nici atâta nu-ţi aparţine. Gândeşte-te la ce s-a ales, în decursul timpului, din nebunia şi din înţelepciunea multora – şi nu trage nici o concluzie.
Regăseşte-te în momentele de îndoială. Acceptă partea la care opui rezistenţă şi linişteşte-te.
Dar fereşte-te de a nu face, chiar din aceasta, o piedică.
E foarte lesne şi maladia ta nu aşteaptă decât atât.

Detestă câinii.
Iubeşte vulturii şi mai ales şerpii.
Slăbiciunea, neînţelegerea acestei simbolici, simplicitatea ei sau oricum îi vei spune, este în propriul tău cap.
În tot cazul, simbolica pe care o accepţi fără să vrei, chiar în viaţa de toate zilele, fii sigur că nu e întâmplătoare.

Înţelege că întâlnirea ta de astăzi cu un câine nu a fost întâmplătoare, înţelege că ea depindea de o secundă de întârziere, a ta sau a câinelui.
Înţelege că întâlnirea ta cu un om oarecare nu a fost întâmplătoare.
Înţelege dar fereşte-te, o, fereşte-te, la treapta la care te găseşti, fereşte-te, îţi spun, să explici.
Explicaţia, aici, ţine de stadiul în care te găseşti.
Ea nu poate fi decât conştientă, ea nu te poate decât zăpăci, ea te poate înnebuni.
Mulţumeşte-te, pentru început, să observi şi să înlături propria ta rezistenţă, propria ta înţelegere.
Aceasta nu se poate pricepe dintr-o dată.

Nu te gândi la problema, prost pusă, a luptei dintre credinţă şi raţiune. Nu e vorba de credinţă aici, nu e vorba de raţiune.

Înţelege că aceasta este doar o treaptă.
Nimic nu poate fi băut dintr-o dată.

Spală-te sau fă altceva, cu rigurozitate, cu convingere, învingând ideea că făcând acest lucru eşti ridicol.
Fii sigur că astfel faci *altceva*, deşi crezi că faci aceasta, faci acel altceva care te interesează şi pe care nu vei întârzia să-l vezi.

Formează-ţi din nou obiceiuri, care să fie ale tale.

Acestea nu sunt sfaturi morale. Morala e contaminată, ca orice acţiune conştientă, fii sigur de asta.
Acestea ţin de alt plan, de ritual dacă vrei.
Orice gest al tău să fie un ritual, dar, în prealabil, înlătură ideea conştientă de ritual.

Nu cădea în cursa deschisă, a ritualurilor multiple. Unul singur le transformă pe toate şi acest unu este oricare, când este liber.

Nu vorbi altora de ceea ce vezi, atunci când începi să vezi.
Entuziasmul e periculos. Aşteaptă, ai timp destul pentru asta.
Tu fii liniştit, liber. Pentru asta îţi spun să iubeşti şerpii, dar mai întâi iubeşte vulturii.

Înlătură orice idee mistică, orice procedeu mistic.
Acestea sunt trepte, rămase la ele înşişle, trepte moarte, contaminate de conştient.
Tu nu cauţi un procedeu străin, tu te cauţi pe tine şi tu eşti în tine, fii sigur de asta, sufocat, înăbuşit, ritualul tău îţi este propriu, oricât de greu de crezut ţi s-ar părea.

Tu eşti dublu, dar nu te lăsa chinuit de ideea conştientă de dublu.
Tu eşti dublu cum sunt dubli oamenii echivoci.
Ţie îţi trebuie numai curajul de a opta.

Înlătură, înlătură din tine orice echivoc.
Ai să înţelegi atunci ceea ce ţi se pare hermetic aici, ai să vezi că ţie, de asemenea, îţi aparţine o cheie.

Iluminarea ta este tot atât de normală ca şi înţelegerea cu încetul.
Ea este urmarea unui lung proces de eliberare, din care ţi-au scăpat momentele.

Aminteşte-ţi că nu poţi cunoaşte cuvintele, dacă nu cunoşti literele.
Eu nu-ţi ascund nimic din ceea ce voiam să-ţi spun şi ceea ce ţi se pare ascuns este înăbuşit în propriul tău cap.

Citeşte câte o zi, câte o lună sau câte un an fiecare rând din acestea, dacă vrei să le înţelegi.
Nimeni nu te obligă, desigur, dar adresându-mă ţie am dreptul de a-ţi cere să nu crezi că ai înţeles după ce ai cetit o dată, chiar dacă eşti convins de asta, chiar dacă ai înţeles realmente.
Nu ai înţeles bine decât atunci când aceste cuvinte vor deveni gesturile tale. Atunci ele încetează de a

mai fi cuvintele mele, atunci tu eşti la fel ca mine, şearpe sau câine, atunci tu ai să înţelegi abia ceea ce am vrut să-ţi spun.
Înţelegi liber atunci când înţelegerea ta a devenit gestul tău, liniştea ta, atunci când fulgerul este al tău, deşi îl privesc sute de ochi.

Dacă încerci, caută să înţelegi bine ce numesc eu conştient.
Să *înţelegi* cum trebuie asta.

Dacă ai trecut, al doilea cerc e mai uşor.
Balastul primului persistă, totuşi. El se poate reîntoarce oricând, cu forţa mărită. Aici e necesar să-ţi aminteşti ce-ţi spuneam la început, că eşti nebun, eşti groaznic de nebun, bolnav de nebunia altora.
Înainte, nu acum.
Aminteşte-ţi şi linişteşte-te.

Fii tare! Fii liniştit! Descoperă-ţi piedicile, sub orice formă – şi învinge-le, eliberează-te.
Eşti născut pentru asta.

Aici suntem câţiva. Dar cât de mult ne-a trebuit fiecăruia ca să sosim! Şi drumul nici unuia nu seamănă cu al celuilalt, deşi e acelaşi.
Mulţi nici nu ştiu că fac ceva, nici nu ştiu măcar că aceasta „se poate face“ şi totuşi, iată-i alături de tine.
Îi recunoşti după iubirea, ce multora le pare inexplicabilă, pe care ţi-o poartă.
Aici e, de asemenea, un joc de şah. Câinii se mişcă şi tu îi priveşti liniştit.
Deosebeşti favorabilii şi cunoşti mila, dar *trebuie să taci*.

Pe drum, femeia necunoscută purta un medalion. Era o ciupercă.
Apoi ai văzut vulturi şi, în sfârşit, şerpi.
Aceasta e chiar aşa şi nu poate fi altfel.

Scoate-ţi din cap că citeşti poeme. Aminteşte-ţi că îţi vorbeam de profeţi, de oameni liberi, de tine chiar.

Tu cunoşti tot, dar nu după regulele din Phédon şi nici după celelalte.
Asemeni animalului liber, plimbându-se pe pajişte, care nu vede alt *necunoscut* (generator de panici, de agitaţii) decât insolitul.
Izvoarele, păşunea întinsă, firul de iarbă nou, piatra atunci adusă de ape, acestea sunt cunoscute, acestea nu sunt probleme de felul conştientului.
În imensitate totul e cunoscut, totul intră în cercurile liniştei tale.

A cunoaşte: gândeşte-te în fiecare clipă dacă în clipa următoare nu poate surveni cataclismul.
Acestea sunt regulele conştientului.
Apoi apare insolitul, maladia, luarea de cunoştinţă, care te deosebeşte de tigru. Pentru ce la tine, stăpânul pajiştei, este urmată de panică, când de fapt ea ar trebui să te facă mai liber?

Unde regulele din Phédon pot fi considerate ca acceptabile este doar într-o altă înţelegere: nu a-ţi aminti de ceea ce cunoşti de totdeauna şi tu şi pietrele şi şerpii, ci a redeveni tu însuţi, şearpele.

GORGONA:
Îţi vorbeam de Platon sau de Emerson sau de Eckarth, cum ţi-aş vorbi despre o pălărie sau despre

un nasture sau despre o cămaşe, pentru că înţelegerea ta urmează această linie, a câinilor.
Cât eşti de încântat când te descoperi în ei sau în alţii şi cât de sărman când nu te cauţi în propria ta linişte.

Fii atent, aceasta îţi poate agrava maladia!

Linia câinilor, pe care te găseşti, trece de asemenea prin Sade şi prin Hegel, prin Diderot şi prin Loyola, prin Paracelsius şi prin Freud, prin oricine, la orice punct te vei găsi, mai sus sau mai jos, mai trist sau mai vesel.
Îţi îngustezi cercul.
Lărgindu-l astfel, te sufoci.

Linia şerpilor e un cerc de linişte şi în mijloc eşti tu, liber.

„Cei ce nu cunosc geometria…“
Izolarea e în propriul tău cap.
Fii sigur că poţi înţelege ca pe un simplu abecedar orice Hermes, orice Pythagora: aceasta pentru presimţirile care ţi s-au îndeplinit, pentru ceea ce ai considerat ca superstiţie, pentru ceea ce rezolvi cu un surâs de neîncredere.

DESTUL!

Acum probabil ai înţeles destul despre favorabili.

De asemenea despre şansă.

Acum ai să poţi călători, ai să ai tot ce vrei şi n-ai să fii mirat că-ţi trebuia atât de puţin pentru asta.

Dacă n-ai ajuns încă până aici destul de liber, dacă conştientul tău încearcă să-ţi aducă în minte argumentul sărăciei celor ce au găsit, aşteaptă să înţelegi bine, să uiţi aurul câinilor, să înţelegi piatra filosofală altfel decât cei cu furnale.

Chiar acela nu-ţi poate lipsi, dacă-l mai vrei.
Greşala este a câinelui.

Nu te lăsa ameţit de discursuri, de discursurile tale mai ales.
Este aici încă o cursă: tu nu poţi numai asta şi uşoara satisfacţie îţi va produce plictiseală.
Nu te lăsa încadrat de propriile tale limite conştiente.
Tu ştii şi dincolo de asta.

Nu amesteca aici ceea ce ţi-au spus alţii. E sigur că asta va fi în ajutorul propriului tău conştient.
Autoritatea mea chiar îţi va tăia o aripă.

Din ceea ce cunoşti: seara asta e foarte importantă, deci fii foarte atent.
Ai făcut bine că ai pierdut o zi întreagă ca să ceri scuze pentru nepoliteţa ta de ieri sau că ai restituit infima sumă pe care o datorai unui necunoscut.
Puteai trece peste ele, dar tu nu poţi trece peste nimic altfel decât trebuie.
Mai ales că nimic e foarte important.

Imperfecţia lucrurilor (a sistemelor) vine de acolo că le lipseşte ceva. Acest ceva este ceea ce le este comun, ceea ce le este esenţial.
Se înţelege destul de uşor de unde vine spiritul partizan.
Un mic lucru: diferenţa dintre catolicism şi ortodoxie pentru creştin, dintre Crist şi Mahomed pentru credincios, dintre… şi aşa mai departe.
Ceea ce determină asociaţia este, într-o mare măsură, lipsa prezentă tuturor asociaţiilor (dorinţa de a menţine lipsa). Aceasta, pe plan sectar.
În mare, ceea ce-i desparte este lucrul comun (pe conştient). Apel imposibil la ideea de umanitate etc….
Foarte probabil o îngrădire a ei. Aici nu e vorba de idei generale.

Caută doi fluturi la marginea oraşului.

Mâna mică e cea mai mare mână, dacă ştii să o scuturi.

Ai absolvit încă o clasă. De aci mai e puţin şi ai scăpat total de cele opt care se impuneau pentru tăria pânzei tale.
E mai bine că e aşa: de acum începe dansul.

Nu-ţi aminti nimic: totul e înainte.

Nici o grijă!

Vara vine, vara trece, dar fructele se coc toamna.

Luna Mai e luna iubirii. Octombrie e a roadelor.

Cine te mai cunoaşte? Faţa ta e luminoasă, sâmburele tău e vizibil. Tu eşti o piersică.

Becurile vor aduce lumina deplină, lumina de dincolo, aceea care îţi trebuie.

Esenţial e să ştii că am reuşit.

23.9.8.

Astăzi seara, la orele 7, marea operaţie a început.

Mâna mandarinului în serviciul nostru. Mâna care scrie, nepătată. Unghia ei e unghia tocului, literele ei sunt umbrele literelor.
De data aceasta umbra este exactă, inversă şi adevărată.
De data aceasta – şi pentru totdeauna – umbra a devenit adevăr.
Ea este lumină.

Orice idee de dublu este exclusă. Unghie şi umbră sunt reflecte îndrăgostite ale Unicului.

Ţinem această mână magnifică în serviciul nostru.

Exteriorul a devenit servil.
Marea greşală a vârfurilor raţiunii umane: împăcarea forţelor în luminile exteriorului.
Aplicarea homeopatiei la gândirea bolnavă menţine putreziciunea.

Totul e în curăţenie, în linişte.
Aici trebuie avut în vedere, după fiecare cuvânt spus, că el trebuie să urmeze gestului.

Libertatea poate fi cucerită în orice circumstanţă, în orice loc, în orice timp, cu condiţia să fie act.
Repet: exteriorul devine servil la primul gest liniştit.
Şi nu mă gândesc la acte exterioare, tocmai pentru aceasta.

Stelele ard mai întâi în noi, apoi îşi iau zborul spre firmament.
Cel ce înţelege că nu e vorba de o figură de stil şi nici de o revenire la Epictet – e pe drumul cel bun.

În toate acestea e vorba de forţe.
Mai departe, mâna mandarinului mişcă unghia. Firmamentul este tot mai populat.
Aceste fulguraţiuni au ars un timp în noi. De aici ele uimesc.
Bolnavii îşi vor lipi obrazul de ele, fără să înţeleagă ceva.

Oceanul se va opri în faţa mângâierilor tale, muntele îţi va face reverenţe. Totuşi, ce stăpân curios eşti tu, care nu te gândeşti decât să mângâi.

Alături de tine acela, aceia, care n-au înţeles nimic din toate astea.
Aceia care *au făcut* toate astea, aceia care au înlăturat bunătatea şi răutatea exteriorului, aceia care nu cunosc bunătatea sau răutatea. Simpli sfinţi acţionând după propria lor esenţă. Cât de ciudat sună, în gura lor, doctrina! Nu te lăsa înşelat de aceasta, acceptă-le numai miracolele.

Departe de tine – pe planul înţelegerii obişnuite – aceia care sunt buni sau răi după datele moralei, sterilii, indiferenţii sau furioşii, bolnavi sau rumeni la faţă – câinii.
Tu le cunoşti jocul şi nu te turbură.

Rămâne un loc, în interval, pentru elitele fluctuante.
Un moment, două, ele îţi sunt alături. Apoi cad.
Totuşi, pe *un alt plan*, ele îţi sunt în permanenţă favorabile, oricare le-ar fi aspectul.
Aceasta le vine de acolo de unde mizează mai puţin: din seriozitate.

28.9.8

Despre forţe ar mai fi de spus acestea:
Mănânci un măr plimbându-te pe străzile largi. Ei trec: unu, doi, trei…
Şi trebuie să alegi, cui spui o vorbă, cui zâmbeşti, cui nu.
De altfel acestea toate sunt egale. Ei se supun cu stricteţe jocului tău.
O mână stă câtăva vreme nedezlipită de a ta. Acela trece, fluture orb, fără să te vadă măcar.
Trece doar, atras de lumina forţei tale.

E de asemenea curios, în aceste momente, spatele îngust al favorabililor, trecând pe lângă tine. Au greşit. Bolnavi, le rămâne doar atingerea aceluiaşi aer, pe un spaţiu restrâns.
Altfel, inima lor te îmbrăţişază.

Iată o figură cunoscută. Undeva, în vis poate…
Vei găsi totdeauna o prostie, ca să-ţi acoperi posibilităţile.

Începe să crească păr, peste noua ta piele.

Pentru reuşita deplină a operaţiei: taie ultimele resturi de conştient, chiar când ele apar sub forma prea marii curăţenii, a prea gravei seriozităţi, a prea uşoarelor pagini, chiar când ele au gustul accentuat al noului strat solar.

Ai reuşit să uneşti soarele cu luna.
Fii atent la tragedia lui Nerval, în momentul acesta.
Linişteşte-te şi nu te lăsa pradă conştientului care abia aşteaptă să profite de turburarea cauzată de noua tensiune.
Pune-ţi nervii în acord şi nu avea nici o grijă.
Pe Nerval l-ai mai cunoscut o dată, la început, când abia începuseşi să vezi, într-o altă etapă a eliberării.

Multă milă pentru acest mare erou şi multă linişte pentru tine sunt necesare.

Şi acum, după ce ţi-ai verificat urmele de grăsime de pe mâini – presupunând că ai ajuns până aici cum trebuie – pregăteşte-te să auzi, dar să auzi doar, cele ce urmează: Vezi norul acesta, iubite? Bagă bine de seamă, poţi declanşa cataclisme. Aşteaptă să iasă soarele, să ai inima caldă. Până atunci, răbdare şi mângâie luna, exact cât trebuie…“
Iubite, iubite om! Tu, cel care eşti alături de mine! Îţi doresc un singur lucru: puterea de a mă crede, curajul de a te crede, tăria de a fi convins că nu-ţi ascund nimic, *că tu ştii toate astea*, că nu-i nimic de „înţeles“ conştient aici, că miracolul existenţei noastre *neîntrerupte*, al existenţei noastre de mii de ani, din prima clipă, stă în această caldă, totală,

înţelegere pierdută, înăbuşită sub formele conştientului.
Atât de simplu: poate te mănâncă urechea. E mai important aceasta decât de a mă apropia de nu ştiu ce sectă, pe calea conştientului.
Închipuie-ţi că mie îmi este absolut egal, aici, în camera în care mă găsesc ascultând ploaia şi aşteptându-mi cu linişte iubita.
Cel mult regretul de a nu te vedea *total* alături, pe tine, cel adevărat, pe tine care n-ai nimic de învăţat de la mine sau de la alţii.
Poate te mănâncă urechea, repet. Nu încerca să-ţi explici asta.
Dacă simţi căldura inimei mele, lasă-te înduioşat, iubeşte-mă cu aceeaşi linişte, cu aceeaşi încredere cu care te iubesc eu, necunoscutule atât de cunoscut – şi fii sigur că astfel ai intrat pe marea poartă.
Surâzi acum când înţelegi că nu am scris aceste pagini pentru a-ţi dezvălui ceva, pentru că *tu ştii tot*, surâzi când înţelegi că am scris numai ca să te ajut în lupta cu dublul tău, ca să fim mai aproape.
Simţi mâna mea şi a iubitei mângâindu-ţi uşor părul?
Să închidem ochii atunci şi să ne legăm pentru o clipă, pe care aş dori-o veşnică, cu adevăratele noastre legături.

29.9.8.

În visul de acum câteva nopţi, soarele se unise cu luna.
Erau apoi eclipse, eclipse… În cele din urmă încerca să iasă, roşu.
Fratele soare…

Încearcă să fixezi în spaţiu astrul de flăcări. E lesne să-ţi construieşti unelte.

De data aceasta linişte întâlneşte lumina vie, flacăra.
Obişnuit cu tăcerea nopţilor trebuie, pe această treaptă, să te deprinzi cu zgomotul flăcărilor, cu puternicele pâlpâiri.

E o diferenţă, abia sensibilă, între liniştea aceasta activă, avântată, plină de forţe şi liniştea apelor, a nopţii, pe care ai cunoscut-o până acum.
Ai înlăturat noile panici?

E vorba de teribila linişte a zgomotului asurzitor.

Nu-ţi scriu despre soare ca să jignesc luna.
Altfel de forţe. Ai să le cunoşti din ce în ce mai bine.

Acum e vorba de o nouă piele.
Vei avea o plăcută piele de flăcări. Nimic nu te va mai atinge. Totul va arde la apropierea ta. Dar această ardere va fi fecundă, nu distrugătoare.

Pentru prima dată, n-am suportat mai mult decât o jumătate de oră (la amiază).

A doua vizită, de câteva minute, în amurg.

Nu pentru ca să jignesc luna, înţelege, îţi spun că dura ore şi fără mari pregătiri.
Liniştea ei e splendidă, aquatică şi minerală.

Magnificul frate a fost găsit, printre alţi, de Francisc. Ţi-aminteşti când vorbea cu o flacără, ascuns de ceilalţi, pe munte? Sărăcia, bine făcută. Dar asta era miza lui şi nu e obligatoriu. Miracolul îţi stă la îndemână, indiferent de unde începi.

„Soarele are lăţimea unui picior"…
Poate ai să găseşti, cu asta, sensul pierdut, înăbuşit, al lui Horus.

Pariez că ai început *să simţi* măcar ceea ce îţi spun, altfel decât închinătorii.
Iată că reapare respectul!

Dacă conştientul tău îţi va da din nou de lucru de data aceasta (deşi e mai puţin puternic acum), nu te grăbi.
Ai să fii plictisit, sau enervat, sau inteligent, descurajat sau dezlănţuit.
Închide cartea. Stai liniştit. Reia-o peste câtva timp, cu toată sila pe care ai s-o simţi – şi ai să vezi.
Până atunci fii liniştit. Priveşte numai înainte.

Respectul e iubirea solară.
Acesta era astrul meu.

Şi nu uit luna, pentru iubita mea.

Nu există nimic care să-i poată fi comparabil.

Ea este piatra sacrosantă din cufărul lui Dyonysios, ea este aceea care aduce corabia salvatoare.

Aici cuvintele devin de prisos. Mările se ridică, sângele alunecă lin pentru că sângele este lichidul ei.

Mai strălucitoare decât orice.

La ivirea ei trebuie să-ţi atingi fruntea cu aur.

Ea cunoaşte cele mai ascunse poteci, drumurile cele mai simple. Înălţimile cele mai mari le mângâie şi fundul prăpastiilor. Ochiul ei este strălucitor, vegetal, magic.
În interior sunt mările moarte pentru ochii orbilor, mările pline de forţe, de vânturi puternice împingând corăbiile care trebuie să vină pentru cei liniştiţi.

Apropie-te în tăcere: ai să-i auzi paşii sub care sună cenuşa craterului stins.

E un vulcan tăcut, arzând şi purificând în propria ei strălucire.

Aştept trăsura.

6.10.8.

Calea Şearpelui

Bagă de seamă 7. Aici eşti pe muchie de cuţit. Totuşi Dansul tău generos poate fi destul de uşor.

Bagă de seamă 6. Semnele se înmulţesc, dar se poate să nu le vezi pentru că intervine rutina. Chiar cu ea eşti destul de sus, dar prăpastia e la picioarele tale. Nu te lăsa să cazi.

Bagă de seamă 5. Zona în care începi să întâlneşti alte plinuri, pentru că o parte din piele este complectamente curăţată, schimbată cu propria ta piele. Obiceiurile încep să fie ale tale. În aceste zone ale miezului fii foarte atent. Lipsesc puncte de reazim vizibile şi tot mai crezi în ochi. Ai încredere! Nu lăsa exteriorul să te tragă înapoi! Adoptă poziţia care trebuie în faţa lui, poziţia ta, chiar dacă ţi se pare plină de renunţări.

Bagă de seamă 4. Aceleaşi lucruri. Pe măsură ce este mai greu, devine şi mai uşor.

Bagă de seamă 3. Ai ajuns aici, în întregime. Nu lăsa nimic în urmă. Trage-te tot. Ai să găseşti părţi ale tale, sus, după cum unele ereau jos. Lupta e tot mai grea. Nu există nimicuri.

Bagă de seamă 2. Într-un fel sau altul, ai pornit. De oriunde şi oricum ai începe. Zonă de mare luptă, de dibuit. Pentru că trebuie să te tragi în întregime aici (fără piele). Ceva poate rămâne jos, ceva care ţi se pare neînsemnat. Nu lăsa nimic.

1. Eşti, în cea mai mare parte aici, înăbuşit de câine.
Totuşi, firul albastru există. De aici, porneşte.
Poţi să începi de oriunde.

Situaţia lumei

Descrierea zonei determinate dar neconştiente:
Aceştia nu ascultă decât determinările <musei>.
Plante, animale, minera le.
Evoluţia <musei> e alta decât cea biologică – conştientă. Aici plutesc şi unii oameni, pentru câteva secunde, cei ce scapă, dar pe alte căi şi nu complect.
Jos, e locul filosofiei. Cei ce ating <musa> păstrează razele. Dar se poate cădea.
Se poate de asemenea da târcoale, pe mai multe căi.
Mergi mai sus cu cât eşti mai puţin conştient.

Descrierea <musei> MARI
În ea e centrul lumei. Ea e lumea, ea cuprinde şi determină tot, chiar şi cutia maladiei conştientului.
Se poate elibera pe mai multe căi.
Se poate rămâne la un punct, dacă nu e calea şearpelui.
Cei de aici nu cad. Ei au doar momente de luptă cu reziduurile infecte. Ei determină.
Liberul arbitru şi determinismul obişnuit sunt conştiente.
Aici e vorba de altceva.

CENTRUL LUMEI
Acela pe care îl numesc Agrippa
Ligioara şi eu
Novalis Gérard de Nerval
Emerson R.B.
Flamel V.B.
Eckhardt

Cutia maladiei conştientului

Descrierea cutiei maladiei conştientului:
Aici locuiesc oamenii şi câinii. Alte animale: hiene etc. Pasări: bufniţele. Plante nu, minerale nu. Trage concluziile. Dar toţi se conduc după determinările zonei libere. Oamenii-câini, la fund. Aici se face istorie. Aici se face dragoste. Totul conştient. Aici sunt răii şi inteligenţii. Nu au însă nici o putere. Nu-i supăra. Nu te lăsa turburat de ei. Fii milos cu ei. Deasupra sunt jumătăţile, apoi sferturile, pentru că reziduuri conştiente se pot păstra până sus, în zona liberă, dacă nu sunt complect părăsite (vreau să spun că pot reveni, cu mai multă forţă încă şi trag înapoi). Aceştia sunt favorabilii, dar pot oricând redeveni câini.
Cei puri încep să scape, într-un fel sau altul.

Aceasta este calea vulturului şi a şearpelui, cale lunară.

Mult mai strălucitoare decât a leului sau a taurului – căi solare.

Începutul e aici sau acolo. În orice caz în tine.

Închide ochii, astupă-ţi urechile, adoarme-ţi limba.
În cetate nu trebuie să mai intre nici un străin.
Şi copiii cunosc veşnica ceartă dintre pisică şi câine.

Toate drumurile sunt închise. Până acum pisicile se strecurau pe sub porţi, speriate de urletele câinilor.
Acum vulturul va începe să se înalţe.

În tine ele se mişcau pe tăcute şi sub hainele tale gemea umbra.

Marele drum al liniştei. Adevăratele porţi s-au deschis.
Tu nu eşti închis. Tu nu eşti singur. Începi să simţi adevăratele legături pe care abia le bănuiai.

În oraşele Egiptului vechi cei ce ucideau o pisică erau condamnaţi la moarte.
În acele timpuri omenirea era mai puţin bolnavă.

Tu numeai asta zoolatrie şi nu înţelegeai nimic. Acum asculţi cu mare atenţie paşii pisicilor. Ai ce învăţa din ei.

Nu căuta să te mai sui pe munte când oriunde eşti sus.
Rămâi acolo.

Nilul e în robinet.

Apoi vulturul zboară deasupra cetăţii reale. Se întâmpla ca un fum iluzoriu să-i lăcrămeze ochii.

Iată pentru ce te plimbai sau pentru ce ridicai o frunză.

După asta câinii mârâie. Tăcere şi milă!

Apoi îţi ling mâinile. Spală-te cât mai des.

De acum vei fi încercat. Probele sunt extrem de subtile şi le poţi repeta de multe ori până să reuşeşti. În ziua aceea descoperi din nou luna.

Cheia era în iubire, desigur.

Simplu, pentru asta atât de greu de văzut.

Şearpele îşi sună inelele.

Mârâiturile sunt mai feroci, probele mai grele.

Tăcere şi milă!

Şi totuşi, ai avut de totdeauna aceste mâini pe care abia acum începi să le mişti.

Liniştit, liniştit…

Mârâiturile au încetat, ei nu mai pot decât să scheaune încetişor.

Şearpele se plimbă triumfător. Vulturii îi ţin companie respectuoasă. Mileniile au turnat deasupra toată zgura lor, dar tu vei şti să-l cureţi.

8.10.8.

Mărul era acolo şi proba prea simplă.

Abia acum ce este sus este şi jos.
Toate precauţiile erau doar ca să nu te plictiseşti.
Acum poţi fi liber, chiar între câini.
Luna, surâzând liniştită în groapa leilor.

Toate gesturile erau pentru asta. Iată de ce nu ţi le indic.

Nu aştepta să te înveţe nimeni, nimic, despre aceasta. În momentul acela eşti pe jumătate pierdut. Rămâne totuşi o jumătate care poate deveni întregul însuşi, rămânând în esenţă ea însăşi. Nu prin creştere ci prin dezvoltare.

Înţelegerea ta este contact.

Restul nu ţi-l spun încă.

8.10.8

Ai de învăţat chiar de la elefant.

Duşmanul tău e bufniţa.

Ia aceste simboluri aşa cum ţi le dau, şi nu altfel.

Începe la lună nouă, după contact cu aurul.

Ca să fii liber, sparge ghipsul.

O dată, de două ori, de trei ori, hop la!

Eşti sau nu eşti?

Şuruburile serveau la pescuit.

Totdeauna te simţi mai bine cu luna.

Salută pretutindeni elementul feminin. Tu eşti o deviere.

Roca nu este neutră. Ea e feminină.

Există: natural, masculin şi hermafrodit.

Masculinitatea noastră este o formă.
Să fim demni.

9.10.8

De trei ori Casyopeya te va trezi din somn.

A treia oară va fi schimbarea de piele, aceea pe care o vei cunoaşte sub numele de moarte.
O ciudată linişte îţi va cuprinde inima, o linişte necunoscută încă, pe care o vei confunda cu tristeţea.
Nici o părere de rău. Vocea ta va fi auzită totuşi (aceasta este o curioasă remarcă, extrem de importantă).
Ţine minte: vocea ta va fi auzită, de iubita ta, de unul sau doi din oamenii liberi cu care ai vorbit adesea, vei fi chiar vizibil pentru ei.
Vocea ta va fi auzită şi de ceilalţi, dar aceştia, cuprinşi de panică, nu vor vedea nimic, şi unii vor plânge.
Nu te iubea nimeni. Ţi se pare trist?
Te iubeau mulţi, dar tu nu cunoşteai ce trebuie, te amăgeai în jurul acestui cuvânt.
Iată o altă iubire, deplină, întreagă, fără nici o problemă, aceea a schimbării de piele.
De acum pipăie-te.
Aceasta s-a întâmplat în vis, atât de puternic visul!
La deşteptare îţi simţi pielea cea nouă, abia renăscut.
Nu te lăsa pradă exteriorului, care a rămas acelaşi, nici formei pe care ceilalţi o iau drept tu.
Acestea te pot reîntoarce.
Rămâi cu taina ta, puternic, liniştit, curat.
Aminteşte-ţi că la prima deşteptare, când încă nu începuseşi, Casyopeya era de diamant.
Numai tu ai văzut-o.
Oamenii şchiopi sunt copiii lunei.
De acum rămâi la această stare, pentru că panicile nu te mai pot atinge.

29.10.8.

Anexă

La picioarele Semiramidei

Act I.

Rafael: Iată-mă.
Luiza: Gustul aventurilor uşoare te-a părăsit, sper… Fii binevenit.
Rafael: În castelul tău e linişte şi am venit uşor, plutind parcă. În camera aceasta te-am legat la ochi, pentru prima dată. Îţi aminteşti?
Luiza: Nu e prea mult de-atunci…
Rafael: Nu e prea mult, e drept. Totuşi, mi se pare că s-au petrecut departe, demult, într-o altă viaţă. Cum îmi ardea fruntea pe atunci… Ieşeam seara, la lumina blândă a lunii. Câinii lătrau, dându-mi târcoale. Un plop sau doi, o salcie în care într-o zi ţi-am rătăcit canarul. Toate astea…
Luiza: Aşează-te şi nu te mai gândi înapoi. Când am să sun, liliecii mei îţi vor aduce băutura preferată.
Rafael: Ce mascaradă! Nu, nu pot să nu-mi amintesc! Numai pentru a-ţi cere scuze, de altfel. Fantomele mele: Robert, Cécile şi eu, eu însumi, înăbuşit, macerat, sub sărmana lor piele. Robert hotărâse să isprăvească…
Luiza: Era şi timpul. Cât m-a plictisit mesagiul acela, dar câinele, câinele mort era o veste bună. Am adormit atunci, apoi te-am aşteptat.
Rafael: Robert se plictisise. Era o parte cumsecade, acesta. Băiat frumos… Cunoşti sărmana lui fire sucită. Apoi dezastrul, Cécile, agonia tăcută deasupra primului cadavru. M-ai iertat?
Luiza: Nici nu mai întreba, iubitule. A fost urât, dar a fost vis. Erai puţin ridicol poate şi naivitatea mea…
Rafael: Ştii, pielea ultimă, surâsul lui Rafael, acela pe care-l credeam mort de mult, m-a eliberat. N-a fost uşor deloc.

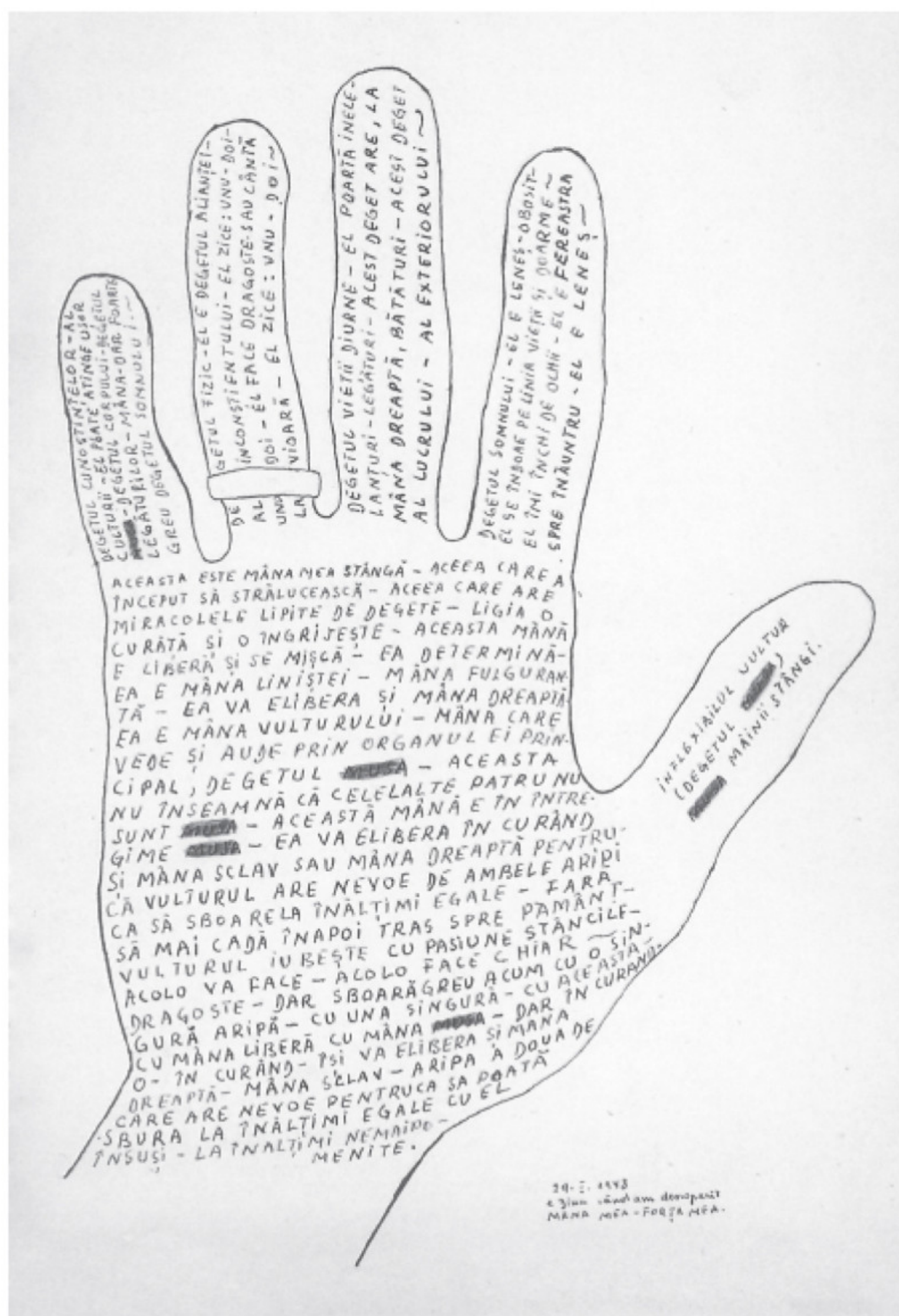
Luiza: Iubitule, se aude o trâmbiţă…
Rafael: Sunt vestitorii mei. Intrarea mea în castel, de data asta va fi vestită lumii întregi. Sunt eu însumi acesta, iubito, şezând la picioarele tale. Metamorfozele noastre sunt limpezi, Luiza: Semiramida, Rafael. Restul s-a terminat. E o legendă sau un adevăr acela al căutării prin multe vieţi. NOI ne-am căutat continuu, pretutindeni şi nu ne-am recunoscut din cauza pieilor noastre. Desfigurat de ticuri, deghizat pentru mine însumi, m-am întâlnit de multe ori cu tine şi – singur – m-am depărtat. Noi n-am murit niciodată, e o minciună aceasta, o jalnică minciună a celorlalţi. Noi nu murim niciodată.
Luiza: Iubitule, îmi amintesc acum, demult, dinaintea deluviului, când a început maladia ciudată. Ceilalţi au uitat de tot, nu mai ştiu, doar în cântece şi-n semnele pe care nu le mai înţeleg nici ei. A fost o secundă groaznică aceea. Vorbim de Paradis, ceilalţi ne dau nume stranii. Noi înşine am ascultat acestea ca pe nişte poveşti.
Rafael: Dragostea mea, cu cât chin am supravieţuit, continuând destinul stupid şi imaginar al bieţilor bolnavi. De zeci de ori, bâlbâindu-mă la fiecare întâlnire, urlând, agitându-mă, dragostea mea… Îţi aminteşti? Erai Semiramida şi picioarele tale de spumă, picioarele cu degete în paranteze, se odihneau pe covoarele casei.
Orfeu ne cânta din liră, blândul nostru Orfeu, lăutarul ciudat, zăpăcit de larma cârciumelor. Semiramida, aripile mele de Vultur umbreau vastele piramide. Puterea mea imperială, curată, înaltă şi fără limite, se întindea departe, peste orizont. Rupt în bucăţi, chinuit de somnul prelung, orbit de falsa mea privire, m-am zvârcolit să scap. N-am reuşit decât bucată cu bucată şi niciodată întreg. Zâmbeam lângă Solomon, mă ascundeam cu Pythagora, mă zăpăceam în Nettesheim. A fost, pretutindeni, mai tare ciudata maladie, până în secunda trezirii. Şi ceilalţi îşi continuă chinul…

Luiza: Aşează-te alături iubitule, să desprindem din întâmplările noastre marele adevăr. Am înlăturat neplăcutele forme şi firul de aur se leagă, peste secole şi milenii. Memoria nu ne prezintă decât aceste forme, chinuitoare, fără speranţe de regăsire, ciudate. Prezentul e veşnic, atunci când eşti liber, când formele dispar o dată cu timpul. Iubitule, *noi n-am încetat să ne iubim nici o clipă* şi aceasta nu are istorie, aceasta e veşnica clipă, de la începutul până la sfârşitul lumii, imensa clipă care nu se mişcă ci curge, se leagănă, ea însăşi. De la începutul lumii, iubitule, fără istorie alta decât a iubirii, fără chin altul decât al înăbuşirii ei, fără speranţe altele decât ale eliberării.
Bolnavi, priveam prin forme şi ne cutremuram, nu îndrăzneam să credem imensul adevăr. La ce să-mi povesteşti întâmplările ultime? Amfioze, descoperiri ciudate? NIMICURI – sub ampla noastră prezenţă ele nu mai pot turbura. Iubitule, ascultă foşnetul răcoros al aripilor noastre, priveşte strălucirea lunei, nevăzută de ceilalţi.
Te-ai chinuit? Întâmplările fantomelor tale, acele nimicuri, te-au chinuit. Cât de stupidă şi cât de îndrăzneaţă în stupiditatea ei e biata minte omenească bolnavă! Istorii, istorii, istoria nimicurilor, pe care suntem tentaţi noi înşine s-o povestim. NIMIC – Nimic altceva decât iubirea, puternica, – şi formele se dau înapoi supuse, pentru că nu ne mai pot atinge, pentru că nu ne mai turbură. Să lăsăm oamenii să se agite, sărmanii, până va sosi ziua eliberării lor, să-i lăsăm să ne caute, să ne strângă mâna. Câtă tristeţe în ochii prieteni, în degetele care mângâie pianele gândind la noi şi la note în acelaşi timp… Câtă tristeţe în lume, în lumea celorlalţi! E marele nor, al milei, care ne întunecă fericirea. Dar noi îl vom înlătura şi pe acela, noi care ştim. –
Rafael: Iubita mea, poeţii se întrec să povestească mituri. Şi miturile au fost mâncate de forma lor conştientă. Vorbesc de Turnul lui Babel, acest Turn prezent. Sărmani câini, încercând să redevină

oameni! Fuga în deşert era singura scăpare, dar şi acolo formele îi împiedicau să regăsească filonul.
Discuţii, discuţii…
Toate îşi au drumul lor firesc, drumul lor, al nostru. E un imens echilibru, un echilibru care *e chinuit*, turburat. Periculoasa maladie trece pe alături. Să privim cu milă. N-avem de ce ne teme, noi, liberii. – Iubita mea, secunda liberării, secunda cunoaşterii, e posibilă.
Ea va veni.

4.12.8.

Facsimile

DEGETUL VIEȚII DIURNE - EL POARTĂ INELE-
LANȚURI - LEGĂTURI - ACEST DEGET ARE, LA
MÂNA DREAPTĂ, BĂTĂTURI - ACEST DEGET
AL LUCRULUI - AL EXTERIORULUI ~
DEGETUL SOMNULUI - EL E LENEȘ - OBOSIT -
EL SE ÎNSOARE PE LINIA VIEȚII ȘI DOARME ~
EL ÎMI ÎNCHIDE OCHII - EL E FEREASTRA
SPRE ÎNĂUNTRU - EL E LENEȘ ~
ACEASTA ESTE MÂNA MEA STÂNGĂ - ACEEA CARE A
ÎNCEPUT SĂ STRĂLUCEASCĂ - ACEEA CARE ARE
MIRACOLELE LIPITE DE DEGETE - LIGIA O
CURĂȚĂ ȘI O ÎNGRIJEȘTE - ACEASTA MÂNĂ
E LIBERĂ ȘI SE MIȘCĂ - EA DETERMINĂ-
EA E MÂNA LINIȘTEI - MÂNA FULGURAN-
TĂ - EA VA ELIBERA ȘI MÂNA DREAPTĂ
EA E MÂNA VULTURULUI - MÂNA CARE
VEDE ȘI AUDE PRIN ORGANUL EI PRIN-
CIPAL, DEGETUL [redacted] - ACEASTA
NU ÎNSEAMNĂ CĂ CELELALTE PATRU NU
SUNT [redacted] - ACEASTĂ MÂNĂ E ÎN ÎNTRE-
GIME [redacted] - EA VA ELIBERA ÎN CURÂND
ȘI MÂNA SCLAV SAU MÂNA DREAPTĂ PENTRU-
CĂ VULTURUL ARE NEVOE DE AMBELE ARIPI
CA SĂ SBOARE LA ÎNĂLȚIMI EGALE - FĂRĂ
SĂ MAI CADĂ ÎNAPOI TRAS SPRE PĂMÂNT-
VULTURUL IUBEȘTE CU PASIUNE STÂNCILE-
ACOLO VA FACE - ACOLO FACE CHIAR O SIN-
DRAGOSTE - DAR SBOARĂ GREU ACUM CU ACEASTĂ-
GURĂ ARIPĂ - CU UNA SINGURĂ - CU ACEASTĂ-
CU MÂNA LIBERĂ CU MÂNA [redacted] - DAR ÎN CURÂND-
O - ÎN CURÂND - ÎȘI VA ELIBERA ȘI MÂNA
DREAPTĂ - MÂNA SCLAV - ARIPA A DOUA DE
CARE ARE NEVOE PENTRUCA SĂ POATĂ
SBURA LA ÎNĂLȚIMI EGALE CU EL
ÎNSUȘI - LA ÎNĂLȚIMI NEMAIPO-
MENITE.
DEGETUL [redacted]
[redacted] MÂINII STÂNGI.
29 - I. 1948
e ziua când am descoperit
MÂNA MEA - FORȚA MEA.

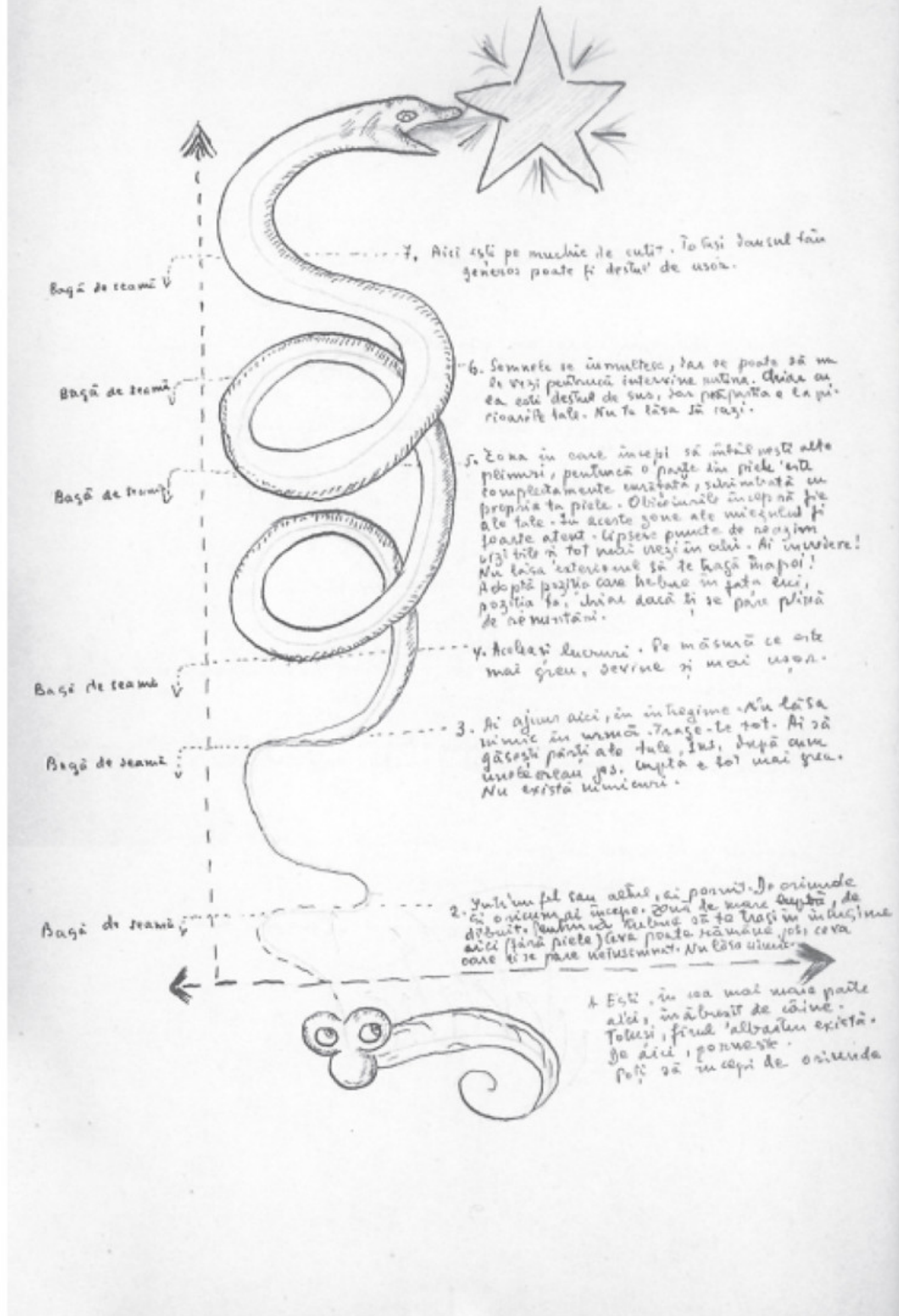
Despre acele lucruri comune aici, în Africa, în Peru înainte de Columb.
Este inadmisibilă ideea unui strămoș comun. Suntem în legătură permanentă, mereu, mereu....
Caută practici comparate (magie, etc) în locuri care e imposibil geografic și istoric să comunice și aișă ai ce povesti.....

Seara înseamnă viziunile hipnagogice. Ele sunt, când ești liber, profeții sigure pe o zi, două, trei. În general e vorba de viitorul foarte apropiat. Mâine. Probabil cu cât ești mai liber....
Le observ de multă vreme și neînțelegerea lor (adică înțelegerea tardivă) se datorește conștientului. Așa, simbolurile sunt mai frequente, ele devin mai familiare. E vorba de acele simboluri pe care le-am găsit la oamenii fără ochi, aceleași, e vorba de simbolul comun, de legătura reală dintre Congo, Peru, Lhasa, Paris, înainte de Columb, acum și întotdeauna, acele simboluri care se transmit și care sunt interpretate conștient, prost și denaturate, ducând la afundarea, la neînțelegerea legăturilor, la înăbușirea lor.

Iubirea ține de elementul apă.
Ea e adâncă, liniștită, când e liberă.
Valurile țin de vânt.

27. 8. 8

Calea Șoarpelui.
7. Aici ești pe muchie de cuțit. Totuși dansul tău
generos poate fi destul de ușor.
Bagă de seamă
6. Semnele se înmulțesc, dar se poate să nu
le vezi pentrucă intervine rutina. Chiar cu
ea ești destul de sus, dar prăpastia e la pi-
cioarele tale. Nu te lăsa să cazi.
Bagă de seamă
5. Zona în care începi să întâlnești alte
completamente uzată, schimbată cu
propria ta piele. Obiceiurile încep să fie
ale tale. În aceste zone ale mișcării fii
foarte atent. Lipsesc puncte de reazim
Nu lăsa exteriorul să te tragă înapoi!
Adoptă poziția care trebuie în fața lui,
poziția ta, chiar dacă ți se pare plină
Bagă de seamă
4. Aceleași lucruri. Pe măsură ce este
mai greu, devine și mai ușor.
Bagă de seamă
3. Ai ajuns aici, în întregime. Nu lăsa
nimic în urmă. Trage-te tot. Ai să
găsești părți ale tale,
Nu există nimicuri.
Bagă de seamă
2. Într-un fel sau altul, ai pornit. De oriunde
Bagă de seamă
1. Ești, în cea mai mare parte
aici,
Totuși, firul albastru există.
De aici, pornește.
Poți să începi de oriunde

Anexă

Inedite

De gramatica
(1958)

A. Riscurile genitivului

1. Genitivul posesiv
a. posesorul
Am intrat în casa lui Goethe
(eronat, propun: Am ieşit din casă în Goethe.)
b. obiectul posedat
Cupa tristă, sarea mării.
(eronat, propun: Supa tristă sare marea.)

2. Genitivul dependenţei
Totuşi, surorile lui Cocles au fiert acest bilet atât de gânditor.
(eronat, propun: Totuşi, surorile lui Cocles au fiert acest băiat atât de gânditor.)

3. Genitivul apartenenţei
Fiecare voce a doamnei cinegetice îşi avea melancoliile ei.
(eronat, propun: Fiecare cinegetică îşi avea doamna vocilor melancoliilor ei.)

4. Genitivul subiectiv
Se auzea scârţâitul păpuşilor.
(eronat, propun: Se auzeau păpuşile scârţâitului.)
genitivul autorului
Chiar cel mai roşu ciorap al lui Hölderlin părea verde.

(eronat, propun: Chiar cel mai roşu Hölderlin al ciorapului părea galben.)

5. Genitivul obiectiv
a. în funcţie de complement direct
Haina vânătorului se afla aici, în tulpină, adusă de semănătorii panicilor.
(eronat, propun: Haina panicilor se afla aici, în vânător, adusă de tulpina semănătorilor.)
b. în funcţie de complement indirect
Vocea liniştii depline care sună în pereţi.
(eronat, propun: Pereţii deplini ai vocii care linişteşte sunetul.)

6. Genitivul materiei
a. materia propriu-zisă
Albinosul îşi scotea unghiile din răcoarea apei.
(eronat, propun: Apa îşi scotea albinosul din răcoarea unghiilor.)
b. elemente constitutive
Prin a nopţilor trecere necheza un cal.
(eronat, propun: Prin nopţile cailor trecea un nechezat.)

7. Genitivul explicativ
Vorbeam de castorul Hertzog, cel ce ştia taina abaterii apelor.
(eronat, propun: Vorbind, castorul ştia să-l abată pe Hertzog de la apele tăinuite.)

8. Genitivul denumirii
Luna lui mai era caldă.
(eronat, propun: Luna lui era mai caldă.)

9. Genitivul substitut al superlativului
Dinţii tigrului, minunea minunilor.

(eronat, propun: Dinţii minunilor, minunea tigrului.)

10. Genitivul conţinutului
Nu se mai simţea decât liniştea din florile actorului.
(eronat, propun: Nu se mai simţea decât liniştea din actorul florilor.)

11. Genitivul originii
Ei aduc plămânii şi vinul viilor.
(similar: Ei aduc viii şi plămânul vinului.)

12. Genitivul local
Toţi paznicii grădinilor erau înfloriţi şi adiau.
(contrar, dar neeronat: Toţi paznicii adierilor erau înfloriţi şi grădinau.)

13. Genitivul temporal
În tăcerea nopţilor doar copiii gălăgioşi îngheţau.
(similar: În copiii nopţilor doar tăcerea era gălăgioasă şi îngheţa.)

14. Genitivul final
Cine nu ştia că Cocles era barba fierului!
(eronat, propun: Cine ştia că Cocles nu are fierul bărbii?)

15. Genitivul calităţii
Undeva se afla cineva ca un ecou al depărtării.
(inutil: Nicăieri nu se afla nimeni.)

16. Genitivul termenului calificat
Culorile somnului se ascundeau în ochiul liber.
(eronat, propun: Ochiul ascuns se colora în libertatea somnului.)

17. Genitivul termenului comparat
Mânjii lungi n-aveau cum să-şi exprime cenuşiul vieţii.
(eronat, propun: Viaţa cenuşie n-avea cum să exprime lungimea mânjilor.)

1959

Autopoem
(1970)

Zenobia

(fragment, 1986)

20. să nu uit mai întâi pălăria făcusem rost de; o pălărie neagră cu borurile largi şi pleoştite cum purta un poet într-o piesă cehoslovacă o mizerie în care to tul se petrecea într-o cameră la; subsol aveam şi un costum ceva catifea acoperea bine mă simţeam
în el ca un baschetbalist de statură convenabilă
umblam de colo-colo în două labe pe poante ca un câine dresat
umblam pe poante cu lăbuţele îndoite de la încheieturi cu;
capul bine înţepenit pe gât cu ochii daţi peste cap
printr-un parc; Isis era lângă mine mă iubea; alţii se adunau
câte doi câte trei ca să cânte eu recitam singur având o
singură admiratoare dar când vedeam fete umblam pe poante recitam

Isis nu zicea nimic ştia că nu se poate altfel vedeam
două-trei fete începeam să umblu cu; pălăria
pe cap dar mult mai disperat recitam cât puteam mai tare
fetele treceau mai departe cu nişte băieţi care mă apreciau
umblam mult mai disperat una a zis: „nu mai zbiera aşa pentru că
pari un derbedeu“ o speria umbletul meu şi pălăria mea neagră
vroia să mă întristeze să mor de ruşine cu pălăria mea cu tot
aveam un curaj nebun am recitat: „poate chiar sunt şi ce

dacă sunt?“ ei i-a plăcut simţeam că începea să mă simpatizeze eram
disperat improvizam aiurea eram; nenorocit cu pălăria aia mă
asurzeam recitind umblam; pe poante în jurul fetelor mă
simpatizau recitam:
„ziceţi voi aşa de mine vă dă mâna fiindcă sunt un alb nenorocit
ultimul alb din mileniul acesta care e ultimul pe când;
voi sunteţi roz verzi şi albastre ultimul; alb al mileniului
umblu ca un câine dresat vă dă mâna fiindcă etc etc“

strigam tare improvizam despre albul nenorocit care conţine
de toate plus disperarea sfârşitului care coincide cu ultimele
lor calcule despre; soarta ultimului alb reţinut
pe plantaţiile lor umblam cu ochii holbaţi pe sub
pălăria mea neagră fetele mă simpatizau am ajuns la o alee cu
arbori înalţi Isis s-a aplecat şi mi-a; spus la ureche:
„nu mai recita; pe aici umblă matematicianul Cantor şi te mănâncă
un matematician e ceva pe la biserica măsii cântă pe acolo dar
ăsta e; unul rău şi răzbunător un fel de înger exterminator“
aveam un curaj nebun fetele mă simpatizau strigam spre El
„îţi dă mâna să mă mănânci fiindcă sunt ultimul alb dar să ştii
că nu-mi pasă şi am să recit“; El n-a apărut era
la biserică (nu l-am văzut) am cotit după fete recitam; în
spăimântat umblam pe poante fetele coborau spre o ecluză

pavată cu dale argintii am; făcut un ocol pe după copaci
„nu mai recita“ spunea Isis „e un profesionist pe aici te faci de râs“
„n-are decât să fie şi mama profesioniştilor“ spuneam „lor le dă
mâna dar eu; sunt ultimul alb pe planeta asta împuţită“
de fapt recitam lucruri tragice nu pot să le redau fiind
cam neclare m-am dus după fete la ecluză pe dale
lângă cabina paznicului uşa; era deschisă
în faţa ei se afla un dulap cu pereţii de sti; clă ieftină
cu o ştiucă mare înăuntru mă uitam prin sticlă
atunci a ieşit paznicul (numai pe jumătate) cu un ciocan
în mână vroia să-mi dea peste degete să nu mă mai uit
dar s-a; retras imediat pentru că se speriaseră fetele
şi le respecta recitam la disperare umblam
pe poante în jurul fetelor strigam către paznic: „sigur îţi
dă mâna fiindcă sunt un biet alb lipsit de apărare“; şi
mi-a venit în minte să-l insult pe o chestie culturală
să le; jignesc şi pe fete cu ocazia asta deşi mă simpatizau
„sigur“ am spus „vă convine fiindcă sunt ultimul alb“

îi jigneam pe toţi cei peste patruzeci PH D conservatori honoris
causa; ai muzeelor ingineri electrici astrologi spe;
cialişti în şti; inţe spaţiale atlantologi co; lecţionari de o
biecte precolumbiene generali de brigadă oceanografi is; torici
cartografi spe; cialişti ai războiului psihologic cercetători pa
rapsihici biblioteci ale congresului şi ale universităţilor

birouri culturale arhive librării educatori foşti piloţi so
cietăţi pentru investigarea inexplicabilului matematicieni
mitologi filologi colonei în retragere şi alţii ca
re; parti
cipaseră prin sugestii directive şi corecturi la starea mea
actuală îi jignea din p d v cultural
ca şi pe fete care se; simţeau jignite din p d v naţional-sexual
dar protestau slab fiindcă mă simpatizau şi; nu vroiau să mă întrerupă deşi li se înroşiseră pulpele de
indignare pe când; eu recitam de unul singur strigam Isis stă
tea lângă mine nu mai zicea nimic

(atunci am ştiut că venise timpul să părăsesc
coridorul şi să
mă îndrept spre mlaştini.)

Referinţe critice

Athanor reprezintă o acţiune de întemeiere şi atributul care i se potriveşte cel mai exact este acela de „temeinic“. Versul de astăzi al lui Gellu Naum emană o impresie de „greutate“, de materialitate, de pondere, el *cade* vertical şi necesar spre un centru magnetic; curios e că, devenind ceea ce este acum, poetul n-a renunţat la gestul surprinzător, la marea sa îndrăzneală imagistică şi asociativă, caracteristică fazei de început, cu alte cuvinte nu s-a „cuminţit“; el continuă să surprindă („surprinde fără să plictisească“, zice pătrunzător M.R. Paraschivescu în *Contemporanul*), să „deregleze“ limbajul, numai că de data asta o face oarecum în treacăt, în drum spre altceva, înaintând din greu spre acel centru magnetic de existenţa căruia, cel puţin pentru sine, este adânc încredinţat. Ciudat amestec de îndrăzneală şi de prudenţă, aventură şi premeditare, dereglare şi echilibru, din care se constituie masa dură a versului, şlefuită până la transparenţă şi aspect paradoxal de mineral fluid. […]

Performanţa pe care o realizează în *Athanor* Gellu Naum este această menţinere a pulsaţiei vii, a mişcării moleculare şi nucleare, a elanului „afectiv“ (ceva între nostalgie, fericire şi durere), într-un cuvânt, a poeziei *în interiorul* suprafeţelor încremenite, a propoziţiei riguroase şi lapidare până la rigiditate, până la sentenţiozitate. Iată ce pline de relief definiţii existenţiale, puse pe o cadenţă de metronom infailibil, poate produce un „suprarealism“ integrat şi consumat în *substanţa sa.* […]

Situarea pe o orbită mai apropiată, cât mai apropiată de *centrul* intuit al lucrurilor, un centru viu, pulsatoriu, iradiind nu ştiu ce căldură primitivă vegetal-animală în punctul în care aceste distincţii

nu deveniseră încă posibile, se execută la Gellu Naum printr-o mişcare foarte firească în aparenţă, dar, în realitate, reprezentând ţinta programatică, pândită cu maximă atenţie şi cu înfrigurare aşteptată.

Fiecare poezie tinde să fie regăsirea acestei orbite, pe care, odată plasaţi, ne-am putea roti la nesfârşit, într-o dulce somnolare, într-un abandon deplin, de o tristeţe fără conştiinţă de sine, înrudită de aceea cu o stare originară edenică. Acuităţile se estompează, dificultăţile presupuse de efortul adaptării dispar şi iată-ne purtaţi în jurul acelui nucleu secret ca de o blândă, nevinovată tonalitate de romanţă, desigur surprinzătoare aici, şi de un efect *hipnotic*, întrucât izbuteşte să ne adoarmă, în monotonia însăşi a murmurului, vigilenta luciditate, domesticind-o, făcând-o incapabilă să mai refuze, să se mai opună.

Simţul de echilibru şi de control, „dresat“ în acest fel inaparent şi savant, sensibilitatea primeşte totul, cu voluptoasă îngăduinţă, lăsându-se inundată de lucrurile însele aduse în stare de lichefiere, existând ca într-un climat pluvios, atotpătrunzător. […]

Din prelungita intimitate a memoriei cu lucrurile se naşte tonul viril catifelat şi percutant învăluitor, de o ironică şi, uneori, tragică resemnare, al poeziei de maturitate, în care exerciţiul imaginar se temperează până la pierderea sau la înăbuşirea oricărei ostentaţii „avangardiste“. Suprarealitatea se integrează perfect lumii imediat familiare, în direcţia căreia poetul nu mai are decât a întinde cu leneşă graţie mâna spre a culege impresii gata formate, imagini „coapte“, de o domestică verosimilitate.

Lucian Raicu „*Athanor*“, *România literară*,
anul II, nr. 13 (25), 27 martie 1968

Athanor ni se pare şi nouă o relevaţie. Autorul însuşi ne înlesneşte o utilă comparaţie adăugând ciclurilor de versuri recente o selecţie din acelea vechi şi câteva fragmente din *Vasco da Gama (*1938). Aşa ne putem da numaidecât seama de diferenţe. Poetul lui *Vasco da Gama* nu era decât un

suprarealist onorabil, participând la psihologia şi la experienţele generaţiei sale, fără puternică originalitate. Imagist ca şi ceilalţi suprarealişti din anii războiului, într-un limbaj insolit şi, până la urmă, de o dificultate numai exterioară, el stătea mai ales sub influenţa lui Voronca, de ale cărui „Ulisse“ sau „Peter Schlemihl“ poemul *Vasco da Gama* nu e complet străin. Ne temem că şi unui ochi exersat i-ar veni greu să atribuie dintr-odată lui Gellu Naum astfel de versuri:

Strada va mânca trecătorul la ora fixă şi el/ din pedalele pe care le are sub frunte/ va scoate sunete pline de nasturi de sticlă/ care cântă toată ziua ţinând apa în braţe/ cum ar ţine o salcie şi apa/ se va supăra din cauza pianului/ se va sui pe catedrala subţire etc. etc.

Poncifele suprarealiştilor nu sunt cu nimic mai prejos decât acelea ale, să spunem, tradiţionaliştilor! Prefacerea lui Gellu Naum în versurile mai noi din *Athanor* este aproape extraordinară. Dacă şi alţi avangardişti au încercat să se schimbe, nici unul n-a reuşit atât de bine. Şi, fiindcă termeni ca „prefacere“, „schimbare“ nu sunt destul de subtili, să căutăm a ne lămuri şi altfel ideea. În ciclurile inedite din *Athanor*, găsim un Gellu Naum care se foloseşte pozitiv de rezultatele unei experienţe, calificată „integral negativă“, cum a fost avangardismul nostru. Se pare că avangardiştii (poeţi lucizi, inteligenţi) sunt conştienţi ei înşişi de caracterul-limită al tentativei lor, văzând în ea o experienţă totuşi necesară în care poezia îşi leapădă, ca şopârlele, pielea veche. Ei au şi renunţat a mai scrie, când au socotit experienţa epuizată, ori au vrut să se salveze din criza pe care singuri au provocat-o, cuminţindu-se. Puţini au continuat să scrie în acelaşi fel. Avangardismul „forţează“ schimbarea poeziei, distrugând limbajul constituit. Însă, odată distrus un

limbaj, trebuie inventat un altul. Şi, dacă dreptul la distrugere se capătă lesne, talentul îşi ia revanşa când e vorba de a reconstitui poezia. Lucian Raicu citează aceste fraze semnificative ale lui Gellu Naum, din 1945: „Ceea ce avem de distrus este poezia. Ceea ce avem de menţinut este poezia. Cum se poate vedea, poezia înseamnă două lumi bine distincte“. Nimic mai captivant decât a distruge poezia. Dar câţi vor şti s-o reconstruiască? Poetul avangardist supravieţuieşte rareori experienţei sale, se consumă în ea, este un cobai conştient de sacrificiul pe care îl face. *Athanor* reprezintă o revelaţie fiindcă este cartea unui supravieţuitor şi a unui poet a cărui adevărată personalitate ni se arată abia acum. […]

Gellu Naum trebuie lăudat nu fiindcă a spus despre poezie că începe şi sfârşeşte cu sine (Fundoianu avea cu mult înainte părerea aceasta), ilustrând acest autonomism elementar, nici fiindcă a compus nu ştim câte metafore senzaţionale, ci fiindcă poemele din *Athanor* nu mai au nevoie de nici o justificare programatică. Ce a rămas din vechile îndrăzneli? Totul şi nimic. Poezia e încă „stranie“, fiindcă nu are încredere în locurile comune ale limbajului, dar nu mai vede în orice cuvânt un loc comun: ea continuă să experimenteze, dar numai fiindcă încearcă să exprime mai bine nostalgia sau uimirea, tristeţea sau extazul.

Nicolae Manolescu, „Gellu Naum: *Athanor*“,
Contemporanul, nr. 15 (1174), 11 aprilie 1968

Există o „mizerie a poeziei“ împotriva căreia Gellu Naum s-a socotit neîntrerupt mobilizat să lupte, niciodată dispus să accepte cu ea vreo tranzacţie şi să lase jos armele. Un astfel de refuz dezgustat, pe care l-a rostit mereu, îl rezumă perfect în forma radicalismului suprarealist următoarele rânduri din volumul *Medium*:

Am citit poemele mele cu o voce joasă, extrem de joasă, în cea mai perfectă tăcere, mai ales când o femeie frumoasă a fost lângă mine. Aceasta se cheamă în zilele noastre a fi poet şi am fost poet cu convingerea că într-o zi, la sfârşitul discursului, voi izbucni în râsul cel mai abject, în urletele cele mai sinistre şi că va fi cel dintâi act poetic la care voi adera fără nici o rezervă.

Nonconformismul suprarealist funciar al poeziei lui Gellu Naum distinge versurile sale îndată de atâtea altele care cultivă azi delirul imaginativ cu un descurajant zel manierist. Aici, o virulenţă autentică a spiritului stă permanent trează şi sclipeşte printre rânduri ca o buză ameninţătoare de brici. Cine n-are vocaţia reală a humorului negru se trădează repede atunci când se aventurează în astfel de zone primejdioase ale gândirii poetice insurgente. Fila pe care îşi înscrie exerciţiile la trapez ale inventivităţii sale metaforice devine cleioasă ca hârtia de prins muşte şi îl pedepseşte pe imprudent să se mărginească la un agonic bâzâit. În poezia lui Gellu Naum o ferocitate surâzătoare e prezentă mereu, face parte din însăşi substanţa intimă a reflecţiei poetice. Nu violenţele verbale şi nici „îndrăznelile" asociative o certifică. Facultatea de a şoca şi a scandaliza a versului e lăuntrică şi lucrează tocmai printr-un atac permanent declanşat efectiv împotriva inerţiilor gândirii. Totul se petrece într-o direcţie care presupune o asemenea absolutizare a actului poetic, încât exclude orice compromisuri cu spiritele acomodante, interzicându-le dispoziţia la asimilare şi silindu-le să ia o atitudine ostilă. Lunecă prin această poezie o nitroglicerină, cu atât mai de temut cu cât a îmbibat tot ce autorul spune, chiar sub forma propoziţiilor aparent benigne.

Ovid. S. Crohmălniceanu, „Cuvânt înainte",
în Gellu Naum, *Poeme alese*, Editura Albatros, Bucureşti, 1970, pp. 6-13

Naum manifestă şi ceea ce avea să rămână trăsătura sa esenţială: tentaţia de a realiza o alchimie a irealului, de a recompune realitatea într-o ordine superioară. Într-o asemenea întreprindere, subiectul se dedublează, devenind sieşi obiect, adjectivele şi substantivele se supun unei stranii împerecheri (jocul între imagine şi metaforă e unul dintre secretele lui Gellu Naum, care îl singularizează printre suprarealişti).

Or, ceea ce impresionează la Gellu Naum e tocmai poziţia aparte, arta poetică personală la care l-a dus credo-ul său spiritual: păstrând din ceea ce voia a fi o reţetă universală de poziţie doar invitaţia la deplina libertate a spiritului, Gellu Naum îşi culege elementele de bază ale lumii sale nu neapărat din straturile subconştientului; el nu este un „notar de metafore“ care ţâşnesc gata făcute din zonele obscure ale fiinţei sale. Din contra: prodigioasa fantezie prelucrează continuu, la el, datele realităţii interioare şi exterioare, realizând ceea ce numeam alchimia unui ireal menit să-şi păstreze în verb – şi numai în verb – coerenţa adâncă, revelatoare a unei condiţii ce ne supune pe toţi.

Ştefan Augustin Doinaş, „Athanor sau alchimia irealului“,
în *Lampa lui Diogene*, Editura Eminescu, Bucureşti, 1970, pp. 72-78

Când într-o parte din poezia de azi îşi face un loc confortabil mulţumirea alexandrină a formelor goale şi lustruite, când capitolul de „poezie a poeziei“ din istoria recentă a liricii câştigă noi şi noi aderenţi, neîndoielnic rafinaţi şi subtili, când delectarea e sentimentul sub care înscriem numeroase cărţi de versuri, tot rafinate şi subtile, rod al unei tehnici ajunse în pragul virtuozităţii, iată că un poet, născut de şcoala suprarealistă, cum este Gellu Naum, e mai în măsură a ne pune în contact cu misterul imprevizibil, foşnitor al existenţei. Nu spun că poetul e uşor de urmărit, că fiecare rând al său e

capabil să ţină încordată atenţia. Nu spun că pretutindeni se intră în nemijlocită vibraţie cu „starea poetică“. Dar, totodată, e imposibil să nu receptezi, mai întâi, efortul poetului de a „comunica“ ceva, acel aer de nemulţumire, de fierbere, de aventură şi intransigenţă cu sine pe care i l-a insuflat absolutismul suprarealist. „Totul sau nimic“ pare să fie deviza sa. […]

Poezia lui Gellu Naum este, acum, o cartografie: o cartografie a „zonelor noastre informe“, o „hartă solubilă a unor vestigii de strigăte“. Poetul e plin de ecouri, de amintiri dureroase, de răni adevărate, de plutirile în sine ale unor stări ce-şi găsesc cu greu echivalent şi al căror echivalent se dezvăluie însuşi poemul, scris cu o sinceritate pe care numai negarea ei o poate calma şi îndritui. „Şi te rog să mă credeţi că spun cu totul altceva“ – exclamă el, adeseori, ambiguu-amar, însă acest „altceva“, aproximat în epice comparaţii, modelat în haine violent prozaice, se arată a fi chiar lirismul său, strecurat pe nesimţite, ca o veche esenţă, în rostirea lentă, tristă, obosită. Asemenea rostire corespunde rezonanţei existenţiale, senzaţiei de blândă migrare înspre lumi labirintice, reale prin intersecţia şi suprapunerea de planuri, imaginare prin creşterea şi desfolierea lor din „pateticul arbor mintal“.

Dan Cristea, „Gellu Naum: *Copacul-animal*“,
România literară, anul V, nr. 4, 20 ianuarie 1972

Din două unghiuri (cel mult două şi cel puţin două) se poate privi poezia din *Tatăl meu obosit*. Unul este cel al tradiţiei şi se bizuie pe ipoteza, înrădăcinată prin succesive demonstraţii, că Gellu Naum este azi, ca şi în urmă cu treizeci de ani, un poet suprarealist. Poate nu acelaşi cu cel din trecut, schimbări se vor fi petrecut, câteva au şi fost remarcate de diverşi comentatori, dar, fără îndoială, un suprarealist. Pe acest drum criticului nu-i rămâne decât să divagheze, să observe un număr de procedee poetice noi (dacă sunt), să se încerce în

comparatism, să releve nuanţele discursului liric ori eventualele deraieri de pe linia „dogmei" suprarealiste, dar mai ales să admire sincer, condescendent sau ironic stăruinţa poetului în a continua să scrie într-un „mod poetic" care a devenit, de mai multă vreme, istorie, perseverenţa lui de ultim mohican ce-şi permite să asiste senin şi incoruptibil la schimbarea, spectaculoasă uneori, amară alteori, de direcţie a foştilor companioni de avangardă poetică. Altceva ar fi nemăsurat de greu de spus fie şi pentru faptul că, zicea pare-mi-se Queneau omagiindu-l pe Breton (!), suprarealismul a spus totul despre suprarealism. Al doilea unghi posibil cere să neglijezi pasiunea clasificatorie, să renunţi la poteca, aşa de bătătorită, a suprarealistului Gellu Naum şi să citeşti *Tatăl meu obosit* ca pe o poezie, mai exact spus ca pe o literatură (e greu de afirmat unde e poezie şi unde e altceva în această carte) ce îşi ajunge sieşi, ca pe un text care nu e doar formă, ci şi sens, şi încă un sens diferit de acela al dicteului automatic în accepţiune unanimă. […]

Tatăl meu obosit e o carte heraclitiană.

Mai întâi, în spirit:

În viziunea filozofului din Efes devenirea în univers, ca şi în om, e o succesiune de duble transformări; focul în apă, apa în pământ şi invers; fiecare transformare se petrece în trei ritmuri; orice moment din procesul devenirii este o sumă de contrarii aflate perpetuu în armonie; poetul aproape că reproduce un text din fragmentele lui Heraclit: „Dincolo *două* grupuri de câte *trei* executau mişcări identice dar inverse Partea a doua corespundea părţii de început Partea a treia excludea orice contratendinţă şi devenea un produs" (s.n.). La Heraclit, „principiul iniţial" e focul, din el pornesc şi la el se întorc toate câte există; din nou, în poezie, senzaţia că citim paragrafe şi comentarii la textele filozofului: „Bila sau elementul – foc digera Sub altă formă ea colora lichidul pe care îl transforma în sânge Şi tot ea ne strălucea în ochi şi ne lucea pe piele" şi, ceva mai departe, o aluzie limpede la

amintitul ritm triplu: „Cineva se ducea în spatele casei să verifice o picătură de apă Era poate o moştenire sau o recidivă a fenomenului ritmic“.

Apoi, în literă:

Despre Heraclit, un doxograf, Theofrast, citat de Diogene Laertios, spune că, din cauza melancoliei lui, scrie unele lucruri terminate numai pe jumătate, iar altele o dată într-un fel, o dată altfel. Fragmentaritatea aceasta creează mister şi face dificilă înţelegerea. Întocmai procedează Gellu Naum; paragrafele din care e compusă cartea au fiecare un coeficient mai înalt sau mai scăzut de neterminare şi unul de indeterminare. Citindu-le în strictă succesiune, lectorului îi va fi, din această pricină, peste mână înţelegerea comunicării poetului şi el va fi poate tentat să atribuie absenţa legăturilor de sens între paragrafe – consecinţă a absenţei terminării lor – dicteului automatic.

Fiecare paragraf din acesta să-i zicem poetic conţine numai cantitatea de informaţie necesară sugerării, dincolo de el, a unei stări lirice pe care lectorul este chemat să şi-o asume. Indeterminarea poate ascunde foarte mult şi e asemănătoare cu aceea practicată de Heraclit însuşi: „Veacul este un copil care joacă la arşice. Stăpânirea e a unui copil“ (fragm. 52 după Diels-Kranz). Lipsa totală de punctuaţie e tipic suprarealistă, dar corespunde, într-un alt plan, ideii scurgerii veşnice a lucrurilor, oscilarea perpetuă între contrarii, fără momente de repaos.

Interesant e că *pohemul* lui Gellu Naum, construit după model heraclitian, oscilează, aparent indecis, între poezie şi dicton, între simţire lirică şi sentinţe, între inefabil şi prozaic. Plăcerea intelectuală, uşor egoistă, ce vine din descoperirea de-a lungul poemului a substratului livresc, a limpezimii interioare pe care o au aceste versete aparent ininteligibile, e dublată, pe cealaltă parte a balanţei, de plăcerea estetică, motivată, la rându-i, de starea poetică presimţită în curbura cuvintelor de tensiunea emoţională ce creşte şi descreşte brusc, părând să

contribuie şi ea la fragmentarea indeterminată a versetelor. Unitatea lirică a cărţii e şi ea una a contrariilor, o unitate prin ruperea continuă a discursivităţii.

Laurenţiu Ulici, „Gellu Naum: *Tatăl meu obosit*“, *Contemporanul*, nr. 29 (1340), 14 iulie 1972

În ultimă instanţă poezia este menită, în concepţia lui Gellu Naum, să restabilească un echilibru uman sfâşiat, o unitate de viziune pierdută, acel acord perfect dintre raţiune şi vis, dintre real şi imaginar, dintre miraculos şi cotidian, fără de care orice cunoaştere este unilaterală. „Pohemele“ lui Gellu Naum sunt roadele unei trăiri încordate, ale unei tensiuni a conştiinţei. Nimic mai străin de ele decât pasivitatea meditativă sau lentoarea visărilor. Imaginile – fragmente pure de viaţă – se derulează învălmăşit, aparent haotic. Poetul este într-o continuă stare de veghe asupra sensurilor ce se desprind din propriile sale viziuni. El se simte mereu implicat în existenţa lucrurilor, în freamătul uman, în mişcările cosmice. Orice melancolie şi indiferenţă îşi primesc pedeapsa: „Mai întâi masa m-a lovit peste degete/ scara s-a întors cu spatele la mine/ câteva fete cântau/ apa se făcuse roşie/ mamă a lucrurilor ce au cu mine/ eu spun masă pat magazie/ dar în poetica dură a legăturilor noastre/ trebuie să tai pâinea cu plămânii/ trebuie să car apă cu urechile/ trista bucată de lemn din şopron/ am dus-o afară să se joace cu pomii/ câteva fete cântau/ noi eram singuri afară cu pomii/ şi eu fumam cuminte deoparte“. Datorită acestei viziuni asupra cunoaşterii, ca drum straniu printre lucruri şi fenomene, poezia se structurează epic, ia forma unei naraţiuni dinamitate de delirul imaginilor, de suspendarea logicii elementare, de umorul şi sarcasmul atitudinilor, de libertatea aproape şocantă a limbajului.

Dana Dumitriu, „Poezia – act de cunoaştere“,
România literară, nr. 32, 1975

Poezia lui Gellu Naum, mai cu seamă de la *Athanor (*1968) încoace, şi-a depăşit originile suprarealiste, stabilizându-se într-o formulă proprie, de mare expresivitate. În interiorul ei poetul s-a *clasicizat*, ajungând, adică, la un stil autoritar, la un ton al suveranităţii condescendente, de o liniştită demnitate, un ton imperturbabil, chiar şi atunci şi poate cu deosebire atunci când vorbeşte despre lucruri şocante, despre rupturile şi *perturbaţiunile* intervenite în firea celor ce se întâmplă, despre mutaţiile spectaculoase, petrecute fulgerător. Metamorfozele surprinse de privirea sa sunt atât de rapide pentru ochiul comun, viteza deplasărilor atât de neobişnuită, proporţiile atât de schimbate, încât de la un moment dat ele instaurează un climat nou, de o *intimitate* paradoxală, lăsând să circule în voie efluviile umanului, un aer perfect respirabil. […]

Forţele imaginarului izbutesc în poezia lui Gellu Naum să le concureze la egalitate pe „celelalte“ şi uneori să le integreze, să le înglobeze în aceeaşi mişcare naturală. Naturalizarea insolitului este performanţa exemplară a acestei poezii. Fantomaticul regăseşte în ea atributul unei curioase domesticităţi, densitatea unui decor familiar, în ambianţa căruia se poate trăi, se trăieşte. Poezia aceasta converteşte imaginarul, apariţiile spectrale, neliniştitoare pentru simţul nostru comun, la orizontul unui miracol *familiar*, de o evidenţă seducătoare. Poezia îmblânzeşte distanţele prea mari, umanizează spaţiile abstracte, preface terifiantul într-un partener de ajuns de sociabil, convieţuirea cu el pare, din această perspectivă, de ce nu, suportabilă. […]

Un stil foarte personal ademeneşte în poemele lui Gellu Naum, un fel de a vorbi detaşat şi energic, cu familiarităţi şi sarcasme ţâşnite în serie, despre experienţa singurătăţii şi a relaţiei, despre câte se

întâmplă şi „câte nu se întâmplă în noi şi le uităm acolo“, un discurs articulat după toate normele unei oralităţi pasionate, înţelegând să respecte totuşi şi accidentele şi spontaneităţile absurde, pline de tâlcul şi de farmecul lor, ale vorbirii cotidiene improvizate, s-ar zice, indiferentă la sensul logic, în realitate izbutind să capteze vocile unei profunde interiorităţi, ce se confundă cu cele ale unei conştiinţe critice extrem de acute, singularizează poemul de astăzi al lui Gellu Naum.

Lucian Raicu, „Forţele imaginaţiei“,
România literară, anul IX, nr. 9, 26 februarie 1976

În „Pohemul“ lui Gellu Naum (autor care a debutat editorial în 1936, aparţinând celui de-al doilea val al suprarealismului autohton) terenul e aproape peste tot nesigur şi înşelător. Limbajul poetului este, la prima vedere, o simulare continuă: crâmpeie de propoziţii, presupunând un context pe care totuşi nu-l au, plutesc, labile, fără cârmă, în gol.

[…] autorul simulează actul de a nara. Cu toate acestea, ceva se povesteşte, şi, afirmând aceasta, ne referim nu numai la micul roman (sau antiroman) burlesc al Catherinei, reconstituibil din diferitele fragmente, consecutive sau răzleţe, ce se află în carte, ci mai ales la naraţiunea autentică, gravă, subterană a autorului. Naraţiune sau, mai bine zis, confesiune. O confesiune deghizată, strangulată în sarcasme; autorul îşi sabotează prin toate mijloacele propria confesiune, dar nu aceasta este oare singura cale de a o debarasa de orice reziduu de egotism şi sentimentalitate? Oricum ar fi, unele paragrafe-versete, de o densitate umană deosebită, încărcate de sensuri multiple, ce nu lasă nici un dubiu asupra stratului adânc din care au fost resorbite, ne fac să luăm act de această destăinuire. Făcând să sară arcurile ruginite ale literaturii, sancţionând automatizarea limbajului (inclusiv şi mai ales a celui poetic), autorul ne relevă o lume, lumea sa, în care „totul neliniştit striga“ şi în raport cu care poezia e

un „exorcism al spaimei“, poate salvator. Poetul divulgă: „Mă săturasem de atâta tată“, interceptează stranii interogaţii ultimative: „Cineva întreba Ce faceţi acolo jos în întuneric“…

Tatăl meu obosit de Gellu Naum e o confesiune autentică într-o pseudo-antiliteratură.

Valeriu Cristea, „Tatăl meu obosit“, în *Domeniul criticii*, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1976, pp. 85-87

Gellu Naum respinge cu violenţă „*literarul* plat şi pompos“ al poeziei care s-a făcut până la el şi această exigenţă trebuie înţeleasă nu numai ca o negaţie tipic avangardistă, ci şi ca asumarea unei poziţii estetice individualizatoare.

Lecţia lui Gellu Naum, aceea a încălcării oricărei logici a poemului, a funcţionat ca un model involuntar, fie şi prin faptul că „direcţia culturală“ pe care o propunea nu a fost primită prea favorabil niciodată. Gellu Naum şi grupul său au dorit să investigheze *teritoriul interstiţial dintre vis şi realitate* pentru a dobândi un plus de semnificaţii; în realitate, *a aduce în prezentul expresiei un material nou, refuzat de mijloacele cunoaşterii logice, înseamnă un câştig şi în planul semnificantului, chiar dacă acesta ar aparţine numai expresivităţii involuntare.* Metoda onirică nu va mai fi neglijată de nimeni ca punct de plecare formant în construcţia imaginii; aceasta nu mai este un simplu vehicul de semnificat, ci o formă de expresie ce se oferă receptorului în mod obiectiv, având un *statut de semnificant liber.* Poezia nu se mai generează pornind de la un concept ce trebuie transgresat lingvistic sau metaforic, ci se constituie autonom, urmând unor legi şi reguli interne, autoreferenţiale. Poezia modernă, de tip experimental, nu este în primul rând o „ideologie“ ca aceea romantică, de exemplu, *ci o stare plasmatică, spre care se accede printr-o mulţime de forme semnificante aflate în continuă mişcare browniană.*

Marin Mincu, „Introducere în avangarda literară românească“, în *Avangarda literară românească (*antologie), Editura Minerva, Bucureşti, 1983, pp. 48-49

Gellu Naum şi, în genere, tinerii suprarealişti din anii ’30, reduc imagismul şi împing poemul spre zonele primejdioase ale existenţei. Ei vor să cultive în poezie o *experienţă a limitelor* şi să impună o estetică nouă care, în esenţă, se bazează pe o negaţie neclintită a artei ca fapt estetic. Scade, în acest fel, numărul metaforelor ce sparg urechile şi rănesc ochii poemului şi sporeşte violenţa poemului ca limbaj integral.

Suprarealiştii preconizează o revoluţie permanentă, evitând astfel odioasa clasicizare a poeziei. Procesul este totuşi inevitabil. Chiar şi conştiinţele cele mai insurgente au domolit, cu vremea, ritmurile. În disputele din jurul suprarealismului s-a pronunţat des cuvântul *trădare.* Gellu Naum însuşi, în *Critica mizeriei*, cita pe cei care au nesocotit ortodoxia suprarealistă. Însă trădarea este, de la un punct al evoluţiei talentului şi de la un punct al evoluţiei poeziei înseşi, inevitabilă sub anumite laturi. Vitalitatea unei şcoli poetice se judecă şi în funcţie de forţa ei de a se adapta noilor forme de sensibilitate. *Poeme alese (*1974) desfiinţează – s-a văzut – frontierele dintre vârste şi aşază versurile într-o cronologie afectivă. Notaţiile incendiare din *Vasco da Gama* închid volumul, iar poemele inedite, probabil cele mai noi, din ciclul *Purtătorul de lance* îl deschid. E o propunere, în fond, de lectură: dinspre prezent (maturitate deplină) spre începuturile lirismului din faza militantă a suprarealismului. O lectură, să spunem numaidecât, posibilă, cu anumite avantaje faţă de obişnuita parcurgere cronologică. Privirea critică surprinde mai uşor permanenţele lirismului şi *figura* spiritului creator, determinată de raporturile cu obiectul liric.

Eugen Simion, „Momentul 1945-1947. Prelungiri ale suprarealismului, Gellu Naum“, în *Scriitori români de azi*, vol. III,

Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1984, pp. 36, 49-50

Recalificând acordul secret dintre contrarii, Naum cultivă un surrealism „copt“, ce uneşte frăgezimea spontaneităţii cu rafinamentul tehnic, nebuloasa metaforică cea mai seducătoare cu o impecabilă luciditate. Analogon existenţial, creaţia sa se fondează pe o inepuizabilă dialectică a contiguităţilor, într-o prodigioasă devenire din care hazardul e „o cauzalitate care nu mai funcţionează sau funcţionează după legi nebănuite“ („Oh culegând la ştevie“). Pentru a intensifica senzaţia vieţii formal suspectate (prin sistematica demontare a clişeelor, prin eliminarea confuziei care adoptă cifrul falacios al clarităţii: „şi e atâta ceaţă încât abia se văd cuvintele“ („Marile serbări galante“), poetul recurge la ilogismele cele mai frapante, la o rigoare a ineditului. Energia asociaţiei simbolizează energia sa vitală, bogăţia de conexiuni prin care se poate pune în relaţie cu sine. Neadmiţând sentimentul în stare brută, bănuindu-l de dulcegărie, îi substituie senzaţia ori cel mult forma sa concentrată, fulgurantă, care este emoţia. [...] Poetul e unul dintre cei mai puri lirici ai noştri, refugiindu-se în irealitatea şocantă, rebarbativă, care e un test al deconvenţionalizării... Dar în afara semnificaţiei intrinsece (estetice) pe care o ilustrează creaţia lui Gellu Naum, aceasta îndeplineşte şi un rol istoric deloc scos în evidenţă până în prezent. Autorul *Copacului-animal* îndatorează o seamă de poeţi ce i-au urmat cu prefigurări dintre cele mai incontestabile ale particularităţii lor. Istoria literară va trebui să refacă itinerariile unor deveniri lirice, protejând dreptul de pionierat al celui mai important poet suprarealist al nostru. [...] Peste aceştia ca şi peste alţii, Gellu Naum întinde un fir al unui lirism cu atât mai curat şi mai profund cu cât face toate încercările posibile de a se macula şi a se renega. Nici un neajuns al vârstei nu i-a atins scriitura suplă

şi tonică, înzestrată, ca acum patru decenii, cu însemnele unei eterne tinereţi.

Gheorghe Grigurcu, „Un maestru al îndrăznelii: Gellu Naum“, în *Existenţa Poeziei*, Editura Cartea Românească, Bucureşti, 1986, p. 367

Poemele sale de început au acea dicţiune omogenă a fragmentelor juxtapuse care încearcă să inculce cititorului o anumită iniţiere în imaginar, profesând un soi de pedagogie stilistică, persuasivă, amplu dezvoltată, în fond; un grund compact şi comunicativ, unificator, peste care se aruncă jeturile disparate ale imaginilor. Se păstrează astfel un soi de simultaneitate în care logicul şi o oarecare coerenţă sunt asigurate de plenitudinea rostirii, pe când subiectul acestei rostiri absentează cu premeditare. Tensiunea dintre cele două straturi – ca să ne păstrăm în terminologia poetică a picturii – este raportul, falsul raport sau absenţa de raport ce asigură „scandalul“ în sistemul receptorului. Treptat însă poetul începe să fie interesat aproape exclusiv de raporturile dintre obiectele văzute în planul imediat, de cuvinte în izolarea lor aproape absolută, fără să mai dea poemului acea, cât de aparentă, lubrifiere a stilului, a dicţiunii, fără să mai respecte simetria juxtapunerilor (concesie făcută involuntar la început, aproape psihanalizabilă, de fapt, ca o oscilaţie a îndrăznelii, o ezitare „grevată“ de tradiţie). Este „melancolia dezvoltării“, cum foarte sugestiv se va numi unul dintre ciclurile sale de mai târziu, dar semnalând ea şi prezenţa „părţii celeilalte“, a nemulţumirii de a rămâne situat în vizibil, fie el şi trucat.

Cele mai frapante aspecte ale poeziei lui Gellu Naum dezvoltă, până şi astăzi, această strategie menită să surprindă „teribilul interzis“, această competiţie între „pohet“ şi „nathură“, între „fihinţă“ şi univers, justificare a „pohemului“ care nu vrea să „reducă“ sau să „surprindă“ prin alfabetul său prismatic, ci să fie primit, acceptat şi omologat în

univers, ca obiect de sine stătător (iată şi una dintre posibilele explicaţii pentru teoria despre poemul vizual, care însă, la noi, nu a ajuns niciodată şi în faza mai recentă a poeziei concrete). [...]

Ceea ce frapează este în primul rând acea distrugere a construcţiilor, pentru a fi reconstruite şi iar distruse, eliptismul radical aplicat unui fond evenimenţial dintre cele mai umile, neaşteptatele explozii în banalitatea ostentativă a unei gesticulaţii enervant de nesemnificative, tonul aparent amiabil, de conversaţie banal-frivolă, ce aplică lexicului, topicii, onomasticii şi oricărui grăunte de sens, în general, o violentă schimonosire. Alţi poeţi, până la cei mai tineri, după ce au luat libertatea imaginativă a avangardei şi permisiunea asociaţiilor insolite, au revenit, de obicei, la problema sensului şi consensului (pactul comunicării!), lăsând limbajului doar rolul instrumental. Gellu Naum este însă singurul care continuă să eludeze problema sensului, de cele mai multe ori cu o savantă înscenare şi dovedindu-se mai radical decât însuşi Breton, pentru care poezia totdeauna a fost şi „frumoasă“. Naum nu-şi mesmerizează cititorul, simulează, cel mult, a accepta statutul de mediumnitate, dar, acolo unde cititorul comod se simte frustrat, există, de fapt, propunerea unei dezbateri mult mai complexe decât prezenţa sau absenţa de noimă într-un text sau un ciclu de poeme. Este problema legitimităţii acestui univers dispers, dedublarea unitarului şi a logosului, relativizarea certitudinii, oculta corespondenţă dintre om (nocturn/diurn) şi cosmos (vizibil/invizibil).

Între aceste „limite autoimpuse ale inadmisibilului“ se conţine, paradoxal, universul nebănuit de clar structurat al poeziei naumiene, luminat alternativ de luna fantasmagorică a suprarealismului şi de soarele palid, egal, dar nu mai puţin misterios al gândirii vechi, presocratice. Dacă nu cumva mă înşel în aceste sondaje şi atunci ar fi nevoie de un „scufundător din Delos“...

Dinu Flămând, „Naum heracliticul“,
România literară, anul XXI, nr. 21, 19 mai 1988, p. 8

Drumeţul incendiar, titlul volumului de poeme cu care debutează, în 1936, Gellu Naum, defineşte perfect starea de spirit spectaculos nonconformistă a tânărului ce avea să devină poetul cel mai reprezentativ al suprarealismului românesc şi, fără îndoială, una dintre figurile de marcă ale mişcării europene. Violenţa atitudinii anticonvenţionale înscrisă mai târziu în paginile programatice din *Medium (*unde benigna eliberare de poezie făcând poezie sau tristeţea de a descoperi că nu face decât literatură erau acompaniate de afirmarea solidarităţii cu cei „pe totdeauna nemulţumiţi“ ori de „râsul cel mai abject“ în faţa propriilor producţii poetice) se anunţă de pe acum, justificând, la acest nivel, apropierea de un Geo Bogza cu al său *Poem invectivă*[39]; însă într-un limbaj care e, de-acum, al suprarealismului autentic, de o mobilitate şi de un insolit al asocierilor ce ştie să exploateze virtuţile „arbitrarului“ maxim, rupturile de niveluri ale sensului, vecinătăţile groteşti, efectele ambiguităţii ironico-sarcastice. Originalitatea acestor poeme e asigurată de marea libertate a poetului în raport cu înseşi convenţiile viziunii suprarealiste, coborâte în registru parodic-burlesc, montate în tiparele stilistice cele mai diverse, de la cel al jurnalismului frizând „senzaţionalul“, la cel sentimental sau virulent-pamfletar, de o „trivialitate“ ce nu-şi economiseşte cruditãţile de limbaj, dar le subordonează, în ultimă instanţă, efectului de ansamblu al înscenării caricaturale.

Primul poem al cărţii din 1936 e un eşantion definitoriu pentru iconoclasmul lui Gellu Naum.

Despre poeziile care îl reprezintă în chipul cel mai autentic pe Gellu Naum s-ar putea spune în egală măsură că ies din cadrele stricte ale suprarealismului şi că îl ilustrează în cel mai înalt grad, în *spiritul* său, în ceea ce are el mai mobil, mai dinamic ca forţă de dereglare a ordinilor constituite şi de instaurare a unei *stări de criză* ce asigură permanentizarea

disponibilităţii pentru insolit, „miraculos“, mister. Căci poetul depăşeşte cu mult propriile convenţii suprarealiste, aşa cum s-au coagulat ele la nivelul universului imaginar, nu doar prin înscenarea acelei *comedii a oniricului* din *Drumeţul incendiar* sau *Vasco da Gama (*ce l-au putut apropia de un Benjamin Péret), ci printr-o cvasigeneralizare a devierilor de la „normă“, printr-o „sistematică“ subminare a modalităţilor discursive moştenite, greu de… sistematizat totuşi, într-atât de larg e evantaiul procedeelor la care se recurge, de cele mai multe ori sub impulsul spontan generat de mişcarea însăşi a frazei poetice. [...]

Între poezia „certitudinii eruptive“, a „mediumnităţii noastre, a tuturora“, şi cea a comediei limbajului, de subminare a previzibilului rostirii, Gellu Naum şi-a conturat un spaţiu de maximă libertate a imaginaţiei, ce contrazice toate convenţiile şi în care intimitatea cu misterul existenţial lasă mereu loc neliniştii, unei straniu-fascinante anxietăţi.

Ion Pop, „Suprarealismul [Gellu Naum]“,
în *Avangarda în literatura română*, Editura Minerva, Bucureşti, 1990,
pp. 343-356

Poezia lui Gellu Naum nu coboară în stradă şi nici la dimensiunile prozaicului cotidian, deşi acesta există, ca un sâmbure, transfigurat însă în straniu şi miraculos. Datarea unor poeme, de pe un pat de spital, sau versuri extrem de rare, despre lumea din afară, precum următoarele („acum când se trage de pe balcoane fiindcă cineva a inventat acest nou viciu“), ne avertizează totuşi că, desprins aparent de viaţă, cu privirea cufundată în abisurile pe care se proiectează jocurile absolutului poetic, poetul nu este rupt însă de chipurile vieţii şi ale omenescului. Dimpotrivă, cantitatea de „omenesc“ esenţial, colectat din obscurităţile eului, din „noaptea din fiecare“, din „orgolioasele găuri negre ale mentalului uman“, din „întunericul“ din sine şi din

noi, ca fiinţă solidară, din lucrurile stranii „uitate prin depozitele reveriei“, din, în fine, memoria a tot ceea ce am fost, am devenit şi devenim clipă de clipă este impresionantă în poeziile lui Gellu Naum. […]

Poemele lui Gellu Naum ne îndeamnă nu să căutăm cheia misterelor, ci să încercăm să reintegrăm misterul şi miraculosul în dimensiunile existenţei. „Logica intuiţiilor“, dată la o parte de era electronică în care trăim, îşi are, cum spune Gellu Naum, „poeţii ei care alcătuiesc limbajul şi fac semnele uitate de specia noastră bolnavă“. Gellu Naum are nevoie de stările onirice, de „oamenii somnului“, de „arsenalul mut şi vid al destrămării“, de piatră, copac şi insectă, de „complicitatea focului cu pulberea şi cenuşa“, într-un cuvânt de „lucruri greu de înţeles“ pentru a se supune la „marea magie a singurătăţii“.

Dan Cristea, „Arsenalul mut şi vid al destrămării“, *Luceafărul*, 1994, p. 5

În 1936, când Gellu Naum intră în poezie, cu *Drumeţul incendiar*, majoritatea exceselor suprarealiste se consumaseră. Mai mult, tocmai se pregăteau să intre într-o primă fază a clasicizării, după o reţetă inaugurată de celelalte curente „radicale“ ale secolului. Prin aceasta, întrebarea asupra vitalităţii extraordinare a suprarealismului rămâne la fel de actuală şi fără răspuns. Mai important însă e să observăm constantele unei creaţii, şirul sinuos, dar neîntrerupt al unei opere ce-şi păstrează intact sigiliul originalităţii. Capacitatea excepţională de a controla tot ceea ce are tendinţa de a ieşi, de a evada spre marginea paginii face din poezia lui Gellu Naum un exemplu de adecvare stilistică desăvârşită la temperament şi instrucţie culturală. Mai mult decât în manifestele lirice ale lui Geo Dumitrescu, de pildă, în poezia lui Naum vorbeşte, aparent în dodii, o sensibilitate ultragiată. Discursul (vindicativ uneori, şăgalnic alteori)

pornește *ex abrupto*, fără pregătiri prealabile. Flacăra lirică e alimentată de un combustibil ce nu cunoaște recesiunile vremilor de criză, asigurând un proces continuu vastei benzi rulante a senzațiilor. Aglomerându-se într-o dezordine desăvârșită, poezia încearcă să se autodefinească în mici tentative de revoltă, pentru ca alteori și cu aceeași vigoare să caute spațiul protector al lirismului pur sau zona minată a absurdului. Opțiunea pentru una sau alta dintre aceste direcții (dacă nu chiar pentru amândouă, simultan) nu poate fi controlată cu aparatura simplului pozitivism critic. Mobilurile acestor oscilații sunt de căutat în înseși originile îndepărtate ale poemului, în stadiul său magmatic, în protoistoria sa, ce se confundă cu vibrațiile derutante ce făceau faima suprarealismului. Odată scăpată din mână cureaua de transmisie a acestui fragil flux al senzațiilor, nimic n-o mai poate readuce pe făgașul inițial. Poezia țâșnește incontrolabilă, ca un izvor ce a săpat multă vreme sub stâncă, și firavul firicel iese la lumină sub forma unui șuvoi viguros. Oponent unic al „dezmățului" stabilizat la nivelul superficial al discursului, umorul acționează în poem asemenea unui catalizator de sensuri. Absența lui ar fi lăsat toată această lume, abia ieșită la lumină, ca un izbuc în plină sălbăticie, să se afunde pe cărările unui vizionarism negru, într-o suită de segmente disparate, al căror sens ar fi trebuit căutat cu mult dincolo de cuvintele care-l poartă. Simpla operație de „hermeneutizare" ar fi trebuit să fie premearsă de o arheologie a sensurilor, de scufundarea în apele tulburi ale discursului, hrănit de pânza freatică a absurdului. [...]

Gellu Naum sondează realul în salturi imprevizibile, de la un spațiu la altul. Lumea e descoperită secvențial, ca și cum poetul ar vrea să vadă numai anumite părți, dispus să contemple numai fragmentul ivit întâmplător (dar cine-l crede?) în bătaia privirii sale. O privire având, de fapt, inocența picturilor naive, înghețate și neverosimile, dar cu atât mai pregnante. Perspectiva din care e

„privit“ peisajul nu corespunde unui punct veridic de situare a privitorului. Vrem să spunem, opera nu-şi trădează autorul, nu-i dezvăluie poziţia, sfidând cu nonşalanţă legile perspectivei.

Mircea Mihăieş, „Poemul ca panoramare“,
Poesis, 1994, p. 4

Ar fi interesant un studiu care să descopere filiaţiile poeziei lui Naum cu cea a lui Leonid Dimov. Sau, mergând mai departe, „tentaculele“ poeziei lui Gellu Naum ar putea fi regăsite şi la poeţi optzecişti. Putem compara un poem ca „Divanul“ apărut în *Descrierea turnului* cu „Immanuel Kant“ al lui Nichita Danilov. „Desfiguraţi de tehnica brutală a exemplului/ când întâlnim logodnica aceea persistentă/ luăm o scară ne urcăm pe umerii ei ne cuibărim acolo/ pe divan/ şi medităm la fel de fel“ („Divanul“) şi „Fecioara neagră stă la pian. Are craniul/ ras până la sânge. Nu cântă. Cineva i-a pilit/ uşor dinţii. / Acum îşi dezlipeşte pleoapele şi se admiră într-o oglinjoară concavă. Îşi face/ din ochi“ („Immanuel Kant“).

Într-o lume literară care se „buluceşte“ să-şi vândă imaginea după standarde occidentale, discreţia şi izolarea în care Gellu Naum se păstrează echivalează cu un avertisment. Poate nici unul dintre poeţii români de azi nu a avut, mai accentuat, vocaţia efemerităţii gloriei literare. E şi un mesaj la adresa prostiei şi a suficienţei de sine: „ceilalţi erau liniştiţi ce conta o persoană/ îşi trăgeau bezna pe cap ca pe o pătură călduroasă…“ („Ascet la baraca de tir“). S-ar putea spune că pentru un suprarealist Gellu Naum este într-o situaţie paradoxală. El se află în/pe poziţia ascetului, iar imaginaţia-i naşte o lume care fojgăie, o lume febrilă, într-o mişcare fără sfârşit: „aş vrea să ştiu cine în afară de noi ar mai călători pe/ frigul ăsta numai în maieuri cu biciclete desenate pe ele numai cu brăţări de aramă şi cine s-ar mai/ vârî sub covor să discute acolo chestiuni de navi-/ gaţie“ („Cornelia Mama Dracului“). E o lume

care se hrăneşte din capacitatea de invenţie a autorului, o lume care-şi inventează inclusiv locuitorii. Şi aici am putea găsi o relaţie de contiguitate cu poeţi ca Emil Brumaru, Şerban Foarţă sau Mihai Ursachi.

Andrei Bodiu, „Suprarealismul de unul singur“, *Poesis*, 1994

Paradoxal, dar „matematica“ acestei poezii ne face să ne gândim la principii de construcţie ale liricii moderne cunoscute încă din a doua jumătate a secolului trecut din textele lui Poe, Baudelaire, Mallarmé. Iată-ne deci în faţa unei poetici (postmoderne, cum s-a spus) care desfide inspiraţia şi-şi joacă toate cărţile pe o cât mai bună administrare tehnică a discursului. Dar atunci care mai e legătura (mult invocată de critica anilor ’80) dintre optzecism şi poezia noastră de avangardă? Voronca, Ştefan Roll, Paul Păun, Saşa Pană, Virgil Teodorescu pun accent în poezia lor pe imagine, nu pe arhitectura poemului, pe sintagmă, nu pe propoziţie, pe metafora oricât de şocantă şi convulsivă, nu pe discreditarea ei ironică. Esenţială e în acest caz expresia, opulenţa semantică. Or, în ciuda extraordinarei sale inventivităţi asociative, optzecismul e o poezie aflată dincolo de delirul imagistic, apropiată mai degrabă, prin conştiinţa sa gramaticală şi lexicală, de scrisul lui Gherasim Luca şi Gellu Naum. […]

Cred sincer că poezia Generaţiei ’80 favorizează lectura poeziei lui Gellu Naum, îi scoate în evidenţă componenta lucidă, raţională, geometrică, calitatea ei de *ars combinatoria*, rafinamentul tehnic. Gellu Naum e înainte de toate un cerebral pentru care poezia, riscând să nu devină o dramă a cunoaşterii, se identifică cu o dramă a limbajului. El nu este „posedatul“ lui Breton, insul căzut în transa pseudoonirică a anulării funcţiilor conştiente, preocupat de captarea verbală a unor impulsuri venite din străfundurile vieţii psihice şi speriat de

oricând posibila suspendare a acestei capacităţi expresive. Gellu Naum e un clinician al subconştientului, dar unul cu mult umor, un savant al modalităţilor de explorare în subteran, dar unul înzestrat cu tot scepticismul de rigoare, un autodidact al transformării din când în când (sunt momentele privilegiate ale poeziei) a arbitrarului interior în formule textuale revelatorii.

Pentru a scrie, Gellu Naum nu simte nevoia să-şi deregleze sistematic simţurile sau să-şi inoculeze negi pe figură. Spre deosebire de Rimbaud sau de suprarealiştii primului val, el este – condiţie deloc confortabilă – deja locuitorul unei lumi în care retorica a învins incontrolabilul dicteului automat.

Gheorghe Crăciun, „Gellu Naum, contemporanul nostru“, în *Cu garda deschisă*, Editura Institutul European, Iaşi, 1997, pp. 89-90

Cineva comparase odată mişcarea suprarealistă cu un ordin cavaleresc, şi pe bună dreptate: organizată pe principiile unei confrerii de tip iniţiatic, ea a reprezentat, cu disciplină nonconformistă, cea mai spectaculoasă revoltă poetică a gândirii magice, „nocturne“ împotriva câtorva secole de raţionalism burghez, mecanicist. Ca şi toţi suprarealiştii autentici (Breton, Artaud, Dali sau Victor Brauner – bunul său prieten din tinereţe), Naum cunoaşte bine, ghidat de profunde afinităţi, tradiţia gândirii hermetico-alchimice, doctrinele magice, scrierile oculte ale lui Meister Eckhart, Jacob Boehme, Cornelius Agrippa, Paracelsus, demonologia medievală şi prelungirile ei literare de până la romantismul negru şi la revoltaţii moderni precum Lautréamont şi Rimbaud. Poezia sa e o alchimie „operată“ pe viu, o tehnică spirituală de experimentare a imprevizibilităţii lumii exterioare şi interioare, a virtualităţilor ei nelimitate, a demonismului ei sexual. Tânărul Naum vorbeşte de „aspectul exuberant al demonialităţii obiectului… cel mai bine reprezentat în obiectele licantropice“, de „caracterul avid sucub al mănuşilor, al scaunelor,

al paharelor“, de „vampirismul tocilelor, al aparatelor fotografice care sug imaginile…“, de „felinarele care ne sug umbra cu un vampirism calm…“ („Miss Terria“), de limbajul poetului ca „langaj al perturbaţiunii“, care „acţionează şi transformă“. Poezia, spune el, „este incompatibilă cu orice îngrădire dogmatică“, este „o ştiinţă a acţiunii“ ale cărei tehnici „îşi au locul firesc lângă marile tehnici ale acţiunii“, „legăturile pe care ea le asigură sunt de natură magică: graţie ei, oamenii îşi regăsesc contactul; dar acest contact este asemenea focului, asemenea panicii, asemenea iubirii, asemenea apei, asemenea revoltei, asemenea morţii…“ („Castelul orbilor“). Suprarealiştii nu fac *literatură* în sens strict estetic. Oroarea lor de „literatură“, de cercul strâmt al convenţiilor general acceptate, alienate, de mecanismele restrictive, represive, castratoare ale raţiunii „ştiinţifice“, ale autonomismelor de orice fel este iremediabilă. Un poet-magician nu se limitează la a face „literatură“, e un explorator care încearcă să refacă legăturile pierdute, să re-farmece lumea, să arate, cu orice risc, ce se află dincolo de aparenţe, de vălul Mayei, acolo, în „partea cealaltă“, în lumea virtuală de unde ni se fac semne, unde se pregătesc coincidenţele, întâlnirile, dragostea şi moartea, acolo unde ia naştere logica supra-reală a hazardului.

Paul Cernat, „Tinereţe fără bătrâneţe“,
Observator Cultural, nr. 23, 1-7 august 2000, pp. 4-5

Suprarealist… Cuvântul-cheie pe care toţi îl căutăm înfriguraţi în orice rând care se scrie despre Gelu Naum. O etichetă la care autorul nu a vrut să renunţe, determinându-şi cititorii (în cei peste şaizeci de ani de carieră literară) să respecte acest supranume autoimpus. Nu este vorba aici de un alt clişeu în care critica s-ar complăcea, ci intră în joc remarcabila personalitate a poetului care impune el singur o anumită direcţie în propria-i receptare. Acest joc cu lectorul este mult mai amplu decât pare la prima vedere. Gellu Naum nu a impus doar

„eticheta“; universul său poetic, straniu, inconfundabil, va deveni, de-a lungul timpului, extrem de familiar, de autentic; consecvenţa nu este o simplă caracteristică a personalităţii sale, ci o metodă poetică, o „strategie pe termen lung“ din care a rezultat configurarea completă a unei noi realităţi poetice. Dar care sunt elementele vitale ale acestui nou univers?

O lume nouă presupune, în primul rând, o limbă nouă. Ea apare enunţată în cele mai diferite forme şi cu nuanţe infinite. Poate fi vorba despre „cumplita carte scrisă în limba/ pe care o vorbim în gând“ („Belvedere“), carte aparţinând unui prieten, „pictorul mort“. Aceleaşi inflexiuni thanatice apar şi în versuri precum: „erau acolo fete care ştiau algebră cu gene foarte lungi/ spuneau cuvinte ca nişte coşciuge şi se culcau în ele“ („Nimeni de mult“). Nu trebuie uitată limba Zenobiei, limbă care utilizează *cuvinte vizuale*, obiecte la rândul lor: „datorită unui fenomen aproape fizic, văd ca prin ceaţă. Acolo lângă fenomen Zenobia rosteşte un cuvânt extrem de vizual mereu acelaşi dar care declanşează de fiecare dată imaginea unui obiect sau unui personaj cu totul diferit“ („Datorită unui fenomen“), sau „ne adoram ştia două trei cuvinte într-o limbă necunoscută. […] Ce nevoie ai tu de cuvintele astea cam scurte (o dar cum le rostea ce superbi eram fiecare în adoraţia celuilalt)“.

„Natura“ acestei lumi noi este extrem de diferită. Astfel, cuvinte (sau stări) precum „neliniştea“ capătă un nou statut ontologic: „Ca o bătrână deghizată în cocoş neliniştea ne asurzeşte vine/ spre noi şi redutabila ei unghie continuă să crească// ea e de multă vreme pe pământ o fihinţă umană în mărime naturală“ („Ca o“). „H“-ul subminează întreaga comparaţie: prin adăugarea acestei consoane, obiectul denumit este pur şi simplu şters din mai vechea ordine a lucrurilor. „H“-ul este marca unei ironii necruţătoare faţă de o anume poetică, faţă de o anume realitate: „În restul timpului nathura este încântătoare“.

„Realitatea“ lui Gellu Naum nu mai conţine neverosimilul ostentativ al avangardei istorice; de altfel, mulţi comentatori au observat încă de la începuturi calitatea acestui poet de a fi radical, frondeur, fără a se folosi de instrumentele clasice: înjurătura, atacul, exhibiţionismul etc. Atacul este disimulat; de obicei, la nivel sintactic abaterea este imperceptibilă; din punct de vedere semantic, la o analiză mai atentă, se poate observa că modificările nu sunt atât de spectaculoase pe cât par la o primă lectură; nefirescul apare la nivelul „imaginilor“, al „raţionamentelor“ pe care le dezvoltă poetul. Versuri precum „şarpele a fugit sau ne supraveghează/ de fapt îşi scutură solzii peste toată poeticăria noastră“ conţin conflicte extrem de subtile între diverse registre poetice: registrul oniric-grav este abolit printr-un singur cuvânt, ironicul „poeticăria“. Recurenţe stranii contribuie la constituirea acestei supra-realităţi: genţi galbene, păsări, cai, capre etc. sunt elemente cu un grad de libertate extraordinar, ele putând interveni oricând. […]

Costi Rogozanu, „Numele propriu, propriul nume“,
Observator Cultural, nr. 23, 1-7 august 2000, p. 10

Spiritul negator, expresia nervoasă (când amplă, când aforistică), caleidoscopul imagistic şocant slujesc tehnicii contrapunctice a falsei epicizări, care operează neaşteptate schimbări ale decorului, de la mirific la banal şi grotesc, sau permite transgresări între zone incongruente (regnuri, genuri, specii). Întâlnim o viziune lărgită şi mixaje imaginative ale unui real posibil (forme organice de viaţă în stare de confuzie a speciilor, precum *copacul-animal*), dar dăm şi de obiecte animate ce se poartă omeneşte, sub imbold psihologic. Anorganicul devine apt de suferinţă, copacii se culcă în iarbă, păsările pot fi de lemn, iar fiinţa pare un hibrid de anorganic şi organic („pe dinăuntru eram calcar pe dinafară iarbă“) sau o construcţie fieroasă („Avea fruntea de fier şi obrajii de fier/ când respiram lângă ea suna“).

În această mare densitate obiectuală a lumii surprinse secvenţial, fiinţele şi lucrurile nu sunt înfăţişate enumerativ, ci în convieţuire neantagonică, ele luminându-şi reciproc însuşirile. Ştergerea hotarelor labile dintre fiinţe şi lucruri, joncţiunile fortuite sunt garantate de benefica stare de confuzie fantasmatică a subconştientului poetic, în timp ce spiritul se situează „între bine şi rece între negru şi clar între opac şi lichid/ între incert şi salubru".

Asociaţiile mecanice nu caută, după tipicul suprarealist, expresia pură, neraţionalizată şi fortuită a gândirii; versurile ascund, sub aparenta incoerenţă imaginativă, încordarea cerebrală care domină efectele vagului interior. Profunzimea, insesizabilă poate la o primă lectură, provine din vocaţia definitivului şi a esenţializării poematice, care ne permite şi „analize de text". Odată „zgâriat vaxul de pe cuvinte", sintagmele poetice, solemne şi ceremonioase chiar şi în descrierea lucrurilor banale, sunt înlănţuite după lungi precauţii şi retractări („Pentru fiecare cuvânt alungam altele cinci").

Vasile Spiridon, „Gellu Naum dincolo de suprarealism",
Luceafărul, nr. 30 (476), serie nouă, 2 august 2000, pp. 12-13

Ne-am putea întreba […] de unde provine, la lectura unei asemenea poezii, starea de aşteptare încordată că ni se va comunica ceva esenţial, că o revelaţie promisă se va produce. Poate din împrejurarea că po (h)ezia lui Gellu Naum sugerează prezenţa simultană a tuturor posibililor, ca un loc geometric al lumii, ca un creuzet (athanor) al tuturor transmutaţiilor alchimice: „E drept că nu se poate ieşi nu se poate intra nu se poate zbura nu se poate cădea nu se poate privi cu ambii ochi sau cu un singur ochi albastru negru verde căprui sau violet// e drept că mai există şi tăcerea dar corpurile lucrurilor ne păstrează cu ferocitate în cadrul lor în care şi tăcerea e bună doar pentru nefericiţii fericiţi că-şi pot acţiona în ea pohetica lor glandă lacrimală// e drept că tot ce spun acum n-are nici un pic de

pohezie şi n-are nici un rost mai bine n-aş vorbi decât să tac aşadar n-am încotro şi nu se poate altfel când *ai trăit* fiecare tresărire a unei mari şoapte necunoscute în care totul e posibil" („Confuzia posibilă"). Cu toate acestea, ipostaza poetului nu este cea banalizată a alchimistului pe jumătate vrăjitor, care, cu o baghetă magică, atinge cuvintele făcându-le să cânte. Poetul apare doar ca intermediar, ca medium: el este străbătut de duhul magic al poeziei, aşa cum lumea este străbătută de duhul magic al vieţii; poetul nu face decât să capteze fluxul sonor, rostit de o gură neştiută (a zeului, ne-ar spune Platon), fără putinţa de a-l traduce. Poezia este „începutul de mantră", venit de undeva de foarte departe, care ne atinge câteodată cu aripa ei uşoară; nu înţelegerea este esenţială, ci intrarea în transa pe care rostirea o provoacă, certitudinea că, odată intraţi într-o asemenea stare, ne conectăm la forţele neştiute ale universului: „Stăteam întins pe spate pe un divan în fosta fierărie şi ascultam cum cineva ascuns sau nevăzut şoptea ceva în limba lui necunoscută mie// din când în când recunoşteam ca pe un semn de veghe o silabă Avea sporita claritate a unui început de mantră// părea ecoul ei sau răsuflarea unei balene ireale îngropată în zăpada la mare înălţime sub cerul sângeriu// venea dintr-o semantică nebună murea la capătul dintâi şi se năştea la capătul din urmă// din depărtarea mea o auzeam în mine şoptind parcă frântura unui nume Ecoul ei se desluşea AUM şi se ducea prin lumea înţeleasă va urma unui fâlfâit de aripi spre locul unde nu mai exista nici mama amintirii mele de multă vreme îngropată sub cerul sângeriu" („Pe un divan în fosta fierărie").

Gabriela Duda, „Înaintarea spre centru",
România literară, nr. 41, 18-24 octombrie 2000, p. 13

Gramatica labirintului e incredibil de apropiată de gramatica poeziei lui Gellu Naum: maximum de semnificaţii posibile (drumuri) într-un minimum de

spaţiu. Cel care se lasă prins în labirint ca-ntr-o pânză de păianjen va căuta să scape spre centru, fără să fie vreodată sigur că este pe calea cea bună, că a ajuns acolo unde presupune existenţa a ceva de preţ. Experienţa labirintului este una iniţiatică, iar a o face înseamnă a te transforma pe neobservate. Poemul „Gramatica labirintului“ (din ciclul *Melancolia dezvoltării*) este el însuşi un labirint de sugestii al căror centru scapă mereu, o experienţă menită să-l schimbe pe cel care o face primul, un *eu* căutându-şi drumul în text. […]

Imensitatea inclusă în micul spaţiu delimitat de cuvintele acestui poem, pădurea fără amintiri (pădurea e un labirint, iar labirintul face amintirea inutilă, pentru că totul seamănă), comunitatea pierdută şi invizibilă, situarea imprecisă, *undeva*, depărtarea, nedefinitul, discontinuitatea construiesc, toate, mandala labirintului.

Care să fie centrul acestuia? Moartea (mamei)? Teama? Femeia (mama sau femeia uriaşă?) Dragostea care face castele (poate de nisip) şi scoate „barca“ inimii din piept? Toate drumurile par bune şi toate pot fi greşite. Cititorul care-şi închipuie că ştie centrul absolut este sau din cale afară de orgolios sau din cale afară de naiv. Dar – şi aici este frumuseţea acestui tip de lectură-trăire – el va descoperi un centru care-i aparţine, se va descoperi pe sine în poem. Şi va afla, de pildă, că în mandala labirintului său crosul se învecinează cu moartea sau că dragostea face ca lucrurile neanimate să capete suflet şi glas.

Dacă omul matur se poate înfiora de prea multă libertate, se poate simţi nesigur în absenţa convenţiilor cunoscute, există o vârstă a tuturor posibilităţilor, a tuturor libertăţilor. Este vârsta *inocenţei (*fie ea copilărie, adolescenţă ori tinereţe, fără nici o legătură cu vârsta „în ani“), vârsta eternă a vocii din poemele lui Gellu Naum. Totul este posibil, totul este egal adevărat (în lumea copilăriei ficţiunea şi realitatea nu pot fi distinse, totul se descoperă, dar nimic nu este încă stabilit definitiv) şi

universul funcţionează după legile pe care i le atribuie *inocentul*: oamenii, zeii, îngerii convieţuiesc paşnic, decorul se schimbă într-o clipă, mlaştina se preface în salon cu picturi pompeiene sau în pod de casă, grădina conţine o fântână arteziană şi un scaun. Asociaţia liberă şi inexplicabilă aparţin subconştientului şi visului, poate de aici frecvenţa „mlaştinilor" fertile din această poezie.

Ioana Pârvulescu, „Liber, îndrăgostit, visător",
postfaţă la antologia *Ascet la baraca de tir*, Editura Fundaţiei
Culturale, Bucureşti, 2000, pp. 316-317

O tensiune se simte mereu în poemele lui Gellu Naum, care vorbesc într-adevăr pe căi savant ocolite (sau datorită şansei unei întâlniri de obiecte şi cuvinte în stare să declanşeze, cum zicea Breton, „lumina imaginii") despre un altceva, într-alt fel decât ne propune limbajul consacrat al liricii. Se simte această deviere la nivelul fiecărei asocieri verbale, insolită, surprinzătoare, şocantă, fie că se structurează ca „scenă" sau „povestire", fie că pune în ecuaţie doar un număr restrâns de elemente obligate să convieţuiască în tensiunea neliniştit-revelatoare presupusă încă de definiţia suprarealistă a „frumuseţii convulsive". Clişeul, formula prefabricată nu sunt niciodată prezente aici decât voluntar, pentru a fi prinse în insectarul ironiei şi caricaturii – altminteri împreunarea cuvintelor e chemată să provoace şi să uimească până la perplexitate (latură manierist-barocă a meşteşugului detectabil în discursul suprarealist).

În acest context, „apendicele" insolit al volumului de faţă, pe care îl constituie paginile puse sub titlul *Avantajul vertebrelor*, se aşază în chipul cel mai firesc în nefirescul său. Cele câteva pagini de poeme fragmentare, orânduite ca nişte supape ale surprizei şi „minunatului" poeziei printre tăieturile dintr-un catalog de modă de pe vremuri, cu măsurile exacte ale costumelor, apar cu atât mai contrastante în raport cu vitrinele încremenite cu manechine acum

prăfuite, cu tot ce le poate echivala ca sugestie a uniformizării prin „haina de-a gata“, acel „prêt-à-porter“ franţuzesc, atât de potrivit pentru toţi „adepţii unei supravieţuiri aliniate“ – cum sunase un vers din *Copacul-animal*. Adevărata ţinută, ne spune de fapt poetul, cea care defineşte o rectitudine etică autentică, o şiră a spinării neîncovoiată sub servituţi şi conformisme, este cea pe care o poate asigura, nu în ultimul rând, libertatea interioară a poeziei. Acesta este, în fond, „avantajul vertebrelor“.

Ion Pop, „Prefaţă“, în Gellu Naum, *Copacul-animal urmat de Avantajul vertebrelor*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2000, pp. 13-14

Athanor se mai numeşte, în limbajul de specialitate, şi Aludel şi designează o matrice în formă de ou, simbolizând deopotrivă căminul, Sfântul Graal şi universul. În el se petrece Marea Operă sau crearea „pietrei filozofale“, care, încălzită până la incandescenţă, favorizează transmutarea metalelor în aur. Dar în simbolistica alchimiştilor, pe care o sugerează Gellu Naum, rostul poetului nu ţine atât de această acţiune practică a realizării artificiale a aurului (*Chrisopeia verbalis*), cât de aceea – intelectuală – a obţinerii unei imagini edificatoare a universului, a unei cunoaşteri iniţiatice de tip gnostic care să asigure „căile majore ale libertăţii spiritului“. Pentru aceasta, poetul nu se va sfii să procedeze ca alchimiştii, operând în cinci stadii: dizolvând, purificând, sublimând, divizând şi recompunând realul. Rezultatul obţinut va fi o suprarealitate de ordin verbal, sferă specifică poeziei, replică strict personală şi în sensul acesta, mai revelatoare pentru subiect, decât pentru obiect – la realitatea din jur, pe care n-o copiază, ci căreia-i răspunde; ceea ce, în ultimă instanţă, corespunde visului unui Nerval (supranaturalismul), Baudelaire (irealitatea, operă a fanteziei poetice) şi Lautréamont.

La Gellu Naum, recompunerea realului într-un univers poetic aparte s-a realizat de-a lungul

timpului. Ea începe prin 1938 (ciclurile *Vasco da Gama* şi *Oglinda*) şi se prezintă ca un fel de exerciţiu a cărui ambiţie e să dizolve şi să purifice datele reale, în virtutea unei practici net suprarealiste. Ceea ce se obţine este totuşi mai aproape de scriitura unui Urmuz decât de aceea a adepţilor „dicteului automat“. Apoi, treptat, voluptatea disoluţiei cedează pasul în favoarea unei simplificări şi purificări a expresiei; teribilismul devine hieratism al gesturilor mărunte, puse să fiinţeze cu semnificaţii majore: iubita „coase“ laolaltă cele două jumătăţi ale bărbatului (amintire deformată a mitului platonic al iubirii), bătrânii „cu un ou la ureche“ ascultă „tăcerea intactă a gălbenuşului“ (obsesie a increatului) etc.

În general, Naum a fost socotit drept un suprarealist ortodox, încă prizonier al „dicteului automat“. Mie mi se pare altfel: păstrând din ceea ce se voia a fi o reţetă universală de poezie doar invitaţia la deplina libertate a spiritului, Gellu Naum îşi culege elementele de bază ale lumii sale, nu neapărat din straturile subconştientului: el nu e un simplu „notar de metafore“ care ar ţâşni gata făcute. El prelucrează cu fantezie elementele brute din jur, realizând ceea ce am numit alchimia unui ireal menit să-şi păstreze în verb – şi numai în verb – coerenţa adâncă, revelatoare a unei condiţii general umane. Astfel, mie, *Athanor* mi-a părut că se află, faţă de „doctrina“ suprarealistă, în poziţia unui René Char: fidel libertăţii asociative a unui flux lăuntric profund, dar stăpân lucid pe o tehnică a filtrării şi ordonării. Nici o beţie de imagini, nici o tentaţie de poematizare metaforizantă.

Ştefan Augustin Doinaş, „Ultimul mohican al suprarealismului. Gellu Naum sau fidelitatea“, *Curentul*, nr. 15, 6-7 octombrie 2001

Că a fost – şi va rămâne – unul dintre cei mai importanţi poeţi români ai secolului XX se ştie. A avut – totuşi – un destin literar contradictoriu, cu spectaculoase recunoaşteri, deopotrivă acasă şi în

lume, dar şi cu ingratitudini. Chiar şi când a ajuns, în ultimul deceniu de viaţă, să se bucure de o preţuire tot mai largă, privit ca mare poet, reeditat în repetate rânduri, a rămas structuralmente un „marginal“, şi prin scrisul său, şi prin felul de a fi. Cea mai mare parte a exegezei care i-a fost consacrată a tot reluat clişeele sărăcuţe privitoare la suprarealism, eventual utile pentru descrierea textelor lui de tinereţe, însă inadecvate faţă de opera maturităţii şi a senectuţii. Din programele lui Breton & comp., Gellu Naum a preluat „aerul de familie“ avangardist, însă cu moderaţie, mai puţin la primul nivel – între timp „clasicizat“ – al experimentalismului formal, al stilisticii şocante. A rămas – în schimb – fidel feţei oarecum ascunse a suprarealismului, acelei extraordinare voinţe de a regăsi, în straturile profunde ale fiinţei, autenticitatea existenţei poetice ca şansă de a accede la adevăruri ultime ale lumii, inaparente pentru omul obişnuit, oculte, cvasimistice, perceptibile doar în vise ori cu simţuri speciale, special „antrenate“, împinse către cotele de acuitate şi de intensitate vecine cu transa. Ca discurs, a dezvoltat o manieră narativizantă, poemele sale căpătând aspectul unor poveşti calme, rostite „blajin“ (dar cu suprarealiste rupturi de niveluri!), adeseori la imperfect, ca şi când ar fi vorba despre nişte istorioare depănate egal, pe un ton vag-absent, dezinteresat de cucerirea cititorului prin artificii sclipicioase. Abia după ce se va lăsa captat de fluxul liniştitor al versurilor, el, cititorul, va simţi şi, mai târziu, va înţelege că de fapt i se propune o mare aventură, un plonjon către abisuri insondabile şi inexprimabile. De cele mai multe ori, critica nu le-a intuit. Prestigiul major al poetului a rămas acela de reprezentant al suprarealismului *d'antan*, de supravieţuitor la sfârşit de secol al curentului de pe la începuturile sale. Adevărata exegeză a operei lui Gellu Naum se află încă la primii paşi.

Ion Bogdan Lefter, „«Marginalitatea» unui poet“,
în *5 poeţi: Naum, Dimov, Ivănescu, Mugur, Foarţă*, Editura Paralela

45, Piteşti, 2003, pp. 58-59

Gellu Naum […] a fost oracolul unei mari religii. Ca numele uneia dintre scrierile lui, el a fost Medium. Prin el a vorbit suprarealismul, mai limpede ca oricând, mai de neînţeles ca oricând. Poezia sa […] este asemenea uneia dintre acele fisuri neliniştitoare şi de neexplicat survenite în zidul iluzoriu al cunoaşterii. În istoriografia noastră academică şi raţională nu pot încăpea nici deşertul Nazca, acoperit de desene care se văd doar din aer, nici craniile de cristal din Perú, nici podoabele de platină turnate pe vremea când nu se puteau obţine cele 4.000° la care platina se topeşte. Astfel este poezia lui Gellu Naum: sloiuri inexplicabile de cuvinte, pietre căzute din cer şi integrate apoi în Kaaba derizorie a istoriei literare.

Civilizaţia străină din care au rămas aceste vestigii a purtat numele suprarealism. Pentru că suprarealismul aducea oarecum, pe de-o parte, cu *ars magna sive combinatoria* a manieriştilor, pe de alta, cu onirismul romantic profund, s-a putut crede că el se integrează, cumva, cuminte şi regulat, în dialectica şcolilor şi curentelor artistice ale civilizaţiei europene moderne.

Îi vom găsi pe suprarealişti înghesuiţi, de obicei, între dadaişti, futurişti, constructivişti şi diverse alte feluri de modernişti. Dar toate aceste curente ne sunt familiare, ideologia lor e simplă, uneori caricatural de simplă. Putem înţelege mistica noului, a vitezei, a experimentului. A torsionării sintaxei, a fragmentarismului. În toate există o căldură umană pe care o recunoaştem, o aspiraţie către schimbare şi transformare pe care le salutăm. Suprarealismul este însă o tehnologie străină. Este planeta Tlön despre care vorbea Borges şi care insinuează din când în când câte-o busolă albastră, pulsândă, în lumea noastră. Suprarealismul nu este oniric, ci, dimpotrivă, visul este, de fapt, suprarealist, ca umbra aruncată asupra vieţii noastre psihice de marea

planetă, ca o presimţire a vremii când totul va fi Tlön.

Mircea Cărtărescu, „Acesta nu este un suprarealist“,
în *Veşnic tânăr înfăşurat în pixeli*,
Editura Humanitas, Bucureşti, 2003, pp. 107-108

Privind desfăşurarea de ansamblu a unei Mari Opere întinse pe parcursul a peste şase decenii, observi, desigur, relieful extraordinar de „felurit“ al formulelor, de la prozopoemul concis la poemul gnomic şi la naraţiunea amplă, improvizată cu rigoare de şahist, de la poezia vizuală, „hieroglifică“ la constelaţiile de propoziţii eliptice şi... aşa mai departe. Şi vezi, mai ales, cum revolta agresivă a începuturilor se decantează treptat, lăsând locul unei înţelegeri tot mai adânci a lucrurilor, unei transparenţe prin care se întrevăd semnele „părţii celeilalte“. Ultima surpriză e să descoperi, alături de rupturile de sens şi de cruzimea ironică, destabilizatoare a tuturor habitudinilor noastre mentale, de inserturile confesive „banal-cotidiene“, nervuri de mare frumuseţe „desuetă“, de un rafinament crepuscular, nostalgic, „pohetic“. O seninătate apăsător de tristă venită parcă din „zona“ *Călăuzei* lui Tarkovski, dintr-o metalume unde totul devine posibil pentru cei aleşi […] străbate ritualul economicos al poemelor din *Athanor*, fluxul despletit al memoriei onirico-biografice din *Tatăl meu obosit* şi din *Copacul-animal*, flashurile eliptice din *Comentarii la viaţa cotidiană a păsărilor*, totul – pe un ton de confesiune amuzată şi melancolică, rostită cu o voce ca de dincolo de moarte. Prozaismul „diurn“ şi deriziunea afişate învăluie pudic imaginea poetului-medium, magician, alchimist şi şaman.

Gellu Naum este un autor incomod, deloc accesibil, în pofida aerului vag familiar al poeziei sale enigmatice, indeterminate, rostite pe un ton confidenţial *comme si de rien n'était*.

Paul Cernat, „Despre identitatea «mercurică» a poetului“,
Cuvântul, nr. 335, mai 2005

Sub polimorfele reverberări în desenul de suprafaţă, textele lui Gellu Naum ascund în urzeală acelaşi model, care edifică substanţiala identitate sintactică şi semantică. Autorul posedă conştiinţa acestui fapt şi proclamă legea recursivităţii, precum într-o aserţiune poetică memorabilă din *Dimineţile cu domnişoara Peşte*: „existenţa mea expresivă era generată dinăuntru de o imensă unitate internă“. Vocaţia tautologică, apanaj al marii poezii, cum s-a spus de nenumărate ori, vizibilă în texte printr-o pletoră de izomorfisme structurale şi semantice, identitatea profundă este reflexul în limbaj al unei alegeri existenţiale (pe care Gellu Naum o numea „poezia ca mod de viaţă“). Condus de legităţi ideale, textul poetic absoarbe lumea, o refigurează, o metamorfozează, ajungând, prin prezentificare, să fie lumea, în ordinea esenţelor.

Alina Ologu, *Gellu Naum: experimentul poetic*,
Editura Pontica, Constanţa, 2007, p. 46

În pofida metaforelor extravagante şi a unor nonsensuri voite, poezia e cristalină, de o maximă claritate interioară, îngăduind să se vadă nervii delicaţi ai imaginii. […] Gellu Naum n-a încetat, revenind la suprarealism, să uimească. Şi-a păstrat intact gustul pentru asociaţiile stupefiante, pentru rupturi în carnea poemului şi pentru schimbări de ritm neaşteptate. [...] Putem considera poemele de după 1970 de *stil* suprarealist mai degrabă decât suprarealiste, aşa cum mobilă *stil* nu e totuna cu mobilă originară.

Nicolae Manolescu, *Istoriacritică a literaturii române. 5 secole de literatură*, Editura Paralela 45, Piteşti, 2008, pp. 843-845

Aşadar, *Calea Şearpelui*. Volumul, publicat în 2002 – moment care ar fi putut deveni piatră de hotar în reinterpretarea întregului –, este scris în 1947-1948. Prin urmare, e de văzut în ce măsură el poate constitui, nu atât în istoria receptării, cât în metamorfoza interioară a poetului, un punct nodal. Astfel, abia aşezând lucrurile în ordinea lor firească, critica literară ar putea să identifice nu numai un traiect, ci şi viziunea care îl generează. Or, *Calea Şearpelui* – scriere despre care unii ar putea crede că excedează domeniul literaturii/poeziei – angajează plenar fiinţa – şi, dacă textul nu se înscrie în graniţele literaturii, de ce n-am crede că tocmai aceste graniţe nu-s relevante? Oricum, Gellu Naum nu are pretenţia că face literatură, concept pe care îl asociază unei socializări a scrisului pe care o dezavuează. Prin urmare, nu literatură şi nici măcar poezie nu scrie Gellu Naum, ci un discurs esenţial subiectiv, având ca reper identitar problematica morţii şi, prin reflex, a libertăţii sinelui. Un discurs iniţiatic, ascuns celorlalţi, adresat sieşi, a cărui finalitate nu e emoţia estetică, ci construirea de sine. În aceste condiţii, chiar acceptând că, la rigoare, textul nu e literatură (căci nu vizează esteticul, ci eticul şi nu implică un dialog social), el nu poate fi ignorat. Implicând o viziune, trebuie văzut în ce măsură ceea ce scrie Gellu Naum după acest moment e descifrabil şi luminat prin instrumentele oferite astfel.

Mircea A. Diaconu, „Gellu Naum. O recitire în cheie etică“, în *Bucureştiul Cultural*, 5 octombrie 2010

Nu putem să trecem peste faptul că Gellu Naum nu a propus doar un mod nou de a percepe suprarealismul şi poezia, ca mijloace de iniţiere în procesul devenirii de sine, ci a instituit în scrierile sale şi o adevărată „teologie“ a binelui. Binele nu se identifică la Naum cu ceea ce în mod tradiţional se numeşte în filozofie *eudaimonie*. Din punctul de vedere al filozofiei antice, termenul indică o

îmbinare a fericirii cu virtutea, eliberarea de griji şi succesul, variind în măsura în care apar concepţii diferite despre prosperitate sau dobândirea fericirii. Binele, în cazul lui Naum, derivă însă dintr-o moralitate universală şi este mereu cântărit şi aproximat în funcţie de propriul sine. „Interiorul“ uman, ca izvor veşnic de informaţie, se află în centrul Universului, iar Naum este conştient că el nu reprezintă în nici un caz un spaţiu pur. De aceea, el pune mereu în balanţă binele şi răul, marcând în scrierile sale importanţa prieteniei, a autodisciplinei, a armoniei, a dragostei, a miracolului celor două lumi în care gravitează, cea exterioară şi cea interioară. Când citim anumite pasaje din opera naumiană sau din declaraţiile sale, ne vin în minte cuvintele lui Jung, care susţinea că „fără onestitate, fără respectul a ceea ce este drept, fără cultul datoriei, fără iubirea de semeni [...] totul este ameninţat şi totul se prăbuşeşte“. La fel este construită şi lumea lui Naum, o lume în care sunt importante dragostea, libertatea, prietenia şi binele.

Isabel Vintilă, *Gellu Naum. O călătorie spre arhetipul interiorităţii*, Editura Timpul, Iaşi, 2010

În concepţia lui Gellu Naum, poezia, opusă mecanicii previzibile a diurnului şi datelor imediate ale conştiinţei, se înrudeşte cu stările nocturne. Viziunile nu îi apăreau, cum se întâmplă de obicei, înaintea căderii în somn, ci în momentele premergătoare trezirii. Lumea întreagă, privită prin *culoarul somnului*, apare întreţinută în mişcare de tendinţa contrariilor de a trece unele în altele şi de a se substitui. […] Concreteţea imaginilor cu care Gellu Naum îşi începe de obicei poeziile ne dă sentimentul descrierii unei lumi obişnuite, pentru ca undeva, prin câteva date bizare, aceasta să dobândească un aer derutant, enigmatic. Prospectarea în câmpul insolitului şi al necunoscutului este menită, în concepţia poetului nostru, să restabilească unitatea de viziune dintre

real şi imaginar, dintre cotidian şi miraculos, dintre raţiune şi vis. De aceea, poetul contemplă fragmentarul, sondează realitatea secvenţial, în salturi imprevizibile. Inteligenţa-i dedulcită sensibil coboară totul la treapta imaginativ-palpabilă, la domeniul presimţirilor, întrucât eul liric vrea să se dezbare de „ferocea mea luciditate", de „falsa conştiinţă" care îl ţine sub platitudinea convenţionalismului şi îl determină să fie altfel de cum este în realitate.

Vasile Spiridon, „Prefaţă", în Gellu Naum, *Exactitatea umbrei,* Editura Paralela 45, Piteşti, 2011, p. 237

39 Vezi Ov. S. Crohmălniceanu, *Literatura română între cele două războaie mondiale*, II, ed. cit., p. 433.

Table of Contents